John Williams White.

CAROLI REISIGII THVRINGI

CONIECTANEORVM

IN

ARISTOPHANEM

LIBRI DVO

AD

GODOFREDVM HERMANNVM

EQVITEM ILLVSTREM.

LIBER PRIMVS.

LIPSIAE
IN LIBRARIA WEIDMANNIA
MDCCCXVI.

C. R. TH.

S. D.

GODOFREDO HERMANNO

EQVITI ILLVSTRI.

Quatuor fere sunt anni, doctor gravissime, quum ego institui haec, quae iam ad te mitto, coniuncta perscribere. neque mihi defuit perficiendi studium, sed tempora defuerunt. Erat adhuc Germania impuris et spurcis hominibus Francogallis oppleta: delatus autem ego nescio qua mente in ea loca eram, in quibus patriae pestem non solum audire me, sed etiam oculis cernere oportebat. Quandiu me tum putas, Godofrede Hermanne, Grammaticam tractare potuisse? Quid et quantum illo tempore egerim, enarrare nihil attinet. Sed factum tandem summo divini numinis consilio, ut gens honestissima Germaniae ultrix hominum sceleratissimorum, patriae lux et salus exsisteret. Relictis aliquandiu litterarum studiis, ut meis tum adversus patriam officiis pro virili parte satisfacerem, postea quamvis sensim agens ac pedetentim, variis districtus atque impeditus curis, effeci tamen nunc aliquo

modo, ut in lucem ederetur pietatis hoc erga te meae monumentum. Scis tu, ex longo tempore plurimum mihi placuisse Aristophanem. Hunc enim facetissimum facundissimumque poetam quis esse potest Graece vel mediocriter doctorum, qui non magnopere diligat atque expetat, dum Attice cupiat sapere, et iucunda ludorum iocorumque urbanitate humaniter mentem oblectare? Tantis vero ille tamque praeclaris ingenii excellit ornamentis, atque ad omnem virtutem dicendi palaestra tam admirabili, ut sit cum nemine in suo genere comparandus. Quoniam autem duae res sunt, quas vulgo ei vitio dant, coniecta in Socratem maledicta et nimia obscenae dicacitatis petulantia, alterum crimen de Socrate Praefatione ad Nubes elevabo, verborum autem obscenitatem licet omnino ferant difficilius qui sunt severiores moribus et minus quam Graeci illi ad ridendum parati, tamen quum duo eius sint genera, alterum ioculare et ridiculum, alterum nefandum et foedum, quod communi hominum naturae adversatur, hoc quidem posteriore Comicus nunquam ludere nisi acerbe voluit, non ut invitaret ad turpia, sed ut ea pungeret atque convelleret: iocosa vero et plena hilaritatis introduxit in scenam populariter et liberiori Atticorum consuetudini accommodate: quae non animos corrumpunt, sed risum movent. Quod quum forte etiam salaces inducit et effrenate libidinosos, non calamistri adhibentur nequitiae stimuli, sed festiva ironia quaedam ostenditur, ut ludificari eorum insania videatur. Ita quidem ethnicum hunc longe esse innocentiorem duco multis nostris comoediarum scriptoribus, qui miseris et perditis alendis augendisque amoribus ani-

mos effeminant atque enervant, et quum verecundiam simulent, fuco atque pigmentis flagitiosa condunt, neque ad risum apertum sed ad libidinem occultam alliciunt, et innatos hominibus igniculos ad morum pravitatem detorquent. Sed ad grammaticam rem venio. De MSS. libris praeter ea, quae vulgata sunt, usus sum excerptis ab Aloysio Nickelio, viro optimo, ex Monacino MS. Ecclesiazusarum et Nubium, quae accepi summa in me benevolentia Friderici Thierschii. Liber chartaceus saeculi XV. cum illis fabulis Plutum et Ranas continet. Nonnulla adhuc haud exigui momenti a me suo quaeque loco commemorata liberaliter et benigne mecum ex suis MSS. communicavit Augustus Seidlerus: a quo aliquando Aristophanis legendi intelligendique instrumenta lauta supellectili exornabuntur. Sed maximo mihi adiumento fuit, quem antiquissimum constat librum esse Ravennatem. Huius a vulgatis discrepantiam dolemus ab Invernizio non potuisse accurate usquequaque informari. Neque tamen ideo criminandum esse hominem censeo, sed gratias potius habendas, quod ICtus caussis dicendis occupatus tantum his litteris operae et temporis impertiverit, quantum potuerit: cui vigilandum fortasse sub galli cantum fuit, ut clientibus fidem praestaret, quum grammatico capere quietem ad serum mane liceret. Itaque nihil mirandum, si multa ex Ravennate annotare neglexit: aut si nonnulla adeo in continuatione verborum praeter suam ipse sententiam instituit: veluti Nubibus, v. 1402.: τύπτοντ' posuit, quum vellet ex suo libro τύπτειν τ' : Pace, v. 32. ἂν ante λάθῃς non consilio intulit, sed casu ac fortuito: Lysistrata, v. 520., τοι: Avibus, v. 1568., ὡς:

voluisse ὥσπερ ex annotatione apparet. Gratiae vero eidem habendae, quod ab emendando ipse coniecturam abstinuit plerumque, mentemque suam constrinxit, atque totam propemodum Ravennati emancipavit. Quantum enim vapulasset Graecia, si evolare saepe voluisset et suo animo meditari, licet perspicere ex versu eius Thesmophoriazusarum 169., Equitum 736., et aliis paucis eius coniecturis. Alias constat eum superstitiose sui auctoritatem libri intueri: interdum Brunckium sequi: sponte moliri quicquam paene solere religioni habere. Quamobrem ab illo ubicunque discessit quamvis silentio, quum alia typis impressa praeter illius exemplar consuluisse nulla videatur unquam, nisi quid a typotheta delictum pateat, Ravennatem adhibuisse puto. Avibus, ψ. 500., tacite vulgatum reduxit verborum ordinem, καὶ κατέδειξέν γ' οὗτος πρῶτος —, ex Ravennati, opinor: Thesmophoriazusis, ψ. 16., πρῶτα μηχανήσατο. Ibidem, ψ. 23., ἐξεύροιμ' ὅτι prodidit pro ἐξεύροιμ', ὅπως: quod est ἐξεύροιμ', ὅ, τι: Acharnensibus, ψ. 403., attulit aliquid ad expediendam loquendi rationem inconditam, οὐκ ἔνδον, ἔνδον ἐστιν, : suffecit κοὐκ in locum vulgati οὐκ : unde elici potest κοὐκ ἔνδον, ἔνδον τ' ἔστιν, . Nubibus, ψ. 691., protulit πῶς γ' ἂν pro πῶς ἂν: ψ. 915. νῦν δέ τε pro νῦν δέ γε, quod iam tu ipse notasti, sed ego hoc loco de Avium versu 640. admonebo, verba ἀλλ' ὡς τάχιστα δεῖ τι δρᾶν· πρῶτον δέ τε, Ἐςέλθετ' εἰς νεοττίαν γε τὴν ἐμήν, , corrigere me sic: — πρῶτον δ' ἴτε, Ἐςέλθετ' —; quemadmodum ὑμεῖς δ' ἴτε clausula versum terminat 1690. Ecclesiazusis, ψ. 20., καίτοι πρὸς ὄρθρον γ' ἐστίν, revocavit tacite particulam γε. ψ. 29. non posuisset ex Brunckii coniectura τυγχάνει

pro τυγχάνῃ, nisi Ravennas auctor exstitisset. in Monacino MS. legitur τυγχάνεις. Ibidem, ψ. 567., μὰ τὸν Διόνυσον οὐδ' ἐγὼ γὰρ τὰς ἐμὰς Λακωνικάς, Brunckii mutationem sprevit Ravennati videlicet confirmatus. et probe vero. inscite γὰρ Brunckius tum hic mutavit tum ψ. 558., νὴ τὴν Ἀφροδίτην μακαρία γὰρ ἡ πόλις Ἔσται τολοιπόν. Pluto, ψ. 657., bonam Barocciani libri scripturam νὴ Δί' εὐδαίμων γὰρ ἦν, Porsonem depravasse Adversariis, p. 37., efficitur ex iis, quae tute primus docuisti iampridem ad Orphei Argonautica, ψ. 1176. ibidem interpungo, ψ. 106., μὰ τὸν Δί' οὐ γὰρ ἔστιν ἄλλος πλὴν ἐγώ. Vespis, ψ. 1126., μὰ τὸν Δί' οὐ γὰρ οὐδαμῶς μοι ξύμφορον., et ψ. 512., νὴ Δί' ἐθιάθης γὰρ ἥδεσθαι — ibidem, ψ. 217., scriptum puto ab auctore: νὴ τὸν Δί' ὀψὲ νῦν ἀνεστήκασι γάρ. Xenophon Memorabilium libro III. Cap. VI. §. 2., νὴ Δί', ἔφη, καλὸν γάρ, εἴπερ τι καὶ ἄλλο τῶν ἐν ἀνθρώποις. Ex Equitibus versum excitavi 366. p. 239.,

νὴ τὸν Ποσειδῶ, κἀμέ γ' ἄρ', ἥνπερ γε τοῦτον ἕλκῃς.,

ut Kustero me astipulari significarem, qui post ἥνπερ tacite immisit γε non repertum in caeteris exemplaribus antiquis typis impressis. Sed melius acuatur pronominis vis τοῦτον quam conditionis. Pro γ' ἄρ' autem libri ante Brunckium habent γάρ. Quamobrem ut est apud Sophoclem Aiace, εὖ νῦν τόδ' ἴσθι, κεῖνον εἰ βαλεῖτέ που, Βαλεῖτε χἠμᾶς, ita Aristophanem quoque loquutum puto:

νὴ τὸν Ποσειδῶ κἀμὲ γάρ, τοῦτόν γ' ἐάνπερ ἕλκῃς.

Alia ab Invernizio immutatae sine admonitione Brunckianae scripturae compluribus in locis Coniectaneorum commemoravi, et unum post proferam. Sed quod in optimo quoque libro MS. usuvenit, ut glosse-

mata in verborum continuatione deprehenderentur, id etiam in Ravennate notavimus p. 251. . Ex hoc genere est Equitibus, ψ. 387., μηδὲν ἔλαττον ποίει., pro μηδὲν ὀλίγον —. scripturae differentiam perstrinxit Scholiastes. Avibus, ψ. 419., κρατεῖν ἂν ἢ τῶν ἐχθρῶν, ἢ —, a Brunckio quoque ex duobus MSS. consignatum pro — τὸν ἐχθρόν, —. Vulgata stabiliuntur Scholio, σημειωτέον δέ, ὅτι ἑνικὸν εἶπεν ἐπὶ τῶν δύο, καὶ τὸ κρατεῖν συνέταξεν αἰτιατικῇ. . Inde perspicitur, quomodo μιαρώτατοι pro μιαρώτατε, ex Victorii quoque MS. editum, in illum librum irrepserit Vespis, ψ. 156., de quo dixi p. 238. . Nusquam tamen ille metrici manum correctoris expertus est, quam rem in nonnullis animadvertimus Brunckii libris misere iis saepe decepti. De MS. Equitum B. et A. Lysistratae abunde iam in Coniectaneis exposuisse videor. Eadem fraus correctoris facillime potest convinci in MS. Vesparum A.: et aliqua ex parte suspectus mihi in hac re est A. Pacis. Ecclesiazusas vero in altero Regio, cui se Brunckius addixit, quidam inscius Grammaticae et rudis tam intemperanter atque licenter interpolavit, ut non solum metrum, ubicunque offenderetur, suis medicamentis oblineret, sed etiam in loquendi ratione quicquid mutandum videretur, importunis manibus attrectaret. Colligamus iam locos aliquot eius praecipuos et a caeteris libris intempestive dissidentes, quorum potest paene immensus cumulus afferri. Ac primum metro quidem ut consuleret, quomodo se gesserit, videamus. ψ. 70. quum legeret labefacto metro

νὴ τὴν Ἑκάτην, καλὸν ἔγωγε τουτονί.;

transpositis vocibus novam versus speciem finxit,

νὴ τὴν Ἑκάτην, ἔγωγε καλὸν τουτονί. :

in qua re tam se praebuit imperitum, ut ne Brunckium quidem falleret, qui in maxima huius parte quaestionis errore captus fuit. ℣. 81., εἴπερ τις ἄλλος βουκολεῖν τὸν δήμιον., quum forte in aliquo exemplo, quales Membranae sunt, ἄλλος esset praetermissum, ille excogitavit futile quiddam et inane, εἴπερ τι βουκολεῖν ἐθέλει τὸν δήμιον. : Brunckius autem ἀκολουθεῖ κατόπιν ἀνθρώπου τυφλοῦ. ℣. 161.,

ἐκκλησιάζουσ' οὐκ ἂν προβάλην τὸν πόδα
τὸν ἕτερον, —,

inexercitatus corrector pravam ἂν particulae lituram adhibuit, quamvis in promptu esset ἐκκλησιάσουσ', quod vidit Kusterus: Brunckius iterum aberravit coniectura. Nihil igitur mirandum, si Grammaticus ille ℣. 484., ἡμῖν δ' αἰσχύνην φέροι, non potuit syllabam, quae interierit, assequi. Fecit

ἡμῖν δέ γ' αἰσχύνην φέρει :

neque tamen videtur optativum dedita opera in indicativum sed fortuito duntaxat mutasse. Quodsi tenuisset quotidianum Atticorum morem optativi in loquendi genere istiusmodi cum ἂν particula iungendi, non posuisset ℣. 255. τουτοῖ μὲν εἴποιμ'. Nam quod Dawesius ἂν particulam omitti negavit potuisse ab Atticis, etsi repulisti tute ipse eius rei necessitatem iure optimo a tragoedia, tamen in comoedia equidem et vulgari loquendi consuetudine magnopere tueor. Itaque ut in Antiphanis verbis a me p. 91. tractatis, quae assimulatae tragoediae speciem quandam gerunt, auctorem consulto ἂν reiecisse existimo, et male coniecisse Porsonem Adversariis, p. 43., ita idem ego depravatum puto esse in Pluto ver-

sum 374. . quanquam temere Dawesium arbitror traduxisse eandem necessitatem particulae ad indicativum aoristi vel imperfecti, ubi quidque factum fuisse in quaque caussa significaretur. Sed de hoc loco accuratius videbimus alibi. Nunc pergam in recensendis interpolatoris peccatis. Male idem in metro emendando versatus est ᵯ. 474., ὅσ' ἂν ἀνόητα καὶ μῶρα βουλευσώμεθα, . transposuit vocabula praeter voluntatem Aristophanis:

ἀνόηθ' ὅσ' ἂν καὶ μῶρα — .

Dixisse puto auctorem: ὅσ' ἂν ἀνόητ' ἢ μῶρα — : quo Ravennatis scriptura ferimur. In anapaestico versu 672., quum legeret οὐδὲ κυβεύσουσ' ἄρ' ἄνθρωποι; , falso correxit:

οὐδὲ κυβεύσουσιν ἄρ' ἄνθρωποι .

quam ego emendationem adhibui p. 153., libro II. approbabo. ᵯ. 1027. in locum mendosi, κλᾶε σύ, etiam soloecum supposuit, κλαύσεις γε σύ . Nihil autem potest absurdius esse, quam ᵯ. 550.,

μὰ Δί' ἀλλ' ἐφ' ἣν 'γώγ' ᾠχόμην ,

et κατανεύσατε γάρ ᵯ. 72., confictum ex scriptura, quae in exemplari Bernardi Iuntae exstat, κατανεῦσαι γάρ . Proinde est fide prorsus destitutum ᵯ. 914.

καὶ τἄλλ' οὐδὲν μετὰ ταῦτα :

amputavit verba δεῖ λέγειν, ut paroemiacum versum conficeret. Incredibile vero est, quoties sententiam auctoris reformaturus scripta in libris conturbaverit et depravata verba magis etiam a perfecta specie deflexerit. Incurrit statim in oculos mihi versus 32., ἐγὼ δέ γ' ὑμᾶς προςδοκῶσ' ἐγρηγόρουν Τὴν νύκτα πᾶσαν . Ex Membranarum et Ravennatis ἐγρηγορεῖν fluit ἐγρηγόρειν,

ultra quod progredi Porso non debebat Notis Brevibus in Xenophontis Anabasin, p. LII. . At Graeculus ille intulit imperfectum Verbi γρηγορῶ, quod ex N. T. didicerat. quemadmodum Triclinius castigatus a me p. 117. in tragoediam Atticorum ἔναντι immisit vocabulum LXX. Interpretum, veluti in versione Ieremiae, ἔναντι τοῦ θεοῦ ἡμῶν. ℣. 364. τίς τῶν καταπρώκτων δεινός ἐστι τὴν τέχνην; integra Aristophanis verba τῶν καταπρώκτων, leviter corrupta in Membranis τῶν κατὰ πρωκτῶν, ille in summam insulsitatem convertit, τῶν κατὰ πρωκτόν: et nimia iudicii levitate laudavit Brunckius. An bonum non est vocabulum κατάπρωκτος perinde atque κατάπυγος vel καταπύγων? Praepositio vero in οἱ κατὰ πρωκτόν num aliter potest accipi atque in loquendi modis οἱ κατ' οἶκον, οἱ κατὰ γένος? Quid ergo? nonne illud ista ratione absurde dicitur? Οἱ κατὰ πρωκτόν, inquit Brunckius, *sunt ii qui circa partem illam occupantur, qui in ea operam suam ponunt*, cogitavit de οἱ περὶ πρωκτόν. ℣. 429. vulgatam antiquis libris typis impressis scripturam ἦν δ' ἀποκλίνῃ τῇ θύρᾳ habent MSS. Ravennas et Monacinus, Suidasque in uno loco: in altero idem cum Membranis — τὴν θύραν. Diffinxit ea in illo Regio Graeculus: ἦν δ' ἀποκλίνῃ τῆς θύρας. Quanto rectius Abreschius Lectionibus Aristaeneteis, lib. II. p. 270.: ἦν δ' ἀποκλείῃ τῇ θύρᾳ, aptissime ad eam rem collato ex Vespis versu, οὐδείς σ' ἀποκλείσει Θεσμοθέτης τῇ κιγκλίδι.: atque equidem in eadem fabula, ℣. 334., reponendum arbitror κἀποκλειών ταῖς θύραις. ℣. 442. quia κοὔτε non intellexit, quod explicavi p. 213., posuit indoctus Graeculus καίγε. ℣. 487. delevit temerarius homo particulam καὶ ante περι-

σκοπουμένη, nesciens Verbum, quo illa spectaret, demptum esse. Interrogandi non perspexit rationem ѵ. 400., οὐ δεινὰ τολμᾷ κουτονὶ —; et ѵ. 530., κᾆτ' οὐκ ἦν ἐμοὶ Φράσασαν ἰέναι; — τῆς λεχοῦς δ' οὐ φροντίσαι, —;. Quare illic ὡς δεινά — posuit, quod perstrinxi p. 300., et hic τῆς λεχοῦς δ' ἦν φροντίσαι, —. Admirans ridet Chremes ѵ. 374. vestem Blepyri, τὸ τῆς γυναικὸς δ' ἀμπέχει χιτώνιον.. Atqui interpolator ea quomodo efferrentur, assequutus non est. Interrogari igitur debere opinatus scripsit τί τῆς γυναικὸς —, omissa δέ particula secundum Membranas. ѵ. 827. ὅτε δὴ δ' ἀνασκοπουμένοις ἐφαίνετο, , in Iuntinis A. 1515. et 1540. legitur ἐφαίνεται, quod emendatum a me p. 229. contendi potest cum verbis ex Hecuba Euripidis, primum a Valckenario ad Eustathii auctoritatem Thomaeque correctis ad Hippolytum, ѵ. 34., ἐπεὶ δὲ Τροία θ' Ἕκτορός τ' ἀπόλλυται Ψυχή, πατρῴα θ' ἑστία κατεσκάφη,. contulerunt alia similia tum in illum locum Valckenarius, tum Abreschius ad Aristaenetum p. 11.. Sed interpolator in Ecclesiazusis ἐφαίνεται mutavit in ἐμφαίνεται. ѵ. 887. pro δρᾷς ἀντᾴσομαι Scaliger ex vetere libro consignavit δράσασ' ᾄσομαι. Inde videtur duxisse bonus vir in altero Regio inventum suum δράσῃς ᾄσομαι. Metrum pariter atque orationem expolire voluit ѵ. 527., πῶς οὖν ὄρθριον Ὤιχου σιωπῇ —;. Nam quum forte in eius libro extrita ex σιωπῇ ω littera, quemadmodum in Iuntinis A. 1515. et 1540. Gormontianoque, scriptum exstaret σι πῇ, fecit ille σὺ καὶ πῇ. In Cratandrium, Wechelianum, Frobenianum immigravit σιωπῇ ex Iuntino A. 1525.. Longum est omnia, quae sint interpolata, enumerare; neque volo tibi, Godofrede Hermanne, altiora et ma-

gnificentiora tractanti quisquiliis his amplius molestus esse. tantum addo, mirabiliter illum et plane insulse quidem Aristophanis loquutionem deformasse ♈. 980. Roganti aniculae, τοῦ δαὶ δεόμενος δᾷδ' ἔχων ἐλήλυθας; respondet adulescens:

Ἀναφλύστιον ζητῶν τιν' ἄνθρωπον.

Tum iterum quaerente illa, quemnam Anaphlystiorum expetat, adulescens dicit in antiquissimis exemplaribus typis impressis, Aldino et Iuntinis A. 1515. et 1525.:

αὐτὸν σεβινοῦνθ', ὃν σὺ προςδοκᾷς ἴσως.

In caeteris vel αὐτὸν σε βινοῦνθ' vel αὐτόν σε βινοῦνθ' est positum: apud Benedictum Iunctam αὐτὸν σεβινουνθ' omisso circumflexo, per typothetae errorem fortassis. ex Monacino MS. consignatum accepi βινουνῶθ' pro βινοῦνθ'. Atqui ex Ravennati proditum est οὐ τὸν σὲ βινοῦνθ': quod rei optime convenit. Hinc igitur, adhibito ex Ranis versu, Σεβῖνον, ὅρτις ἐστὶν Ἀναφλύστιος., in promptu est argute dictum elicere,

οὐ τὸν Σεβῖνον, ὃν σὺ προςδοκᾷς ἴσως.

Σεβῖνον quidem miror non esse Berglerum assequutum, qui haec ex Ranis opportune sit recordatus: sed annotatione ad Ranas scriptum αὐτήν σε βινοῦνθ' protulit. Brunckius autem ex malo suo libro posuit αὐτήν σε κινοῦνθ'. Illud tamen patet, in exemplari isto quamvis medicata scriptura sit, quum caussa medicandi in offensione aliqua verborum, qualiscunque est, cernatur, non potuisse ex antiquiore libro, tanquam ex fonte, sinceri nihil relinqui. Atque illinc quidem putamus derivata esse ♈. 902. μηροῖς, ♈. 987. κατὰ τὸν ἐν πεττοῖς νόμον, et alia quaedam. Sed tamen in universum nulla ei libro fides habenda est, nisi quae vis accedat aliunde. Et

ista infimae auctoritatis monumenta Brunckius in quamplurimis rebus consequutus sua etiam coniecturae temeritate adauxit, atque Ecclesiazusas contaminavit adeo, ut propemodum inducam in hanc sententiam animum, in Kusteri Burmannique exemplaribus sui ipsius hanc fabulam relictam esse similiorem.

Exemplaria Aristophanis fabularum typis impressa in manibus habeo Aldinum, tria Iuntina, unum Bernardi Iuntae A. 1515.; alterum haeredum Philippi Iuntae A. 1525., tertium Benedicti Iunctae A. 1540.: praeterea Gormontianum, Basileense Cratandri, Venetum Zanetti, Wechelianum, Brubachianum, Basileense Frobenii, et recentiora, Aemilii Porti, Lugdunense Batavorum, A. 1624., Ludolphi Kusteri, Petri Burmanni Secundi cum commentariis Stephani Bergleri, et praeter Brunckianum id quod Invernizius edidit. Quid enim necesse est a me nominari adhibitos quorum in singulis fabulis excelluerunt doctissimorum grammaticorum labores? De vetustioribus illis et vetustissimis exemplaribus, priusquam typothetae aliquid operis mandaram, praesto erant Aldinum, trina Iuntina, Wechelianum, Brubachianum. Relicua, Gormontianum, Cratandrium, Venetum Zanetti, Frobenianum, accesserunt singula posterius. Quibuscunque quoque tempore et loco usus sum, ea operam dedi ut diligenter inspicerem. Cuius officii me ipse semel vel bis reapse negligentem sero animadverti. P. 74. dixi *in antiquis exemplaribus typis exaratis* scriptum esse in Equitibus: ποῖον βρέτας; ἐτεὸν —. Est hoc tantum in uno Iuntino A. 1515., unde fluxit in Gormontianum: caeteris commune est ποῖον βρετέττας; ἐτεὸν —. Quod Brunckius

initio addidit *βρέτας* ex suo B., idem Kusterus reperit in MS. Vatic. Palat. . Deinde p. 68. consignavi ex Scholiasta Equitum *αὐταῖσι διαβολαῖς* . idem legitur in eodem Iuntino A. 1515., Gormontiano et Brubachiano: atque etsi ego p. 143. vulgatam ei scripturam praetuli, nunc tamen concitatiores illos numeros unice tueor confirmatus optimi Equitum exemplaris auctoritate. Primo iracundus Nicias consentiens cum Demosthene Cleonem exsecratur, *κάκιστα δῆθ' οὗτός γε πρῶτος Παφλαγόνων*, : deinceps adiungit iracundior etiam

v
αὐταῖσι διαβολαῖς.

Nam inter fabulas eas omnes, quas liber Bernardi Iuntae communes habet cum Aldo, nulla fere potest reperiri, in qua tantum ille caeteris praestet, quantum in Equitibus. Bonae auctorem scripturae produximus p. 204. : nonnunquam mirifice cum Ravennate MS. congruit, ad quod genus et illud pertinet, quod modo notatum est, et quae indicavimus p. 110. p. 125. et p. 292. . Occurrit mihi iam haec animo agitanti versus 729.,

ἔξελθ', ἵν' εἰδῇς οἷά πέρ γ' ὑβρίζομαι. .

Particula *γέ* abest in libro Bern. Iuntae, videlicet in Gormontiano quoque: abest eadem in Ravennate MS. . Aristophanem puto dixisse: — *οἷά περ ἐφυβρίζομαι*. . Verba enim composita dici non potest quam saepe librarii in simplicia converterint. disseruit Brunckius de ea re nonnulla vere ad Lysistratam, ℣. 408.: et ego adeo quicquid in contrariam partem reperitur in eo genere delictum, eius caussam in exceptione et praecipua aliqua re quaerendam arbitror. Eximium esse eiusdem

Bernardi Iuntae librum in Ecclesiazusis, commonuit iam Brunckius p. 28. Verum habet tamen in ea fabula tum propria nonnulla deteriora, veluti ℣℣. 952. et 960. semel δεῦρο δή, ℣. 955. τῶν βοστρύχων, neglecto σῶν, ℣. 924. ὡς pro ὥςπερ, ℣. 933. δόξει pro δείξει: vitiosior etiam in hac re Monacinus MS., δόξη: sed scribo: δείξει γε κἀυτός: ℣. 976. πόθος pro πόθεν, errore librariorum satis vulgari, ut mihi Valckenarius in Euripidis Hippolyto, ℣. 233. scripturam πόθι vel πόθεν pro πόθον inaniter scrutatus esse videatur. tum idem habet liber communia nonnulla cum Aldino, in quibus praestet A. 1525. Iuntinus: veluti ℣. 374. τριβώνιον: rite ex Iuntino altero ceperunt posteriores plerique χιτώνιον. paullo post, ℣. 381., ἀλλ' ὕστερος νῦν ἦλθον, : in altero Iuntino perinde atque in Ravennate νὴ Δί' legitur pro νῦν : unde corrigo: ἀλλ' ὕστερος ἦλθον, νὴ Δί', . adde quod indicavi p. 142. . Iuntinum autem istum A. 1525. librum, cui Antonius Fracinus suam operam atque industriam navavit, iniquo primus iudicio afflixit Tib. Hemserhusius Praefatione ad Plutum p. XVII. . *Nuper demum scriptis*, inquit, *peiorisque notae libris obsecutus, ut ex codice D'Orvilliano perspicue didicimus, ab Aldino exemplari non raro discessit, deterioremque lectionem nativae supposuit*: . Hanc sententiam crebro a Brunckio homine levissimo, ut vere loquar, recoctam mihi legenti nauseandum fuit. Veniam damus erroris Hemsterhusio in solo Pluto versanti: Brunckius vero quum vituperationem iniustam suam per universas fabulas effutiret, manifestum summae dedit vanitatis documentum. Namque in Vespis et Pace maxime non potest ullus inter typis impressos liber inveniri laudabilior atque

praestantior. Cuius rei indicium certissimum illud est, quod ipse compluribus in locis, in quibus a caeteris dissidet, cum Ravennate MS. consentit. Vespis, ψ. 1162., hic et Ravennas conservarunt κἀπόβαιν' scriptum pro κατάβαιν'. parum cogitate repudiavit Brunckius. nam antiqua inde potest erui et reconditior quidem loquendi ratio:

ἔνθες πόδ', ὦ 'τάν, καὶ πρόβαιν' ἐῤῥωμένως,
ἐς τὴν Λακωνικὴν ἀνύσας.

Primum emendatio comprobatur verbis ex versu 236., χώρει, πρόβαιν' ἐῤῥωμένως. Deinde de structura verborum constat docte disseruisse Lobeckium nostratem, ad Sophoclis Aiacem, p. 294. Aristophanes Equitibus, ψ. 106., σπονδὴν λαβὲ δή, καὶ σπεῖσον, Ἀγαθοῦ Δαίμονος: Lysistrata, ψψ. 44. 45., κροκωτοφοροῦσαι, καὶ κεκαλλωπισμέναι, Καὶ Κιμβερίκ' ὀρθοστάδια —. Versu Vesparum trochaico 1268. pro ὄντιν' praecepisti tute iam olim in libro de metris p. 116., ut ὄν γ' poneretur ex Ravennati. Eandem rem multis annis ante Brunckius potuisset ex libro Antonii Fracini revocare, nisi temeritate quadam ductus patentes copias reiecisset. Versu 1133. παῖδας, quod prodidit Fracinus loco singularis παῖδα, tam evidentes in se habet numeros veritatis, ut etiam Brunckius probaverit: idem est editum ex Ravennati. Ex eodem libro transtulit Gelenius in Frobenianum ψ. 1443. ἀλλ' ἀράμενος exclusa γέ particula, unde propagatum est in recentiores. Insedit illa in relicuis omnibus usque ab Aldo et in Brunckii MS. A.; sed abest in Ravennate. Congruere eundem cum Ravennate ψ. 684., dictum est p. 174. Scripta apud Fracinum ψ. 1295. ταῖς πλευραῖς στέγειν in propinquo certe loco exstant in

Ravennate. Denique ex versu 118. H. Stephanus in Thesauro, Vol. V. p. 1271. F. 1., haec verba protulit: εἶτ' αὐτὸν ἀπέλου κἀκκάθαιρ'· ὁ δ' οὐ μάλα. Μετὰ ταῦτ' ἐκορυβάντιζ'· : aptissime ad rem ὁ δ' οὐ μάλα. Brunckius pusillo correcto mendo in vulgatis acquievit, κἀκκάθαιρε, καὶ μάλα Μετὰ ταῦτ' —, incondita loquendi ratione. Illud Stephanus accepit aut ab Gormontiano exemplari aut Frobeniano, nisi me fallit animus: illuc autem traductum est ex optimo illo Iuntino altero. Quid quaeris? certiorem me fecit Seidlerus, ita plane se consignatum habere ex vetusto Veneto MS. Iam ad Pacem venio. Constat inter grammaticos, primum Fracinum ad sexaginta versus e tenebris in lucem evocasse, 948. — 1911. in quibus ℣. 969. τοῖσσι φέρε δῶ· scriptum perspicue ad veritatem dirigit: τοισδὶ φέρε δῶ·, quod habet Ravennas: recentiores τοῖσι — ex Frobeniano, vel ictu vitiosum, referendum ad p. 24. Ex ea ipsa re facile potest intelligi, librum eius MS. meliorem fuisse superiorum in hac fabula libris: ideoque ei plurimum esse in ea fidei tribuendum. Accedunt alia insignia nonnulla, quibus differt a prioribus, cum Ravennate congruit admirabiliter: ℣. 509. χωρεῖ-γέ τοι: ℣. 630. ἐπεὶ κἀμοῦ λίθον semoto articulo: in qua re Brunckii quoque B. consentit: ℣. 566. ἦν ἄρ'. Versu 331. τουτογὶ pro τουτοδὶ posuit recte Brunckius, et ista plane expressa est forma pronominis apud Fracinum: eandem in locum vulgati τουτοῖ restituo in Equitibus, ℣. 721. ex Ravennatis τουτό τι, quemadmodum Koenius in Ecclesiazusis, ℣. 719. Biseti commentum τουτοῖ in locum dativi τουτωί in Thesmophoriazusis ab Aem. Porto illatum exagitavi p. 184. Lysistrata,

℣. 681., falso Brunckius τουτοῖ coniecit ab auctore positum. nusquam hoc dixit Aristophanes. Denique, ut redeam ad Pacem, ℣. 855. a Fracino proditum καὶ κἀνθάδε, probavit emendatum catus ille Stephanus Berglerus: κἀνθάδε. Comprobatum hoc Ravennatis libri auctoritate, eodemque intendente libro MS. B., tuo tu ipse assensu auxisti annotatione ad Sophoclis Antigonam, ℣. 628., loquutionemque totius versus elimasti:

λείχειν ἄρ' αὐτῇ κἀνθάδε σκευαστέον.

Brunckius vero neque Fracinum audiit, et Bergleri praeceptum sprevit confidenter. Utinam enim auscultasset, neque impura atque detestabili imagine lascivos sales onerasset! Etiam in Pluto egregia nonnulla prodidit Fracinus: veluti ℣. 499. omnium optime: οὐδεὶς ἂν ἐγώ σοι τούτου μάρτυς· μὴ ταύτην γ' ἀνερώτα. vulgo οὔτις· ἐγώ σοι — μηδὲν ταύτην γ' —. Atque οὐδεὶς ἂν pro οὔτις confirmant Dorvillianus et Victorianus MSS.: Ravennas habet οὐδεὶς· ἐγώ σοι — μηδὲν —. Sed Iuntinum illud exemplar ad verum accedit proxime,

οὐδεὶς ἄν· ἐγὼ τούτου μάρτυς σοι· μὴ ταύτην γ' ἀνερώτα.

Respondetur quaerenti: καίτοι τούτου τοῖς ἀνθρώποις τίς ἂν ἐξεύροι ποτ' ἄμεινον; Versu 450. tacite Invernizius ex Ravennati, ni fallor, codice edidit: ποῖον γὰρ οὐ θώρακα, ποίαν δ' ἀσπίδα, addita δέ particula: eandem scripturam primum a Fracino proditam probavit suo MS. commotus Hemsterhusius: nam a Brunckio neglecta est penitus. Alia ex Iuntino hoc libro alibi commemorabo, quae mihi videantur de priore Pluto relicta esse. Ad huius autem et Iuntini prioris effigiem concinnatum videtur Iuntinum tertium: nihil certe in eo reperi prae-

cipuum, quod non vel typothetae peccato simile esset vel exiguae moderatoris correctioni. Ex priore maxime Iuntino pependit Cheradamus in adornando Gormontiano: sed alterum etiam Iuntinum ab eo assumptum liquet. Complura novavit, qui instruxit Brubachianum Simon Grynaeus: quod licet videre p. 117. p. 134. p. 179. p. 307. p. 308. . Lysistrata, ᵬ. 539., pro αἵρεσθ' scripsit αἵρεσθε δ' : ᵬ. 200. κεραμεῶν ὅσον : haec quidem prave: verum in aliis tamen rebus dextre versatus est. Iudicium idem fere in Gelenium cadit, qui suum de Aristophane laborem dicavit Frobenio. In Aem. Porti exemplari manifestum MS. libri indicium explicavi p. 240.: accedit scriptura in Equitum versu 787. aucta veteris libri testimonio Scaligeri: unde illi quoque rei, quam ex eo deprompsi p. 107., aliquid affertur fidei. Nam signum in Lugdunensi exemplari Batavorum A. 1624. scribendi differentiae ex Scaligeri autographo enotatae identidem appositum *Vet.* non posse significare *veterem editionem*, sed MS. librum aliquem, videbit statim, qui exemplaria ante Scaligerum typis impressa contendere cum illis coeperit. Indignum autem facinus commisit Brunckius Bergleri prope dicam invidiose in Aristophanem commentarios proterendo atque conculcando. Nihil equidem habeo eorum, quae ad interpretandas coniunctim Aristophanis fabulas litteris grammatici mandarunt, quod ad cognoscendum eum studiosis utilius sit et accommodatius, quam opus illud, modeste ab ipso suppressum, Bergleri. Disseruit homo prudens de iis rebus maxime, quarum satis probam atque accuratam habebat intelligentiam: Brunckius quam multa profudit indocte, inepte, leviter. Deus bone,

quam potuisset ridere Berglerus, si vidisset eius immoderate se iactantia puerilia peccata Pluto, ᵯ. 305., σκῶρ' ἐσθίειν, et σκῶρ' ἀεὶ νῶν adeo Ranis, ᵯ. 146.: Ecclesiazusis, ᵯ. 702., ἀκολουθοῦντες — αἱ φαυλότεραι, ab ipso latine versa: *sequutae deformiores*: immania monstra. Nihil tale usquam fecit Berglerus. Nonnulla ille quidem imperfecte: at enim nec vivente eo nec sciente sunt edita: alia trita nunc et pervagata: sed minus erant eadem aetate Bergleri. In ea re laudibus mihi extollendus est forti ille atque excelso animo vir, Henricus Schaeferus, cuius quum subtilitatem tum copiam Germani admiramur, e longinquo concupiscunt exteri, quod is illatam Berglero iniuriam graviter vindicavit Indice ad Gregorium Corinthium, p. 1049. Tanta vero sunt illius profecto tamque praeclara in Aristophanem merita, quanta haud facile in eundem constare Brunckii existimo.

Iam bona venia tua, Godofrede Hermanne, pauca dicam de versibus Thesmophoriazusarum 1048. 1049. collatis cum versibus 1055. 1056., in eo carmine, quod tractavi inde a pagina 302. Nam memini ego, quum mihi ostenderes, probare te universam carminis illius antistrophici descriptionem meam, de numeris ac modis versuum quorundam singulorum disceptare. Condemnabas igitur initio strophae β'. vocabulorum commutationem a me alternis versibus adhibitam: volebas tueri vulgata,

ἥκετ', εὔφρονες, ἵλαοι,
πότνιαι, ἄλσος ἐς ὑμέτερον:

atque antistrophae metrum corrigere:

μόλετον, ἔλθετον, ἀντόμεθα,

Θεσμοφόρω πολυποτνία,

mutatis ἀντόμεθ' ὤ in ἀντόμεθα. In hoc et in ὑμέτερον solutam statuebas extremam arsin esse Glyconei versus. Ego autem id tum fieri negabam posse, in eaque consto sententia. Primum enim nullo puto exemplo posse comprobari, fecisse istiusmodi Glyconeum soluta ultima arsi Aristophanem. Deinde non est verisimile, si modo fabricatus sit talem, qualis ab eius arte abhorret, admisisse eum temere istam locorum huius formae in stropha et antistropha perversitatem, ut, quum concinne posset versus componere, mallet inconcinne, et quam in stropha insolentiam posteriori versui, eam in antistropha priori adhiberet. Postremo hanc si incommoditatem tulisset, tum videndum esset, ne versus integer

μόλετον, ἔλθετον, ἀντόμεθ', ὤ

opponi posset versui

ἥκετ', εὔφρονες, ἵλαοι,

et nulla omnino caussa esset, cur quicquam mutaretur. etenim utrumque pariter esse Glyconeum puto. Ad metrum hoc expediendum assumpsisti tu aliquid, quam basin dicis. Atqui id non ita certum videtur, ut non possit iudicari aliter. Equidem Glyconeum metrum ad normam choriambici metior, cui constat comitari saepenumero. Nam ex dipodia choriambica esse compositum arbitror, in eum modum ut utriusque pedis choriambici et prima pars quaeque copularetur et quaeque rursus altera: quod declaremus hoc schemate:

1	3	2	4
— ∪	∪ —	— ∪	∪ —
∪ ∪ ∪		∪ ∪ ∪	
∪ —		∪ —	
— —		— —	
— ∪ ∪		— ∪ ∪	
∪ ∪ —		∪ ∪ —	

Inde igitur conficitur hoc:

— ∪	— ∪	∪ — ∪ —
— ∪	— ∪	— ∪ ∪ —
∪ ∪ ∪	∪ ∪ ∪	
∪ —	∪ —	
— —	— —	
— ∪ ∪	— ∪ ∪	
∪ ∪ —	∪ ∪ —	

Hac ratione conciliantur inter sese antistrophici versus in Sophoclis Oedipo Tyranno, 1236. et 1247. Musgr., vix ulla correctione consociandi. Nam

ἰὼ, Λαΐειον τέκνον,

Glyconeus est correpta $\overline{\epsilon\iota}$ diphthongo, ut in ἀγχόνειον p. 113., πλεῖους p. 42., et $\overline{\alpha\iota}$ in φιλαθήναιος Aristophanis Vespis, ✝. 282., Ἀθηναίαις Pherecratis Grausin apud Suidam, Vol. I. p. 70., παλαιόρ Lysistrata, ✝. 988. Iste igitur Glyconeus refertur versui in stropha

ὦ κλεινὸν Οἰ | δίπου κάρα,

atque ὦ pro ἰὼ habet Dresdanus a. quoque. In illo antistrophae Erfurdtus inter verba Λαΐειον τέκνον interiecit ὦ: quod nego graece dici. Prave Brunckius Aristophanis Equitibus, ✝. 726., scripsit:

ἔξελθε δῆτα, Δημίδιον ὦ φίλτατον.

debebat — δῆτ' ὦ Δημίδιον, ὦ —. videtur Comicus imitari speciem verborum in Euripidis Hecuba, quae protuli p. 287. Acharnensibus, ✝. 497., μή μοι φθονήσητ'

ἄνδρες οἱ θεώμενοι, leve mendum insedit in Ravennati, ἄνδρες ὦ θεώμενοι. Itaque in Oedipo Tyranno etiam proxima deinceps videntur integra esse, in stropha:

ὦ μέγας λιμὴν
αὐτὸς ἤρκεσε παιδὶ καὶ
πατρὶ θαλαμηπόλῳ πεσεῖν, ;

et in antistropha:

εἴθε σ' εἴθε μή-
ποτ' εἰδόμαν· ὀδύρομαι
γὰρ ὡς περίαλλ' ἰαχέων:

Nam ἰαχέων potest choriambus haberi. περίαλλ' elegantius iambus pronuntiatur: de quo genere vocalium coniungendarum dixi p. 291.: et apud Aristophanem in Lysistrata πολιοῦχε amphibrachum statuo ψ. 345. metro choriambico,

πολιοῦχε, σὰς ἔσχον ἕδρας:

anapaestum enim in hoc metro loco iambi videtur respuisse Aristophanes. Sed in carmine illo Oedipi Tyranni, initio strophae β'. verba si ita in versus digerantur:

τανῦν δ' ἀκούειν
τίς ἀθλιώτερος; τίς ἐν
πόνοις, τίς ἄταις ἀγρίαις,

tertium vulgarem habent Glyconeum. His referuntur in antistropha

ἐφεῦρέ σ' ἄκονθ'
ὁ πάνθ' ὁρῶν χρόνος· δικά-
ζει τὸν ἄγαμον γάμον πάλαι:

nam de orationis connectendis membris caussae nihil video cur ambigatur. Nihilo magis possum attentare versum in Oedipo Coloneo 152. Br.,

μακραίων θ' ὡς | ἐπεικάσαι.

qui opponitur versui in stropha,

ὁ πάντων ἀκορέστατος;.

Scio quosdam fuisse, qui ὅσ' ἐπεικάσαι suaderent, sed loquendi exemplis qui opinionem istam probaret, credo

fuisse neminem. Neque vero dubito, quin alia eiusdem generis exempla apud tragicos poëtas inveniantur, si in eam rem dedita opera inquiratur. Ab Aristophane autem etsi non reperi manifesto hanc formam integram in antistrophicum modum vulgari oppositam, tamen animadverti aliam rem in Lysistrata maxime memorabilem. Gemelli sunt versus 277. 278.,

ᾤχετο θὤπλα πα | ραδοὺς ἐμοί,
σμικρὸν ἔχων πάνυ | τριβώνιον, .

Referuntur autem versibus in stropha 262. 263. item gemellis,

κατὰ μὲν ἄγιον | ἔχειν βρέτας,
κατά τ' ἀκρόπολιν | ἐμὰν λαβεῖν, .

Liberos eos esse ab omni corruptela, vel insignis binorum inter se ab utravis parte aequalitas persuadet. Glyconeo autem metro contineri mihi videntur, sicuti indicavi; quo enim possint alio, non video. Hinc intelligitur, quid sit existimandum de versibus Sophoclis in Trachiniis, maximopere cum metro illorum comparandis, 947. — 952. apud Brunckium,

στροφή. πότερα πρότερ' ἂν ἐπιστένω;
πότερα τέλεα περαιτέρω;
δύςκριτ' ἔμοιγε δυστάνῳ.
ἀντιστροφή. Τάδε μὲν ἔχομεν ὁρᾶν δόμοις,
τάδε δὲ μέλλομεν ἐπ' ἐλπίσιν.
κοινὰ δ' ἔχειν τε καὶ μέλλειν. .

Nempe in versibus sibi invicem oppositis

πότερα τέλεα | περαιτέρω
τάδε δὲ μέλλομεν | ἐπ' ἐλπίσιν

ne una quidem litterula metri caussa est convertenda. Et quomodo tandem quispiam dactylum μέλλομεν in tribrachum ad veri speciem diffingat? Erfurdti μέλομεν' equidem pro nihilo habeo. In primo vero strophae versu ineptam emendabo ἂν particulam. Apud Aldum et in Bruncki Membranis quum sit πότερ' ἂν πρότερα ἐπιστένω, neque Brunckius suae scripturae fontem ape-

ruerit, pro ἐπιστένω scribendum proposui περιστένω p. 276. Universum autem versum sic volo corrigi:

πότερ' οὖν πρότερα περιστένω; .

Similiter Aristophanes loquutus est Ecclesiazusis, ℣. 1082., ποτέρας προτέρας οὖν κατελάσας ἀπαλλαγῶ; . Anapaestum in uno versu secundo pariter atque primo Glyconei metri loco Euripides adhibuit Ione, 457., Glyconeo hypercatalectico,

κορυφὰς Διάς . ὦ | πότνια Νίκα, ,

nisi Διός in unam syllabam est contrahendum. Refertur antistrophicus

πατρίοισι νεάνιδες ἦβαι· .

In hoc antistrophico utrum quadrisyllabum νεάνιδες an trisyllabum pronuntiari debeat, in dubium mihi venit: verum dactylum tamen in secundo loco posuit Hippolyto, versibus 739. et 749. Valck. inter medios de vulgari genere Glyconeos,

ἀκτᾶς, Ἠριδανοῦ θ' ὕδωρ·
ἔνθα πορφύρεον σταλάσ-
σουσ' εἰς οἶδμα πατρὸς τριτάλαι- 739.
ναι κόραι Φαέθοντος οἴ-κτῳ δακρύων

atque in antistropha,

οὐρανοῦ, τὸν Ἄτλας ἔχει,
κρῆναί τ' ἀμβρόσιαι χέον-
ται Ζηνὸς μελάθρων παρὰ κοί- 749.
ταις, ἵν' ὀλβιόδωρος αὔ-ξει ζαθέα .

Talis igitur ille quoque Glyconeus est

μόλετον, ἔλθετον | ἀντόμεθ' ὦ ,

cui tamen in stropha aequandus versus fuit, ob eam caussam, quam dixi, ne eius effigies praepostere in antistropha exprimeretur. Eodem dactylo Glyconeum usitatiori generi interpositum cernimus Ranis, ℣. 1323.,

οἰνάνθας γάνος ἀμπέλου,
βότρυος ἕλικα παυσίπονον.
περίβαλλ' ὦ τέκνον ὠλένας.

ὁρᾷς τὸν πόδα | τοῦτον; *ΔΙ.* ὁρῶ.
τί δαί; τοῦτον ὁρᾷς; *ΔΙ.* ὁρῶ.

At in hoc tamen prope affirmare possum scriptum esse ab auctore τόνδ' pro τοῦτον. etenim consentaneum est Aristophanis argutae in huiusmodi diverbiis diligentiae, ut personae verba cum Dionyso colloquentis Aeschyli ictu perinde atque in proximo versu concludantur: quod concinni colloquii studium Aristophanis uberius libro II. explicabo. Sed quem pedem Aeschylus Euripidi obiicit, anapaestum in versu Glyconeo

περίβαλλ' ὦ τέκνον ὠλένας,

eum assidue devitavit Aristophanes. Huius accurationis quae potuit tandem caussa esse? Nempe Glyconeum dixi metrum a legibus pendere choriambici. At, qui ille in choriambico metro refugit anapaestum qui pro iambo esset. Ergo eundem in Glyconeo metro aspernatus est. Ex eadem re perspicitur, cur noluerit ille ultimam arsin solvere in breves syllabas. Tu ipse libro de metris p. 311. de choriambico metro: *ultimam*, inquis, *non inveni solutam: nec iucunda foret solutio* —. Id ipsum ad Glyconeum metrum pertinet: et ultimam arsin Aristophanes ad eam rationem instituit semper: in proxima ultimae, quae tamen est ultima prioris choriambici pedis, si minus semel ab instituto, certe rarissime discessit, ut arbitror. Ex iis autem, quae fundamenta huius metri posui, efficitur, neque in tertio loco neque in quarto spondeum versari pro iambo posse. Euripidis Hippolyto, versui 741.,

τὰς ἠλεκτροφαεῖς | αὐγάς.,

non potuit referri antistrophicus

χθὼν εὐδαιμονίαν θεοῖς.,

quo Glyconeo systema finiri omnino non solet. Vere igitur puto Brunckium correxisse:

χθὼν εὐδαιμονίαν θνατοῖς.

Talis autem versus, claudendo systemati Glyconeo satis usitatus, convenit cum illis Sophocleis

δύςκριτ' ἔμοιγε ὂν | στάνῳ,
κοινὰ δ' ἔχειν τε καὶ | μέλλειν.

Expediendo metro versuum antistrophicorum in Hercule Furente,

ἐλαύνων πλήκτρῳ χρυσέῳ,
ἐναίρων πτανοῖς βέλεσιν,

satis idonea nos ipse tu quaedam de χρύσεος nominis prosodia docuisti. Correpta antepenultima in eodem vocabulo videtur Medea, ✝. 974.,

δέξεται νύμφα χρυσέων ἀναδεσμῶν, :

dactylum enim in tertio loco servavit quum in antecedente versu, tum in antistropha, ✝✝. 980. 981. . Electra Euripidis versus strophae 122. — 124. distinguendos hoc modo arbitror:

ὦ πάτερ, σὺ δ' ἐν Ἀΐ-
δᾳ δὴ κεῖσαι σᾶς ἀλόχου
σφαγεὶς Αἰγίσθου τ', Ἀγάμεμνον. :

et in antistropha:

ὦ Ζεῦ, Ζεῦ, πατρί θ' αἱ-
μάτων αἰσχίστων ἐπίκου-
ρος Ἄργει κέλσας πόδ' ἀλάταν. .

Sophoclis Oedipi Tyranni versu a Seidlero illuc annotato metrum pariter atque sententiam corrigendo enodavi p. 279. : alia non magni momenti praetermitto.

Meam igitur hanc, cuicuimodi est, de metro Glyconeo opinionem tibi magistro discipulus iudicandam libere proposui: nec dubitavi, in quibus abs te dissentirem, expromere. Nam et alii cognoverunt, qui ex tua disciplina profecti sunt, et ego saepe expertus sum, quotiescunque tibi repugnaretur, nunquam te aegre tulisse, sed erudiisse potius adversarios, et comiter errantibus monstrasse viam. Itaque quum tibi sim crebro in hoc Coniectaneorum libro refragatus, caussa meae audaciae in alia re nulla nisi in liberali tua institutione cernitur: atque te veniam mihi daturum esse confido. Restat, ut me ipse, quoad possim, corrigam, vel, quae-

cunque addita libro velim, proferam. Excidit mihi aliquid p. 14., quum dicerem φορεῖν esse vel *abripere* vel *gestare*. Cogitabam esse vel *ferre* vel *gestare*: et id dicendum erat: ex nostro sermone hinzu, weg, fort, mit sich, bey sich führen: nunquam *portare*, quod teneo. Pagina 123. extrema dici debebat: σὺ δ' αὖ παρὼν δέχου *ex vulgatis exemplaribus posuit, quum in MSS. legeret* σὺ δὲ παρὼν δέχου. Mirifico autem modo mihi accidit, ut ex Vesparum versu anapaestico δραχμὴν quum praenuntiassem p. 112. conferendum ad p. 162., tum vero istic silentio totum praeterirem. Imprudens transii p. 106. versum Equitum 185., μῶν ἐκ καλῶν εἶ κἀγαθῶν; — μὰ τοὺς θεούς, Εἴμ' ἐκ πονηρῶν γ'.: quibus tamen apprime illud convenit, quod de omittenda negandi particula in iurando tradidi. Nam μῶν et μή inquis tute annotatione ad Vigerum, p. 766., *responderi plerumque postulant non* —. *Significant enim plane id, quod nos dicimus* doch nicht —. Sed p. 50., quum de interrogandi modis quibusdam ad rem quamque quam quaerat quisque, irridendam agerem, neutiquam me fugerat τοῦτο δ' ἐστὶ τί; Ecclesiazusis, ν. 1012., et similia, ubi serius quisque percontatur aliquid. P. 81. in Aeschyli Persis Porsonis mutationem probaveram, παισθέντ', quia verba ἔθραυον — ἔθεινον omnia in protasi debere versari opinabar. Sed video iam ἔθραυον — melius in apodosi verti, Ἑλληνικαί τε νῆες — ἔθεινον, iterum in protasi, denique ὑπτιοῦτο δέ in apodosi rursus, in eum modum, quo Aristophanes loquutus est Lysistrata, νν. 149. — 154.: et sic multo dilucidior ad sensum et gravior efficitur oratio. Scite autem Aeschylus παίοντ', insolitam verbi formam adhibuit, ad imbuendos ea maxime re animos, in qua summa caussae consisteret, ut horribili Persae strage funderentur. Exemplis de ὑπερδραμεῖν p. 61. addidit Valckenarius annotatione ad Phoenissas, ν. 581., ex Philetaeri Atalanta apud Athenaeum, τὸν Ταυρέαν δὲ τοῖς πόνοις ὑπερβαλῶ,

Τὸν Κτησίαν τε τῷ φαγεῖν ὑπερδραμῶ. Apud Hesychium V. ὑπερθεῖ, in locum verbi ὑποτρέχει Dorvillius revocavit ὑπερτρέχει. Correctionem prosodiae, ἢ 'τέρα φράσω, p. 108., longe ante proposuit Seidlerus in libro de Versibus Dochmiacis, p. 388. Id tum ignorabam. Atqui probe sciebam, emendationem Avium versus 1069. p. 218., πάνθ', ὅσαπερ, emisisse prius Dissenum in Disquisitionum Philologicarum Specimine Primo A. 1813., p. 9. Oblitus eram nimirum addere, quum coniecturam expromerem a me multis abhinc annis orae exemplaris ludibunda manu ascriptam. Etymologiae *amplus* nominis, quam primus mihi videbar exponere p. 28., antiquum mihi auctorem Schaeferus indicavit Vossium in Etymologico. Damoxeni verborum emendationem, p. 36., παρατίθημι συμπόταις, praeoccupavit Porso Adversariis, p. 213. Lips. Ex recentibus caeteris doctissimorum Anglorum libris Museum Criticum Cantabrigiense usurpavi: praeterea nihil. Monki Hippolytum quasi praeteriens inspexi: Elmsleyi Heraclidas vix evolvi nuper: in Gaisfordi Hephaestione, bono opere, ut fertur, ne verbum quidem legi: Blomfieldi scripta non expeto. Verum nosti, fidelitatem me summam adamare eam, ut ne, quae sint aliorum, mea esse simulem: atque de compluribus rebus, quando a me vel scriptae sint in domestica umbra vel meditatae, ipse testari potes.

Caeterum liber Coniectaneorum alter ut propediem ad te mittatur, dabo equidem operam. Sed meminisse decet, universas res humanas in Dei potestate sitas esse. Huius aeterna consilia: vana et irrita mortalium. Verum quicquid tamen mihi evenerit, Godofrede Hermanne, meum est, pro tantis tuis in me beneficiis, quanta dicendo assequi non possum, ad extremum vitae spiritum colere te atque observare assidue: tu vero benevolentiam tuam erga me nunquam fac deponas: id quod vehementer rogo atque oro. Vale. Scribebam m. Iulio ineunte.

CAROLI REISIGII

CONIECTANEORUM

IN

ARISTOPHANEM

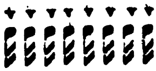
LIBER I.

A

CAROLI REISIGII
CONIECTANEORUM
IN
ARISTOPHANEM
LIBER I.

CAPUT I.

Ut ex animi quadam commotione cantus, ita in carmine numerus quoque nascitur: nam et vocum in cantu compositio et temporis particularum ad numerum conformatio communi utraque utitur moderatore, animo. Numerum igitur dicimus eam temporis momentorum successionem, qua vis in animi motu sita exprimitur atque declaratur. id quod nec sine arsi nec sine thesi vel anacrusi fieri potest. Cur sine arsi non possit, in promptu est: nihil enim esset, quo vis niteretur: sine thesi vero aut anacrusi si fieri velles, illud ipsum cognosci a nemine posset, quod maxime ad cognoscendum expressum esse oportet, qualis sit vis, quantumque illa temporis particula, qua arsis comprehenditur, habeat intentionis. Nam ex mensura ipsa, quam ictus pellit, quanta sit intentionis vis, colligi nequit. Nam quum una aliqua sit mensura brevissima, et una longissima, illa simplex est, altera composita, vel duplex vel triplex vel multiplex. Iam fac simplicem esse

mensuram , et arsin in mensura ponas octupla, , nulla adiuncta thesi, quid hoc est aliud, quam ? atqui simplex mensura una est semper et eadem: itaque intentionis vis, ex illis ipsis particulis, quanta sit, perspici nullo modo potest. Quamobrem aut effectus intentionis indicetur, necesse est, ex quo illa quanta sit intelligatur, aut hoc declarari debet, quanta sit opus quasi praeparatione, qua vis eo crescat, ut tota uno impetu prorumpat. Ita nata est thesis, quae in intentionis effectu, et anacrusis, quae in praeparatione cernitur. Effectus intentionis agnoscitur in trochaicis numeris, dactylicis: praeparatio vero in iambicis, anapaesticis, et similibus aliis. et eiusmodi adeo sunt modi, in quibus tantum arsis habeat ponderis, ut eius vis nec thesi sola, nec anacrusi explicetur, sed utraque ad eam explendam opus sit, veluti,

∪–́ ∪∪ –∪ –∪ .

Anacrusis autem eadem ad arsin, qua thesis necessitate cogitur, neque iambici trochaicis modis, aut anapaestici dactylicis annumerari possunt, sed suis genus quodque terminis circumscriptum est. Ac nunc quidem de genere dicam iambico, de quo multa adhuc relicta sunt, quae hoc loco examinandi sit copia. Primum igitur iambicum versum trimetrum, ut relicuos, trochaicis dipodiis ab initio usque ad finem metiendum esse nego. Duplex enim inveni trimetrorum iambicorum genus, alterum simplex, quod totum ex iambicis dipodiis constat, alterum compositum, iambico monometro hypercatalectico et trochaico dimetro catalectico distinctum. Illud quidem vulgarius est, comoediae fere proprium, quamvis nec a tragicis repudiatum: minusque habet altero varietatis, concinnita-

tis, venustatis. Ita autem partibus est divisum, ut post primam dipodiam sit caesura:

⏓ — ⏑ — ‖ ⏓ — ⏑ — | ⏓ — ⏑ ⏓ | :

quae vere nos dixisse intelliges, si ex Aristophanis fabula aliqua, qua velis cunque, unius modo paginae trimetros metiaris. Atque ex hoc genere plerique illorum sunt versuum, quibus Ric. Porso, ut Anglus atque ex Anglorum disciplina profectus, habuit enim huius rei auctores; quibus igitur Porso caesuram hephthemimerem tribuit, veluti,

ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα ‖ καὶ σκότου πύλας :

Sed istam caesuram nullam esse, nec posse esse, iampridem intellexit nosque docuit God. Hermannus: quae si vere esset caesura, non posset tertii pedis anacrusis in mensura versari ancipiti. Sed illa ipsa trimetri forma maximo est argumento, esse hoc genus a trochaicis numeris secernendum. Quodsi aliter sensissent antiqui, certe non versus fecissent tam multos huiuscemodi, fecerunt autem isto modo permultos,

καὶ μὴν πάλαι γ' ‖ ἀλεκτρυόνας | ἤκουσ' ἐγώ :

ut verba ipsa cum dipodia quaque iambica finirentur. Atqui, inquit, si de iambici versus modulo,

⏓ — ⏑ — ⏓ — ⏑ — ⏓ — ⏑ ⏓ ,

primam demas anacrusin, numeri erunt trochaici,

— ⏑ — ⏓ | — ⏑ — ⏓ | — ⏑ ⏓ .

Esto: at si contra trochaico versui unam addideris syllabam, numeri erunt iambici: nec tamen iccirco trochaici versus ad iambicum genus referuntur. Quomodo autem potest mirum videri, trochaicam dipodiam in locis paribus, iambicam in imparibus spondeum asciscere, quum utraque sibi suapte sit natura contraria, et, ut Graece dicam, ἀντίστοιχος, altera thesi utatur, altera anacrusi. Neque vero credibile est, Graecos, quos sapientissimos in musica arte fuisse constat, germanam illam formam, et quasi funda-

mentum trimetri, quam ita nostris signis musicis exprimimus:

hanc eos penitus confudisse cum schemate huiusmodi:

quae genera non specie, sed re differunt et natura. Verum illud tamen, quod fundamentum trimetri constituimus, non quod ita placuit, sed quia ita res est, quum ars accessisset paullo subtilior, varie in Graecia est a doctis hominibus temperatum. Ita inventum est alterum genus notissimum illud, quod caesuram habet penthemimerem:

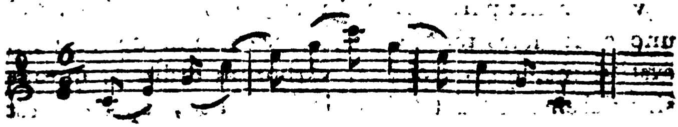
⏓ – ⏑ – ⏓ ‖ – ⏑ – ⏓ | – ⏑ ⏓ ;

qua saepe et comici et tragici poëtae, sed saepius tragici sunt usi, ut, quum liberiorem pedum modum respueret tragoedia, arcta illa et astricta fastidium ne crearent, neque aures eisdem modis semper recurrentibus defatigarentur. Habet enim ista trimetri divisio plurimum varietatis, versusque intervallis non unius sed diversi generis interpunctus aures permulcet ac delectat, et sine satietate delectat. Rursus in trochaico metro post videbimus versus in partem trochaicam caesura divisos et in iambicam: ne quis forte existimet, hanc iambici trimetri speciem esse trochaici generis. Quid enim? trochaicos illos versus putamus ex iambico genere esse, quia partem post caesuram habent iambicam? Neque sunt illi in trochaico metro numeri vere iambici, neque in iambico vere trochaici. Nam cur in iambico metro trochaicae partes dactylum suscipiunt in comoedia: in trochaico iambicae repellunt

anapaestum? Namque si iambici versus a trochaico penderent genere, fieri non posset, ut trochaici in his pedes modis accommodarentur iambicis, neque si trochaici penderent a genere iambico, iambici pedes regi trochaico possent. Sed ut recte animo concipias illius trimetri imaginem, veluti,

βοῶν, στενάζων. ἀλλὰ ταῦτα μὲν τί δεῖ,

signis eam declarabo musicis:

Quod autem dixi, versum hoc modo in iambicam partem dividi et trochaicam, ita ex metricorum sententia loquutus sum, et post licebit eodem modo loqui, quanquam non metrum ipsum trochaicum effici existimo, sed verborum tantum ordines quidam ad hanc sunt speciem conformati: ideoque eisdem caesuram accommodari oportuit. Verborum enim ordines non metricis legibus metiuntur, sed musicis. perinde enim includuntur ac definiuntur verbis metri particulae quaeque, ut eaedem tibiarum inflatu vel acuuntur vel contrahuntur. Exempli caussa versus,

ἀεὶ μέν ὦ παῖ Λαρτίου δέδορκά σε

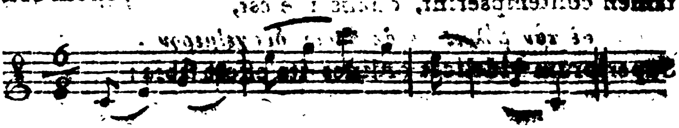
his, si tibia caneretur, ordinibus distinguebatur:

aut versus,

ἥκω νεκρῶν κευθμῶνα καὶ σκότου πύλας

hoc modo:

Nam etsi negamus, versus trimetros, quum perfectior esset tragoedia, ad tibiam cantatos esse, sed tum declamasse actores: quod ipsum dubium esse nullo modo potest: tamen et verisimile est, et docti homines nonnulli veteres tradiderunt, principio esse tibicinem actoris pronunciationem moderatum. canere enim declamatione prius fuit. Ab illo igitur tempore sic composita esse vocabula arbitror, quomodo tibicinem poëta vellet metri particulas vel incitare ictu separatas, vel uno coniunctas tenore inflectere. Isto modo varii illi exstiterunt, quos dicimus, verborum ordines, quibus singularem curam tragicos impertivisse, apertum est atque manifestum. Neque tamen huic rei cur tantopere studuerint, satis perspici potest, nisi animum ad tibicinis modos advertas. sola enim declamatione modulationis eius iucunditas sentiri non potest. Itaque quum versuum illorum structura ex musicorum praeceptis polita esset atque elimata, postea iam remoto tibicine, quamvis declamationi operam darent, tamen conservarunt illam metri componendi elegantiam: intervalla autem orationis ad declamandum apta constituerunt, de quibus nunc exponere nihil attinet. Sed illa ipsa ex re intelligitur, cur tragicis magis placuerit versus huiusmodi:

τὸ μὲν τυχεῖν αὐτοῖσι πάντ᾽ ἐνταῦθ᾽ ἔνι.

quam,

τὸ γὰρ τυχεῖν αὐτοῖς ἅπαντ᾽ ἐνταῦθ᾽ ἔνι.

At vero cur iidem, quum non refugerint versus postremi huius similes, ut,

πῶς δῆτ᾽ ἐγὼ κεῖν᾽ ἂν λάβοιμ᾽, ἀφεὶς τάδε;

vel,

μόνος γάρ εἰμ᾽ αὐτῶν ἀνὴρ τολμῶν τάδε.

tamen contempserint, qualis ille est,

σὲ τὸν βόλοις νιφοκτύποις δυσχείμερον.

Superiorum videlicet ordines ita effert tibia:

vel:

quod multo facilius aures ferunt, quam alterum,

Illis in versibus iambici pedes singuli tenore tibiae comprehenduntur, et quamvis sint nudi sine ulla varietate, sunt tamen expediti, vigent, et habent quasi quandam viriditatem. At in postremo duo singulos pedes iambicos dipodia consequitur opimius et difficilius: eoque ordine medio debilitantur numeri et frigent: neque Aeschylus aut Sophocles aut Euripides versum usquam prodidit istiusmodi.

Dixit Sophocles Oedipo Coloneo,

εἰςῆλθε τοῖν τρισαθλίοιν ἔρις κακή,

Euripides Helena, v. 1390., quem excitavit Lobeckius Observationibus ad Sophoclis Aiacem, p. 383.,

κάλλιστα δῆτ᾽ ἀνήρπασεν τύχην πόσις.

Neque vero indignus est Euripide versus,

φάσμ᾽, οὗ γε μηδ᾽ ὁρωμένου πίστις παρῆν:

At illud vitiosum est in Supplicibus,

πολιὸς ἀνήρ, εὐδαιμονῶν ἴσως πάρος.

Aeschylus quidem dicere non potuit,

ἢ κάρτ᾽ ἄρ᾽ ἂν παρεσκόπεις χρησμῶν ἐμῶν.

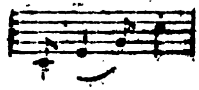
potuit tamen ad numeros,

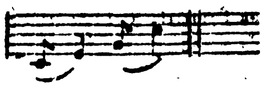
ἢ κάρτα γοῦν παρεσκόπεις χρησμῶν ἐμῶν.

Versu in Supplicibus,

καὶ τἄλλα πόλλ᾽ ἐπεικάσαι δίκαιον ἦν,

orationem emendabit Hermannus: nihil offendo in numeris. Nimirum est aliqua certe varietas, si minus in medio versu, at primis tamen pedibus, ut molestia dipodiae illius iambicae nonnihil minuatur. Primos enim duos pedes distinguit hunc in modum tibicen:

 vel: non

Nam in Sophocleo versu τρὶς ἄθλιον scribi non potuit: atque inepte defendit istam sententiam Porso Homeri verbis,

τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις,

Odysseae libro, V. v. 306. In his enim ternioni quaternio refertur: illic verbo quidem definitur numerus, sed re et cogitatione magnus aliquis modus est incerto numero. Quanquam in Homeri verbis etiam antiquius fortasse est τρισμάκαρες: hoc certe tum aliis nititur vetustis testimoniis, tum antiqui doctoris auctoritate, Frid. Aug. Wolfii. Ergo nihil prorsus est reprehendendum in Aeschyli versu,

στρατός, περᾷ κρυσταλλοπῆγα διὰ πόρον:

aut in Sophocleo,

πῶς δῆτα τοῦδ᾽ ἐπεγγελῷεν ἂν κάτα;

Varii enim sunt in utroque verborum ordines: qua varietate sublevantur quodammodo membra in medio versu suapte natura paullo tardiora. Illud est etiam artificiose factum: longum vocabulum in medio versu collocatum similitudinem repraesentat immensi proficiscentis per Strymonem agminis. De altero versu vitium, si diis placet, sustulisse se Porso profitetur, scribentem, τοῦδέ γ᾽ ἐγγελῷεν ἂν κάτα;. Atqui primum illud ipsum ἐπεγγελᾶν vi est maiore praeditum, quam ἐγγελᾶν. Potest enim dici, ἀθρόως ἐγγελᾶν, aut, ut ipse

Sophocles loquutus est, *ἐγγελῶντα ἀβρύνεσθαι:* non potest idem cum vocabulo *ἐπεγγελᾶν.* Hoc enim est, über einen herlachen: atrociter magis, quam superbius: illud est simpliciter, *irridere.* Deinde Sophocles eam ipsam inimicorum in Aiacem contumeliam *ἐπεγγελᾶν.* dicit, non *ἐγγελᾶν,* v. 454.,

κεῖνοι δ' ἐπεγγελῶσιν ἐκπεφευγότες, :

nec semel tantum, sed itidem, v. 989.,

φιλοῦσι πάντες κειμένοις ἐπεγγελᾶν. :

Ergo Porsonis coniectura minime est apposita ad persuasionem. Sed de hoc genere nolo iam pluribus: consilium est enim, quod iambicum illud posuimus fundamentum trimetri, ne quis levem eam rem aut nullius momenti esse opinetur, isto modo controversiam quandam dirimere de trimetri forma hac comoediae:

⏓ – ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑́ ⏑ – ⏑ – ⏓ – ⏑ ⏒.

Namque Hermannus, quum iambicum genus trochaicis dipodiis ab initio usque ad finem metiretur, non potuit ille, quin istos versus omnes mendo depravatos esse iudicaret, nisi liceret per vocabuli cuiusque naturam ictum in proximam syllabam traducere: quoniam proceleusmaticus quidem trochaei loco, numeros penitus corrumperet:

⏓ | –́ ⏑ ⏑́ ⏑ ⏑ ⏑ | –́ ⏑ – ⏓ | – ⏑ ⏒ :

eique nuper Aug. Erfurdtius est astipulatus in Observationibus Criticis, quas in Museo Regiomontano, Vol. III. a. 1812., prodidit, inde a pagina, 430.: cuius optimi viri mors acerbissima nobis fuit, praesertim quum in eam eius aetatem inciderit, qua fortuna auctus pariter atque iudicio et doctrina plurimum prodesse litteris, ac procacium quorundam vituperatorum convicia virtute potuisset eludere. Atqui si iambici pedes, nam per iambicas dipodias istos versus perme-

tiendos aio, itaque si iambici pedes ita sunt divisi, ut tribrachum prioris dipodiae in altera dipodia sequatur anapaestus, et uterque caesura adeo sit disiunctus, quid tandem est in illis alieni aut absoni? Nam tribrachus aeque et anapaestus pro iambo ponitur in comoedia. Quid igitur contemnis in schemate huiusmodi:

⏑́ – ⏑⏑⏑ || ⏑⏑ – ⏑ – | ⏑ – ⏑ ⏑ ?

Septem de hoc genere numeramus exempla, ex quibus quatuor sunt ad immutandum difficiliora, si quis ea ad vulgarem normam velit confingere: ex Acharnensibus versus 47.,

ἀλλ' ἀθάνατος· | ὁ γὰρ Ἀμφίθεος Δήμητρος ἦν, :

indidem versus 928.,

ὥσπερ κέραμον, | ἵνα μὴ καταγῇ φερόμενος. :

Avium 108.,

ποδαπὼ τὸ γένος; | ὅθεν αἱ τριήρεις αἱ καλαί. :

Nubium 663.,

ἀλεκτρυόνα, | κατὰ ταὐτὸ, καὶ τὸν ἄῤῥενα.

In primo versu Amphitheus se deum esse profitetur et divino genere ortum: ab Amphitheo enim, Cereris et Triptolemi filio deduci ait, addita deinceps reliqua huius stirpis progenie, quae ipsum antecederet. Eam quum recenset, singula membra singulis particula δέ annectit, in quibus universis inde ab Amphitheo proavo comprehensis una vertitur caussa, cur deorum generi ascribi velit. Iccirco ὁ γὰρ Ἀμφίθεος non licet mutari in ὁ δ' Ἀ—, quod mihi, tum quidem de trimetri specie nondum assentiens, triennio abhinc per litteras proposuit Hermannus: cuius ipsa verba huc apponam. *Recte observas*, inquit, *duo esse trimetri genera, alterum, quod partem habeat trochaicam, alterum totum iambicum, quod comici usurpare solent. Sed quod illa tua trimetrorum distinctione sic uteris, ut statuas, recte se habere versus tales,*

ἀλεκτρύονα | κατὰ ταὐτὸ καὶ τὸν ἄῤῥενα, *id etsi speciose dictum est, propter plura huiuscemodi exempla, tamen non probo. Nam et aliquanto pauciores sunt loci, qui istam rationem tueantur, ac vellem et opus esset, et corrigi maximam partem possunt facillime. De his quidem, quos tu attulisti, praeter unum omnibus disputatum videbis ab Erfurdtio in horreo Regiomontano huius anni* (1812) *P. III. p. 428. seqq. Unus autem ille quem tu adiecisti, ex Ecclesiaz. 315. non est dubium, quin ita scribendus sit:*

καὶ θοἰμάτιόν γ'. ὅτε δὴ δ' ἐκεῖνο ψηλαφῶν.

Sed iam video etiam secundum a te allatum esse, qui non est apud Erfurdtium, Acharn. 47. ubi scribe:

ἀλλ' ἀθάνατος· ὁ δ' Ἀμφίθεος Δήμητρος ἦν.

Haec igitur eo tempore Hermannus adversanti mihi pro singulari humanitate sua, non gravatus est opponere per litteras. At in postremo versu, si ὁ δ' Ἀμφίθεος scripseris, narrandi illa perspicuitas tollitur, propter hanc, quam ostendi, commatum deinceps collocatorum copulationem: atque talis dicendi ratio ab Atticorum consuetudine videtur abhorrere. Omnino autem ipsum illud δέ, quo epici interdum ad connectendas enunciationes utuntur, quarum altera nihil nisi caussam superioris exprimat, tragicis quidem non est inusitatum, Atticis vero commune vix dixerim: ab illo quidem comici sermone, qui socco accommodatur, haud scio an prorsus sit alienum. Sed video iam, posse quempiam, ἀλλ' ἀθάνατος. ὅ γ' Ἀ— scriptum ab Aristophane contendere.

Alium igitur, quasi graviorem testem, in eius locum substituo, Pacis versum 246.

ἰὼ Μέγαρα, | Μέγαρ'; ὡς ἐπιτρίψεσθ' αὐτίκα,

Erfurdtius, *legi potest*, inquit, ἰὼ Μέγαρ', ὦ Μέγαρ' —. Sane vero potest, metro enim non repugnat: at ab auctore hoc potius quam illud scriptum

esse, quibus tandem argumentis nobis persuadebis? Immo vero compertum habemus et exploratum, non ita dixisse Aristophanem, sed quod vulgatur verum esse: nam eodem modo positum est supra

ἰὼ βροτοί, βροτοί, βροτοὶ πολυτλήμονες·

et ipse in talibus dicendi figuris sibi constat. Quin elegantes adeo numeri sunt et arguti: flebile enim inest quiddam et lamentabile: id vero totum Erfurdtii immutatione exstinguitur, quae acrem affert pedum cursum et vehementem, propter tres anapaestos deinceps se excipientes.

Acharnensium versui 928. Hermannus ut fidem abrogaret, his potissimum usus est rationibus: in antiquis exemplaribus, tum manu scriptis, tum typis impressis, scriptum esse non, φερόμενος, sed φορούμενος, idque melius convenire rei. in antecedentis autem versus fine haerere interpretem de verbis ἐνδήσας φέρω: aliam denique suspicionem carminis antistrophici difficultate, quod insequitur, commoveri. versus enim 929 — 951. quamvis in stropham et antistropham possent distribui, tamen id non sine lacuna fieri. Quibus de rebus non possum, quin aliter sentiam. Etenim φορούμενος etiamsi quadraret ad metrum, tamen ne significatus quidem convenit sententiae: id enim, quantum sciam, non est, *portare*, sed vel *abripere*, vel *gestare*, ex communi quidem Atticorum scriptorum loquutione: diciturque de vestimentis, et aliis quas quisque gerit rebus. Itaque vel ob hanc caussam φερόμενος scribendum fuit. equidem certe non modo, cur φορούμενος alteri sit praeferendum, intelligo, sed ne illud quidem habeo, quomodo commode possit excusari. neque in v. 951. dictum est φορῶν κατάξῃ, sed φέρων —: illatum est autem olim φορούμενος in locum sincerae scripturae, φερόμενος, a correctore metri aliquo, qui prosodiam ignoraret mediae syllabae verbi καταγῇ. At contra de verbis, ἐνδήσας φέρω, aut φέρῃ,

quae statuit Hermannus, vehementer assentior, sed quomodo sint emendanda, ita demum decerni potest, si de extremo nobis loco constabit, carmine antistrophico. Itaque ut breviter de isto, quae censeo, exponam, versus 929. — 931. sunt stropha α.: 932. — 934., antistropha α.: 935., stropha β.: 936., antistropha β.: 937. — 939., mesodus: 940. — 942., stropha γ.: 943. — 945., antistropha γ.: nam particula γε de Ravennatis auctoritate expungenda: versus 946., stropha δ.: 947., antistropha δ.: 948. — 951., epodus. Schema igitur hoc habeas:

α. α. β. β. μεσ. γ. γ. δ. δ. ἐπῳδ.

Carmen in plures erat partes dissecandum: nam versus 929. — 934. congruere versibus 940. — 945., hoc non accedit ad veri speciem. Id pronunciatum quo valeat, expromere iam nihil attinet: Hermannus ipse per se intelligit: caeterorum si quis ultro non persentiscat, plenius alio loco declarabo. Iam enim ad corrigendum versum illum venio, 927.,

δός μοι φορυτόν, ἵν᾽ αὐτὸν ἐνδήσας φέρω,

ne corruptela forte cuipiam coniuncta cum insequentis initio esse videatur. Hermanni ἐνδήσω φέρων mihi non probatur. maluisset enim Atticus, opinor, λαβὼν ponere, quam φέρων. Mihi autem, quantum quidem coniectura assequor, haec adhibenda videtur correctio:

δός μοι φορυτόν, ἵν᾽ αὐτὸν ἐνδήσας στέγω,

Apud Sophoclem vv. 1422. 1423. verba Electrae vulgantur exemplaribus haec:

καὶ μὴν πάρεισιν οἵδε· φοινία δὲ χεὶρ
στάζει θυηλῆς Ἄρεος· οὐδ᾽ ἔχω λέγειν.

Atqui λέγειν quoquo modo interpreteris, ineptum est et ieiunum. Nihilo magis mihi Erfurdtii placet correctio, ψέγειν. Cruenta enim caedes fuerit, necne, nihil videtur interesse Electrae, neque laudare potuit, quod fuerit, nec reprobare, si non fuisset, dum inter-

Nam etsi negamus, versus trimetros, quum perfectior esset tragoedia, ad tibiam cantatos esse, sed tum declamasse actores: quod ipsum dubium esse nullo modo potest: tamen et verisimile est, et docti homines nonnulli veteres tradiderunt, principio esse tibicinem actoris pronunciationem moderatum. canere enim declamatione prius fuit. Ab illo igitur tempore sic composita esse vocabula arbitror, quomodo tibicinem poëta vellet metri particulas vel incitare ictu separatas, vel uno coniunctas tenore inflectere. Isto modo varii illi exstiterunt, quos dicimus, verborum ordines, quibus singularem curam tragicos impertivisse, apertum est atque manifestum. Neque tamen huic rei cur tantopere studuerint, satis perspici potest, nisi animum ad tibicinis modos advertas. sola enim declamatione modulationis eius iucunditas sentiri non potest. Itaque quum versuum illorum structura ex musicorum praeceptis polita esset atque elimata, postea iam remoto tibicine, quamvis declamationi operam darent, tamen conservarunt illam metri componendi elegantiam: intervalla autem orationis ad declamandum apta constituerunt, de quibus nunc exponere nihil attinet. Sed illa ipsa ex re intelligitur, cur tragicis magis placuerit versus huiusmodi:

> τὸ μὲν τυχεῖν αὐτοῖσι πάντ' ἐνταῦθ' ἔνι.

quam,

> τὸ γὰρ τυχεῖν αὐτοῖς ἅπαντ' ἐνταῦθ' ἔνι.

Et vero cur iidem, quum non refugerint versus postremi huius similes, ut,

> πῶς δῆτ' ἐγὼ κεῖν' ἂν λάβοιμ', ἀφεὶς τάδε;

vel,

> μόνος γάρ εἰμ' αὐτῶν ἀνὴρ τολμῶν τάδε.

tamen contempserint, qualis ille est,

> σὲ τὸν βόλοις νεφοκτύποις δυσχείμερον.

Superiorum videlicet ordines ita effert tibia:

vel:

quod multo facilius aures ferunt, quam alterum,

Illis in versibus iambici pedes singuli tenore tibiae comprehenduntur, et quamvis sint nudi sine ulla varietate, sunt tamen expediti, vigent, et habent quasi quandam viriditatem. At in postremo duo singulos pedes iambicos dipodia consequitur opimius et difficilius: eoque ordine medio debilitantur numeri et frigent: neque Aeschylus aut Sophocles aut Euripides versum usquam prodidit istiusmodi.

Dixit Sophocles Oedipo Coloneo,

εἰςῆλθε τοῖν τριςαθλίοιν ἔρις κακή, :

Euripides Helena, v. 1390., quem excitavit Lobeckius Observationibus ad Sophoclis Aiacem, p. 383.,

κάλλιστα δῆτ' ἀνήρπασεν τύχην πόσις.

Neque vero indignus est Euripide versus,

φέρομ', οὗ γε μηδ' ὁρωμένου πίστις παρῆν:

At illud vitiosum est in Supplicibus,

πολιὸς ἀνήρ, εὐδαιμονῶν ἴσως πάρος.

Aeschylus quidem dicere non potuit,

ἦ κάρτ' ἄρ' ἂν παρεσκόπεις χρησμῶν ἐμῶν.

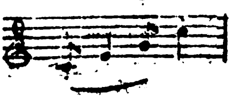
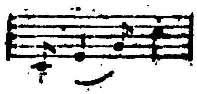
potuit tamen ad numeros,

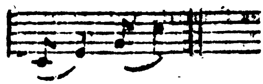
ἦ κάρτα γοῦν παρεσκόπεις χρησμῶν ἐμῶν.

Verum in Supplicibus,

καὶ τἄλλα πόλλ' ἐπεικάσαι δίκαιον ἦν,

orationem emendabit Hermannus: nihil offendo in numeris. Nimirum est aliqua certe varietas, si minus in medio versu, at primis tamen pedibus, ut molestia dipodiae illius iambicae nonnihil minuatur. Primos enim duos pedes distinguit hunc in modum tibicen:

 vel: non

Nam in Sophocleo versu τρὶς ἄθλιον scribi non potuit: atque inepte defendit istam sententiam Porso Homeri verbis,

τρὶς μάκαρες Δαναοὶ καὶ τετράκις,

Odysseae libro, V. v. 306. In his enim ternioni quaternio refertur: illic verbo quidem definitur numerus, sed re et cogitatione magnus aliquis modus est incerto numero. Quanquam in Homeri verbis etiam antiquius fortasse est τρισμάκαρες: hoc certe tum aliis nititur vetustis testimoniis, tum antiqui doctoris auctoritate, Frid. Aug. Wolfii. Ergo nihil prorsus est reprehendendum in Aeschyli versu,

στρατός, περᾷ κρυσταλλοπῆγα διὰ πόρον:

aut in Sophocleo,

πῶς δῆτα τοῦδ' ἐπεγγελῷεν ἂν κάτα;

Varii enim sunt in utroque verborum ordines: qua varietate sublevantur quodammodo membra in medio versu suapte natura paullo tardiora. Illud est etiam artificiose factum: longum vocabulum in medio versu collocatum similitudinem repraesentat immensi proficiscentis per Strymonem agminis. De altero versu vitium, si diis placet, sustulisse se Porso profitetur, scribentem, τοῦδέ γ' ἐγγελῷεν ἂν κάτα;. Atqui primum illud ipsum ἐπεγγελᾶν vi est maiore praeditum, quam ἐγγελᾶν. Potest enim dici ὕβρεις ἐγγελᾶν, aut, ut ipse

Sophocles loquutus est, ἐγγελῶντα ἀβρύνεσθαι: non potest idem cum vocabulo ἐπεγγελᾶν. Hoc enim est, über einen herlachen: atrociter magis, quam superbius: illud est simpliciter, *irridere*. Deinde Sophocles eam ipsam inimicorum in Aiacem contumeliam ἐπεγγελᾶν dicit, non ἐγγελᾶν, v. 454.,

> κεῖνοι δ' ἐπεγγελῶσιν ἐκπεφευγότες,

nec semel tantum, sed itidem, v. 989.,

> φιλοῦσι πάντες κειμένοις ἐπεγγελᾶν.

Ergo Porsonis coniectura minime est apposita ad persuasionem. Sed de hoc genere nolo iam pluribus: consilium est enim, quod iambicum illud posuimus fundamentum trimetri, ne quis levem eam rem aut nullius momenti esse opinetur, isto modo controversiam quandam dirimere de trimetri forma hac comoediae:

⏓–⏑⏑́⏑ ⏑́⏑–⏑– ⏓–⏑⏓.

Namque Hermannus, quum iambicum genus trochaicis dipodiis ab initio usque ad finem metiretur, non potuit ille, quin istos versus omnes mendo depravatos esse iudicaret, nisi liceret per vocabuli cuiusque naturam ictum in proximam syllabam traducere: quoniam proceleusmaticus quidem trochaei loco, numeros penitus corrumperet:

⏓ | –́⏑⏑́⏑⏑⏑ | –́⏑–⏓ | –⏑⏓ :

eique nuper Aug. Erfurdtius est astipulatus in Observationibus Criticis, quas in Museo Regiomontano, Vol. III. a. 1812., prodidit, inde a pagina, 430.: cuius optimi viri mors acerbissima nobis fuit, praesertim quum in eam eius aetatem inciderit, qua fortuna auctus pariter atque iudicio et doctrina plurimum prodesse litteris, ac procacium quorundam vituperatorum convicia virtute potuisset eludere. Atqui si iambici pedes, nam per iambicas dipodias istos versus perme-

tiendos aio, itaque si iambici pedes ita sunt divisi, ut tribrachum prioris dipodiae in altera dipodia sequatur anapaestus, et uterque caesura adeo sit disiunctus, quid tandem est in illis alieni aut absoni? Nam tribrachus aeque et anapaestus pro iambo ponitur in comoedia. Quid igitur contemnis in schemate huiusmodi:

⏓ —̋ ⏑ ⏑́ ⏑ ‖ ⏑ ⏑ —̋ ⏑ —́ | ⏓ —̋ ⏑ ⏓́ ?

Septem de hoc genere numeramus exempla, ex quibus quatuor sunt ad immutandum difficiliora, si quis ea ad vulgarem normam velit confingere: ex Acharnensibus versus 47.,

ἀλλ' ἀθάνατος· | ὁ γὰρ Ἀμφίθεος Δήμητρος ἦν, :

indidem versus 928.,

ὥσπερ κέραμον, | ἵνα μὴ καταγῇ φερόμενος. :

Avium 108.,

ποδαπὼ τὸ γένος; | ὅθεν αἱ τριήρεις αἱ καλαί. :

Nubium 663.,

ἀλεκτρυόνα, | κατὰ ταὐτὸ, καὶ τὸν ἄῤῥενα. :

In primo versu Amphitheus se deum esse profitetur et divino genere ortum: ab Amphitheo enim, Cereris et Triptolemi filio deduci ait, addita deinceps reliqua huius stirpis progenie, quae ipsum antecederet. Eam quum recenset, singula membra singulis particula *δέ* annectit, in quibus universis inde ab Amphitheo proavo comprehensis una vertitur caussa, cur deorum generi ascribi velit. Iccirco *ὁ γὰρ Ἀμφίθεος* non licet mutari in *ὁ δ' Ἀ—*, quod mihi, tum quidem de trimetri specie nondum assentiens, triennio abhinc per litteras proposuit Hermannus: cuius ipsa verba huc apponam. *Recte observas*, inquit, *duo esse trimetri genera, alterum, quod partem habeat trochaicam, alterum totum iambicum, quod comici usurpare solent. Sed quod illa tua trimetrorum distinctione sic uteris, ut statuas, recte se habere versus tales,*

ἀλεκτρύονα | κατὰ ταὐτὸ καὶ τὸν ἄῤῥενα, id etsi speciose dictum est, propter plura huiuscemodi exempla, tamen non probo. Nam et aliquanto pauciores sunt loci, qui istam rationem tueantur, ac vellem et opus esset, et corrigi maximam partem possunt facillime. De his quidem, quos tu attulisti, praeter unum omnibus disputatum videbis ab Erfurdtio in horreo Regiomontano huius anni (1812) P. III. p. 428. seqq. Unus autem ille quem tu adiecisti, ex Eccles. 315. non est dubium, quin ita scribendus sit:

καὶ θοιμάτιόν γ'. ὅτε δὴ δ' ἐκεῖνο ψηλαφῶν.

Sed iam video etiam secundum a te allatum esse, qui non est apud Erfurdtium, Acharn. 47. ubi scribe:

ἀλλ' ἀθάνατος· ὁ δ' Ἀμφίθεος Δήμητρος ἦν.

Haec igitur eo tempore Hermannus adversanti mihi pro singulari humanitate sua, non gravatus est opponere per litteras. At in postremo versu, si ὁ δ' Ἀμφίθεος scripseris, narrandi illa perspicuitas tollitur, propter hanc, quam ostendi, commatum deinceps collocatorum copulationem: atque talis dicendi ratio ab Atticorum consuetudine videtur abhorrere. Omnino autem ipsum illud δέ, quo epici interdum ad connectendas enunciationes utuntur, quarum altera nihil nisi caussam superioris exprimat, tragicis quidem non est inusitatum, Atticis vero commune vix dixerim: ab illo quidem comici sermone, qui socco accommodatur, haud scio an prorsus sit alienum. Sed video iam, posse quempiam, ἀλλ' ἀθάνατος. ὁ γ' Ἀ— scriptum ab Aristophane contendere.

Alium igitur, quasi graviorem testem, in eius locum substituo, Pacis versum 246.

ἰὼ Μέγαρα, | Μέγαρ', ὡς ἐπιτρίψεσθ' αὐτίκα,

Erfurdtius, *legi potest*, inquit, *ἰὼ Μέγαρ', ὦ Μέγαρ' —.* Sane vero potest, metro enim non repugnat: at ab auctore hoc potius quam illud scriptum

esse, quibus tandem argumentis nobis persuadebis? Immo vero compertum habemus et exploratum, non ita dixisse Aristophanem, sed quod vulgatur verum esse: nam eodem modo positum est supra

ἰὼ βροτοί, βροτοί, βροτοὶ πολυτλήμονες·

et ipse in talibus dicendi figuris sibi constat. Quin elegantes adeo numeri sunt et arguti: flebile enim inest quiddam et lamentabile: id vero totum Erfurdtii immutatione exstinguitur, quae acrem affert pedum cursum et vehementem, propter tres anapaestos deinceps se excipientes.

Acharnensium versui 928. Hermannus ut fidem abrogaret, his potissimum usus est rationibus: in antiquis exemplaribus, tum manu scriptis, tum typis impressis, scriptum esse non, φερόμενος, sed φορούμενος, idque melius convenire rei. in antecedentis autem versus fine haerere interpretem de verbis ἐνδήσας φέρω: aliam denique suspicionem carminis antistrophici difficultate, quod insequitur, commoveri. versus enim 929 — 951. quamvis in stropham et antistropham possent distribui, tamen id non sine lacuna fieri. Quibus de rebus non possum, quin aliter sentiam. Etenim φορούμενος etiamsi quadraret ad metrum, tamen ne significatus quidem convenit sententiae: id enim, quantum sciam, non est, *portare*, sed vel *abripere*, vel *gestare*, ex communi quidem Atticorum scriptorum loquutione: diciturque de vestimentis, et aliis quas quisque gerit rebus. Itaque vel ob hanc caussam φερόμενος scribendum fuit. equidem certe non modo, cur φορούμενος alteri sit praeferendum, intelligo, sed ne illud quidem habeo, quomodo commode possit excusari. neque in v. 951. dictum est φορῶν κατάξῃ·, sed φέρων —: illatum est autem olim φορούμενος in locum sincerae scripturae, φερόμενος, a correctore metri aliquo, qui prosodiam ignoraret mediae syllabae verbi κατάγῃ. At contra de verbis, ἐνδήσας φέρω, aut φέρῃ,

quae statuit Hermannus, vehementer assentior, sed quomodo sint emendanda, ita demum decerni potest, si de extremo nobis loco constabit, carmine antistrophico. Itaque ut breviter de isto, quae censeo, exponam, versus 929. — 931. sunt stropha α΄.: 932. — 934., antistropha α΄.: 935., stropha β΄.: 936., antistropha β΄.: 937. — 939., mesodus: 940. — 942., stropha γ΄.: 943. — 945., antistropha γ΄.: nam particula γε de Ravennatis auctoritate expungenda: versus 946., stropha δ΄.: 947., antistropha δ΄.: 948. — 951., epodus. Schema igitur hoc habeas:

α. α. β. β. μεσ. γ. γ. δ. δ. ἐπῳδ.

Carmen in plures erat partes dissecandum: nam versus 929. — 934. congruere versibus 940. — 945., hoc non accedit ad veri speciem. Id pronunciatum quo valeat, expromere iam nihil attinet: Hermannus ipse per se intelligit: caeterorum si quis ultro non persentiscat, plenius alio loco declarabo. Iam enim ad corrigendum versum illum venio, 927.,

δός μοι φορυτόν, ἵν᾽ αὐτὸν ἐνδήσας φέρω,

ne corruptela forte cuipiam coniuncta cum insequentis initio esse videatur. Hermanni ἐνδήσω φέρων mihi non probatur. maluisset enim Atticus, opinor, λαβὼν ponere, quam φέρων. Mihi autem, quantum quidem coniectura assequor, haec adhibenda videtur correctio:

δός μοι φορυτόν, ἵν᾽ αὐτὸν ἐνδήσας στέγω,

Apud Sophoclem vv. 1422. 1423. verba Electrae vulgantur exemplaribus haec:

καὶ μὴν πάρεισιν οἵδε· φοινία δὲ χεὶρ
στάζει θυηλῆς Ἄρεος· οὐδ᾽ ἔχω λέγειν.

Atqui λέγειν quoquo modo interpreteris, ineptum est et ieiunum. Nihilo magis mihi Erfurdtii placet correctio, ψέγειν. Cruenta enim caedes fuerit, necne, nihil videtur interesse Electrae, neque laudare potuit, quod fuerit, nec reprobare, si non fuisset, dum inter-

emta mater sit. Ego autem στέγειν scriptum coniicio a Sophocle pro λέγειν. Vt enim madentes cruore conspexit Orestem et Pyladem in scenam prodeuntes, varie affecta animo ita statim eorum aspectu excitatur atque percellitur, ut vocem diutius cohibere nequeat. Rem enim iam potuit sperare bene peractam esse. Itaque στέγειν est κρύπτειν φωνήν: referturque ad strophica, σῖγα πρόσμενε., quibus quiescere chorum iusserat. Ista vis praecipua est Sophocli verbi στέγειν. Trachiniis, v. 992.

οὐ
γὰρ ἔχω, πῶς ἂν
στέξαιμι κακὸν τόδε λεύσσων.

Valckenarius illustrat στέξαιμι verbis ex Philocteta, τί χρή με — στέγειν, ἢ τί λέγειν. Oedipo Tyranno, v. 341., σιγῇ στέγειν.

Alio modo in eodem est verbo a librario peccatum in Vesparum versu 1293. In antiquis exemplaribus typis impressis haec sunt posita:

ἰὼ χελῶναι μακάριαι τοῦ δέρματος,
καὶ τρισμακάριαι τοῦ 'πὶ ταῖς πλευραῖς ἐμαῖς.

In altero versu difficilem explanatu orationem esse, sensit Brunckius: soloecam esse, non sensit. Aut enim ταῖς ἐμαῖς πλευραῖς, aut ταῖς πλευραῖς ταῖς ἐμαῖς dictum debuit. Toupii τὴν γνώμην ἐμήν notat Porso in Appendice, p. 441. Haud iniuria idem Toupius a Schaefero reprehenditur in Addendis ad Gregorium Corinthium, p. 877., quod in fragmento Helenae Anaxandridae,

ἄγκυρα, λέμβος, σκεῦος ὅ, τι βούλει, λέγε·
ὦ 'Ηράκλεις ἀβελτηρίου τεμενικοῦ,

scribi voluerit τἀβελτερίου γ' ἐλληνικοῦ. His anteponit ille ἀβελτερίου γ' ἐλληνικοῦ. Sed γε quorsum spectet, quidve significet, nec ego habeo, et Porso nescire se confitetur in Appendice, p. 440. Nec vero Toupio Iacobsius assentitur in Additamentis Animadversionum

ad Athenaeum, p. 17.: quamquam, quid et quale sit id, quod eum, ut dissentiret, permoverit, non constat. Fortasse autem scripsit comicus:

ἄγκυρα, λέμβος, σκεῦος ὅ, τι βούλει λέγε,
ὦ Ἡράκλεις, ἀβελτερίου τεκμήριον. :

id est, *ancora, lembus, quidvis omnino instrumentum nauticum stultitiae et amentiae est documentum*. In Platonis Phaedone alterum articulum verborum, τῶν πολιτῶν τῶν Φλιασίων, Frid. Aug. Wolfius revocari iussit e MS. Prisciani verba leguntur libro XII. p. 938., in exemplari Putschiano, itemque in Basileensi A. 1545., ὁ ἐμὸς δοῦλος id est ὁ δοῦλος ἐμός. Notavit hoc nomine Grammaticum perdoctus vir, Emanuel Bekkerus annotatione ad Apollonium Dyscolum, p. 417. Sed in exemplari Ascensii A. 1516., quod mecum pro singulari humanitate sua communicavit Schaeferus, pro ὁ δοῦλος ἐμός positum est ὁ δοῦλος μόυ, sive ὁ δοῦλός μου.

Vespis igitur in Brunckii MS. B. abest ἐμαῖς, in Ravennate pro ἐμαῖς repertum est στέγειν: Aristophanes autem scripsit τοῦ 'πὶ ταῖς πλευραῖς τέγους. Testudinis testam ut in hoc versu τέγος vocat, *tectum*, ab aedibus translatum, ita paullo post ab eadem re sumptum κέραμον dicit, ex quo constat tectum. Commode ad hanc rem afferri possunt verba e Nubibus, vv. 1126. 1127.,

τοῦ τέγους
τὸν κέραμον αὐτοῦ χαλάζαις στρογγύλαις ξυντρίψομεν.

Ac τέγους, prima littera forte praetermissa, conversum est a quibusdam in ἐμαῖς. in aliis autem exemplaribus quum semel altera forma, στέγους, posita esset, quod accidit interdum, exempli causa, in Thucydidis libro IIII. Cap. 48. in codice Gr., ita vitiosum illud provenit στέγειν. Utramque formam, τέγος, στέγος, tractavit Oudendorpius ad Thomam Magistrum, p. 808. 809.

De verbo *στέγειν* autem huc non pertinet ex versu 1335. *ὥστε τὰς πλευρὰς στέγειν.* recte enim Brunckius e MS. A. reposuit, *ὥστε τὰς πληγὰς στέγειν.* idemque coniecturam assequutus est Lud. Kusterus nostras ad Suidam, Vol. III. p. 370. A Plutarcho lignum *πληγὰς στέγειν* dicitur, quod ictus sustinet.

De illo igitur exemplo, in quo summa disputationis huius cernitur, confecta omnia videntur, et quicquid ab aliis excogitetur, numerorum certe mutationem ab eo exclusimus. Versum vero ex Avibus ita corrigendum putant, ut *ὅθεν τριήρεις αἱ καλαί.* reponatur. At id quo minus verum esse credamus, re et sententia ipsa prohibemur. Euelpides enim, qui Atheniensem se esse, aperte statim vult indicare, articulum nominis *τριήρεις* praetermittere non debet: quandoquidem non Athenae solum in Graecia triremibus instructae erant: nec enim reliquae civitates illis carebant: sed id tantum proprium erat Atheniensium, ut pulcherrimis uterentur et ornatissimis, eaque laude plurimum gauderent. Quocirca articulus non est tollendus, et coniectura ad eo revocandum eum dicerem, si in vetustis exemplaribus non compareret. In Nubium versu 663. sive quis *κατ᾽ αὐτὸ καὶ* — sive *καὶ ταὐτὸ καὶ* — scribendum existimet, durior mihi videtur oratio: ea autem, quae vulgatur, perspicua est et quasi legitima ratione structa. Quamobrem quae corrector quisque vera esse velit, exemplis ex ipso Aristophane petitis confirmabit, nec in sola mutationis lenitate conquiescet: nullam enim ea vim habet persuadendi, si caeteris argumentis sit destituta. Ego autem ne litterulam quidem in hoc versu immutandam arbitror, et optime congruit modis iambicis; nec dubito, quin in sententiam meam adducam Hermannum; iam tandem, quamvis ille Praefatione ad Draconem Stratonicensem, p. XXIIII XXIIII., de illo ipso versu,

ἀλεκτρυόνα κατὰ ταὐτὸ καὶ τὸν ἀλέκτορα

iudicium suum libere pronuntiarit: *sic ab Aristophane scriptum esse, non magis adducimur, quam a Platone comico talem factum esse versum,*

ὅπου σιδαρέοις χρῶνται νομίσμασιν.

Sed exempla ista, quibus duo nunc accedant, Lysistratae versus 1002.,

πῶς οὖν ἔχετε; | — μογιῶμες· ἂν γὰρ τὰν πόλιν,

Ecclesiazusarum versus 315.,

καὶ θοἰμάτιον. | ὅτε δὴ δ' ἐκεῖνο ψηλαφῶν,

hanc igitur numerorum speciem cur tam acriter et studiose quaeris convellere? Si insolentior est, at septem tamen assunt bonae notae versus, qui non aliunde depravati videantur, ac nihil habeant, quod reprehendas, praeter hanc ipsam paucitatem exemplorum. Sin ipsa numerorum compositio aliquid tibi afferat offensionis, tanta in his versibus caesurae vis est, ut etiam verborum incisio huic apta sit in omnibus: ideoque facile theatra Atticorum videntur tulisse.

Multo vero durior et asperior ea est ratio, quum tribrachus vel dactylus cum anapaesto una dipodia coniungitur:

⏑́⏑⏑ ⏑⏑– | :

neque videtur ista res Atticorum auribus ullo modo probata fuisse. Fuit hoc idem iam olim Dawesii iudicium: consentit Porso annotatione ad Euripidis Orestem, v. 499. : primus autem uberius ea de re disputavit viginti abhinc annis Hermannus, eiusque auctoritatem tuetur Erfurdtius in Museo Regiomontano. Et praeclare vero hoc illi: quanquam in eo peccarunt, ut ego arbitror, quod universos omnino versus damnarent, in quibus tribrachum sequeretur anapaestus: neque viderent, quantum ab istis discreparent illi ipsi, quos modo defendimus, atque a reprehensione, quantum a nobis fieri potuit, vindicavimus. Quanquam ego non prorsus repugnare talem dipodiam iambico

metro arbitror, quandoquidem par est anapaesticae, quam comici non devitarunt. Verum est tamen illa tam horrida, tamque molesta, ut ne anapaestico quidem metro, unde originem duxit, nisi admodum raro, sit adhibita, nedum iambico, in quod ipse anapaestus tanquam in alienam possessionem licentia quadam immigrarit. Licet illa ab initio quidem maiorem habeat, quam in medio versu, excusationem, quia plenior in prima dipodia, quam in caeteris, pulmonum est spiritus, motusque vehementior: adest enim aliqua certe pronuntiandi laboris levatio histrioni, integra adhuc et inexhausta vi laterum, quae pedum incitatiore quasi cursu superari nequeat: tamen exempla de hoc genere omnia valde suspecta sunt et dubia, ut in iustam vituperationem incurrerem, si istam trimetri speciem his tanquam testimoniis comprobari ullo modo posse existimarem. Lysistrata, v. 20., Brunckius e manu scripto libro A. edidit:

ἀλλ' ἕτερα γάρ ἦν γε τῶνδε προὐργιαίτερα :

nam in caeteris exemplaribus abest particula γε : metro sane mutilato. Atqui hoc primum commemorabo breviter, quod a me post alio in loco exemplis manifesto demonstrabitur, in illo codice A. Lysistratae correctorem esse versatum metri studiosum, qui tamen sua se ipse imperitia proderet: atque illud ipsum γε prorsus ineptum est. Ergo hoc quidem omni est fide destitutum. Fuit autem, qui in huius locum alium versum substitui vellet, et in Scholio repertum, et in MS. B. linea supra scriptum,

ἀλλ' οὐκ ἐκείνων ἦν τάδε προὐργιαίτερα .

Sed ista quidem verba aliena sunt ab hoc loco. Nam quum ἦν τάδε difficilis ad pronuntiandum sit dactylus in medio isto versu: Aristophanem autem harum rerum elegantem esse iudicem, post alicubi declarabo: tum vero quorsum pertinet τάδε? Ad superiora referri non posse, apparet: sin velis ad ea, quae post dicenda

sint, significaret Lysistrata, se iam negotium suum exposituram esse: qualis pronominis significatus est in Ranis, v. 1307., ubi Musa ab Aeschylo Euripidis invocatur, ut praesens eius sit carminibus, quae ipse iam recitare instituat,

δεῦρο Μοῦσ' Εὐριπίδου,
πρὸς ἥνπερ ἐπιτήδεια τάδ' ἐστ' ᾄδειν μέλη.

Atqui id huic loco non aptum est: neque enim Calonica tam multa exinde quaereret eiusdem rei percontandae caussa, sed breviter, agedum expone, diceret, quemadmodum Chorus apud Aeschylum in Choephoris Electram, quae novum quiddam se indicaturam profitetur,

νέου δὲ μύθου τοῦδε κοινωνήσατε.

paucis adhortatur, ut enarret,

λέγοις ἄν· ὀρχεῖται δὲ καρδία φόβῳ.

Et Lysistrata vero ambagibus illis abstineret, quibus per multos versus post utitur: ut in promptu esse videatur, nondum eam hoc loco consilium suum aperire voluisse. Verum quum tamen certum sit nihilominus, scripta haec pro vulgatis illis fuisse in exemplaribus nonnullis, non omnino negligenda ea sunt, si forte possit inde aliquid effici, quod aut verum sit, aut veri certe simillimum. Primum enim dubium non potest esse, ut arbitror, illam ex alia quadam scriptura natam esse, fortasse histrionibus attribuenda, cuius generis in Euripidis fabulis nonnulla notavit Valckenarius ad Phoenissas, illam igitur ex hac scriptura natam esse:

ἀλλ' οὐκ ἐκεῖν' ἦν τῶνδε προὐργιαίτερα.

Ista enim tum vulgatis propiora verbis sunt, tum enuntiata sententiis congruunt. Quando igitur hoc ita esse credibile est, quid in vulgatis peccatum sit, facile ex ea ipsa re potest intelligi. Quod enim interdum accidit, ut quas enunciationes inflexisset auctor interrogando, librarii vel grammatici interpretandi caussa in rectum sermonem converterent, et figuram illam di-

cendi tollerent, id videndum est ne hoc quoque in loco factum sit. Interrogationem negantis in Euripidis Hecuba, ♈. 300., ex testimonio Gregorii Corinthii restituit Koenus, p. 63. Lips.,

τίς ἐστὶν οὕτω στέῤῥος ἀνθρώπων φύσις,

in locum vulgati οὐκ ἐστὶν —, vel οὐκ ἔστιν —. Aristophanis Nubibus, ♈. 1428., revocavit ex MSS. Brunckius

καίτοι τί διαφέρουσιν.

In vetustis exemplaribus typis impressis legitur καίτοι διαφέρουσ' οὐδέν: in MS. Monacino καίτοι σφόδρ' οὐδὲν διαφέρουσιν. Contra item quae affirmantur interrogatione, corrupta sunt in pervagatis versibus Machonis apud Athenaeum, libro XIII. p. 582. D. Lais illa nobilis in Graecia meretrix percontatur Euripidem, quorsum dixerit ἔῤῥ' αἰσχροποιέ in tragoedia:

καταπλαγεὶς δ' Εὐριπίδης
τὴν τόλμαν αὐτῆς, σὺ γὰρ εἶναί τις, ἔφη, δοκεῖς
αἰσχροποιός.

Metrum post Paulum Leopardum conati sunt emendare Brunckius ad Aristophanis Ranas, Ricardusque Porso ad Euripidis Medeam, ♈. 1343. At nemo tamen eorum sensit, etiam in sententia et orationis forma aliquid deesse. Laide enim offensus Euripides, et protervitatem meretricis demirans, quam frigide ac ieiune respondet: tu enim esse videris αἰσχροποιός. Codex Schweighaeuseri scriptum tenet σὺ γὰρ ἔφη τις εἶναι αἰσχροποιός. Itaque verbi εἶναι sedes incerta est: interrogatione autem vel maxime opus est, ut Euripidis verba acuantur, nervique addantur:

οὐ σὺ γάρ τις, ἔφη, δοκεῖς
εἶν' αἰσχροποιός;

Vocula οὐ quum facile ante σὺ interciderit, tum id ipsum eo facilius fieri potuit, quia sententia indoctioribus expressa etiam sic esse videretur, quamvis desideraretur interrogatio.

Iam igitur perspicuum est, quid statuam de versu Lysistratae. Namque scriptum arbitror ab auctore:

ἀλλ' οὐχ ἕτερά γ' ἦν τῶνδε προυργιαίτερα
αὐταῖς;

Particula οὐκ est altera illa scriptura conservata, quam ante tractavimus: confusionem autem particularum γε et γάρ notavit Schaeferus Addendis ad Gregorium Corinthium, p. 877., Iac. Reiskius ad Sophoclis Trachinias, ♈. 1026. Erf.: et ipse aliud exemplum post proferam. Similiter quaerit Ranis Hercules, ♈. 89.,

οὔκουν ἕτερ' ἔστ' ἐνταῦθα μειρακύλλια,

Pace, ♈. 274., Polemus:

οὔκουν ἕτερον δῆτ' ἐκ Λακεδαίμονος μέτει,

at in Ravennate libro scriptum est:

οὔκουν ἕτερόν γ' ἔτ' ἐκ —.

Particula ἔτι quidem inepta est: sed veram scripturam hanc inde eruo:

οὔκουν ἕτερόν γ' αὖτ' ἐκ Λακεδαίμονος μέτει,

sicuti αὖτε dictum est Lysistrata, ♈. 66.,

αἵδ' αὖθ' ἕτεραι χωροῦσί τινες.

et ♈. 736. scribendum:

αὖθ' ἡτέρα
ἐπὶ τὴν ἄμοργιν τὴν ἄλοπον ἐξέρχεται.

pro αὖθ' ἡτέρα —. Quemadmodum autem illic ἀλλ' οὐχ — γε, ita Vespis ἀτὰρ οὐκ — γε positum est, ♈. 147.:

ἀτὰρ οὐκ ἐσεβόησάς γε;

Acharnensium versus 615. in exemplaribus sic legitur scriptus:

οἷς ὑπὲρ ἐράνου τε καὶ χρεῶν πρώην ποτέ,

Probabilis cuipiam videatur, quam Hermannus instituit corrigendi rationem in libro de metris, p. 153.,

οἷσιν ὑπὲρ ἐράνου καὶ χρεῶν —.

At exemplum non invenitur in Comici fabulis incorruptum, ubi terminatio ῐν, dativo pluralis secundae aut primae declinationis affixa, in iambicis versibus vocali excepta ictu acuatur. Nam in Pluti versu 799.,

προβαλόντ', ἐπὶ τούτοισιν ἐπαναγκάζειν γελᾶν.,

e codice Dorvillii et Ravennate revocandum ἐπὶ τούτοις εἶτ' ἀναγκάζειν —. nec mihi Pacis versum 249. oppones,

τοῖσι Μεγαρεῦσιν ἐνέβαλεν τὰ κλαύματα.;

neque Lysistratae versum 11. apud Brunckium,

ὅτιὴ παρὰ μὲν τοῖς ἀνδράσι νενομίσμεθα;

aut ex Avibus, 1465.,

οἷοί σε ποιήσω —.

Sed persuasit mihi Hermannus, verum esse, quod Erfurdtius scriptum coniectavit, ὑπ' pro ὑπέρ: quanquam fefellit hominem opinio, ὑπό pariter atque ὑπέρ *propter* significare credentem. Dispar harum praepositionum est significatus: illa caussam indicat quae necessitatem quandam effectus habet, haec vero rationem duntaxat, quae in voluntate atque animo cuiusque cernitur. Megacles quidem et Lamachus recedere a possessione coguntur ὑπὸ χρεῶν, at non item amici, qui, si rem suadent, et consilium dant, faciunt ὑπὲρ χρεῶν. Itaque Hermannus me, quum iam iccirco vulgatam scripturam defendere animus esset, docuit, facete dici ὑπό, si ad ἐξίστω referatur: adiuncti videlicet sunt versus,

ὥσπερ ἀπόνιπτρον ἐκχέοντες ἑσπέρας,

ἅπαντες ἐξίστω παρῄνουν οἱ φίλοι.:

significationem igitur praepositionis talem esse, quasi dicatur, ὑπὸ ἀπονίπτρου ἐξίστω. Caeterum de alia re monere operae pretium esse videtur: nam, si quid mei est iudicii, friget ἐράνου, in cuius locum multitudinis numerum substituam, ἐράνων: fidemque huic rei facit Scholiastae annotatio, αὐτοῖς οἱ φίλοι χθὲς καὶ πρώην συνεβούλευον καταχρέοις οὖσιν, ὑπό τε ἐράνων καὶ ὀφλημάτων ἐξίστασθαι τῆς οὐσίας. Vrbanus est autem sonorum lusus, ἐράνων τε καὶ χρεῶν, sicuti Nubibus, ψ. 13., τῆς δαπάνης καὶ τῆς φάτνης: Acharnensibus, ψ. 269. 270., πραγμάτων τε καὶ μαχῶν καὶ Λαμάχων: quo lusu pluri-

mum delectati sunt Attici in comoedia. Nunc strictim eam rem attingo: et post iterum ac saepius fortasse: sed uberius pertractabo alicubi: peccarunt enim in hoc genere quamvis eruditi homines.

Damoxenus apud Athenaeum, libro III, p. 102. C.:

αἱ μεταβολαὶ γάρ αἵ τε κινήσεις κακὸν
ἠλίβατον ἐν ἀνθρώποισιν, ἀλλοιώματα
ἐν ταῖς τροφαῖς, ποιοῦσι. :

id est, *Siderum conversiones magnum hominibus important malum victu commutando.* Recte Hermannus deleri voluit ἐν praepositionem: neque testantur eam satis Schweighaeuseri libri. quanquam similis est oratio in Euripidis Oreste, ṿ. 126.,

ὦ φύσις ἐν ἀνθρώποισιν ὡς μέγ' εἶ κακόν, .

Eodem vitio in Aristophanis Pluto versus affectus est 145. in MS. Borgiano,

ἡ χάρις ἐν ἀνθρώποισι, διὰ σὲ γίγνεται. .

In praepositione ἐν peccatum versatur librarii, antecedente syllaba conflatum. Ita in Nubium versu 688. natam ex librarii errore credo septem codicum scripturam, quam novissimi editores sunt amplexati, οὐκ ἄῤῥεν' ἐν ὑμῖν ἐστίν; . Mihi quidem magis probatur, quod in vetustis exemplaribus editis legitur ac MSS. quibusdam, οὐκ ἄῤῥεν' ὑμῖν ἐστίν; , id est, *vobis non mascula videntur?*, οὐκ ἄῤῥενα ταῦτα ὑμεῖς ἡγεῖσθε; . Dativi hanc vim non tenuit Brunckius in Ecclesiazusarum versu 136.,

ἰδού γέ σοι πίνουσιν. — .

Pronomen *eleganter abundare* dicit ad Ranarum versum 1119. . At scribendum est ἰδού γε, σοὶ — . est enim: *ecce, bibere tu putas cives in concione.* . In Timoclis comici versu ex fragmento Dionysiazusarum apud Athenaeum, lib. VI. p. 223. B.,

ὦ 'τὰν ἄκουσον, ἤν τι σοὶ μέλλω λέγειν. ,

ausculta, quaeso, si quid tibi dicturus videor. : in istis igitur verbis, dativum σοί quoniam non intellexit Ca-

saubonus, ὅττι σοι μέλλω — scriptum a poëta fuisse coniecit. Stobaeus autem in Grotii Florilegio, Tit. CXXV., Tit. ρκά Trincav., scriptum prodidit: ἤν τι σοι δοκῶ λέγειν. Sed δοκῶ a Grammatico olim est positum, qui dativi potestatem non perciperet. Eadem loquendi vi usi sunt Romani, ut Tibullus libro IIII. eleg. XIII.,

Tu mihi sola places, nec iam te praeter in urbe
 Formosa est oculis ulla puella meis.

Sophoclis in Oedipo Tyranno versum 611.,

καλῶς ἔλεξεν εὐλαβουμένῳ πεσεῖν,

recte est Erfurdtius interpretatus. At in Oedipi Colonei versu 1446.,

ἀνάξιαι γὰρ πᾶσίν ἐστε δυστυχεῖν,

dativum πᾶσιν vere explicuisse Schaeferus videtur ad Trachiniarum versum 338., et Musgravius ad Oedipum Tyrannum, v. 40. Aristophanis verba ex Horis apud Pollucem, libro VII. 13. p. 694.,

ἐμοί
κράτιστόν ἐστιν εἰς τὸ Θησεῖον δραμεῖν,

vertit Io. Toupius Emendationum Volumine IIII. p. 370. *mihi optimum videtur* —. Non recte, ut arbitror: haec enim in vulgari consuetudine et more loquendi versantur Graecorum, neque significant aliquid, nisi: *mihi optimum est*: ut Equitibus,

κράτιστα τοίνυν τῶν παρόντων ἐστὶ νῷν,

et,

κράτιστον οὖν νῷν ἀποθανεῖν.

et,

βέλτιστον ἡμῖν αἷμα ταύρειον πιεῖν.

Sed, ut ad propositum revertar, nullius plane momenti sunt Antiphanis versus apud Athenaeum, lib. VI. p. 226. D.,

οὐχὶ μὰ Δία τινθὰς εἰσάγουσι βασκάνους,

et Anaxandridae, lib. XIIII. p. 655. A.,

οὐχὶ μανικόν ἐστιν ἐν οἰκίᾳ τρέφειν ταώς,

et facillime possunt emendari. Aristophanis Nubium autem versus 845.,

πότερα παρανοίας αὐτὸν εἰσαγαγὼν ἕλω, ,

vanae est Brunckii in corrigendo libidinis documentum. etenim, quod in exemplaribus vetustis invenitur, πότερον, mutavit ille et hic et in Ecclesiazusarum versu 754., ne scilicet ab Attico dictum videretur. Idem versum ex Eubuli Dionyso, ex parte quidem de Grotii sententia sic immutavit:

ὄγδοος ἀνακλητόρων· ὁ δ' ἔννατος χολῆς· .

At quum in vulgatis Athenaei exemplaribus, libro II, p. 36. C., et a Suida, V. οἶνος, Vol. II. p. 669., haec sint prodita: ὄγδοος κλήτορος· ὁ δ' —, quid facilius est inventu veram scripturam quaerenti, quam

ὁ δ' ὄγδοος κλήτορος· ὁ δ' ἔννατος —:

quod viderunt et Is. Casaubonus et Lud. Kusterus: comprobavit Schweighaeuserus. In eiusdem Eubuli fragmento Ionis apud Athenaeum, libro IIII. p. 169. F.,

τρύβλια δὲ καὶ βατάνεια καὶ κακκάβια
καὶ λοπάδια καὶ πατάνεια πυκνά, ταρφέα·
κοὐδ' ἂν λέγων λέξαιμι. ,

particulam καί ante λοπάδια delet Hermannus, delendam denuo monuit Erfurdtius. Poterat illa quidem omitti, sed omissa multum de venustatis gratia tollit: eamque a poëta ipso adhibitam esse, Pollucis auctoritate comprobatur, qui haec profert libro X. Cap. XXIIII. §. 106. . Ergo delere noli. In priore autem versu aliquid mihi est offensioni: antepenultima enim nominis κακκάβια de mea quidem sententia produci nequit, nec penultima producitur in κακκάβη aut κάκκαβος. Eodem Polluce teste antiquitus βατάνια scriptum fuit in his verbis et πατάνια: quibus rebus observatis sic orationem in versus digero:

τρύβλια δὲ καὶ βατάνια καὶ
κακκάβια καὶ λοπάδια καὶ
πατάνια πυκνά, ταρφέα:

κοὐδ' ἂν λέγων λέξαιμι —.

Concinni sunt pedes, et argutus sonorum lusus, quali saepenumero comici ad delectandum sunt usi, veluti Aristophanes in Nubibus, ✠✠. 711 — 715.: et in Thesmophoriazusis, ✠✠. 54 — 57.,

τὰ δὲ τορνεύει, τὰ δὲ κολλομελεῖ,
καὶ γνωμοτυπεῖ, κἀντονομάζει,
καὶ κηροχυτεῖ, καὶ γογγλίζει,
καὶ χοανεύει. — καὶ λαικάζει.

Quod γογγλίζει scripsi pro γογγυλίζει, audaciae veniam dabis. Nam Brunckii γογγυλίζει, quod Attico scriptori non convenit, aut Bentleii γογυλίζει, cuius non est analogia ulla, probare non potui. Varius est autem ille et multiplex Graecorum syllabas decurtandi modus, ac plenus istarum rerum fons suppeditat, si quis omnia, quae in eo sunt genere, enumeraverit. Nos pauca tantum eligemus, et ea, quae aliqua ex parte excellunt. Aristophanes in Nubibus, ✠. 131., σκινδαλάμους, idem in Ranis, ✠. 819., σκινδαλμῶν. Ita vulgare illud natum est ὀργυιά. Ab ὀρέγειν fluxit ὀρογυιά, qua forma Aristophanes est usus teste Photio Hermanni, p. 254., apud Albertum annotatione ad Hesychium, Vol. II. p. 776.. Aristophanis certe Avibus, ✠. 1131., scribendum est ἑκατοντορόγυιον, pro ἑκατοντόργυιον vel ἑκατοντωόργυιον, quae sunt in exemplaribus vetustis scripta. μῆκος enim de altitudine muri intelligo dictum, non de ambitu moenium: qui ambitus etiamsi esset ἑκατοντάγυιος, uti Brunckio placuit, tamen longe nihilominus ab admiratione abesset. Scite grammaticus quidam Anglus in libro, *Monthly Review*, ex Iuntini exemplaris scriptura restituit ἐπτορόγυιοι in Sapphus versu apud Hephaestionem p. 25. et p. 90., de quo corrigendo Philippus quoque Dorvillius laboravit in Vanno Critica, p. 437.. Inde quid sit Latinorum *amplus*, a paucis intellectum, et unde originem ducat, demonstretur. Ex graeco enim provenit verbo, ἀνάπλεως,

nec de loci magnitudine proprie, sed numeri dicitur, copiamque rei cuiusque significat et ubertatem. Quare saepe coniungunt *amplus* et *copiosus*, atque *ample dicere* est *copiose dicere*. Ita *poplus* pro *populus*, et *exanclare* pro *exanculare*, Mureto commemorata Variarum Lectionum libro XIII. Cap. XVII. Haud aliter πάρθνος Graeci dixerunt pro παρθένος, πολύγνος pro πολύγονος, et quae sunt similia, ab Io. Toupio prolata in Epistola Critica, p. 511. 512. Oxon., et Musgravio alicubi ad Sophoclem. Ita fortasse nec γογγλίζει a poëtarum sermone abhorruit. Hoc certe teneo, terminationem ίζει hac in re necessariam esse, quippe quae vocibus ἀντονομάζει et λαικάζει respondeat. Proinde etiam Hermanni γογγυλίει annotatione propositum ad Nubes, ψ. 992., reieci.

Diphili versu in Grotii Florilegio, Tit. LXXXXV. p. 383., in Stobaeo Trincavelli et Gesneri, Tit. LXXXXIII.,

τὴν γὰρ ἐπὶ τὸ χεῖρον μεταβολὴν οὐ προσδοκᾷ.,

dipodiae celeritas minutarum vocum intervallis nimis etiam retardatur, et facile emendatio inveniri potest. Etenim, quum γε et γὰρ saepenumero confusa a librariis esse constet, quid est, quod correctioni refragetur, τήν γ' ἐπὶ τὸ χεῖρον —. ? Nam articulum quidem ante χεῖρον deleri nolim: quasi legitimus est enim, ni fallor, in phrasibus ἐπὶ τὸ χεῖρον aut ἐπὶ τὸ βέλτιον μεθίστασθαι, τρέπειν, et quae praeterea eius sunt generis. Haerent vero quasi in salebris pedes in Damoxeni Syntrophis apud Athenaeum, libro III. p. 102. B.,

μᾶλλον δὲ κατέχοντα, καταγέλα σύ γ' ὡς κενοῦ, :

et Philetaeri Cynegide, libro XIII. p. 570. F.,

οὐκ ἔστιν ἥδιστον ἀποθανεῖν βινοῦνθ' ἅμα, :

et, quem dicis caussa commemoro, Antiphanis ex Poësi versum, libro VI. p. 222. B.,

πάντ' εὐθὺς εἴρηκεν, ὅτι μανεὶς ἀπέκτονεν; :

hunc enim correxit Grotius in Excerptis, p. 625. . De

altero autem versu vix potest ambigi, quin ita sit corrigendus:

οὐκ ἔστιν ἥδιστ', ἀποθανεῖν βινοῦνθ' ἅμα, :

nam ἀποθανεῖν in θανεῖν converti non licet, propter illud ipsum, quod insequente versu dicitur,

ὥσπερ λέγουσιν ἀποθανεῖν Φορμίσιον.

Notus est Atticorum usus, ἐστὶν ἥδιστα pro ἐστὶν ἥδιστον. Sic Aristophanes in Lysistratae versu 142.,

χαλεπὰ μὲν ναὶ τὼ σιώ

γυναῖκας ἔσθ' ὑπνῶν ἄνευ ψωλᾶς μόνας.

Sed exempla sat multa Gisb. Koenus annotavit Gregorio Corinthio, p. 150. Lips.. Difficultas enim maior, et haud paullo quidem, in particula οὐκ versatur: quam auctoris consilio et iudicio repugnare cum Io. Toupio existimavit Iacobsius. Universa enim verba comici haec leguntur apud Athenaeum:

παῦσαι γέρων ὢν τοὺς τρόπους· οὐκ οἶσθ', ὅτι
οὐκ ἐστὶν ἥδιστον ἀποθανεῖν βινοῦνθ' ἅμα,
ὥσπερ λέγουσιν ἀποθανεῖν Φορμίσιον;

Dicit autem, iucundissimam mortem esse, quae fututentem obrepat. Itaque Toupius

οὐκ οἶσθ', ὅτι
ἥδιστόν ἐστιν —

scribi voluit. Iacobsius aliter, sed tamen οὐκ ante ἐστὶν vitiosum iudicavit. At fecit tamen fidem particulae Schweighaeuserus antiqua librorum suorum auctoritate. Atque ego quidem eam maximopere tueor. Duos enim auctor confudit loquendi modos, οὐκ οἶσθ', ὅτι ἐστὶν ἥδιστον —, et ἆρα οὐκ ἐστὶν ἥδιστον —, vel ἥδιστα. Eodem in genere versantur Aristidis verba Oratione pro Quatuorviris, Vol. II. p. 278., εἰ δ' ἄρα καὶ τὸν Νικίαν εὐκαταφρόνητον ἡγεῖτο, ἀλλ' οὐχ ὅ γε δήπου Σόλων ἐλάνθανεν αὐτόν, ὡς οὔτινος ἄξιος γένοιτο ἐπὶ τῶν προτέρων τῇ πόλει. postremae enunciationi negationem adhibuit, quasi dixisset ante: ἀλλ' οὐ τόν γε Σόλωνα ἡγεῖτο, ὡς —: neque ego possum probare, quod ait Aug. Lo-

beckius annotatione ad Sophoclis Aiacem, p. 285., videri scripsisse auctorem ὅσου τινὸς pro ὡς οὔ τινος. Aliud. exemplum de confusione enunciationum, ubi negatur aliquid, indicavit mihi unus ex amicis meis, ex Thucydidis libro IIII, Cap. 126., 25 — 27. Duck., οἵγε μηδὲ ἀπὸ πολιτειῶν τοιούτων ἥκετε, ἐν αἷς οὐ πολλοὶ ὀλίγων ἄρχουσιν, ἀλλὰ πλειόνων μᾶλλον ἐλάσσους : addidit particulam οὐ, quasi superius μηδέ abesset.

Denique ille Damoxeno qui tribuitur versus, unde provenerit, singulari acumine ac plane admirabili iudicii subtilitate indagavit God. Hermannus Praefatione ad Draconem, p. XXIIII. . Sed quo commodius de universa hac re iudicari possit, versum illum cum relicua oratione Damoxeni iunctum huc ascribam. Coquus enim quidam forte ad Epicuri disciplinam delatus, multa de eius virtute atque utilitate praedicat, atque universis eam coquis, qui sine laude in arte sua versari nolint, commendat:

οὐκ ἐστὶν οὐθὲν τοῦ 'πινοεῖν σοφώτερον,
πᾶν τ' εὐχερὲς τὸ πρᾶγμα τοῦ λόγου τριβὴν
ἔχοντι τούτου· πολλὰ γὰρ συμβάλλεται·
διόπερ μάγειρον ὅταν ἴδῃς ἀγράμματον,
μὴ Δημόκριτόν τε πάντα διανεγνωκότα,
μᾶλλον δὲ κατέχοντα, καταγέλα σύ γ' ὡς κενοῦ,
καὶ τὸν 'Επικούρου κανόνα μισθώσω σαφές, .

Versus, de quo disceptatur, ut ascripsimus eum, ita in Aldi exemplo est proditus: in MSS. vero nonnullis abest σύ γε. Sed praeterquam quod in hoc versu penitus fractum est metrum, eodem illo etiam orationis membra dissipata sunt atque dissoluta, quae remoto eodem apte connectuntur. Nam quod spurium hunc versum esse manifesto coarguit, illud μισθώσω σαφές prorsus ineptum est et obscurum, etsi non solum in Aldino exemplari sed etiam in MSS. legitur: Grotius ex coniectura μισθώσας ἄφες propius ad verum: Hermannus enim vidit, scripsisse comicum: μισθώσας ἄφες: et sane acu

rem tetigit, ut ait Plautus: nam iisdem facetiis paullo post utitur coquus,

ἡ δ' ἀπειρία
τῶν νῦν μαγείρων κατανόει, πρὸς τῶν θεῶν,
οἷα 'στί· δέσμην ὅταν ἴδῃς ἐξ ἰχθύων
ὑπεναντίων αὐτοῖσι ποιοῦντ' οὐν μίαν,
καὶ σήσαμ' ἐπιτρίβοντας εἰς ταύτην, λαβὼν
ἕκαστον αὐτῶν κατὰ μέρος προςπαρδέτω.

Ex hac igitur re perspicuum est, verissimum esse etiam illud, quod existimavit Hermannus, totum illum versum funditus resecandum esse ut spurium, ex interpretamentis consutum, καταγέλα ὡς κενοῦ verborum, μινθώσας ἄφες, et ἀνεγνωκότα, μᾶλλον δὲ κατέχοντα, verborum, πάντα διανεγνωκότα. Nam quum μινθώσας ἄφες posuerit comicus, non potest locus esse ullus in eadem hac oratione verbis καταγέλα ὡς κενοῦ. Coqui igitur illius haec sententia est: *nihil potest unquam existere meditatione sapientius: et quicunque doctrinae Epicuri intelligentia penitus sit imbutus, is omnium rerum facultate excellat necesse est, quas perficiendas susceperit. istud enim studium maximo nobis est usui. Quocirca coquum quum videas expertem litterarum, nec qui Democritum totum perlegerit et Epicuri placita, huic fac oppedas et eum relinquas.* Machonis versum apud Athenaeum, lib. XIII. p. 578. F.,

μοιχευομένην | αἰσθανόμενος αὐτὴν ὕστερον,

correxit Hermannus, Stephani, lib. XI. p. 469. B.,

καινόν. τί νῦν | τοῦτο γέγονε νῦν ποτήριον;,

Iacobsius.

Omnis autem numerus pervertitur et corrumpitur in his: Ranarum versu 551.,

ἑκκαίδεκ' ἄρτους | κατέφαγεν ἡμῶν. — νὴ Δία,

Acharnensium versu 144. secundum antiquiorum exemplarium scripturam,

ἐν τοῖσι τοίχοις | ἔγραφον Ἀθηναῖοι καλοί.

ibidemque v. 18.,

οὕτως ἐφλήχθην | ὑπὸ κονίας γε τὰς ὀφρῦς, :
Thesmophoriazusarum fragmento apud Brunckium, VIII. 4.,

μύρον, κίσηριν, | στρόφιον, ὀπισθοσφενδόνην, :
Gerytadae, VIIII. 2.,

ἔτλη κατελθεῖν; | ἕνα γ' ἀφ' ἑκάστης τῆς τέχνης :
Acharnensibus, ṽ. 733.,

ἀκούετον δή, | ποτέχετ' ἐμὶν τὰν γαστέρα· :
Pluto, ṽ. 204.,

τοιχωρύχος τις | διέβαλεν· εἰςδὺς γάρ ποτε, :
Anaxandridae versu in Brunckii Gnomicis poëtis, p. 184.,

ὅστις λόγους γὰρ | παρακαταθήκην ὡς λαβών, :
Damoxeni apud Athenaeum libro III. p. 103. A.,

εἶτ' οὐθὲν εἰκῇ | παρατίθεμαι τοῖς συμπόταις.

Et isto quidem modo verum est, quod in universum pronuntiarunt nonnulli, proceleusmaticum pro trochaeo positum a versibus iambicis prorsus abhorrere. Nam quum molestus sit auribus numerus dipodiae iambicae huiusmodi:

ᴗ̄ ᴗ ᴗ ᴗ ᴗ — |

quanto ille molestior etiam, ubi prior anacrusis ab arsi caesura secluditur? Ac de primis duobus versibus ego ne verbum quidem amplius: emendare nihil est operae: tertium post alicubi emendabo: quamquam non est corrigere conatus Frid. Aug. Wolfius. In Thesmophoriazusarum versu in locum nominis στρόφιον est στρόφον revocandum e MSS. Pollucis. transpositioni enim verborum, qua utitur Hermannus, praeter hunc scriptorem refragatur Clemens Alexandrinus. De versu ex Gerytade si Athenaeum evolveris, non improbabis, opinor, correctionem,

ἔτλη κατελθεῖν; — ἕνα τιν' ἀφ' ἑκάστης τέχνης.

Sic in Avibus, ṽ. 899., καλεῖν δὲ μάκαρας, ἕνα τινὰ μόνον, : in Ranis, ṽ. 911., — ἕνα τιν' ἐκάθισεν ἐγκαλύψας, :

Pluto, ✝. 413., ἄνυε πράττων ἕν γέ τι. . Tagenistarum versu in Scholio ad Nubes, ✝. 360.,

ἢ Πρόδικος ἢ τῶν ἀδολεσχῶν εἷς γέ τις.,

quod legebatur εἴςφρησις correxerunt grammatici. Sophoclis Oedipo Tyranno, ✝. 845.,

οὐ γὰρ γένοιτ' ἂν εἷς γέ τις πολλοῖς ἴσος.,

hanc Brunckii scripturam omnino tueor atque defendo iccirco, quia sententia satis vulgaris ad quandam proverbii speciem conformatur. Vulgatum illud εἷς γε τοῖς πολλοῖς si teneas, frigidius est: atque in re tam perspicua ratio nimis curiose exponitur. Ibidem, ✝. 118.,

θνήσκουσι γάρ, πλὴν εἷς τις, ὃς φόβῳ φυγών;

Quum semel, quod saepe accidit, pronomen omisissent librarii, Grammaticus, ut hiatum tolleret, δ' apposuit. In Acharnensibus dictio ἀκούετον δή integra est conservanda, quae eadem reperitur in Pluto,

ἀκούετον δή. δεῖ γὰρ ὡς ἔοικ' ἐμέ:

Avibus, ✝. 1243., tacite posuit Brunckius:

ἄκουσον ἤδη· —

pro ἄκουσον αὕτη· —: non inscite prorsus, opinor: quamquam librorum auctoritatem desidero. Versu 1513.

ἄκουε δὴ νῦν.:

et saepius apud tragicos. Valckenarius Euripidis Phoenissis, ✝. 918., ἄκουε δή νυν scripsit, scribendumque omnibus in locis praecepit. ibidem sequutus eum est Porso: fortasse imprudens: nam in Hecuba, ✝. 827., et in eisdem ipsis Phoenissis, ✝. 1442., vulgatum morem retinuit. Et recte vero. fluit enim numerus proceritate syllabarum tardius: expositiones autem rerum tarditatem numerorum ac syllabarum requirunt. Iccirco Aristophanes Vespis, ✝. 894.,

ἀκούετ' ἤδη

dixit: ἀκούετε δή dixit nusquam in tali loco. Itaque in Acharnensibus equidem loquutionem reponendam duco, quae est a librariorum usu remotior,

ἀκούετον δή, πόνηξ ἐμὴν τὰν γαστέρα·.

Megarensis ad unam se filiam convertit, quum ante utramque compellasset. Similiter ѱ. 528. dictum est,

εἰπέ μοι, τί τοῦτ' ἀπειλεῖ τοὔπος, ἄνδρες δημόται,

itemque ѱ. 519. : et apud Ennium in Ciceronis de Officiis libro I. Cap. 12. §. 38.,

et hoc simul accipe dictum:,

ad tres legatos. Ista enim rectius cum graecis illis conferuntur, quam cum Liviano, *Romane, aquam Albanam cave lacu contineri:* quod accepisse ab Heusingero sat habuit Gernhardus. In Pluto vetusta exempla διέβαλ' scriptum exhibent: nam διέβαλεν Brunckius posuit, quippe trium codicum auctoritate inductus. Nec vero Anaxandrides talem procudit versum, qualem Brunckius ei tribuit in Gnomicis Poëtis. Anaxandrides enim, tacere commissa qui nequeat, eum aut improbum esse ait, aut intemperantem: alterum lucri cupiditate corruptum, alterum sine illa impotentem. Quae universa sententia his versibus expressa legitur apud Brunckium:

ὅστις λόγους γὰρ, παρακαταθήκην ὡς, λαβὼν
ἐξεῖπεν, ἄδικός ἐστιν ἢ 'κρατὴς ἄγαν.
ὁ μὲν διὰ κέρδος ἄδικος· ὁ δὲ τούτου δίχα,
ἀκρατής·.

Particulae ὡς post παρακαταθήκην Brunckius est auctor: deest enim in Stobaei exemplaribus Trincavelli, Gesneri A. 1543. et Grotii. At profecto mirandum, Brunckium eiusmodi particulam desiderasse, qui anno ante, quam Gnomicos Poëtas in lucem emitteret, Aristophanem pertractarit, plenum isto appositionis genere. Sic enim in Lysistrata, ѱ. 928.,

ἀλλ' ἢ τὸ πέος τόδ' Ἡρακλῆς ξενίζεται.:

similiterque ѱ. 231.,

οὐ στήσομαι λέαιν' ἐπὶ τυροκνήστιδος.:

qua loquendi vi Philostratus in Iconum libro II. Cap. XXIII. p. 848. de Hercule dixit, καὶ ὁ μὲν ταῦρος ἕστηκεν, —. Alia huius loquutionis exempla collegit Gisb.

Koenus ad Gregorium Corinthium p. 331. Lips. . Sed quod de Brunckio miramur, facile potest a librario exspectari, qui verbis in Pluto, v. 314., οὐ δ' Ἀρίστυλλος ὑποχάσκων ἐρεῖς in MS. Dorv. ὡς inseruit. Itaque quum ὡς quidem in illo versu omni sit testimonio destitutum, quantillum est, antiquam scripturam revocare,

ὅστις λόγους παρακαταθήκην γὰρ λαβών: ,

Caeterum quod in postremo versu primum a Grotio scriptum reperi, ἴσως δέ γ' εἰσὶν ἀμφότεροι κακοί. , sitne ex antiquo aliquo monumento ductum, equidem exploratum non habeo. Apud Trincavellum est, ἴσου δέ γ' — κακοῦ. . Gesnerus scripsit: ἴσου δέ γ' — κακοί. : ego autem verum puto, ἴσον δέ γ' εἰσὶν ἀμφότεροι κακόν. .

In Damoxeni versu scribo aliqua ex parte Schweighaeuseri libros sequutus:

εἶτ' οὐθὲν εἰκῆ παρατίθημι συμπόταις .

In illis videlicet libris est: παρατίθημι, μανθάνεις; . Sed μανθάνεις non aptum est huic loco. Videtur autem antiquitus interpretamentum appositum fuisse superioribus verbis, νοεῖς τὸν τύπον; , et inde postea errore quodam huc inculcatum esse.

Quod relicuum est, de Acharnensium versu 850. disputationem instituamus, quem non seiunctum a verborum continuatione sed contextum huc ascribere decrevimus:

οὐδ' ἐντυχὼν ἐν τἀγορᾷ πρόσεισί σοι βαδίζων
Κρατῖνος ἀεὶ κεκαρμένος μοιχὸν μιᾷ μαχαίρᾳ
οὐδ' ὁ περιπόνηρος Ἀρτέμων,
ὁ ταχὺς ἄγαν τὴν μουσικήν,
ὄζων κακὸν τῶν μασχαλῶν
πατρὸς Τραγασαίου.

Versum enim, οὐδ' ὁ περιπόνηρος Ἀρτέμων, , ut mendosum esse credamus, duabus potissimum rationibus adducimur. Altera late patet, atque ad iambicos versus pertinet systematicos, altera horum est verborum propria, et in sententia ipsa cernitur. Nam, quum pedum

illa copulatio trimetro, qui est in diverbiis, vix concedatur, tum vero minime omnium apta est huius generis versibus, qui suos habent modos, et arctioribus finibus sunt circumscripti. Multo enim sunt astrictiores legibus, motuque tardiore gravitatem quandam ac dignitatem consequuntur, ac levitatem illam numerorum vel petulantiam respuunt, quae in diverbiis versatur.' Quae quum ita sint, quis credat, istam dipodiae speciem in systema ab Aristophane admissam esse, qui vel solum anapaestum in hoc genere, quantum posset, refugerit? De iambicis enim versibus componendis dissimile est studium in tragicis poëtis atque in comicis. Tragici enim, ut in trimetro, qui diverbiis adhibetur, anapaestum summopere vitant, quo dispar a vulgari sermonis volubilitate altius surgat numerus, ac cothurno fiat accommodatior, ita in choricis carminibus, ut numerus a diverbiis discrepet, pedibus distinguunt iambicos solutioribus, et licentiam adeo introducunt anapaestum. veluti Aeschylus Persis,

καὶ στέρν' ἄρασσε κἀπιβόα τὸ Μύσιον.

Euripides Bacchis,

τὰν τοῦ δράκοντος ἐκγενέτα τοῦ Πενθέως,

apud Lobeckium annotatione ad Sophoclis Aiacem, p. 327. Comici vero, quum in diverbiis, ne superbus existeret pedum incessus, anapaestum frequentarint, sedulo eundem et studiose devitarunt in chori carminibus: Aristophanes certe quidem ita tantum in versus systemate contentos intulit, ut uno nomine pes comprehenderetur. Unum tantum excipio in Nubibus versum, 1450., ubi in anapaestum duo vocabula coniunguntur non negligentia poëtae aliqua, sed singulari diligentia et summa arte,

ἐμβαλεῖν ἐς τὸ βάραθρον
μετὰ Σωκράτους,

Praecipiti numerorum cursu Pheidippidae adiungit Socratem: utrumque una vult praecipitari in bara-

thrum. Et item alterum ipse restituo talis anapaesti exemplum ψ. 1386.,

ἐξέφερον ἂν καὶ προὐσχόμην
σε· σὺ δ' ἐμὲ νῦν ἄγχων βοῶν-
τα, κεκραγόθ', ὅτι χεζητιῴ-
ην, οὐκ ἔτλης ἔξω 'ξενεγ-
κεῖν ὦ μιαρὲ θύραζέ μ', ἀλλ'
ἀποπνιγόμενος
αὐτοῦ 'ποίησα κακκᾶν.

Huic enim strophae opponitur antistropha, ψψ. 1446. — 1451. Expunxi καὶ ante κεκραγόθ' ex plurimorum et optimorum MSS. auctoritate, Ravennatis, quinque Brunckii, unius Ernesti. ἄγχων pro ἀπάγχων posui ex bonae notae libro, Regio quarto. Idem vocabulum de filiis patrem suffocantibus dixit Avibus, ψ. 1348., 1352., Ecclesiazusis, ψ. 638.: Vespisque ψ. 1039., ubi ad eandem rem spectat. Hoc igitur loco argute composuit duabus vocibus anapaestum. Sed eundem pedem uno vocabulo inclusit, ἀποπνιγόμενος: et ψ. 1104.,

ἐξαυτομολῶ πρὸς ὑμᾶς.

ibidemque ψ. 1212.,

ἀλλ' εἰςαγαγών σε βούλομαι:

Equitibus, ψψ. 371. 372. 374.,

διαπατταλευθήσει χαμαί.
περικόμματ' ἐκ σοῦ σκευάσω.
τὸν πρηγορεῶνα σοῦ 'κτεμῶ.

nisi πρηγορεῶνα quadrisyllabum nomen pronuntiare malis. Ibidem, ψ. 445.,

ἐκ τῶν ἀλιτηρίων σε φη-

ψ. 917.,

διαμηχανήσομαί θ', ὅπως

ψ. 921.,

ἀπαρυστέον.

Ranis, ψψ. 984. et 987.,

τίς τὴν κεφαλὴν ἀπεδήδοκεν,
ποῦ τὸ σκόροδόν μοι τὸ χθεσινόν;

anapaestos non sine elegantia frequentiores posuit, quoniam sermones imitatur, qui in more sint Atheniensium. Acharnensibus, ỽ. 1040.,

κατάχει σὺ τῆς χορδῆς τὸ μέλι,
τὰς σηπίας στάθευε.

Lysistrata, ỽ. 384.,

ἄρδω σ', ὅπως ἀναβλαστάνῃς.;

scribo ἀμβλαστάνῃς pro ἀναβλαστάνῃς, non, ἂν βλαστάνῃς, quod proposuit Brunckius annotatione ad Plutum, ỽ. 453. Anapaestus enim durus est in illis Lysistratae versibus, in quibus omnibus tanquam ex tragoedia pedum quaedam tarditas versatur. Festive eadem syncope utitur ỽ. 116.,

δοῦναί μ', ἐμαυτῆς παρταμοῦσα θἤμισυ.

Graviter eloquitur iocosam rem, et insolentiore forma illud, quod Graeci σεμνὸν vocant, consequitur. Est enim hoc a tragoedia desumptum. Vere coniecit scriptum Porso ἀμπίτασον in Phoenissis ab Euripide, ỽ. 304., annotatione ad versum 1425., ibidemque nonnulla de hoc genere attigit Brunckius. Vespis versus 884.,

ἕνεκα γε τῶν προλελεγμένων·,

et versus 873.,

ὡς πευσαμένοισι τῶν πλάνων.,

corrupti sunt: quanquam anapaestus in προλελεγμένων studio quaesitus videtur ab Aristophane. Opponuntur autem versus 885.—890. versibus 868.—873., quos antiquis exemplaribus, imprimisque Ravennate confirmati, corrigimus hoc modo:

εὐφημία μὲν πρῶτα νῦν ὑπαρχέτω. —
Ὦ Φοῖβ' Ἄπολλον Πύθι', ἐπ' ἀγαθῇ τύχῃ
τὸ πρᾶγμ', ὃ μηχανᾶται
ἔμπροσθεν οὗτος τῶν θυρῶν,
ἅπασιν ἡμῖν ἁρμόσαι,
παυσαμένοις πλάνων.:

antistropham:

ταῦτα ξυνευχόμεσθα σοὶ κἀπᾴδομεν
νέαις ἐν ἀρχαῖς, ἕνεκά γ' εὖ προλελεγμένων.
εὖνοι γάρ ἐσμεν ἐξ οὗ
τὸν δῆμον ᾐσθόμεσθά σου
φιλοῦντος, ὡς οὐδεὶς ἀνὴρ
τῶν γε νεωτέρων.

In verbis, ἕνεκά γε τῶν προλελεγμένων, utrum γε tollendum esset, quaerens, an τῶν, intellexi articulum a Grammatico facilius addi potuisse paullo exquisitiori loquutioni, ἕνεκά γε προλελεγμένων, quam γε verbis, ἕνεκα τῶν προλελεγμένων. Confirmavit cogitationem simillimus versus exitus 367. Ecclesiazusis,

ἕνεκά γε στεναγμάτων.

Itaque reposui: ἕνεκά γ' εὖ προλελεγμένων. — Recte doctus vir Berglerus Thesmophoriazusis, v. 445. scribi voluit, quod suscepit Brunckius,

ὀλίγων ἕνεκά γ' αὐτὴ παρῆλθον ῥημάτων.,

pro ἕνεκ' αὐτὴ vel αὐτῇ —. Reprobavit Porso indocte, Censura Aristophanis Brunckiani, p. 65. Pluto, v. 260., ὅτου χάριν γ'. Particula γε illa pertinet ad ὀλίγων, quemadmodum loquutus est Lysistrata, v. 74., ὀλίγου γ' οὕνεκα: Nubibus, v. 1217. τῶν ἐμαυτοῦ γ' οὕνεκα — χρημάτων. Idem ego delevi τῶν supra, ante πλάνων, in versibus ex Vespis. De qua sententia mea si qua auctoritas inveniretur in libro manu scripto aliquo Seidleri, roganti mihi, deesse articulum hunc in vetusto quodam libro, vir singulari humanitate respondit.

Itaque in Lysistratae versu 1071., ubi mulieres viros, ut se conveniant, invitantes, tanquam ipsorum domum, libere et ingenue intrare limen iubent, metrum verborum,

ἀλλὰ χωρεῖν ἄντικρυς
ὥσπερ οἴκαδ' εἰς ἑαυτῶν γεννικῶς,
ἴσως δ' ἡ θύρα κεκλείσεται.,

non corrigitur, si anapaesto duabus vocibus conflato,

ἴσως δὲ θύρα κεκλείσεται.

scripseris. Nam ut praetermittam, articulum in hac re flagitari a nomine θύρα, ne anapaestum quidem probamus duabus vocibus conflatum. Vera correctio haec mihi videtur esse:

ὥσπερ οἴκαδ' εἰς ἑαυτῶν, γεννικῶς· ὡς
ἡ θύρα κεκλείσεται.

Lepida ratio: iocosa invitatio ac plena festivitatis et urbanitatis: recta ingredi domum iubent, ianuam enim clausam fore. eiusdemque generis facetiae versibus 1216. — 1219. continentur, quas perspexit iam olim egregie cordatus homo, catus Stephanus Berglerus. Paullo ante ὡς legitur eundem in modum collocatum. His iampridem perscriptis, perscripsi autem ante ipsos tres, et quod excurrit, annos, quum iam in eo essem, ut exemplum typothetae traderem, communicavit mecum redemptoris humanitas Museum Criticum Cantabrigiense ex Anglia modo allatum, in quo eandem correctionem vidi propositam a quodam, Vol. II. p. 180. A. 1813. Octobr. . Esse hunc credo Petrum Elmsleyum, cuius de Euripidis Medea praeclaras nonnullas commentationes in eodem Museo legi, ipsius Acharnenses a ne oculis quidem videre usquam adhuc contigit. Sed fallit eum, quod primus sibi videtur indicasse bina illa carmina antistrophica Lysistratae. Rem satis apertam iam superiore saeculo viginti abhinc annis indicavit obiter God. Hermannus, libro de metris, p. 369. p. 359. et p. 113. . Voculae ἴσως et ὡς facile confunduntur. Xenophontis Oeconomico, Cap. XV. §. 8., *αὕτη γὰρ ἴσως, ἔφην ἐγώ, ἤδη ἐστὶν ἡ ποιοῦσα τοὺς μὲν ἐπισταμένους αὐτὴν πλουσίους, τοὺς δὲ μὴ ἐπισταμένους πολλὰ πονοῦντας ἀπόρως βιοτεύειν.*, restituit ἴσως Stephanus: in exemplaribus enim vetustis scriptum ὡς est. In Samothracibus Athenionis apud Athenaeum, libro XIIII. p. 660. F.,

ἀλληλοφαγίας καὶ κακῶν ὄντων συχνῶν,
γενόμενος ἄνθρωπός τις οὐκ ἀβέλτερος,

θύσας ἱερεῖον πρῶτος ὤπτησεν κρέα.
ἴσως δ' ἦν τὸ κρέας ἥδιον ἀνθρώπου κρεῶν,
αὐτοὺς μὲν οὐκ ἐμασῶντο, ,

H. Grotius in Excerptis, p. 893. reposuit ὡς δ' ἦν τὰ κρέας — quod laudat Ric. Porso in Appendice ad Toupii Emendationes Suidae, p. 474., quanquam ille ὤπτησεν κρέας. ὡς δ' — ab auctore scriptum fuisse ait. Quodsi ista pro re asyndeton non Graecum sed barbarum, ἔθυσ' ἱερεῖον —, ὤπτησεν —, notasset, grammatici officio satis fecisset. Quoniam incurva lineola, qua in antiquis exemplaribus ας indicatur, negligentius expressa pro apostropho haberi potest, ἔθυσ' ortum est ex θύσας. ita enim correxisse mendum videor.

At ne quis mihi ad refutanda ea, quae de anapaesti rationibus proposui, Nubium versum opponat, 1098.,

πολὺ πλείονας, νὴ τοὺς θεούς,
τοὺς εὐρυπρώκτους· ,

in antiquo libro Ernesti C. scriptum est πλείους pro πλείονας: et eadem vocabuli forma quaerit Improbus: τῶν θεατῶν ὁπότεροι Πλείους, σκόπει. Deinde quanto ornatiores et illustriores sunt nnmeri in his:

πολλῷ πλείους, νὴ τοὺς θεούς,
τοὺς εὐρυπρώκτους. :

et haec ipso auctore uti Aristophane, non dubito. Πολλῷ πλείονα, Pluto, ℣. 187.: πολλῷ γ' ἄμεινον Vespis, ℣. 781.: et talia permulta apud Atticos scriptores. De correptione autem diphthongi complura similia expromi possunt, quae tamen alio conferam: satis est testimonii, ut arbitror, in Sophoclis versu Trachiniarum 944.,

ἢ καὶ πλείους τις ἡμέρας λογίζεται, :

ita primo scriptum fuit in Brunckii Membranis: nam πλέους post a correctore quodam metri illatum: et fidem facit scriptura MS. B., πλείστας τις, quae nata est ex: πλείους τις (τὰς superscr.): nempe τὰς in libris nonnullis legi

pro τις indicatur. Accedit Eustathii auctoritas, qui πλείους in hoc versu scriptum prodidit ad Homeri Iliadem *K*. p. 801. 1. Rom. . Omnino autem πλέων, πλέω et πλέους nescio an nunquam dixerint Atticorum poëtae scenici: vel in universum antiqui scriptores Attici, pro πλείων, πλείω, πλείους: πλέω tantum in genere neutro: quo genere legere memini apud scriptores Atticos sine scripturae ulla discrepantia. Inconsiderate autem Porso Euripidis Phoenissis, ✝. 1403. πλείων mutavit in πλέων. Xenophontis Anabasi, libro IIII. Cap. VI. §. 9., πλείους reponendum est ex MS. Guelferbytano. Thucydidis libro II. Cap. 8. in optimis libris scriptum est πλείους pro πλέους. .

Equitibus, ✝. 453.,

παῖ αὐτὸν ἀνδρικώτατα καὶ
γάστριζε καὶ τοῖς ἐντέροις
καὶ τοῖς κόλοις,
χὤπως κολᾷ τὸν ἄνδρα. ,

particula καί post ἀνδρικώτατα abest in Aldino, in tribus Iuntinis exemplaribus abest, itemque in Basileensi Cratandri, Veneto Zanetti, Wecheliano, Brubachiano, abest adeo in ipsis recentioribus, Porti, Kusteri, Burmanni. Tacite intulit Brunckius, Hermannumque decepit, in libro de metris, p. 145. . Scribendum igitur existimo:

παῖ αὐτὸν ἀνδρικώτατ' αὖ,
γάστριζε — :

nam αὖ ad superius pertinet παῖ ἀνδρικῶς. Nubibus, ✝. 1154., ex MSS. suis quod Brunckius edidit, βοάσομαί γ' ἄρα τὰν —, et quod idem senarium fecit:

βοάσομαί γ' ἄρα τὰν ὑπέρτονον βοάν. ,

id vero nos quidem valde improbamus. Recte autem Wolfius, suscepta ex libris MSS. et optimis quidem scriptura, βοάσομαι τἄρα τὰν — versuum ordinem vulgatum retinuit:

βοάσομαι τἄρα τὰν ὑπέρτονον
βοάν. ἰώ, κλάετ', ὦ 'βολοστάται, :

quod ipsum certis quibusdam de caussis non modo verum, sed necessarium est. Ranis, ψ. 265.,

κἄν με δέῃ, δι' ἡμέρας, ,

qui versus opponitur versui 260.,

χανδάνῃ, δι' ἡμέρας, ,

illic igitur facile quidem resecari posset με: ut est in Vespis, ψ. 221., οὔκουν, ἢν δέῃ, — βαλλήσομεν; , et apud Xenophontem Ephesium, ὡς ἐγὼ μενῶ σὴ καὶ ζῶσα κἂν ἀποθανεῖν δέῃ σή. , aut, Ἀβροκόμου μόνου γυνὴ μεῖναι, κἂν ἀποθανεῖν δέῃ, . Sed δέῃ illud sumpsit Brunckius ex uno MS. membranaceo: in reliquis suis esse δεῖ tradit, quod idem in exemplaribus legitur typis exaratis: quid in Ravennate exstet, esse incertum puto. Iam tenendum est, idem κἂν δεῖ legi Pluto, ψ. 216., non solum in libris typis impressis, sed etiam in quatuor MSS. Brunckii et in Ravennate,

ἐγὼ γάρ, εὖ τοῦτ' ἴσθι, κἂν δεῖ μ' ἀποθανεῖν, .

Nam quod in MSS., Vat. et Dorv., repertum est, καὶ δεῖ μ' —, id vero Grammaticus induxit aliquis, atque prorsus est contemnendum. De loquutione, κἂν δέῃ, et quae sunt eiusdem generis, collegerunt exempla grammatici ad Lucianum, Vol. I. p. 156. 157. . Ego autem in Ranis

κἂν με δεῖ

revoco ex plerisque antiquis libris, et in Pluto, κἂν δεῖ μ' ἀποθανεῖν, . Quaeris, quid sit illud δεῖ? Est coniunctivus vero: cuius quidem rei Grammatici testimonio utor in Aldi Hortis Adonidis, p. 187. b., ἰστέον δέ, ὅτι τὸ δεῖ, τὸ πλεῖ καὶ ῥεῖ καὶ ζεῖ καὶ τὰ τοιαῦτα καὶ ὑποτακτικοῦ μορίου τεθέντος οὐχ ὑποτάσσονται. ὡς καὶ παρ' Ἀριστοφάνει· κἂν δεῖ μ' ἀποθανεῖν αὐτὸς διαπράξας ταῦτα. ἐν δὲ τῇ συνηθείᾳ καὶ τῇ εὑρισκομένῃ χρήσει παρὰ τοῖς ῥήτορσι χωρὶς μὲν ὑποτακτικοῦ μορίου συνῃρημένα τίθενται, καὶ διὰ διφθόγγου γράφονται· οἷον, δεῖ, ζεῖ, πλεῖ, χεῖ, ῥεῖ. ὡσαύτως καὶ τὸ κεῖται· μετὰ δὲ ὑποτακτικοῦ μορίου διαλελυμένα τίθεται, καὶ διὰ τοῦ η γρά-

φέται· οἷον, ἐὰν δέῃ, ἐὰν πλέῃ, ἐὰν ζέῃ, ἐὰν ῥέῃ· ὡσαύτως καὶ τὸ ἐὰν κέηται.

Acharnensium vero versus,

849 *Κρατῖνος ἀεὶ κεκαρμένος μοιχὸν μιᾷ μαχαίρᾳ·* ;

etiam alia prae se fert signa corruptelae, quamquam ad eundem plane modum scriptus exstat apud Suidam, Vol. II. p. 584. Particulae *ἀεὶ* enim in iambicis versibus ita tantum prima corripitur, si ipsa per se sola pedem versus cuiusque implet et complectitur. Quare hoc in loco, ubi anapaestus prodit addita brevi syllaba *ος*, corripi non potuit. Sed emendatio in promptu est,

Κρατῖνος ἀποκεκαρμένος — — :

ut in Thesmophoriazusarum versu 838., *σκάφιον ἀποκεκαρμένην*: Avibus ℣. 806., *σκάφιον ἀποτετιλμένῳ*. Memini me alias quoque in voce *ἀεὶ* librariorum errorem deprehendere, sed exempla iam non habeo parata, praeter duo. Avium versu 704. recte Brunckius, *πετόμεσθά τε γάρ, καὶ τοῖσιν ἐρῶσι σύνεσμεν*. Suidas alterum hemistichium sic excitat scriptum: *ἀεὶ τοῖς ἐρῶσιν σύνεσμεν.* : quae, ut Toupium corrigeret in Emendationibus Suidae, I. p. 20. 21., tractavit Ric. Porso in Appendice, p. 436. Sed *ἀεὶ* a dormitante librario positum pro *καί*. Xenophontis Oeconomico, Cap. IIII. §. 24. antiquorum exemplarium scripturam *ἢ ἀεὶ ὤν γέ τι φιλοτιμούμενος*: emendavit Camerarius reponens *ἢ ἄλλων γέ τι* —. Tria autem veniunt in mentem, ubi restituendum est *ἀεί*. Fragmento ex Boethis, III. p. 225., scribendum puto:

εὖ γὰρ ἀεὶ
πράττειν σε βούλομαί γ', ὅπως ὅσ' εἴτη μετ' ἐμοῦ ξυνῆς ἄν. :

Pluto, ℣. 350., est, *εὖ πράττειν ἀεί*. Aeschyli fragmento tragoediae apud Athenaeum, libro VIIII. p. 375. F.,

θύσας δὲ χοῖρον τόνδε τῆς αὐτῆς ὑός,
ἣ πολλά γ' ἐν δόμοισιν εἴργασται κακά,

ab ipso *ἢ πολλ' ἀεὶ δόμοισιν* — proditum videtur: particula *γὲ* enim mihi quidem non nimis placet. Ric. Porso in Appendice ad Toupii Emendationes, p. 477., scri-

hi voluit: ἢ πολλά μ' ἐν δόμοισιν —. Praepositione quidem non opus: nec usus est Sophocles Trachiniis, v. 730.

— οἷ μηδὲν ἔστ' οἴκοις βαρύ.:

aut Euripides in Antiopa,

εἰ δ' εὐτυχῶν τις καὶ βίον κεκτημένος
μηδὲν δόμοισι τῶν καλῶν πειράσεται,
ἐγὼ μὲν οὔποτ' αὐτὸν ὄλβιον καλῶ.

Ad emendandum Sophoclis versum in Trachiniis, 146.,

τὸ γὰρ νεάζον ἐν τοιοῖσδε βόσκεται
χώροισιν αὑτοῦ· καί νιν οὐ θάλπος θεοῦ,
οὐδ' ὄμβρος, οὐδὲ πνευμάτων οὐδὲν κλονεῖ,

nihil proficitur Erfurdtii, Reiskii, Musgravii coniecturis. A Sophocle positum videtur, ἐν τοιοῖσδε βόσκεται Χώροισιν ἀεί. Nam de Euripidis Hecuba, v. 336.,

αἲ, αἲ τὸ δοῦλον ὡς κακὸν πέφυκ' ἀεὶ,

quod in libris quibusdam scriptum est πεφυκέναι, dubium mihi non videtur, quin Porsonis Brunckiique errorem vere Hermannus redarguerit.

His expositis ad locum, unde deducta est disputatio, revertamur. Ab illa igitur licentia pedum, quae est in versu 850., prorsus alienus est Aristophanes, qui vel in ipso anapaesto accuratione versatus sit tanta, in iambicis versibus systematicis, quantam declaravimus. Deinde vero de sententia, qualis sit, qualisque esse debeat, quaerendum. Artemo, Aristidis aequalis, machinator fuit peritissimus, et ad novas in suo genere res inveniendas callidissimus: qui, quum claudus esset, ubicunque eius indigebant opera, advehebatur: unde factum est, ut, quorum artes, cuicuimodi essent, multis et magnis in rebus expeterentur, omniaque, qui facultate aliqua excellerent, aut quorum naturam quamplurimi admirarentur, Graeco verbo περιφόρητοι dicerentur, et tanquam proverbii loco haberetur illud περιφόρητος Ἀρτέμων: nam pueri quoque formosi, quorum multos traheret cupido, isto sunt nomine appella-

ti. Atque ad id proverbium alludens Comicus, altero vocabulo paullum immutato, sed simili sono dicit πε-ριπόνηρος Ἀρτέμων. germanum ad Artemonem spectare haec non possunt: at propter copulam οὐδὲ aliquis praeter Cratinum signetur, necesse est. ergo, si incorruptum versum esse velis, da, quaeso, quis ille sit Artemo, cui malitiae nota inuratur, et rem oratione involutam expedias. En, haeret interpres, mussitat, caecutit. Quamobrem οὐδὲ, quod ex initio versus 848. promanavit, tollatur, necesse est. Ita enim versus existit,

ὁ περιπόνηρος Ἀρτέμων,

concinno metro, perspicuo sensu. Cratino haec attribuuntur cum reliquis, ὁ ταχὺς ἄγαν τὴν μουσικήν, ὄζων κακὸν τῶν μασχαλῶν, quae egregie isti homini conveniunt. Fidem rei facit Scholiastae quoque annotatio, παρ' ὑπόνοιαν δὲ ἔφη τὸ Ἀρτέμων· οὐ γὰρ ταὐτὸν ἀλλὰ τὸν Κρατῖνον βούλεται δηλῶσαι. Ad horum denique similitudinem expressi sunt versus 856 — 859.

ὁ περιαλουργὸς τοῖς κακοῖς
ῥιγῶν τε καὶ πεινῶν ἀεὶ,

quibus perinde ac superioribus unius tantum hominis vitia destringuntur.

CAPUT II.

Altera quaestio ad illam pertinet copulationem pedum, qua si iambicum versum trimetrum, ea, qua Hermannus voluit ratione, id est, trochaicis numeris permetiaris, dactylum sequitur tribrachus, veluti in Equitibus, v. 32.,

βρέ | τας; ποῖον βρέτας; | ἐτεὸν ἡγεῖ | γὰρ θεούς; .

Cuius generis versus an non fecerint Comici, diu multumque dubitatum est a quibusdam, quos inter refero Ric. Porsonem, qui in annotatione ad Euripidis Hecubam, v. 794., eundem illum ex Equitibus versum ita protulit immutatum:

βρέτας; τὸ ποῖον ἐτεόν; ἡγεῖ γὰρ θεούς; .

At in hoc quidem viro non tanta est eius rei auctoritas, quanta in Hermanno esse solet, quem aliquando memini a semet ipsum dissentientem, quae olim in libro de metris, p. 158., multis confirmari exemplis dixerat, eadem, ubi contra Erfurdtius disputaverat, iam negare unquam facta esse: argumentisque se ipsum refellere conatum esse. Ex qua re obscuriorem esse locum et plurimis impeditum difficultatibus, facile ab unoquoque potest perspici, qui animo perpenderit, qualis vir et quantus in sententia fluctuaverit. Maximopere autem cavendum est, ne versus huiusmodi confundantur cum illis superioribus, neque diversae species secum componantur, ut,

πῶς οὖν ἔχετε; || μογιῶμες, ἂν γὰρ τὰν πόλιν

et,

νηττάριον ἂν καὶ φάττιον ὑπεκορίζετο. ,

quod Hermanno Erfurdtioque accidit. Isti enim dissimiles inter se ac dispares sunt numeri. Quum autem

iidem illi iambicos versus trimetros trochaicis dipodiis metirentur, non videntur animadvertisse differentiam numerorum in his aliquam:

οὐκ· ἀλλ' Ἰασὼ | μέν γέ τις ἀκολουθοῦσ' ἅμα

et,

βρέτας; ποῖον | βρέτας; ἐτεὸν ἡγεῖ γὰρ θεούς; .

Etsi enim uterque corruptus est, tamen numeri prioris, post caesuram trochaicam, idoneo nullo possunt testimonio comprobari, alterius vero numeri, post caesuram iambicam, aliis compluribus sunt versibus communes. Nam profecto quanto levior et expeditior cursus est syllabarum, si incitatae ab anacrusi ruunt, tanto est difficilior idem et tardior, si suapte quasi sponte vis movetur, et anacrusis per caesuram ab arsi seiuncta est. Atque Arisophanis quidem in Thesmophoriazusis versum 100., in vulgatis exemplaribus sic scriptum:

μύρμηκος ἀτραπούς, | ἢ τί διαμινυρίζεται; ,

rite emendavit Dawesius Miscellaneis Criticis, p. 263. Lips. . Alexidis versum ex Stratiota apud Athenaeum, libro VI. p. 223. E.,

ἀπόλαβε. — τουτὶ δ' ἔστι τί; — ὃ παρ' ὑμῶν ἐγὼ
παιδάριον ἔλαβον, ,

attigit Erfurdtius: sed corrigere nescivit. corruptus est enim sine dubio: praesertim quum ad pedum illorum asperitatem accedat brevium singularum vocum operosa coagmentatio. Satis multos autem et varios invenias loquendi modos in fabulis comicorum, quum quis requirit, quid sit illud quod contigerit, et quorsum spectet, veluti Aristophanis Thesmophoriazusis, ℣. 733., τουτὶ τί ἐστιν; : Damoxeni versu in Syntrophis apud Athenaeum,

τοῦτο δὲ τί ἐστιν; — :

Aristophanis Avibus, ℣. 1205., τί δὲ τουτό; , quod simpliciter Sophocles dixit, τί τοῦτο; Oedipo Coloneo, ℣. 513. . Saepius Aristophanes: τί τὸ κακόν; : et copiosius idem: ut Acharnensibus, ℣. 156.,

τουτὶ τί ἐστι τὸ κακόν; ,

idemque istud est Pacis versu 181. Avibus, ℣. 1207.,

τί ποτ᾽ ἐστὶ τουτὶ τὸ κακόν; :

Vespis, ℣. 1136., Bdelycleoni hortanti et iubenti, ut Persica se tunica induat Philocleo:

ἔχ᾽, ἀναβαλοῦ τηνδὶ λαβών, καὶ μὴ λάλει. ,

respondet ille:

τουτὶ τὸ κακὸν τί ἐστι, —.

Quamobrem ibidem, ℣. 973. quod legitur in vulgatis exemplaribus,

αἰβοῖ· τί κακόν ποτ᾽ ἔσθ᾽, ὅτῳ μαλάττομαι; ,

non videor defendere posse Pluti versu, 855.,

θεοὶ φίλοι,

τί ποτ᾽ ἐστὶν ὅ, τι πέπονθεν ἄνθρωπος κακόν; :

nam in Ravennata libro scriptum traditur:

αἰβοῖ·

τί τὸ κακόν ποτ᾽ ἔσθ᾽, ὅτῳ — :

unde est coniectura facilis de antiquissima scriptura,

αἰβοῖ

τουτὶ τὸ κακὸν τί ποτ᾽ ἔσθ᾽, ὅτῳ μαλάττομαι; .

αἰβοῖ extra versum collocatum, ut Avibus, ante versum 1342.. Huius igitur loquutionis magna est et copia et varietas: et nusquam tamen in hoc genere τί collocatum eo modo reperi, quo in Alexidis versu: τουτὶ δ᾽ ἐστὶ τί; . Ergo scriptum esse ab auctore arbitror:

ἀπόλαβε. — τί δὲ τοῦτ᾽ ἐστίν; — ὃ παρ᾽ ὑμῶν ἐγώ.

Denique, ut de supremo versu agatur, quum Carioni in Pluto Aristophanis lepidum quiddam contigisset, ut adveniente Aesculapio visiret, unam in eius comitatu virginem Iaso dicit erubuisse maiorem in modum, alteram Panaceam compressis naribus aversam esse, deum vero ipsum plane eam rem non curasse, nec ullo modo inde affectum esse. Roganti enim mulieri, deusne aegre tulerit, respondet inde a versu 701.:

οὔκ, ἀλλ᾽ Ἰασὼ μέν τις ἀκολουθοῦσ᾽ ἅμα
ὑπηρυθρίασε, χ᾽ ἡ Πανάκει᾽ ἀπεστράφη

τὴν ῥῖν' ἐπιλαβοῦσ'.

Iaso autem non magis fuit ignota Graecis Aesculapii filia, quam Panacea: et utraque pariter commemoratur ab antiquis. Cur ergo Aristophanes idem *Ἰασώ τις* dicit, *Iaso quaedam*, et *ἡ Πανάκεια*? quasi altera minus nota esset, altera satis cognita et audita vulgo. Investigari autem verum ex illa ipsa Ravennatis scriptura potest, *μέν γε τις ἀκολουθοῦσ' ἅμα*: una videlicet litterula abiecta ς, habes *μένγεπακολουθοῦσ' ἅμα*, id est *μέν γ' ἐπακολουθοῦσ' ἅμα*: et ita olim scripsisse auctorem existimo. Verbo *ἐπακολουθεῖν* utitur Vespis, v. 1328., et Ecclesiazusis, v. 479. Ad eundem modum corrigendus est Vespis versus 276.,

εἶτ' ἐφλέγμηνεν αὐτοῦ
τὸ σφυρὸν γέροντος ὄντος;.

Mirabundus enim Chorus, quid sit, quod Philocleo nondum compareat foris, rogat, utrum forte calceos amiserit, an pedis digitum aliquo illiserit in tenebris. His inepte additur, inde intumuisse ei malleolum: scilicet digito pedis supremo contuso. Igitur *εἶτα* perineptum est hoc loco. Deinde eodem hoc vocabulo metrum est conturbatum: neque congruit versus cum antistrophico 283.,

διὰ τοῦτ' ὀδυνηθείς,.

Ergo primum repono *ἐπεφλέγμηνεν* in locum vitiosae scripturae, *εἶτ' ἐφλέγμηνεν*: in antistrophico autem versu, ut uterque primo pede Ionico sibi invicem respondeat, scribi volo:

διὰ τοῦτον δ' ὀδυνηθείς,:

litterae enim *ον δ'* ante *ὀδ* facile potuerunt intercidere. Loquutionem paullo exquisitiorem, quae cernitur in particula *δὲ* apodosi adhibita, aptissimis exemplis illustravit Dan. Wyttenbachius annotatione ad Eclogas Historicas, p. 409., Heindorfiusque ad Platonis Protagoram, p. 475. Xenophontis Oeconomico, Cap. XVII. §. 9., εἰ δὲ ἡ ἀσθενὴς γῆ ἰσχυροτέρα — γίγνεται, — τοῦτο δὲ

σύ με δίδασκε., particula δέ post τοῦτο conservata est MS. Parisino. Sed in superiore versu ut item secundus pes accommodetur antistrophico, et vero sententia etiam commode exprimatur, ἂν reponendum est ante αὐτοῦ. Ita habes versus emendato metro, perspicuis verbis,

> ἐπεφλέγμηνεν ἂν αὐτοῦ
> τὸ σφυρὸν γέροντος ὄντος.

In contrariam partem Ric. Porso annotatione ad Euripidis Phoenissas, ✝. 1638., peccasse librarios existimat in Plutarchi Nicia, p. 528. A., ubi Aristophanis ex Avibus versus excitatur 638. cum quadam scripturae a vulgatis discrepantia, quam praetermiserunt Lud. Kusterus, Brunckius, Toupiusque Emendationibus Suidae, Parte III. p. 201. Oxon., etsi mentionem fecerunt Plutarchi,

> καὶ μὴν μὰ τὸν Δί' οὐχὶ νυστάζειν γέ πω
> ὥρα 'στὶν ἡμῖν, οὐδὲ μελλονικιᾶν.

In Aristophanis libris vulgatum est νυστάζειν ἔτι. Porso vero ex Plutarcho γε revocavit: πω autem ortum esse credit ex τι et male repetito ω insequentis vocabuli. Equidem de hac re dubito. Potest enim in Plutarchi libro reconditior quaedam inclusa atque abdita loquutio latere Aristophanis, νυστάζειν γ' ὕπνῳ: quemadmodum loquutus Sophocles est Oedipo Tyranno, ✝. 65.,

> ὥστ' οὐχ ὕπνῳ γ' εὕδοντά μ' ἐξεγείρετε,

Aristophanes ipse dixit Vespis, ✝. 11. νυσταχτὴς ὕπνος. Ita Sallustii verba, *ventri atque somno*, Catilinae Capite II. recte interpretantur: *voluptati atque desidiae*. Eadem Niciae Athenienses obiecerunt vitia, δειλίαν et μαλακίαν, teste Plutarcho. Mich. Psellus apud Kusterum annotatione ad Suidam, Vol. I. p. 97.,

> ὑπνοῖ γὰρ αἰεί, καὶ φιλεῖ χάσμην μόνην.

Itaque, ne longius a re discedam, post caesuram trochaicam quidem dactylo tribrachum vel anapaestum subiungi, probatis exemplis omnino caret. Pro

anapaesto vero in iambicis versibus comoediae trimetris etiam proceleusmaticum esse positum ab antiquis, hac re nihil mihi videtur esse evidentius, propter testimoniorum quorundam gravitatem. Ego enim semper ita iudicavi, quantuscunque sum ad iudicandum, nihil in isto genere versari alieni aut contrarii, et, quando sat multa inveniantur eius rei exempla, nisi aliis de caussis vitiosa videantur, ob hanc certe in controversiam vocari non debere. Quid enim est, cur condemnemus proceleusmaticum, si ita numeris est accommodatus, ut plane eodem iure pro tribracho positus videatur, quo anapaestum pro iambo poni licuit? Cur e medio expellimus eum, si nulla in verbis vitii versatur suspicio? Quid enim? mendumne insidere putamus in versu Platonis Comici in Scholio ad Euripidis Hecubam, v. 838., et Grotii Excerptis, p. 485.,

αὗτος τίς εἶ; | λέγε ταχύ. τί σιγᾷς, | οὐκ ἐρεῖς; ?

Quodsi repugnas, corrigas, quaeso, sed probabiliter corrigas. Hermannus non habebat, quomodo corrigeret, quum primum eius sententiae hunc versum opponebam. Aliud exemplum addo, Vesparum versum 1169., Bdelycleo enim quodam venustatis et elegantiae sensu patrem informaturus, quo corporis habitum fingat, a rustico et inurbano gressu ad mollem ac superbum beatiorum hominum incessum studet traducere: quem quidem ad imitandum ei proponit, dicens:

ὡδὶ προβὰς | τρυφερόν τι διασαλακώνισον.

Quae pro *διασαλακώνισον* scripta a quibusdam commemorantur in Scholio, *διαλυκώνισον* ac *διαλακώνισον*, hoc enim voluerunt illi, non *διειλακώνισεν*, quod in exemplaribus Aldino Iuntinoque scriptum est, nec *διελακώνισεν*, quod in Kusteriano legitur: illa igitur nihil sunt nisi scribendi peccata librariorum. Nam *διασαλακωνίσαι* est, delicati et inflato animo hominis gressum diligenter et accurate exprimere. Nomen enim *σαλάκων* hominem significat in summa paupertate arrogantem

ac superbum, qui oculis, ore, incessu ac reliquo corporis motu, universo denique cultu opibus se abundare omnibusque copiis circumfluere simulat, qualem rerum magnificentiam et amplitudinem ii maxime aemulantur, qui plurimum aere alieno sunt oppressi. Eo de nomine, ut pluribus disserendi labore supersederemus, effecit Stephani industria, qui plene ista de re disputavit in Animadversionibus ad Erasmi Adagia itemque in Thesauro Linguae Graecae. Illud addo, eandem rem a Photio Hermanni tractari, p. 368. verbis, σαλακωνία, ἀλαζονεία ὑπὲρ τὸ δέον. καὶ σαλακωνίσαι, ἀλαζονεύεσθαι., Manutio Lambinoque ad Ciceronis epistolam 24. libri VII. ad Gallum, Petro Victorio ad librum XVI., epist. XVIII. ad Tironem. Vidit sagacissimus antiquitatis investigator, scripsisse Ciceronem: *Salaco nequissimus H — S. CIↃ dabat nullo aprico horto —*: nosque id vera eum coniectura assequutum esse, ita certi sumus, ut vix quicquam addi ad persuasionem oporteat. Maxima rei auctoritas est in subiunctis, *callace hominem, ut ego Mothonem*. Nam Mothon quoque, quod frustra attentavit Manutius, ex Graecorum est sermone depromptum. Significat hominem vilem et sordidum, etiam importunum et nebulonem. Sic est apud Aristophanem in Equitibus, vv. 635. 697., Pluto, v. 279., ubi a Grammaticis explanatur. Studium autem persequendae rei praepositione διὰ exprimitur, ut in διασκανδικίσαι Equitibus, et apud Teleclidem. qua de re Iac. Bastium nostratem adeas in Epistola Critica, p. 215., et quos Godofr. Hermannus protulit ad Vigerum, p. 811.. Iam si numeros versus corruptos autumas, tu idem emendationem invenias. At τι post τρυφερὸν delendum. Minime vero: habet enim id ipsum molle quiddam et flexum, eiusque auctoritas Suida, Vol. I. p. 566., Phavorino, p. 204, 5., et Etymologici Magni auctore, p. 270. 38. confirmatur. Atque a Phavorino quae addita leguntur, σαλάκωνας γὰρ ἐκάλουν

τοὺς διαθρυπτομένους ἀπὸ τοῦ σαλοῦσθαι, ὅ ἐστιν ἀκριβῶς διαβαίνειν, ex iis mendum est eximendum: auctor enim ἁβρῶς διαβαίνειν posuit: atque idem revocandum est in Etymologico in locum scripturae ἀκριβῶς. Sic enim Hesychius quoque, ἀπὸ τοῦ ἁβρῶς καὶ μετὰ θρύψεως βαδίζειν. Itaque nihil, quo vincas, habes, quam, ut primam in Σαλάκων, σαλακωνίσαι produci demonstres. Quae si argumentis effeceris, sane τι vel contra omnes testes eiiciendum e textu erit. aliter parum auctoritate valebis: sed ad hanc rem ne abutaris Hermippi versu e Dimetris,

καὶ καγαλβάζουσαν εἶδον καὶ σεσαλακωνισμένην.

Pluto, v. 1011.,

νηττάριον ἂν | καὶ φάττιον ὑπεκορίζετο.,

quae Bentleius restituit, νηττάριον et φάττιον, multis et gravibus argumentis sunt comprobata: verbo autem ὑπεκορίζετο, quod simplici ἐκορίζετο multo est venustius et elegantius, praeter Thomam fidem faciunt Suidas, V. νηττάριον, Vol. II. p. 627., et Phavorinus V. ὑποκορίζομαι, p. 722. Itaque nego esse μοι extrudendum ex Acharnensium versu 437.,

Εὐριπίδη | 'πειδήπερ ἐχαρίσω μοι ταδί,

aut τι ex Eupolidis versu apud Athenaeum, libro XIIII. p. 623.,

ἡ μουσικὴ | πρᾶγμ' ἐστὶ βαθύ τι καὶ καμπύλον.

quem quum Grotius in Excerptis, p. 507., omisso pronomine, vero auctori tribuerit, tum idem p. 661. aliter scriptum Eubuli fragmentis annumeravit. Sed τι adauget vim attributorum, βαθὺ et καμπύλον. Neo vero in Nicostrati versu apud Athenaeum, libro III, p. 111. D.,

λευκὸς· τὸ γὰρ | πάχος ὑπερέκυπτε τοῦ κανοῦ.,

quem Ier. Marklandus attulit, si recte chartis mandavi, ad Euripidis Supplices, v. 901. p. 185., ubi eadem de

re quaestiunculam proposuit: in isto igitur versu si quis τὸ δὲ πάχος ab auctore positum autumet, nullo pacto me habebit astipulantem. Quin etiam admiror equidem boni artificis iudicium ac diligentiam, qui ad depingendam placentae crassitudinem atque exsuperantiam iambico versui eminentiam addiderit proceleusmatici. Quamquam non ita sum huius, ut ita dicam, licentiae avidus, quin Thesmophoriazusis, ℣. 83.,

κἂν Θεσμοφόροιν μέλλουσι περὶ ἐμοῦ τήμερον,

a Iuntini exemplaris scriptura recedendum existimem: lenissima est enim et vera Brunckii correctio, μέλλουσι περί μου —. Recentiores quidam, ut Kusterus cum Aem. Porto, posuerunt περὶ 'μοῦ. Enclitica forma pronominis cum praepositione iuncta non abhorret a Comici sermone: eademque loquutione in Vespis, ℣. 1358.; est usus, ταῦτ' οὖν περί μου δέδοικε, , et in Pluti versu 1055., βούλει διὰ χρόνου πρός με παῖσαι; : quod in nostro quoque dicendi usu versari, monuit Fr. Aug. Wolfius ad Acharnenses, ℣. 323. Nubibus, ℣. 454., recte idem ἔκ μου revocavit in locum vulgati ἐκ μοῦ, etsi hoc defendit Charax in Aldi Hortis apud Hermannum libro I. de emendanda Ratione Graecae Grammaticae p. 74., Sophoclis Oedipo Tyranno, ℣. 537., politiores existent numeri, si scribatur ἔν μοι, pro ἐν ἐμοί,

ἰδών τιν' ἔν μοι, ταῦτ' ἐβουλεύσω ποιεῖν; .

Euripidis Oreste, ℣. 726.,

Μενέλεως κάκιστος ἐς με, καὶ κασιγνήτην ἐμήν.,

Porsonem non oportuit a MSS. discedere et versum reddere inconcinniorem, dum recte verba interpungeret. Thucydidis libro II. Cap. 60., καὶ προσδεχομένῳ μοι τὰ τῆς ὀργῆς ὑμῶν ἔς με γεγένηται., tueor equidem ἔς με, quamvis in aliis et bonis libris legatur ἐς ἐμέ. In quibusdam vero ex isto genere versibus numerus etiam suavior et plenior ad aures cadit, quam si in vulgarem modum convertantur, veluti in his, quos iam expromam ex Acharnensibus, Vespis, Equitibus, Menandri Methe,

e singulis quibusque unum, itemque unum Eubuli. Certissimum enim habemus, quod pleraque exemplaria, etiam Ravennas codex, scriptum exhibent in Acharnensium versu 78.,

οἱ βάρβαροι γὰρ ἄνδρας ἡγοῦνται μόνους

τοὺς πλεῖστα δυναμένους | καταφαγεῖν τε καὶ πιεῖν.

Primum autem illud est admonendum, scite etiam hoc in loco poëtam metri esse artificio quodam usum, et ipsi rei numeros accommodasse, ut immensam hominum ventri deditorum ingluviem atque insatiabilem edendi potandique libidinem apta moderatione pedum describeret, et eius rei imagine animum ac mentem imbueret. Deinde prorsus est contemnenda scriptura MS. B., καταφαγεῖν καὶ πιεῖν., non solum quia numeri inde efficiuntur indigni Aristophanis palaestra, sed est etiam alia caussa in dicendi ratione insequentis versus,

ἡμεῖς δὲ λαικαστάς τε καὶ καταπύγονας.

Id quidem quo valeat, ex iis intelliges, quae in libro II. de loquendi concinnitate quadam Aristophanis dicemus. Magis autem reprehendenda videtur Brunckii coniectura, scriptum fuisse a Comico: φαγεῖν τε, καὶ πιεῖν. In Vespis vero, ✡. 967., si e Ravennate reponendum contendero

ὦ δαιμόνι', ἐλέει τοὺς ταλαιπωρουμένους.,

quum in vulgatis exemplaribus desit articulus, ut me clamabis asseveranti: ut contraria, quae intendis, confirmabis. Sed faciam ego, ut frustra enitaris. Primum enim assueti sumus, certe commonefacti verborum,

ὦ δαιμόνι' ἀνδρῶν,

ad metrum compositione, Ranis, ✡. 835., 1227., Ecclesiazusis, ✡. 784., 564. et alibi, ut ad eumdem modum

ὦ δαιμόνι' ἐλέει

mettandus. Deinde is locus, qualis est *ἐλέει ταλαιπωρουμένους, miserearis, si quem videris aerumnosum et inopem*, praeceptis Christianis convenit, non Aristophani, multo minus oratori, caussam rei canis defendenti, cuius iam partes aguntur. Illorum enim loci communes sunt, et late patent: Comicus nonnisi de singulis separatim haec dicit, seiungitque ab universis, nisi quae ita in usu et sermonibus Atticorum versantur, ut proverbii loco numerentur. Id quidem ita est, neque tu aliter existimabis, si ethnicorum Comici animo ac more imbutus eris. Quocirca in his verbis, in quibus nulla est proverbii species, articulo opus erat, ut sententia ad canem reum duntaxat referretur, tanquam *τὸν ταλαιπωρούμενον* dictum esset: sed plurali universi canes pecuarii designantur. Atque hoc ita fit, si res quaeque, non quanta sit numero, sed qualis genere sit, spectatur. Quare in Ciceronis Oratione pro Flacco inconsiderate fecit Ernestus, quod in verbis, *sperabam, iudices, honorum potius L. Flacci me adiutorem futurum, quam miseriarum deprecatorem.*, pluralem *honorum*, cui MSS. Faerni fidem faciunt, repudiavit, probato singulari. neque enim, quot sit honores consequutus, indicare attinet, unumne an plures, sed illud tantum agitur, nondum eum omnibus perfunctum esse, sed superesse locum, quo adiuvari a Cicerone possit. Sophoclis Oedipo Tyranno, v. 1280. Musgr., nuncius de Iocasta, quomodo moerore abrepta mortem sibi consciverit, narrans, lectum illam deflevisse ait,

ἔνθα δύστηνος διπλοῦς
ἐξ ἀνδρὸς ἄνδρας, καὶ τέκν' ἐκ τέκνων τέκοι.

Laudo, quod Musgravius bonam vetustorum partem exemplarium sequutus ἄνδρας scripsit. nam Brunckius ἄνδρα posuit. Plenus huius generis exemplorum est Thomas Gatakerus in Adversariis Miscellaneis, Lib. II. Cap. XV. p. 352. 353.

In tertio exemplo, Equitum versu 676., tum nu-

merorum concinnitas, tum ipsa sententiae ratio adducit nos, ut Ravennatis scripturam non veram, sed verae proximam esse arbitremur;

ἐγὼ δὲ τὰ κορίανν' | ἐπριάμην ὑπεκδραμών.

nam quod in vulgatis exemplaribus reperitur, *ὑποδραμών*, pedibus in hunc modum divisis:

ἐγὼ δὲ τὰ κο | ρίανν' ἐπριά | μην ὑποδραμών,

eo ita numeri debilitantur, ut etiam fracti quiddam et incompositi habere videantur; et talem omnino versum Aristophanem unquam, vel etiam alium quemcunque comicum, qui ad Aristophanis nitorem accederet, nego fecisse. Tum vero sententiae non magis est aptum *ὑποδραμών*, quam *ὑπεκδραμών*. Narrat enim Agoracritus, non, subterfugisse se multitudinem, sed cursu eos superasse, ut coëmendo, quicquid in foro fuisset coriandri et porri, antevertisset. Hanc enim rem verbo *ὑποδραμεῖν* non puto significari posse: quod certe non est, intento cursu praevertere, sed potius calliditate et astutia et dolo malo vel adversarium vel aemulum eludere, atque occulte et latenter praecurrere. quod quoniam verbum illud ad Atheniensium multitudinem spectat, non videtnr huic rei convenire; conveniret autem, si ad Cleonem referretur, cui occasionem gratificandi populo praeripuisset Agoracritus: quemadmodum Cleon v. 742. praeoccupasse iactat captivos Demostheni Niciaeque, et quas illi sibi ipsorum opera tanquam opimas dapes paraverant in Pylo, eas ante abstulisse se, quam illi fruerentur, captivosque Lacedaemonios Athenas deduxisse:

ὅτι τῶν στρατηγῶν ὑποδραμὼν τοὺς ἐκ Πύλου,
πλεύσας ἐκεῖσε, τοὺς Λάκωνας ἤγαγον.

— *τῶν στρατηγῶν ὑποδραμὼν τῶν ἐκ Πύλου* — scriptum est in Ravennate, itemque legit in suo libro Scholiastes: in Iuntino enim exemplari, atque in Aldino quoque, sed illud in manibus mihi solet esse, illic igitur

Scholiastae annotationi praemissa sunt verba, ὑποδραμὼν τῶν ἐκ Πύλου: nam Kusterus cum Aem. Porto τὸν posuit tacite pro τῶν. et post addit Scholiastes, : ἐν σχήματι δὲ εἶπεν, ἀντὶ, τοὺς στρατηγούς. . Nimirum in verbo ὑποδραμὼν subaudiendum est τοὺς στρατηγούς: verba autem τῶν στρατηγῶν τοὺς ἐκ Πύλου, cogitatione sunt coniungenda. Genitivi, τῶν στρατηγῶν — τῶν reperti sunt in MSS. quoque Brunckii, A. C. . ὑποδραμὼν autem Hesychii testimonio confirmari, perspicuum est ex ipsius interpretatione, ὑφαρπάσας, qua eadem Scholiastes est usus in hoc loco. In vetustis libris typis impressis legitur, — τὸν στρατηγὸν ὑπεκδραμὼν τὸν ἐκ Πύλου — . Sed postremum τὸν non minus vitiosum est, quam τῶν. Quod enim τοὺς reposui, comprobatur versu e Nubibus, 186.,

τοῖς ἐκ Πύλου ληφθεῖσι, τοῖς Λακωνικοῖς. .

Hanc enim verborum interpunctionem, quae vera est, primus, quod sciam, Wolfius induxit: quemadmodum Sophoclis Oedipo Tyranno, ṽ. 806., interpunctionem verborum, τὸν ἐκτρέποντα, τὸν τροχηλάτην· , primus perspexit Schaeferus. Praeterea colligi potest ex interpretamento Grammatici, quod est in MS. C. scripturae ὑπεκδραμὼν additum, πάνυ δραμών, eundem illum Grammaticum in superiore versu, a quo aberravit disputatio, ὑπεκδραμὼν in suo libro invenisse. Unde enim didicerat, ὑπεκδραμεῖν esse πάνυ δραμεῖν, nisi confinxisset significatum hunc ex illis ipsis verbis, in quibus necessarium esse ex sententia intellexisset? Sed tamen, ut possit hoc aliter esse, ὑπεκδραμὼν in superiore versu proditum est ex Ravennate: unde veram mihi videor investigasse scripturam,

ἐγὼ δὲ τὰ κορίαννʼ ἐπριάμην ὑπερδραμών .

Istius verbi significatio commodissima est, et ipse numerus versus consentaneus orationi fertur quasi torrens. Est autem Euripideum vocabulum ὑπερδραμεῖν, itemque confusum est cum ὑπεκδραμεῖν Troadibus, ṽ.

950., ubi restituit Canterus, atque exemplo uno illustravit Aem. Portus. Alterum adiungere potuisset ex Helena, v. 1540., si iam tum Heslerus aliquis Indicem edidisset suum.

Iam quartus ille locus in fragmento Methae versatur Menandri, quod exstat corruptum apud Suidam, Volumine I. p. 120. ubi ἄλλο ἕτερον positum ἐκ παραλλήλου traditur,

εἶτ' οὐκ εἶχεν οὐ πῦρ, οὐ λίθον ἢ
οὐκ ἄλλο τι οὐδ' ἕτερον —.

Facile unusquisque intelliget, certe vulgatum fuisse antiquitus,

οὐκ ἄλλο τι ἕτερον :

et ita plane scripta haec commemorantur a Grammatico in Bekkeri Lexicis Seguerianis, p. 379., 33. Sed ego illud οὐδ', quod est apud Suidam, antiquius puto esse, quam οὐκ, et olim vel appositum fuisse vel supra scriptum a librario, ut suum ipse peccatum corrigeret, in hunc fere modum: οὐκ ἄλλο τι ἕτερον (οὐδ' supra οὐκ), id est,

οὐδ' ἄλλο τι ἕτερον.

Ista autem verba numeris respondent superioribus,

ἐγὼ δὲ τὰ κορίανν' |.

Denique Eubuli versu apud Athenaeum libro XV. p. 679. E.,

στεφάνους ἴσως βούλεσθε, πότερον ἑρπυλλίνους,

Hermannus libro de metris, p. 162., potuisse scribi ait, πότερ' ἑρπυλλίνους,. At non potuit ab Eubulo quidem. Multo est enim lenior proceleusmaticus, quam syllabarum iste concursus, πότερ' ἑρ, quae aspera sunt pronuntiatu. Caeterum reliqui illi versus Eubuli hoc modo, ut arbitror, corrigendi sunt, personisque distribuendi:

ἢ μυρτίνους; ἢ τῶν διεξηνθισμένων;

B. τῶν μυρτίνων βουλόμεθα τούτων. C. νὴ Δία,
σὺ τἄλλα πώλει πάντα, πλὴν τῶν μυρτίνων.

Itaque nulla videtur macula affectus esse Ranarum versus 76.,

εἶτ' οὐχὶ Σοφοκλέα, | πρότερον ὄντ' Εὐριπίδου,

De nomine Σοφοκλέα persuasum mihi est, non posse illud in hac sede trisyllabum pronuntiari: quemadmodum Brunckius Hermannusque voluerunt. Potuit id quidem in Ἡρακλέα fieri aut in Ὀδυσσέα, Μενοικέα: atqui longe facilior est et commodior ea contractio, quam nativa in ipso nomine syllabae intentio antecedit. Praeterea in Aristophanis est consuetudine, ut nomen Σοφοκλέης in trimetro iambico, si ante caesuram penthemimerem collocatum est, antepenultima percutiatur, sin post illam, prima efferatur: veluti paullo post, ✝. 79.,

ἄνευ Σοφοκλέους | ὅ, τι ποιεῖ κωδωνίσαι.

✝. 787.,

οὐ καὶ Σοφοκλέης | ἀντελάβετο τοῦ θρόνου; :

Pace, ✝. 697.,

ἐκ τοῦ Σοφοκλέους | γίγνεται Σιμωνίδης. :

eodemque modo Ξενοκλέης positum in Ranis,

ὁ δὲ Ξενοκλέης; | — ἐξόλοιτο, νὴ Δία. :

et Φιλοκλέης in Avium versu 1295.,

Κόρυδος Φιλοκλέει. — Χηναλώπηξ Θεαγένει.

In Thesmophoriazusis, ✝. 168., scribendum est propter tris caussas,

ταὔτ' ἄρ' ὁ Φιλοκλέης | αἰσχρὸς ὢν αἰσχρῶς ποιεῖ,

cui argute respondet,

ὁ δὲ Ξενοκλέης ὢν κακὸς κακῶς ποιεῖ.

Quod est apud Kusterum, Berglerum, Brunckium, ταῦτ' ἄρ', ab usu sermonis abhorret in hac re: atque in vetustis exemplaribus ταὔτ' ἄρ' legitur. Nubibus, ✝. 859.,

ὥσπερ Περικλέης, εἰς τὸ δέον ἀπώλεσα.

Post caesuram penthemimerem prima intenta est Pace, ✝. 531.,

αὐλῶν, τραγῳδῶν, | Σοφοκλέους μελῶν, κιχλῶν,

✝. 695.,

πρῶτον δ', ὅ, τι πράττει | Σοφοκλέης, ἀνήρετο.

Avibus, ✝. 100.,

τοιαῦτα μέντοι | Σοφοκλέης λυμαίνεται.

Atque ita Ξενοκλέης quoque et Φιλοκλέης posita in trochaicis versibus, Thesmophoriazusis, ✝. 440., Avibus, ✝. 281., et Χαρικλέης in versu Teleclidae apud Plutarchum, Nicia, p. 358. Vol. III. Hutt. Illum igitur versum ex Ranis aut huic generi, quod tractamus, annumeres, necesse est, aut, si corrupta esse verba existimes, οὐχὶ in οὐ mutandum. Sed non video, cur in his exemplarium scriptura non sit retinenda.

Equitibus vero etsi corruptum putamus versum 134.,

κρατεῖν ἕως | ἂν ἕτερος ἀνὴρ βδελυρώτερος
αὐτοῦ γένηται· μετὰ δὲ ταῦτ' ἀπόλλυται.,

tamen contempsit Aristophanes, quod ab eo Anglus quidam scriptum coniecit, ἕως ἂν ἀνὴρ ἕτερος —. Vehementem enim illum trium anapaestorum cursum in iambico trimetro deinceps se excipientium, ut molestum auribus, difficiliorem atque consuerunt in hoc metro pulmones, tam sedulo vitavit, ut ita duntaxat admitteret, si omnes uno singuli vocabulo continerentur. Quodsi caesura accedit, qua dividantur ac seiungantur, etiam sedatiores fluunt. ut ✝. 1228.,

αὐτὸν περιθῶ. | — κατάθου ταχέως, μαστιγία.

Quocirca in Pluto, ✝. 1198., quod codices nonnulli exhibent scriptum,

ἱδρυσόμεθα, λαβοῦσα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, φέρε,

verum est: illud, quod in vulgatis exemplaribus plerisque reperitur, ἱδρυσόμεσθα, vitiosum. Nubibus vero, ỷ. 51.,

ὄζων τρυγός, | τρασιᾶς, ἐρίων περιουσίας,

summa versatur elegantia metri: copia et affluentia rerum, quam narrat Strepsiades, quasi specie adumbratur, syllabis ad numerum libere et effuse profluentibus. Itaque Angli errorem coarguisse nobis videmur. Non minus autem aliorum improbamus mutationem, ἕως ἂν ἕτερος ἂν βδελυρώτερος. Id enim etsi non indignum est Attico, tamen vix est credibile, particulam ἂν in ἀνήρ conversam esse, vitiumque tam multos esse codices illapsum: fides autem nominis ἀνήρ augetur iis, quae post dicuntur, ἀνὴρ ἕτερος πολὺ σοῦ μιαρώτερος. Sed vero existimavit Erfurdtius ἂν post ἕως expungendum esse: et tamen parum dixisse putandus est, quoniam rationem non perspexit. Est autem ea in altero versu quaerenda, quem plane non attigit. Nunquam Aristophanes ἂν post ἕως aut πρὶν in coniunctivo neglexit, ubi sermoni est propior. Versum ex Pace 32.,

μὴ παύσαιο μηδέποτ' ἐσθίων,
τέως, ἕως σαυτὸν λάθῃς διαῤῥαγείς.,

inscite tractavit Brunckius cum Dawesio p. 227. Lips.. Τέως, ἕως illud, ex hac ipsa fabula a Prisciano excitatum Putschii, elegantissimum est, et exprimatur Germanice in hunc fere modum:

wenn du doch fräßest in Einem fort
Und drauf und drauf nur immer, bis du zum Henker währst..

male enim vertit Brunckius cum Berglero μὴ παύσαιο, *ne desinas*. His autem proprie adhibetur optativus λάθοις, qui substituendus est in locum coniunctivi λάθῃς. Philocteta Sophoclis, ỷ. 961.,

ὄλοιο μήπω, πρὶν μάθοιμ' —:

quae verba ideo protuli, ut contra subtilis grammatici distinctionem, ὄλοιο — μήπω, defenderem verbis ex

Medea Euripidis ᴪ. 82., ὄλοιτο μὲν μή, . Praeterea duo praetermissae exempla particulae attulit Brunckius ad Lysistratam, ᴪ. 1005., ex Ecclesiazusis versus 629. et 752. . Priori quidem loco tribuere aliquid quispiam possit,

> κοὐκ ἔξεσται παρὰ τοῖσι καλοῖς καταδαρθεῖν
> ταῖσι γυναιξὶν, πρὶν τοῖς αἰσχροῖς καὶ τοῖς μικροῖς
> χαρίσωνται. .

Sed videtur Aristophanes χαρίσασθαι scripsisse, quemadmodum idem paullo ante, ᴪ. 620., loquitur,

> οὐκ ἐπιλείψει τὸ πέος πρότερον, πρὶν ἐκεῖσ' οἷ φῄς
> ἀφικέσθαι; .

Istos enim modos in hoc loquendi genere confuderunt librarii saepissime. nam versum 752.,

> πρὶν ἐκπύθωμαι πᾶν τὸ πρᾶγμ' ὅπως ἔχει. ,

quis non, quum primum legerit, a Tragico vel sumptum esse, vel imitari eius orationem intelligit? Similiter Euripides Medea, ᴪ. 222., πρὶν ἀνδρὸς σπλάγχνον ἐκμάθῃ σαφῶς, . Atque omnino si qui Atticorum scriptores voculis ἕως aut πρὶν addiderunt coniunctivum omisso ἂν, ii ipsi natura sua tragicorum interdum loquendi rationem consequuntur: ex quo genere fuit Thucydides. Isti autem diligenter sunt ab eorum multitudine secernendi, qui vulgare scribendi genus et quotidiani sermonis consuetudinem tenent. Itaque nonnunquam etiam idem scriptor a semet ipse quasi secernendus est, sicubi vel tenuiter loquitur atque summisse, vel ornatu utitur verborum atque sententiarum et fit elatior. Quamobrem laudo Heindorfium, quod ἂν restituit in Platonis Phaedone, p. 27., πρὶν ἂν ἀνάγκην τινὰ ὁ θεὸς ἐπιπέμψῃ, : et Lachete, πρὶν ἂν ἐμπέσῃ εἰς τὸ διδόναι περὶ αὑτοῦ λόγον, : quod postremum quidem etiam proximis verbis videtur comprobari. Verum in eiusdem tamen Platonis Legibus, libro VIIII. p. 872. E., τοῦ γὰρ κοινοῦ μιανθέντος αἵματος οὐκ εἶναι κάθαρσιν ἄλλην, οὐδὲ ἔκπλυτον ἐθέλειν γίγνεσθαι τὸ μιανθὲν, πρὶν φόνον φόνῳ, ὁμοίῳ

ὅμοιον, ἡ δρῶσα ψυχὴ τίσῃ, , maior quaedam gravitas dignitasque additur quum orationi tum numeris. quocirca ipsum Platonem consilio omisisse ἂν arbitror post πρίν. . De Cratini verbis apud Grammaticum in Bekkeri Lexicis Seguerianis, p. 129., 13.,

πρὶν παροῦσα διδάσκῃ ,

nihil habemus explorati, quo sint metro et qua in re dicta. Aeschinis Oratione contra Ctesiphontem, Vol. III. p. 447. R., corrigenda sunt, quae etiamnum vitiosa circumferuntur, ὅστις οὕτω διάκειται, μήτε ἀπογνώτω μηδέν, μήτε καταγνώτω, πρὶν ἀκούσῃ . scripsit Atticus πρὶν ἂν ἀκούσῃ . Loquendi modus hic est Atticis pervagatus propter versum fere proverbii loco habitum,

μηδὲ δίκην δικάσῃς, πρὶν ἂν ἀμφοῖν μῦθον ἀκούσῃς.,

quo alludit Aristophanes in Vespis vv. 724. et 725. . Acharnensibus, v. 296.,

μηδαμῶς, πρὶν ἄν γ' ἀκούσητε ,

Equitibus, v. 961.,

μὴ δῆτά πώ γ', —
πρίν ἄν γε τῶν χρησμῶν ἀκούσῃς τῶν ἐμῶν.

Vespis, v. 920.,

— μὴ προκαταγίγνωσκ', ὦ πάτερ,
πρὶν ἄν γ' ἀκούσῃς ἀμφοτέρων.

Xenophon Anabasi, lib. V. Cap. VII. §. 12., μὴ ἀπέλθητε, πρὶν ἂν ἀκούσητε, . Codicibus autem manuscriptis in hoc genere parum est fidei, si qui interdum in hac loquutione ἂν particula carent . etenim, ne longe discedam, in illis ipsis ex Acharnensibus verbis, praetermissum est ἂν in antiquissimo libro Ravennate, metro etiam depravato. Proinde dubitari non potest, quin Ranis, v. 1281., scribendum sit:

μή, πρίν γ' ἂν ἀκούσῃς —.

Alias πρὶν ἄν γε, sed Avibus, v. 585., μή, πρίν γ' ἂν ἐγὼ — ἀποδῶμαι. . Ecclesiazusis, v. 857., πρίν γ' ἂν ἀπενέγκῃς. . et in eadem Ranis, v. 78., οὔ, πρίν γ' ἂν

'Ισοφῶντ' — ὅ, τι ποιεῖ κωδωνίσω., et ψ. 845., οὐ δῆτα πρίν γ' ἂν τοῦτον ἀποφήνω σαφῶς —.

Deest ἂν etiam Nubibus, ψ. 1460.,

ἕως ἂν αὐτὸν ἐμβάλωμεν εἰς κακόν, ,

in antiquis exemplaribus typis exaratis omnibus, quae plerumque ad manus mihi solent esse, Aldino, tribus Iuntinis, Wecheliano, Brubachiano, Veneto Zanetti; et in *Basileensi* dicit abesse Ernestus. Primum a Kustero vidi repositum tacite: Scaligero autem in mentem venerat scribere ἕωςπερ pro ἕως, quod certe non improbare videtur Bentleius Notis MSS. in Museo Critico Cantabrigiensi editis A. 1815. . Xenophontis Cyropaedia, lib. V. Cap. II. §. 11., in verbis, ἕως ἂν ἀνὴρ δίκαιος ὦ, recte ἂν revocatum est ex MS. Guelferbytano. At ibidem vero libro VII. Cap. V. §. 39., ἄνδρες φίλοι, περιμένετε, ἕως τὸν ὄχλον διωσώμεθα· , contempserunt grammatici antiquam optimorum librorum scripturam, eamque imprimis laudandam, περιμένετε, ὡς — διωσώμεθα· . Ita plane Aristophanes Thesmophoriazusis loquutus est, ψ. 70.,

περίμεν', ὡς ἐξέρχεται. :

quae verba Heindorfius, quamvis doctus homo, dupliciter depravavit, ἕως scribens pro ὡς, annotatione ad Platonis Phaedonem, p. 14. . Ὡς est *nam*, ut paullo ante ψ. 56.,

ἀλλ' ἐκποδὼν πτήξωμεν, ὡς ἐξέρχεται,

aut Ecclesiazusis, ψ. 956.,

δείξει τάχ' αὐτός, ὡς ἔγωγ' ἀπέρχομαι. .

Quid ergo? inquies: delendumne est ἂν in Equitibus? Sane vero. nam γένηται illud Brunckius ex MS. C. intulit: in antiquis exemplaribus typis impressis et Ravenniate legitur γένοιτο. Hanc autem veram esse scripturam, confirmo simili loquutione in Ranis, ψ. 766.,

νόμος τις ἐνθάδ' ἐστὶ κείμενος, — Τὸν ἄριστον ὄντα τῶν ἑαυτοῦ ξυντέχνων, Σίτησιν αὐτὸν ἐν Πρυτανείῳ λαμβάνειν, —

Ἕως ἀφίκοιτο τὴν τέχνην σοφώτερος Ἕτερός τις αὐτοῦ· τότε δὲ παραχωρεῖν ἔδει.

Anceps videatur de Equitum versu 7. disputatio, qui quum in vulgatis exemplaribus ita scriptus exstet:

αὐταῖς διαβολαῖς. — ὦ κακόδαιμον, πῶς ἔχεις;

tum vero paullo immutatus legitur in annotatione Scholiastae et ad hunc ipsum versum, et post, p. 158. Iunt. ad versum 500. Br., v. 495. Kust., αὐταῖσι διαβολαῖς —. quod speciem quandam veri habere videatur, quoniam haec ad superiora referuntur verba, αὐταῖσι βουλαῖς. Sed de hac re quid decernam, Capite IIII. dicam. Dubitabam olim de versibus, ex Avibus 444.,

διατίθεμ' ἔγωγε. — κατόμοσον νῦν ταῦτά μοι.

et Damoxeni ex Syntrophis apud Athenaeum,

ἐνίοτε δ' ἀφεύτως παρακελεύομαι· πόθεν.

Sed Damoxenum quidem concinne potuisse dicere ἐνίοτ' ἀφεστῶς —, penitus persuasit mihi Hermannus. In Avibus idem

διατίθεμαι 'γώ.

vult poni. Et sane scholio quodam notata sunt verba, διατίθεμ' ἐγώ. Enimvero Scholiastes tantum, quid sit διατίθεμαι, explanare voluit. Quapropter γε non erat necessarium ad rem, et potuit illic praetermitti. ἐγὼ autem addidit, quia conglutinatum est cum verbo per apostrophum. Nam Brunckius διατίθεμαι 'γωγε nullo scripsit, ut arbitror, auctore antiquo libro. Itaque defenderem equidem vulgata, nisi proceleusmaticus iste ab ipsa rei natura abhorrere videretur. Paciscitur Chorus cum Pisthetaero: formula gravitatem quandam requirit pronuntiandi: ideoque numero quoque metri graviore opus est. Deinde quoniam facetiis interiectis paullisper a summa rei discesserant colloquentes, particula desideratur aliqua ad connectendam orationem cum versu 439. Hinc scriptum conicio ab Aristophane:

διατίθεμαι γοῦν.
Lysistrata, v. 950., *ὑπολύδμαι γοῦν*. Nullius vero plane momenti sunt versus, Sotadis,

ταύταισι προςέλαβον σηπίας καὶ τευθίδας.
Aristophanis Thesmophoriazusis, versus 285.,

τὸ πόπανον, ὅπως λαβοῦσα θύσω ταῖν θεαῖν.
Avibus 1506.,

ἀπὸ γὰρ ὀλεῖς, εἴ μ' ἐνθάδ' ὁ Ζεὺς ὄψεται.
Lysistrata, v. 923.,

αἰσχρὸν γὰρ ἐπὶ ἐμπόνου γε. —
Pace 380.,

ἀλλ' ὦ μέλε ὑπὸ τοῦ Διὸς ἀμαλδυνθήσομαι,
quomodo praeter Ravennatem codicem in Suidae quoque exemplaribus, Mediolanensi Aldinoque, scriptus reperitur. nec valet quicquam Alexidis versus apud Athenaeum,

πρώτιστον ὑποτιθεὶς εἰς λοπάδα νεανικήν,
In quibus si proceleusmaticum tuerer, metuendum mihi esset, ne in levitatis vel potius imperitiae reprehensionem incurrerem: insigni enim nota dignus forem, qui nec Atticam loquutionem,

ἀπὸ γὰρ ὀλεῖς, εἴ μ' —
vulgatae anteponerem, et antiquam scripturam,

αἰσχρὸν γὰρ ἐπὶ τόνου γε.
negligerem, neque graecorum magistrorum de ὦ *μέλε* praeceptum scirem, ante a Ruhnkenio ad Timaei Lexicon Platonicum, p. 279., post iterum a Ric. Porsono prolatum in Appendice ad Toupii Emendationes Suidae, Vol. IIII. p. 497.: nec in Alexidis versu aoristi participium longe praestare intelligerem praesentis temporis significatione. nam de primis duobus dicere nihil attinet. In Pluto vero Aristophanis, v. 240.,

αἰτῶν λαβεῖν τι σμικρὸν ἀργυρίδιον,

quod alterum Brunckius hemistichium in *αἰτῶν τι παραλαβεῖν* mutavit, eius rei se poenituisse ipse in annotatione confessus est. Versum e Daedalo apud Grotium in Excerptis, p. 547.,

περὶ τοῦ γὰρ ὁ πόλεμος ἐστι νῦν ὑμῖν; περὶ
ὄνου σκιᾶς.,

non ita potuisse ab Aristophane conformari, vel praepositione coarguitur, a nomine non ipsa verborum structura, sed versus duntaxat fine disiuncta. Id enim a scenicis poëtis aeque ac lyricis factum nego. nam Boeckhio quidem, Commentatione Academica, p. X., in Pindari Olympiorum Carmine VI. ✝. 89.,

ἀλλ' ἐν
κέκρυπτο γὰρ σχοίνῳ. —

scribenti non repugno: sed potius vere eum correxisse libros puto. Praepositio est enim non solo versu, sed ipsa verborum collocatione a nomine separata. In Sophoclis Oedipo Coloneo, ✝. 495.,

λείπομαι γὰρ ἐν,
τῷ μὴ δύνασθαι, μήθ' ὁρᾶν, δυοῖν κακοῖν.,

praepositio pertinet ad *δυοῖν κακοῖν*. media illa prius sunt posita, quam cogitationum ordo communisque dicendi fert ratio. Cohaerent enim verba hoc modo: *λείπομαι γὰρ ἐν δυοῖν κακοῖν, τῷ μὴ δύνασθαι, μήθ' ὁρᾶν.* sicuti in Oedipo Tyranno, ✝✝. 640. 641.,

δεινά μ' Οἰδίπους ὁ σὸς πόσις
δρᾶσαι δικαιοῖ, τοῖν δυοῖν κρίνας κακοῖν,
ἢ γῆς ἀπῶσαι πατρίδος, ἢ κτεῖναι λαβών.

At nullo pacto fieri illud potuit in Euripidis Heraclidis, ✝. 92.,

οἶδ' εἰσακούσας καὶ πρίν· ἀλλὰ τοῦ ποτ' ἐν
χερὶ σᾷ κομίζεις νεατρεφεῖς κόρους, φράσον.

Nec vero ita in vetustis exemplaribus scripta sunt verba: sed haec ibi reperiuntur: — *ποτ' ἐν χειρὶ σᾷ κομίζεις κόρους νεοτρεφεῖς, φράσον.* quae quum iambico metro non conguerent, immutavit Barnesius. Atqui ne una qui-

dem syllaba huius scripturae vitiosa: quemadmodum enim versibus 75. — 89. stropha α΄. continetur, nam post versum 78. unus intercidit, et versibus 96. — 109. antistropha α΄., ita ѵѵ. 90. et 91. stropha β΄. efficitur, ѵѵ. 94. et 95. antistropha β΄., ѵѵ. 92. et 93. mesodus,

οἶδ' εἰςακούσας καὶ πρίν· ἀλ-
λὰ τοῦ ποτ' ἐν χειρὶ σῇ κομίζεις κόρους
νεοτρεφεῖς, φράσον.

Neque enim satis accurate, ut arbitror, Seidlerus proposuit huius systematis ordinem in libro de versibus dochmiacis, p. 331. — 335. Caeterum praeter alias emendationes scribendum puto ѵ. 84.: *κατέσχετε λιπόντας*. Aeschyli Eumenidum versus, 233.,

ἀλλ' ἀμβλὺν ἤδη, προςτετριμμένον τε πρὸς
ἄλλοισιν οἴκοις —,

corruptus est ad extremum. Fortasse scriptum fuit a poëta: *προςτετριμμένον πάρος —*. Quod vero Brunckius Aristophanis ex Aeolosicone versus ad Toupii sententiam hunc in modum scripsit p. 217.:

κἀγὼ διασκίλβονθ' ὁρῶ μὲν, ὥσπερ ἐν
καινῷ λυχνούχῳ, πάντα τῆς ἐξωμίδος,

propius ad verum accedit Frid. Iacobsius in Exercitationum Criticarum Volumine I. Cap. XVIIII. p. 137. Sed uterque tamen secus existimasset, si ea cognovissent, quae iam olim Bentleius hac de re in epistola altera ad Hemsterhusium, p. 64. est commentatus. Graecorum in hoc genere concinnitatem non assequuti sunt Romani. In Ennii quidem fragmento apud Ciceronem de oratore, libro I. Cap. 45.,

suarum rerum incerti, quos ego mea ope ex
incertis certos compotesque consili
dimitto,

ingrata est auribus percussio ultimae pronominis *ego*, praesertim in exitu trimetri: quod corrigendum arbitror: nihil tamen mendi haeret in praepositione. Quamobrem scribendum videtur:

sudrum rerum incerti, quos ego ope mea ex —

Terentius Eunucho, V, 2, 20.,

conservam? vix me contineo quin involem in capillum.,

quo exemplo nititur Bentleius in prologo fabulae reponens;

qui bene vertendo et easdem scribendo male ex graecis bonis latinas fecit — .

Nunc hactenus. Platonis ex Perialge versus a Grammatico ad Aristophanis Nubes, v. 109. commemoratus,

ὦ θεῖε Μόρυχέ τε, | νῦν γὰρ εὐδαίμων ἔφυς,

in Suida Kusteri, Vol. III. p. 585. V. φασιανοί, itemque in exemplaribus, Aldino et Mediolanensi, paullum immutatus exstat,

ὦ θεῖε Μόρυχε, τέως γὰρ εὐδαίμων ἔφυς,

eodemque modo tanquam *ex Aristophanis scholiis* scriptum eum Dav. Ruhnkenius excitat in Timaei Lexico Platonico, p. 183. Atque hoc quidem de mea sententia antiquissimum est. τέως auctor tanquam monosyllabum pronuntiari voluit: neque probatur mihi,

ὦ θεῖε Μόρυχε, νῦν γὰρ εὐδαίμων ἔφυς,

quod scripsit Is. Casaubonus ad Athenaeum, libro VIIII. Cap. VIIII. p. 665., Bentleiusque Notis MSS. in Aristophanem, Museo Critico Cantabrigiensi editis. Aristophanis Equitum versum 150. corrupit Casp. Valckenarius ad Euripidis Phoenissas, v. 856.: cui scriptum ab auctore videri:

τί ὀττιμς αἰ με, τί με καλεῖτε; — δεῦρ' —,

si a quoquam relatum accepissem, nec ipse oculis legissem meis, non credidissem hercule. De Avium versu 1693.,

ἀλλὰ γαμικὴν χλανίδα διδότω τις δεῦρό μοι,

operae pretium non est disserere, quia innotuit iam nostris hominibus Ric. Porsonis disputatio in anglico libro, New Review, for July, 1783. p. 68. Platonis comici versus ex fragmento Syneapatontis deterior est redditus a Grotio in Excerptis, p. 485.,

ἑώρακας σὺ φιλόσοφον, εἰπέ μοι, τινά ;

qui apud Athenaeum, libro VII. p. 279., ita reperiatur scriptus:

ἑώρακας σὺν φιλόσοφον, —.

Ista quomodo essent corrigenda, Dawesium fugit in Miscellaneis Criticis, p. 164. Lips. . Ὥρακα ab Atticis vult scribi, ὥρακας, ὡρακέναι, et caetera. Sed vere Atticum est ἑόρακα, idque, quum in aliis, tum in omnibus illis est comicorum versibus revocandum, quos protulit Anglus. Dawesii rationem Iacobsius consequitur in Additamentis Animadversionum in Athenaeum, p. 369. Sed Menandri verba peritius tractavit R. Porso ad Euripidis Phoenissas, ✝. 1367. . De Platonis versu eundem illum Iacobsium memini dicere alicubi Animadversionum ad Athenaeum, scribendum sibi videri, ἑώρακας οὖν σὺ φιλόσοφον, —. Ac de perfecti quidem forma quemadmodum is sententiam post mutavit, ita eadem de re Porso cogitasse aliter videtur, quum annotationes ad Toupii Emendationes commentabatur. Menandri videlicet versu in Appendice, p. 485., ἑώρακας scriptum prodidit. Poëtae cuiusdam comici versum apud Clementem Alexandrinum in Stromatum libro VII. p. 842. 4.,

ἀλεκτρυὼν τρεφόμενος ἐὰν ἀφ' ἑσπέρας,

breviter perstrinxisse satis est.

At vero quem supra excitavimus, 32. ex Equitibus eius difficilior est tractatio, quam plerisque videtur grammaticorum. Equidem mendosum esse censeo, non propter numerorum insolentiam aliquam, sed propter suspectam scripturae fidem, et obscuriorem significationem sententiae, orationisque ab Aristophane dissimilitudinem. Suaserat enim Nicias, deorum aliquod simulacrum adorandum esse:

κράτιστα τοίνυν τῶν παρόντων ἐστὶ νῷν,
θεῶν ἰόντε προσπεσεῖν που πρὸς βρέτας.

Quae quum audisset Demosthenes, miratur: et de quanam potissimum re? ecquid de nomine βρέτας? ita

quidem non quaesivisset ex Nicia, deosne vere esse putaret: ἐτεὸν ἡγεῖ γὰρ θεούς; : an de verbo θεῶν? at plurimum nervorum tribuitur vocabulo βρέτας duplicata interrogatione βρέτας; ποῖον βρέτας;. Praeterea in antiquis exemplaribus typis exaratis, et plerisque MSS., etiam in Ravennate, haec sunt scripta:

ποῖον βρέτας; ἐτεὸν ἡγεῖ γὰρ θεούς; :

omisso superiore βρέτας, quod ex uno codicum suorum Brunckius addidit. Abhorret autem haec Brunckii loquutio a consuetudine Aristophanis in isto interrogandi genere: quam quidem facile cognosces ex his: Nubium versu 1337.,

ἑλοῦ δ' ὁπότερον τοῖν λόγοιν βούλει λέγειν.
— ποίοιν λόγοιν; :

ibidem v. 366.,

ὁ Ζεὺς δ' ἡμῖν φέρε πρὸς τῆς γῆς, οὑλύμπιος οὐ θεός ἐστιν;
— ποῖος Ζεύς; οὐ μὴ ληρήσεις. :

Avibus, v. 1345.,

— — κἀπιθυμῶ τῶν νόμων.
— ποίων νόμων; πολλοὶ γὰρ ὀρνίθων νόμοι. :

Ibidem, v. 1233.,

φράσουσα θύειν τοῖς Ὀλυμπίοις θεοῖς,
μηλοσφαγεῖν τε βουθύτοις ἐπ' ἐσχάραις,
κνισᾶν τ' ἀγυιάς. — τί σὺ λέγεις; ποίοις θεοῖς; :

Ranis, v. 529.,

καὶ τοῖς θεοῖσιν ἐπιτρέπω. — ποίοις θεοῖς; :

Lysistrata, v. 730.,

ὑπὸ τῶν σέων κατακοπτόμενα. — ποίων σέων; :

ibidem, v. 922.,

καίτοι τὸ δεῖνα, ψίαθός ἐστ' ἐξοιστέα.
— ποία ψίαθος; :

ibidem, v. 1178.,

τοῖς ξυμμάχοις ἐλθόντες ἀνακοινώσατε.
— ποίοισιν ὦ τὰν ξυμμάχοις; :

Pluto, v. 1046.,

ἔοικε δ' ἀπὸ πολλοῦ χρόνου σ' ἑορακέναι.

— ποίου χρόνου —;:

Equitibus, ψ. 162.,

τί μ' ὦ 'γάθ' οὐ πλύνειν ἐᾷς τὰς κοιλίας,

πωλεῖν τε τοὺς ἀλλᾶντας, —;

— ὦ μῶρε, ποίας κοιλίας;:

Thesmophoriazusis, ψ. 874.,

Πρωτέως τάδ' ἐστὶ μέλαθρα. — ποίου Πρωτέως;:

Acharnensibus, ψ. 61.,

οἱ πρέσβεις οἱ παρὰ Βασιλέως.

— ποίου βασιλέως;:

ibidem, ψ. 109.,

οὐκ' ἀλλ' ἀχάνας ὅδε γε χρυσίου λέγει.

— ποίας ἀχάνας;:

ψ. 157.,

— — Ὀδομάντων στρατός.

— ποίων Ὀδομάντων;:

ψ. 761.,

οὐδὲ σκόροδα; — ποῖα σκόροδ';

Aliis licet Aristophanes loquendi modis utatur, ubi simpliciter quisque percontatur aliquid, verbi caussa Nubibus, ψ. 1270.,

τὰ ποῖα ταῦτα χρήμαθ';

quaerit perfidus ille Strepsiades cum quadam probitatis specie, quasi ipse non satis memor admoneri cupiat, quid sit solvendum sibi. Aequabiliter tamen Aristophanes ubicunque irridet interrogando rem aliquam, tanquam quae plane non sit, vel certe nullius sit momenti, illo ipso modo *ποῖος* adhibet, quem iam exemplis ostendimus. Nubibus enim quae leguntur ψ. 1233.,

καὶ ταῦτ' ἐθελήσεις ἀπομόσαι μοι τοὺς θεούς,

ἵν' ἂν κελεύσω 'γώ σε; — τοὺς ποίους θεούς;

sunt mendo affecta. Pro *τοὺς ποίους θεούς;* dictum debuit *ποίους θεούς;*, et ita vere positum est Ernesto teste in MS. R.. isto igitur bono libro auctore delemus articulum. Deinde pro *ἵν' ἄν*, quod defendi ullo pacto

nego posse, scribo: ἐὰν. Eodem modo ἵνα in Archilochi versu apud Stobaeum,

μήδ᾽ ἵνα δελφῖσι θῆρες ἀνταμείψωνται νόμον,

correxit Valckenarius ad Euripidis Phoenissas, v. 1448. Non item probo illud, quod in Scholio Aristophanis pro ἵνα scribi voluit ἐὰν μὴ annotatione ad Hippolytum, p. 209. 1. B. Contra Aristophanis Ranis, v. 175.,

ἀνάμεινον ὦ δαιμόνι᾽, ἵνα ξυμβῶ τί σοι.,

reposui ἵνα, a Scholiasta commemoratum, ex MSS., Kusteri uno et Ravennate, pro ἐὰν. Sed quomodo tandem factum est, ut in Ravennate libro totum illud hemistichium,

ἐὰν κελεύσω ᾽γώ σε.,

omitteretur? Videlicet scriptum fuit antiquitus:

καὶ ταῦτ᾽ ἐθελήσεις ἀπομόσαι μοι τοὺς θεούς,

ἐὰν κελεύσω ᾽γώ σ᾽ ὀμόσαι; — ποίους θεούς;.

Illud ὀμόσαι in altero versu sub ipso verbo ἀπομόσαι collocatum errorem offudit librariorum oculis. Iterato ὀμόσαι plurimum iuriiurando Pasias tribuit ponderis. Iam ad versum ex Equitibus illum revertor.

Itaque vere hoc videor esse dicturus, scripturam, quam Brunckius e MS. B. assignavit Aristophani, βρέτας; ποῖον βρέτας;, a Grammatico quodam metri correctore inventam esse, quales etiam nostra aetas tulit nonnullos, metricos illos quidem, sed leves et futiles, rationis et doctrinae expertes. Ex eodem genere sunt in illo MS. B. v. 490. et 869. τωδεΐ pro τουτωΐ: et v. 29.,

τὸ δέρμ᾽ ὀτιὴ τῶν δεφομένων ἀπέρχεται.,

collocata particula ὀτιὴ praeter morem Aristophanis. Sponte autem intelligitur, quum Grammaticus ille metri studiosus esset, eum nonnulla etiam vere correxisse, sive quod in promptu res erat, sive quod ex aliis libris emendatio depromi poterat. exempli caussa, v. 870. ἐμβάσιν pro ἐμβάσι: v. 802. ἁρπάζῃς pro ἁρπάσῃς:

℣. 1067. φράσσαι pro φράσαι : ℣. 1393. ἵνα σὺ μὴ pro ἵνα μὴ σὺ : ℣. 687. ῥήμασιν θ' αἱμύλοις pro ῥήμασι θ' αἱμυλίοις. Ita ille ℣. 893. ex varie scriptis elegit metri caussa scripturam Ravennatis, et tamen mendosam. Sed mutilatus ille versus, a quo exorsus sum, resarcietur, si scripseris:

ποῖον βρέτας θεῶν; ἐτεὸν ἡγεῖ γὰρ θεούς;

Vides Demosthenem deos irridentem, et illud maxime demirantem, in tanta Niciam opinionum temeritate versari, ut esse deos credat: nec βρέτας admirationem ullam habet aut reprehensionem, sed θεός nomen, cuius necessaria est accessio. Diversa autem et dissimilis eiusdem verbi pronuntiatio in uno versu bis positi in Oreste quoque versatur Euripidis, ℣. 412. Pors.,

δουλεύομεν θεοῖς, ὅ, τι ποτ' εἰσὶν οἱ θεοί.

Accidit enim haud raro, ut nomen istud a librariis vel praetermitteretur, vel etiam consulto relinqueretur fortasse, ut quisque plurimum falsa aliqua superstitione traheretur. Eodem modo syllabae θεον exciderunt Avibus, ℣. 353., de quo versu post alicubi agetur. Exemplis a Porsone allatis ad Euripidis Phoenissas, ex Andromacha, ℣. 270., Sophoclis Philocteta, ℣. 992., Aristophanis Pace, ℣. 938., addo Lysistratae versum 306.,

τουτὶ τὸ πῦρ ἐγρήγορεν θεῶν ἕκατι καὶ ζῇ.

ubi θεῶν omittit Iuntinum exemplar, Kusterus edidit e MSS.: Sophoclisque ex Oedipo Tyranno, ℣. 661. Codicum enim pars Aldinumque exemplar scripta haec exhibent:

οὐ τὸν πάντων θεῶν
πρόμον Ἅλιον·

Brunckio vero auctore e MSS. quibusdam scribunt hodie:

οὐ τὸν πάντων θεῶν
θεὸν πρόμον Ἅλιον·

ad metri normam recte, perperam ad sermonis leges.

Levis res est, sed maxime necessaria correctio, πρόμον θεὸν Ἅλιον. Ex Oedipo Coloneo versus, 1623.,

φθέγμα δ' ἐξαίφνης τινός

θώϋξεν αὐτόν, ,

quod praetermissi augmenti exemplum excitat God. Hermannus in praefatione ad Euripidis Hecubam, p. XXXII., si corruptus librariorum esset incuria, certe non ita esset emendandus, ut Porso censuit, θεῶν ἐθώϋξ', —. Hoc enim pacto supervacaneus esset versus 1626.,

καλεῖ γάρ αὐτὸν πολλὰ πολλαχῇ θεός,

quo demum caussa expromitur, cur omnibus prae metu steterint comae: nimirum, quod deus aliquis Oedipum compellaverit. Enimvero, locus est enim non incommodus ad exspatiandum, qui corrigendum θώϋξεν susceperit, is, quamvis sudans, ne hilum quidem proficiet. Neque enim copia solum exemplorum, sed eorundem corrigendorum difficultate cogimur, ut ab ipsis auctoribus omissum interdum augmentum credamus. Id ubi sit factum, ac cur potuerit fieri, nisi dilucide et plene demonstraverimus, nihil nos dixisse putabis. Memorabile est autem illud, quo maxime animum advertere, qui in rem inquirit, debet, plerumque initio trimetri id accidere, ut de augmento ambigatur, sitne consilio a tragico remotum, an librarii incuria praetermissum. Illam enim rem quoniam Hermannus eo tuendam censuit, quod maluissent tragici augmentum repellere, quam anapaestum in iambicos versus intrudere, quaero, quid sit, quod ab initio potissimum versus ea sint licentia usi, eandemque in medio pedum pariter et verborum complexu respuerint, nec Euripidi in Hecuba,

ψυχήν τ' ἀρίστη; τοιάδ' ἀμφὶ σῆς λέγον,

vel in Oreste,

αὐτὸς κανίων γένετο μητέρα κτανών.,

ponere concessum fuerit. Nam in Aeschyli Persis, v.

311., non videtur mihi quidem contemnenda esse Schutzii emendatio,

Φαρνοῦχος, οἴδε ναὸς ἐκ μιᾶ 'πεσον.

Euripides vero cur in Hercule Furente, ✝. 455. Herm.,

ἔτεκον μὲν ὕμας, πολεμίοις δ' ἐθρεψάμην

dixit, Sophoclesque in Philocteta, ✝. 544.,

ἐκέλευσ' ἐμοί σε ποῦ κυρῶν εἴης φράσαι, ?

Augmentum enim omittendum erat, si anapaestum evitare voluissent. Nec vero assentior summo antiquitatis magistro, quid enim Brunckii admonitionem commemorem ad Euripidis Bacchas, ✝. 1123., quod necessitate quadam neglectum a tragicis ait, ubi addito illo prodiret antispastus, aliive huius generis pedes iambico numero contrarii. Maximopere enim foret poëta reprehendendus, si non modo verborum penuria, sed sua ipsius inertia laborisque fuga a legibus ac natura discederet sermonis. Quod ubi poëtae interdum migrare coguntur et immutare, quae praescripta quodammodo sunt more et consuetudine, licentia ad metrum pertinet, necessitas ad orationem: metro si premerentur, sermonis legibus imperata quae essent, excedere non licuit. Deinde quid tandem est caussae, ut plurima exempla ad syllabici potissimum augmenti spectent omissionem, unum fere de temporali augmento reperiatur, ex Euripidis Iphigenia in Tauris, ✝. 54. ?, nisi forte talia arripias, quale est in Phoenissis apud Aldum, ✝. 1243. Barn.,

ἐκ τάξεων ὄρουσε, κἀπήνει λόγους.

Mihi vero singula eius rei momenta ponderanti ita sustulisse augmentum videntur, et vulgarem aoristi formam reiecisse, ubi res magna quaedam et gravis, aut admirabilis, vel nova etiam vocabulo illo narraretur, quae et vocis intentione et gestuum motu auditorum animis inculcaretur. Ex hac re perspicitur, cur in iis maxime verbis frequentata fuerit augmenti omissio, quibus clamor, eiulatus, aut fragor exprimeretur. Bis

apud Sophoclem omissum est augmentum in verbo κλαίειν, bis item in θωΰσσειν. et significatu similes sunt, κτύπησε, βρυχᾶτο, γοᾶτο. Itaque gravissimae eius rei imago ut celeriter menti oborta accurate imprimeretur et quasi signaretur sensibus, verbum, cui aculeus inesset, non solum in illustri et conspicua collocarunt sede, id est, in exordio vel trimetri vel enunciationis cuiusque, sed novam etiam vocabuli speciem adhibuerunt, quae ab Atticorum sermone aliena auditorum aures animosque moveret ac pelleret. Hinc facile intelligitur, maluisse tragicos syllabicum, quam temporale augmentum detrahere, quia acrior et diligentior syllabae quam temporis est animadversio. Formarum enim, quas Grammatici vocant, insolentiae, quantum omnino veteres tribuerint, si suo quaeque loco adhiberetur, apparet ex Lysistratae versu 317., exemplo maxime luculento,

οἴκοι δ' ἀταυρώτη διάξω τὸν βίον.

Vocabulum ἀταύρωτος de virgine nondum passa iugum, ut aït poëta, comoediae est proprium. Mirifico autem lepore et insigni conditur urbanitate iusiurandum, quando iocularis res ac plena petulantiae tanta profertur dignitate orationis, ut id ipsum nomen, quo risus captatur, etiam inusitata quadam ratione conformetur, eaque nonnisi grandioribus lyricorum poëtarum carminibus accommodata. Lobeckium enim fefellit opinio, ἀταυρωτεί scriptum fuisse coniicientem ad Sophoclis Aiacem, p. 242., vulgatamque formam praeter Suidam Eustathius commemorat, quum alibi, tum ad Iliadem B. p. 259. 8. Rom. Itaque quam quis rem propter metri angustias aegre arcessitam excusare quam tollere maluerit, eam ego exquisita quadam arte inventam summopere laudandam et efferendam esse existimo. Apta igitur gravitate dictum illud est θώϋξεν, et paullo superius, v. 1606. et 1607.

κτύπησε μὲν Ζεὺς χθόνιος, αἱ δὲ παρθένοι

ῥίγησαν, ὡς ἤκουσαν. :
in Trachiniis, ✝. 904.,

βρυχᾶτο μὲν βωμοῖσι προσπιτνοῦσ', — :

in Oedipo Tyranno, ✝. 1249., γοᾶτο δ' εὐνάς, : Euripidis Bacchis, ✝. 766., νίψαντο δ' αἷμα, : ✝. 1082., σίγησε δ' αἰθήρ, σῖγα —. Miraculum narratur humana facultate maius, ἔργματ' οὐχὶ θνητά, ✝. 1063.,

κυκλοῦτο δ', ὥστε τόξον ἢ κυρτὸς τροχὸς
τόρνῳ γραφόμενος περιφορὰν ἕλκει δρόμον· :

neque minor est vis in Aeschyli Persis, ✝. 457.,

ἀμφὶ δὲ
κυκλοῦντο πᾶσαν νῆσον, ὥστ' ἀμηχανεῖν
ὅποι τράποιντο. .

male mutaveris κυκλοῦντο. Ibidem Aeschylus, inde a versu 372. — 374.,

οἱ δ' οὐκ ἀκόσμως, ἀλλὰ πειθάρχῳ φρενί,
δεῖπνόν τ' ἐπορσύνοντο, ναυβάτης τ' ἀνὴρ
τροποῦτο κώπην σκαλμὸν ἀμφ' εὐήρετμον.,

imperatoris Persarum temeritatem securitatemque exitiabili et funestae cladi opponit proximae diei. Itaque quamvis leve per se sit, remos circa scalmos strophis religare, tamen hoc loco singulare in ea ipsa re acumen versatur: nihil videlicet iam opus esse, ut agatur, credit: illud pro certo habet, Graecorum exercitum mox funditus interiturum. Versu autem 504., quum poëta narrasset, Strymonem subitis frigoribus adductum conglaciasse, mox, transeuntibus eum Persis, glacie solis calore liquefacta et diffusa, magnam hominum partem collapsam in undis ait periisse. dii boni, quam graviter hoc: fulgurantem mehercule dixeris:

πίπτον δ' ἐπ' ἀλλήλοισιν. — .

Qualem vim insolentioris verbi, πίπτον, nostro sermone sic fere exprimas: Sie stürzten zusammen, sie stürzten! . At versibus, 414. 415.,

αὐτοὶ δ' ὑφ' αὐτῶν ἐμβολαῖς χαλκοστόμοις
παίοντ', ἔθραυον πάντα κωπήρη στόλον, ,

quoniam membris his in protasi collocatis apodosis versu demum 416. redditur, ὑπτιοῦτο δή et caetera, inconcinnam loquendi rationem et dissolutam recte emendavit Porso παισθέντ' scribens, pro παίοντ',. Maximopere vero deridendus foret Euripides, si in Bacchis, ψ. 726., imperfecto κύρει pro ἐκύρει usus esset, quod Brunckius in praesens κυρεῖ debebat convertere, non apostropho praefixo resarcire: sicut idem in Medea, ψ. 1141., κυνεῖ δ' ὁ μέν τις χεῖρ', — scripsit pro κύνει. diphthongus enim illa in prioris versus fine nullam habet elidendi vim ad insequentis versus initium, quoniam verba utrinque suis quaeque enunciationibus arcte sunt seclusa. Verum in Aeschyli Persis, ψ. 308.,

νικώμενοι 'κύρισσον ἰσχυρὰν χθόνα·,

aut ψ. 488.,

βορᾶς ἐδέξαντ'· ἔνθα δὴ πλεῖστοι 'θανον,

Sophoclis Electra, ψ. 714. — 716.,

κόνις δ' ἄνω
'φορεῖθ'· ὁμοῦ δὲ πάντες ἀναμεμιγμένοι
'φείδοντο κέντρων οὐδέν, —,

Euripidis Hecuba, ψ. 1142.,

Τρῴων κόραι
'θάκουν,

et aliis horum similibus, per crasin augmentum superiore diphthongo vel longa vocali absumitur: de quo genere pluribus alio loco disputabimus. Nunc tantum dico, quam plurima exempla, quibus aliquis ad infirmandam rationem meam abutatur, non carere augmento, sed per hanc ipsam crasin abiecisse: in aliis aut meliorem scripturam ex antiquis libris erutam esse, aut probabilem esse correctionem inventam, interdum accentu tantum converso: quod ipsum paullo ante attigimus. Minime autem conveniens rei est omissio augmenti in Sophoclis Trachiniis, ψ. 767.,

ἱδρὼς ἀνῄει χρωτὶ, καὶ προςπτύσσετο,

ac verum est praesens tempus προςπτύσσεται, quod iam

ante Porsonem reponi Musgravius voluit. Hesychius, ad Sophoclem fortasse spectans, προσπτύσσεται, inquit, προσάγεται, προσέλκεται. De loquendi ratione paullo reconditiore exempla collegit Heindorfius ad Platonis Phaedonem, p. 124. Nihil enim in verbis versatur memorabile, sed ea expromuntur, quae rerum fert ratio atque ipsa natura, et via tantum paratur ad maiora et terribiliora. Nec vero apto est loco προσπτύσσετο constitutum: debebat, si minus in trimetri, at in enunciationis saltem exordio collocari, quae necessariae sunt augmenti omittendi rationes, ut ante diximus. Quamobrem incorrupta est oratio ibidem, versu 905.,

γένοιτ' ἐρήμη, κλαῖε δ' ὀργάνων ὅτου;

et Euripidis Bacchis, ✠. 1132.,

ἔφερε δ' ἡ μὲν ὠλένην,
ἡ δ' ἴχνος αὐταῖς ἀρβύλαις· γυμνοῦντο δὲ
πλευραὶ σπαραγμοῖς·

Dirum enim et immane est, lacerari membra. Porso annotatione ad Euripidis Hecubam, ✠. 1132., γυμνοῦται δὲ Πλευρὰ σπαραγμοῖς· scriptum prodidit. credat Iudaeus Apella. Sophoclis Oedipo Coloneo, ✠. 1679. Musgrav.,

ἐς δὲ γούνατα
πατρὸς πεσοῦσαι, κλαῖον,

et Aiace, ✠. 308.,

καὶ πλῆρες ἄτης ὡς διοπτεύει στέγος,
παίσας κάρα, θώϋξεν.

non sine pondere profertur κλαῖον et θώϋξεν. In his enim quatuor versibus verbum illud, quo res maxime continetur, quamvis in medio sit versu positum, tamen vel in enunciationis versatur exordio, vel ipsum singularem enunciationem complectitur. Atqui ille in Iphigenia altera,

τιμῶσ', ὕδραινον αὐτὸν ὡς θανούμενον,

mendo corruptus est, ac veram habemus Erfurdtii emen-

dationem, ὑδραίνειν. Euripidis verbis in Thesmophoriazusis, ψ. 16.,

ᾧ μὲν βλέπειν χρὴ πρῶτα μηχανήσατο
ὀφθαλμὸν —,

augmentum verbo μηχανήσατο addidit tacite Kusterus: πρῶτ' ἐμηχανήσατο: amplexatus est Brunckius. Quod in vetustis exemplaribus typis impressis, idem in Brunckii MS. et Ravennate legitur, πρῶτα μηχανήσατο. Corrige:

ᾧ μὲν βλέπειν χρὴ, πρωτομηχανήσατο
ὀφθαλμὸν —.

Effertur ponderosum vocabulum sine augmento ample et magnifice: Graeco autem verbo fidem facit κακομηχανᾶσθαι, exemplis confirmatum a locupletissimo dicendi magistro, Henr. Schaefero, Appendice ad Plutum Hemsterhusii, p. 512. Haec quidem hactenus. oportuit enim breviter rem exponere, ne longius a proposito aberrarem: multa enim disserere possem, si minutissima quaeque vellem profundere. probasse sententiam satis est eamque idoneis exemplis illustrasse. iam ad superiora revertimur.

Itaque proceleusmaticorum numerus duobus maioris momenti locis ex Equitibus est imminutus. Sed compensabimus iacturam emendandis versibus, ex Thesmophoriazusis, 1203. et Lysistrata, 982. In priore,

σὺ μὲν οὖν ἀπότρεχε παιδάριον τουτὶ λαβών,

necessarius est articulus ante παιδάριον propter demonstrativum pronomen: de quo dicendi usu plenius exponemus ad Lysistratam, Capite VI. Scripsisse ergo auctorem contendo:

σὺ μὲν οὖν ἀπότρεχε τὸ παιδάριον τουτὶ λαβών.

In hunc modum idem Avibus loquutus est, ψ. 1508.,

τουτὶ λαβών μου τὸ σκιάδειον ὑπέρεχε.

Lysistrata in antiquis exemplaribus typis impressis legitur:

σὺ δ' εἶ τίς; πότερον ἄνθρωπος, ἢ Κονίσαλος; .
Interrogandi modus σὺ δ' εἶ τίς; frequentatur Aristophani: veluti Pluto, ψ. 422., Thesmophoriazusis, ψ. 906. et 1058., Equitibus, 733., et supra ψ. 849.,

σὺ δ' εἶ τίς; ὠχρὰ μὲν γάρ εἶναί μοι δοκεῖς. :
σὺ δ' εἶ τίς; αὐτὸς γάρ σε κἄμ' ἔχει λόγος. :
σὺ δ' εἶ τίς, ἥτις τοὐμὸν ᾤκτειρας πάθος; :
σὺ δ' εἶ τίς ἐτεόν; — :
σὺ δ' εἶ τίς, ἡ 'κβάλλουσά μ'; — :

sic item Avibus, ψψ. 960. 997., et aliis in locis. In Lysistrata autem quaerit Probulus ex Praecone, non quis sit homo, sed quid sit, utrum ex hominum genere, an ex alio. Itaque scribendum videtur:

σὺ δ' εἶ τί; πότερον ἄνθρωπος, ἢ Κονίσαλος; .

Similiter Avibus, ψ. 102.,

Τηρεὺς γάρ εἶ σύ; πότερον ὄρνις, ἢ ταῶς; .

At in Kusteri MS. Voss. et Brunckii Regiis repertum est: σὺ δ' εἶ πότερον —. nam quid in Ravennate exstet, ambiguum est. Sed ex illis Regiis solus B. numerari potest: in quo, ut alia, sic ante π excidisse τί arbitror. Prorsus enim abhorruit, credo, Aristophanes ab ista verborum structura, πότερον post ipsum Verbum collocato: nec habeo ullum eius rei testimonium; ut vel Kusteri coniectura multo sit ad sermonem certe elegantior, σὺ δὲ πότερον εἶ —.

Iam vero quod rhetores praeceperunt veteres, interdum enumeratione, quam Graeci ἀνακεφαλαίωσιν vocant, utendum esse, et totam simul caussam ante oculos iudicum ponendam, ut certe, si minus singula movissent, turba valeat, versus nos omnes, quos ad proceleusmaticum singulos vel vacare mendo ostendimus, vel eodem liberavimus, in unum locum congregemus, ut quid sit praeterea illis in sententiae ratione commune, facilius perspiciatur. Duplex igitur horum versuum genus est: in altero interrogatio versatur aut compellatio acrior; in altero per modos et

numeros rei alicuius similitudo exprimitur. Ad prius genus pertinent hi:

οὗτος τίς εἶ; λέγε ταχύ, τί σιγᾷς; οὐκ ἐρεῖς; :
σὺ δ' εἶ τί; πότερον ἄνθρωπος, ἢ Κονίσαλος; :
στεφάνους ἴσως βούλεσθε, πότερον ἑρπυλλίνους, :
εἶτ' οὐχὶ Σοφοκλέα, πρότερον ὄντ' Εὐριπίδου, :
ὦ δαιμόνι' ἐλέει τοὺς ταλαιπωρουμένους. :
Εὐριπίδη 'πειδήπερ ἐχαρίσω μοι ταδί, :
σὺ μὲν οὖν ἀπότρεχε τὸ παιδάριον τουτὶ λαβών.

Ex posteriore hos habeto sex arte singulari elaboratos:

ὡδὶ προβὰς τρυφερόν τι διασαλακώνισον. :
ἡ μουσικὴ πρᾶγμ' ἐστὶ βαθύ τι καὶ καμπύλον :
νηττάριον ἂν καὶ φάττιον ὑπεκορίζετο. :
λευκός, τὸ γὰρ πάχος ὑπερέκυπτε τοῦ κανοῦ. :
τοὺς πλεῖστα δυναμένους καταφαγεῖν τε καὶ πιεῖν. :
ἐγὼ δὲ τὰ κορίανν' ἐπριάμην ὑπερδραμών.

CAPUT III.

Severius comicorum in tetrametris componendis catalecticis est studium, quasque in trimetris modo pertractavimus dipodiarum formas, easdem illi in hoc iambicorum versuum genere aspernantur. De his igitur rebus nunc iam non est nobis cum ullo luctandi locus. Sed tamen, ne relinqueremus eos, commovit nos summa doctissimorum hominum de anapaesto quarto pede dissensio: de quo tam discrepantes fuerunt sententiae, ut, quamvis plerique sibi habere nunc, quod explorate sit cognitum, videantur, istam tamen rem nequaquam satis adhuc explicatam esse existimem. Anapaesto enim locum esse ante caesuram a Graecis concessum, negavit ille, cuius disciplina familiam ducit, Wolfgangus Reizius, subtilis vir iudicii ac singulari acumine praeditus: memoriaeque proditum est ab Hermanno ad Aristophanis Nubes, v. 1363. Ipse vero, qui coelestem ad metra veterum cognoscenda facem eruditis hominibus praetulit, nihil dubitat de illa anapaesti sede in libro de metris, II. p. 176., et altero illo volumine, quod nostra lingua conscripsit, §. 148. Haec enim quasi fundamenta disputationis constituimus, quandoquidem iis Ric. Porso est usus, quum ad eiusdem rei studium animum appulisset. Itaque quae ille monumentis ista de re tradidit, maxime ad labefactanda Hermanni praecepta adhibentur. Quodsi enim manifestum potest esse aliunde, Porsonem ad metra pervestiganda plurimum esse in illis libris lectitandis versatum, eius rei maximo hunc puto locum documento esse, ubi non solum versus ad unum fere omnes protulit eosdem ab Hermanno ea de re congestos, quamquam id fortui

to potuit contingere, et facile fit, opera uniuscuiusque pariter eodem in genere consumpta, sed etiam quoddam emendandi periculum destrinxit, ποῦ δὴ μέθυ ἤδη —, quod fecit olim Hermannus. nomen enim auctoris reticuit. Idem quum errorem de spondeo septimo pede notaret, tamen bene videtur compertum habuisse, illa ipsa iam dudum ab Hermanno correcta esse in germanico libro, §. 149.: ait enim: *neque ego hercule credo quemquam hodie esse, qui talia portenta pro versibus obtrudat.* Sed Porso, etsi omnis illos versus, quos enumeravit Hermannus, depravatos esse decrevit, tamen partem tantum emendare conatus est, de reliquis laborare noluit: ne ingenii acuendi materiam aliis praeriperet. Verum in his qua usus est prudentia aut calliditate, eandem impertiri iis commemorandis oportuit, quae docte et perite perpurgasse sibi videbatur. Emendatio est enim ita instituta, ut in uno aut duobus tantum versibus, si modo necessaria est, probari, aut certe non condemnari prorsus ac repudiari per se et propter se queat. De reliquis omnibus ambigi iure potest. Omnino enim admonendi sunt adversarii, etsi est in promptu, ut animadvertant, anapaestum eo esse in loco situm, qui non nimis acriter caesura prematur et urgeatur, nec eam astringi semper sed relaxari interdum legibus: et articulum adeo a nomine caesura ista secerni, particulamque ὦ a vocativo, nullo interposito vocabulo, disiungi. id enim, si tanta caesurae esset in hoc metro auctoritas, fieri nullo pacto posset. Quocirca ubi quartum anapaestus pedem explet, id, cur mirabile quibusdam videatur, non intelligo. Nam quum superiora illa firma ac certa sint, his autem ista consentanea et consequentia, ne de anapaesti quidem veritate est dubitandum. Accedit eodem fides exemplorum, quodque ipsa ratione et iudicio assequi licuit, id esse ita, ut putabamus, , usu rerum et testimoniis confirmatur. Septem autem utimur

exemplis haud exigui momenti, ex Equitibus, ∀. 421., Thesmophoriazusis, ∀. 560., Nubibus, ∀. 1363., ibidem ∀. 1062. et ∀. 1427., Ranis ∀. 932., denique versu Cratini apud Eustathium ad Iliadem *I.* p. 768. 14. Rom.,

ὦ δεξιώτατον κρέας, ὡς σοφῶς γε προὐνοήσω· :
οὐδ᾽ ὡς τὸν ἄνδρα τῷ πελέκει γυνὴ κατεσπόδησεν· :
οὐ γὰρ τότ᾽ εὐθὺς χρῆν σ᾽ ἄρα τύπτεσθαί γε καὶ πατεῖσθαι, :
πολλοῖς· ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβεν διὰ τοῦτο τὴν μάχαιραν. :
σκέψαι δὲ τοὺς ἀλεκτρυόνας, καὶ τἄλλα τὰ βοτὰ ταυτί, :
τὸν ξουθὸν ἱππαλεκτρυόνα, ζητῶν τίς ἐστιν ὄρνις. :
ὁ δ᾽ ἠλίθιος ὥσπερ πρόβατον βῆ, βῆ, λέγων βαδίζει. :

Equitibus facile cuipiam in mentem venerit, scriptum esse ab Aristophane:

ὦ δεξιώτατον κρέας, σοφῶς γε προὐνοήσω· :

quemadmodum Avibus loquitur Euelpides, ∀. 362.,

ὦ σοφώτατ᾽, εὖ γ᾽ ἀνεῦρες αὐτὸ καὶ στρατηγικῶς· :

Sed vulgatum *ὡς σοφῶς γε* comprobatur versibus 457.—459.,

ὦ γεννικώτατον κρέας, ψυχήν τ᾽ ἄριστε πάντων,
καὶ τῇ πόλει σωτὴρ φανεὶς ἡμῖν τε τοῖς πολίταις,
ὡς εὖ τὸν ἄνδρα ποικίλως θ᾽ ὑπῆλθες ἐν λόγοισιν. :

Concitatur autem apte in illo versu numerus elato choro tum admiratione tum laetitia.

Thesmophoriazusis cum versibus,

οὐδ᾽ ὡς τὸν ἄνδρα τῷ πελέκει γυνὴ κατεσπόδησεν,
οὐκ εἶπον, οὐδ᾽ ὡς φαρμάκοις ἑτέρα τὸν ἄνδρ᾽ ἔμηνεν,

contendi possunt verba ex versibus, 499.—502.,

οὐδ᾽ εἴρηκέ πω,
ὡς ἡ γυνὴ δεικνῦσα τἀνδρὶ τοὔγκυκλον
— — — — ἐγκεκαλυμμένον
τὸν μοιχὸν ἐξέπεμψεν, οὐκ εἴρηκέ πω.
ἑτέραν δ᾽ ἐγῷδ᾽, ἢ —.

Sed illum ita recudit Porso:

οὐδ' ὡς ἑτέρα τὸν ἄνδρα τῷ πελέκει κατεσπόδησεν,

Suidas enim Vol. II. p. 276. verba ad vocem κατεσπόδησεν excitat haec: ἑταίρα τὸν ἄνδρα τῷ πελέκει κατεσπόδησε. : quae attigit Io. Toupius Emendationibus Suidae, Parte II. p. 525. Oxon., emendavit idem Porso in Appendice, p. 453. Sed qui diligentius et accuratius sententiarum perpetuitatem consideraverit, et universum narrandi perspexerit ordinem, haud facile Porsonis sententiae suffragabitur. Superioribus enim versibus omnino de mulierum flagitiis Mnesilochus, ne minimam quidem partem, inquit, facinorum nostrorum attigi, non ut per siphonem furtim gustemus vinum, neque ut carnes ex Apaturiis lenis datas mustela direptas esse dicamus. Itaque non sic potest pergi: *neque ut alia quaedam mulier virum securi occiderit.* ἑτέρα enim separatim de una dicitur, nec potest nisi cum oppositione quadam poni. atqui nec ante dictum de singulis erat, nec in subsequenti membro, οὐδ' ὡς φαρμάκοις ἑτέρα τὸν ἄνδρ' ἔμηνεν, , reperias quicquam, quo illud referatur. Nihil enim afferent, qui alteri ἑτέρα alterum respondere volent. ita enim non est distincte satis ac dilucide oratio constructa, et concinniorem dicendi speciem ad cognoscendum nominum illorum significatum desideramus.

Nubium versum 1359. ita Hermannus edidit cum Brunckio ex optimis codicibus scriptum:

οὐ γάρ τότ' εὐθὺς χρῆν σ' ἄρα τύπτεσθαί τε καὶ πατεῖσθαι,

Porsoni vero coniectura Bentleii placuit, ab Aristophane scriptum esse, — χρῆν σε τύπτεσθαί τε καὶ —. Ego autem γὰρ — ἄρα in eadem verborum comprehensione etiam atque etiam tueor; nec esse librarii alius aut Grammatici graeculi existimo, quae sint ab ipsorum usu et consuetudine remotiora, ultro expromere et in scripto-

ris cuiusque sermonem inducere. Xanthias in Vespis, ψ. 1299., de ebrio hero conqueritur:

οὐ γὰρ ὁ γέρων ἀτηρότατον ἄρ' ἦν κακόν.

Suidas autem Vol. I. p. 370. scriptum in illo versu excitat ἀτηρὸν ἦν κακόν, omissa particula. Corruptus est Antiphanis versus apud Athenaeum, libro I. p. 5. F., in Grotii Excerptis, p. 635.,

τοῦ γάρ τις ἄλλου, πρὸς θεῶν περ, οὕνεκα
εὔξαιτο πλουτεῖν, —.

Inepta est particula περ. Scribendum existimo:

τοῦ γάρ τις ἄλλου πρὸς θεῶν ἄρ' οὕνεκα.

Ecclesiazusis, ψ. 91., τί γὰρ ἂν χεῖρον ἀκροῴμην ἄρα Ξαίνουσα; . Ibidem ψ. 963. posuit Invernizius: τί γὰρ ἂν γραῖα καινά τις λέγοι; . Sed in Ravennate ipse reperit γραῖ: in Monacino MS. legit Nickelius γρᾶ. Inde veteres aliqui metrum emendaturi γραῦς τάλαινά τις fecerunt, quod vulgatum est exemplaribus. Sed σαπρὰν et γραῖαν copulavit Aristophanes Thesmophoriazusis quoque, ψ. 1024. Ego autem scriptum ab ipso coniicio:

— τί γὰρ ἂν γραῖ' ἄρα καινά τις λέγοι; .

Nec vero ista non adhiberi nisi interrogationi solent: veluti Pace, ψ. 22.,

οὐδὲν γὰρ ἔργον ἦν ἄρ' ἀθλιώτερον, :

aliaque id genus protulit Frid. Heindorfius ad Platonis Protagoram, p. 484. Librariorum vero culpae assignanda sunt illa ψ. 566.,

νὴ τὸν Δί', ἡ γὰρ σφῦρα λαμπρὸν ἦν ἄρ' ἐξωπλισμένη,

quae sic emendabis:

νὴ Δί', ἡ σφῦρα γε λαμπρὸν ἦν ἄρ' ἐξωπλισμένη, .

Particulas γὰρ ἄρα librarii non studio posuerunt doctrinae, cuiuismodi est, ostentandae, sed mero errore γε et γὰρ confuderunt. Alio modo, sed tamen simili errore, peccarunt librarii in Sophoclis Aiace,

σὸν γὰρ ἄρα τοὔργον οὐκ ἐμὸν καλήσεται.

recte P. Elmsleyus: σὸν τἄρα τοὔργον —.

De anapaesto igitur tollendo illo nihil equidem suspicor. Sed alia quaestio restat de verbis. Strepsiade enim filii arrogantiam criminante, qui morem a maioribus traditum ad coenam canendi inhumaniter derisisset atque contempsisset, Phidippides, *istane tu*, inquit, *aegre molesteque fers, in quibus vel minima aut nulla plane fuit contumelia atque iniuria, quum dignus esses, qui illico verberibus etiam afficereris et pedibus conculcareris.* Eam vero ad rem augendam et amplificandam non incommode, opinor, γέ adhibetur, atque, quum in antiquis exemplaribus editis, σέ γ' ἄρα τύπτεσθαι καὶ πατεῖσθαι, in codicibus autem nonnullis σ' ἄρα τύπτεσθαί τε καὶ — scriptum reperiatur, altera scriptura, quae fuerit particula, altera, ubi fuerit, ostenditur. Reponendum enim censeo

οὐ γὰρ τότ' εὐθὺς χρῆν σ' ἄρα τύπτεσθαί γε καὶ πατεῖσθαι, .

Ita visum Bentleio quoque esse olim, ex ipsius apparet Notis MSS. Museo Cantabrigiensi editis. sed aliter tamen scripsit ad Kusterum. Pendet autem versus iste totus ex superiore,

ὁ δ' εὐθὺς ὡς ἀρχαῖον εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν, .

nam εὐθὺς ὡς in vetustis est exemplaribus typis impressis et in optimis, ut videtur, MSS. nec εὐθέως satis elegans est hoc loco, tametsi Hermanni Wolfiique probaverunt. Nam eodem vocabulo εὐθύς acerbe ludit in altero versu Phidippides: post eodem ter utitur Strepsiades. Vehementior est autem et concitatior dictio, eaque maxime apposita quum ad patris stomachum tum ad ferociam filii declarandam. Ego enim ita verba interpretor: *ille vero continuo quam obsoletum et humile dixit esse ad citharam canere.* Nam ὡς illud, quid et quale esset, non satis videntur Grammatici perspexisse. Modus vero iste loquendi ad vanos pertinet hominum sapientia confidentium clamores, cuiusmodi est illud Phidippidae, v. 1469., ὡς ἀρχαῖος εἶ. :

aut Socratis, τῆς μωρίας. nec opus est longius nos discedere: videmus enim etiam hac memoria nonnullos in scholis putide exclamantes: ohe, quam stulte hoc: quam misere: quam haec vulgaria: et caetera. Sed quemadmodum in illo versu, a quo disputatio est ducta, γέ locum commutavit, ita in Nubibus quoque evenit, ψ. 872.,

ἰδού, κρέμαιό γ᾽ ὡς ἠλίθιον ἐφθέγξατο,

ut e propria sua sede aliorsum coniiceretur. Scriptum enim puto antiquitus fuisse, ἰδού γε κρέμαι᾽ ὡς — . Sic ἰδού γε, Δία πατρῷον. ἰδού γ᾽, ἰδού, Δί᾽ Ὀλύμπιον. ἰδού γ᾽, ἄκρατον. ἰδού γε κλέπτειν. quorum duo postrema attulit Lud. Kusterus ad Equites, ψ. 343. Isti vocabuli significationi σοί adiungi non solet. Brunckius quidem ita esse in illis censuit verbis, ἰδού γέ σοι πίνουσιν. sed animus fefellit eum. Acharnensibus, ψ. 470., ἰδού σοι est *ecce tibi*, significatione longe ab illa discrepans. Ultimam autem verbi κρέμαιο syllabam negavit olim elidi posse Hermannus. id enim totum debere repeti, ut pinguis Phidippidae pronuntiatio imitando perfecte planeque exprimeretur. Attamen elisa ultima, magis etiam auribus vastitas vocis inculcatur, quando in media potissimum syllaba os rusticum et agreste cernitur. Observavi autem compluribus in locis, γέ particulam loco motam esse. Exemplum eius rei Acharnensibus versum 296. exhibet Brunckius, sed male correxit. Ibidem, ψ. 18.,

ἀλλ᾽ οὐδεπώποτ᾽ ἐξ ὅτου ᾽γὼ ῥύπτομαι
οὕτως ἐδήχθην ὑπὸ κονίας γε τὰς ὀφρῦς,
ὡς νῦν, —,

abest γέ apud Scholiastam et Suidam. At in exemplaria unde venit? Revocabo in locum suum, ut arbitror, hunc:

οὕτω γ᾽ ἐδήχθην ὑπὸ κονίας τὰς ὀφρῦς,
ὡς νῦν, —.

Vespis, ψ. 1227., Bdelycleone scolium exorso,

οὐδείς πώποτ' ἀνὴρ ἐγένετ' Ἀθηναῖος —,

continuat Philocleo,

οὐχ οὕτω γε πανοῦργος κλέπτης — :

cogitabat ὡς Κλέων addere, nisi interpellasset eum filius. Xenophon Cyropaedia, lib. VII. Cap. V. §. 82., οὐ γὰρ τὸ μὴ λαβεῖν τἀγαθὰ οὕτω γε χαλεπόν, ὡς τὸ λαβόντα στερηθῆναι λυπηρόν., ex Altorfino MS. suscepi ὡς pro ὥσπερ, οὕτω γε autem ex Guelferbytano reposuit Zeunius recte. Lysistrata, ∀. 369.,

οὐδὲν γὰρ ὧδὶ θρέμμ' ἀναιδὲς ἔστιν, ὡς γυναῖκες.,

Brunckius: *ὡδί. sic Aug. Vulgo οὕτω.*. Quid hoc est *vulgo?* οὕτω intulit Kusterus tacite, et inde recepit Burmannus. ὡδὶ retinuit Portus adhuc, et est in antiquis exemplaribus, Iuntino, Basileensi Cratandri, Veneto Zanetti, Wecheliano, Brubachiano. Itaque item est in Ravennate repertum. Ὡδί autem idem est quod οὕτω γε sive ὧδέ γε. Sophocles Aiace, ∀. 111.,

μή δῆτα τὸν δύστηνον ὧδέ γ' αἰκίσῃ.

At Oeconomico vero Xenophontis, Cap. XVIIII. §. 5., Ἀνάγκη γάρ, ἔφην ἐγώ, τοῦτο ὁρᾶσθαί γε οὕτω καταφανὲς ὄν., particula γέ in Guelferbytano MS. inventa et tribus Parisinis, non potest post οὕτω collocari, sed videtur post τοῦτο collocanda esse. Equitibus, ∀. 893., ex MS. suo B. edidit Brunckius

καὶ τοῦτ' ἐπίτηδές σε περιήμπισχέν γ', ἵνα σ' ἀποπνίξῃ;

numeris non satis politis, quanquam legitimis ad metrum pedibus, quam ipsam ob caussam auctor illius libri amplexatus est, vel coniectura assequutus, quemadmodum Kusterus, vel in meliore libro inventum: legitur enim in Ravennate quoque. Sed in MS. C. exstat scriptum — περιήμπισχεν, ἵν' ἀποπνίξῃ. Inde longum est tempus quum corrigebam sic:

καὶ τοῦτό γ' ἐπίτηδές σε περιήμπισχεν, ἵν' ἀποπνίξῃ·,

et ita scripta haec citat P. Elmsleyus annotatione ad Medeam Museo Cantabrigiensi, V. p. 35. Iam in

controversiam hoc loco vocabo Ric. Porsonis sententiam de Nubium versu 876.,

καίτοι ταλάντου τοῦτ' ἔμαθεν Ὑπέρβολος.

Suidas bis haec profert diversis locis: in altero quidem sine ulla scripturae discrepantia, in altero ἔμαθ' legitur. Harum iam Ernestus rerum mentionem fecit. In Ravennati autem codice quum γε sit positum post καίτοι, Porso καίτοι ταλάντου τοῦτό γ' ἔμαθ' Ὑπέρβολος. verum esse existimat. Ita vero post, ψ. 1257.,

καίτοι σε τοῦτό γ' οὐχὶ βούλομαι παθεῖν,

et Sophoclis Aiace, ψ. 552.,

καίτοι σε καὶ νῦν τοῦτό γε ζηλοῦν ἔχω,

Sed adversatur tamen impense Ecclesiazusarum versus 243.,

πόθεν, ὦ τάλαινα, ταῦτ' ἔμαθες οὕτω καλῶς;

in quo fortuito accidit, ut pro ἔμαθες item sit ἔμαθ' proditum Iuntinis exemplaribus A. 1514. et 1540.: videlicet apostropho ex incurva lineola orto, qua per compendium ες scribitur. Non aliter in versu 375. τοῦτ' ἔτυχον sunt collocata. Caeterum γέ magis est nomini ταλάντου conveniens. Significat Socrates, parum quidem Phidippiden artibus illis discendis idoneum esse, et magno sibi oneri atque labori discipulum fore, sed tamen, talento quidem accepto, effecturum se, ut ne rudis et indoctus earum rerum remittatur. maxime enim Strepsiadae dignus ea mercede videri cupit, munerisque sui praestantiam propter molestiarum in docendo magnitudinem laudat atque extollit praedicatione. ita Strepsiaden tanti operis admiratione praemium sibi daturum quam maximum sperat. Particulae igitur verbo ταλάντου adiunctae eximia est acrimonia ad veteratoris astutiam designandam: idemque God. Hermannus, homo ad eas res sentiendas multo acutior Porsone, videtur cognitum habuisse: facile enim ex iis, quae ipse breviter pronuntiavit, apparet. Ego autem scribendum arbitror:

καίτοι ταλάντου γ' αὔτ' ἔμαθεν Ὑπέρβολος.

Ranis, v. 488., ex Ravennate,

οὔκουν ἕτερός γ' αὔτ' εἰργάσατ' ἀνήρ. —:

indidem Nubibus recte Hermannus v. 899. revocavit

ἀλλ' ἀνατρέψω γ' αὔτ' ἀντιλέγων.

Septenarium in Vespis versum 1223.,

ἀληθες; ὡς οὐδείς γε Διακρίων δεδέξεται.,

Florens Christianus ita correxit, ut γέ expungeret, pro δεδέξεται scriberet δέξεται. id quidem recte atque ordine: de altero ego secus existimo. Illud enim cum alio est vitio coniunctum, quicum una tollatur oportet. Neque enim ἀληθες his convenit: non est *profecto*, sed *itane vero?*, et ironiam quandam habet, ab his verbis prorsus alienam. Sed cum Bdelycleo adhortetur patrem, ut cantum καλῶς, sollerter, excipiat, respondet ille:

κάλλιστά γ', ὡς οὐδεὶς Διακρίων δέξεται.

Ita particula γέ non tollenda erat, quam loco movenda potius. Κάλλιστά γε ut μάλιστά γε. Lysistrata, v. 912., roganti Myrrhinae, καὶ πῶς ἔθ' ἁγνὴ δῆτ' ἂν ἔλθοιμ' ἐς πόλιν;, respondet Cinesias, κάλλιστα δήπου, —.

Sed iam, ne longius etiam a proposito aberremus, modum aliquem adhibeat disputatio, et illuc redeat, unde deflexit. Itaque in Nubibus, v. 1062., ex codicis auctoritate scite Hermannus ἔλαβεν scripsit pro ἔλαβε in his:

πολλοῖς· ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβεν, διὰ τοῦτο τὴν μάχαιραν.

Porsoni vero in mentem venit correctionis, si qua est illa,

πολλοῖς· ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβε δι' αὐτὸ τὴν μάχαιραν.

nam ἔλαβε in multis invenitur exemplaribus: eique rei magnam suspicor grammaticorum multitudinem suffragari. Veruntamen multum interest, τοῦτο ab Atticis an αὐτό ponatur, nec utrumvis licet usquequaque. Alterum enim singulari est vi praeditum, atque luculen-

ter rem quamque designat: alterum nihil nisi explet orationem, nec ponderis quicquam habet ad rem quamque extollendam. Licebit autem exemplo istius rei uti uno atque altero, quo ea, quae breviter pronunciavimus, illustrentur. Nubibus, ψ. 148., Strepsiades certam quandam Socratis mensuram propter difficultatem operis admirans, quaerit,

πῶς δῆτα τοῦτ' ἐμέτρησε; .

haec enim retinenda sunt, neque commutanda cum iis, quae huius memoriae editores induxerunt, πῶς δῆτα διεμέτρησε; . Neque enim de dimetiendi facultate miratur, sed de conatu dimetiendi tali, tam arduo tamque impedito. Atque τοῦτο quidem plurimorum nititur librorum testimoniis, idemque a Grammatico profertur Hermanni in libello de constructione verborum, p. 583. . similiter Pluto, ψ. 48., τῷ τοῦτο κρίνεις; . Contra in Avibus, ψ. 1130., nuncius de urbis magnitudine ab avibus conditae, ut sibi, quanta sit ambitu, narranti fidem conciliet, se esse eam accurate dimensum ait,

καὶ γὰρ ἐμέτρησ' αὔτ' ἐγώ, .

Sic dicere αὐτά potuit, quoniam summa sententiae in ἐμέτρησα versatur. Ecclesiazusis, ψ. 700.,

προτερον μέντοι δεῖ σε καθεύδειν
αὐτῆς παρ' ἐμοί. ,

adiectum est αὐτῆς sic, ut etiam abesse possit: πρότερον satis est. Sed Nubibus, ψ. 658.,

ἀλλ' ἕτερα δεῖ σε πρότερα τούτων μανθάνειν. ,

non sine vi aliqua dictum est τούτων. Pace, ψψ. 1117. 1118.,

οὔτοι μὰ τὴν Γῆν ταῦτα κατέδεσθον μόνω,
ἀλλ' ἁρπάσομαι σφῷν αὐτά· κεῖται δ' ἐν μέσῳ. ,

Nubibus, ψψ. 929. 930.,

ΔΛ. οὐχὶ διδάξεις τοῦτον Κρόνος ὤν.
ΔΙΚ. εἴπερ γ' αὐτὸν σωθῆναι χρή, ,

utrumque pronomen magno est cum delectu positum, haud secus atque in Xenophontis Cyropaedia, libro IIII.

Cap. I. §. 15., τὴν μὲν τοίνυν, ἐπεὶ εὐτυχοῦμεν, σωφρόνως διαφυλάττωμεν αὐτήν, ἴσως δυναίμεθ' ἂν ἀκινδύνως εὐδαιμονοῦντες γηρᾶν· εἰ δ' ἀπλήστως χρώμενοι ταύτῃ, ἄλλην καὶ ἄλλην πειρασόμεθα διώκειν, —. Male Ecclesiazusis, ψ. 1066., ποῖ σὺ ποῖ Χωρεῖς μετ' αὐτῆς; . Monstrat anus puellam: necessario ex Ravennati revocandum μετὰ ταύτης. Saepe etiam Aristophanes, ubi alterutrum poni licuit, elegit οὗτος. Nubibus, ψ. 369.,

αὗται δήπου· μεγάλοις δέ σ' ἐγὼ σημείοις αὐτὸ διδάξω.,

optimam libri L. scripturam, τοῦτο διδάξω, aspernati sunt grammatici. Ita Pluto dixit, ψ. 582., ὁ Ζεὺς δήπου πένεται, καὶ τοῦτ' ἤδη φανερῶς σε διδάξω., et paullo post, παρὰ τῆς Ἑκάτης ἔξεστιν τοῦτο πυθέσθαι, : Nubibus, ψ. 395., ἀλλ' ὁ κεραυνὸς πόθεν αὖ φέρεται —, τοῦτο δίδαξον. : Ecclesiazusis, ψ. 569., ἀλλ' ἀποφανῶ τοῦθ', . Acharnensibus, ψ. 562., εἶτ', εἰ δίκαια, τοῦτον εἰπεῖν· αὔτ' ἐχρῆν; , probabilius est Ravennatis ταῦτ'.

Itaque δι' αὐτό est dadurch, veluti in Lysistrata, ἵνα μὴ πολεμοῖτε δι' αὐτό. Istud autem dici illic in Nubibus non potuit, quia concinnius componenda oratio fuisset, hoc fere modo: ὁ γοῦν Πηλεὺς ἔλαβε τὴν μάχαιραν δι' αὐτό. Διὰ τοῦτο vero est dadurch, sicuti Thesmophoriazusis, ψ. 545., εἰ γάρ — εἶπον ἀγίγνωσκον —, Διὰ τοῦτο τιλλομένην με δεῖ δοῦναι δίκην —; : opponiturque illud verbis, διὰ πονηρίαν. Ecquis vero defendere αὐτό conabitur verbis ex Equitibus, ψ. 337., ἀλλ' αὐτό, περὶ τοῦ πρότερος εἰπεῖν, πρῶτα διαμαχοῦμαι. ? At ita δι' αὐτό initio enunciationis deberet collocari, δι' αὐτὸ γοῦν ὁ Πηλεὺς ἔλαβε τὴν μάχαιραν, ut esset, *propter id ipsum*: quemadmodum Platonis Lyside, αὐτοῦ πρῶτον ἡδέως ἀκούσαιμ' ἄν, ἐπὶ τῷ καὶ εἴσειμι, —: Plutarchi Cleomene, αὐτὸ μὲν — λέγω, καὶ συμβουλεύω, μὴ διαφθεῖραι πόλιν τηλικαύτην, —. Aut si minus ita poneretur, adiungenda saltem aliqua enunciatio fuisset per relativum

pronomen, sicuti Memorabilibus Xenophontis, lib. III. Cap. X. §. 14., εἴρηκας — αὐτό, δι' ὅπερ ἔγωγε τὰ ἐμὰ ἔργα πλείστου ἄξια νομίζω εἶναι. , Platonis Hippia Maiore, p. 153. Heind., p. 292. C. Steph., — τὸ καλὸν αὐτὸ ἠρώτων, ὃ παντὶ ᾧ ἂν προςγένηται, — . Ibidem vero, p. 161. Heind., νῦν δὲ θέασαι αὐτό, εἴ σοι δοκεῖ εἶναι τὸ καλόν. , nec potest isto modo *αὐτό* collocatum *id ipsum* significare, et, si posset, certe alienum a sententia foret. illic enim res, quae iam exponenda sit, ostenditur. Ergo scriptum a Platone arbitror: νῦν δὲ θέασαι αὖ τοῦτο, εἴ σοι δοκεῖ εἶναι τὸ καλόν· — .

Denique quid statuis tandem de versibus,

Σκέψαι δὲ τοὺς ἀλεκτρυόνας, καὶ τἄλλα τὰ βοτὰ
ταυτί, ,

Τὸν ξουθὸν ἱππαλεκτρυόνα ζητῶν τίς ἐστιν ὄρνις. ?

quorum ita probatus est anapaestus, ut mihi eundem pariter ob pedem et tollendus anapaestus et restituendus in his esse videatur:

οὐχ ἱππαλεκτρυόνας, μὰ Δί', οὐδὲ τραγελάφους,
ἅπερ σύ, .

Veram enim scripturam esse arbitror

οὐχὶ μὰ Δί' ἱππαλεκτρυονας γ', οὐ τραγελάφους,
ἅπερ σύ, .

Adiungo his Cratini versum apud Eustathium ad Iliadem p. 768. Rom.,

ὁ δ' ἠλίθιος, ὥσπερ πρόβατον, βῆ, βῆ, λέγων βαδίζει. .

Nam *πρόβατα* scripsisse illum, quam id verisimile est? Verum Ranis tamen, versu,

ἃ ξύμβαλεῖν οὐ ῥᾴδιον ἦν. — νὴ τοὺς θεούς, ἔγωγ' οὖν,

haec, credo, antiquitus legebantur:

ἃ ξυμβαλεῖν οὐ ῥᾴδιον· — νὴ τοὺς θεούς, — :

sicuti Thesmophoriazusis, ℣. 74.,

χειμῶνος οὖν
ὄντος κατακάμπτειν τὰς στροφὰς οὐ ῥᾴδιον, .

Sophocles Ἀλεάδαις apud Stobaeum Tit. VIIII. in Florilegio Grotii et in exemplari Schowii,

τοῖς γὰρ δικαίοις ἀντέχειν οὐ ῥᾴδιον.

Neque mihi non venit in dubium anapaestus ille in Platonis fragmento apud Athenaeum, initio libri XV., universaque illa verba mendis sic libero:

καὶ δὴ κέκραται· τοῦ δὲ λιβανωτοῦ 'πιθείς τις, εἶτα
σπονδὴ μὲν ἤδη γέγονε, καὶ πίνοντες ὧδε πόῤῥω, —.

In altero versu ut ὧδε scribens pro ἤδη spondeum sustuli septimum pedem, ita in eiusdem fragmenti versu,

τῇ παιδὶ τοὺς αὐλοὺς ἐχρῆν ἤδη προχείρους εἶναι,,

loco verborum προχείρους εἶναι substituenda puto χεροῖν παρεῖναι. Ita Sophocles, addito etiam vocabulo πρόχειρον, Philocteta, vv. 747. 748.,

πρὸς θεῶν, πρόχειρον εἴ τί σοι, τέκνον, πάρα
ξίφος χεροῖν, —.

Aristophanis versu ex Horis,

ὑρισσοὺς δ' ἴδοις ἂν νιφομένους σύκων ὁμοῦ τε
μύρτων·,

recte Schweighaeuserus ὑρισοὺς intulerit, nihil affirmo: nec valde me movet, quod in MS. A. alterum σ erasum est: potuit hoc ab emendatore metri fieri. Polluce, libro X. Cap. 39. §. 129., scriptura σύρισος simplici sigma ex MSS. fide sublata est. Aristophanes vero dicere potuit:

ὑρίδι' ἴδοις δ' ἂν νιφόμενα σύκων ὁμοῦ τε μύρτων·:

Corrupta sunt verba Hesychii Vol. II. p. 1479., ὑρισίδα. σπυρίδιον, σπυρίς.. Tittmannus ad Zonaram, Vol. II. p. 1787., ὑῤῥίδα. σπυρίδα., de Hesychio annotavit, ὑρισίδα vel ὑῤῥισίδα esse natum ex ὑῤῥίδα, cui superscriptum esset ὑῤῥίς. Atqui hoc pacto Grammaticus etiam σπυρίδα apposuisset, non σπυρίς. Ex MS. Schowius edidit: ὑρίσιδα. Hesychium scripsisse coniicio: ὑρίς. ἴδιον. σπυρίς. σπυρίδιον.: hoc est: ὑρίς. ὑρίδιον —.

Verba Platonis vero ex Longa Nocte apud Athenaeum, libro XV. p. 700. F., quibus Iacobsius existimavit iambicum versum octonarium effici, choriambici sunt metri, et ita numeris constituenda:

— ◡ ◡ — — ◡ ◡ ἐν-
ταῦθ' ἐπ' ἄκρων τῶν κροτάφων
ἕξει λύχνον δίμυξον.

Neque enim licet Attico scriptori comoediae in metro iambico primam verbi ἄκρων syllabam producere. Quod enim muta littera cum liquida coniuncta syllabam quamque videtur quibusdam producere etiam in comoedia posse, id ita tantum fieri potest, si aut melicum sit carmen vel aliquid a tragoedia derivatum, aut talis aliqua in producendo caussa versetur, cuiusmodi nonnullas post explicabimus, ubi de anapaestico metro agetur. Pluti versum 1078. emendavit Brunckius in annotatione: versu 98. scribe: — οὐχ ἑόρακά πω χρόνου. : Avibus, ψ. 820.:

καλὸν γὰρ ἀτεχνῶς καὶ μέγ' εὗρες τοὔνομα. :

Nubibus, ψ. 190.:

ζητοῦσι· μὴ νῦν τοῦτό γ' ἔτι φροντίζετε.

eodem plane numerorum modo versus exit 216.,

. . . . . τοῦτο πάνυ φροντίζετε.

Avibus 231. Brunckius trimetrum voluit esse iambicum

νέμεσθε φῦλα μυρία κριθοτράγων,

cui licentiam quandam concedendam putavit, a melico carmine petitam. Sed talis quidem licentia Attico nequaquam convenit, ne in melico quidem carmine, versusque ita sunt numeris distinguendi:

ὅσοι τ' εὐσπόρους
ἀγρῶν γύας νέμεσθε, φῦλα μυρία,
κριθοτράγων σπερμολόγων τε γένη,
ταχὺ πετόμενα, μαλθακὴν ἱέντα γῆρυν.

Acharnensium versus 540. Euripidis ex Telepho est ductus,

ἐρεῖ τις, οὐ χρῆν· ἀλλὰ τί χρῆν εἴπατε·,

et excusationem ab interrogandi vi habet. Idem tamen Euripides non potuit dicere Aristophanis Ranis, ψ. 1450.,

τἀναντία πράξαντες οὐ σωζοίμεθ' ἄν; ,

sed τἀναντί' ἄν. Bonus est Pacis versus 140. ex tragoedia,

τί δ', ἢν ἐς ὑγρὸν πόντιον πέσῃ βάθος, ,

de Icaro dictus. Imitatur tragoediam Lysistrata, ψ. 742.,

ὦ πότνι' Εἰλείθυι' ἐπίσχες τοῦ τόκου, :

Ecclesiazusis, ψ. 369.,

ὦ πότνι' Εἰλείθυια, μή με —.

Indocte tractavit Brunckius Addendis, et iure reprehenditur a Porsone Censura, p. 68., quanquam hic ipse de correctione frustra cogitavit. Haud aliter ὦ πότνι' Philemon posuit Rhodia apud Athenaeum libro XIIII. p. 645. A., quemadmodum Euripides Iphigenia in Aulide, ὦ πότνι' αἰδώς, . Rite tuetur Brunckius Equitibus, ψ. 1178., productam penultimam in Ὀβριμοπάτρα: tuenda item producta prima in Κύπρου Lysistrata ψ. 833. . Nubibus versum 1468.,

ναί, ναί, καταιδέσθητι πατρῷον Δία. ,

esse integrum Euripidis, intellexit Porso. Nihil moror Scythae τυγάτριον Thesmophoriazusis, ψ. 1184.,

κάτησο, κάτησο, ναικί, ναί, τυγάτριον. ,

neque Megarensis κα πρίαιτο Acharnensibus, ψ. 737.,

ὅς ὑμέ κα πρίαιτο φανερὰν ζαμίαν; :

quanquam nomine τυγάτριον idem Toxotes proceleusmatico utitur ψ. 1210. . Lacaenae versu in Lysistrata,

γυναῖκας ὑπνῶν ἐστ' ἄνευ ψωλᾶς μόνας. ,

imprudens sequutus sum Brunckium p. 30. . Avium versu 798., a Suida commemorato Vol. I. p. 584., Vol. III. p. 248., produxit in Διϊτρεφής tanquam amplo nomine secundam syllabam ad speciem epici Διοτρεφής. Nubibus, ψ. 869.,

καὶ τῶν κρεμάθρων οὐ τρίβων τῶν ἐνθάδε. ,

Brunckii καὶ τῶν γε κρεμαθρῶν improbavit Hermannus, ut mihi videtur, recte olim: vulgatamque scripturam testatur praeter Scholiastam ad Vespas, ψ. 1420., Eustathius ad Iliadem, ψ. p. 1450. 45. . Pronunciasse cogitamus Socratem ᾶ illud superbo ore, sicuti nostro sermone eiusmodi magister magnifice iactet:

Er hat noch nicht Erfahrungen vom Hängekorb.

littera a laudati nominis splendide elata et ultima praeter consuetudinem producta grandius. Porso Censura p. 64. probat κρεμαστρῶν, quia Pollux mentionem fecerit κρεμάστρας ex Nubibus Aristophanis. Sed vere Pierso ad Moerin est suspicatus, hoc esse librariis tribuendum: discrepant enim MSS. libri in illo ipso loco: et κρεμάστρα vocabulum videtur esse minus Atticum. Ipse adeo Pollux corrupto videtur Pluti usus esse libro. Paullo ante enim Aristophanem Pluto dixisse εἰπόν ait, vel εἶπον, τὴν μυάγραν. Spectasse eum ad versum 816.,

ὁ δ' ἰπνὸς ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος·

vere vidit Iungermannus. nam est apud Athenaeum in MS. Schweighaeuseri repertum ὁ δεῖπνος, quod idem legerat in veteri libro Brunckius. Inde Iungermanno in mentem venerat, posuisse Aristophanem ἰπός: affirmare tamen noluit. Multo certius hoc sibi persuasit Bentleius, ὁ δ' ἶπος — dixisse Aristophanem: *muscipulam* esse eburneam factam. Hoc ex eburnea porta somnium, quamvis putidam et inficetam sententiam, amplexi sunt Kusterus, Hemsterhusius, Brunckius. Inane enim et abiectum est, tantum ornatum in re tam vili atque exili consumere, ex qua ne ulla quidem voluptas capitur. Muscipulam Carion curat scilicet. In tantam scurrilitatem Comicus, homo eleganti praeditus iudicio, nec priore Pluto nec posteriore potuit incidere. Itaque non sine ratione adversatus est Dawesius, p. 161. Lips. Sed praeclare Io. Toupius Emendationibus Suidae, P. II. p. 269. 270. Oxon., ἰπνός interpretatur κοπρών. Haec est illa profecto πολλὴ τρυφή, quam praedicat Cario ℣. 819., κοπρὼν eburneus. Talis sella quis est cui non placuerit, aut qui non valde expetat? Iam de prosodia agatur. Dawesius negat produci posse penultimam nominis: consequitur Brunckius. Ille autem quam composuit ex verbis apud Athenaeum proditis,

ὁ δ' ἰπνὸς γέγονεν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος·,

et vulgatis illis scripturam,

ὁ δ' ἰπνὸς γέγον' ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος·,

ea ipsa in Ravennate reperta est. Sed insuaves in his numeros esse, probe sensit Brunckius. Metrum vix agnoscas iambicum. Neque vero potest contendi cum isto versus eiusmodi, qualem legimus Ecclesiazusis 538.,

μόνον οὐ στεφανώσασ', οὐδ' ἐπιθεῖσα λήκυθον..

Alio item ex genere est Nubibus versus 174.,

ἀπὸ τῆς ὀροφῆς | νύκτωρ γαλεώτης κατέχεσεν.:

quo tamen nolim defendere Thesmophoriazusis versum 575.,

ὅτι μὲν φίλος εἴμ' ὑμῖν, ἐπίδηλος ταῖς γνάθοις.,

ubi scribendum existimo ὑμὶν pro ὑμῖν. illic concitatiores numeri facetias addunt orationi, hic esse incommodi videntur. Quemadmodum autem a κάπω derivatur καπνός, ita a verbo ἴπω, unde est ἰπόω, *premo*, deduco ἰπνός, *furnus*, *caminus*. Fingebantur enim camini ex luto, πηλῷ. unde copulantur χυτρεῖς et ἰπνοποιοί a Luciano. Ἰπνοπλάθαι Platonis vocabulum in Lexico protulit Timaeus, p. 149. Retulit Ruhnkenius verissime ad Theaetetum, p. 298. Heind., ubi scriptum a Platone arbitror, πηλὸς ὁ τῶν χυτρέων, καὶ πηλὸς ὁ τῶν ἰπνοπλάθων ἢ τῶν κοροπλάθων, καὶ πηλὸς ὁ —. Videntur autem luteae tabulae pressae fuisse, ad furnum construendum, ut solidiores fierent, quod videre hodieque licet in quodam genere caminorum. Inde ob formae similitudinem, credo, κοπρὼν hoc nomine appellatus est. Sed ex illa origine intelligo equidem, produci potuisse penultimam Vespis,

ὁ κύων παρᾴξας εἰς τὸν ἰπνὸν ἁρπάσας,

neque corrigendum quicquam esse, praeter accentum fortasse. Ut enim et ἶπος et ἰπός commemoratur a Grammatici, ita et ἶπνος et ἰπνός exstitisse puto, illud producta penultima, correpta alterum. Pluto igitur

priore scriptum statuo, quod vulgatur, mutato accentu,

ὁ δ' ἴπνος ἡμῖν ἐξαπίνης ἐλεφάντινος,

posteriore,

ὁ δ' ἴπνος ἐξαπίνης γέγον' ἐλεφάντινος:

quo fere modo collocata sunt verba ψ. 339.,

ὡς ἐξαπίνης ἀνὴρ γεγένηται πλούσιος.

Vtraque scriptura conglutinata est in Ravennate libro, Athenaeus posteriorem conservavit, depravato verborum ordine. Nubibus, ψ. 1431.,

τί δῆτ', ἐπειδὴ τοὺς ἀλεκτρυόνας ἅπαντα μιμεῖ,
οὐκ ἐσθίεις καὶ τὴν κόπρον, κἀπὶ ξύλου καθεύδεις;,

in Ravennate inventum est κἀπὶ πλεῖον καθεύδεις, unde eruo: κἀπ' ἰπνίων —. Nomine ἴπνια κόπρος significatur τῶν ζώων. Scholiastes ad Vespas, ψ. 833.: καὶ ἴπνια τὰ ἀποκαθάρματα τοῦ ἰπνοῦ, — Καλλίμαχος δὲ τὴν κόπρον τῶν ζώων·

σὺν δ' ἄμυδις φορυτόν τε καὶ ἴπνια λύματ' ἄειρεν.:

idemque tradit Suidas: attulit Bentleius annotatione ad Callimachi Fragmenta, p. 520. Ern.: tractavit Tourpius Emendationibus. Dicuntur autem Athenienses in concione καθίζεσθαι ἐπὶ ξύλων: quo pertinet inter alia Vespis versus 90. Quamobrem facete loquitur hoc loco: κἀπὶ ξύλου καθεύδεις. Atqui bonus liber, quartus Regius scriptum tenet κἀπὶ ξύλου καθίζεις. Hoc quidem modo iocus frangitur: sed elige καθίζεις, et transferas ad Ravennatem: habebis eosdem sales,

κἀπ' ἰπνίων καθίζεις.

Itaque duplicem videmus scripturam fuisse, κἀπὶ ξύλου καθεύδεις, et κἀπ' ἰπνίων καθίζεις. Utraque Aristophane utitur auctore: alteram adhibuit prioribus Nubibus, alteram posterioribus. Sed huius rei in Nubibus argumenta plenius exponam alibi: tantum nunc disputavi propter productam antepenultimam vocabuli ἰπνίων.

Thesmophoriazusis, ψ. 898.,

αὕτη Θεονόη Πρωτέως — μὰ τὼ Θεώ·

εἰμὶ Κριτύλλα γ' Ἀντιθέου Γαργηττόθεν·,

habes vastam productionem, qualem nullo modo adhibere Aristophanes huic loco potuit. Atqui ne loquutio quidem pura: post μὰ τὼ θεὼ requiritur ἀλλά. Scripsit necessario Atticus:

μὰ τὼ θεώ,

ἀλλ' εἰμὶ Κριτύλλα γ' — :

Intercidit ἀλλὰ Avibus, ψ. 281., et ψ. 336. . Iurandi autem formulae, μὰ τὸν Δία, μὰ τὼ θεώ, μὰ τὸν Ἀπόλλω, et quae praeterea eius sunt generis, sine οὐ particula ab Aristophane non dicuntur, nisi aut personae respondeatur, quae cum negatione aliqua interrogaverat, aut ipsam iurandi formulam particula adversantis excipiat, vel enunciatio certe aliqua cum negatione. Ranis, ψ. 951., persona quaerente:

εἶτα δῆτα

οὐκ ἀποθανεῖν σε ταῦτ' ἐχρῆν τολμῶντα;,

praetermitti οὐ potuit a respondente:

μὰ τὸν Ἀπόλλω·

δημοκρατικὸν γὰρ αὐτ' ἔδρων. .

Eundem in modum Pluto, ψ. 400., quaerenti Blepsidemo:

τί φής;

οὐ τοῖ μεταδοῦναι;

respondet Chremylus:

μὰ Δία· δεῖ γὰρ πρῶτα — :

Equitibus, ψ. 336., Cleoni:

οὐκ αὖ μ' ἐάσεις;

Allantopoles:

μὰ Δί', ἐπεὶ κἀγὼ πόνηρός εἰμι. .

Ibidem, ψ. 339., οὐ ante μὰ Δία recte expunxit Hermannus libro II. de metris, p. 153. . Sed Thesmophoriazusis, ψ. 748.,

ἀλλ' ἀπόδος αὐτό. — μὰ τὸν Ἀπόλλω τουτονί. ,

abesse negatio nequit. Nescio, unde Portus ediderit μὰ οὐ τὸν Ἀπόλλω — : quod retinuit Kusterus: fortasse ex exemplari Angeli Caninii, quo careo equidem. Sed reponendum arbitror:

μὰ τὸν Ἀπόλλω ὐ τουτονί.

In exemplaribus nonnullis, ut Basileensi Cratandri, Veneto Zanetti, Wecheliano, Brubachiano, legitur αὐτός pro αὐτό. unde coniiciat quispiam aliter: sed esse typothetae peccatum puto. Avibus in versum 109. duplex vitium induxit Brunckius,

μῶν Ἡλιαστά; — μὰ Δία, θἀτέρου τρόπου ,

quum optimam suppeditaret scripturam MS. liber. Quid intelligam illud alterum vitium, libro II. declarabo. Quae vero Lysistrata legimus ψ. 917.,

μὰ τὸν Ἀπόλλω, μή σ' ἐγώ,
καίπερ τοιοῦτον ὄντα, κατακλινῶ χαμαί. ,

et Ecclesiazusis, ψ. 1000.,

μὰ τὴν Ἀφροδίτην, ἥ μ' ἔλαχεν κληρουμένη,
μὴ 'γώ σ' ἀφήσω. ,

custodientur diligenter versibus ex Avibus 194. 195.,

μὰ γῆν, μὰ παγίδας, μὰ νεφέλας, μὰ δίκτυα,
μὴ 'γὼ νόημα κομψότερον ἤκουσά πω· .

Hoc posterius ita cogitatur, tanquam si dixisset: μὰ γῆν, οὐ δέδοικα, μὴ — ἤκουσά πω: quod idem est atque, μὴ 'γὼ οὐκ ἤκουσά πω. Illic μή σ' ἐγὼ — κατακλινῶ, μὴ 'γώ σ' ἀφήσω; dici simpliciter non potuit pro οὐ μὴ —: praemissa tamen iurandi formula negantis, facilius potuit, ut arbitror.

Ergo pravum illud εἰμὶ Κριτύλλα iam exstirpatum est radicitus. Pluto, ψ. 166., in MSS., Dorvilliano, Ravennate, Borgiano legitur

ὁ δὲ κναφεύει γ'· ὁ δέ γε πλύνει κώδια. .

Brunckius cum Dawesio γναφεύει γ' scripsit. Quod autem Grammatici tradiderunt, κναφεύς, κναφεύειν per κ dixisse antiquos Atticos, τοὺς παλαιοὺς Ἀττικούς: γναφεύς, γνα-

φεύειν, recentiores, τοὺς νεωτέρους, Brunckius τοῖς νεωτέροις annumeravit Aristophanem. Sed fefellit eum. Grammatici Aristophanem inter παλαιοὺς Ἀττικοὺς numerant. Praeter Suidam aperte hoc declaravit Grammaticus in Thucydidis libro Casselano, ad librum I. Cap. 30., apud Duckerum p. 601., 9. A., τροπαῖον ἡ παλαιὰ Ἀτθίς, ἧς ἐστιν Εὔπολις, Κρατῖνος, Ἀριστοφάνης, Θουκυδίδης· τρόπαιον ἡ νέα Ἀτθίς, ἧς ἐστι Μένανδρος καὶ οἱ ἄλλοι. et κναφεύειν dixisse Aristophanem, testis est Pollux libro VII. Cap. XI. 37., κναφεύειν ἔφη Ἀριστοφάνης. . Brunckius autem parum sibi constitit: ipse posuit τροπαῖον ψ. 453., quamvis Scholiastes hoc ipso loco inculcaverit: οἱ παλαιοὶ Ἀττικοὶ προπερισπῶσιν, οἱ δὲ νεώτεροι προπαροξύνουσιν. . Idem sibi repugnat Equitibus, ψ. 792. Scholiastes annotavit: οἱ δὲ παλαιοὶ φιδάκνην λέγουσι. . Ille Aristophanem φιδάκνην usurpasse credit. Nolo iam spectari, quid dicat, sed quid consentaneum ei sit dicere, qui Aristophanem ad νεωτέρους retulerit. Pluti autem versu in antiquis exemplaribus typis impressis positum est ὁ δὲ κναφεύει τις· ὁ δὲ πλύνει —. Atqui necesse est omnino, formam versus huius concinne accommodari sequenti,

ὁ δὲ βυρσοδεψεῖ γ'· ὁ δέ γε πωλεῖ κρόμμυα. .

Quamobrem collatis iis, quibus discrepant libri, scribi iubeo:

ὁ δέ τις κναφεύει γ'· ὁ δέ γε πλύνει κώδια. :

id quod ipse Brunckius coniectura inventum nimio formae γναφεύει studio reiecit. Avibus, ψ. 1444.,

ὁ δέ τις τὸν αὑτοῦ φησὶν ἐπὶ τραγῳδίᾳ
ἀνεπτερῶσθαι, .

Ranis, ψ. 64.,

ἆρ' ἐκδιδάσκω τὸ σαφές, ἢ 'τέρᾳ φράσω; ;

in MSS. nonnullis nihil mirum si ἢ ἑτέρα legatur. Sed vulgatam scripturam Ravennas quoque tenet. Inde scribo:

ἢ 'τέρᾳ φράσω; .

Scholiastes: ἢ ἄλλῳ τινὶ ὑποδείγματι φράσω. : dicit autem loquutionem ex Euripidis quodam versu traductam esse. Caeterum Brunckius quod ἢ ἕτερα immisit, lubenter ei condonabimus. At quam importune idem increpat Berglerum, qui ἢ 'τέρα ex vetustis exemplaribus revocaverat via et ordine, et tantum praestiterat, quantum illo tempore potuit. Verum Bergleri tamen manes Francogalli istius convicia facile ferant. Nicostrati versu in fragmento Pandrosi apud Athenaeum libro XV. p. 693. A., in Grotii Excerptis, p. 665.,

τύχη τὰ θνητῶν πράγματα· πρόνοια δὲ
τυφλόν τι κἀσύντακτόν ἐστιν, ὦ πάτερ. ,

scribo:

τύχη τὰ θνητῶν πράγμαθ'· ἡ πρόνοια δὲ .

Sic Chaeremon apud Stobaeum Eclogis Physicis, Tit. X. p. 137., τύχη τὰ θνητῶν πράγματ', οὐκ εὐβουλία. , et paullo ante Menander, ἡ πρόνοια δ' ἡ θνητὴ καπνός Καὶ φλήναφος, — . Πάνθ' ὅσα νοοῦμεν, ἢ λέγομεν, ἢ πράττομεν, Τύχη 'στιν, — .

Aristophanis Vespis, ✝. 151., ex Ravennate editum est:

ἀτὰρ ἄθλιός γ' εἴμ', ὡς ἕτερος οὐδεὶς ἀνήρ,
ὅστις πατρὸς νῦν Καπνίου κεκλήσομαι. :

et verba, ὅστις πατρὸς νῦν Καπνίου, praeposita sunt Scholio. In caeteris antiquis exemplaribus est νυνί. Sed νυνὶ κεκλήσομαι non est Atticum. Corrigenda haec ita puto:

ὅστις πατρὸς νῦν καὶ Καπνίου κεκλήσομαι. :

sicuti ante dixit, ἐπαναθῶ σοι καὶ ξύλον. , ✝. 225., ἔχουσι γὰρ καὶ κέντρον —, itemque ✝. 420.: Nubibus, ✝. 1477., ὅτ' ἐξέβαλον καὶ τοὺς θεοὺς — . Non magis dici potuit Attice Pluto, ✝. 517., ταῦτα γὰρ ἡμῖν πάνθ', ὅσα νυνὶ κατέλεξας, Οἱ θεράποντες μοχθήσουσιν. . Hic scribendum arbitror: ὅσα νῦν καὶ κατέλεξας, , Nubibus autem, ✝. 825., ὤμοσας νῦν δὴ Δία. . ibidem ✝. 783.

Herm. mendum deprehenditur in verbis, ἐπεὶ τί νυνὶ πρῶτον ἐδιδάχθης; .

Equitibus versum 940.,

βουλόμενος ἐ-
σθίων ἀποπνιγείης. ,

corruptum esse, praeter prosodiam ipsum metrum coarguit. Versus sunt antistrophici. Stropha quidem continetur versibus 911 — 922. Versus extremi,

— ὑφελκτέον
δὲ τῶν ξύλων· ἀπαρυστέον
τε τῶν ἀπειλῶν ταυτηΐ. ,

hoc ipso modo scripti plerisque exemplaribus circumferuntur. Congruere in hac re Brunckii librum B., a metrico eius auctore exspectari potuit. Sed memoriae prodidit Scholiastes, ἐν τοῖς πλείοσιν legi τῶν δᾳδων, pro τῶν ξύλων, et illud vere editum est Iuntino exemplari A. 1515.: ὑφελκτέον τῶν δᾳδῶν omisso δὲ ex hoc loco protulit Suidas, Vol. III. p. 569., itemque legitur in Ravennate et Brunckii MSS. duobus, A. C.: nam in δᾳδῶν leviter est accentu peccatum in illis, quod idem in B. vocabulo ξύλων supra impositum est. Hinc restituo:

— ὑφελκτέον
δᾴδων, ἀπαρυστέον τ' ἀπειλῶν ταυτηΐ.

Antistropha vertitur in versibus 929 — 940., mesodus vv. 923 — 928., — εὔχομαι δέ σοι ταδί. Ergo postremum illum versum antistrophicum ita emendandum existimo:

βουλόμενος εὐθὺς ἀποπνιγείης ἐσθίων.

Sannyrionis ex Danae versus excitavit Scholiastes ad Euripidis Orestem, v. 279.,

ἀλλ' Ἡγέλοχός με μηνύσειεν ὁ τραγικός,
ἀνακράγοιτ' ἂν οὗτος εἰς ἐχθροὺς μέγα·

Corrigo una cum prosodia orationem asyndeton:

κᾆτ' ἀνακράγοιτ' ἂν —.

Depravati sunt versus Eupolidis ex *Δήμοις* ad verba in Nubibus τοῖς Ἱπποκράτους υἱέσιν εἴξεις Scholio collati,

Ἱπποκράτους τε παῖδες ἐμβόλιμοί τινες,
βληχητὰ τέκνα καὶ οὐδαμῶς τοῦ τρόπου.

Hermannus Brunckii sententiam sequutus κοὐδαμῶς τοῦ 'μοῦ τρόπου asçivit, annotationemque apposuit hanc: *Sic hos versus correxit Brunckius in notis p.* 108. *nisi quod etiam* Ἱπποκράτεος *male scripsit*. Sed Brunckius etiam τέκεα posuit pro τέκνα. In his observavi res duas. Correctionem suam, κοὐδαμῶς τοῦ 'μοῦ τρόπου, sumpsisse Brunckium suspicor ex Toupii Emendationibus Suidae, P. I. p. 165., sicuti alia idem indidem et ab aliis, auctore celato, hausit. Deinde τέκεα excogitavit commonitus, opinor, *fungi* et *bardi* sui, cui permulta debet, Bergleri annotatione ad Plutum, ἀλλ' εἶα τέκεα θαμίν' ἐπαναβοῶντες, Βληχώμενοί τε προβατίων Αἰγῶν τε κιναβρώντων μέλη, . Berglerus, *videtur noster Comicus*, inquit, *imitatus Eupolidis locum, ubi iste dicit Hippocratis filios degeneres fuisse et fatuos:* Ἱπποκράτους τε παῖδες ἐμβόλιμοί τινες, Βληχητὰ τέκνα καὶ οὐδαμῶς τοῦ τρόπου, —. *Ostendemus autem ad Equites —, nostrum autorem Eupolideis verbis libenter usum esse.* Sed neque τέκεα nec Toupii sententiam veram puto. Neque vero probo Grotii κοὐδαμῶς τινὸς τρόπου, quod suscepit Thomas Gatakerus Adversariis Miscellaneis, Cap. XIII. p. 548. F. . Utrumque versum protulit Suidas Vol. III. p. 514. sine ulla scripturae a Scholiaste discrepantia praeter δὲ pro τε. Alterum versum idem Vol. I. p. 438. V. βληχή: βληχὴ τὰ τέκνα καὶ οὐδαμῶς τοῦ τρόπου. : correxit Kusterus. Utrumque versum protulit item Phavorinus, p. 388. ad Ἱπποκράτους υἱοί — : nec discrepat a Scholiaste, praeterquam ad extremum καὶ οὐδαμῶς τοῦ ᾱ posuit: id est — τοῦ πρώτου, vitiose pro τοῦ τρόπου. Primum versum excitat Suidas mendo affectum V. ἐμβόλιμος: Ἱπποκράτης παῖδες ἐμβόλιμοί τινες. . Sed gravissimum arbitror testimonium

esse eiusdem Suidae V. ὑώδης, Vol. III. p. 530. 531., οἱ Ἱπποκράτους υἱεῖς ὑώδεις τινὲς καὶ ἀπαίδευτοι ἐκωμῳδοῦντο· καὶ τάχ' ἂν εἴησαν προκέφαλοι. καὶ Εὔπολις· υἱεῖς Ἱπποκράτους ἐμβόλιμοί τινες, βληχητὰ τέκνα. . Itaque Eupolidis versus hunc in modum constituo:

Ἱπποκράτους δ' υἱεῖς ἐμβόλιμοί τινες,
βληχητὰ τέκνα κοὐδαμῶς τοῦ τρόπου. ,

priore versu dochmiaco, altero cretico. Ergo venuste dictum illud, quo ad ὗς Ἱπποκράτους alluditur, commune est Eupolidi cum Aristophane: fortasse hic ab illo mutuatus est: sed quoquomodo haec se res habeat, υἱεῖς certe mihi persuasi comicum dixisse, Grammaticum παῖδες.

Productam nominis δραχμή penultimam in more fuisse Atticorum, recte negavit Brunckius ad Pluti versum 1019.

ὁπότε προτείνειάν γε· δραχμὰς εἴκοσιν. ,

etsi non recordatus est versus anapaestici in Vespis 691.,

αὐτὸς δὲ φέρει τὸ συνηγορικόν, δρᾱχμὴν κἂν ὕστερος ἔλθῃ· :

sed hunc ad ea confero, quae disseram p. 162. . Illic antiquis exemplaribus vulgatum est προτείνοιεν . Ex Membranis Brunckius edidit προτείνειαν. Sed optime MS. C. προτείνειεν, scilicet adulescentulus. Auctor enim glossematis νομίσμασιν, in MS. Dorv. vocabulo δραχμὰς appositi, non legit accusativum sed dativum. Hinc elicio: ὁπότε πρότείνειέν γε δραχμαῖσιν εἴκοσιν. , quemadmodum est apud Euripidem Alcestide, καὶ δὴ προτείνω Γοργόν' ὡς καρατόμῳ. . Pace autem, ℣. 1201., coniicio posuisse auctorem πάντ' ante ἐμπολῶ .

Cratini ex Pytina versus in Scholio ad Aristophanis Equites, ℣. 523., Tzetzae Exegesi in Iliadem, p. 12., in Grotii Excerptis, p. 493., sic est ab ipso scriptus: καναχοῦσι πηγαί, δωδεκάκρουνον τὸ στόμα· . Aristophanes in ignotae fabulae fragmento CVIII., ἴκτινα παντόφθαλμον ἅρπαγᾱ τρέφων. , videtur παντόφθαλμον ἁρπαγῆς dixisse. Productio istiusmodi ne tragicis quidem poëtis concessa fuit in iambicis versibus aut trochaicis. Euripidis Helena, ℣. 1656.,

κτεῖνε· σύγγονον δὲ σὴν

οὐ κτενεῖς ἡμῶν ἑκόντων, ἀλλ' ἐμέ· πρὸ δεσποτῶν
τοῖσι γενναίοισι δούλοις εὐκλεέστατον θανεῖν. ,

Porſo ad Hecubam, ℣. 1270., posuit ἀλλ' ἐμ', ὡς πρὸ δεσποτῶν —: ego autem uno addito ἰ restituo — ἀλλ' ἔμ', εἰ πρὸ δεσποτῶν —. Particula εἰ saepe usurpatur ita ab Atticis, ut ex vulgari loquendi more ἐπεὶ dici possit. Nihil iam opus est eam rem exemplis illustrare: compluribus in locis lectores admonuit Brunckius annotationibus ad Tragicos, Heindorfius ad Platonem. Attingam tamen verba in Medea, ℣℣. 84 — 87., ἄρτι γιγνώσκεις τόδε, Ὡς πᾶς τις αὑτὸν τῶν πέλας μᾶλλον φιλεῖ, Οἱ μὲν δικαίως, οἱ δὲ καὶ κέρδους χάριν, Εἰ τούσδε γ' εὐνῆς οὕνεκ' οὐ στέργει πατήρ; . In his cogitatione comprehendenda sunt verba οὐ στέργει, tanquam si dixisset μισεῖ. Elmsleyus Museo Cantabrigiensi soloecismum credit esse εἰ — οὐ, et dici oportere εἰ — μὴ —. Sed εἰ idem fere est atque ἐπεί, et hoc modo εἰ — μὴ στέργει ne dici quidem potuisset. In eadem Helena, ℣. 692.,

οὐκ ἔστι μάτηρ· ἀγχόνειον δὲ βρόχον ,

alienum est metrum iambicum, quum alia de caussa, tum propter antistrophicam constructionem. Haec quidem libro II. explicabo: nunc ego nude contendo, dochmiacum metrum requiri,

οὐκ ἔστιν μάτηρ· ἀγχόνειον βρόχον
δι' ἐμὲ κατεδήσατο δύςγαμον αἰσχύναν. .

Revertor ad Aristophanem. Fragmentum Δαιδαλέων apud Scholiastem Theocriti ad Idyll. II. ℣. 12., τί δὲ κυνίδιον λεπρὸν λευκὸν ἐπρίω τῇ θεᾷ εἰς τὰς τριόδους, a Toupio ita compositum:

τί δαί; κυνίδιον λεπρὸν ἐπρίω τῇ θεᾷ
εἰς τὰς τριόδους; ,

corrigere conatus est Brunckius sinistre, neque ascribere eius sententiam operae pretium duco. Κυνίδιον

esse eiusdem Suidae V. ὑώδης, Vol. III. p. 530. 531., οἱ Ἱπποκράτους υἱεῖς ὑώδεις τινὲς καὶ ἀπαίδευτοι ἐκωμῳδοῦντο· καὶ τάχ᾽ ἂν εἴησαν προκέφαλοι. καὶ Εὔπολις· υἱεῖς Ἱπποκράτους ἐμβόλιμοί τινες, βληχητὰ τέκνα. . Itaque Eupolidis versus hunc in modum constituo:

Ἱπποκράτους δ᾽ υἱεῖς ἐμβόλιμοί τινες,
βληχητὰ τέκνα κοὐδαμῶς τοῦ τρόπου. ,

priore versu dochmiaco, altero cretico. Ergo venuste dictum illud, quo ad ὗς Ἱπποκράτους alluditur, commune est Eupolidi cum Aristophane: fortasse hic ab illo mutuatus est: sed quoquomodo haec se res habeat, υἱεῖς certe mihi persuasi comicum dixisse, Grammaticum παῖδες.

Productam nominis δραχμή penultimam in more fuisse Atticorum, recte negavit Brunckius ad Pluti versum 1019.

ὁπότε προτείνειάν γε δραχμὰς εἴκοσιν. ,

etsi non recordatus est versus anapaestici in Vespis 691.,

αὐτὸς δὲ φέρει τὸ συνηγορικόν, δραχμὴν κἂν ὕστερος ἔλθῃ· :

sed hunc ad ea confero, quae disseram p. 162. . Illic antiquis exemplaribus vulgatum est προτείνοιεν . Ex Membranis Brunckius edidit προτείνειαν. Sed optime MS. C. προτείνειεν, scilicet adulescentulus. Auctor enim glossematis νομίσμασιν, in MS. Dorv. vocabulo δραχμὰς appositi, non legit accusativum sed dativum. Hinc elicio: ὁπότε πρότείνειέν γε δραχμαῖσιν εἴκοσιν. , quemadmodum est apud Euripidem Alcestide, καὶ δὴ προτείνω Γοργόν᾽ ὡς καρατόμῳ. . Pace autem, ꝟ. 1201., coniicio posuisse auctorem πάντ᾽ ante ἐμπολῶ .

Cratini ex Pytina versus in Scholio ad Aristophanis Equites, ꝟ. 523., Tzetzae Exegesi in Iliadem, p. 12., in Grotii Excerptis, p. 493., sic est ab ipso scriptus: καναχοῦσι πηγαί, δωδεκάκρουνον τὸ στόμα· . Aristophanes in ignotae fabulae fragmento CVIII., ἴκτινα παντόφθαλμον ἅρπαγα τρέφων. , videtur παντόφθαλμον ἁρπαγῆς dixisse. Productio istiusmodi ne tragicis quidem poëtis concessa fuit in iambicis versibus aut trochaicis. Euripidis Helena, ꝟ. 1656.,

κτεῖνε· σύγγονον δὲ σὴν

οὐ κτενεῖς ἡμῶν ἐχόντων, ἀλλ᾽ ἐμέ· πρὸ δεσποτῶν
τοῖσι γενναίοισι δούλοις εὐκλεέστατον θανεῖν. ,

Porso ad Hecubam, ψ. 1270., posuit ἀλλ᾽ ἔμ᾽, ὡς πρὸ δεσποτῶν —: ego autem uno addito ι restituo — ἀλλ᾽ ἔμ᾽, εἰ πρὸ δεσποτῶν —. Particula εἰ saepe usurpatur ita ab Atticis, ut ex vulgari loquendi more ἐπεὶ dici possit. Nihil iam opus est eam rem exemplis illustrare: compluribus in locis lectores admonuit Brunckius annotationibus ad Tragicos, Heindorfius ad Platonem. Attingam tamen verba in Medea, ψψ. 84 — 87., ἄρτι γιγνώσκεις τόδε, Ὡς πᾶς τις αὑτὸν τῶν πέλας μᾶλλον φιλεῖ, Οἱ μὲν δικαίως, οἱ δὲ καὶ κέρδους χάριν, Εἰ τούςδε γ᾽ εὐνῆς οὕνεκ᾽ οὐ στέργει πατήρ; . In his cogitatione comprehendenda sunt verba οὐ στέργει, tanquam si dixisset μισεῖ. Elmsleyus Museo Cantabrigiensi soloecismum credit esse εἰ — οὐ, et dici oportere εἰ — μὴ —. Sed εἰ idem fere est atque ἐπεί, et hoc modo εἰ — μὴ στέργει ne dici quidem potuisset. In eadem Helena, ψ. 692.,

οὐκ ἔστι μάτηρ· ἀγχόνειον δὲ βρόχον ,

alienum est metrum iambicum, quum alia de caussa, tum propter antistrophicam constructionem. Haec quidem libro II. explicabo: nunc ego nude contendo, dochmiacum metrum requiri,

οὐκ ἔστιν μάτηρ· ἀγχόνειον βρόχον
δι᾽ ἐμὲ κατεδήσατο δύςγαμον αἰσχύναν. .

Revertor ad Aristophanem. Fragmentum Δαιδαλέων apud Scholiastem Theocriti ad Idyll. II. ψ. 12., τί δὲ κυνίδιον λεπρὸν λευκὸν ἐπρίω τῇ θεᾷ εἰς τὰς τριόδους, a Toupio ita compositum:

τί δαί; κυνίδιον λεπρὸν ἐπρίω τῇ θεᾷ
εἰς τὰς τριόδους; ,

corrigere conatus est Brunckius sinistre, neque ascribere eius sententiam operae pretium duco. Κυνίδιον

λευκὸν vel λεπρὸν converto in κυνίδιον λεπτόν. Confusionem verborum λευκός et λεπτός notavit Ric. Porso ad Euripidis Orestem, ψ. 140., et ad Medeam, ψ. 1185.: eandem notare ego etiam aliis in libris possem.

Complures versus iambicos trochaicosque praetermitto, vel correctos iam ab aliis, vel ex antiquis libris sine ullo labore emendandos. Tantum in mentem venit explicare, Avibus, ψ. 434.,

ἄγε δὴ σὺ καὶ σὺ τὴν πανοπλίαν πάλιν,

Brunckium induxisse αὖ ante πάλιν, neque de fonte, unde derivarit, memoriae quicquam mandasse. in exemplaribus enim ante eum editis non comparet. Sed Ravennas bonam scripturam tenet, — τὴν πανοπλίαν μὲν πάλιν. Eadem autem prosodiae lex in creticis versibus comoediae, paeonicis, choriambicis, perinde obtinet atque in iambicis illis. Versus ex Avibus 335.,

πολέμιόν γ' ἐτράφη.,

antistrophicum habet versum 351.,

τώδ' ἀποφυγόντε με.

Antepenultimam quia produci noluit, paullo ante ipse ἐξότου 'τράφην posuit, non, ἐξότ' ἐτράφην. Itaque hoc loco quidni maluerit idem

πολέμιόν γ' ἐπετράφη

dicere? Acharnensium versum 218. Brunckius ampridem ex antiquis emendatum libris MSS. edidit,

οὐδ' ἂν ἐλαφρῶς ἂν ἀπεπλίξατο.

Tamen altera contempta particula, quae etiam in Ravennate codice videtur conservata esse, Frid. Augustus Wolfius inveteratum vitium retinuit,

οὐδ' ἂν ἐλαφρῶς ἀπεπλίξατο.

Lysistrata, ψ. 1060.,

κᾄστιν ἔτνος τι, καὶ
δελφάκιον ἦν τί μοι,

videtur Aristophanes

κᾄστιν ἔτ' ἔτνος τι, —

dixisse. Nubibus, de versu 509.,

εὐτυχία γένοιτο τἀν-
θρώπῳ, ὅτι προήκων,

aliter, opinor, hoc tempore iudicabit Hermannus, atque olim. Ὅτι προήκων quidem in hoc versu apud Herodianum quoque scriptum exstat, libello de Constructione Verborum, p. 362. sed ὅτι an ὁτιὴ scribatur, non multum differt. Quamobrem hoc modo versus diffingo illos:

εὐτυχία γένοιτο τἀνθρώ-
πῳ, ὁτιὴ προήκων.

Dactylicum vero metrum in comoedia epicorum prosodiam non respuit. De anapaestico post dicam Capite V. Si quis autem forte in contrariam partem disputaturus versum e Suida, Vol. I. p. 39., opinioni suae defendendae idoneum existimaverit,

ἀλλ' ὡς πάροινος ἀγρότης ἀνεκλίθης,

hunc equidem non mirer, si idem Georgii Pisidae aliquem advocaverit, paullo ante ab eodem Suida proditum, p. 36.,

πρὸς τοὺς ἀγωγοὺς ἐτράπη τοῦ Τίγριδος.

Platonis igitur Comici verba illa pro iambico versu haberi tetrametro catalectico, prosodiae leges vetant. Quemadmodum autem ad id genus referri voluit Iacobsius, ita saepius evenit, ut si quae de comoedia fragmenta invenirentur, versibus ad metri speciem conturbatis, quum ad huius pertinerent iambicos versus generis, in trimetros ea a grammaticis redigerentur. Singulare eius rei exemplum Ric. Porso exposuit Appendice ad Toupii Emendationes, p. 499. 500., a Grotii errore petitum de versibus Anaxandridae in Excerptis, p. 641. Haec et talia non semel commiserunt grammatici, quamvis exquisita doctrina instructi; sed ista de re non sunt antiquiores certe obiurgandi, quum quis hodie metricis praeceptis imbutus, iambicum aliquem versum aut trochaicum aut anapaesticum

rectius metiri, quam antiqui illi, didicerit. Vidisti aliquid veri tu: etiam illi aliquid viderunt: si non eodem litterarum in genere: at in alio non minus praeclaro atque honesto. Latuit in occulto: quid iactas? nam si in medio res cerneretur, ne gloria quidem esset ulla inveniendi veri. Commemorantur a Suida, Vol. III. p. 575. V. φάλαγξ, Platonis comici verba ex Hellade, ἐοίκασιν ἡμῖν οἱ νόμοι τούτοις τοῖς λεπτοῖς ἀραχνίοις, ἃ τοῖσι τοίχοισιν ἡ φάλαγξ ὑφαίνει. Kusterum non fugit, eorundem ab Eustathio mentionem fieri cum quadam discrepantia: ἐοίκασιν ἡμῖν οἱ νόμοι τοῖσι λεπτοῖς ἀραχνίοις, ἃ τοῖσι τοίχοις ἡ φάλαγξ ὑφαίνει. Haec postrema Eustathii inde ab ἀραχνίοις integra verba iambicum versum efficiunt tetrametrum catalecticum. Deinde idem Suidas, Vol. II. p. 27., Platonis vocabula excitat εἴξασι et εἴκασι, ἀντὶ τοῦ ἐοίκασι. Hunc quidem Platonem significari philosophum, non comicum, apparet ex Timaei Lexico, p. 98. Verum potuit certe inde admoneri Kusterus, ut, uno praeterea ι pronomini τούτοις ex coniectura adiecto, priorem versum reconcinnaret,

εἴξασιν ἡμῖν οἱ νόμοι τούτοισι τοῖσι λεπτοῖς.

Sed Kusterus, *de fragmenti huius metro*, inquit, *quod prorsus turbatum est, restituendo despero.* Non est tamen iccirco Kusterus irridendus, quod rem nostris hominibus perspicuam non viderit, neque est nisi leviter notandus Grotius de versibus suis trimetris iambicis in Excerptis, p. 483. At severiore nota dignus est Brunckius, qui Aristophanis verba ex Glauco apud Pollucem non intellexerit ita esse versibus distinguenda:

καλύψας
καλύμματος τριβωνίῳ διαπαρθένευσα —◡.

Caeterum errant ii, qui extremam iambici versus tetrametri catalectici arsin posse dissolvi putant. hoc enim horridum reddit numerum et ingratum auribus: nec unquam quisquam comicus istiusmodi versum confin-

xit. Talem Brunckii induxit temeritas versum in Equites, 342.,

τῷ καὶ πεποιθὼς ἀξιοῖς λέγειν ἐναντίον ἐμοῦ; ,

arsi ad extremum dissoluta. In antiquis vero exemplaribus scripta sunt — ἀξιοῖς ἐμοῦ λέγειν ἐναντία. : in Brubachiano ἐναντί', quod reformari posset in ἔναντι, si melior eius vocis auctor exstaret Triclinio ad Sophoclis Antigonam, ᵯ. 1298.: neque alia remaneret difficultas in sententia. Etenim oratio quoque vitio affecta est, non metrum solum. Idem enim illud λέγειν itidem proximis versibus alio longe significatu recurrit: quod secus esse debuit. Ille enim ipse Cleon, qui iam ridet, quibus tandem rebus confisus Allantopoles repugnare sibi adversario tam diserto audeat, idem mox impudentiam destringit Allantopolae, qui repugnare iccirco se ausum profiteatur, quod ipse quoque ad λέγειν idoneus esse atque dicendi habere facultatem videatur. id ipsum autem posse eum, negat Cleon verbis, ἰδοὺ λέγειν. Ergo in illis superioribus pro λέγειν aliud vocabulum desideratur. Non est enim Attico scriptori consentaneum, eiusdem verbi iterum ac saepius deinceps significationibus uti plane diversis ac dissimilibus, sine ullo sententiarum acumine: quasi vero tanta sit Graecorum sermonis inopia atque paupertas, qui oratione sunt omnium locupletissimi. Itaque scriptum ab auctore esse non sine aliqua probabilitate illud videor coniicere:

τῷ καὶ πεποιθὼς ἀξιοῖς ἐμοῦ γ' ἐναντί' εἰπεῖν; .

Suam enim Cleon dicendi vim et copiam eximie ornat particula γέ pronomini adiuncta. Continuat autem Cleon verba Allantopolae ᵯ. 337., a quibus discesserant, περὶ τοῦ πρότερος εἰπεῖν.

Nullo est autem modo praetermittendum, duplicem esse istius metri caesuram, nec eam solam, quam vulgo norunt, reperiri. Alia enim praeterea increbruit incisio post anacrusin quinti iambici pedis, ut unam

partem iambicus versus expleat dimeter hypercatalecticus, alteram trochaicus dimeter brachycatalecticus. Hanc nominamus caesuram trochaicam, illam, quae vulgata est, iambicam. Trochaica autem caesura arctius est astricta legibus, quam iambica. Hac enim articulus adeo a nomine secluditur, veluti Ranis, ψ. 907. Pluto, ψ. 275. 284. 302., et praepositio, Nubibus, ψ. 1058. 1071. 1075. Thesmophoriazusis, ψ. 542., et particula καί, Nubibus, ψ. 1044. 1049., et ὦ a casu vocativo, Thesmophoriazusis, ψ. 532. 540.. Itaque minime est mirandum, anapaesto hac in sede Atticorum aures non offendi. Ad trochaicam vero caesuram nihil horum quicquam pertinet, in qua describenda et exprimenda tanta versatur cura Aristophanes, ut apostropho in ea perraro utatur, Nubibus, ψψ. 1068. 1351. 1402., Ranis, ψ. 936., Horis apud Athenaeum, libro VIIII. p. 372. B.,

κᾆτ' ἀπολιποῦσά γ' αὐτὸν ᾤχετ'· οὐ γὰρ ἦν ὑβριστής, :
ἀλλ' ἐξ ὅτου τοὐπρῶτον ἤρξαθ' ἡ μάχη γενέσθαι, :
οὐδ' ἂν τρί' εἰπεῖν ῥήμαθ' οἷός τ' ἦν, πρὶν ἐξαμαρτεῖν· :
σὺ δ', ὦ θεοῖσιν ἐχθρέ, ποῖά γ' ἐστὶν ἅττ' ἐποίεις; :
ὥστ' οὐκέτ' οὐδεὶς οἶδ' ὁπηνίκ' ἔστι τοῦ 'νιαυτοῦ. :

item Ranis, ψ. 964. Equitibus, ψ. 891. et 896.: nunquam ante eam anapaestum admittat; versum enim ex Ranis, 937., iam supra emendavimus: nec post eam encliticam ponat. In Lysistrata, ψ. 369., Ecclesiazusis, ψ. 286., Ranis, ψ. 414., Nubibus, ψ. 1080. 1383., mutato accentu scribas:

οὐδέν γάρ οὐδὲ θρέμμ' ἀναιδές ἐστιν, ὡς γυναῖκες. :
ὥρα προβαίνειν, ὦ 'νδρες, ἡμῖν ἐστιν· τοῦτο γάρ χρή :
ἐγὼ δ' ἀεί πως φιλακόλουθός εἰμι, καί μετ' αὐτῆς :
κἀκεῖνος ὡς ἥττων ἔρωτός ἐστι καί γυναικῶν. :
μαμμᾶν δ' ἂν αἰτήσαντος, ἧκον σοί φέρων ἂν ἄρτον. :

Eodem modo corrigo Nubibus versum 1434., Equitibus versus 841. 852. 871. 378. . Inconcinna est autem structura versus in Nubibus 1083. ita e codice editi:

τί δ', ἢν ῥαφανιδωθῇ πιθόμενός || σοι, τέφρᾳ τε τιλθῇ, :

in quo σοι, quum per caesuram a πιθόμενος disiungatur, a tota verborum continuatione propemodum exclusum videtur. Et id ipsum vero in scriptis exemplaribus nonnullis abest. Dionysius enim Lambinus in annotatione ad Horatii Satyram II. libri I. p. 28., sic versum protulit scriptum;

τί δ' ἢν ῥαφανιδωθῇ γε πειθόμενος, τέφρᾳ τε τιλθῇ; :

neque aliter scriptum testatur Aug. Ernestus in codice Iâ. . Idem est in vetustis exemplaribus editis, praeterquam quod ibi σοι illud additur. Sed vera scriptura videtur esse,

τί δ' ἢν ῥαφανιδωθῇ γε πιθόμενος, τέφρᾳ τε τιλθῇ; :

id est, *quid vero tandem tum, si raphanis perfossus fuerit et cinere vulsus, dum studuit tibi, tuaque est praecepta consequutus, poteritne argumentis ostendere, se non esse εὐρύπρωκτον?* Particula γέ in verbis Probi Improbo adversantis non solum commoda est, sed necessaria quodammodo. aliaque id genus alibi notabimus.

Ergo est aliquanto deminutus eorum numerus versuum, in quibus caesuram neglectam dixerunt. Id enim in versus tantum cadit vocabulis longioribus, si quae non facile aliter numeris accommodarentur: veluti in Lysistrata, ✠. 268. 269., Thesmophoriazusis, ✠✠. 551. 562. 566., Ranis, ✠✠. 921. 923. 935., Pluto, ✠. 510., Nubibus, ✠. 1076.,

ὅσαι τὸ πρᾶγμα τοῦτ' ἐνεστήσαντο καὶ μετῆλθον, :
μίαν πυρὰν νήσαντες ἐμπρήσωμεν αὐτόχειρες :
ἀλλ' οὐ γάρ ἐστι τῶν ἀναισχύντων φύσει γυναικῶν :
οὐδ' ὡς ὑπὸ τῇ πυέλῳ κατώρυξέν ποτ'. — ἐξόλοιο. :
οὔτοι μὰ τὼ θεὼ σὺ καταπροίξει λέγουσα ταυτί· :
ὦ παμπόνηρος, οἷ' ἄρ' ἐφενακιζόμην ὑπ' αὐτοῦ. :
κάπειτ', ἐπειδὴ ταῦτα ληρήσειε, καὶ τὸ δρᾶμα :
σημεῖον ἐν ταῖς ναυσὶν οὗ 'μαθέσταθ' ἐνεγέγραπτο. :
καὶ μαγγανεύουσαν, μολύνουσάν τε τοὺς ἑταίρους, :
ἥμαρτες, ἠράσθης; ἐμοίχευσάς τι, κᾆτ' ἐλήφθης.

Potest idem fieri molosso, veluti Nubibus, ψ. 1443., Equitibus, ψ. 353.,

τὴν μητέρ' ὥσπερ καὶ σὲ τυπτήσω. — τί φῄς; τί φῄς σύ;

ἐμοὶ γὰρ ἀντέθηκας ἀνθρώπων τίν'; ὅστις εὐθύς.

Sed non videtur Aristophanes caesuram neglexisse eo modo, quo cernimus Equitibus, ψ. 850.,

ἀλλ' ἐστὶ τοῦτ', ὦ Δῆμε, μηχάνημ', ἵν', ἢν σὺ βούλῃ:

quem versum ita volo reformari:

ἀλλ' ἐστὶ τοῦτο μηχάνημ', ὦ Δῆμ', ἵν', ἢν σὺ βούλῃ:

etsi vulgatum verborum ordinem retinuit Suidas V. μηχάνημα. Impolitos versus immiscuit Vespis Brunckius, 235. 247.,

πάρεσθ', ὃ λοιπόν ἐστιν, ἀππαπαί, παπαί, παπαιάξ,

μή που λαθὼν ἡμᾶς τις ἐμποδὼν κακόν τι δράσῃ.

Thesmophoriazusis corruptus videtur versus 565., quem cum proximo coniunctum apponam,

οὐδ' ὡς σύ, τῆς δούλης τεκούσης ἄῤῥεν', εἶτα σαυτῇ

τοῦθ' ὑπεβάλου, τὸ σὸν δὲ θυγάτριον παρῆκας αὐτῇ.

Numeros vides, quam sint salebrosi, tametsi et θυγάτριον nomen syllabas habet modis flexibiles, neque ulla necessitas relicuis vocabulis continetur, ut θυγάτριον caesuram evertat. Accedit, quod verborum est oppositio parum luculenta: nam extrema enunciatio nihil est aliud, quam: ἀντὶ τοῦ σοῦ θυγατρίου: atqui criminationi huic accommodatior videtur esse arguta relatio contrariorum. Itaque et loquendi rationem subtiliorem videor reddere et versum elegantiorem,

τοῦθ' ὑπεβάλου· ταύτῃ τὸ σὸν δὲ θυγάτριον παρῆκας.

Ergo Pluto, ψ. 303., scripsisse auctor videtur:

ἢ τοὺς Φιλωνίδου γ' ἑταίρους τοῦ ποτ' ἐν Κορίνθῳ.

Attendendum praeterea est diligenter Aristophanis scripta emaculanti, metrum hoc quibus in quoque systemate legibus ac modis in quaque sit fabula compositum, qua opera et quo studio ubique sit elaboratum.

In Ecclesiazusis enim, Lysistrata, Pluto maiori cura id genus quam in Thesmophoriazusis, aut Ranis, aut Nubibus politum est atque limatum. Itaque nullus in istis omnino in quacunque sede locus est anapaesto. Ergo facile refellitur Brunckius, qui in Lysistrata, ℣. 368., *melius ait esse illud ex duobus Regiis*,

οὐκ ἐστὶν ἀνὴρ Εὐριπίδου σοφώτερος ποιητής,

quam quod Iuntino et antiquis exemplaribus typis impressis vulgatum est, οὐκ ἔστ' ἀνὴρ —: eadem scriptura in Ravennate reperitur, et est verissima, illa autem Brunckii prava est et prorsus abiicienda. Versu 372. scripsit ille:

τί δὲ δὴ σὺ πῦρ ὦ τύμβ' ἔχων; ὡς σαυτὸν ἐμπυρεύσων; .

Sed in vetustis libris legitur τί δὲ σὺ —: Brunckius ex coniectura δή adiecit. Atqui particulis τί δὲ δή nihil nisi vehementius interrogatur et intentius. Requiritur autem adversantis particula, qua haec ad superiorem interrogationem tanquam contraria referatur. Inde scriptum efficitur ab Aristophane esse:

τί δ' αὖ σὺ πῦρ, ὦ τύμβ', ἔχων; —.

Sic plane in Acharnensibus, ℣. 1084., Lamacho conquerente,

οἵαν ὁ κῆρυξ ἀγγελίαν ἤγγειλέ μοι. ,

Dicaeopolis laetum ad se conspiciens currentem nuncium, at quae mihi quis properat cursu, inquit, nunciaturus. respondet autem per τίνα δ' αὖ. Avibus, ℣. 993., τί δ' αὖ σὺ δράσων; . Lysistrata, ℣. 426.,

τί κέχηνας, ὦ δύστηνε; ποῖ δ' αὖ σὺ βλέπεις; ,

Brunckius ex duobus Regiis ποῖ δὲ σὺ — scripsit: quod est improbandum. Sine interrogatione illud crebrius. Exempla de re pervagata ascribere taedet. Notabo Brunckii potius temeritatem, qui Avibus, ℣. 18.,

κἀπέδοτο τὸν μέν, Θαῤῥελείδου τουτονί
κολοιόν, ὀβολοῦ, τὴν δὲ δὴ τριωβόλου. ,

converti voluit τὴν δὲ δὴ in τήνδε δ' αὖ. Rarius est δέ γ' αὖ. Strophae respondetur in Pluto, versu 296.,

ἡμεῖς δέ γ' αὖ ζητήσομεν, θρεττανελὸ τὸν Κύκλωπα:

Equitibus, ψ. 967., decertat cum Cleone Allantopoles: ὁὐμοὶ δέ γ' αὖ λέγουσιν, ὡς —. Restituendum est δὲ αὖ in Euripidis Phoenissis. O! Thebarum nobiles, inquit, cives, Oedipus,

λεύσσετ', Οἰδίπους ὅδε,

Σφιγγὸς ὃς μόνος κατέσχον τῆς μιαιφόνου κράτη,

νῦν ἄτιμος, αὐτός, οἰκτρὸς ἐξελαύνομαι χθονός.

Versum enim illum, ὃς τὰ κλείν' αἰνίγματ' ἔγνω καὶ μέγιστος ἦν ἀνήρ,, e Sophoclis fabula illatum esse, vicit sententia Valckenarii. Aperte eam rem praeter alia declarat verbi ἔγνω persona tertia. neque enim ea in ἔγνων est convertenda. In Sophocle est αἰνίγματ' ᾔδη, Scholiastesque, ᾔδη, inquit, ἀντὶ τοῦ ἔγνω. Satiane iam perspicis quum versus ipsius tum scripturae eius originem? Sed de orationis quoque structura videndum est: aliquid certe Valckenarius quoque sensit, quam parum sint apta inter sese et composita membra: unde eo est deductus iudicio, ut primum etiam versum delendum censeret. id vero prave. Sed nihil prorsus illa de re quaerit Porso. Nam si hac utaris interpretatione: *en! Oedipus hicce ego, Sphingis qui solus crudelitatem fregi, miserandus iam atque abiectus civitate expellor*, parum habet loquendi figura in fine praesertim tragoediae gravitatis atque dignitatis. certe rhetorica est magis dicendi ratio quam tragica. Sed in Aldino exemplari ante ἄτιμος est δ' positum. quod esse verum liquet sine ulla controversia. enunciationum copulatio vere existit tragica: et νῦν δέ ita versatur in consuetudine Graecorum, vt vel ob hanc caussam sit expetendum hoc loco. Verba opponuntur versui, Σφιγγὸς ὃς μόνος —, neque tamen pendent a relativo pronomine, sed suis sunt finibus seclusa. Praeterea αὐτός ineptum videtur. interpretantur *solus* cum Valckenario. Sed

ita *ἔρημος* dici oportuit. *αὐτὸς ἐξελαύνομαι* est, nemo praeter me expellitur. Matthias *ἄτιμος αὐτός* interpunctione coniunxit. Sed ne id quidem placet. In libris autem nonnullis nomen abest illud. Scaliger *οἰκτρὸς αὐτὸς* prodidit, Grotius *οἰκτρὸς αὐτῆς*. Id quid sit, ex optimo illo apparet Aldi exemplari. Ibi enim omisso *αὐτός* legitur *ναῦ* pro *νῦν*. id autem est *νῦν αὖ*. Quum autem *αὖ* excidisset aliquando, accidit illud, ut alienam immigraret sedem, cuius rei simile habemus exemplum Aristophanis Equitum versu 787. in codice Ravennate, de quo post disputabimus. Scribe ergo:

λεύσσετ', Οἰδίπους ὅδε,
Σφιγγὸς ὃς μόνος κατέσχον τῆς μιαιφόνου κράτη·
νῦν δ' ἄτιμος οἰκτρὸς αὖ τῆσδ' ἐξελαύνομαι χθονός.

Similiter ✝. 636., *θεοὺς μαρτύρομαι, Ὡς ἄτιμος οἰκτρὰ πάσχων ἐξελαύνομαι χθονός.* Idem *δὲ αὖ* non uno loco Aristophani restitui Brunckius voluit, sed id quidem falso Acharnensibus, ✝. 1168. In stropha scribendum:

ὅν ποτ' ἐπίδοιμι τευθίδος.

Priscis exemplaribus typis impressis vulgatum est *ὅν γ' ἔτ' ἐπίδοιμι* —: in Ravennate MS. legitur *ὃν ἔτ' ἐπίδοιμι* —: apud Suidam V. *τευθίδος, ὃν ἔτ' ἴδοιμι* —. Meam sententiam confirmare licet exemplis a Berglero prolatis, ex Euripidis Medea, ✝. 164., *ἅν ποτ' ἐγὼ νύμφαν τ' ἐσίδοιμ' Αὐτοῖς μελάθροις διακναιομένους*: ac fortasse hic quoque *ἐπίδοιμ'* scriptum fuit antiquitus: sicuti apud Sophoclem Trachiniis, *τὰν οὐδ' ἐπίδοιμι πεσοῦσαν* —. Praeterea attulit Berglerus Aeschyli verba, *οὓς ἴδοιμ' ἐγώ ποτε θανόντας ἐν κηκῖδι πισσήρει φλογός*. Ergo recte est in exemplaribus vetustis antistrophicus versus scriptus,

μαινόμενος· ὁ δὲ λίθον βαλεῖν.

Pariter fefellit Brunckium Vesparum versus 735., ubi *σὺ δ' αὖ παρὼν δέχου* posuit, quum in exemplaribus legeret *σὺ δὲ παρὼν δέχου*. Sed nihil prorsus immutandum in istis. Stropha continetur versibus, 729.—735.,

πιθοῦ, πιθοῦ λόγοισι, μηδ' ἄφρων γένη,
μηδ' ἀτενὴς ἄγαν, ἀτεράμων τ' ἀνήρ.
εἴθ' ὤφελέν μοι κηδεμὼν ἢ ξυγγενὴς
εἶναί τις ὅς-
τις τοιαῦτ' ἐνουθέτει.
σοὶ δὲ νῦν τις θεῶν
παρὼν ἐμφανὴς
ξυλλαμβάνει τοῦ πράγματος
καὶ δῆλός ἐστιν εὖ ποιῶν·
σὺ δὲ παρὼν δέχου.

Antistropha est in versibus, 743 — 749.,

νενουθέτηκεν αὐτὸν ἐς τὰ πράγματα·
οἷς γ' ἐπεμαίνετ' ἔγνωκε γὰρ ἀρτίως,
λογίζεταί τ' ἐκεῖνα πάνθ' ἁμαρτίας
ἃ σοῦ κελεύ-
οντος οὐκ ἐπείθετο.
νῦν δ' ἴσως τοῖσι σοῖς
λόγοις πείθεται,
καὶ σωφρονεῖ μέντοι μεθι-
στὰς ἐς τολοιπὸν τὸν τρόπον,
πειθόμενός τέ σοι.

Et ista quidem omnia ex antiquis libris, imprimisque Ravennate, nisi quod in stropha nomini *δῆλος* adiunximus *ἐστίν*, quod metrum postulat. Memini Seidlerum narrare mihi, id ipsum ex antiquo MS. se consignatum habere. In antistropha autem *οἷς γ' ἐπεμαίνετ'* posuimus sequuti scripturae vestigia in codice uno Brunckii, *οἷός τ' ἐπεμαίνετ'*, in Ravennate, *οἷα τότ' ἐπεμαίνετ'*, in vetustis exemplaribus typis impressis, *οἷς ποτ' ἐπεμαίνετ'*. Sed de his iam satis: revertor ad Lysistratam. Ergo Brunckius claudicantem versum 377.,

εἰ ῥύμμα τυγχάνεις ἔχων, λουτρὸν ἐγὼ παρέξω.,

tanquam in suam formam parum sollerter instituit redigere:

εἰ ῥύμμα τυγχάνεις ἔχων, σοὶ λουτρὸν ἐγὼ παρέξω.

Necessarium vero pronomen *σοί* esse ex senis responso

intelligitur, ἐμοὶ σὺ λουτρόν, ὦ σαπρά; , verum anapaestus tamen fugiendus erat. Itaque auctorem scripsisse aio:

εἰ ῥύμμα τυγχάνεις ἔχων, λουτρόν γέ σοι παρέξω.

Ibidem in versum 516.,

σὸν δ' ἐστὶν ἔργον, ὦ χύτρα, τὸν ἄνθραχ' ἐξεγείρειν,
τὴν λαμπάδα θ' ἡμμένην ὅπως πρόφρων ἐμοὶ προςοίσεις.,

anapaestum satis durum induxit Kusterus tacite: in antiquis exemplaribus recte scriptum est: τὴν λαμπάδ' ἡμμένην.

Praeterea nego Aristophanem versum fecisse tam pinguem et crasso filo, qualem Brunckius ex suo libro, ut suspicor, ex Ravennate Invernizius edidit Thesmophoriazusis versum 567.,

ἀλλ' ἐκποκιῶ σου τὰς ποκάδας. — οὔποτε μὰ Δία σύ γ' ἅψει..

Et vero in antiquis exemplaribus typis impressis positum est οὐ δὲ μὰ Δία —. Deinde nunquam dixit Aristophanes οὔποτε in hoc genere vel metri vel sermonis, nisi per tmesin: etsi μήποτε dixit saepius. Pro simplici οὔποτε dicit οὐδέποτε. Lysistratae versus 541. emendabitur Capite VI.. Avibus, ᵯ. 956.,

τουτὶ μὰ Δί' ἐγὼ τὸ κακὸν οὐδέποτ' ἤλπισα,,

Brunckius οὔποτ' inculcavit, et ἂν post ἤλπισα: utrumque prave. Verum trochaicis tamen versibus minore metri licentia concedendum est illud. Avibus, ᵯ. 1106.,

γλαῦκες ὑμᾶς οὔποτ' ἐπιλείψουσι Λαυρειωτικαί· :

Equitibus, ᵯ. 1289.,

οὔποτ' ἐκ ταὐτοῦ μεθ' ἡμῶν πίεται ποτηρίου..

In Aldino quidem exemplari et Iuntino A. 1525. est οὔτέ ποτ' ἐκ —, quod pervulgatum est aliis pluribus: sed οὔποτ' in Iuntinis A. 1515. et 1540., quomodo scriptum protulit Io. Toupius Emendationibus in Pollucem, Vol. IIII. p. 369., repertumque videtur in Ravennate. Apud Athenaeum est κοὔποτ' ἐκ —. Posset vero scribi

οὐκέτ' ἐκ ταὐτοῦ: sed nihil mutandum. nam de οὐδέποτ' MS. libri B. nihil equidem laboro. Denique Thesmophoriazusis vide, ne in verbis Mnesilochi etiam particula adversantis desideretur ἀλλά. Itaque prioris fabulae scripturam una cum posteriore in libris consociatam esse statuo, ut in altera fabula,

ἀλλ' οὐδέποτε σύ γ' ἄψει. ;

in altera,

ἀλλ' οὐ μὰ Δία σύ γ' ἄψει. ,

positum fuisse credam. Nam ἀλλά, ut alibi, ita hic quoque intercidisse puto.

Postremo fateor displicere mihi v. 554. verborum a principio ad metri pedes coagmentationem,

ἀλλ' οὐκ ἂν ἔτ' ἔχοις· ὅσα γὰρ ᾔδης, ἐξέχεας ἅπαντα. .

nam Brunckius relictis exemplaribus scripsit, nihil admonito lectore, ἀλλ' οὐκέτ' ἂν ἔχοις· , mera negligentia, suspicor. Rogaverat autem Mnesilochus, cuperentne mulieres plura a se exponi de ipsarum flagitiis, βούλεσθε, πλεῖον εἴπω; . Itaque pro ἀλλ' οὐκ ἂν ἔτ' ἔχοις — respondere potuit mulier:

ἀλλ' οὐκ ἂν εἴποις, ὅσα γὰρ ᾔδης —.

CAPUT IIII.

Quam in metri his generibus iambicis caesurae aperuimus varietatem, eandem in trochaico versari metro tetrametro catalectico, facile mox poterit ab unoquoque perspici. Praeter vulgatam enim illam post dipodiam secundam invenitur alia quoque caesura post alteram arsin dipodiae secundae, veluti in his:

καὶ φορήσω τὸ ξίφος || *τολοιπὸν ἐν μύρτου κλαδί,* :
τῆδε μέντοι θἠμέρᾳ || *μάλιστ᾽ ἐπαναγορεύεται·* :
ὅτι συνείρων τοὺς σπίνους || *πωλεῖ καθ᾽ ἑπτὰ τοῦ ᾽βολοῦ·*
εἶτα φυσῶν τὰς κίχλας || *δείκνυσι καὶ λυμαίνεται,* :
τὰς γὰρ ὑμῶν οἰκίας || *ἐρέψομεν πρὸς αἰετόν.* :
δώσεθ᾽ ἡμῖν πᾶσι τοῖς || *ὄρνισι καταπιλώμενοι.* .

quo quidem caesurae genere trochaicam in partem versus dividitur et iambicam. Crebra haec, non minus atque illa, in comoedia: a tragicis semel admista huic generi reperitur a Sophocle, Philocteta, ✝. 1402.,

εἰ δοκεῖ, στείχωμεν. — ὦ || *γενναῖον εἰρηκὼς ἔπος.* .

Vulgatum quidem est *ὦ γενναῖον εἰρηκὼς ἔπος*: sed aliter haec distinxi, ut mutatae caesurae caussa appareat. Philoctetam Sophocles tanta inducit animi commotione loquentem, ut continuo audita voce, *στείχωμεν*, Neoptolemi excipiat verba, neque ea ad caesuram usque produci sinat, sed plenus laetitia et admiratione exclamet, et exclamationem incitatam voce teneat, ut consueta illa caesura ne desideretur quidem. Similiter affectus laetitia Cinesias apud Aristophanem Lysistrata, ut audit, quantopere ametur ab uxore sua, exclamat: *ὦ πρὸς τῶν θεῶν*. Quemadmodum autem Sophocles admirationi, ita Aristophanes Avibus, ✝. 174., irrisioni

personae compellationem adiungit, ἄληθες; ὦ σκαιότατον εἰρηκὼς ἔπος. Nam Aeschyli Persis, v. 163.,

ταῦτά μοι διπλῆ μέριμν' ἄφραστος ἔστιν ἐν φρεσίν,

reponendum arbitror — μέριμνα φρακτός ἐστιν — : id est, *cura inclusa et fixa versatur in pectore.* Porso enim transposuit vocabula parum subtiliter: ταῦτά μοι μέριμν' ἄφραστος ἔστιν ἐν φρεσὶν διπλῆ. Quidni ipse post διπλῆ verborum isti collocationi τὴν διπλῆν addidit grammaticus?

Itaque recte videor negare, quod homines quamvis docti tradiderunt, caesurae in hoc genere legem a comicis quidem saepenumero esse neglectam, neque admodum studiose observatam. Quae caesurae lex tametsi in comoedia non est usquequaque servata, tamen non sunt tam multi versus, quam existimarunt grammatici, in quibus contra eam commissum aliquid videas. Idque maximam partem in verbis est eiusmodi factum, quae longiora essent, quam ut sine aliquo labore et opera caesurae aptarentur: veluti in his:

ἡνίχ' ἡμεῖς δεῦρ' ἀφορμᾶσθαι παρεσκευάσμεθα, :
οὐκ ἀκούεις, οἷα θωπεύουσί σ', ὦ 'ναξ δεσπότα; :
ἕτερος αὖ λόφον κατειληφώς τις ὄρνις ούτοσί. :
τῶν τεθνηκότων ἀποκτείνῃ, τάλαντον λαμβάνειν. :
ἢν δὲ μὴ πείθησθε, συλληφθέντες ὑπὸ τῶν ὀρνέων, :
τοῖς κριταῖς εἰπεῖν τι βουλόμεσθα τῆς νίκης πέρι, :
πρᾶγμα κάλλιστον διαφθείρητε διὰ τὰ σχήματα. :
ὦ Πανέλληνες, βοηθήσωμεν, εἴπερ πώποτε, :
ἡ λαχανόπωλις παραβλέψασα φησὶ θατέρῳ.

Sic interdum Ἀθηναίοισι ponitur in huius generis versibus. Rarissima sunt exempla, in quibus trisyllabum verbum ultra caesuram dipodiae secundae una syllaba excurrit, et incorrupta quinque tantum, nisi quid me fugit, reperiuntur Vespis, versus 368. 478. 512., Acharnensibus versus 301., Pace, v. 645.,

ἡ δέ μοι Δίκτυννα συγγνώμην ἔχοι τοῦ δικτύου. :
νὴ Δί', ἦ μοι κρεῖττον ἐκστῆναι τοπαράπαν τοῦ πατρός :

νὴ Δί', εἰθίσθης γὰρ ἥδεσθαι τοιούτοις πράγμασιν·:
κατατεμῶ 'γὼ τοῖσιν ἱππεῦσίν ποτ' ἐς καττύματα.;
χρυσίῳ τῶν ταῦτα ποιούντων ἐβύουν τὸ στόμα,.

Praecipuum est enim propter apostrophum illud in Equitibus, ✝. 282.,

νὴ Δί', ἐξάγων γε τἀπόῤῥηθ', ἅμ' ἄρτον καὶ κρέας,.

Notatu vero dignum hoc est, quod in istis exemplis omnibus verbum illud trisyllabum molossum comprehendit, nusquam Cretici pedis modum aut dactyli. Nullam enim excusationem caesurae habet neglectio Avibus, ✝. 373.,

πῶς δ' ἂν οἶδ' ἡμᾶς τι χρήσιμον διδάξειάν ποτε,.

Levis est pedum cursus sine ullo pondere numeri, in Ravennate autem codice *χρήσιμον ἢ διδάξειάν ποτε* scriptum exstat. Haec igitur emendo sic:

πῶς δ' ἂν οἶδ' ἡμᾶς τι χρηστὸν ἐκδιδάξειάν ποτε,
ἢ φράσειαν —;.

Ranis, ✝. 1019., *ἐξεδίδαξας* restitutum est in locum simplicis verbi, *ἐδίδαξας*, ex antiquis probatisque libris. Ibidem, ✝. 1026., *ἐξεδίδαξα* revocavit Porso. Ibidem Aristophanes disiunctis enunciationibus dixit *ἆρ' ἐκδιδάσκω — ἢ φράσω;*. Denique, quod *χρηστόν* scripsi, confero ex Nubibus, ✝. 793., *χρηστόν τι συμβουλεύσατε.*, Ranis, ✝. 1421., *παραινέσειν Μέλλει τι χρηστόν,*, Lysistrata, ✝. 648., *ἆρα προὐφείλω τι χρηστὸν τῇ πόλει παραινέσαι;*, Equitibus, ✝. 88.,

πῶς δ' ἂν μεθύων χρηστόν τι βουλεύσαιτ' ἀνήρ;,

Pluto, ✝. 642., *ἆρά γ' ἀγγελεῖ χρηστόν τι;*, Avibus, ✝. 454., *χρηστὸν ἐξειπών.*. Plura similia praetermitto, ne exempla cumulem de loquutione satis vulgari. Depravatum est idem vocabulum in versu Sophoclis ex Eriphyle apud Stobaeum, Tit. XXXXIII. p. 163. Grot.,

ὅπου δὲ μὴ τὰ ῥᾷστ' ἐλευθέρως λέγειν
ἔξεστι, νικᾷ δ' ἐν πόλει τὰ χείρονα,
ἁμαρτίαι σφάλλουσι τὴν σωτηρίαν.

Scribo *τὰ χρῆστ'* pro *τὰ ῥᾷστ'*. Anglus quidam in Museo

Critico Cantabrigiensi, p. 144. No. II. A. 1813., scriptum coniecit τὰ λῷστ'. Idem Doederleinio in mentem venit, sed abiecit ipse Specimine suo p. 90. *Arridere* sibi confitetur τάρταστ', sive τὰ ἐρωστά, quae mihi quoque et omnibus, qui sapere volunt, *arrideant* alias: non item hoc in loco.

Nec vero in caesura non est peccatum versu 353.,

που 'σθ' ὁ ταξίαρχος; ἐπαγέτω τὸ δεξιὸν κέρας.

Reddo limatiorem versum Aristophani,

που 'σθ' ὁ ταξίαρχος; ἔπαγέ τοι τὸ δεξιὸν κέρας.

Loquendi figura eadem in Lysistrata utitur, ѵѵ. 433. 434.,

ποῦ 'σθ' ὁ τοξότης;
ξυλλάμβαν' αὐτήν, κὠπίσω τὼ χεῖρε δεῖ.,

et ѵѵ. 184. 185., ποῦ 'σθ' ἡ Σκύθαινα; ποῖ βλέπεις; θὲς ἐς τὸ πρόσθεν — τὴν ἀσπίδα.: Nubibus, ѵ. 633., ποῦ Στρεψιάδης; ἔξει τὸν ἀσκάντην λαβών.: Vespis, ѵѵ. 976. 977., ποῦ τὰ παιδία; Ἀναβαίνετ', ὦ πόνηρα, —. Alexidis ex Apeglaucomeno versus apud Athenaeum, libro VII. p. 301. B., emendare Frid. Iacobsius conatus est Additamentis, p. 175., versusque composuit hos:

καὶ γὰρ ἑψητοί τινες παρῆσαν ἡμῖν δαιδάλεοι.
πῶς; τὰ γὰρ καλὰ πάντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργ' ἀεί.,

trochaicos tetrametros catalecticos,

καὶ μὴν ῥυθμούς γε δαιδαλέους, νὴ τὸν Δία.

praeter immodulatos enim caesurae in altero versu neglectae numeros, vitium induxit dactylum. Iam autem viginti abhinc annis primus monuit God. Hermannus libro de metris, p. 115. 116., dactylum in pares huius metri sedes ab Aristophane quidem praeter duos duntaxat versus nusquam admissum reperiri: caeteros enim mendo affectos esse. Non multo post Ric. Porso ea ipsa duo exempla mendo carere negavit in Supplemento Praefationis ad Hecubam. nam ex impari sede iampridem exterminandum censuit Brunckius, veluti Acharnensibus, ѵ. 318., Equitibus, ѵ. 1289., et alibi.

Ista igitur in re quum satis iam constet Aristophanem summa esse cura ac diligentia versatum, facile potuit a multis observari, etiam caeteros comoediae auctores aliquid huic metro studii atque operae adhibuisse: et ita eam rem esse consequutos, ut incerti metri fragmentum nunquam in hoc genus cum dactylo sit digerendum. Vulgatum est apud Athenaeum: καὶ γὰρ ἑψητῶν τινὲς παρῆσαν ἡμῖν δαιδαλέοι πως. Τὰ γὰρ καλὰ πάντα Δαιδάλου καλοῦσιν ἔργα. De his extremis verbis incertus fuit Casaubonus, essentne Athenaei habenda an Alexidis. In hac sententia potuit Eustathius esse: mihi secus videtur: ineptum est enim illud πως vocabulo δαιδαλέοι adiectum. Pro ἑψητῶν Schweighaeuserus ex MSS. edidit ἑψητοί. Versus autem illi ad trimetros pertinent iambicos, et ita fere sunt reconcinnandi, ut arbitror:

καὶ γὰρ ἑψητοί τινες
παρῆσαν ἡμῖν δαιδαλεοι, νὴ τὸν Δία.
— Πῶς δαιδάλεοι; — Τὰ γαρ καλὰ παντα Δαιδάλου
καλοῦσιν ἔργα.

Notamus eundem Iacobsium, qui in Additamentis, p. 53., Cratini verba apud Athenaeum, libro II. p. 68. C., corrigenda hoc modo existimaverit:

ἦ ποτ' εἶδές μοι τὸν ἄνδρα, παῖ Λαερτίου, φίλον
ἐν Πάρῳ σικυὸν μέγιστον σπερματίαν ὠνούμενον;

Sunt isti deteriores adeo Schweighaeuseri versibus propter sermonis vitium. Fortasse poëtae haec sunt:

ἦ πώποτ' εἶδες, εἰπέ μοι,
τὶν' ἄνδρα, παῖ Λαερτίου φίλ', ἐν Πάρῳ
σικυὸν μέγιστον σπερματίαν ὠνούμενον;

Epicharmi versus apud Clementem Alexandrinum, Stromatum libro V. p. 719., Pott., H. Grotii Excerptis, p. 475., maximam partem ex antiquis libris Eusebioque ita restaurandos esse arbitror:

ἔστιν ἀνθρώπων λογισμός, ἔστι καὶ θεῖος λόγος.
ὁ λόγος ἀνθρώπων πέφυκε περὶ βίον καὶ τὰς τροφάς

ὃ δέ γε τὰς τέχνας ἅπασι συνέπεται θεῖος λόγος,
ἐκδιδάσκων αἰὲν αὐτούς, ὅ, τι ποιεῖν δεῖ συμφέρον.
οὐ γὰρ ἄνθρωπος τέχναν τιν' εὗρεν, ὁ δὲ θεὸς φέρει.
ὁ δέ γε τἀνθρώπου πέφυκεν ἀπό γε τοῦ θείου λόγου.

Agitur de extremo potissimum versu. Sententia perspicua est: *Et hominis quidem ratio ex ipsa illa divina fluxit ratione.* Sed versus scribitur vulgo:

ὁ δέ γε τἀνθρώπου λόγος πέφυκ' ἀπὸ τοῦ θείου λόγου.

Anapaestus hic non potest defendi versu,

τοῖς Ἐλευσίνοις φυλάσσων δαιμονίως ἀπώλεσα:

in quo δαιμόνιος dici potuit, opinor. In illis quae nos scripsimus pleraque ex vetustis sumpta sunt libris Eusebioque, praeterquam quod λόγος sustulimus: eo enim coniectura ducti sumus. Saepenumero ista dicendi figura, quam attractionem vocant, in vulgarem loquendi rationem conversa est, sive librarii eam sive indocti grammatici immutarent. Uberrime de hac re disseruit Lobeckius, ad Sophoclis Aiacem, v. 275. p. 261. Longe autem et late id patet loquendi genus, atque vere est et Graecum et Latinum: quumque huius et vulgaris illius rationis optio datur, vulgarem prae illa contemno. Multis autem locis ipsa interpunctione verborum restituitur. Sophoclis Philocteta, v. 1416., scribunt: κατερητύσων θ' ὁδὸν, ἣν στέλλει· sed vera orationis interpunctio haec videtur esse:

κατερητύσων θ', ὁδὸν ἣν στέλλει:

confirmatur hoc dipodiae termino. Demosthenis Oratione contra Timocratem, p. 701. 702. Reisk., ἐγὼ δ', εἰ κατορθώσειεν, ἣν ἐπ' ἔμ' ἦλθεν, ὁδόν, dele Comma post ἦλθεν. Aristophanis Pluto, v. 506.,

οὔκουν εἶναί φημ', εἰ παύσαι ταύτην βλέψας ποθ' ὁ Πλοῦτος,
ὁδὸν, ἣν τιν' ἰὼν τοῖς ἀνθρώποις ἀγάθ' ἂν μείζω πορίσειεν.

dele Comma post ὁδόν. Lysistrata, v. 167.,

εἴ τοι δοκεῖ σφῷν ταῦτα, χἠμῖν ξυνδοκεῖ.

interpunge post σφῶν: ταῦτα ad alterum membrum refer. Ita construxerunt orationem veteres illi, qui addiderunt ταῦτα verbo δοκεῖ, nempe ut subaudiretur. Avibus, ψ. 1630.,

εἴτοι δοκεῖ σφῷν, ταῦτα κἀμοὶ συνδοκεῖ.,

interpunctionem male mutavit Brunckius cum Dawesio Miscellaneis Criticis, p. 247. Lips., quam tamen Dawesius quidem intelligere poterat ex similibus exemplis loquendi his, quae ipse enumeravit. Euripidis Hippolyto, ψ. 1015. Valck., neminem mortalium tyrannis iuvare dicitur,

εἰ μὴ τὰς φρένας διέφθορεν
θνητῶν, ὅσοισιν ἁνδάνει, μοναρχία..

Ita verba superioris interpunxerunt aetatis editores. Augustus vero Matthias, nulla prorsus adhibita membrorum distinctione, in medio rem reliquit. Scribendum autem arbitror:

ἀλλ' ὡς τυραννεῖν ἡδύ; τοῖς γε σώφροσιν
ἥκιστά γ', εἰ μὴ τὰς φρένας διέφθορεν
θνητῶν, ὅσοισιν ἁνδάνει μοναρχία..

Tullii Quaestionum Tusculanarum libro V. Cap. 40. 116., *At vocem citharoedi non audiunt: ne stridorem quidem serrae tum, quum acuitur: aut grunnitum, quum iugulatur sus:*, cur Wolfius cum Davisio *sus* mutaverit in genitivum, non perspicio: ipse hanc Latinorum scriptorum loquendi consuetudinem annotatione attigit ad Horatii Satiram primam ψ. 88. . quanquam de Horatii quoque verbis a tanto viro dissentiendum mihi est. Possent vero verba *nullo labore* animo cogitari in subiunctis, *retinere velis:* facete iisdem et salse Horatius *infelix operam perdas* adhiberet, sed tamen relata hac sententia ad superiora per *at* particulam, non potuisset, ut arbitror, solos cognatos ponere: oderunt enim avarum illum et sordidum vicini quoque, noti, et caeteri. Horatium autem hoc significasse existimo: tu miraris; a nemine te amari, qui tam

invisis utaris moribus, ut ne cognatos quidem possis ullo modo servare amicos, qui tecum sponte et ipsa natura coniuncti sunt? Quamobrem puto Horatium dixisse haec:

Miraris, quum tu argento post omnia ponas,
Si nemo praestet, quem non merearis, amorem;
Ut si cognatos, nullo natura labore
Quos tibi dat, retinere velis, servareque amicos
Infelix operam perdas, — ?

Nunc autem Aristophanis versus tractabimus quosdam, in quibus dactylus est emendandus. Vesparum versu 1062. scripsit Brunckius:

καὶ κατ᾽ αὐτὸ τοῦτο δὴ μόνον ἄνδρες γε μαχιμώ-
τατοι,

e codice MS., suspicor: nam *in impressis*, inquit, *corrupti sunt numeri*. certe ordo quidem verborum, καὶ κατ᾽ αὐτὸ τοῦτο δὴ μόνον ex vetusto sumptus libro videtur: idem invenitur in exemplari Brubachiano: in superioribus enim exemplaribus typis impressis positum est καὶ κατ᾽ αὐτὸ δὴ τοῦτο μόνον. Quanquam γε Brunckium sua sponte intulisse suspicor. Alteram autem versus partem tribus contaminavit vitiis: quae etsi ultro deprehendes, de uno tamen breviter ipse te admonebo, particulas γέ et τέ in metro vel iambico vel trochaico ictu liberas esse oportere. Contra saepe acuuntur in anapaestico. idque in iambicos quoque versus cadit, ubi tali sunt in pede collocatae particulae, qui anapaesticum modum adaequet. veluti Alexidis versu ex Phaedro apud Athenaeum, lib. XIII. p. 562. A., Eustathium ad Iliadem, Ξ. p. 988. 15., Grotium in Excerptis, p. 593.,

v
οὔτε θεὸς οὔτ᾽ ἄνθρωπος, οὔτ᾽ ἀβέλτερος, :

Aristophanis Pluto,

v
ὥστε μετέχειν ἔξεστιν· εἰ γὰρ τῶν φίλων.

et,

ν
οὔτε γὰρ ὁ μισθὸς οὐδέν ἐστ' οὔθ' ἡ τέχνη. :
Ranis, ψ. 807.,

ν
οὔτε γὰρ Ἀθηναίοισι συνέβαιν' Αἰσχύλος :
Simyli versu apud Stobaeum Tit. LX. Grot.,

ν
οὔτε φύσις ἱκανὴ γίνεται τέχνης ἄτερ.

Sed illud tamen proprium esse initii tantum versuum iambicorum puto: secus esse in mediis eisdem arbitror: Menandri enim Methe apud Athenaeum, libro VIII. p. 364. E., scribendum est:

ἐγὼ μὲν οὖν, ὧν γ' ὁ θεός, οὐκ εἴασα τὴν
ὀσφὺν ἂν ἐπὶ τὸν βωμὸν ἐπιθεῖναί ποτε..

Eiusdem versus apud Stobaeum Grotii, Tit. CXVI., ita est, de mea sententia, corrigendus:

εἰ τἄλλ' ἀφαιρεῖν ὁ πολὺς εἴωθεν χρόνος
ἡμῶν, τὸ δὲ φρονεῖν ἀσφαλέστερον ποιεῖ. :

quod enim librarii scripserunt, τό γε φρονεῖν, idem fecerunt Valckenarius Brunckiusque in Theocriti verbis,

αἲ δέ κ' ἀρέσκῃ
τήνῳ ἄρνα λαβεῖν, τὺ δὲ τὰν ὄϊν ὕστερον ἀξῇ..

Aristophanis Avibus, ψ. 1614.,

νὴ τὸν Ποσειδῶ, ταῦτά γε σὺ καλῶς λέγεις.,

pronomen σύ, de exemplari Aemilii Porti in Lugdunense Batavorum, Kusteri, Burmanni, Brunckii propagatum, non reperitur in Aldino, tribus Iuntinis, et relicuis antiquioribus, quae mihi ad manum sunt. In Ravennate vero scriptum est:

νὴ τὸν Ποσειδῶ, ταῦτά γέ τοι καλῶς λέγεις.,

et recte sane. In Tagenistarum versu apud Harpocrationem, V. ἀπολαχεῖν, scribe οὐ μὴν ὁ σός γ' ἀδελφὸς —. Hoc nomine iam olim Hermannus Brunckium notavit Nubibus, ψ. 1472.: *γέ in Brunckiana lectione,* inquit, *in arsi est, ictumque habet, quod in hac particula merito cavent poëtae.*. Euripidis Supplicibus, ψ. 88. Herm.,

αἱματοῦντε χρῶτά τε φόνιον.,

praeter ictum ipsi numeri mihi displicent ad extremum. Itaque scribo equidem:

διὰ παρῇδος ὄνυχα λευκὸν αἱματοῦντε.
χρῶτά τε φοίνιον.:

in antistropha:

ἐπίπονόν τι κατὰ γυναῖκας εἰς γόους πέ-
φυκεν πάθος, ἓ, ἕ..

Omnino autem in Vespis μαχιμώτατοι ineptum videtur. Quam enim haec inficeta sententia est: *vel hanc unam ob caussam, quod acriter olim pugnavimus,* ἄλκιμοι ἐν μάχαις, *sumus pugnacissimi.* neque sane maiorem elegantiam in Porsonis emendatione cernas,

καὶ κατ' αὐτὸ δὴ μόνον τοῦτ' ἄνδρες ἀλκιμώτατοι..

Mihi autem paullo diligentius consideranti versum 1077., ubi iidem senes de se, sumus vere Attici, inquiunt,

ἀνδρικώτατον γένος καὶ πλεῖστα τήνδε τὴν πόλιν
ὠφελῆσαν ἐν μάχαισιν,.

et 1090.,

ὥστε παρὰ τοῖς βαρβάροισι πανταχοῦ καὶ νῦν ἔτι
μηδὲν Ἀττικοῦ καλεῖσθαι σφηκὸς ἀνδρικώτερον.,

haec igitur considerantibus nobis emendatio in mentem venit,

καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτο δὴ μόνον μάλ' ἀνδρικώτατοι..

Vides senes de rebus fortiter gestis gloriantes, illamque aetatem celebrantes, qua ipsi iuvenes fuerint: *o, qui acres nos olim et strenuos in pugnarum certamine praestitimus, et hanc ipsam unam maxime ob caussam plurimum virtute excellimus.* nam ἀνδρικώτατοι etiam de praesenti tempore intelligunt. Loquutionem κατ' αὐτὸ τοῦτο praeter alios attigit Casp. Valckenarius ad Herodotum, lib. III. C. 71. p. 233.. Sophocles Philocteta, v. 438., καὶ κατ' αὐτὸ τοῦτό γε. Non sine magna vi haec amplificantur verbis μόνον μάλα. Cum superlativo enim μάλα coniungi nolim, quia exemplum eius rei aliquod

atque id de Aristophane desidero. Inconsiderate Fischerus protulit Animadversionibus ad Wellerum, II. p. 144., Xenophontis ex Agesilao, Cap. V. §. 5., *αὐτίκα μάλα κάλλιστος* —. Quuum autem semel scriptum

μαλ'

esset *μόνονανδρ ιχωτατοι*, natum est inde *μόνον ἄνδρ' μαχιμώταροι*, id est, *μόνον ἄνδρες μαχιμώτατοι*. Corruptus est Lysistratae versus 822.,

μηδαμῶς ἔδεισά γε. .

Stribliginem interpunctione tollimus scribentes: *μηδαμῶς· ἔδεισά γε.* . at extrema tamen ista prorsus sunt insulsa et inficeta. Maximo est autem opere attendendum, antistrophica illa, ##. 797 — 804., et ##. 821 — 828., tanto esse acumine perfecta atque elaborata, ut non in sententiis solum summa versetur aequalitas atque convenientia, sed voces etiam sint adhibitae aut eaedem prorsus nonnullae utrobique, aut soni imitatione simillimae. Cui quidem rei, quum sit scenicorum propria poëtarum, tragici accuratam adhibuerunt diligentiam, Comicus vero argutam plane, supra quam cuiquam credibile sit nostrorum comoediae scriptorum. idque principium habemus illius sonorum in fine versuum congruentiae, qua huius aetatis poëmata exornantur. Et habet sane ea res, si verum fateri volumus, plurimum festivitatis ac venustatis in comoedia. id quod hoc ipso exemplo liquet.

In stropha ait senex:	antistropha quaerit mulier:
βούλομαι σε γραῦ κύσαι. :	*τὴν γνάθον βούλει θένω;* :
respondet mulier:	antistropha habemus:
κρομμύων τἄρ' οὐκ ἔδει. :	*μηδαμῶς· ἔδεισά γε.* .

utrinque *ἔδει*. Sed quid faciamus de illo, *σά γε*? Fin-

σαι

ge tibi scripturam, *ἔδειχε*, id est, *ἔδει χέσαι*. idque refertur sono ad superius *κύσαι*. Cuius quidem quasi concentus verborum quam facetus quamque urbanus sit lepor, ex alio paullo post exemplo licebit cernere de

Ecclesiazusis. Sed ut ne, priusquam illuc venias legendo, animi hilaritas tua restinguatur, nobiles illos versus adiungam, et, ut Graece dicam, Χαρίτων ἄνθος Goethii,

> Zwey Spatzen und ein Schneider,
> Die fielen vor dem Schuß,
> Die Spatzen von den Schroten,
> Der Schneider von dem Schreck,
> Die Spatzen in die Schoten,
> Der Schneider in den Dreck.

Membrorum Graecae orationis nexus idem vv. 917. 918., μηδαμῶς· Ἀρκεῖ χαμαὶ νῷν. Quoniam autem quibus terror incutitur subitus pavoreque expallescunt, iis usu venit nonnunquam, ut cacaturiant, et sua ipsorum merda inquinentur, ut si quis ignavus irruentem hostem conspexerit, χέσαιτο γὰρ εἰ μαχέσαιτο, ut ait Aristophanes Equitibus: namque καρδία δείσασα εἰς τὴν κάτω κοιλίαν καθείρπυσεν, id igitur in caussa est, ut graeci homines minitantes haud inurbane, credo, dicant: *nae, faciam ego, ut merda tibi e ventre elabatur.* Sic mulier in Thesmophoriazusis,

> τὸν σησαμοῦνθ', ὃν κατέφαγες, τοῦτον χέσειν ποιήσω.

Similiter Germani loquuntur, sicubi Francum aliquem improbum tractant: *ita te verberibus caedam, ut mingas.* nimirum bestiae quaedam, ut canes, urinam emittunt, si loris castigantur. Euripidis Supplicibus, vv. 21. 22. 23., de Adrasto legimus,

> Ἄδραστος, ὄμμα δάκρυσιν τέγγων, ὅδε
> κεῖται, τό τ' ἔγχος, τήν τε δυστυχεστάτην
> στένων στρατείαν, ἣν ἔπεμψεν ἐκ δόμων.

Vitium verbi κεῖται et incommodam sententiam corrigere varie conati sunt eruditi homines. Hermanni ἵκται a more tragicorum alienum mihi videtur. Dixisset certe Euripides de hac re ἥκει. Sed quum sic forte

ειτοτ'
in aliquo libro scriptum esset; κ αι ἔγχος, extrita litte-

ra, facile poteris intelligere, quomodo ex vera scriptura,

Ἄδραστος ὄμμα δάκρυσιν τέγγων ὅδε
κλαίει,,

mendosa illa promanarit. Neque tamen syllabarum litterarumque transpositio hoc uno, ubiubi est, ex fonte fluxit. Multa enim vitia dictandis quoque verbis sunt nata, quum vocabula similiter sonantia aures scribarum fallerent. Ita Ecclesiazusis, ℣. 538., pro *λήκυθον* in Monacinum codicem venit *λύκηθον*. Ranarum versu 1203.,

καὶ κωδάριον καὶ ληκύθιον καὶ θυλάκιον.,

mendum in fine tollendum. In vocabulo enim *θυλάκιον* principium versatur corruptelae. Post grammatici accessit manus metri prosodiaeque intelligentis, qui posuit *θύλακον*. Sed quum alii minus illi quidem docti, verum elegantiores tamen homines perspicerent, deminutivis nominibus deminutivum adiungi oportere, revocarunt *θυλάκιον*: quod ita esse ex Scholiastae annotatione apparet. *μικροπρεπές*, inquit, *τὸ κωδάριον. οὐχ οὕτω δὲ θύλακον. ἀλλ' ἐὰν τις ποιήσῃ θυλάκιον, ἐγχωρεῖ.* — *Insigniter corruptum locum* dicit Porso ad Euripidis Medeam, ℣. 140. XI. Sed quantilla est correctio,

καὶ κωδάριον καὶ ληκύθιον καὶ κυάθιον.

Pollux enim Onomastico, lib. VI. Cap. XVIIII. 105., *τὰ δὲ ἀγγεῖα*, inquit, *τῶν μύρων, λήκυθος μυρηρά, καὶ ἀλάβαστρον. Φερεκράτης δὲ ἐν Λήροις εἴρηκε καὶ κυάθιον διάργυρον, ᾧ τὸ μύρον ἐγχεόμενον.*: vulgatum est *ἐγχέομεν*: paullo post, *ᾧ τὸ μύρον ἐνῆν*.

Euripidis Medea, quum tutum ei hospitium Aegeus promisisset, tuta sane, inquit, apud te et salva essem, eius rei si mihi fidem praestares. At quid est, inquit Aegeus, cur dubites: parumne mihi confidis? Tum illa ℣℣. 734. — 740. Barn.,

πέποιθα· Πελίου δ' ἐχθρός ἐστί μοι δόμος
Κρέων τε· τούτοις δ', ὁρκίοισι μὲν ζυγείς,

ἄγουσιν οὐ μεθεῖ ἂν ἐκ γαίας ἐμέ·
λόγοις δὲ συμβὰς, καὶ θεῶν ἀνώμοτος,
φίλος γένοι' ἂν, κἀπικηρυκεύμασιν
οὐκ ἂν πίθοιο· τἀμὰ μὲν γὰρ ἀσθενῆ,
τοῖς δ' ὄλβος ἐστὶ καὶ δόμος τυραννικός.

Nam ἀνώμοτος verum esse, persuasi mihi quidem, confirmantque codices nonnulli. Alii ἐνώμοτος. Si quis autem est hodieque, qui istam tueatur scripturam, verbaque proxima sic corrigenda censeat: τούτοις δ', ὁρκίοισι μὴ ζυγείς, Ἄγουσιν αὖ μεθεῖ ἂν —, is me audiat velim in contrariam partem disputantem. Nam illud si dicit Medea, Aegeum iureiurando non obstrictum, proditurum ipsam Creonti, caussam addat oportet continuo, cur ea suspicione moveatur. Res est enim ista plena invidiae et offensionis, nisi excusatione aliqua leniatur, praesertim antiquorum illorum hominum iudicio, magis nostris hominibus religioso. Tum vero versu, λόγοις δὲ συμβὰς, καὶ θεῶν ἐνώμοτος, , verba λόγοις συμβὰς, *si sermonibus mecum conveneris*, hoc modo prorsus sunt supervacanea. Postremo φίλος γένοι' ἂν ita non satis sunt apta rei. neque enim amicum sibi et benevolum fore Aegeum nisi religione interposita negat, sed officia amicitiae opulentissimi regis gratia non superari, id illud est, de quo maxime addubitat. Ergo quum verum sit ἀνώμοτος, efficitur illud, ut mendum insit verbis, οὐκ ἂν πίθοιο. quod mendum facile tollitur scribendo: ἄκων πίθοιο. Est Homericum, ἑκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ, Meleagri, αὐτόματος δ' ἄκων, illustratum Iacobsio. Similiter Aristophanes Nubibus, ψ. 868., ἄκοντ' ἀναπείσας. Excusatio est autem peccati, si quem invitum peccasse dicimus. qua excusatione utitur Iulianus Oratione I. p. 17. A. ad Constantium, πλὴν εἴ που βιασθεὶς ὑπὸ τῶν καιρῶν ἄκων ἑτέρους ἐξαμαρτεῖν οὐ διεκώλυσας· : Aristophanis Plutus ψ. 781., ἄκων ἐμαυτὸν τοῖς πονηροῖς ἐνεδίδουν. : Philocleo Vespis, ψ. 1002., ἀλλ', ὦ

πολυτίμητοι θεοί, ξυγγνωτέ μοι. Ἄκων γὰρ αὔτ' ἔδρασα — :
Oedipus Coloneus Sophoclis, ✝. 520.,

ἤνεγκον κακότατ', ὦ ξένοι, ἤ-
νεγκον μὲν ἄκων, θεὸς ἴστω·.

Itaque Tigranem paedagogus, probi et honesti animi homo, a patre eius morti destinatus, rogat eum, ne patri istud ob facinus succenseat, οὐ γὰρ κακονοίᾳ τινὶ τοῦτο ποιεῖ, ἀλλ' ἀγνοίᾳ· ὁπόσα δὲ ἀγνοίᾳ ἄνθρωποι ἐξαμαρτάνουσι, πάντα ἀκούσια ταῦτα νομίζω., ut tradit Xenophon Cyropaedia, lib. III. C. I. §. 38.. Ibidem, C. III. §. 15., Cyrus Cyaxari, quoniam nunc tua in regione versamur, inquit, multas rerum tuarum σινόμεθα ἄκοντες. Miraberis, me locum satis vulgarem non ad rem grammaticam, sed ad vitam moresque hominum spectantem, dictis illustrasse ethnicorum, more iam paene obsoleto. Sed videndum erat, ne durus aliquis atque, ut Graece dicam, στρυφνὸς γραμματικὸς ea, quae invitus quisque commisisset in hominum societate, excusare nesciret, nisi Graecis exemplis admoneretur.

Idem illud ad genus librariorum pertinet peccatum in Aristophanis Acharnensium versu 91., ubi pro ἄγοντες ἥκομεν in Ravennate libro scriptum est ἥκοντες ἄγομεν. Antiphanis versu apud Pollucem, libro VIIII. Cap. XXIIII. 106., pro χαίρουσιν ὀνομάζοντες, in libris quibusdam et apud Athenaeum legitur χαίροντες ὀνομάζουσιν. Xenophontis Cyropaedia, lib. III. C. III. §. 30., Cyaxares in concione Cyri ducumque, ut hostes aggrediendos esse persuaderet, argumento utitur hoc, et milites impetu in hostes facto ferociores in castra redituros et audaciores, si hostes detrectare pugnam animadverterent, et illos virtute eorum cognita ita perculsum iri animo, ut magis eos pertimescerent. Graeca ita videntur emendanda esse: οὕτω γὰρ, ἔφη, ἐπειδὰν μὴ ἀντεπεξίωσιν ἐκεῖνοι, οἱ μὲν ἡμέτεροι μᾶλλον θαῤῥήσουσιν ἂν ἀπιόντες· οἱ πολέμιοι δέ, τὴν τόλμαν ἰδόντες ἡμῶν, μᾶλλον φοβηθήσονται.. nam θαῤῥήσουσιν ἂν in plerisque legitur

exemplaribus vetustis, particula ἂν aut plane expressa aut prave scripta, in Guelferbytano vero reperitur θαῤ-
αν
ῥήσαντες ἀπιᾶσιν. Quum enim θαῤῥήσοντες ἄπιασιν scriptum esset, alter superscriptum αν correctioni adhiberi opinatus, θαῤῥήσαντες ἄπιασιν posuit. Particulam ἂν cum futuro indicativi optimorum scriptorum sermone iungi, defendunt Marklandus, Brunckius, Hermannus, Schaeferus, Matthias. Verissime Fr. Aug. Wolfius ad Demosthenis Leptineam, p. 343. 344., *sunt in Atticis quoque*, inquit, *exempla particulae ἂν cum futuro illo iunctae, atque erunt plura, quo correctius id genus scriptorum editum erit.* Eundem loquendi usum exemplis confirmavit Lud. Heindorfius ad Platonis Phaedonem, p. 22. §. 13.

Iam ad trochaicum metrum revertimur. De Ecclesiazusarum versu 1156., priusquam, quid verum sit, diiudicemus, de proximo versu agendum est,

τοῖς σοφοῖσι μὲν τῶν σοφῶν μεμνημένους κρίνειν ἐμέ.

Ab initio τοῖς σοφοῖσι μὲν in omnibus est antiquis libris typis impressis, et MS. Monacino. Deinceps μεμνημένους est in Aldino exemplari, Iuntino A. 1515. et 1540. Metrum correxit Brunckius cum Scaligero scribens τοῖς σοφοῖς. Kusterus posuit τοῖς σοφοῖσι τῶν σοφῶν, omissa tacite particula μέν. Sed μὲν in hac dicendi figura necessarium est. Ergo recte illud retinuit Brunckius. Deinde pro μεμνημένους in Monacino libro repertum est μεμνήμένος, in Iuntino autem exemplari 1525., Basileensi utroque, Veneto Zanetti, Wecheliano, Brubachiano, Aem. Porti, Lugdunensi Batavorum, μεμνημένοις. id quod Invernizius, quamvis nihil admonens, in verborum continuatione posuit e libro Ravennate. Et comprobatur hoc terminatione nominis σοφοῖς. sonorum enim lusum dedita opera in his versibus consequutus est Comicus. Accurate Brunckius hanc loquutionem antiquis libris tuetur Lysistrata, vv. 177. 179., τοῖς

πρεσβυτάταις γὰρ προστέτακται τοῦτο δρᾶν, Θύειν δοκούσαις καταλαβεῖν τὴν ἀκρόπολιν. . Pace, ꝟ. 1082., ἐξὸν σπεισαμένοις κοινῇ τῆς Ἑλλάδος ἄρχειν; . Ita autem nobis certi et firmi iudicii fundamentum datur de illo versu, in quo summa disputationis cernitur,

τοῖς γελῶσι δ' ἡδέως διὰ τὸν γέλων κρίνειν ἐμέ. .

Quemadmodum enim superiore in versu respondent sibi, propter soni in exitu communitatem, σοφοῖς et μεμνημένοις, ita in hoc γελῶσι δ' et ἡδέως δι. similiter Equitibus ad αὐταῖσι βουλαῖς refertur αὐταῖς διαβολαῖς. Quae autem relicua in illo sunt, iis pariter respondetur in altero. Itaque vera dactyli correctio haec mihi videtur esse:

τοῖς γελῶσι δ' ἡδέως διὰ τὸ γελῶν κρίνειν ἐμέ. :

Verba τὸ γελῶν κρίνειν ἐμέ sono referuntur ad superiora, τῶν σοφῶν κρίνειν ἐμέ. Neutrum participii, pro substantivo usurpatum, non est ex more communis Atticorum sermonis, sed tragicis ac lyricis poëtis proprium, iisque scriptoribus, qui orationis magnificentiam, τὸ μεγαλοπρεπές, sunt consectati. quam quidem rem spectat iam Comicus, ut imitanda ea, id ipsum, de quo laudari cupit, id est, risum commoveat. Ad hunc modum Sophocles dixit Philocteta, ꝟ. 675., τὸ νοσοῦν, et alibi, τὸ ποθοῦν: Euripides, τὸ θυμούμενον: Thucydides, τὸ δεδιός et τὸ θαρσοῦν: Plutarchus, τὸ χαῖρον, τὸ ἡδόμενον, τὸ λυπούμενον, Libanius Antiochico, τὸ φθειρόμενον, ubi Reiskius, Vol. I. p. 321. 16., *schema Thucydideum*, inquit, *pro* τὴν φθορὰν, *vel* τὸ φθείρεσθαι. . Quaedam ex his protulit Henr. Schaeferus ad Dionysium Halicarnassensem, p. 205.. Itaque Epicurus definitionem proponens summae voluptatis, ὅρος τοῦ μεγέθους τῶν ἡδονῶν, ἡ παντὸς τοῦ ἀλγοῦντος ὑπεξαίρεσις, participio τὸ ἀλγοῦν significavit τὸ ἀλγεινόν. Qui quum *Democriti haeres* dictus sit ab Augustino, quoniam multa praecepta quasi haereditate accepit a Democrito, eam quoque loquutionem ab eo sumpsisse credo. Ornate enim

scripsit, sicuti fertur, et Ciceroni videtur, Democritus. Itaque non sine calumniae crimine insectatus Epicurum Plutarchus est, etsi eum non satis apte defendit A. Gellius Noctium Atticarum libro II. C. VIIII.: neque Ant. Muretus laudare Plutarchi sententiam debebat Variis Lectionibus, lib. XI. Cap. XVI. Avibus, ψ. 758.,

τοῦτ' ἐκεῖνο καλὸν παρ' ἡμῖν ἐστίν, ἤν τις τῷ πατρί,

vera est Ravennatis codicis triumque Brunckii scriptura, τοῦτ' ἐκεῖ καλὸν παρ' ἡμῖν —: ut ψ. 167., ἐκεῖ παρ' ἡμῖν τοὺς πετομένους ἢν ἔρῃ. Comprobavit Hermannus. Qui relicui sunt versus cum dactylo, ii maximam partem vel ex antiquis melioris notae libris, vel Grammaticorum veterum testimoniis, vel certa denique coniectura sunt emendati. Illud praeterea satis constat, intolerabilem, et multo etiam magis, spondeum esse in impari sede: neque ego multis ea de re exponam, sed dicis duntaxat caussa attingo, disputationemque duobus concludam exemplis, quae sunt aliqua ratione notabilia, Avium versu 385. et Lysistratae 634. Ille quidem in Iuntino exemplari anni 1525. sic est scriptus:

ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἄλλο σοί πω πρᾶγμ' ἠναντιώμεθα.

idemque ἠναντιώμεθα propagatum est exemplaribus, Basileensi Frobenii, Aemilii Porti, Lugdunensi Batavorum, Kusteri, Burmanni, Brunckii. At in Aldino, Iuntinis, A. 1515. et 1540., caeteris antiquioribus legitur ἐναντιώμεθα. Unde si quis scriptum ab auctore esse coniiciat, ἐνηντιώμεθα, is exemplo aliquo, usurpari eam imperfecti ab Atticis formam, doceat. Sed veram scripturam hanc esse arbitror:

ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἄλλο σοί πω πρᾶγμ' ἂν ἠντιώμεθα.

Eius autem rei documentum hoc habeto. Pericles apud Thucydidem, libro II. Cap. 40. p. 122., ubi virtutes Atheniensium laudibus concelebrat, multis in rebus, inquit, praestamus aliis civitatibus, καὶ τὰ ἐς ἀρετὴν ἠναντιώμεθα τοῖς πολλοῖς. Atqui alibi apud Thucydidem

est ἠναντιούμην, ἠναντιοῦτο, caetera, nec credo usquam ἠναντιώμεθα legi sine mendo. Iam vero animum advertas paullisper ad Hesychium, Vol. I. p. 1643.: ἤντησεν, inquit, ἀπήντησεν —. Θουκυδίδης δὲ τὸ ἠντιώμεθα, ἐπὶ τῷ ἐναντιώμεθα. . Itaque Thucydidem scripsisse aio: καὶ τὰ ἐς ἀρετὴν ἂν ἠντιώμεθα τοῖς πολλοῖς. Sic ἀντιᾷν est ἀντέχειν. Hesychius: ἠντία, ἀντεῖχε. et ἀντίος pro ἐναντίος, quo de dixit God. Hermannus Praefatione ad Euripidis Supplices, p. XIIII. XV. . Quemadmodum autem Aristophanis exemplaribus quibusdam ἐναντιώμεθα proditum est, ita idem illud in uno codice Thucydidis reperitur. atque Euripidis Supplicibus in libris vulgatum erat τἀναντία pro τἀντία. Ex Hesychio enim perspicitur, hac esse grammaticos interpretatione usos. Notatu autem dignum est ἐναντιώμεθα, imperfectum sine augmento legitimo, ab ἐναντιάομαι, quo verbo Lexica carent. tresque intelligimus esse imperfecti eiusdem significationis sed diversae originis formas, ἠναντιούμην, ἐναντιώμην, ἠντιώμην. Pluto, ℣. 44., καὶ τῷ ξυναντᾷς δῆτα πρῶτον; , miram tanquam participii formam ξυναντὰς ex MS. Dorvilliano annotavit Hemsterhusius cum glossemate Grammatici συναντήσας. Atqui praesens illud ξυναντᾷς mihi non valde placet hoc loco. Quamobrem suspicor Aristophanem imperfecto usum esse, ξυνάντας.

Graecorum autem illum loquendi usum, qui in particula ἂν cernitur, pertractavit Henr. Schaeferus ad Iuliani orationem in laudem Constantii, p. XVIII. . Aristophanis Vespis, ℣. 269., de Philocleone, οὐ μὴν προτοῦ γ' ἐφολκὸς ἦν, ἀλλὰ πρῶτος ἡμῶν Ἡγεῖτ' ἂν ᾄδων — : Nubibus, ℣. 852. Herm., veram antiqua exemplaria edita scripturam exhibent,

ἀλλ' ὅ τι μάθοιμ' ἑκάστοτε,
ἐπελανθανόμην ἂν εὐθὺς ὑπὸ πλήθους ἐτῶν. .

in codicibus nonnullis deest ἂν: sed idem omisit Scholiastes ad Euripidis Phoenissas, ℣. 71., excitans

eiusdem fabulae versum 412. Nubium versum 977.,

ἠλείψατο δ' ἂν τοῦ 'μφαλοῦ οὐδεὶς παῖς ὑπένερθεν
τότ' ἂν, ὥστε,

conferre iuvat cum verbis in Avibus, ὄμνυ δ' οὐδεὶς τότ' ἂν ἀνθρώπων. Annotatione ad Sophoclis Philoctetam, ℣℣. 294. 295.,

ταῦτ' ἂν ἐξέρπων τάλας
ἐμηχανώμην· εἶτα πῦρ ἂν οὐ παρῆν.,

recte interpretatur Brunckius Euripidis Phoenissarum versum 412.,

ποτὲ μὲν ἐπ' ἦμαρ εἶχον, εἶτ' οὐκ εἶχον ἄν.,

aliquando habebam in diem, aliquando nihil habere solebam. Idem ille quod ἂν *coniecturale*, inquit, *ea potestate, quam definivi, r a r i u s adhibetur in negativa propositione*, lepide Porso ista uno voluit exemplo refellere.

Iam de altero versu agatur Lysistratae. Senex de choro unus cauturum se profitetur, ne mulierum tyrannide viri opprimantur, Aristogitonisque exemplum se imitaturum,

ὧδέ θ' ἑστήξω παρ' αὐτόν· αὐτὸς γάρ μοι γίγνεται,
τῆς θεοῖς ἐχθρᾶς πατάξαι τῆσδε γραὸς τὴν γνάθον.

De vitio metri consentiunt grammatici, de correctione dissentiunt: de qua varie periclitatus est Brunckius. Hermannus, libro de metris, p. 117., assentitur Brunckio de αὐτὸς ἄρ' ἐμοὶ —. alibi idem sensit aliter. recte enim ille ad Nubium versum 1487., quod αὐτός auctorem significare negat. Sed dudum iam aliquid certe Berglerus vidit, quem pro nimia levitate sua contempsit Brunckius. Scriptum est enim ab Aristophane, ut arbitror:

ὧδέ θ' ἑστήξω· παρ' αὐτὸν αὐτὸ γάρ μοι γίγνεται,

propter Aristogitonis enim statuam stanti mihi illud ipsum contingit, ut scelestae huius anus maxillas feriam. Ranis, ℣. 560., ὃν αὐτὸς αὐτοῖς τοῖς ταλάροις

κατήσθιεν. , cui scripturae posthabeo ipsius Ravennatis ὃν οὗτος αὐτοῖς —. Sed ibidem, ψ. 1577., ἐγὼ μὲν οὐδ᾽ ἄν, εἴ τις Ἔλεγέ μοι —, Ἐπιθόμην, ἀλλ᾽ ᾠόμην ἂν Αὐτὸν αὐτὰ λῃρεῖν. , ieiunum αὐτά ut corrigatur, scribi volo:

αὐτὸν αὐτολῃρεῖν. :

quemadmodum Thesmophoriazusis, ψ. 514., repono αὐτέκμαγμα σόν. simile vocabulum αὐτεπώνυμος notavit Valckenarius ad Phoenissas, ψ. 776., αὐτόπαις et αὐτοπαρθένος Io. Albertus ad Hesychium, Vol. I. p. 628. .. Hesychius videtur dixisse: αὐτῷ τρόπῳ τινὶ παῖδ᾽ ὄντα. .

Particulam γάρ post plura vocabula poni, loquendi exemplis confirmes Aeschyli, Sophoclis, Euripidis, ipsius Aristophanis, Menandri, Diphili, Luciani, Aristaeneti. Unum sed paene singulare affero Philemonis apud Stobaeum, Florilegio Grotii, Tit. LXXXXVIII. p. 405., ἐμοὶ δὲ τοῦτ᾽ οὐκ ἔστιν· οὐκ ἐς ἡμέραν Χειμάζομαι μίαν γάρ. .. Huius rei ignoratione peccatum est interdum in distinguendis interpunctione verbis, sicut in versibus Menandri apud Suidam, V. ὑπάρχων, quos frustra emendare conatus est Io. Toupius Emendationibus, P. III. p. 298., rite a Porsone castigatus. Eiusdem generis est aliqua ex parte Cocali fragmentum Aristophanis, ex Macrobii Saturnalium libro V. Cap. XVIII.,

ἤμουν ἄγριον βάρος.
ἤτειρεν γάρ τοι μ᾽ οἶνος οὐ μιγεὶς πόμα
Ἀχελώῳ. .

Ita scripta haec circumferuntur in exemplaribus Macrobii. nam Brunckius, ἔτειρε γάρ τοι μ᾽ — posuit. Multa his verbis insunt, de quibus anceps sit coniectura: illud tamen assequi mihi videor, ἄγριον βάρος non ad ἤμουν, sed ad proxima pertinere, versus autem anapaesticos esse tetrametros, cohaerentes fortasse cum eiusdem fabulae fragmento apud Athenaeum, lib. XI. p. 478. E. . Iam vero illud fac cogitatione perpendas, πόμα Atticorum sermone usitatum non esse, sed πῶμα

dici, quod docuerunt Angli. Porso, *multa sunt loca, inquit, in quibus metrum πῶμα flagitet; nullus ubi πόμα postulet; pauca ubi admittat.* . Deinde vero eodem illo nomine verborum continuatio penitus conturbatur. Quibus rebus persuadetur nobis, glossema illud esse vocabuli βάρος, quod quum fini versus, id est, in margine tabulae ascriptum olim esset, post eidem illi versui ad extremum, tanquam vox ab auctore ipso posita, adhaesit. Primum ergo illud est eiiciendum. Deinde observavi exempla vocabulorum nonnulla, quoniam lineis superimposita essent, a proximo inferiore ad superiorem versum delatorum. id quod in his quoque verbis accidit, ut quum vocabulum βάρος, versibus praeter ordinem collocatis, nomini οἶνος, ut errore praetermissum, supra apponeretur, proximi versus sedem immigraret: hunc quidem ad modum:

ἥμουν ἄγριον βάρος
ἤτειρεν γάρ τοί μ' οἶνος οὐ μιγεὶς —.

Iam, quo tendam, intelligis. Arbitror enim sic illa emendanda esse:

ἥμουν·
ἄγριον τείρει γάρ τοί μ' οἶνος βάρος οὐ μιχθεὶς
Ἀχελώῳ.

Vertit Macrobius: *gravabar vino, cui aqua non fuisset admixta.*: unde constructio certe illa verborum, quam constitui ego, confirmatur.

CAPUT V.

In anapaesticis versibus tetrametris catalecticis caesura est una et firma et stabilis post dipodiam secundam, quae tam severis astricta est legibus, ut per eam nec praepositionem a nomine suo nec articulum secludi liceat. Duos versus, Ranarum 1026. et Acharnensium 636., vere emendavit Porso, de tertio me quidem assentientem non habet, Nubium versu 372.,

νὴ τὸν Ἀπόλλω, τοῦτό γέ τοι τῷ νυνὶ λόγῳ εὖ προςέφυσας.

Τῷ νυνὶ λόγῳ προςέφυσας quidem Attice dici non potuit, ut *νῦν* auctorem necessario scripsisse statuam. At Suidas tamen quod verba *τῷ νῦν λόγῳ* interpretatur *ποίῳ*, non spectavit huc, sed ad Sophoclis Electrae versum 769., *τί δ' ὧδ' ἀθυμεῖς, ὦ γύναι, τῷ νῦν λόγῳ;*. Hoc intelligitur ex MS. Monacino, pleno Grammaticorum additamentis, cui immerito multum tribuit Doederleinius Specimine suo. In illo enim libro in locum verborum *τῷ νῦν* ante *λόγῳ* invasit mala interpretatio, *ποίῳ*. *Τῷ νῦν λόγῳ* item in Oedipo Coloneo dixit Sophocles, ψ. 801.: idque his in verbis posuit Aristophanes. Sed pro correctione Porsonis, *τοῦτό γέ τοι δὴ*, alia excogitanda est certiore fundamento. Verba enim ad metri leges vitiosa tractanti, quum nihil de sententia auctoris ambigitur, praetermittendum non est, si qua possit, quamvis illa levior videatur, scripturae in exemplaribus antiquis diversitas inveniri. Atque in hoc quidem versu pro *τοῦτό γέ τοι* in Brunckii Membranis et vetustis libris editis omnibus *τούτῳ* sive *τούτου γέ τοι* legitur,

quod natum est ex τουτων γέ τοι. Itaque vera haec esse arbitror:

νὴ τὸν Ἀπόλλω, τοῦτ' αὐτό γέ τοι τῷ νῦν λόγῳ εὖ προςέφυσας.

Cum emendatione ista cohaeret Equitum versus Porsone primum notatus 787., qui inde a Kustero praeter antiquorum librorum fidem ita scriptus circumfertur:

τοῦτό γε τοὔργον ἀληθῶς ἐστιν (vel ἐστὶν) γενναῖον καὶ φιλόδημον.

In antiquis exemplaribus typis exaratis legitur τοῦτό γε σου τοὔργον ἀληθῶς γενναῖον —. In exemplari Aem. Porti abest σου: Scaliger omissum narrat in *vetere* libro. certe an non *casu* interciderit, dubito. Propius ad verum accedit quamvis mendosa praestantissimi illius codicis Ravennatis scriptura, τοῦτό γε τοι τ' ἀληθῶς αὖ τοὔργον γενναῖον —. Colligenti mihi disiectas quasi naufragio syllabas ita reficiendus versus videtur:

τοῦτ' αὐτό γέ τοι τοὔργον ἀληθῶς γενναῖον καὶ φιλόδημον.

Puto haec scholio confirmari, τοῦτό γέ τοι πρῶτον ἐπιδείκνυσι τὴν εἰς τὴν πόλιν εὔνοιαν.

Tantum igitur diligentiae in hoc metro caesurae adhibuerunt comici, ut nihil sit dubitandum de eiusmodi versibus, qualis est Acharnensium 645.,

ὅστις παρεκινδύνευσεν Ἀθηναίοις εἰπεῖν τὰ δίκαια.

Huiusmodi enim versus depravatos esse, iam olim vidit Ludolphus Kusterus: nisi enim caesura adsit versui, *in metro anapaestico vitii indicium esse solere*, annotatione ait ad Aves. Atque profecto illi fractos habent numeros et claudicantes, iamque pridem sunt plerique partim codicum ope partim grammaticorum coniectura subtiliter emendati. In Acharnensibus scriptum esse ab Aristophane liquet:

ὅστις παρεκινδύνευσ' εἰπεῖν ἐν Ἀθηναίοις τὰ δίκαια.

Nubibus versum 983. Kust.,

σὺ δὲ τοὺς νῦν εὐθὺς ἐν ἱματίοισι διδάσκεις ἐντετυλίχθαι·,

correxit Brunckius. Avibus, ᵱ. 481., scribe:

ὡς δ' οὐχὶ θεοὶ τοινῦν ἦρχον τῶν ἀνθρώπων τοπαλαιόν, :

Equitibus, ᵱ. 1324.,

πῶς ἂν ἴδοιμεν, ποίαν τιν' ἔχει σκευήν, ποῖος γεγένηται;.

Quem vero hoc ipso loco Brunckius et Hermannus libro de metris, p. 299., ex Avibus notarunt versum 600.,

τῶν ἀργυρίων. οὗτοι γὰρ ἴσασι· λέγουσι δέ τοι τάδε πάντες·,

de eo difficilior fortasse cuipiam existere disceptatio videatur, adiuncto versu Vesparum 566. Kust.,

κἂν μὴ τούτοις ἀναπειθώμεσθα, τὰ παιδάρι' εὐθὺς ἀνέλκει, :

quo digitum intendit Brunckius annotatione ad Aves. Sed id primo tantum oculorum obtutu. Porso additamentum Brunckii probans, γε ante παιδάρια, correctione utitur ea, ut ἀναπεισθῶμεν scribat. Atqui sic reprehendendus est grammaticus, quod non satis via processerit et ordine, quum γε posuerit propter ἀναπεισθῶμεν, et ἀναπεισθῶμεν propter γε. In utroque igitur Brunckii codice est ἀναπειθόμεθα, in altero autem σ supra scriptum minio. Unde colligimus, syllabam θα ex subsequenti prognatam esse, Aristophanemque scripsisse:

κἂν μὴ τούτοις ἀναπείθωσίν με, τὰ παιδάρι' εὐθὺς ἀνέλκει, .

Graeci enim, quorum sermoni quasi natura est datum, ut prona oratio ab altera constructione verborum fluat ad alteram, sicubi de genere quodam in universum agunt, facile a plurali numero rei cuiusque ad singularem delabuntur. Sed, ut quae dubia cuipiam videantur, exemplis approbem perspicuis, ne longe abeam, versus affero 564. 565.,

οἱ μὲν γ᾽ ἀποκλάονται πενίαν αὑτῶν, καὶ προςτιθέασιν
κακὰ πρὸς τοῖς οὖσιν, ἕως κλάων ἂν ἰσώσῃ τοῖσιν ἐμοῖσιν.

id est, *illi quidem lamentantur egestatem suam, et malorum cumulum addunt iis ipsis, quibus urgentur, malis, donec lamentando sua quisque meis aequaverit.* Loquendi figuram animadvertit Scholiastes, qui, ἐν σχήματι εἴρηκε, inquit, μεταβὰς ἀπὸ τοῦ πληθυντικοῦ εἰς τὸ ἑνικόν. ὁ δὲ νοῦς, ἕως ἂν οὗτοι τὰ κακὰ τὰ ἡμέτερα ἀποφήνωσι τοῖς ἑαυτῶν ἴσα. Ἄλλως. ἀντὶ τοῦ, τοσαῦτα λέγουσιν, ἕως ἂν αὑτοὺς πένητας ἀποδείξωσιν, ὡς ἐγώ. Namque ἰσοῦν activam, quam dicunt, apud Aristophanem significationem habet. Sic apud Sophoclem quoque, in verbis a Berglero percommode allatis, μηδ᾽ ἐξισώσῃς τάςδε τοῖς ἐμοῖς κακοῖς. Brunckius annotatione ad Sophoclis Oedipum Regem, ψ. 425.,

ἃ σ᾽ ἐξισώσει σοί τε καὶ τοῖς σοῖς τέκνοις.

neutralem eius verbi vim his ipsis Aristophanis verbis confirmare conatus est. Sed fefellit eum de universa illa sententia opinio. Sophoclis Electra, ψ. 1193., Clytaemnestra vocari mater Electrae sed indigna hoc nomine dicitur,

μήτηρ καλεῖται, μητρὶ δ᾽ οὐδὲν ἐξισοῖ.

Recte interpretatur Scholiastes, οὐκ ἴσα πράττει τῷ τῆς μητρὸς ὀνόματι., neque ego ἐξισοῖ pro ἐξισοῦται dictum accipio. Suam autem Erfurdtius correctionem verborum in Vespis, κακὰ πρὸς τοῖς οὖσι κακοῖσιν, ἕως ἂν ἰσωθῇ τοῖσιν —, ipse, sat scio, aliqua certe ex parte improbaret, si viveret. Eadem numerorum, pluralis et singularis, permutatio adhibita est versui 556., ubi Philocleo dicit, sibi ad dicasterii fores accedenti illico manum reos porrigere molliter, iudicis benevolentiam captaturos,

κᾆπειτ᾽ εὐθὺς προςιόντι
ἐμβάλλει μοι τὴν χεῖρ᾽ ἁπαλήν, τῶν δημοσίων κεκλοφυῖαν,

ἱκετεύουσιν θ' ὑποπίπτοντες, τὴν φωνὴν οἰκτρο-
χοοῦντες·.

In verbo ἐμβάλλει quae est persona cogitanda non pertinet ad illos ἄνδρας μεγάλους καὶ τετραπήχεις, de quibus ante dixit Philocleo. sunt enim isti ministri aut ostiarii, qui dicasterii vestibulum custodiunt, illorum instar hominum, qui in Westphalorum regno Francico nomine *gens d'armes* vocabantur, quum Hieronymus cinaedus spurcitie sua Germaniam et bona vina inquinabat. Iam enim de reis agitur: idque mente est tenendum in verbo ἐμβάλλει. Ut hoc loco προςιόντι, ita Nubibus, ℣. 993., προςιοῦσιν positum est,

— τοῖς πρεςβυτέροις ὑπανίστασθαι προςιοῦσιν, :

Brunckii si diis placet correctio, προςιών τις, auctoris sententiae non congruit. Referuntur enim ad se invicem haec tria: ἕρποντ' ἐξ εὐνῆς, εὐθὺς προςιόντι, εἶτ' εἰςελθών. Ecclesiazusarum versu 672. interroganti Blepyro:

οὐδὲ κυβεύσουσ' ἄρα γ' ἅνθρωποι;

respondet Praxagora:

,περὶ τοῦ γὰρ τοῦτο ποιήσει; ,

quasi Blepyrus dixerit: οὐδεὶς ἄρα κυβεύσει. Haec duo loquendi exempla Aristophanis cum aliis et aliorum scriptorum protulit Heindorfius ad Platonis Protagoram, p. 499. 500. . Eandem figuram explicuit God. Hermannus Nubibus, ℣℣. 973. et 987. . Hermannus idem Euripidis Supplicibus, ℣. 469.,

ἢ παρθενεύειν παῖδας ἐν δόμοις καλῶς,
τερπνὰς τυράννοις ἡδονάς, ὅταν θέλῃ,
δάκρυα δ' ἑτοιμάζουσι; ,

ratione adversatur Marklando Reiskioque, qui τύραννος scribi voluerunt. Damoxenus versibus supra excitatis, p. 32., ὅταν ἴδῃς — ποιοῦντα — καὶ ἐπιτρίβοντας. Late patet id genus: eodemque pertinet loquutio eiusmodi, qualis est in versibus Eustathio excitatis ad Iliadem, Γ. p. 415. 11. 12. Rom., ex Euripidis Hecuba, ℣. 363. 364.; Medea, ℣. 221. 222.,

ἐπεὶ ἴσως ἂν δεσποτῶν ὠμῶν φρένας
τύχοιμ' ἄν, ὅστις ἀργύρου μ' ὠνήσεται, ,

et,

δίκη γὰρ οὐκ ἔνεστ' ἐν ὀφθαλμοῖς βροτῶν,
ὅστις, πρὶν ἀνδρὸς σπλάγχνον ἐκμάθῃ σαφῶς,
στυγεῖ δεδορκώς, οὐδὲν ἠδικημένος. .

Hippolyto, ψ. 78., cum numero simul Casus cogitatione immutatur,

ὅσοις διδακτὸν μηδέν, ἀλλ' ἐν τῇ φύσει
τὸ σωφρονεῖν εἴληχεν εἰς τὰ πάντ' ἀεί,
τούτοις δρέπεσθαι, .

Paucis attingam etiam illam, quae huic generi finitima est, in Personarum numeris confundendis figuram. Aristophanis Lysistrata, ψ. 358.,

θώμεσθα δὴ τὰς κάλπιδας χ' ἡ μ ε ῖ ς χαμᾶζ', ὅπως ἄν,
ἤν προςφέρῃ τὴν χεῖρά τις, μή τοῦτό μ' ἐμποδίζῃ. :

Pluto, ψ. 280. 281., *φράσαι δ' οὔπω τέτληκας ἡ μ ῖ ν, Ὅτου χάριν μ' ὁ δεσπότης — κέκληκε δεῦρο*. Ibidem, ψ. 331., *ὠστιζόμεσθα* et *παρείην* rite defendit Duckerus. Equitibus, ψ. 57. 58., *αὐτὸς παρέθηκε τὴν ὑπ' ἐ μ ο ῦ μεμαγμένην. Ἡ μ ᾶ ς δ' ἀπελαύνει,* . Itaque Aristophanis Horis, *εἴ μοι κράτιστόν ἐστιν εἰς τὸ Θησεῖον δραμεῖν, Ἐκεῖ δ' ἕως ἂν πρᾶσιν εὕρωμεν, μένειν.* , quae antiquitatis explanandae caussa inter alia commemoravit Valesius ad Harpocrationem, p. 39., non intelligo, cur Porso annotatione ad Euripidis Hecubam, ψ. 1246., Toupii emendationem suscipere noluerit, *ἐ μ ο ὶ Κράτιστόν ἐστιν* —, sed inanes turbas moverit. Acharnensibus, ψ. 738., *ἀλλ' ἔστι γ ά ρ μ ο ι Μεγαρικά τις μαχανά. Χοίρους γὰρ ὑμὲ σκευάσας φασῶ φέρεν.* , Suidas scriptum protulit *ἀλλ' ἔστιν ἡ μ ῖ ν Μεγαρική τις μηχανή.* Fieri potuit, ut in antiquissimis libris scripta *ἀλλ' ἔστιν ἄ μ ι ν Μεγαρικά τις* — in vulgatum modum corrumperentur. Neque minus vero genera permutantur Personarum. Pluto, ψ. 365., ex Ravennate,

ὡς πολὺ μεθέστηχ', ὧν πρότερον εἶχες τρόπων. .

Lysistratae versu 42.,

τί δ' ἂν γυναῖκες φρόνιμον ἐργασαίατο,
ἢ λαμπρόν, αἳ καθήμεθ' —,

H. Grotius Excerptis, p. 909., *ἐργασαίμεθα* scriptum exhibet, versusque fragmentis annumerat incertorum poëtarum comicorum. Sumpsit enim ex Clementis Alexandrini Paedagogo, libro III. p. 254. 20. Pott. Sed altera scriptura confirmatur ibidem, libro II., et est antiquissima. Maiorem admirationem habent illa Scholiastae ad Equitum versum 237., *καὶ πόθεν ὑμεῖς αὐτὸ* (sc. *τὸ ποτήριον*) *ἔχετε, εἰ μὴ δῶρον ὑμῖν ἐδόθη, ἵνα ἀποστῶσιν.* Nunc ad Avium versum revertimur 600., cuius correctionem Brunckius coniectura tentaturus, scriptum voluit esse: *οὗτοι γὰρ ἴσασ'· εἴγε λέγουσιν τάδε πάντες·*. Paullo melius est Porsonis illud, *ὥστε λέγουσιν —*. Mihi autem *λέγουσιν* a Grammatico videtur venisse, quum Aristophanes scripsisset:

τῶν ἀργυρίων· οὗτοι γὰρ ἴσασ'· ὑμνοῦσι δέ τοι τάδε πάντες·.

Xenophon Memorabilium libro IIII. Cap. II. §. 33., *τὰ δὲ Παλαμήδους οὐκ ἀκήκοας πάθη; τοῦτον γὰρ δὴ πάντες ὑμνοῦσιν, ὡς διὰ σοφίαν φθονηθεὶς ὑπὸ τοῦ Ὀδυσσέως ἀπώλετο.* : quanquam *λέγουσι πάντες, ὡς Δειλότατόν ἐσθ' ὁ Πλοῦτος.* ipse dixit Aristophanes Pluto, ✝. 202. Itaque hac caesurae de lege non multum est controversiae. Nunc autem est cum Porsone pugnandum, quippe qui versus istos ita post dipodiam secundam distinguit caesura, ut quartum pedem dactylum, ubi ubi est, mendosum esse existimet. Enimvero sunt quidam versus, in quibus non alia ulla ex re pes ille, praeterquam librariorum errore est natus: sed tamen corruptos eos censemus non propter dactylum, dipodiae secundae pedem secundum, sed propter alias longe caussas, quae post exprometur. Ante omnia igitur hoc declarabo, Nubium versum 326., Vesparumque 350. in dactylo quidem illo caesurae corruptos non esse. Ricardus au-

tem Porso, si viam quandam atque ordinem voluit sequi, ita versari in hac re debebat, ut, nullo invento ante caesuram dactylo, praeterquam in versibus eiusmodi, de quibus aliae caussae suspicionem commoverent, dactylum quidem diceret nusquam eo reperiri loco, praeter versus quosdam mendosos, sed idoneam rationem intelligi non posse ullam, cur ille, ubi reperiretur, per se esset condemnandus. Etenim tetrameter ille catalecticus quum nihil sit aliud, quam dimeter anapaesticus cum paroemiaco, quis tandem offenderet, si inter alios anapaesticos hos inveniret versus:

ἔστιν ὀπῂ δῆθ', ἥντιν' ἂν ἔνδοθεν
οἷός τ' εἴης διορύξαι.

Equidem certe neminem novi, cui, ut exemplo utar, Euripidis versus displicuerint propter dactylum,

ἢ Κασάνδραν ἐςίδω, Τρῳάδες,
ὥς μοι κρίνωσιν ὀνείρους.

Haec igitur si vere sunt disputata, eo iam res redit, ut versus ipsi considerentur, si forte in dubium possint vocari, vel quod cum alio dactylus sit vitio coniunctus, vel quod mutatio aliqua fieri possit probabilis. Vespis igitur Chorus adhortatur Philocleonem, ut periculum faciat, si per foramen aliquod e custodia possit elabi:

ἔστιν ὀπῂ δῆθ', ἥντιν' ἂν ἔνδοθεν οἷός τ' εἴης διορύξαι, .

Nec in oratione neque in sententia res est ulla, quae merito possit vituperari. At Porsoni fieri posse videtur, ut voces transponantur hoc modo:

ἔστιν ὀπῂ δῆθ', ἥντιν' ἂν οἷός τ' ἔνδοθεν εἴης διορύξαι, .

Sed οἷός τ' εἰμί, οἷός τ' εἶ, οἷός τ' ἐστί, caetera, ita tantum constructione orationis disiungi possunt, ut in verbis interpositis summa eius rei vertatur, cuius potestas indicanda est. Recte igitur dicit Pluti versu 821. Cario:

ἐμὲ δ' ἐξέπεμψεν ὁ καπνός· οὐχ οἷός τε γὰρ

ἔνδον μένειν ἦν· ἔδακνε γάρ τὰ βλέφαρά μου.

Equitibusque, ѵ. 212., scribendum e Ravennate libro:

θαυμάζω δ', ὅπως
τὸν δῆμον οἷός τ' ἐπιτροπεύειν εἴμ' ἐγώ.

Nec minus perspicua est ratio loquendi Nubibus, ѵ. 200.,

ἀλλ' οὐχ οἷόν τ' αὐτοῖσι πρὸς τὸν ἀέρα
ἔξω διατρίβειν πολὺν ἄγαν ἐστὶν χρόνον.

Atqui Vespis non quaeritur, intusne foramen possit perfodere Philocleo: inclusus enim non poterat aliter, nisi ex interiore parte: sed omnino, perfodere foramen possit, si quod sit intus. Hoc potest Graece dici, ἥντιν' ἂν οἷός τε διορύξαι εἴης ἔνδοθεν, non, ἥντιν' ἂν οἷός τ' ἔνδοθεν εἴης διορύξαι. Ergo, quum Porsonis emendatio nulla sit, stabit suo loco dactylus: qui tanto firmior existat, oportet, si defendatur Nubium versu 326.,

ὡς οὐ καθορῶ. — Παρὰ τὴν εἴσοδον. — Ἤδη νῦν
μόλις ὁρῶ.

Ita scriptus est versus in antiquis exemplaribus typis impressis et libro Borgiano. Ἤδη νυνὶ μόλις ὁρῶ est in Monacino MS., quinto Brunckii, Veneto et duobus aliis Seidleri, cuius singularis humanitas mecum communicavit. νυνὶ in quatuor MSS. reperit Porso: ὁρῶ item tres habent Brunckii. Kusterus e MS. Vaticano, U. restitui poëtae voluit ἤδη νῦν καὶ μόλις ἀθρῶ, eademque verba reperta traduntur in uno codice Regio Ernesti, et, quem eundem esse, propter raram verborum ab illo discrepantiam, suspicatus est Hermannus, Brunckii codice membranaceo, inque uno Seidleri. alios enim libros, qui haec scripta referant, equidem non habeo. Porso in suis quoque libris videtur reperisse. ita enim in dimidia ferme codicum MSS. parte esse narrat. In Ravennate scriptum est, ἤδη νῦν ὡς μόλις αὐτάς, non, ἤδη νυνὶ μόλις αὐτάς. in libro quodam Porsonis αὐτάς lineis est superscriptum. Ista autem me contemplantem hae subierunt cogitationes. Hem: verbum ὁρῶ, estne

ab Aristophane positum? At, si est ita, unde tandem ἀθρῶ? Hoc ab interprete non potuit: est enim reconditius: nec magis potuit ab Aristophane: significat enim non, conspicere, sed intueri sive oculorum acie pervestigare, ut Sophoclis Oedipo Rege, ψ. 252., οὐ γὰρ ἴδοις ἂν ἀθρῶν βροτόν —. quae quidem significatio non magis huic est sententiae conveniens, quam ἑώρων ex magnorum duumvirum opinione. metrum enim iam ne commemoramus quidem. Quid igitur tandem faciamus verbo, aut unde ortum dicamus? Restat, ut ex alio vocabulo librariorum errore promanasse putemus. Hoc quod et quale sit vocabulum, eruere licet e Socratis responso, νῦν γέ τοι ἤδη καθορᾷς αὐτάς. Quid multa? hoc primum pro certo ponimus, ἀθρῶ mutandum esse in καθορῶ, cuius ὁρῶ illud est interpretatio, nisi pristinae vocis reliquias habeamus. Iam vero quaeritur, qua in sede illud καθορῶ sit collocandum. In fine non potest: corrumpit enim metrum. Sed bene accidit, ut quibusdam in libris καὶ ante μόλις, in Ravennate ὡς remaneret, quod scribendi compendio natum est ex καί: indicari autem videtur particulis istis, quo in loco illud sit reponendum. neutra enim particula satis convenit rei. Itaque καθορῶ ante μόλις collocamus, versusque apta terminatur catalexi, si Ravennatem librum sequimur. Nunc igitur habemus: καθορῶ μόλις αὐτάς. Sed quoniam νῦν post ἤδη conturbat numeros, eiicienda ea est particula: venit autem e subsequente versu. Quid quod ἤδη νῦν ne dictum quidem videtur ab Atticis. Dixerunt νῦν ἤδη. veluti Pluto, ψ. 316., ἀλλ' εἶα νῦν τῶν σκωμμάτων ἀπαλλαγέντες ἤδη:, Nubibus, ψ. 293., νυνί γ' ἤδη: Plato Sophista, p. 339. §. 43. Heind., ἄγε δή, νῦν γὰρ ἡμέτερον ἔργον ἤδη τὸν θῆρα μηκέτ' ἀνεῖναι: Sophocles Philocteta, ψ. 1177., ἀπὸ νῦν με λείπετ' ἤδη. De ἤδη νῦν vero exemplum non habeo. Corruptela affectum est νυνί apud Xenophontem Cyropaedia, lib. VI. Cap. I. §. 40., ὡς πορευομένου οὐκ,

ἔφη, ἤδη νυνί. Xenophontem dixisse νόει arbitror: quemadmodum est apud Sophoclem, Philoctetae versu 415., ὡς μηκέτ' ὄντα κεῖνον ἐν φάει νόει.. Ergo quum hac quoque de caussa expellendum videatur νῦν post ἤδη, putamus illa sic esse constituenda:

ὡς οὐ καθορῶ.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ.

παρὰ τὴν εἴσοδον.

ΣΤΡΕΨΙΑΔΗΣ.

ἤδη καθορῶ μόλις αὐτάς.

Quam apte autem et νῦν illud tollatur, et αὐτάς recipiatur ex Ravennate, facile perspicuum erit sententiarum et colloquii ordinem consideranti. Strepsiadae nubes cernere optanti digitum Socrates intendit ad Parnethem, unde lento descendere dicit gradu: βλέπε νυν δευρὶ πρὸς τὴν Πάρνηθ'· ἤδη γὰρ ὁρῶ κατιούσας ἥσυχα ταύτας.. Strepsiades earum nihil cernens, rogat Socratem, ille ubi sit locus, quo debeat oculos convertere: φέρε ποῦ; δεῖξον.. Cui quum Socrates accuratius et maiore studio regionem significasset: χωροῦσ' αὗται πάνυ πολλαί, Διὰ τῶν κοίλων καὶ τῶν δασέων, αὗται πλάγιαι., mirabundus ille, quod nihil dum conspiciat, et dubia spe suspensus, τί τὸ χρῆμα; inquit, ὡς οὐ καθορῶ.. His vero vix enunciatis, nubes iam ad introitum theatri monstrantur appropinquantes, ut possint facillime videri, παρὰ τὴν εἴσοδον. Ita, qui modo se cernere eas negarat, nunc, ubi proxime accederent, quanquam non plane, tamen aliqua certe ex parte conspiciens, sitim mox expletum iri sperans, quasi cura quadam liberatus, laetiore iam animo respondet, ἤδη καθορῶ μόλις αὐτάς.: sic, ut plenam certe faciat, quae modo brevior erat ac magis decurtata enunciatio. Socrates autem exiguo temporis intervallo post, quum iam scena ipsa a nubibus obsideretur, nunc aut lippum eum esse, aut plane cernere illas oportere declarans,

significatione particulae ἤδη, qua Strepsiades erat usus, aucta atque elata particulis νῦν γέ τοι ait:

νῦν γέ τοι ἤδη καθορᾷς αὐτάς.

Itaque aperta est caussa, cur νῦν illud post ἤδη collocatum etiam dicendi elegantiam tollat, quum Socrates respondeat: νῦν γέ τοι ἤδη. Nec potest obscurum esse, quam apposite adiunctum sit ex Ravennate libro αὐτάς. Placere sibi negat Porso, quoniam non item initio versus sit additum: cui lubentius assentirem, si quidem initio versus eadem inesset sententia, quae fine eiusdem continetur. His ergo constitutis caesuram quidem dipodiae secundae non esse laesam videmus corruptelae contagione extremae versus partis: et qui dactylum cupiant corrigere, aut tantam faciant verborum mutationem necesse est, quantam fieri Porso voluit, Σω. νυνὶ μάλ' ἀθρῶν βλέπε πρὸς τὴν εἴσοδον ἤδη. Νῦν γέ τοι ἤδη καθορᾷς αὐτάς, ut nullae in his Strepsiadae partes essent: qua ratione vis debilitatur colloquii, varietasque sermonis tollitur: neque magis probamus illorum sententiam, si quis contendat, versum hunc esse universum interpretamentis quibusdam superiorum verborum contextum, sic fere, ut ὡς οὐ καθορῶ sit interpretatio verborum, φέρε, ποῦ; δεῖξον: deinde παρὰ τὴν εἴςοδον verborum, αὗται πλάγιαι, tum ἤδη νῦν μόλις ὁρῶ verborum τί τὸ χρῆμα;: quo pacto illud quoque evertitur, quod proprium est veteris comoediae in verbis, παρὰ τὴν εἴςοδον. Haec enim mordicus tenemus, quia consimilia sunt eiusdem poëtae verbis in fragmento Insularum apud Scholiastam Avium, v. 297.,

τί σὺ λέγεις; εἰσὶν δὲ ποῦ;
— Αἱδὶ κατ' αὐτὴν ἣν βλέπεις τὴν εἴςοδον.

Sunt enim ista ex communi hausta fonte, quo pertinet Avium versus,

οὐδ' ἰδεῖν ἔτ' ἔσθ' ὑπ' αὐτῶν πετομένων τὴν εἴςοδον.

Itaque quum expellendo dactylo illi εἴςοδον nec argumentum idoneum ullum nec lenis mutatio ad-

hibeatur, equidem tueor eum, non minus, atque illum Vesparum, de quo ante disputatum est, neque de librariorum depravatione cogito. Priusquam autem aliam de hoc metri genere quaestionem proponam, controversam rem quandam attingere consilium est, et plenam dissensionis inter doctissimos homines, hoc tamen loco iudicandam. Sententia est enim aperienda de productione primae syllabae vocabuli ἀθρῶ in hemistichio,

ἤδη νῦν καὶ μόλις ἀθρῶ.

id enim fieri posse in comoedia Atticorum, negarunt Bentleius, Dawesius, Brunckius, Porso, quorum sententiae adversatus est praeter Io. Piersonem ad Moerin, p. 20., Godofredus Hermannus, opposuitque testimonia, Nubium versum 320.,

καὶ λεπτολογεῖν ἤδη ζητεῖ, καὶ περὶ καπνοῦ στενολεσχεῖν,

et versum 1468.,

ναί, ναί, καταιδέσθητι πατρῷον Δία.

de hoc quidem iam ante dictum est: pertinet enim ad prosodiam versuum iambicorum. Porso autem ita duntaxat brevem vocalem ante mutam consonantem cum liquida produci in hoc metro posse existimat, ubi aut poëtae alicuius verba excitentur, qui ista productione usus sit, aut nomen proprium usurpetur, quod aliter aptari metro non possit, veluti *Κεβριόνα* Avibus, v. 553., *Κυπρογένεια* Lysistrata, v. 551.. Illi vero generi, qnod poëtarum imitationem complectatur, Vesparum versum attribuit 678.,

σὺ δέ γ' ὢν ἄρχεις, πολλὰ μὲν ἐν γῇ, πολλὰ δ' ἐφ' ὑγρᾷ πιτυλεύσας,

et Nubium versum 335.,

ταῦτ' ἄρ' ἐποίουν ὑγρᾶν Νεφελᾶν —.

Ac de his quidem verbis dubitari non potest, quin poëtae alicuius sint lyrici. neque annumerari huic generi non potest Avium versus 216.,

πρὸς Διὸς ἕδρας, ἵν' ὁ χρυσοκόμας,

quem defendit Brunckius annotatione ad Lysistratam, ℣. 384. Sed illa, καὶ περὶ καπνοῦ στενολεσχεῖν, esse lyrici poëtae, ut existimavit Porso, equidem adduci ad credendum non possum. Ista vero consideranti mihi in mentem venit versus 579. ex Avibus,

καὶ σπερμολόγων, ἐκ τῶν ἀγρῶν τὸ σπέρμ' αὐτῶν ἀνακάψαι·,

qui multo minus potest lyrico vel tragico poëtae tribui. In utroque autem syllabam licentia quadam productam in thesi collocatam esse animadvertinus: unde iudicare licet, productionem eiusmodi ita ab Aristophane esse anapaestico metro adhibitam, ut ea non in arsi sed in thesi versaretur: quemadmodum levis illa productio penultimae nominis αἰθρίας Nubibus, ℣. 371. quoniam si in arsi fieret, syllaba levior ictu acuta extolleretur, et ita inculcaretur auribus, ut licentia acrius animadverteretur: id vero aliter est in thesi, qua liberior syllabae productio involuta et obscurata facillime delitescit. Itaque sicubi tam infirmae productionis syllaba arsi intenta reperitur, corruptelam esse illatam censemus, uti in illo μόλις ἄθρῳ, Lysistrata, ℣. 487., in codice Regio A.,

ὅ τι βουλόμεναι τὴν πόλιν οὕτως ἡμῶν ἀπεκλείσατε μοχλοῖς.

Avibus, ℣. 591.,

εἶθ' οἱ κνῖπες καὶ ψῆνες ἀεὶ τὰς συκᾶς οὐ κατέδονται,

ἀλλ' ἀναλέξει πάντας καθαρῶς αὐτοὺς ἀγέλη μία κιχλῶν.,

vitiosum esse κιχλῶν, facile ex re ipsa potest perspici. Non enim constat ex antiquorum scriptorum libris, κίχλας seu turdos comedere vermes culicesque arborum: neque tradidit hac de re quicquam Aristoteles, qui e tribus turdorum generibus unum quoddam visco vesci

tantum et resina narrat Historia Animalium, libro VIIII. Cap. XX. . Epicharnus fragmento apud Athenaeum, libro II. p. 64. F., Eustathiumque ad Odysseam, X. p. 795. 38., turdos dicit *ἐλαιοφιλοφάγους*. Bella vero laus turdi, si *populator olivae*, ut ait Ausonius, gravius arborum fructibus damnum affert, quam ipsi illi culices, eumque adeo morbum adauget, cui remedium quaeritur. Casaubonus, *integra saepe*, inquit, *oliveta sic turdorum greges populantur, ut inter agrorum calamitates non postrema ista censeatur.* . Porro quis nescit fabulam, ἔν τινι μυῤῥινῶνι κίχλη ἐνέμετο. διὰ δὲ τὴν γλυκύτητα τοῦ καρποῦ οὐκ ἀφίστατο, et quae sequuntur? Idem vero ille Aristoteles eiusdem libri Capite VIIII. de pico Martio, Avibus nostris commemorato, ѵ. 979., ὁ δὲ δρυοκολάπτης, inquit, οὐ καθίζει ἐπὶ τῆς γῆς· κόπτει δὲ τὰς δρῦς, τῶν σκωλήκων καὶ σκνιπῶν ἕνεκεν, ἵν' ἐξίωσιν· ἀναλέγεται γὰρ ἐξελθόντας αὐτοὺς τῇ γλώττῃ· — νεοττεύει δὲ ἐπὶ τῶν δένδρων, ὥςπερ εἴρηται, ἔν ἄλλοις τε δένδρων, καὶ ἐν ἐλάαις. βόσκεται δὲ τούς τε μύρμηκας καὶ τοὺς σκώληκας τοὺς ἐκ τῶν δένδρων.. Libro auctor VIII. Cap. III., avium genera enumerans, σαρκοφάγα, σκωληκοφάγα, ἀκανθοφάγα, ξυλοκόπα, caetera, apponit etiam σκνιποφάγα γένη, id est, ἃ τοὺς σκνῖπας θηρεύοντα ζῇ. tum ille οἷον πιπώ, inquit, ἥ τε μείζων καὶ ἡ ἐλάττων. καλοῦσι δέ τινες ἀμφότερα ταῦτα δρυοκολάπτας: deinde commemoratur κολιός: postremo alia avis, quam κνιπολόγον vocat, p. 583. C. Du Vall., quae quoniam ab ipso victu nomen habet, maxime videtur vulgo innotuisse. Haec est autem illa κνιπολόγος πιπώ, — κόπτουσα τὴν δρῦν διὰ τοὺς κνῖπας, quam narrat Antoninus Liberalis Capite XIIII. Io. Alberto excitatus ad Hesychium, Vol. I. p. 963. . Namque ἐγγίγνονται καὶ κνῖπες ἔν τισι τῶν δένδρων, ὥσπερ ἐν τῇ δρυῒ καὶ τῇ συκῇ, ait Theophrastus Historia Plantarum. Nomen πιπὼ idem usurpat Antoninus Liberalis Capite VIIII., sed πίπος, Aristoteles libro VIIII. Cap. I., πόλεμος δὲ καὶ ἀσκαλαβώτῃ καὶ

ἀράχνη — πίπῳ δὲ καὶ ἐρωδιῷ, et Cap. XXI., σκέλη δὲ βραχέα τῇ πίπῳ παρόμοια., nisi utrobique πιποῖ scriptum est ab Aristotele pro πίπῳ, quod coniecit H. Stephanus in Thesauro. Κνιπολόγον igitur necesse est Aristophanes quoque appellaverit hoc loco. Verius certe ἀγέλη μία πιπῶν dixisset, quam ἀγέλη μία κιχλῶν. Nam de productione litterae ι liquet ex Lycophronis versu 476.,

ὁ δ' ἀντὶ πιποῦς σκορπίον λαιμῷ σπάσας,

ubi Tzetzes avem hanc confudit cum ἐρωδιῷ. et illa ipsa Antonini Liberalis verba, κνιπολόγος πιπώ, hemistichium continere hexametri, admonuit me Schaeferus. Sed reperiuntur alia quoque nomina duo, πιπαλίς et πίγγαλος. Hesychius, πιπαλίς· ἡ παρά τισι, χαλκίς· παρὰ δὲ ἐνίοις, σαύρα.: et πίγγαλος· σαῦρος, ὁ καλούμενος χαλκίς. Vtrumque nomen eadem illa de ave dicitur. nam et σαύρα et σαυρός soricem sive sauricem significant, quo nomine Plinio πιπώ appellari inimicam ardeae, docuit Cl. Salmasius Exercitationibus Vol. I. p. 92. A. 2. Par. etsi non affirmem, πιπαλίδα et πίγγαλον esse σαύραν vel χαλκίδα, sed potuit pro eisdem Hesychius habere, quas inimicas ἐρωδιῷ accepisset. Quemadmodum autem πιπαλίς deminutivum est nominis πιπώ, ita πίγγαλος a vetusto nomine videtur derivatum esse πῖγος. Πῖκος, picus, fuit Aboriginum, teste Dionysio Halicarnasseo Antiquitatum Romanarum libro I. p. 12. 24.. Inde Picentinos nomen habere, tradit Strabo Geographiae libro V. p. 568. B. Almel. . Ergo Aristophanem scripsisse Avibus coniicio ἀγέλη μία πίγγλων, nomine πιγγάλων illum in modum contracto, de quo supra exposuimus: aut etiam fortassis πίγλων ex πιγάλων, simplici γ. De prosodia autem nihil prorsus repugnat regulae Avium versus 1321., quem commemorat Suidas, V. ἀγανόφρονος.,

τό τε τῆς ἀγανόφρονος ἡσυχίας.

Imitatur Comicus tragici sermonis granditatem: sicuti Lysistrata, ψ. 1289.,

ἡσυχίας πέρι τῆς ἀγανόφρονος,
ἣν ἐποίησε θεὰ Κύπρις. :

pravam enim scripturam μεγαλόφρονος Thierschius, doctissimus homo, nescio cur in μεγαλήτορος mutaverit Appendice ad Iacobsii Florilegium Poëticum. Eodem ex genere est versus Cratini ex Χείρωσιν in Bekkeri Lexicis Seguerianis, Vol. I. p. 335.,

ἀγανόφρονες ἡδυλόγῳ σοφίᾳ.

Aristophanis Vespis, v. 1010.,

ἀλλ' ἴτε χαίροντες, ὅποι βούλε-
σθ'. ὑμεῖς δὲ τέως, ὦ μυριάδες

ἀναρίθμητοι,
νῦν μὲν τὰ μέλλοντ' εὖ λέγε-
σθαι, μὴ πέσῃ φαύλως χαμᾶ-
ζ', εὐλαβεῖσθε.

verba, μυριάδες ἀναρίθμητοι, aut ex lyrico carmine aut hyperbolico proverbio videntur ducta. iisdem usus est Plato libro VII. de Legibus, p. 804. E. Steph., οἶδα ὅτι μυριάδες ἀναρίθμητοι γυναικῶν εἰσὶ τῶν περὶ τὸν Πόντον, : sed brevem tamen syllabam vocativi non video quomodo excusari possit, nisi scribatur:

ὑμεῖς δὲ τέως, ὦ μυριάδες
ἀναρίθμητοι.

Quamvis autem dactylus ante caesuram nihil suapte natura habeat duri aut salebrosi, tamen neutiquam ambigo de Vesparum versu 673., quin vera sit scriptura ᾔσθηνται, quam Suidas non uno loco testatus est. Versus 397.,

αὐτὸν δήσας — ὦ μιαρώτατε, τί ποιεῖς; οὐ μὴ
καταβήσει:,

idcirco vitiosus est, quia dactylum sequitur anapaestus, id quod ubiubi est in hoc metro certum est corruptelae indicium. Omnino enim haec licentia quaedam est in systematis anapaesticis, quae suum habent modum, si admittunt. Isto autem de genere in tetrametris ca-

talecticis praeter Vespas unus tantum Pace versus invenitur 733., de quo post dicemus. Illic igitur ad inelegantem pedum compositionem accedit aliquid, quod est praeter sermonis consuetudinem. Sosias enim quum repente Bdelycleone expergefactus audiret, Philocleonem in eo esse, ut fugam capesseret, statim exinde ad hunc se convertit: *heus, tu, quid agis, quorsum tendis?* Hoc autem modo ubi compellant Attici aliunde ad aliquem conversi, non dicunt simpliciter, τί ποιεῖς;, sed aut suo quemque nomine alloquuntur, aut pronomine οὗτος utuntur: οὗτος, τί ποιεῖς; , he du! was machst du da? . Sic Vesparum versu ab initio, quem affert Apollonius Dyscolus περὶ ἀντωνυμίας, p. 285., οὗτος, τί πάσχεις, ὦ κακόδαιμον Ξανθία; : Ecclesiazusis, αὕτη, πόθεν ἥκεις, Πραξαγόρα; : Pluto, οὗτος, τί δρᾷς, ὦ δειλότατον σὺ θηρίον; οὐ παραμένεις; : sic enim ista sunt construenda interpunctione. Thesmophoriazusis, ποῖ, ποῖ σὺ φεύγεις, οὗτος, οὗτος, οὐ μενεῖς; . Acharnensibus, ℣. 564., οὗτος σύ, ποῖ θεῖς, οὐ μενεῖς; : Equitibus, ℣. 240., interpunge: οὗτος, τί φεύγεις, οὐ μενεῖς; ὦ γεννάδα Ἀλλαντοπῶλα, μὴ προδῷς τὰ πράγματα. . Sed huius loquutionis exemplorum cumulus potest immensus congeri, eamque tractavit Dav. Ruhnkenius annotatione ad Timaei Lexicon Platonicum, p. 279. 280. . Itaque non probo, quod Matthias posuit cum Hermanno, Euripidis Hecuba, ℣. 1255.,

καὐτόν σε τοῦτον, πέλεκυν ἐξάρασ' ἄνω.,

pro, καὐτόν γε τοῦτον —. Polymestor enim si alloqueretur Agamemnonem, non compellaretur ab illo vicissim, opinor, verbis, οὗτος σύ, tanquam primum facta Agamemnonis ad ipsum vel nulla ipsius ad Agamemnonem conversione, á quo modo compellatus erat. Platonis Protagora, ab initio, Hippocrate post mediam noctem magna cum festinatione Socratem invisente, et alta eum voce rogante: Socrates, vigilasne an dormis? tum Socrates: καὶ ἐγὼ τὴν φωνὴν γνοὺς αὐτοῦ, Ἱπποκρά-

της, ἔφην. Οὗτος μή τι νεώτερον ἀγγέλλεις; : id est: *ego agnita ipsius voce, est is profecto Hippocrates, inquam. Heus, tu, numquid mali affers?* Ita construendam esse orationem, Ficino quoque visum est vertenti: *Hippocrates hic est, inquam. O! Hippocrates, numquid novi?* Cuius sententiam non assequutus videtur Heindorfius, verba illo ipso Ficino auctore, ut opinatur, sic interpungens: Ἱπποκράτης, ἔφην, οὗτος. Μή τι —. Dissentit idem a Ruhnkenio, qui Ἱπποκράτης οὗτος utrumque verbum ad compellationem pertinere ait. Sed utriusvis falsam puto opinionem esse. Altera ratione nimis quietus et tranquillus est sermo, hominis malum exspectantis nuncium, compellatioque ipsa desideratur: alteram si laudas, adhibetur vero compellatio, sed ea parum apte, ut videtur. Aristophanis Avibus, v. 63., οὗτος, quo aegre careremus, restituit Brunckius, οὗτος, τί δεινόν; οὐδὲ κάλλιον λέγεις; Itaque illo loco Vesparum pronomine οὗτος opus est, quia Sosias a Bdelycleone ad Philocleonem se convertit. Nam Pace, v. 362., Mercurio Trygaeum alloquente, ὦ μιαρὲ καὶ τολμηρέ, τί ποιεῖν διανοεῖ; , diversa rerum est species, itemque Equitibus, v. 1224. Quamobrem scripsisse Aristophanem puto haec:

αὐτὸν δήσας. — ὦ μιαρ' οὗτος, τί ποιεῖς; οὐ μὴ καταβήσει;

Loquutionem satis tritam, οὗτος, vel αὕτη, τί ποιεῖς; ipse adhibuit Nubibus, v. 723. et alibi, Ranis, v. 198. Avibus, v. 1164., Ecclesiazusis, v. 372., Pace, v. 682. Deinde eodem modo canem alloquitur Philocleo ibidem, v. 900.,

ὦ μιαρὸς οὗτος· ὡς δὲ καὶ κλέπτον βλέπει.

Thesmophoriazusis Mnesilochum mulier, v. 649.,

ὦ μιαρὸς οὗτος· ταῦτ' ἄρ' ὑπὲρ Εὐριπίδου
ἡμῖν ἐλοιδορεῖτο.

Sic enim ista interpungo, quoniam fidem Iuntino exemplari habeo. In posterioribus comparait ὁ μιαρὸς

οὗτος ταῦτ' ἄρ' —, sed antiquam scripturam, ὦ μιαρὸς —, revocavit Gelenius in Basileense Frobenii. Similiter, sed continuata compellatione, Equitibus, ✝. 125., ὦ μιαρὲ Παφλαγὼν, ταῦτ' ἄρ' ἐφυλάττου πάλαι. Dicis caussa adiungo, Porsonem scripta ab auctore coniecisse, ὦ μιάρ' ἀνδρῶν, quod est ὦ μιαρώτατε Ἀνδρῶν ἁπάντων Pluti versu 79.

Longe autem corruptior est alter versus ex Pace, eoque difficilior emendatu, quod iam olim grammatici operam ei impertierunt corrigendo, verbaque pro suo quisque iudicio immutarunt. Antiquissimi editores ita scriptum exemplaribus prodiderunt:

ἣν ἔχομεν ὁδὸν λόγων εἴπωμεν, χὤσα τε νοῦς αὐτὸς ἔχει,

nisi quod in Iuntino libro A. 1525. et 1540. ἥν est positum pro ἣν: quae res in caussa videtur esse, ut in codice B. ἔχωμεν scriptum sit pro ἔχομεν. credo enim illud non incuria exaratum, sed ex antiquo libro quodam ductum esse. Typothetae enim peccatum in Iuntino A. 1540., χ' ὤσα τινοῦς, praetermitto. Sed antequam de priore hemistichio quaeram, de altero dicendum est, quid sentiam. Emendatorem facillime agnoscas in verbis codicis A., illo Lysistratae A. haud melioris, χὤσα τε νοῦς αὐτὸς ἔχει γε. Memorabilis est autem scriptura Ravennatis codicisque B., ὅσα τε νοῦς ἔχει. Id esse intelligo ὅσ' αὐτὸς νοῦς ἔχει. Haec quum sic scripsisset

αὐτὸς

librarius errorem correcturus: ὅσα τε νοῦς ἔχει, provenit paullatim, aliis ea describentibus, ὅσα τε νοῦς αὐτὸς ἔχει. Metri corrector ab initio χὤσα τε scripsit: alius in fine addidit γε: alius mutato vocabulorum ordine posuit, χὤσα τε νοῦς ἔχει αὐτός, quod ipsum, metri corrigendi caussa, proposuit Florens Christianus: legiturque in exemplari Brubachiano. Sed si recte interpretati sumus Ravennatem, veram statuimus scripturam esse ὅσ' αὐτὸς ἔχει νοῦς. Ergo hemistichio adiungendum est εἴπωμεν:

εἴπωμεν ὅσ' αὐτὸς ἔχει νοῦς.

Iam intelligitur, λόγον illud, quod Brunckius eodem ex libro A. posuit, item pravi esse emendatoris: relicuorum autem librorum scripturam, λόγων, non solum bonam, sed necessariam prorsus esse. Et vero etiam pluralis eius vocabuli numerus rectius in hac re dicitur, quam singularis. dicendi rationem, ὁδὸν λόγων, illustravit Lud. Kusterus ad Equitum versum,

φράζειν, 'Ερεχθείδη, λογίων ὁδόν, —.

Sic Avibus, ℣. 1375., ὁδὸν μελέων: Pindari Olympio carmine I. ℣. 178. ὁδὸν λόγων non recte interpretatur Heynius, *viam ad laudes*. Aeschylus Prometheo, λόγων ἴχνος. Ac vellem equidem, de relicuis quoque rebus tam certum haberem iudicium: nunc vero coniecturam tantum facimus, scripsisse Aristophanem:

ὁδὸν ἣν ἔχομεν τοιῶνδε λόγων, εἴπωμεν ὅσ' αὐτὸς
ἔχει νοῦς.,

ex Ranis, ℣. 355., εὐφημεῖν χρὴ κἀξίστασθαι τοῖς ἡμετέροισι χοροῖσιν,

ὅστις ἄπειρος τοιῶνδε λόγων,.

Sophocles, τὸ γὰρ νεάζον ἐν τοιοῖςδε βόσκεται Χώροισιν.

Superest, ut de caesura agatur post primam dipodiam, quam saepe grammatici dicunt negligi. Sed, quomodo negligatur, demonstrandum est. Id enim duabus potissimum rationibus factum est, verbo quoque legitimam caesurae sedem aut una brevi syllaba excedente,

⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑ | ⏑ —,

aut tertium pedem explente,

⏑⏑ — ⏑⏑ — ⏑⏑ — |.

Illo ex genere maximam partem haec sunt: Nubium versus, 322. 358. 370. 375. 398. 962.,

ὥστ' εἴ πως ἔστιν | ἰδεῖν αὐτάς:
χαῖρ', ὦ πρεςβῦτα | παλαιογενές,:
φέρε ποῦ γὰρ πώποτ' | ἄνευ Νεφελῶν:
αὗται βροντῶσι | κυλινδόμεναι:

καὶ πῶς, ὦ μῶρε | σὺ καὶ Κρονίων :
ὅτ' ἐγὼ τὰ δίκαια | λέγων ἤνθουν :

Ecclesiazusarum versus, 597. 639. 647. 664. 682., Avium versus, 468. 488. 493. 566. 575., Vesparum versus, 660. 706. 716. 1043. 1047., Equitum versus, 765. 774. 781. 812., Acharnensium versus, 628. 653., Lysistratae versus, 490. 510. 530. 578., Thesmophoriazusarum versus, 795. 799. 811., Ranarum versus, 1028. 1052. 1056. 1067., Pluti versus, 570. 584. . Haud minor exemplorum cumulus de altero est neglectae caesurae genere. Nubibus, vv. 274. 314. 316. 336. 346. 371. 380. 967. 972.,

ἐπακούσατε δεξάμενοι | θυσίαν :
πρὸς τοῦ Διὸς ἀντιβολῶ | σε, φράσον :
ἥκιστ'· ἀλλ' οὐράνιαι | Νεφέλαι :
πλοκάμους θ' ἑκατογκεφάλα | Τυφῶ :
ἤδη ποτ' ἀναβλέψας | εἶδες :
καίτοι χρῆν αἰθρίας | ὕειν :
ἥκιστ'. ἀλλ' αἰθέριος | δῖνος :
ἢ Παλλάδα περσέπολιν | δεινάν :
ἐπετρίβετο τυπτόμενος | πολλάς, :

Ecclesiazusis, vv. 616. 646., Avibus, vv. 687. 696., Vespis, vv. 357. 381. 564. 571. 573. 579. 587. 611. 652. 680. 712. 728., Equitibus, vv. 516. 530. 1321. 1323. 1325., Acharnensibus, v. 637., Pace, v. 743., Lysistrata, vv. 491. 517. 519. 554. 577., Ranis, vv. 1033. 1048. 1061., Pluto, v. 519. . Eadem pedum construendorum ratio in dimetrum cadit anapaesticum. Multo autem rariores versus sunt ii, in quibus vocabulum quodque, quo caesura violatur, ultra locum illum duabus syllabis brevibus excurrit. Atque istius quidem generis exempla Aristophanis haec habeto: Nubium versus, 355. 364. 996.,

καὶ νῦν ὅτι Κλεισθένη | εἶδον, ὁρᾷς :
ὦ γῆ, τοῦ φθέγματος· | ὡς ἱερόν, :
μηδ' εἰς ὀρχηστρίδος | εἰσᾴττειν :

Ecclesiazusarum versum 681.,

τὰ δὲ κληρωτήρια | ποῖ τρέψεις :

Avium versus, 503. 549. 551. 719.,

ὀβολὸν κατεβρόχθισα· | κᾆτα κενὸν :

εἰ μὴ κομιούμεθα | παντὶ τρόπῳ :

κἄπειτα τὸν ἀέρα | πάντα κύκλῳ :

ὄρνιν τε νομίζετε | πάνθ' ὅσαπερ :

Vesparum versum 1044.,

πέρυσιν καταπροὔδοτε, | καινοτάταις :

Equitum 1317.,

καὶ τὰ δικαστήρια | συγκλείειν :

Pacis 737.,

κωμῳδοδιδάσκαλος | ἀνθρώπων :

Lysistratae 494.,

ὑμεῖς ταμιεύσετε | τἀργύριον; .

Paucissimi sunt versus eiusmodi, in quibus duae istae syllabae breves in longam contrahantur. In his vero secundus pes, cui transscendenda caesura est, anapaestum comprehendit thesi non contracta, quo vehementiore quasi impulsu et impetu acriore ruat: Vespis, vv. 552. 713.,

ὃν πρῶτα μὲν ἕρποντ' | ἐξ εὐνῆς :

οἴμοι· τί ποθ' ὥσπερ | νάρκη μου :

Nubibus, v. 374.,

ἀλλ' ὅστις ὁ βροντῶν | ἐστί, φράσον. :

Fragmento Babyloniorum apud Harpocrationem, V. ἐπιβάτης, et Porsonem Supplemento Praefationis ad Hecubam,

εὖ γ' ἐξεκολύμβησ' | οὑπιβάτης.

Nimirum si in longam syllabam thesi secundi pedis contracta, tertia item contracta hunc quem dixi in modum extra caesuram migraret, nimis lento versus uteretur motu, et sanequam fieret molestus auribus. Itaque tardum profecto numerum habet versus Nubium 437.,

δράσω τοῦθ' ὑμῖν | πιστεύσας. .

At o, admirabilem tarditatis imaginem. versus est Stre-

psiadae. Fatuus summa animi securitate vel potius socordia, quo trudatur cunque, eo se iturum profitetur. Horridus vero prorsus in hac metri specie numerus existit, si anapaestus alter in dactylum convertitur: neque id factum est unquam ab Aristophane: nisi quis forte opinetur, in Cocali fragmento apud Athenaeum, libro XI. p. 478. E., restauratum esse versum a Io. Toupio in Emendationibus ad Suidam, P. III. p. 94. Oxon.,

κοτύλαισιν μεγάλαις | ἔγχεον ἐς :

aut Pacis versum 1320. emendatum esse a Brunckio,

κἄπειτ' εὐξαμένους | τοῖσι θεοῖς.

Caeterum semel reperi apud Aristophanem anapaestici versus formam huiusmodi, qualis est Lysistrata, ✝. 485.,

ὡς αἰσχρὸν ἀκωδώνιστον | ἐᾶν :

semel, qualis est Vespis, ✝. 595.,

εἴπῃ τὰ δικαστήρι' | ἀφεῖναι.

quos versus nemo depravatos esse suspicabitur, nisi qui vitiosum omne esse existimet, quicquid semel reperiatur in libris.

Duplicem igitur haec res cautionem habet grammaticis, tum, ut ne reformandis versibus metra poëtae, dum emendare velint, corrumpant: tum iidem ne sibi, quid verum in hoc genere falsumque sit, exemplis numerandis videantur conficere, sed illud potius quaerant diligenter in quaque re, quod summum est, utrum sit conveniens metro, an non sit. Ergo boni sunt numeri in versu Ecclesiazusarum 518.,

ξυμβούλοισιν ἁπάσαις | ὑμῖν χρήσωμαι· καὶ γὰρ ἐκεῖ μοι,

Nubibusque, ✝. 353.,

ταῦτ' ἄρα, ταῦτα Κλεώνυμον | αὗται τὸν ῥίψασπιν χθὲς ἰδοῦσαι :

nam tertius pes dactylus sit an spondeus, ad rem nihil interest, si pedes non digitis sed auribus metiaris. At hoc quidem versu ταῦτα abest in Ernesti MS. Ia. . In Leidensi libro Ernesti, et Monacino, pro ταῦτα scri-

ptum est καὶ. ex codice autem illo, cuius scripturae ab Angeli Caninii exemplari discrepantiam divulgavit vir illustrissimus, Henr. Tittmannus, annotatum est ταῦτ' ἄρα καὶ Κλεον —. Fortassis cuipiam scribendum videatur:

ταῦτ' ἄρα καὶ τὸν Κλεώνυμον αὗται —,

sic, ut Κλεώνυμον trisyllabum fiat per synizesin: quemadmodum Νεοπτόλεμος quadrisyllabum est in versibus nonnullis tragicorum, praeter quos commemorat Hermannus Praefatione ad Hecubam, p. LXI.: nam pro Κρεωβύλην apud Menandrum ponendum est Κρωβύλην. Sed arguta est repetitio nominis ταῦτα, maximeque in hac re elegans. nomen Κλεώνυμος autem nusquam reperi apud Aristophanem trisyllabum. Verba Κλεώνυμον αὗται τὸν ῥίψασπιν χθὲς ἰδοῦσαι, commemorat Suidas Vol. II. p. 325. . Verum quum tamen Leidensis praecipue liber ille optimae sit fidei, et multa bene scripta teneat, et de prioribus Nubibus nonnulla, ut arbitror, his quoque in verbis vestigia agnosco vetustae ex priore fabula scripturae,

ταῦτ' ἄρα καὶ Κολακώνυμον αὗται —.

Anno post Comicus quum Vespas docebat, eosdem sales, ne perirent, iterum inspersit ψ. 592., χὡ μέγας οὗτος Κολακώνυμος ἀσπιδαποβλής, quae significantur Scholio ad Nubes. Unde facile intelligitur, cur haec ipse retractandis postea Nubibus immutarit: videlicet ne vocabulum facete novatum tertium propinaret Atheniensibus.

In Ecclesiazusis Brunckius, quippe vitium correcturus, ξυμβούλοισιν πάσαις — scribi voluit. At ἁπάσαις tamen mihi quidem re ipsa videtur flagitari, πάσαις repelli. Hortatur Praxagora, ut maneant mulieres, quo possit consilio uti universarum. Eo valet ἁπάσαις, id est, universis mulieribus, tanquam in unum collectis: πάσαις est omnibus, sed singulatim numeratis. Vulgata scriptura in Monacino quoque libro invenitur. Idem

illud metri iudicium adhibuit Brunckius Sophoclei Aiacis versui 233., et recte vero illic. Neque tamen mirandum est, tam minime sibimet ipsum esse convenientem, ut Vesparum versu 684. ex uno MS. A., eoque referto correctoris metrici peccatis, scripserit:

σοὶ δ' ἣν τίς γε διδῷ | τρεῖς ὀβολοὺς

in modum illius,

ἠνάγκαζεν ἔπη | λέξοντάς γ'.

Duri sunt numeri et inculti. In antiquis exemplaribus typis impressis omnibus et MSS., Ravennate et Brunckii B., ante τρεῖς positum est τούς. Deinde in eodem MS. B. repertum est σοὶ δ' ἢν τις διδῷ —, omisso γε, quod legitur in plerisque exemplaribus olim typis impressis. In exemplari autem Basileensi Frobenii, Aemilii Porti, Lugdunensi Batavorum, Kusteri, Burmanni, legitur σοὶ δ' ἢν τις δῷ —, quod venit e Iuntino libro A. 1525., maxima in Vespis auctoritate, repertumque est in Ravennate. Antiquissimorum autem codicum numero auctoris ipsius loquutio est, ϒ. 693.,

ἢν τίς τι διδῷ τῶν φευγόντων,

Nubibus, ϒ. 98.,

οὗτοι διδάσκουσ', ἀργύριον ἢν τις διδῷ,

Thesmophoriazusis, ϒ. 937.,

κοίλην προτείνειν, ἀργύριον ἤν τις διδῷ,

Lysistrata, ϒ. 1119.,

ἢν μὴ διδῷ τὴν χεῖρα, τῆς σάθης ἄγε.

Ergo scripsisse auctor videtur:

σοὶ δ' ἢν τι διδῷ, τοὺς τρεῖς ὀβολούς, ἀγαπᾷς, οὓς αὐτὸς ἐλαύνων.

id est, *tibi vero quum quis ex istis dat aliquid, tres scilicet illos obolos, contentus es.* Nam ἀγαπᾷς, quod recentioribus libris vulgatum est, primus reduxit Gelenius in Frobenianum ex optimo Vesparum illo libro Iuntino A. 1525. In Aldino, Iuntinis A. 1515. et 1540., Gormontiano, Cratandrio et relicuis, positum est ἀγαπῶν vel ἀγαπᾶν. *Τοὺς τρεῖς ὀβολούς* cum quadam contemptus

significatione dicit. Sed Brunckius in omissione articuli cerni contemptus ἐνέργειαν putat: quod mihi videtur secus. Enimvero exiguam articulus in hac sententia vim haberet, si nihil nisi certam quandam rem indicaret, quae esset in more ac consuetudine hominum, ut paullo post, ↄ. 690., τὸ τριώβολον οὐ κομιεῖται, Ecclesiazusis, ↄ. 292., μὴ Δώσειν τὸ τριώβολον. Atqui in eo quoque usu versatur articulus, ut rem contemnendam, quae innotuit, aperte significet. Ita Platonis verbis, de republica libro I. p. 329. E. St. 410. G. Laemar. 573. C. Francof., ἀλλὰ τὸ τοῦ Θεμιστοκλέους εὖ ἔχει, ὃς τῷ Σεριφίῳ λοιδορουμένῳ καὶ λέγοντι, — ἀπεκρίνατο —. Vertunt cum Cicerone: *Seriphio cuidam*. Sed articuli vim explicuit Frid. Aug. Wolfius annotatione ad Volg. Reizii librum de Prosodiae Graecae Accentus Inclinatione, p. 76. . Hoc modo interpretandus est articulus Aristophanis Vespis, ↄ. 1511., ubi Carcinus notatur poëta,

ὃς τὴν τραγῳδίαν ποιεῖ. :

id est, *malus ille tragicus:* et Acharnensibus, ↄ. 415.,

δός μοι ῥάκιόν τι τοῦ παλαιοῦ δράματος. .

Denique bona venia viri perdocti et optime de litteris meriti, ac magno in honore habendi, Emanuelis Bekkeri, notamus versum tetrametrum anapaesticum catalecticum, quem Eupolidi tribuit Lexicis Seguerianis p. 96.,

Λάμπων

ὁ ἐξηγητής. μάντις γὰρ. ἦν καὶ χρησμοὺς ἐξηγεῖτο. .

Nunquam Comici anacrusin ultimi pedis in hoc metro contraxerunt. Verba autem, μάντις γὰρ ἦν — ἐξηγεῖτο, non sunt Eupolidis, sed Grammatici. Sed hoc corollarii instar esto.

CAPUT VI.

Antistrophica Aristophanis carmina, signis quidem a Brunckio nusquam distincta, annotatione autem raro indicata, magnam partem sunt eiusmodi, ut unicuique, non plane indocto metrorum, quid verum in hoc genere sit, facile in oculos incurrat. In multis igitur carminibus, quae sibi respondeant partes, perspicuum est, de singulorum versuum emendatione ambigitur: in paucioribus de utroque falli quispiam possit. Atque huius quidem generis unum atque alterum deinceps pertractabimus. Lysistrata, versibus 476 — 532. stropha est prima: opponitur antistropha, vv. 541 — 597. Stropha β΄. continetur versibus 533 — 535., subsequente antistropha β΄., vv. 536 — 538. Stropha γ΄. est vv. 598 — 602., antistropha γ΄. vv. 603 — 607., huius ad ordinem schematis:

α΄. β΄. β΄. μεσ. α΄. γ΄. γ΄.

Versus enim 539. 540. mesodum complectuntur. Iam, quae corrupta sunt, emendata huc ascribam: deinde correctionis rationem reddam. Strophae α΄. initium sic emendo:

ὦ Ζεῦ, τί ποτε χρησόμεθα τοῖςδε τοῖς κνωδάλοις; 1
οὐ γὰρ ἔτ᾽ ἀνεκτὰ τάδε γ᾽· ἀλλὰ βασανιστέον 2
τόδε σοὶ τὸ πάθος 3
μετ᾽ ἐμοῦ γ᾽, ὅ, τι βουλόμεναί ποτε τὴν 4
Κραναὰν κατέλαβον, 5
ἐφ᾽ ὅ, τι τε μεγαλόπετρον, ἄβατον ἀκρόπολιν, 6
ἱερὸν τέμενος. 7

His respondetur antistropha:

ἐγὼ γὰρ οὐκ ἄν ποτε κάμοιμ' ἂν ὀρχουμένη, 1
οὐδὲ τὰ γόνατα κόπος ἕλοι με καματηρὸς ἄν. 2
ἐθέλω δ' ἐπὶ πᾶν 3
ἰέναι μετὰ τῶνδέ γε τῆς ἀρετῆς 4
ἕνεχ', αἷς ἔνι φύσις, 5
ἔνι θράσος, ἔνι δὲ σοφόν, ἔνι δὲ φιλόπολις 6
ἀρετὴ φρόνιμος. 7

Strophae versu 1. nihil discrepant verba ab antiquis exemplaribus, praeterquam quod in his pro *τοῖς* legitur *τοῖσιν*. Brunckius metri non intelligens scripsit *τοῖσι*, et *χρησόμεσθα*, quod est in libris duobus Regiis.

V̸. 2. in antiquis exemplaribus est: *οὐ γάρ* (vel *γὰρ*) *ἔστ' ἀνεκτὰ τάδ'. ἀλλὰ* —. Habes igitur quod consignes exemplum confusionis verborum *ἔτι* et *ἔστι*, si colligendis illis delectaris. Quod autem *τάδε γ'* posuimus pro *τάδε*, contrarium accidit Ecclesiazusarum versu 943.,

οὐ γὰρ τἀπὶ Χαριξένης τάδ' ἐστίν.

Sic est in exemplaribus vetustis, etiam Monacino, et apud Eustathium ad Homeri Iliadem, *B*. p. 326., 45. Rom.. Sed Suidas, Vol. III. p. 657., scriptum prodidit *τάδε γ'*, vitiose. At crebrius tamen excidit *γέ* post pronomina demonstrativa. Caeterum eandem vim habet *ταυτί* Thesmophoriazusarum versu 563., *ταυτὶ δῆτ' ἀνέκτ' ἀκούειν;*.

V̸. 3. *τόδε σοὶ τὸ πάθος*. Articulus *τὸ* est in Iuntino libro et relicuis exemplaribus vetustis typis impressis, et MS. libro Ravennate. Tacite omisit Brunckius: non solum contra metri leges, sed etiam praeter Attici sermonis consuetudinem. Illud enim acriter est animo tenendum, quod quidam quamvis eruditi grammatici non satis videntur exploratum habere, Atticos scriptores nunquam praetermittere articulum, ubi demonstrativum pronomen substantivo adiungitur sic, ut eam ipsam rem indicet atque designet, de qua sit praedicandum aliquid. Huic regulae quae videntur

contraria esse, facile possunt corrigi. Nubibus, ψ. 61., vere interpunxit verba Fr. Aug. Wolfius: ὅπως νῷν ἐγένεθ' υἱός, οὑτοσί, , id est, *ubi nobis filius natus est, hicce nequam*. Recte Scholiastes, οὐ μὴν συναπτέον, inquit, πάντα τὸν στίχον, ἀλλ' ἀναπαυστέον μέχρι τοῦ υἱός· εἶτα διαστήσαντα χρὴ μεθ' ὑποκρίσεως ἐπάγειν οὑτοσί, ὡς ἀχθομένου αὐτοῦ τῇ γενέσει. . Acharnensibus, ψψ. 462. 465., sic interpunge verba:

ἀλλ' ὦ γλυκύτατ' Εὐριπίδη, τουτὶ μόνον·
δός μοι χυτρίδιον σφογγίῳ βεβυσμένον. .

Ita paullo post:

Εὐριπίδιον γλυκύτατον, —
κάκιστ' ἀπολοίμην, εἴ τί σ' αἰτήσαιμ' ἔτι,
πλὴν ἓν μόνον, τουτὶ μόνον, τουτὶ μόνον·
σκάνδικά μοι δὸς μητρόθεν δεδεγμένος. .

Lysistrata, ψ. 353., ἑσμὸς γυναικῶν οὑτοσὶ — scribe ὀυσμὸς pro ἑσμὸς . Ibidem, ψ. 1167., probavit Dawesii correctionem Brunckius,

ἕτερόν γ' ἀπαιτεῖτ' ἀντὶ τούτου χωρίον. :

recte vero. Vulgo χωρίου. Idem Ecclesiazusis, ψ. 70.,

νὴ τὴν Ἑκάτην, καλόν γ' ἔγωγε τουτονί. ,

ubi καλόν γ' ex Ravennate reduximus, articulum ait *contra Atticismi rationem* demptum. Et tamen ille Pacis versu 44. verba τόδε πρᾶγμα τί; ita construit, ut πρᾶγμα ad τόδε referat, quod ad τί pertinet. Xenophontis Cyropaedia, libro I. Cap. V. §. 3., λέγων, ὡς μεγάλα τε εἴη ταῦτα ἔθνη καὶ ἰσχυρά, , nomen ἔθνη non pertinet ad ταῦτα, sed ad μεγάλα τε καὶ ἰσχυρά . Quocirca erravit Iacobsius Additamentis Animadversionum ad Athenaeum, p. 18., quod Fischeri opinionem ταῦτα τὰ ἔθνη scribentis probavit cum Schneidero. Ad hunc modum, ut pauca ex multis afferam, construenda sunt verba Ranis, ψ. 1272., τρίτος Αἰσχύλε σοι κόπος οὗτος. , Lysistrata, ψ. 244., ταςδὶ δ' ὁμήρους κατάλιφ' ἡμῖν —, Avibus, ψ. 168., τίς ὄρνις οὗτος; , ex Iuntinis libris, A. 1515. et 1540., et Gormontii, Scholiaste et ipso adeo

Ravennate, unde tacite edidit Invernizius. Brunckius cum relicuis ex Aldino exemplari posuit τίς οὗτος ὄρνις;, quod est deterius. Ibidem, ψ. 1208.,

ἄτοπόν γε τουτὶ τὸ πρᾶγμα.,

Brunckius e duobus MSS. τοῦτο τὸ πρᾶγμα edidit. sed auribus quidem magis placet

ἄτοπόν γε τουτὶ πρᾶγμα..

Thesmophoriazusis, ψ. 606.,

γιγνώσκεθ' ὑμεῖς, ἥτις ἔσθ' ἥδ' ἡ γυνή;,

ἥδ' ἡ de exemplari Aem. Porti retinuerunt recentiores. Sed aures expetunt,

— ἥτις ἐσθ' ἡδὶ γυνή;:

Nam ἥδ' ἡ κωμῳδία Nubibus, ψ. 534., in alio versatur metro neque omnino cum illis comparandum. Et ἥδε quidem legi in Brubachiano. In Iuntino et relicuis est ἥδε γυνή.: Scaliger annotavit ἥτις ἥδ' ἐστὶ γυνή. Eodem modo Nubibus, ψ. 212., ἡδὶ corruptum est in ἥδ' ἡ in MS. b. Seidleri. Vitiose Grotius in Excerptis, p. 573., Alexidis versu scripsit:

νοεῖς τόδε γένος καὶ τὸ πρᾶγμα. —

Apud Athenaeum, libro VI. p. 237., est τὸ γένος. Scribe:

νοεῖς σὺ τὸ γένος καὶ τὸ πρᾶγμα. —

Inconsiderate Ric. Porso Supplemento Praefationis ad Hecubam, νοεῖς τό τε γένος — scribi voluit. Aristophanis Ecclesiazusis, ψ. 583.,

καὶ μὴν ὅτι μὲν χρηστὰ διδάξω, πιστεύω τούσδε θεατάς,
εἰ καινοτομεῖν ἐθελήσουσιν, καὶ μὴ τοῖς ἠθάσι λίαν
τοῖς τ' ἀρχαίοις ἐνδιατρίβειν. τοῦτ' ἔσθ', ὃ μάλιστα δέδοικα.,

in promptu est sermonis emendatio,

καὶ μὴν ὅτι μὲν χρηστὰ διδάξω, πιστεύω. τοὺς δὲ θεατάς,
εἰ καινοτομεῖν ἐθελήσουσιν, καὶ μὴ τοῖς ἠθάσι λίαν

νοῦς τ' ἀρχαίοις ἐνδιατρίβειν, τοῦτ' ἔσθ', ὃ μάλιστα
δέδοικα. :

id est, bona me daturam esse consilia, confido, sed spectatores, ne novarum rerum osores antiquis atque inveteratis moribus adhaerescant, hoc est illud, quod de iis maxime revereor. Constructio accusativi est Homerica illa, μητέρα δ', εἴ οἱ θυμὸς ἐφορμᾶται γαμέεσθαι, Ἂψ ἴτω ἐς μέγαρον πατρὸς μέγα δυναμένοιο. . De loquutione, δέδοικα, εἰ ἐθελήσουσιν, ratio haec est, quod verba perturbationem aliquam aut commotionem animi indicantia, praegnantem quandam, ut vocant Grammatici, significationem habent. Illud est: δέδοικα, ἀπορῶν εἰ —. Sic in verbo θαυμάζειν. Plato Phaedone, p. 95. B. St. p. 392. C. Laemar., πάνυ ἐθαύμαζον, εἴ τι ἕξει τις χρήσασθαι τῷ λόγῳ αὐτοῦ., id est, *Simmiae rationes admirans dubitabam fore quemquam, qui nodum solveret.* Brevitas loquendi eadem in Sophoclis versatur Oedipi Regis versu 155.,

ἀμφὶ σοὶ ἁζόμενος, τί μοι ἢ νέον,
ἢ περιτελλομέναις ὥραις πάλιν
ἐξανύσεις χρέος. :

aliisque huius generis loquutionibus, quas Lobeckius cum Aiacis contulit versu 793., p. 338. . Et hanc quidem correctionem Brunckius, si minus mente ac ratione inveniret, at haurire poterat ex antiquis exemplaribus typis exaratis, Aldino, Iuntinis, relicuis: quae ne evolvere quidem opus erat, si modo minus contempsisset Berglerum, qui non deceptus Lud. Kustero, antiquam scripturam et revocavit, et revocasse admonuit.

Ibidem, ℣. 658., κἀγὼ ταύτην γνώμην ἐθέμην., scribo ταύτῃ. Lysistrata, ℣. 1088., χαὐτὴ ξυνάδει, χἀτέρα ταύτῃ νόσῳ., scribo νόσος. Ibidem, ℣. 1027.,

τοῦτ' ἄρ' ἦν με τοὐπιτρῖβον, δακτύλιος οὑτοσί,

articulum ὁ ante δακτύλιος, quem habent antiqua exemplaria typis impressa, MSS. auctoritate sustulit Brunckius, ac metrum quidem correxit bene. Sed miran-

dum profecto est, hunc esse sententiam consequutum fungi sui Bergleri, non sane subtilem et magis aliis multis quas iniuria exagitavit Brunckius inficetam, de interpretando verbo δακτύλιος. Hoc enim nomine culicem, bestiam mordacem, vult intelligi. Atqui licet cogitetur de verbo δάκνειν, quod recte animadvertit Berglerus, tamen nihil prorsus caussae et rationis est, cur Aristophanes hanc bestiam nomine δακτύλιος appellaverit, si nulla plane fuit annuli significatio. Deinde inconcinne hic adiecta est enunciatio sine ullo vinculo, ἐκσκάλευσον αὐτό· . Sed interpunctionem corrigo hoc modo:

τοῦτ' ἄρ' ἦν με τοὐπιτρῖβον· δακτύλιος οὑτοσί,
ἐκσκάλευσον αὐτό· κᾆτα δεῖξον ἀφελοῦσά μοι.

Alloquitur mulierem illam tanquam δακτύλιον φαρμακίτην, quales mos erat veteribus emere contra bestiarum morsus: eamque rogat, ut sibi eruat fodicantem culicem. De tali annulo ipse dixit Pluto, vv. 884. 885. ibidem grammatici, Albertusque ad Hesychium, Vol. I. p. 879. Thesmophoriazusis, v. 302. εὔχεσθε ταῖν Θεσμοφόροιν, —, ἐκκλησίαν τήνδε καὶ σύνοδον τὴν νῦν κάλλιστα καὶ ἄριστα ποιῆσαι· , mera prosa oratione Praeconis, scribo ἤδη pro τήνδε. Lysistrata, v. 635., τῆς θεοῖς ἐχθρᾶς πατάξαι τῆσδε γραὸς τὴν γνάθον. , posset defendi antiquorum exemplarium scriptura, τοῖς vel τοῖσι pro τῆς, sic ut τῆσδε ad praedicatum referretur: sed quod primus edidit Kusterus τῆς θεοῖς —, confirmavit Ravennas. Sic Nubibus, τὸν θεοῖσιν ἐχθρὸν βυρσοδέψην. Quae in hoc genere peccata sunt a doctis caeteroquin grammaticis antiquioribus, ea lubens praetermitto. Cur enim, ut exemplo utar, Grotium obiurgem, quod Excerptis in Platonis Comici versu τόδε sine articulo posuerit, ἀπολώλεκάς μου τόδε μειράκιον παραλαβών ? Non faceret ille, si hoc tempore viveret. Neque ego notassem supra Grotii νοεῖς τόδε γένος, nisi alio modo in his verbis peccasset Poeta. Lubentius tamen

notamus Dionysium Lambinum, quod annotatione ad Horatii Carmen XXXIII. libri I. p. 99., Graecis verbis dixerit, *ταῦτα δ' ἔπη ἐπόρισεν ἐμοὶ Φουλόυϊὸς ὁ Οὐρσῖνος, ἀνὴρ πάνυ πεπαιδευμένος.*, quae elegantius potuisset latine eloqui.

Nihilo magis Attice dicitur *οὗτος ἀνήρ, οὗτος ἄνθρωπος, ἀνδρῶν οὑτοσί* in Fragmento Babyloniorum XIII., *ἄνδρες οὑτοιί* Acharnensibus, ψ. 115., etiam apud Frid. Aug. Wolfium. Annotatione Brunckius ad Ecclesiazusas, ψ. 367.,

οὗτος γὰρ ἀνὴρ ἕνεκα γε στεναγμάτων,

opinionem suam persuasit eidem Wolfio, annotationem commentanti ad Demosthenis Leptineam, p. 263., attice dici et *οὗτος ὁ ἀνήρ* et *οὗτος ἀνήρ*. Sed hoc ubicunque vel apud poëtas vel pedestris orationis scriptores Atticos reperitur, scribendum est, *οὗτος ἁνήρ, οὗτος ἅνθρωπος*, caetera. Ista enim crasis, Dawesio auctore poëtis Atticorum restituta, pedestris quoque sermonis scriptoribus communis est Atticis, eamque primus Xenophonti reddidit Henr. Schaeferus, velut Oeconomico, Capite XX. §. 4. et alibi, nec dubitare ea de re videtur Heindorfius ad Platonis Phaedonem, p. 9.. Secernendi autem ab isto loquendi genere sunt versus nonnulli tragoediae similes: Avibus versus 921.,

πάλαι, πάλαι δὴ τήνδ' ἐγὼ κλήζω πόλιν:

ipsum *κλήζω* poëticum vocabulum est: quo ut aliis poëticis utitur Xenophon Cyropaedia, lib. I. Cap. II. §. 1.. Equitibus, ψ. 568.,

ἔν τε ναυφράκτῳ στρατῷ
πανταχοῦ νικῶντες ἀεὶ τήνδ' ἐκόσμησαν πόλιν:

Lysistrata, ψ. 706., ex Telepho Euripidis,

ἄνασσα πράγους τοῦδε καὶ βουλεύματος:

ibidem, ψ. 1078.,

νενεύρωται μὲν ἥδε συμφορὰ
δεινῶς:

Acharnensibus, ψ. 454.,

τί δ', ὦ τάλας σὲ τοῦδ' ἔχει πλέονος χρέος; .

Thesmophoriazusis, ψ. 354., τάδε εὔγματα et ψ. 313., ταῖςδ' — εὐχαῖσιν, Ranis, ψ. 1342., τάδε τέρατα sine articulo dixit in carmine melico. Platonis Phaedone, p. 160. §. 95., τί δέ, ἦ δ' ὅς, ὦ Σιμμία, τῇδε δοκεῖ σοι ἁρμονίᾳ ἢ ἄλλῃ τινὶ συνθέσει προςήκειν ἄλλως πως ἔχειν, ἢ —, in uno codice Parisino abesse τῇδε Heindorfius prodidit. Cavendum est autem, si quis mihi obtingat adversarius, ne eiusmodi loquutiones opponat, in quibus pronomen demonstrativum vel quale quodque sit indicet, pro τοιόςδε, vel ad rem, quae post narranda sit, spectet, veluti Vespis, ψ. 411. Kust.,

τόνδε λόγον εἰςφέρει,
ὡς —,

vel monstret rem aliquam significatu adverbii, ὧδε, *heic*. Ita enim pronomen demonstrativum ad attributum rei cuiusque pertinet, neque eo adhibetur, ut rem quamque, quae sit describenda, definiat, sed ut ipsam definiat descriptionem rei. Isto ex genere commemorabo nonnulla, quae fallere quempiam possint paullo minus in hac re consideratum: Vesparum versum 1065.,

πρίν ποτ' ἦν, πρὶν ταῦτα· νῦν δ'
οἴχεται, κύκνου τ' ἔτι πολιώτεραι δὴ 'γ'.
αἵδ' ἐπανθοῦσιν τρίχες. :

ibidem, ψ. 1132.,

τηνδὶ δὲ χλαῖναν ἀναβαλοῦ —

est: *en, habes laenam, qua te induas.* Ranis, ψ. 404., ut metro satisfiat expulso articulo ante σανδαλίσκον,

σὺ γὰρ κατεσχίσω μὲν ἐπὶ γέλωτι,
κἀπ' εὐτελείᾳ τόνδε σανδαλίσκον, :

id est, *discidisti sandalium unum, hoc videlicet.* Equitibus, ψ. 1177., τουτὶ τέμαχος σοὔδωκεν ἡ Φοβεσιστράτη. : Nubibus, ψ. 1159., οἷος ἐμοὶ τρέφεται Τοῖςδ' ἐνὶ δώμασι παῖς, : vertit Wolfius: Hier in dem Hause. Ecclesiazusis, ψ. 1150.,

ἔχω σέ τοι καὶ δῷδα ταυτηνὶ καλῶς.

Philemonis verbis apud Athenaeum supra commemoratis p. 102.,

Ἄρτεμι φίλη δέσποινα, τοῦτόν σοι φέρω,
ὦ πότνι', ἀμφιφῶντα καὶ σπονδήσιμα.,

exquisitior loquutio, pro: ὧδε σοὶ φέρω —. Avibus in verbis p. 121. prolatis, τὸν μέν, Θαῤῥελείδου τουτονὶ Κολοιόν, pronomen τουτονί est obiectum, κολοιόν praedicatum. Thesmophoriazusis vero, ψ. 250.,

ἀλλ' ἱμάτιόν γ' οὖν χρῆσον ἡμῖν τουτοΐ
καὶ στρόφιον· οὐ γὰρ ταῦτά γ' ὡς οὐκ ἔστ' ἐρεῖς.

dixisset saltem Atticus τουτογί pro τουτοΐ. Sed reponendum est τουτῳΐ ex vetustis libris typis impressis de sententia cati illius Steph. Bergleri, quam Brunckius contempsit stolide, si verum volumus fateri.

Eandem ad regulam usus refertur pronominis ἐκεῖνος. Acharnensibus, ψ. 708., ἐκεῖνος ἡνίκ' ἦν Θουκυδίδης, Ecclesiazusis, ψ. 167., δι' Ἐπίγονόν γ' ἐκεῖνον. Nubibus, Ἠλέκτραν κατ' ἐκείνην, in nomine proprio omitti potuit articulus, quo nomine certa persona indicatur, sive addito sive praetermisso articulo, quam exceptionem etiam de οὗτος et ὅδε valere, sponte intelligitur. Vespis, ψ. 68., uno mutato spiritu scribe:

ἔστιν γὰρ ἡμῖν δεσπότης ἐκεινοσί,
ἄνω καθεύδων, ὁ μέγας, οὑπὶ τοῦ τέγους.;

quanquam in istis paullo dissimilis est ratio loquendi. Ibidem, ψ. 236., interpungo verba sic:

ἥβης, ἐκείνης ἡνίκ' ἐν Βυζαντίῳ ξυνῆμεν.

Pace, ψ. 650., ἐκεῖνος ἀνήρ vel emendandi metri caussa scribendum. Sic Thesmophoriazusis, ψ. 470., τὸν ἄνδρ' ἐκεῖνον, Nubibus, ἐκείνω τὼ λόγω, τὸν λόγον ἐκεῖνον. At Nubibus, ψ. 1169. Herm., gravis invasit libros corruptela, non solum, quia ὅδ' ἐκεῖνος ἀνήρ scriptum est sine articulo, sed quia numerorum modi perturbantur. Adiungam totam versuum verborumque continuationem, ut posuit Hermannus inde a versu 1167.,

ὦ τέκνον, ὦ παῖ, παῖ,
ἔξελθ' οἴκων· ἄιε σοῦ πατρός.

Σωκρ. ὅδ' ἐκεῖνος ἀνήρ.

Στρεψ. ὦ φίλος, ὦ φίλος. *Σωκρ.* ἄπιθι σοι λαβών.

Haec autem maximopere mihi quidem improbantur iccirco, quia Socrates, cuius animus longe est aliter affectus, quam Strepsiadae, tamen iisdem, quibus Strepsiades, utitur numeris: primo quidem anapaesto, post dochmiaco: verba autem ipsa tam sunt quieti et tranquilli animi, nulli ut nisi iambico metro conveniant. Deinde delevit Hermannus versum extremum,

ἰώ, ἰώ, τέκνον.

Idem deest in codice Ravennate. At legitur tamen in caeteris exemplaribus vetustis. Itaque non delendum, sed loco movendum censeo. Locum enim eius ut reprobem, Hermanni argumentis adducor, quae sunt gravissima. Si enim prae laetitia exclamantur illa, loco posita sunt incommodo et perinepto, sin admirationem ostendunt, non modo supervacanea sunt propter particulas, ἰού, ἰού, quae subsequuntur, sed, quum ad proximam scenam pertineant, aliena sunt ab exordio iambicorum versuum trimetrorum. nam versionem quam summi vir ingenii et exquisitae doctrinae exhibuit, Wohlauf, wohlauf, mein Kind!, iis tantum, qui Graeca non legunt, factam puto. Iam illud fac consideres, imitari Aristophanem Euripidis Hecubae versus 172 — 175., quos primus contulit Berglerus,

ὦ τέκνον, ὦ παῖ δυστανοτάτας
ματέρος ἔξελθ'
ἔξελθ' οἴκων, ἄιε ματρός·
ἄιε ματέρος αὐδάν, τέκνον,
τέκνον, ὡς εἰδῇς, οἵαν, οἵαν,
ἀΐω φάμαν σᾶς ψυχᾶς.
ἰώ, ἰὼ τέκνον.

Plenius de istis libro II. disputabo. Sed hinc apparet, in Aristophanis versibus παῖ ex libro Ravennate semel

ponendum esse, ut versus fiat anapaesticus,

ὦ τέκνον, ὦ παῖ, :

hanc enim praeferendam duco scripturae Monacini libri, τέκνον, ὦ παῖ, παῖ .. De hiatu post vocativum nihil est controversiae. Illa autem, ὦ φίλος, ὦ φίλος, et ἰώ, ἰώ, τέκνον, ab auctore olim collocata fuisse credo post ἄϊε σοῦ πατρός: Socratisque verba uno coniuncta fuisse trimetro versu iambico. Hermannus autem ἄπιθί σοι λαβών, ex coniectura protulit. In exemplaribus vetustis typis impressis est: ἄπιθι σὺ λαβών. Sic fere Avibus, ✓. 647., εἰσηγοῦ σὺ λαβὼν ἡμᾶς. : ✓. 1029., ἄπιθι λαβών. Sed omnium longe optima est illa, quam mala nota affecit Ernestus, codicis Ia. scriptura, ἄπιθι συλλαβών. Hanc quidem confirmat Pluti versus 1079.,

νῦν δ' ἄπιθι χαίρων, συλλαβὼν τὴν μείρακα. .

Itaque sic ego illa corrigo:

ὦ τέκνον, ὦ παῖ, ἔξελθ' οἴκων,
ἄϊε σοῦ πατρός, ὦ φίλος, ὦ φίλος. —
ἰώ, ἰὼ τέκνον.

Σωκρ. ὅδ' ἐκεῖνος ἀνήρ· ἀλλ' ἄπιθί νυν συλλαβών .

Verba ὦ φίλος, ὦ φίλος, in suum locum vere esse transposita, libro II. ex antistrophico systemate declarabitur. Ἀλλ' ἄπιθι, Ecclesiazusis, ✓. 997., Acharnensibus, ✓. 110., ἀλλ' εἴσιθι, Ranis, ✓. 507.: prave in Ravennate δεῦρ' εἴσιθι ex superioribus illatum. Intercidit nonnunquam ἀλλά. Sed facillime potuit fallere librarios scriptum ἀπα' ante syllabam απ. Pluto, ✓. 222.,

ἀλλ' ἴθι σὺ μὲν ταχέως δραμών. ,

vetus Grammaticus ascripsit glossam verbis in codice Parisino, ἄπιθι πρὸς τὸν Θεράποντα φησίν. . De scriptura ἄπιθι, pro ἀλλ' ἴθι, eiusque origine monet Schaeferus Appendice, p. 499. .

✓. 4. pronomini ἐμοῦ adiunxi particulam γέ, ut hiatus tolleretur. Eadem omissa est in libris quibusdam Nubibus, ✓. 1470. Herm., μετ' ἐμοῦ γ' ἐλθ'.

Antistrophae versus 1. in exemplaribus vetustis ty-

pis impressis, et MSS. plerisque, etiam Ravennate, sic exstat scriptus:

ἐγὼ γὰρ οὔποτε κάμοιμ' ἂν ὀρχουμένη.

Brunckius, ut iambicus efficeretur versus, ex libro Regio A. edidit:

ἐγὼ γὰρ οὔποτ' ἂν κάμοιμ' ὀρχουμένη.

Sed ipse cum suo Regio A. vapulet, oportet. Nos exigua mutatione creticos numeros restituimus. Praeterea οὔποτε uno saltem vocabulo interposito secludere Aristophanem solere, ostendimus supra; p. 125. Particula ἂν bis posita vim suam habet utroque in loco. Alteram coniunge cum οὐκ, alteram cum optativo. Vespis, ℣. 927., οὐ γὰρ ἄν ποτε Τρέφειν δύναιτ' ἂν μία λόχμη κλέπτα δύο.: Anaxilae Nereo apud Athenaeum, libro X. p. 426. C., οὐ γὰρ ἄν ποτε Ἔπινον ἂν τρὶς ὕδατος, οἴνου δ' ἓν μόνον. Lysistrata, ℣. 361., φωνὴν ἂν οὐκ ἂν εἶχον.: Acharnensibus, ℣. 218.,

οὐδ' ἂν ἐλαφρῶς ἂν ἀπεπλίξατο.:

Demosthenis Oratione pro Corona, p. 327. 5., Reiskius e Thoma Magistro edidit: οὐδεὶς ἂν — ἐκέχρητ' ἄν.: optime. Euripidis Hecuba, ℣. 736., recte scribunt: ἄλγος ἂν προςθείμεθ' ἄν.: Aristophanis Acharnensibus, ℣. 307., πῶς δέ γ' ἂν καλῶς λέγοις ἄν;, alterum ἂν male omisit Invernizius. Sed de corrigendis Agathonis verbis,

καὶ γὰρ μαινοίμεθ' ἄν.,

Thesmophoriazusarum versu 196., Koenii Brunckiique opinionem refellit Hermannus ad Vigerum, p. 782. et ipse Aristophanes semel tantum particula ἂν usus est Pluto, ℣. 1070., μαινοίμην γὰρ ἄν.. Ego puto antiquam poëtae scripturam esse κάρτα γὰρ μαινοίμεθ' ἄν.. Dionis Chrysostomi Oratione II. p. 79. verba ἥδιστ' ἂν ἀκούσιμ' ἂν non institueret mutare Casaubonus, si hac aetate viveret. Aristophanes Avibus, ℣. 127., ποίαν τιν' οὖν ἥδιστ' ἂν οἰκοῖτ' ἂν πόλιν;: ibidem, ℣. 1147., τί δῆτα πόδες ἂν οὐκ ἂν ἐργασαίατο;: Lysistrata, ℣. 192., τίς ἂν

οὐν γένοιτ' ἂν ὅρκος; . Sed Equitibus, ℣. 1108., ὁπότερός ἂν σφῷν εὖ με μᾶλλον ἂν ποιῇ, ineptum alterum ἂν convertendum arbitror in αὖ.

℣. 2. exquisitiorem revocavi dicendi formam, τὰ γόνατα ἐλεῖ με, ut est in Thesmophoriazusis, στρόφος μ' ἔχει τὴν γαστέρα. Contendit huius generis nonnulla Brunckius cum Pacis versu 1099. Vetustis exemplaribus proditum est μου pro με. Eandem emendationem adhibuit Ludovicus Hotibius in Lectionibus Aristophaneis, p. 81. Optativum ἕλοι Brunckii codex A. habet, exiguae auctoritatis liber: in antiquis exemplaribus typis exaratis et Ravennate est ἐλεῖ. Fuisse in libris quibusdam εἷλε, ex scholiastae annotatione colligas, οὐδὲ τὰ γόνατά μου ἔλαβε καματηρὸς κόπος. Particulam ἄν, quae in Ravennate ante ἐλεῖ reperta est, retraxi post καματηρός, ut metrum strophae aequaretur. nam de particula hac cum futuro iuncta iam dictum est p. 142. Posuissem καματήριος ex Hesychio, Vol. II. p. 131., nisi id aeque barbarum esset, ac θανατήριος apud Grammaticum Montefalconis Bibliotheca Coisliniana, p. 482., quod post Porsonem retractavit Iac. Bastius nostras ad Gregorium Corinthium, p. 156. Caeterum οὐδὲ scripsi ex Iuntino ac relicuis vetustis exemplaribus typis exaratis, et libro Ravennate. Enunciationes negantis per οὐδέ coniungere ita consuevit Aristophanes, ut paene dubitem, an nusquam easdem per simplex οὔτε coniunxerit. Neque tamen per se quidem contemnendum est οὔτε duorum Brunckii codicum. Qui enunciationes coniungit per οὐδέ aut μηδέ, ita eas copulat, ut altera ab altera necessario pendeat. Iam tum enim, quum primam profert, de particula cogitat, quae subsequi debeat in proxima enunciatione. Antigona Sophocles, ℣. 28.,

Πολυνείκου νέκυν
ἀστοῖσί φασιν ἐκκεκηρῦχθαι τὸ μὴ
τάφῳ καλύψαι, μηδὲ κωκῦσαί τινα.

Pari necessitate cohaerent enunciationes per οὔτε — οὔτε vinctae, et eo tantum differunt, quod harum vi particularum non sibi opponuntur, sed inter sese consociantur invicem: nam qui prius οὔτε dicit, aliam adiungendam enunciationem meditatur. ibidem Sophocles, ⱴ. 203. 204., eadem de re,

τοῦτον πόλει τῇδ' ἐκκεκηρῦχθαι τάφῳ
μήτε κτερίζειν, μήτε κωκῦσαί τινα.

Sed enunciatio alteri annexa per simplex οὔτε quasi epenthesi quadam adiicitur: nec per antecedentis orationis formam flagitatur aut postulatur, ut alia aptetur enunciatio, sed in dicentis arbitrio ac iudicio positum est vel adiungere enunciationem vel praetermittere. Recte igitur dictum est Antigona, ⱴ. 546.,

μή μοι θάνῃς σὺ κοινά, μήθ' ἃ μὴ 'θιγες
ποιοῦ σεαυτῆς.

neque est μήτε mutandum in μηδέ. Recte item Homeri Odyssea, libro II., ⱴ. 82.,

ἔνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἀκὴν ἔσαν, οὔ τ ε τις ἔτλη
Τηλέμαχον μύθοισιν ἀμείψασθαι χαλεποῖσιν.

Neque ulla est necessitas, Pindari Pythio carmine V. ⱴ. 54. Boeckh., ut scribatur:

πόνων δ' οὔτις ἀπόκλαρός ἐστιν, οὐδ' ἔσεται.

Prima quidem cogitatione poëta illud complectitur, neminem labore liberum esse mortalium: tum in mentem ei venit addere enunciationem, οὔτ' ἔσεται: neque id abhorret a loquendi ratione lyrica. Ista vero quoniam epico poëtae magis convenit una cogitatione comprehendere, Homerus dixit Odyssea, libro VI. ⱴ. 201.,

οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ διερὸς βροτός, οὐ δ ὲ γένηται.

Euripidis Supplicibus versum 217. vere emendavit Hermannus. Deus aliquis dedisse hominibus dicitur

σταγόνας ὑδρηλάς, ὡς τά τ' ἐκ γαίας τρέφῃ,
ἄρδῃ τε νηδύν.

Vtraque res momentum in dei consilio dirigendo ha-

buit; et terram humectari et corporis expleri sitim. Novum autem praeceptum dedit P. Elmsleyus in Anglia ad Medeam Euripidis, ψ. 966., Museo Critico Cantabrigiensi, V. p. 41., A. 1815.: *Si τε non est in priore membro, non potest esse in posteriore, nisi huius subiectum, ut vocant, diversum sit a subiecto prioris.* Quae res si vera esset, caussa eius rei in ipsa vi ac significatu cerneretur particulae. Atqui ex hac hoc effici non potest. Itaque Elmsleyi sententiam non certa ratione constitutam, sed praeiudicata esse opinione conceptam existimo. Verbis Medeae apud Euripidem, πατρὸς νέαν γυναῖκα, δεσπότιν τ' ἐμήν, Ἱκετεύετ', , τέ vult mutari in δέ. Enimvero si dixisset Medea, πατρὸς γυναῖκα, verba δεσπότιν ἐμήν ad Glaucen describendam apposuisset necessario: coniungendaque ea fuissent per δέ, ut cum priore enunciato necessitate quadam cogitandi copularentur. Atqui dixit illa πατρὸς νέαν γυναῖκα. His est satis iam definita Glauce. Verbo autem νέαν uberiorem adiunxit explanationem, δεσπότιν τ' ἐμήν, ut suam simul conditionem aperiret. Quamobrem potuit τέ dicere in appositione non necessaria, sed voluntaria potius. Andromache vero, ψ. 25., πλαθεῖσ' Ἀχιλλέως παιδί, δεσπότῃ τ' ἐμῷ. , ineptum τέ recte convertit Brunckius in γέ: non recte, ut mihi videtur, Elmsleyus in δέ. Se congressam profitetur cum filio Achillis, non, quod Achillis sit filius et dominus ipsius, sed duntaxat, quia sit dominus ipsius. Neque enim δεσπότῃ δ' ἐμῷ potuit iccirco addere, ut esse dominum Neoptolemum indicaret: nam idem ante iam exposuerat. Contra Iphigenia in Aulide, ψ. 1455., πατέρα τὸν ἀμὸν μὴ στύγει, πόσιν τε σόν. , orat illa Clytaemnestram, ut ne Agamemnoni succenseat, tum quia ipsius sit pater, tum quia maritus illius sit. Quare non esse τε in γε mutandum sed in δὲ arbitror: quemadmodum Sophoclis Trachiniis Hyllus Deianiram duplici crimine accu-

sans *δέ* utitur particula: *τὸν ἄνδρα τὸν σὸν ἴσθι, τὸν δ᾽ ἐμὸν λέγω Πατέρα, κατακτείνασα* —.

Et de his quidem rebus iam satis. Nunc vero monendum est de pede soluto, | *νατα κοπος ε* |, qui respondet syllabis, | *νεκτα ταδε γ᾽* |. Creticus enim pes tribus dissolvitur modis,

— ⏑⏑⏑, ⏑⏑⏑—, ⏑⏑⏑⏑⏑.

Conferamus de hac re Avium versus 327 — 335. cum versibus 344 — 351. . Praemissis anapaesticis versibus dimetris aliquot pedibus soluta arsi, apponuntur cretici versus,

ες δε δολον εκαλεσεν, παρεβαλεν τ᾽ εμε παρ᾽ αθε-
ον γενος ανοσιον, ὅπερ εξοτ᾽ εγενετ᾽ επ᾽ εμοι
πολεμιον γ᾽ επετραφη. :

quibus respondent hi:

ουτε γαρ ορος σκιερον, ουτε νεφος αιθεριον
ουτε πολιον πελαγος εστιν, ὅ, τι δεξεται
τωδ᾽ αποφυγοντε με. .

In stropha vulgatum est exemplaribus *παρὰ γένος ἀνόσιον* —. Interciderunt post *παρὰ* syllabae *θεον*, de qua re diximus p. 77. Thesmophoriazusis, ψψ. 367., intercidit *θεούς* post *ἀσεβοῦσιν*. Nomina *ἄθεος* et *ἀνόσιος* coniunxit Lucianus, *περὶ τοῦ μὴ ῥᾳδίως πιστεύειν διαβολῇ*, Vol. III. p. 144, 84.: *πρὸς δὲ τὸν εὐσεβῆ καὶ φιλόθεον ἄθεος καὶ ἀνόσιος ὁ φίλος διαβάλλεται*, . Idem illud revocavi olim in Sophoclis Oedipi Regis versum 1360.,

νῦν δ᾽ ἄθεος μέν εἰμ᾽, ἀνοσίων δὲ παῖς, .

Laudavit emendationem censor Erfurdtii in Commentariis Lipsiensibus, A. 1810. p. 606. . Similiter autem Bacchis Euripides, ψ. 993. et 1013., *τὸν ἄθεον, ἄνομον, ἄδικον Ἐχίονος γόνον γηγενῆ*. : Hercule Furente, ψ. 433., *βίου κέλευθον ἄθεον, ἄδικον* . Eadem coniunxit nomina

Aristophanes Thesmophoriazusis, *ἀδίκων τ' ἔργων ἀθέων τε τρόπων*. Item autem creticos esse Avium versus 311. 312. et 315. 316., assentior Brunckio, et Hermanno:

ποῦ μ' ἄρ' ὃς ἐκάλεσε; τίνα τόπον ἄρα ποτὲ νέμεται; :

τίνα λόγον ἄρα ποτὲ πρός γ' ἐμὲ φίλον ἔχων πάρει; .

libro de metris, p. 366. . Duae autem maxime res sunt, nisi me animus fallit, quibus cretici numeri a paeonicis discernantur. Altera, quae in pedis utriusque natura cernitur, ab Hermanno est tradita, paeonis thesin non posse in iambum contrahi: longa enim post brevem in thesi syllaba proferri sine ictu nequit. Altera res in iudicii elegantia sita est poëtarum, ut in paeonici pedis arsin syllabarum dissolutio non cadat. Istius generis versus sunt Vespis, 1275 — 1282. et 1284 — 1290.: Acharnensibus, 978 — 986. et 990 — 998. Versu enim 998. scribendum est:

καὶ περὶ τὸ χωρίον ἐλαΐδας ἅπαν κύκλῳ, :

ℽ. 986.,

τὰς χάρακας ἧπτε πολὺ μᾶλλον ἔτι τῷ πυρί, .

Paeonici versus non illi quidem e metris exterminandi, sunt enim ad musicae perfectionem praesertim Graecorum maxime necessarii, tamen multo sunt rariores in scenicorum poëtarum carminibus, quam cretici.

ℽℽ. 4. 5. 6. in vetustis exemplaribus ita scripta sunt verba: *ἐθέλω δ' ἐπὶ πᾶν ἰέναι μετὰ τῶνδ' ἀρετῆς ἕνεχ', αἷς ἔνι φύσις, ἔνι χάρις, ἔνι δὲ θράσος, ἔνι δὲ σοφόν, ἔνι φιλόπολις* —. Ex coniectura quidem hoc mutationis adhibuimus, ut *τῶνδέ γε* pro *τῶνδ'* et ante *ἀρετῆς* articulum poneremus, *τῆς*, quae res eo magis est probabilis, quod in stropha dictum est *τὴν Κραναάν*. In carminibus enim antistrophicis etiam verborum utrobique similitudinem mirifice consectati sunt comici, eiusque rei observatio in Aristophanis carminibus emendandis magnum habet ad persuadendum pondus. Egimus de hac re iam supra, p. 137. Lysistrata, ℽ. 781.,

μῦθον

βούλομαι λέξαι τιν' ὑμῖν, —

verba sunt posita eadem paene atque in antistrophico versu,

κἀγὼ

βούλομαι μῦθόν τιν' ὑμῖν ἀντιλέξαι.

Haec quidem et talia satis sunt manifesta. Verum etiam in singulis et levioribus quidem vocabulis invicem sibi antistrophico ordine opponendis argutam Aristophanis cognoscas diligentiam Ecclesiazusis, ψ. 903. et antistrophico, 909.: 915. et antistrophico, 921.,

κἀπὶ τοῖς μήλοις ἔπαν —,

κἀπὶ τῆς κλίνης ὄφιν:

ἀλλ' ὦ μαῖ', ἱκετεύομαι, κά —,

ἀλλ' οὐκ ἄν ποθ' ὑφαρπάσαιο:

nam ἱκετεύομαι fugit opportune Hotibius mutare in ἱκετεύομεν, p. 141. Ibidem quoniam dictum est non sane versu antistrophico at in antistropha tamen, ψ. 942.,

οὐ γὰρ τἀπὶ Χαριξένης τάδ' ἐστίν.,

non equidem concedo, ut in stropha, ψ. 943., verba

οὐ γὰρ ἀνασχετὸν τοῦτό γ' ἐλευθέρῳ.,

convertantur in ποῦ γὰρ —;, quomodo existimavit Porso ad Hecubae versum 300.: sed πρεσβύτερον corrigo πρεσβυτέραν. Thesmophoriazusis similiter sonant antistrophici versus, 958. et 968.,

πανταχῇ κυκλοῦσαν ὄμμα χρὴ χοροῦ κατάστασιν.,

ὥσπερ εὐκύκλου χορείας εὐφυῆ στῆσαι βάσιν.

Complura huius generis in uno carmine observavimus Ranarum. Exempli caussa, versui 221.,

ἐγὼ δέ γ' ἀλγεῖν ἄρχομαι

opponitur antistrophicus, 236.,

ἐγὼ δὲ φλυκταίνας γ' ἔχω,

nam γέ in hoc versu solus praetermisit negligentissimus ille homo, Franc. Phil. Brunckius, etsi id ipsum ex-

emplaribus propagatum Burmannus quoque, quem ille cum Berglero solet confundere, retinuerat. Eadem particula reperta est in Ravennate, et legitur apud Suidam, Vol. III. p. 621. . Sed totum statim carmen partibus suis divisum metro verbisque emendatioribus ascribam, praesertim quum non multum intersit, utrum alio in loco an hic proponam: atque verba ea, quae ad se invicem vel eadem prorsus vel simili sono referuntur, ipsis litterarum figuris denotabo.

ΧΟΡΟΣ.

προῳδός. βρεκεκεκέξ, κοάξ, κοάξ,
βρεκεκεκέξ, κοάξ, κοάξ.
α. λιμναῖα κρηνῶν τέκνα,
α. ξύναυλον ὕμνων βοὰν
ἐπῳδός. φθεγξώμεθ᾽ εὔγηρυν ἐμὰν ἀοιδάν,
κοάξ, κοάξ,
β. ἣν ἀμφὶ Νύσιον
β. Διὸς Διόνυσον ἐν
ἐπῳδός. Λίμναισιν ἰαχήσαμεν,
γ. ἡνίχ᾽ ὁ κραιπαλόκωμος
γ. τοῖς ἱεροῖσι Χύτροισιν
ἐπῳδός. χωρεῖ κατ᾽ ἐμὸν τέμενος λαῶν ὄχλος.
Α. βρεκεκεκέξ, κοάξ, κοάξ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ἐγὼ δέ γ᾽ ἀλγεῖν ἄρχομαι
τὸν ὄῤῥον, ὦ κοάξ, κοάξ.

ΧΟΡΟΣ.

βρεκεκεκέξ, κοάξ, κοάξ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ὑμῖν δ᾽ ἴσως οὐδὲν μέλει.

ΧΟΡΟΣ.

βρεκεκεκέξ, κοάξ, κοάξ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Β. ἀλλ᾽ ἐξόλοισθ᾽ αὐτῷ κοάξ, κοάξ.
Β. οὐδὲν γάρ ἐστ᾽ ἀλλ᾽ ἢ κοάξ, κοάξ.

ΧΟΡΟΣ.

Γ.' εἰκότως γ' ὦ πολλὰ πράττων.
ἐμὲ γὰρ ἔστερξάν μάλ' εὔλυροί τε Μοῦσαι,
καὶ κεροβάτας Πὰν, ὁ καλαμόφθογγα παίζων·
προςεπιτέρπεται δ' ὁ φορμικτὰς Ἀπόλλων,
ἕνεκα δόνακος, ὃν ὑπολύριον
ἔνυδρον ἐν λίμναις τρέφω.
Δ. βρεκέκεκέξ, κοάξ, κοάξ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

ἐγὼ δὲ φλυκταίνας γ' ἔχω,
χὠ πρωκτὸς ἰδίει πάλαι.

ΧΟΡΟΣ.

βρεκεκεκέξ, κοάξ, κοάξ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

κᾆτ' αὐτίκ' ἐγκύψας ἐρεῖ —

ΧΟΡΟΣ.

βρεκεκεκέξ, κοάξ, κοάξ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

Δ. ἀλλ' ὦ φιλῳδὸν γένος,
παύσασθέ μοι τοῦ κοάξ.

ΧΟΡΟΣ.

Δ. μᾶλλον μὲν οὖν φθεγξόμεσθ',
εἰ δή ποτ' εὐηλίοις
Γ'. ἁμέραισιν ἡλάμεσθα
διὰ κυπείρου καὶ φλέω χαίροντες ᾠδῆς
πολυκολύμβοισιν μέλεσσιν, ἢ Διός φεύ-
γοντες ὄμβρον, ἔνυδρον ἐν βυθῷ χορείαν
αἰόλαν ἐφθεγξάμεσθα
πομφολυγοπαφλάσμασιν.
a. βρεκεκεκέξ, κοάξ, κοάξ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

τουτὶ παρ' ὑμῶν λαμβάνω.

ΧΟΡΟΣ.

b. δεινά γ' ἄρα πεισόμεσθ', ἄ-
κοντες εἰ σιγήσομεν.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

b. δεινότερα δ' ἔγωγ', ἐλαύνων
εἰ διαῤῥαγήσομαι.

ΧΟΡΟΣ.

a. βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

οἰμώζετ'· οὐ γάρ μοι μέλει.

ΧΟΡΟΣ.

A. ἀλλὰ μὴν κεκραξόμεσθά
γ', ὁπόσον ἡ φάρυγξ ἂν ἡμῶν
χανδάνῃ δι' ἡμέρας,
βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

τούτῳ γὰρ οὐ νικήσετ' ἔμεγε τῷ κοάξ.

ΧΟΡΟΣ.

μεσῳδός. οὐδὲ μὴν ἡμᾶς σὺ πάντως.

ΔΙΟΝΥΣΟΣ.

A. οὐδὲ μὴν ὑμεῖς γ' ἔμ' οὐδὲν
οὐδέποτε, κεκράξομαι γάρ,
κἂν με δεῖ δι' ἡμέρας,
βρεκεκεκὲξ, κοὰξ, κοάξ,
ἕως ἂν ὑμῶν ἐπικρατήσω τοῦ κοάξ. —

ἐπῳδός. ἔμελλον ἄρα παύσειν ποθ' ὑμᾶς τοῦ κοάξ.

Schema universi systematis hoc est:

προῳδός. α'. α'. ἐπῳδ. β'. β'. ἐπῳδ. γ'. γ'. ἐπῳδ.

Α. Β'. Β'. Γ'. Α. Δ. Δ. Γ'.

a. b. b. a.

A. μεσῳδός. A.

Breviter rationem eorum verborum reddam, in quibus ab antiquis libris discessi. Versu 215., ut metrum corrigerem, *Νυσήϊον* mutavi in *Νύσιον* ex Scholio Gramma-

tici: nam *Διόνυσον*, ℣. 216., trisyllabum accipio. Versu 229. verbis *ἐστερξαν εὔλυροι* interposui *μάλ'*. Deinde defatigati librarii, non minus atque ipse Dionysus, nimio *βρεκεκεκὲξ* et *κοάξ*, peccarunt quinquies in istis. Post versum enim 237. intercidit chori versus, *βρεκεκεκὲξ, κοάξ, κοάξ*. Eadem verba choro sunt assignanda ℣. 239. ita aptius pergit Dionysus orans, ut desinant tandem coaxare. Verba *μοι τοῦ κοάξ* apposui post *παύσασθε*, et *ἔμεγε τῷ κοάξ* post *νικήσετε*, ℣. 262. In hoc postremo ab *ἔμεγε* pendent sequentia verba, quibus decertans chorus respondet, *οὐδὲ μὴν ὑμᾶς σὺ πάντως*: ergo hac quoque de caussa illud necessarium est: *τῷ κοάξ* autem obscurari eo facilius potuit, quia paullo post in antiquis exemplaribus nonnullis trimeter versus verbis exit *τῷ κοάξ*, quae scriptura vetustis libris typis impressis vulgata est: sed Ravennatis *τὸ κοάξ* scripturam confirmat duorum Brunckii MSS. *τοῦ κοάξ*. Postremo quae post versum coaxantur 266., sunt ante eundem collocanda, non solum antistrophico ordine, sed sententia postulante ℣. 268. Ranae enim si iterum coaxassent, non posset gloriari Dionysus, tandem se oppressisse coaxantes. Sed quia iam quiescunt ranae, in ea ipsa re versatur caussa, ut stropha A. et ranis sit et Dionyso communis, antistropha vero unius propria Dionysi. Praeterea ℣. 241. terribili conversione per ferrum et ignem *φθεγξόμεθ'* in *φθεγξόμεσθ'* mutavimus. ℣. 242. delevi *ἐν* ante *ἁμέραισιν*: pro *πολυκολύμβοις μέλεσιν* posui *πολυκολύμβοισιν μέλεσσιν*: et *πολυκολύμβοισι* quidem scriptum prodidit Suidas, Vol. III. p. 620. Versu 264. verbis ex Ravennate libro et Borgiano editis, *οὐδὲ μὴν ὑμεῖς γ' ἐμὲ οὐδέποτε* —, addidi *οὐδὲν* ante *οὐδέποτε*. Vulgatum est exemplaribus olim typis impressis *οὐδὲ μὴν ὑμεῖς γε δή με οὐδέποτε* —: in Brunckii membranaceo repertum est — *ὑμεῖς γ' ἐμ' οὐδεπώποτε*, quae scriptura non est sane magni momenti. At praeclare accidit, ut ex eodem membranaceo post versum

252. Brunckius verba ederet εἰ σιγήσομεν, quae in caeteris omnibus desunt. Percommoda autem ista esse ad hunc locum, Brunckius ex ipso Dionysi responso intellexit, εἰ διαῤῥαγήσομαι. Nimirum qui Aristophanem gustaverit quamvis leviter, haec ad ipsam mutui sermonis et argutae altercationis concinnitatem esse necessaria sentiet. Deinde ne sententia quidem sine illis plene expressa est. Conquerenti enim Dionyso: τουτὶ παρ' ὑμῶν λαμβάνω., *haec sunt, quae a vobis accipio*, obscure et perplexe chorus responderet: *Dura igitur patiemur.* Potuit quidem Acharnensibus, ψ. 323., choro neganti se auscultaturum: οὐκ ἀκουσόμεσθα δῆτα., Dicaeopolis apte respondere simpliciter: δεινά γ' ἄρα πείσομαι. At non potest idem Ranis fieri, nisi Dionysi verba vertas cum duumviris Francogallis: *hoc vobis eximo.*, vel: *istuc a vobis aufero.* Ita qui vertit, cum eo ego non luctabor. Mihi autem secus existimanti probata illius libri scriptura visum est suppletis duabus syllabis reponere: δεινά γ' ἄρα πεισόμεσθ' ἄκοντες εἰ σιγήσομεν., quae interpretatus est Grammaticus in libro Victorii: εἰ κωλύσεις ἡμᾶς τοῦ βοᾶν.. Avibus, ψψ. 1225. 1226., δεινότατα γάρ τοι πεισόμεσθ' —, Εἰ τῶν μὲν ἄλλων ἄρχομεν, ὑμεῖς δ' — Ἀκολασταvεῖτε,: Equitibus, ψ. 609., δεινά γ', ὦ Πόσειδον, εἰ μήτ' ἐν βυθῷ δυνήσομαι Μήτ' ἐν γῇ — διαφυγεῖν —. Similiter Ecclesiazusis, ψ. 794., χαρίεντα γοῦν πάθοιμ' ἄν, εἰ μὴ χοιμ' ὅποι Ταῦτα καταθείμην.. Caeterum notabis in hoc systemate antistrophicos aliquot versiculos singulos sibi invicem oppositos, neque ulla orationis interpunctione separatos. Sed de hoc genere ad decem carmina libro II. explicabo. Quod vero carmen inde a versu 241 — 249. in diversas strophas distrahitur post versum 242. nullo prorsus orationis intervallo, hanc quoque rem exemplis tuebor ibidem.

Nunc autem pergam designare antistrophicos versus eisdem utrobique verbis quosdam, et eos quidem,

in quibus aliqua sit controversia tollenda. Vespis, ℣. 319., Porso Addendis ad Hecubam, p. 101., verba τί ποιήσω; tanquam ex verbis subsequentibus τι ποιῆσαι orta deleri voluit. Deleto item εἴμ' post οἷός τ', converso ᾄδειν ex Dawesii sententia in ἰδεῖν, ratione iam a Brunckio improbatum, iambicos duo procudit versus trimetros, et omnia antistrophici carminis indicia, quae boni librarii reliquerant, obruit. Ego autem antistrophicam versuum constructionem hoc modo expedio:

προῳδός. Φίλοι,
α'. τήκομαι πάλαι, διὰ μὲν
τῆς ὀπῆς ὑμῶν ὑπακού-
ων, ἀλλ' οὐ γὰρ ὁμοῦ γ' οἷός
τ' εἴμ' ᾄδειν· τί ποιήσω;
α'. τηροῦμαι δ' ὑπὸ τῶνδ', ἐπεὶ
βούλομαί γε πάλαι μεθ' ὑ-
μῶν ἐλθὼν ἐπὶ τοὺς καδί-
σκους κακόν τι ποιῆσαι.

In vulgatis exemplaribus πάλαι μὲν legitur ante τήκομαι, in Ravennate μὲν πάλαι post τήκομαι. Vagam particulam μέν post διὰ collocavi: quomodo anacoluthos existit oratio et reconditior ad vulgi Grammaticorum intelligentiam, ἀλλ' οὐ γὰρ — οἷός τ' εἰμί, pro ἀλλ' οὐχ — οἷός τ' ὤν. Similis constructionis mutatio in caussa fuit, ut στέναζεν Barnesius pro στενάζων vellet scribi Bacchis Euripidis, ℣. 1130. 1131., ἦν δὲ πᾶσ' ὁμοῦ βοή, Ὁ μὲν στενάζων ὅσον ἐτύγχανε πνέων, Αἱ δ' ἠλάλαζον. Verborum autem exemplaribus vulgatorum, ἀλλ' οὐχ οἷός τ' εἴμ' ᾄδειν, vel ἀλλὰ γὰρ οὐχ οἷός τ' εἴμ' ᾄδειν ex Regio B. et Ravennate, qualis deberet sententia esse, non praeteriit Brunckium: *nequeo canere vobiscum: nequeo vobis praeeundo canere*. Cuius rei satis magno argumento chori sunt verba de eodem Philocleone, πρῶτος ἡμῶν Ἡγεῖτ' ἂν ᾄδων Φρυνίχου· καὶ γάρ ἐστιν ἀνὴρ Φιλῳδός. Atqui multum differt inter *nequeo canere* et *nequeo vobiscum sive in vestro coetu canere*: in quo au-

tem summa sententiae vertitur, id non potest, nisi verbo expressum est, mente cogitari. Quare quum aliquid desideretur in verbis, vix potest aliud intelligi ad sententiam una cum metro explicandam, quam ὁμοῦ. Deinde in antistropha πάνυ in MSS. B. et Ravennate post πάλαι, in A. supra scriptum, promanasse ex πάλιν, annotata primo scripturae discrepantia, optime Porso vidit. Sed fugit eum, esse antiquissimam scripturam non in typis olim impressis libris, πάλιν, sed in probatis MSS., πάλαι. Hoc quum aliqua ex parte probet exaggerata diuturnitate significatio desiderii, qualis inest verbis Ecclesiazusis, ψ. 948., ἐφ' ἣν — ἔρχομαι ποθῶν πάλαι., Pluto, ψ. 642., τοῦτο γὰρ ποθοῦσ' ἐγὼ πάλαι, , Euripidis Medea, φίλαι, πάλαι τοι προςμένουσα — καραδοκῶ —: tum vero ipsa declarat stropha. nam singulae eiusmodi voculae si locis dissident unius vel paucorum versuum, nihil admodum refert. Verum complexiones numerorum totas unius strophae et antistrophae gemellas et verbis etiam simillimas non credo diversis utrobique locis a scenicis poëtis collocatas esse. Euripidis Oreste versibus 317. 318.,

τινύμεναι δίκαν, τινύμεναι φόνον,
καθικετεύομαι, καθικετεύομαι,

qui opponuntur versus, quid caussae est tandem, eos cur noluerit invicem transposuisse Euripides:

ὁ μέγας ὄλβος οὐ μόνιμος ἐν βροτοῖς,
κατολοφύρομαι, κατολοφύρομαι ?

Hecubae versum 1070.,

πᾶ στῶ, πᾶ βῶ, πᾶ κάμψω, ,

existimarem cum Hermanno opponi versui 1048.,

πᾶ βῶ, πᾶ στῶ, πᾶ κέλσω, ,

quem protulit Georg. Lecapenus Matthaei Lectionibus Mosquensibus, p. 73., si modo carmen antistrophico esset ordine constructum: quod ego nego, quia vix potest in formam hanc digeri probabiliter. Quoniam autem libertatem in carminibus eiusmodi numerorum

scenici poëtae arte quadam et lege sunt moderati, pleraque composuerunt antistrophica, nonnulla in universum certo systemate modorum continuerunt. quo de genere etiam hoc esse carmen puto, alternis versibus anapaesticis et dochmiacis versibus vel simplicibus vel figuratis factum. Noluit enim Polymestoris animum insania ac furore correptum arctius astringere. Itaque quod primum carminis versum anapaesticum voluit esse Hermannus, tum quum Hecubae exemplar conficiebat, probo, restituitque Seidlerus: quod vero in versu 1065.,

λύμας ἀντίποιν' ἐμᾶς; ἰώ, τάλας.,

poni volunt ὦ τάλας, certe non esse necessarium prorsus arbitror. Extremos versus sic numeris metior:

φᾶρος στέλλων, ἐπὶ τάνδε συθεὶς
τέκνων ἐμῶν φύλαξ ὀλέθριον κοίταν;.

Versu 1071. de verbis ναῦς ὅπως ne quid posthac tollatur, confirmo ea Bergleri annotatione ad Thesmophoriazusas, ℣. 1117., παρθένον —, ναῦν ὅπως, ὡρμισμένην. Versu 1050., τιθέμενος ἐπὶ χεῖρα, κατ' ἴχνος;, scribo — ἐπὶ χεῖρα κἀπ' ἴχνος;. Sed illo versu, unde exorsus sum, πᾶ στῶ, πᾶ βῶ, πᾶ κάμψω,, verborum ordinem primum ab Hermanno correctum, post etiam MS. confirmatum, reponere noluit Porso. *Quod si probas,* inquit, *insuper transponendum,* πᾶ βῶ, πᾶ στῶ, *ut supra* 1048.. Lepidum caput non intellexit, versu illo 1948. ineptum esse κέλσω, hic ineptum esse κάμψω: illic aptum esse κάμψω, hic aptum esse κέλσω? Illic igitur scribendum:

πᾶ βῶ; πᾶ στῶ; πᾶ κάμψω,
τετράποδος βάσιν —:

hic vero scribendum:

πᾶ στῶ; πᾶ βῶ; πᾶ κέλσω,
ναῦς ὅπως —.

Falsa autem est nominum convenientia in antistrophicis versibus Lysistratae, 799. et 824.,

κἀνατείνας τὸ σκέλος λακτίσαι.,

ἀλλὰ κρούσω τῷ σκέλει;.

In superiore versu quae sunt mentis tantummodo cogitatione supplenda, diligens interpres verbis enarravit τὸ σκέλος. Comicus iocum inspersit ex ambiguitate, ut dicere voluisse videretur κἀνατείνας, scilicet τὼ σκέλη τῆς γραός, λακτίσαι. quod genus ridiculi eadem de re in contrariam sententiam Avibus adhibuit, vv. 1254. 1255., σὺ δ' εἴ με λυπήσεις τι, τῆς διακόνου — ἀνατείνας τὼ σκέλη, διαμηριῶ τὴν Ἶριν —: amplexum significavit virgini non sane dulcem. Illic igitur κἀνατείνας λακτίσαι posuit: Grammaticus vero τὸ σκέλος adiecit: quemadmodum Herodoti verba libro II. p. 184. 10., ὁ Ἄμασις — ἐπάρας ἀπεματάϊσε, complevit Phavorinus apud Stobaeum a Wesselingio commemoratus, ἐπάρας τὸ σκέλος ἀπεματάϊσε. Iam ad propositum redeo. Relicua igitur in antistropha quomodo corrigenda essent, etsi in mentem multa veniebant, tamen accessit gravissimum ad tollendam dubitationem Suidae testimonium, Vol. I. p. 747.: ἔνι, ἔστιν, ὑπάρχει. Ἀριστοφάνης ἀντὶ τοῦ ἔνεστιν. ἐθέλω δ' ἐπὶ πᾶν ἰέναι μετὰ τῶνδ' ἀρετῆς ἕνεχ', αἷς ἔνι φύσις, ἔνι θράσος. ἔνι δὲ σοφόν, ἔνι φιλόπολις ἀρετὴ φρόνιμος.: quae verba non divisisset in duo capita Lud. Kusterus, si quo spectarent tenuisset. Membra ἔνι φύσις, ἔνι θράσος excitant Zonaras Tittmanni, Vol. I. p. 748., et Phavorinus, p. 269., uterque V. ἔνι. Itaque nihil praeterea mutavi praeter antiquorum librorum auctoritatem, quam quod δὲ ante θράσος exemplaribus vulgatum, ante φιλόπολις collocavi. Nomen φύσις saepe quidem a Graecis ita dictum, ut indolem significaret a natura datam, exposuit Casp. Valckenarius Diatribe, p. 76. Hic autem indoles est bona, praeclara, ut apud Euripidem, Electra, v. 390., ubi cum εὐψυχίᾳ coniungitur, ἐν τῇ φύσει δὲ τοῦτο κἀν εὐψυχίᾳ. Vim istam vocabuli paullo rariorem explicuerunt Grammatici nomine χάρις: unde provenit additamentum, ἔνι χάρις.

Hos autem in antistropha undequinquaginta se-

quuntur anapaestici versus tetrametri catalectici, in stropha pro undequinquagesimo tetrametro catalectico dimeter venit acatalecticus, 532.,

παρ' ἐμοῦ τουτὶ τὸ κάλυμμα λαβών.

deinceps sequitur duplex periodus anapaestici dimetri et monometri cum paroemiaco ex una stropha constans et antistropha, ut dimeter ille anapaesticus, si his annumeretur, redundet, sin superioribus idem, habeatur mancus. Circumcisum igitur ab eo esse aliquid, manifesto apparet. Hoc quomodo sit complendum, ostenditur ipsis auctoris verbis, Ranis, ℣℣. 494. 495.,

ἴθι νῦν, ἐπειδὴ λῃματιᾷς, κἀνδρεῖος εἶ,
σὺ μὲν γενοῦ 'γὼ τὸ ῥόπαλον τουτὶ λαβών,

et Ecclesiazusis, ℣. 121.,

ἴθι δὴ σὺ περίδου, καὶ ταχέως ἀνὴρ γενοῦ.

Hinc ergo colligo, tetrametrum anapaesticum catalecticum sic esse reconcinnandum: ἀλλ' εἰ τοῦτ' ἐμπόδιόν σοι,
αὐτὸς ταχέως παρ' ἐμοῦ τουτὶ τὸ κάλυμμα λαβὼν
σὺ γενοῦ 'γώ.

Iam adduntur haec:

στροφὴ β'. ἔχε καὶ περίθου περὶ τὴν κεφαλήν,
κᾆτα σιώπα,
καὶ τοῦτον τὸν καλαθίσκον·
ἀντιστροφὴ β'. κᾆτα ξαίνειν συζωσάμενος,
κυάμους τρώγων·
πόλεμος δὲ γυναιξὶ μελήσει.

In exemplaribus impressis et Ravennate est τουτονὶ τὸν καλαθίσκον. Quod Kusterus posuit, τοῦτον τὸν καλαθίσκον, merito retinuit Io. Toupius Curis Novissimis in Suidam, P. V. p. 117. Oxon.: Brunckiusque, quanquam lectore non admonito. Idem ξυζωσάμενος scripsit tacite pro συζωσάμενος, quod est in antiquis exemplaribus. Nunc autem ad emendandos venio singulos strophae versus tetrametros catalecticos, quos ante praeterieram.

Versu 484. quod in plerisque legitur exemplaribus vetustis, μὴ πίθου, tum metri lege violata, tum negle-

cto loquendi more Atticorum, recte mutavit Brunckius e codicibus nonnullis in μὴ πείθου. Contra Aristophanes quidem expetente persona obsequium non videtur dixisse πείθου, sed πιθοῦ semper, veluti Nubibus, ψ. 87., Pluto, 103., Avibus, 661., etsi πείθου usurparunt boni scriptores, ut Euripides Helena, ψ. 1000., τοῖς ἐμοῖς πείθου λόγοις, quod est apud Aristophanem Vespis πιθοῦ, πιθοῦ λόγοισι: Plato Phaedone, p. 117. A. Steph., πείθου, καὶ μὴ ἄλλως ποίει.: Eupolis apud Stobaeum, Florilegio Grotii, Tit. IIII. p. 31., ἀλλ' ἐμοὶ πείθεσθε, et Plato Critone, ἀλλ' ἐμοὶ πείθου. Sed ἀλλ' ἐμοὶ πιθοῦ dixit Euripides Heraclidis, ψ. 175., Helena, 330., Bacchis, 309.: Sophocles Oedipo Coloneo, ψ. 1441., quae excitavit Valckenarius Diatribe, p. 87. Non minus tenuisse Aristophanem consuetudinem suam arbitror in loquendi modo, ἐὰν πείθῃ γ' ἐμοί, et caeteris generis huius formis. Ranis, ψ. 1229., et 1134., Avibus, 1086., Thesmophoriazusis, 1167., et alibi: Euripides Hecuba, ψ. 403., οὔκ, ἤν γε πείθῃ τοῖσι σοῦ σοφωτέροις. Equitibus enim, ψ. 962., μὴ δῆτά πώ γ' —, Πρὶν ἄν γε τῶν χρησμῶν ἀκούσῃς τῶν ἐμῶν.

Α. καὶ τῶν ἐμῶν νυν. Κλ. ἀλλ', ἐὰν τούτῳ πιθῇ,
μολγὸν γενέσθαι δεῖ σε. Α. κἂν γε τουτῳΐ,
ψωλὸν γενέσθαι δεῖ σε —:

in his igitur Iuntinum exemplar A. 1515., quod in hac ipsa fabula caeteris excellit, scriptum tenet πείθῃ, unde suscepit Gormontius: in Iuntino A. 1540. est πίθῃ, sed πιθῇ in Aldino, Iuntino A. 1525., et reliquis. Deinde Allantopolae quidem verba, καὶ τῶν ἐμῶν., dempta particula νυν efferuntur acrius et vehementius per iambicam caesuram. Itaque verba illa in hunc modum corrigo:

Α. καὶ τῶν ἐμῶν. Κλ. ἀλλ', ἤν γε πείθῃ τουτῳΐ,

Avibus, ψ. 163., scribo partim ex impressis libris vetustis, partim ex Ravennate, εἰ πείθοισθέ μοι: et id ipsum edidit in Basileensi Gelenius: retentum in exem-

plari Aem. Porti et Lugdunensi Batavorum reiecit Kusterus: Brunckium prorsus fugit. Extra loquendi hos modos de aoristo patet ex re et sententia decernendum esse ubique. Recte Wolfius Nubibus, ψ. 74., spreto aoristo Bentleii, ex antiquis libris imperfectum reduxit ἐπείθετο. Dicit Strepsiades: *quotiescunque filium exhortabar, nunquam mihi aurem praebebat.* Sic Vespis, ψ. 117., ἀνέπειθεν αὐτὸν μὴ φορεῖν τριβώνιον, — ὁ δ' οὐκ ἐπείθετο. Recte contra Hermannus Nubibus, ψ. 857., eiusdem Bentleii πιθόμενος probavit, quo obsequium in singulari re et caussa ostenditur. Sic Avibus, ψ. 1011., ex Ravennate, κἀμοὶ πιθόμενος ὑπαποκλίνει τῆς ὁδοῦ., Sophocles Philocteta, ψ. 1226., ἣν σοὶ πιθόμενος τῷ τε σύμπαντι στρατῷ —, Euripides Oreste, ψ. 587., τούτῳ πιθόμενος τὴν τεκοῦσαν ἔκτανον. Male vero Brunckius Vespis, ψ. 749., πειθόμενος mutavit in πιθόμενος: nam redit in cogitationem ἐς τολοιπόν.

Ψ. 485. scripsit Brunckius:

ὡς αἰσχρὸν ἀκωδώνιστον ἐᾶν τοιοῦτον πρᾶγμα μεθέντας.:

et τοιοῦτον quidem pro τοιοῦτο e tribus codicibus, recte ob metri leges. Sed nihil monet de articulo, τὸ, qui in exemplaribus legitur typis exaratis ante τοιοῦτό, nec antiquis solum, sed Kusteriano et Burmanniano: idemque repertus est in libro Ravennate. Brunckium imprudentem delevisse arbitror. Nihil certe offendit idem in verbis τὰ τοιαῦτα, Vespis, ψ. 384.,

ὥστ' οὐ δυνατόν σ' εἴργειν εἴσω τὰ τοιαῦτα ποιήσομεν ἡμεῖς.

Exempla huius generis nonnulla protulit Henr. Schaeferus Meletematis Criticis: compluribus in locis restituit articulum Iacobsius Appendice ad P. A. Caeterum verbum ἀκωδώνιστον Suidas interpretatur ἀβασάνιστον. est igitur ἀκωδώνιστον ἐᾶν idem quod ἀβασάνιστον ἀπολιπεῖν Dionysii Halicarnassensis Antiquitatibus, libro I. p. 62.

28., ἀδιεξεύνητον ἐᾶν scriptoris apud Suidam V. οἷος, Vol. II. p. 671. .

℣. 486. spiritu converso scribe αὑτῶν pro αὐτῶν, propter ἀπεκλείσατε, quod sequitur. Compellantur enim mulieres: et αὑτῶν est ὑμῶν. Recte Hieronymus Wolfius Demosthenis Olynthiaca prima ab initio: τῶν πραγμάτων ὑμῖν ἐκείνων αὐτοῖς ἀντιληπτέον ἐστὶν, εἴπερ ὑπὲρ σωτηρίας αὐτῶν φροντίζετε, *malo* αὑτῶν, inquit, *cum aspiratione, ut de ipsis Atheniensibus intelligatur, ac pro* ὑμῶν αὐτῶν *accipiatur*. . Assentitur ei Reiskius. Singulari numero ponitur pro σεαυτοῦ, σεαυτῷ, σεαυτόν, ἐμαυτοῦ, ἐμαυτῷ, ἐμαυτόν. Exemplis demonstravit Dav. Ruhnkenius ad Timaeum Sophistam, p. 92.: conatus est demonstrare Lud. Abreschius Animadversionibus ad Aeschylum, libro I. C. XXIIII. p. 175. . Menandri fragmento in Stobaei Florilegio Grotii, Tit. VII. p. 47.,

ὅταν τι πράττῃς ὅσιον, ἀγαθὴν ἐλπίδα
πρόβαλλ' ἑαυτῷ,

duorum codicum scripturam, πρόβαλλε σαυτῷ, auctoritatem Bentleii sequutus, contempsit Brunckius annotatione ad Nubes, ℣. 1455. Nec sane mirandum est, eundem in Euripidis Oreste, ℣. 633.,

ἔασον· ἐν ἐμαυτῷ τι συννοούμενος,
ὅπῃ τράπωμαι τῆς τύχης ἀμηχανῶ. ,

laudibus extollere codicis scripturam, ἐν ἑαυτῷ pro ἐν ἐμαυτῷ, qui tanto studio loquutionem istam consectetur, ut Aristophanis Pluto, ℣. 390., antiquis exemplaribus propemodum diffidat, auctoremque scripsisse ἑαυτόν coniiciat, non σεαυτόν: illud enim elegantius esse ait. Contra Heindorfius Platonis Phaedone, p. 155. §. 91., in verbis, ὅπως μὴ ἐγὼ ὑπὸ προθυμίας ἅμα ἑαυτόν τε καὶ ὑμᾶς ἐξαπατήσας — οἰχήσομαι. , dubitat, an praeferendum sit, quod in codicibus nonnullis pro ἑαυτόν est, ἐμαυτόν. Aristophanis Thesmophoriazusis, versum 217.,

ἢ μὴ διδόναι γ' αὑτὸν ὤφελόν ποτε. ,

corrigere studuit cum Dawesio Brunckius. Paullo ante, ϛ. 213., et post, ϛ. 249., dictum est eadem de re ἐπιδιδόναι. Quantillum igitur est, correctionem invenire,

ἢ μὴ 'πιδιδόναι γ' αὐτὸν ὠφελόν ποτε.,

quam dudum ante me proposuit Io. Toupius Emendationibus ad Hesychium, P. III. p. 50., ubi pronominis huius significatum ipse post Io. Albertum attigit. Nubibus, ϛ. 1426., Phidippides, quae verbera ante legem de filiorum potestate patrum iniuriam ulciscendi latam, acceperint, de iis veniam patribus filios daturos spondet:

ὅσας δὲ πληγὰς εἴχομεν, πρὶν τὸν νόμον τεθῆναι,
ἀφίεμεν, καὶ δίδομεν αὐτοῖς προῖκα συγκεκόφθαι.

Pro αὐτοῖς in Ravennate libro scriptum est αὐτούς. Mutato spiritu pone: αὑτούς, id est, ἡμᾶς. Eandem loquutionem adhibuit Gisb. Koenus Gregorio Corinthio, p. 4. Lips. Recte scripsit Boeckhius in Simonis sui dialogo de lege, p. 24.: τί ἂν ἀποκρινάμενοι οὐκ ἂν αἰσχυνθεῖμεν καὶ ὑπὲρ ἡμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῆς ἡλικίας αὑτῶν; Nam αὑτῶν idem esse, quod ἡμῶν αὐτῶν, Praefatione tradit, p. XXVII. Aeschyli fragmento Myrmidonum apud Scholiastam Avium Aristophanis, p. 579. F. 1., ϛ. 808.,

ὡς δ' ἐστὶ μύθων τῶν Λιβυστικῶν λόγος,
πληγέντ' ἀτράκτῳ τοξικῷ τὸν αἐτόν,
εἰπεῖν, ἰδόντα μηχανὴν πτερώματος,
τάδ' οὐχ ὑπ' ἄλλων· ἀλλὰ τοῖς αὑτῶν πτεροῖς
ἁλισκόμεσθα.,

verba αὑτῶν πτεροῖς, nostris pennis, interpretantur vulgari sermone, οἰκείοις πτεροῖς, Eusebius Praeparatione Evangelica, Lib. V. Cap. V., Libanius Oratione in laudem Constantis et Constantii, Vol. III. p. 279., 21. Reisk., aliique scriptores, qui proverbium hoc attigerunt. Aristides Oratione I. pro rhetorica, apud Guil.

Canterum in Novis Lectionibus, Lib. VI. Cap. XV.:
εἰ δ' αὖ βούλει τὸ τοῦ Αἰσχύλου,
τάδ' οὐχ ὑπ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς αὑτοῦ πτεροῖς,
ἃ θρυλλεῖς ἐν ἐκείνοις τοῖς λόγοις, ἁλίσκῃ., id est, *tuis pennis captus es:* σαυτοῦ πτεροῖς dicit Ptolemaeus Philadelphus apud Athenaeum, Lib. XI. p. 494. B. ταῦτα οὐχ ὑπ' ἄλλων, ἀλλὰ τοῖς σαυτοῦ πτεροῖς, κατὰ τὸν θαυμάσιον Αἰσχύλον, ἁλίσκῃ,. Caeterum miror in Aeschyli fragmento nec Toupium in Epistola Critica, nec Porsonem annotatione ad Medeam Euripidis, suspectam habuisse particulam ὡς. Mihi quidem scripsisse videtur poëta:
εἷς δ' ἐστὶ μύθων τῶν Λιβυστικῶν λόγος,.
Fabricius Bibliotheca Graeca, Lib. II. Cap. VIIII. p. 396., e Suida, Vol. III. p. 437., excitat scriptum: ὅδ' ἐστὶ μύθων —. Eveni Parii versu apud Stobaeum, Florilegii Titulo LXXXII. p. 345.,
καὶ πρὸς μὲν τούτους ἀρκεῖ λόγος εἷς ὁ παλαιός·,
scriptum est εἷς a Grotio, Theodoroque Cantero in Variis Lectionibus, Lib. I. Cap. VIII. p. 720., ex Athenaeo, Lib. X. p. 367. E.: in exemplari autem Trincavelli legitur ὡς.

℣. 487. quod est in plerisque antiquis libris, τὴν πόλιν ἡμῶν ἀπεκλείσατε τοῖς μοχλοῖς, vere correxerunt Florens Christianus Dawesiusque, τοῖσι μοχλοῖσι vel τοῖσι μοχλοῖσιν,: comprobavit Porso Censura, p. 60., et ita iampridem in verborum continuatione scriptum est in exemplari Lugdunensi Batavorum. At in codice Brunckii A. singulare illud est, quod scriptum exhibetur, ὅ τι βουλόμεναι τὴν πόλιν οὕτως ἡμῶν ἀπεκλείσατε —. Neglexit nonnunquam vocabulum οὕτως librariorum incuria in vetustis exemplaribus describendis. Ecclesiazusis, ℣. 751.,
οὐδὲν πρὸς ἔπος οὕτως ἀνοήτως ἐκβαλῶ,,
desideratur οὕτως in antiquis libris impressis, et MS. Monacino: primus in locum suum revocavit Lud.

Kusterus e duplici Suidae testimonio. Pluti versu 80.,

σὺ Πλοῦτος, οὕτως ἀθλίως διακείμενος; ,

deest οὕτως in MS. Dorvilliano. Xenophontis Oeconomico, Capite XVIII. §. 5., in verbis, οὕτω καταφανὲς ὄν, deest οὕτω in exemplari Iuntino. Itaque fieri potuit, ut, quum scripsisset Aristophanes:

ὅ, τι βουλόμεναι τὴν πόλιν οὕτως ἀπεκλείσατε τοῖσι μοχλοῖσιν. ,

post aliquando oblitterato verbo οὕτως, uti ἀκρόπολιν a Grammaticis ita ἡμῶν quoque versui ad metrum explendum interponeretur. Sed hoc fide omnino caret. Liber enim ille A. complura habet singularia, non sane praeclara, et quae metrici correctoris fraudem manifesto coarguant. Versu 517. pedem inepte complevit: ἕτερόν τι πονηρότερον δήπου βούλευμ' —, illato δήπου. Versum 1028. ut trochaicum efficeret tetrametrum catalecticum, ἀφελοῦσα in ἐξελοῦσα convertit. Versum 541. sciolus iambicum fecit trimetrum. Versu 734., ἀλλ' ἐῶ ἀπολέσθαι τἄρι; , ignorans monosyllabum pronunciari ἐῶ, scripsit ἐῶ δ' ἀπολέσθαι —. Versu 20. pervertit metrum adiecto γε post ἦν. Videtur autem totus a MS. B. pendere. Multa enim novavit in eis locis potissimum, in quibus metrum non integrum B. haberet, quamvis incorruptum in aliis libris esset. In anapaestico versu 510. B., ἔνδον οὖσαι: A., ἔνδον ἐοῦσαι, reconcinnato anapaesto. Versu 1009. B., ἀλλ' ὡς τάχιστα φράζε περὶ τῶν διαλλαγῶν: syllabam redundantem suo modo resecuit Grammaticus in A.: — τάχιστα φράσον περὶ τῶν διαλλαγῶν. Versu 756. scripturam in B., τί λέγεις; τί προφασίζει; περιφανῆ τὰ πράγματα. , corrector libri A. sic immutavit, ut articulum deleret, quum esset ex meliorum librorum auctoritate τί delendum ante προφασίζει. V. 514. ἦδ' ὃς ἀνήρ; B.: unde ille in A., ἦδ' ὃς ὁ ἀνήρ, ut anapaestum, si diis placet, restitueret. V. 758., B.: ἀλλ' οὐ δύναμαί γ' ἔγωγ' οὐδὲ —; non alio

libro inspecto sua arte correxit ille in A.: ἀλλ' οὐ δύναμαί γ' ἔτ' οὐδὲ —. ℣. 1245. pro λαβὲ δῆτα τὰς φυσαλλίδας — in B. est λαβὲ δὴ τὰς —: elisam ante τὰς syllabam artifex ille in A. quam dextere explevit: λαβὲ δὴ σὺ τὰς —. Quid mirum, si bis vel ter usus fortuna magis quam Minerva secunda, ℣. 450. ἐνθένδε libri B. emendavit: ἐνθενδὶ: quod *se cuivis facile obtulisset*, inquit Brunckius: *iam dudum a me repositum*: si ex στρατείας potuit ε tollere ℣. 592., aut ℣. 508. ἅττ' ἂν ποιεῖτε vel ποῆτε mutare in ἅττ' ἐποιεῖτε? Nihilominus liber ille A. in metricis rebus destitutus est fide: Brunckius autem deridendum se dedit, qui studio impeditus cum Parisino Professore decertandi, et Berglero nostro obtrectandi, rem tam manifestam non modo non vidit, sed librum etiam tanquam auctoritate praeditum in quamplurimis rebus sequutus est. Caeterum minus vulgaris est adiuncti articuli ratio, τοῖσι, qui sermone quotidiano praetermittitur in tali re plerumque. Ex hoc frequentiore loquendi genere est Vespis, ℣. 113., τοῦτον οὖν φυλάττομεν Μοχλοῖσιν ἐγκλείσαντες, ὡς ἂν μὴ 'ξίῃ. Sed illuc pertinet Vesparum versus 222., ἤδη ποτ' αὐτοὺς τοῖς λίθοις βαλλήσομεν: Acharnensibus, ℣. 295.,

σοῦ γ' ἀκούσωμεν; ἀποτ-
λεῖ· κατά σε χώσομεν τοῖς λίθοις.

ita enim in his libri sunt corrigendi. De ἀκούσωμεν, quod ego reposui, proxime a vero abest Ravennatis ἀκούσομεν. Versus antistrophicus opponitur non 285., quod existimavit Hermannus libro de metris, p. 362. 363., sed versus 342.,

οὔτοι σοι χαμαί,
καὶ σὺ κατάθου πάλιν τὸ ξίφος.

versibus enim 284.—286. stropha continetur α., 335.—337. antistropha α., medio emendato versu:

ἀπολεῖς· ἄρ' ὁμήλικα τόνδε φιλανθρακέα.

nam τόνδε obiectum intelligo, φιλανθρακέα praedicatum. quapropter non desideratur articulus, qui est in vulgata

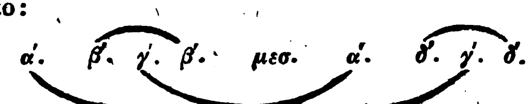
scriptura, ἀπολεῖς ἄρα τὸν ἥλικα —. Stropha β′. ϐϐ. 287. — 292., extremo versu trochaico,

σπεισάμενος, ἔπειτα δύνασαι νῦν πρὸς ἔμεγ' ἀποβλέπειν. .

Antistropha β′., ϐϐ. 297. — 302., extremum versum correxi supra, p. 129.: quanquam in verbis nihil fortasse prorsus ab optimis et antiquissimis libris recedendum est. Stropha γ′. ϐϐ. 293. — 295.: antistropha γ′. ϐϐ. 341. — 343. . Stropha δ′. ϐϐ. 338. — 340.,

ἀλλὰ νῦν τοι λέγ', εἴ
σοι δοκεῖ, τόν γε Λακε-
δαιμόνιον — .

Antistropha δ′. ϐϐ. 344. — 346. . Versus trochaici 303. — 334. systemati interiecti sunt medii. Schema hoc habeto:

Sed ad loquutionem, καταχῶσαι τοῖς λίθοις, alludit Plato Gorgia p. 512. B. Steph., p. 308. B. Laemar., p. 349. C. Francof., καταχώσειεν ἂν ὑμᾶς τοῖς λόγοις. Male Brunckius elegit scripturam peioris notae libri, B., κἆτά σ' αὖ χώσομεν —. Tmesin autem Aristophanes non repudiavit Pluto, ϐ. 65., ἀπό σ' ὀλῶ, Ranis, ϐ. 1047., ὥστε γε καὐτόν σε κατ' οὖν ἔβαλεν., Vespis, ϐ. 784., ἀνά τοί με πείθεις. , Lysistrata, ϐϐ. 262. 263.,

κατὰ μὲν ἅγιον ἔχειν βρέτας,
κατά τ' ἀκρόπολιν ἐμὰν λαβεῖν, .

Vespis, ϐ. 1454., scribo partim ex impressis exemplaribus vetustis, partim ex MSS.:

ἦ μετά τι πείσεται 'πὶ
τό τε τρυφερὸν καὶ μαλακόν. .

Avibus, ϐ. 1071., tmesin restituam post paullo, ad versum Lysistratae 507. .

ϐ. 488. orationem correxerunt Kusterus et Brunckius e codicibus MSS. scribentes παρέχομεν. Sed ad

hanc rem confirmandam nihil opus erat MSS. libris: idem enim legitur in Iuntino exemplari, Basileensi Cratandri, Veneto Zanetti, Farreano teste Berglero, Wecheliano, Brubachiano. Coniunctivus παρέχωμεν ex Basileensi Frobenii in recentiora exemplaria venit. Posset vero defendi versu ex Hecuba Euripidis,

μεθῆχ', ἵν' αὐτὸς χρυσὸν ἐν δόμοις ἔχῃ:

ubi quum coniunctivi rationem Hermannus demonstraverit, nemo, ut arbitror, denuo vocabit in dubium. Avibus, ℣. 73.,

γενέσθαι μ' εὔξατο
ὄρνιν, ἵν' ἀκόλουθον διάκονόν τ' ἔχῃ.,

coniunctivus et sententiae est aptior, quam optativus, ἔχοι, plurimorumque confirmatur et antiquissimorum exemplarium auctoritate. Incertus poëta apud Suidam, Vol. I. p. 444. V. βουκολήσας, et Scholiastam Aristophanis,

χὤπως ἔχῃ τι βουκόλημα τῆς λύπης,
ἐνέθηκε τοίχοις ποικίλας γραφὰς ζώων.

Nubibus, ℣. 530., οὐδὲν ἦλθε ῥαψαμένη — παιδίοις ἵν' ᾖ γέλως, vim coniunctivi interpretatus est quodammodo Wolfius: Nicht zu sehn das lederne Ding, — das die Kinder lachen macht;. Contra in Ranis aptissimum adhibuit Aristophanes optativum verbis αὐτὸς βαδίζω, Ἵνα μὴ ταλαιπωροῖτο —. aerumnam quidem suam Xanthias conqueritur: Dionysus vero voluisse profitetur, ne laboraret. Recte Brunckius Equitibus, ℣. 1393.,

οὐ γάρ ὁ Παφλαγὼν
ἀπέκρυπτε ταύτας ἔνδον, ἵνα σὺ μὴ λάβοις;

optativum restituit λάβοις in locum coniunctivi, λάβῃς.

℣. 489. καὶ τἄλλα τε, quod exemplaribus typis exaratis vulgatum est, tum vetustis tum recentioribus, correxit ex MSS. libris Brunckius. Membrorum copulationi simplici utramque particulam καὶ — τέ Attici uno eodemque commate comprehensam adhibent neutiquam. Lysistratae versui 1200.,

χἄ τ' ἔνδον ᾖ, φορεῖν.

antistrophicus opponitur versus 1213.,

πρός γε μέντοι τὴν θύραν.

Emendavi illum sex abhinc annis, eandemque emendationem proposuit P. Elmsleyus Museo Critico Cantabrigiensi, II., Octobr. 1813.:

χἄττ' ἂν ἔνδον ᾖ, φορεῖν.

Similiter Vespis, ṽ. 971., ἅττ' ἂν εἴσω τις φέρῃ. Quod in Pacis versu legitur 733. χὤσα τε correximus supra. Ibidem, ṽ. 961., καὐτός τε χερνίπτου, enunciationem cum superiore una copulat particula τε: nam καί est *quoque: et tu ipse quoque purga manus.* Ecclesiazusis, ṽ. 442., γυναῖκα δ' εἶναι πρᾶγμ' ἔφη νουβυστικὸν Καὶ χρηματοποιόν, κοὔτε τἀπόῤῥητ' ἔφη Ἐκ Θεσμοφόροιν. — ἐκφέρειν, particula καί coniungit enunciationem cum superiore, οὔτε autem dixit ea mente, ut adderet, συμβάλλειν τε πρὸς ἀλλήλας ἱμάτια —: sed interpellatus Blepyro mutata ad perspicuitatem oratione subiungit ἔπειτα συμβάλλειν —. Similiter Sopholis Philocteta, ṽ. 1345., quem Brunckius excitavit annotatione ad Aeschyli Persas, ṽ. 855., translata ab Erfurdtio ad Antigonam, ṽ. 61., ad τοῦτο μὲν refertur εἶτα. Redundare enim in κοὔτε copulam ne Schaeferus quidem nec Xenophontis Ephesii vinceret verbis, quae attulit ad Dionysii Halicarnassensis librum de Compositione Verborum p. 183., εὐθὺς μὲν ἄχανὴς ἦν, καὶ οὔτε τι ἀποκρίνεσθαι ηὕρισκεν, ἐδάκρυσε δὲ καὶ ἀνέστενε., neque Aristaeneti, πέπαυσο τούτων, καὶ μηδὲ περαιτέρω ἐξαμάρτανε. Hic μηδὲν scribo pro μηδέ, illic ad εὐθὺς μὲν pertinet paullo post καὶ δὴ λέγει —: ad οὔτε autem refertur proximo membro δέ. cuius loquendi generis exempla ipse graece dicendi magister ille locupletissimus cumulate praebuit p. 192. 193., Dorvillius, quamquam dissimilibus permixtis, ad Charitonem, p. 721., Boeckhius ad Platonis libros priores de legibus, p. 86. Lysistrata Aristophanis, ṽ. 1041., οὔτε δράσω φλαῦρον οὐδέν, οὐδ' ὑφ' ὑμῶν πείσομαι., in locum particulae οὐδ' primus οὔτ' supposuit nihil admo-

nens Brunckius. Eupolis versu apud Hephaestionem, p. 61., ὡς εὐδαίμων πρότερόν τ' ἦσθα, νῦν δὲ μᾶλλον ἔσει. : Pindarus Pythio VIII. ϒϒ. 87. — 89., τοῖς οὔτε νόστος ὁμῶς Ἔπαλπνος ἐν Πυθιάδι κρίθη, Οὐδὲ μολόντων πὰρ ματέρ' ἀμφὶ γέλως γλυκὺς Ὦρσεν χάριν· : Isthmio II. ϒ. 44. 45., μήτ' ἀρετάν ποτε σιγάτω πατρῴαν, Μηδὲ τούσδ' ὕμνους· . Bonus autem Philippus Invernizius annotatione ad Ecclesiazusarum illum versum, *quod* — οὔτε, inquit, *non habet simile sibi hac in oratione respondens, vitium non est, neque desunt tam inter graecos, quam inter latinos scriptores exempla.* . Iste igitur satis *civiliter* iudicaret de verbis in Horatii carmine XIII. libri IV. ϒ. 21.,

Felix post Cinaram, notaque et artium
Gratarum facies: .

In manuscriptis vero libris quibusdam omissa est particula *et:* iccirco, ut arbitror, quia displicuisse Grammaticis videtur nonnullis, qui genitivos a *nota* pendere intelligerent. Bentleius interpretatur: *etiam*. Sed id hoc loco ieiunum est. Praeterea non potest verbum subaudiri *est:* non enim etiamnum floret, sed floruit quondam Lyce. Quamobrem sic ego illa et aptanda superioribus et emendanda arbitror:

Quo fugit Venus? heu, quove color, decens
Quo motus? quid habes illius, illius,
Quae spirabat amores,
Quae me surrpuerat mihi,
Felix post Cinaram? nota erat artium
Gratarum facies: sed Cinarae breves
Annos —

Felicior in amore, inquit, Cinara fuit, quam tu. Quamquam enim tu quoque corporis formositate excelluisti, tamen vita superavit iuventutis gratiam, nec te iam vetulam expetit amplius quisquam: Cinara florente aetate mortua, reliquit in animis venustatis suae imaginem.

℣. 495. . In proximis superioribus versibus consentio cum Brunckio, praeterquam quod αἰεί posuit pro ἀεί. Sed haec quid commemoro? Idem Brunckius recte complevit metrum, ℣. 494. scribens: τί δὲ δεινὸν —: in vulgatis exemplaribus vetustis deest particula δέ. Sed hoc in versu, 495., ponimus: οὐ καὶ τἄνδον —. Sic enim est in vetustis exemplaribus, typis exaratis, et ante Brunckium in recentioribus omnibus. Brunckius quod tacitus edidit, οὐ γὰρ τἄνδον —, id unde hauserit, nescio. Videtur e codicibus fluxisse manuscriptis, in quibus particulae καί et γάρ confusae sunt haud raro. Thesmophoriazusis, ℣. 1157., εἰ καὶ πρότερόν ποτ' ἐπηκόω, legitur καὶ in antiquioribus exemplaribus typis exaratis omnibus, et in MS. Ravennate. In Frobeniano primum inveni γὰρ exemplaribus propagatum recentioribus, Aem. Porti, Lugdunensi Batavorum, Kusteri, Brunckii, etiam Burmanni: nam Berglerus quidem scripturae discrepantiam animadvertit in Farreano. Euripidis Phoenissis Porso, ℣. 1495., Οὐκ εἰς ἀκοὰς ἔτι δυστυχία Δώματος ἥκει· πάρα γὰρ λεύσσειν Πτώματα νεκρῶν, ex unius Florentini exemplaris vestigiis scripsit: πάρα καὶ λεύσσειν. Sed in vulgata scriptura, πάρα γὰρ λεύσσειν, verbo λεύσσειν sola oppositione intento neque inculcato ulla vulgari particula, loquendi vis est tragicorum poëmatis accommodatior: altera illa pedestri orationi est propior. Ibidem, ℣. 277., ἅπαντα γὰρ τολμῶσι δεινὰ φαίνεται, Ὅταν δι' ἐχθρᾶς πους ἀμείβηται χθονός., Porso Valckenario adiicit scribens: ἅπαντα καὶ τολμῶσι —. Equidem in verbis nihil immuto. Sententia nude enunciata haec est: ἅπαντα δεινὰ φαίνεται, ὅστις τολμᾷ δι' ἐχθρᾶς ἰέναι χθονός, omnia hominibus periculosa videntur, quum per hostilem terram migrant. Itaque commate detracto post φαίνεται, uno orationem complexu totam comprehendimus, ἅπαντα γὰρ τολμῶσι δεινὰ φαίνεται Ὅταν δι' ἐχθρᾶς

πους ἀμείβηται χθονός. . versus est autem ἀντίμιμος, ut Graece dicam, Sophocleo,

ἅπαντα γάρ τοι τῷ φοβουμένῳ ψοφεῖ. .

Praeteriens attingo Thucydidem, libro III. Cap. XI. p. 174. 1. . Liberam relinquunt Athenienses Mitylenaeis rerum suarum potestatem, ut speciem quandam habeant iustitiae in bellis gerendis, et εὐπρέπειαν λόγου. libertate enim eorum μαρτυρίῳ ἐχρῶντο, μὴ ἂν τούς γε ἰσοψήφους ἄκοντας εἰ μή τι ἠδίκουν, οἷς ἐπῄεσαν, ξυστρατεύειν . Comma post ἄκοντας delevi, ut verba, ἄκοντας εἰ μή τι ἠδίκουν —, necessaria quasi copulatione quadam contineantur. Sed inconsiderate Brunckius Sophoclis Electra, ℣. 770., καὶ posuit pro γάρ, δεινὸν τὸ τίκτειν ἐστίν· οὐδὲ καὶ κακῶς Πάσχοντι μῖσος ὧν τέκῃ προσγίγνεται. . Abhorret istud a Graecorum loquendi consuetudine. Graece dicitur κοὐδὲ κακῶς πάσχοντι —, vel οὐ γὰρ οὐδὲ κακῶς πάσχοντι —. Eandem illam rem ante Brunckium proposuit Valckenarius ad Phoenissarum versum 358., p. 128.: quod sane miror: sed multo magis mirandum est, pravam correctionem eandem excogitasse utrumque. Nota illa et pervagata verba, de quorum constat auctore, nisi fallimur,

ζῶμεν γὰρ οὐχ ὡς θέλομεν, ἀλλ' ὡς δυνάμεθα. ,

Grotius in Excerptis, p. 927., incertorum versibus auctorum annumerans, καὶ pro γὰρ scriptum excitat. Eandem particularum confusionem notat Eman. Bekkerus, Variis Lectionibus ad Apollonium Dyscolum, p. 436. .

Versum 499. in illo quoque MS. exstare, quo usus est Kusterus, testatur Porso in Censura, p. 60. . De loquutione, δεινόν γε λέγεις, affert Brunckius ex versu 529., δεινόν γε λέγεις, κοὐ τλητὸν ἔμοιγε . Adiungo ex Ecclesiazusis, ℣. 812., δεινά γε λέγεις. — τί δεινόν; . Fortasse hic quoque δεινόν γε — scriptum fuit antiquitus. Sophoclis Oedipo Coloneo, ℣. 861., δεινὸν λέγεις. , Aiace, ℣. 1127., δεινόν γ' εἶπας, .

℣. 501. in exemplari Iuntino ac plerisque libris

omnibus typis exaratis scriptum est ὦ τᾶν. Brunckius posuit ὦ 'τάν, quod in Nubibus retinuerunt Hermannus Wolfiusque. Sunt qui promiscue utraque utantur scriptura, veluti Henr. Stephanus, Dav. Ruhnkenius, alii: et ὦ τᾶν scripsit idem Wolfius in Platonis Apologia, p. 32.: Grammaticus in Etymologico Magno probat ὦ 'τᾶν. Communi ex fonte hauserunt Suidas, Phavorinus, Scholiastesque ad Platonis Apologiam in Siebenkeesii Anecdotis, p. 4. 5. . Sic enim illi: *οἱ Ἀττικοὶ τὴν πρώτην συλλαβὴν περισπῶσι, τὴν δὲ δευτέραν βραχύνουσι· καὶ βέλτιον· ἀδύνατον γὰρ μίαν λέξιν εὑρεθῆναι δύο ἔχουσαν περισπωμένας. Δίδυμος δὲ τὸ πλῆρες εἶναι φησὶν ὦ ἐτάν, ἀγνοῶν, ὡς ἀπὸ τοῦ ἔτης ἡ κλητικὴ ἐστιν ἔτα, καὶ δωρικῶς ἔταν.* . Itaque ex horum quidem opinione scribendum est ὦ ̓ταν: quod nusquam reperi. Verum ex Apollonii Dyscoli Excerptis apparet, ἐτάν esse peculiare nomen, deductum ab ἔτης, ut νεάν a νέος, ξυνάν a ξυνός, μεγιστάν a μέγιστος. Apollonii verba emendata protulit Iac. Bastius nostras in Addendis ad Gregorium, p. 904., *παρὰ τὸ νέος νεάν τι ἦν, καὶ παρὰ τὸ ἔτης οὖν γενήσεταί τι ἐτάν, οὐ τὸ κλητικὸν ὁμόφωνον*. Apollonio finitima est Zonarae sententia, Vol. II. p. 1896.: acutam ultimam comprobavit Eustathius ad Iliadem, *Α.* p. 24. C. Rom. . Ergo recte scripsit Brunckius ὦ 'τάν .

V. 507. barbaram vocem, ἠνεχόμεσθα, Florente Christiano excogitatam, tacitus in verborum continuationem induxit Kusterus. neque id proximos solum editores latuit, sed Ioannem etiam Piersonem deduxit eo, ut annotatione ad Moerin ἠνεχόμην illud Grammatici cuiusdam in Bibliotheca Coisliniana Montefalconis non corrigeret, sed confirmare Lysistrata conaretur. quae quidem res magnopere monet criticos, ut ipsi, si quid in exemplaribus immutent, id lectores saltem ne celent. In exemplaribus antiquis legitur ἠνεσχόμεθα, non, ἠνεχόμεσθα. nam quod in Brubachiano est, ἠνεχόμεθα, oculorum vitio lapsi sunt typothetae. Ita vel ex

metro perspicuum est, magnum versu mendum contineri. quod indicavit Porso Supplemento Praefationis ad Hecubam. idem in MSS. partim ἠνεσχόμεθα partim ἠνειχόμεθα legi ait. Accedit obscuritatis aliquid in verbis, καὶ τὸν χρόνον: haec enim expedias mihi, quaeso, et da, quid significent. Equidem facile mihi persuasi, a pusillo ea interprete apposita fuisse olim verbis τὸν πρότερον πόλεμον, post in eam fraudem delatos esse librarios, ut illa ipsa in versum reciperent. Hoc si vere iudicavimus, quoniam sublatis illis explendus versus est, efficiendae eius rei commodiorem non habeo rationem ullam, quam hanc, ut scribatur:

ἡμεῖς τὸν μὲν πρότερον πόλεμον, πάντ' ἐξηνεσχόμεθ' ἀεί,
ὑπὸ σωφροσύνης τῆς ἡμετέρας, τῶν ἀνδρῶν, ἅττ' ἐποιεῖτε.

In vocabulo ἀεί, quam saepe peccaverint librarii, et supra demonstravimus, et mox iterum dicetur: manifestum est autem, facillime potuisse hoc loco oblitterari. Quemadmodum ἐξηνεσχόμεθα scripsi pro simplici ἠνεσχόμεθα, ita Hermannus Nubibus, ✝. 1377., ἐξηνεσχόμην posuit ex MSS. libris satis multis pro ἠνεσχόμην. Nec vero desunt exempla omissi a librariis, πάντα, πάντες, et quae praeterea eius sunt generis. Avibus, ✝. 1069., scripsit auctor:

ἑρπετά τε καὶ δάκετα πάνθ', ὅσαπερ
ἔστιν, ὑπ' ἐμᾶς πτέρυγος
— — ὄλλυται.

Antiquis exemplaribus typis exaratis vulgatum est δάκεθ', ὁπόσαπερ ἂν ἔστιν, —. Propius accedit ad verum Ravennatis libri scriptura, δάκεθ', ὅσαπέρ ἐστιν. Sic autem ✝. 719., ὄρνιν τε νομίζετε πάνθ', ὅσαπερ περὶ μαντείας διακρίνει., ✝. 119., καὶ πάνθ' ὅσαπερ ἄνθρωπος, ὅσα τ' ὄρνις, φρονεῖς. Sed haec trita res est: multa de hoc genere libenter praetermitto, ne satietatem afferat copia. Illud vero non praetermittam, ex scriptura

MSS., Ravennatis et Brunckii A. B., φοναῖσιν ἐξόλλυται pro vulgato, ἐν φοναῖς ὄλλυται, scriptum me ab Aristophane coniicere; ἐκ φοναῖς ὄλλυται, et ἐξόλλυται etiam ex Vat. U. protulit Kusterus. Xenophontis Cyropaedia, libro IIII. C. III. §. 3., ὁ δὲ Κῦρος, θεωρῶν τὰ τῶν Μήδων ἔργα καὶ Ὑρκανίων, ὥσπερεὶ κατεμέμφετο καὶ ἑαυτὸν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, εἰ οἱ ἄλλοι ἂν τοῦτον τὸν χρόνον ἀκμάζειν τε μᾶλλον ἑαυτῶν ἐδόκουν καὶ προςκτᾶσθαί τι, αὐτοὶ δ' ἐν ἀργοτέρᾳ χώρᾳ ὑποκαταμένειν., inepta est particula ἂν, et tamen in plerisque legitur vetustis libris. Scribo: εἰ οἱ ἄλλοι πάντες τοῦτον τὸν χρόνον ἀκμάζειν τε — ἐδόκουν —. Verbis sic scriptis: πάνττοῦτον, facile potuit obscurari syllaba τ littera subsequente τ: itaque paullatim ortum est ἂν. In Bodleiano autem codice nec ἂν nec πάντες legitur. Caeterum ℣. 508. ἅττ' ἐποιεῖτε coniectura assequutus est Kusterus, e MS. A. reposuit Brunckius. In exemplaribus antiquis typis exaratis legitur ἅττ' ἂν ποιεῖτε. nam in Venetum Zanetti et Wechelianum typothetae vitium pervenit ἅτ' ἂν ποιεῖτε ex Cratandrio: in Ravennate libro, ἅττ' ἂν 'ποιεῖτε: Brunckii B. ἅττ' ἂν ποῆτε, correctione Grammatici. Mirum profecto, in plurimis et antiquissimis exemplaribus ἂν legi, repugnante prorsus metro. ortum credo ex ἀεὶ in fine superioris versus, cui istud, ut saepe factum videmus in antiquis libris, quum lineae modulus versum non caperet totum, subter scriptum olim esset ad extremum. Saepenumero peccasse in ἀεὶ librarios quoniam Frid. Iacobsius subtili iudicio et exquisita doctrina grammaticus disputavit Additamentis Animadversionum in Athenaeum, p. 46 — 48., ego libere confiteor me ab illo, quamvis erudito homine, de omnibus ferme eius emendandi rationibus dissentire, atque de duobus tantum locis eius ad sententiam accedere, in Dionis Chrysostomi Oratione XVI. p. 461. 1., ubi restituit ἀεὶ in

verbis, *μὴ κακοδαιμονέστατον ἁπάντων εἶναι, ἀεὶ προςευχόμενον τοῖς θεοῖς, —*, et Oratione VIIII. p. 289. 35., *οἱ γὰρ ἄνθρωποι, οὓς ἂν ἀεὶ βλέπωσι, — τούτων οὐ πάνυ φροντίζουσιν· οὓς δ᾽ ἂν διὰ χρόνου ἴδωσιν —*. De caeteris omnibus disceptandum mihi videtur, in quibus partim nulla plane opus esse mutatione, partim aliam potius inveniendam emendationem esse existimem. Euripidis Bellerophontis fragmento apud Stobaeum, Tit. II. p. 11. Grot.,

ὁ γὰρ οὐδενὸς ἐκφὺς χρόνος,
δικαίους ἐπάγων κανόνας,
δείκνυσιν ἀνθρώπων κακότητας ἐμοί.,

sensit elegantissimus homo incommode ad extremum *ἐμοί* adiectum. At equidem de *ἀεί* non cogito, sed emendationis in mentem venit,

δείκνυσιν ἀνθρώπων κακότητ᾽ ἄσημον.

Nam *κακότης ἄσημος ἀνθρώπων* quid esset, patefecit ipse auctor verbis in Medea, vv. 516 — 519., quos subiunxit Stobaeus, *ὦ Ζεῦ, τί δὴ χρυσοῦ μὲν, ὃς κίβδηλος ᾖ, Τεκμήρι᾽ ἀνθρώποισιν ὤπασας σαφῆ, Ἀνδρῶν δ᾽ ὅτῳ χρὴ τὸν κακὸν διειδέναι, Οὐδεὶς χαρακτὴρ ἐμπέφυκε σώματι;* Xenophontis Hellenicis, libro III. C. I. §. 23., quidni maluit Iacobsius *αὐτὸν* in *αὐτὸς* convertere: *ὁ δ᾽ ἐπεὶ εἰςῆλθεν, ἔχων αὐτὸς Μειδίαν, ἐπορεύετο πρὸς τὴν ἀκρόπολιν·*? nam *ἔχων αὐτὸς Μειδίαν* idem est, quod *ἔχων σὺν αὐτῷ Μειδίαν*, sive *αὐτὸς σὺν τῷ Μειδίᾳ*. Ita *ἔχων* usurpatur a Lucillio in Anthologia Iacobsii, Vol. III. p. 40. epigr. LX.,

τὸν λεπτὸν φυσῶντα τὸ πῦρ Πρόκλον ἦρεν ὁ καπνὸς,
καὶ διὰ τῶν θυρίδων ἔνθεν ἀπῆλθεν ἔχων.

Secundo ac tertio loco quae protulit, alibi corrigemus. In Xenophontis Cyropaediae libro III. C. III. §. 6. et §. 48. *ἀεί* e MS. Guelf. revocavit Gottlobus Schneiderus in verbis, *διεδωρεῖτο τοῖς ἀεὶ ἀξιωτάτοις*, et *τοῖς ἀεὶ ἔξω οὖσι.* libro IIII. Cap. I. §. 2. recte ex eodem MS. Guelf. *ἀεί* Zeunius revocavit, *τούτων μὲν οὖν χρὴ χαριστήρια, ὧν ἂν*

ἀεὶ ἔχωμεν, τοῖς θεοῖς ἀποτελεῖν. Non perspicio equidem, cur Schneiderus νῦν pro ἀεί exspectaverit. et enim sunt ea a Cyro non de una re dicta, sed latissime patent: semper ille, quotiescunque victoria sit parta, gratus diis videri voluit.

℣. 509. κᾆτ' οὐκ ἠρέσκετέ γ' ἡμᾶς primus posuit tacite Kusterus: sequuti sunt Berglerus Brunckiusque. Istud unde acceperit, eruere non potui. In antiquis exemplaribus typis exaratis legitur ἠρέσκετ' ἡμᾶς: idem inventum est in MS. Ravennate. In exemplaribus Veneto Zanetti et Aem. Porti scriptum est ἠρέσκεθ' ἡμᾶς, idemque ex *vetere* libro consignavit Scaliger. Qui exemplar curavit Lugdunense Batavorum A. 1624. ex Florentis Christiani coniectura ἠρέσκεθ' ἂν ἡμᾶς suscepit. Sed Kusteri illud undecunque fluxerit, verum mihi videtur. Certe litterae ετ' antecedentibus ετ' facile potuerunt absorberi. Ut autem frequentissima est particularum καὶ — γέ coniunctio, ita non rara est particularum κᾆτα — γέ, uno pluribusve vocabulis vel interpositis, vel non interpositis. Illo modo dictum est Pace, ℣. 45., οὐκοῦν ἂν ἤδη τῶν θεατῶν τις λέγοι, Νεανίας δοκησίσοφος· τόδε πρᾶγμα τί; Ὁ κάνθαρος δὲ πρὸς τί; — κᾆτ' αὐτῷ γ' ἀνὴρ Ἰωνικός τίς φησι παρακαθήμενος: Nubibus, ℣. 1068., κᾆτ' ἀπολιποῦσά γ' αὐτὸν ᾤχετ': Vespis, ℣. 704., κᾆθ' ὅταν οὗτός γ' ἐπισίζῃ,: Simpliciter Euripides Phoenissis, ℣. 428., apud Porsonem, ἣν ταῦτα· κᾆτά γ' ἦλθεν ἄλλος αὖ φυγάς. Supplicibus, ℣. 122., κἄπειτά γ' οἱ κρατοῦντες οὐκ ἐῶσί με. Aristophanis Acharnensibus, ℣. 745., non est praetermittendum quod Kusterus edidit:

> ἀλλ' ἀμφίθεσθε καὶ ταδὶ τὰ ῥυγχία,
> κἤπειτά γ' ἐς τὸν σάκκον ὧδ' ἐσβαίνετε.

In Aldino, Iuntino, A. 1525., Basileensi utroque, Veneto Zanetti, Wecheliano, legitur κἤπειτεν, sive κἤπειτεν, exemplaribusque conservatum est Aemilii Porti,

Lugdunensi Batavorum, Bergleri, a quo admonitus Brunckius quoque recepit. Unius typothetae, ut videtur, peccatum in Iuntino A. 1515., κἤπειθεν, obrepsit Gormontianum, Iuntinum A. 1540., Brubachianum. Illam Kustero scripturam an manuscripti libri suppeditarint, incertum est: sed formam ἔπειτεν, a Grammaticis Ionicae duntaxat concessam dialecto, Pindaro reddidit Hermannus Observationibus de dialecto Pindari, p. XXI.: hic videmus eam etiam in Megarensis ore versari. Sine particula καὶ Pace, ✝. 894., ἔπειτ' ἀγῶνά γ' εὐθὺς ἐξέσται ποιεῖν. Verum Equitibus, ✝. 604.,

ἐξεπήδων τ' ἐς Κόρινθον· εἶτά γ' οἱ νεώτεροι
ταῖς ὁπλαῖς ὤρυττον εὐνάς, —

Ravennatis libri εἶτα δ' videtur esse vulgato anteponendum. Sic certe in eodem carminis genere et simili loco Vespis, ✝. 1087.,

εἶτα δ' ἑσπόμεσθα θυννάζοντες εἰς τοὺς θυλάκους·

✝. 514. τί δέ σοι ταῦτ'; ἢ δ' ὅς ἂν ἀνὴρ scripseritne auctor, an τί δέ σοι τοῦτ'; —, in medio relinquo. ταῦτ' est in antiquis exemplaribus typis exaratis, et Ravennate: de altero testes adhibemus Scholiastam, et MSS. libros Brunckii duos. Utervis pronominis numerus aptus est sententiae. Sed tamen alterum, τί δέ σοι τοῦτ' videtur comprobari Equitibus, ✝. 1198., ποῦ, ποῦ; — τί δέ σοι τοῦτ'; οὐκ ἐάσεις τοὺς ξένους; , Ecclesiazusis, ✝✝. 520. 521., τί δ', ὦ μέλε, Σοὶ τοῦτ'; — ὅ, τι μοι τοῦτ' ἔστιν; . Quam ambiguum saepe de tali scripturae discrepantia sit iudicium, satis inter doctos homines constat. Quoties enim librorum tantum sunt calculi numerandi, enunciationis pondus in utramque partem par habetur. Quamquam de loquutionibus quibusdam consuetudo valet Aristophanis, ut in μετὰ ταῦτ' vel. μετὰ ταῦθ', ubi de temporis consequentia dicitur in universum, non ad unam rem et singularem relatum, et μετὰ τοῦτο. Paullo post, ✝. 525., μετὰ ταῦθ' ἡμῖν εὐθὺς ἔδοξεν —, nihil discrepant vetusti libri. Ve-

spis, ψ. 119., μετὰ ταῦτ' ἐκορυβάντιζ', unus Ravennas μετὰ τοῦτ', prave, opinor. Pace, ψ. 72., ἐχθὲς δὲ μετὰ ταῦτ' ἐκφθαρεὶς, οὐκ οἶδ' ὅποι, : Nubibus, ψ. 61., μετὰ ταῦθ' ὅπως νῷν υἱὸς ἐγένεθ', : Pluto, ψ. 833., οὐκοῦν μετὰ ταῦτ' ἦσθ' ἄθλιος. : Equitibus, ψ. 135., μετὰ δὲ ταῦτ' ἀπόλλυται. . Ranis, ψ. 143.,

μετὰ ταῦτ' ὄφεις καὶ θηρί' ὄψει μυρία, ;

depravatus solus Ravennas, quod in hac re optimo cuique potuit accidere, exhibet μετὰ τοῦτ'. Pluto, ψ. 707.,

μετὰ ταῦτ' ἐγὼ μὲν εὐθὺς ἐνεκαλυψάμην. .

Vulgata olim, μετὰ ταῦτά γ' εὐθὺς ἐγὼ μὲν συνεκαλυψάμην, commode emendavit Brunckius. μετὰ ταῦτ' exhibent praeter tres illius Dorvillianus, Ravennas, Borgianus. verborum ordinem tuentur Brunckii duo et Dorvillianus, ἐνεκαλυψάμην C. et ipse Ravennas. Philemon apud Stobaeum, Tit. LXXXXV. Trincav. Gesn., Tit. LXXXXVII. p. 395. Grot.,

κἄπειτα μετὰ ταῦτ' εὐθὺς εὑρέθη θανών, .

Facilius autem ferri potuit, quod dixit Macho apud Athenaeum, libro XIII. p. 578. E., iambico pede,

μετὰ ταῦτα δ' ἡ Γνάθαινα πρὸς τὴν Μανίαν
ἐλοιδορεῖτο, —,

quam quod tribuitur in anapaestico versu Aristophani, Avibus, 713.,

ἴκτινος δ' αὖ μετὰ ταῦτα φανεὶς ἑτέραν ὥραν ἀποφαίνει, .

Particula δέ quidem abest in exemplaribus typis impressis ante Kusterum, et apud Scholiastam. Sed iure eam posuisse Kusterum existimo. At quanto urbanius sonat

ἴκτινος δ' αὖτε φανεὶς μετὰ ταῦθ' ἑτέραν ὥραν ἀποφαίνει, .

Nam in μετὰ ταῦτα difficilius recurrit syllaba τα: anapaestici vero pedis volubilitatem retardat. Ecclesiazusis, ψ. 914., οὐδὲν μετὰ ταῦτα δεῖ λέγειν. , in Iuntinis A. 1515. et 1540. et Gormontiano simplici accentu positum est μεταταῦτα, in caeteris et MS. Monacino recte

scriptum *οὐδέν με ταῦτα* —, de qua re plenius dicam alio loco. Contra in *μετὰ τοῦτ'* vel *μετὰ τοῦθ'* desideratur plenius quiddam, atque hoc prae *μετὰ ταῦτ'* vel *μετὰ ταῦθ'* aspernatus videtur Aristophanes, nisi multitudinis numerum res ipsa et sententia respueret. Nam Thesmophoriazusis, ψ. 655.,

ἡμᾶς τοίνυν μετὰ τοῦτ' ἤδη τὰς λαμπάδας ἁψαμένας χρή;

chorus verbis *μετὰ τοῦτ'* accuratius designat deprensam fraudem Mnesilochi, atque hanc singularem rem quid iam consequi debeat, ostendit. Ranis, ψ. 1026.,

εἶτα διδάξας Πέρσας μετὰ τοῦτ' ἐπιθυμεῖν ἐξεδίδαξα;

verba *εἶτα* et *μετὰ τοῦτ'* non ad temporis spectant ordinem, sed enumerationem fabularum propter argumenti similitudinem: *τοῦτο* significat *δρᾶμα, τοὺς ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας*. Scholiastes, *τὸ εἶτα*, inquit, *καὶ τὸ μετὰ τοῦτο οὐ θέλουσιν ἀκούειν πρὸς τὰς διδασκαλίας, ἀλλ' ἐν ἴσῳ τῷ κατὰ τοῦτο ἐδίδαξα· καὶ τὸ ἕτερον*. Ergo repudiamus, quod praeter Brunckii MSS. duos, nullo in alio libro vetusto inventum est, *μετὰ ταῦτ'*. Per metrum vero optione data inter *μετὰ ταῦτα* et *μετὰ τοῦτο*, auribus indulgens Aristophanes elegit posterius. Vespis, ψ. 1021.,

μετὰ τοῦτο δὲ καὶ φανερῶς ἤδη κινδυνεύων καθ' ἑαυτόν,

Ecclesiazusis, ψ. 427.,

μετὰ τοῦτο τοίνυν εὐπρεπὴς νεανίας
λευκός τις ἀνεπήδησεν; —,

Pluto, ψψ. 697., 727.,

μετὰ τοῦτο δ' ἤδη καὶ γελοῖον δῆτά τι
ἐποίησα·,

μετὰ τοῦτο τῷ Πλούτωνι παρεκαθέζετο,

Thesmophoriazusis, ψ. 631.,

τί δὲ μετὰ τοῦτο δεύτερον;

Avibus, ψ. 811.,

εἶτα τοῖς θεοῖς
θῦσαι μετὰ τοῦτο.

Versum 517., mutilatis pedibus,

ἕτερόν τι πονηρότερον βούλευμ' ἐπεπύσμεθ' ἂν ὑμῶν,

male restauravit corrector MS. A., allito *δήπου* post *πονηρότερον*. Maxime vero particula opus est ad connectendam cum superiore enunciationem. Deinde praemissis verbis *τοιγὰρ ἔγωγ' ἔνδον ἐσίγων*, fieri potuit facile, ut iteratum *ἔνδον* librarios fugeret. Proinde scriptum olim puto:

ἔνδον δ' ἕτερον τι πονηρότερον βούλευμ' —.

Referuntur haec ad superiora, *πολλάκις ἔνδον ἂν οὖσαι Ἠκούσαμεν ἄν τι κακῶς ὑμᾶς βουλευσαμένους μέγα πρᾶγμα*: quibus opponuntur verba ✠. 522., *ὅτε δὴ δ' ὑμῶν ἐν ταῖσιν ὁδοῖς φανερῶς ἠκούομεν ἤδη*, . Confitetur Lysistrata, se primo viros dum domi audissent prava consilia capientes, sustinuisse, donec illi pessima quaeque in ipsis viis ac plateis vulgo nunciassent. Caeterum quod pro *ὑμῶν* legitur *ἡμῶν* in Iuntino exemplari et Cratandrio, unde in Wechelianum pervenit, primum correctum vidi in Veneto Zanetti.

✠. 519. In antiquis exemplaribus typis exaratis legitur *ὁ δέ μ' εὐθὺς ὑποβλέψας ἔφασκε, κεἰ μὴ* —: in Brunckii A., — *ὑποβλέψας, εἰ μὴ* —: Ravennate, *ὑποβλέψας "φασκεν ἄν· κεἰ μὴ* —. Quamobrem assentior Porsoni illa sic corrigenti:

ὁ δέ μ' εὐθὺς ὑποβλέψας ἂν ἔφασκ'· εἰ μὴ —.

Sic Nubibus, ✠. 55., *ἐγὼ δ' ἂν αὐτῇ θοἰμάτιον δεικνὺς τοδὶ Πρόφασιν, ἔφασκον* —. Sed pergimus ad ea verba, quae sequuntur, *εἰ μὴ τὸν στήμονα νήσεις Ὀτοτύξει τοι μακρὰ τὴν κεφαλήν· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει*. Atque *νήσεις* quidem, a Brunckio ex MS. libro A. petitum, probasse Porso videtur. At in antiquis exemplaribus typis exaratis ac plerisque, credo, MSS. est *νήσω*: certe in Ravennate: Invernizius enim in Brunckii libro casu scriptum *νήσεις* ait esse. *Ὀτοτύξει τοι* autem Brunckius ex mera induxit coniectura. in antiquis libris legitur *ὀτοτύξεσθαι*. nam quod Invernizius scripsit, *ὀτο-*

τύξεσθαι τοι, quid mirum in tantis negotiis iureconsulti forensibus? Veri est autem similius, νήσω esse a Grammatico aliquo in νήσεις conversum, qui in illa directe loquendi ratione, πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει., offenderet, nec posse coniungi cum obliqua arbitraretur. Quamobrem mutari infinitivum, ὀτοτύξεσθαι, nego oportere. Similiter autem Vespis, ϡϡ. 572. 573., a recta in obliquam itur orationem,

> εἰ μὲν χαίρεις ἀρνὸς φωνῇ, παιδὸς φωνὴν ἐλεήσαις·
> εἰ δ' αὖ τοῖς χοιριδίοις χαίρω, θυγατρὸς φωνῇ με
> πιθέσθαι. ,

agni si gaudes voce, pueruli miserearis eiulatus: sin ego porcellis gaudeam, filiolae voci me orant cedere. Ecclesiazusis rursus, ϡϡ. 821. 822., obliqua verborum structura in rectam traducitur,

> ἔπειθ' ὑπέχοντος ἄρτι μου τὸν θύλακον,
> ἀνέκραγ' ὁ κῆρυξ, μὴ δέχεσθαι μηδένα
> χαλκοῦν τολοιπόν· ἀργύρῳ γὰρ χρώμεθα. ;

quum ego adhuc in eo essem, ut sacculum porrigerem, proclamavit praeco, ne quis posthac aera acciperet: argento enim, inquit, utimur. Xenophon Oeconomico, Cap. X. §. 12., γυμναζομένην δὲ ἔφην οὕτως ἂν καὶ ἐσθίειν ἥδιον καὶ ὑγιαίνειν μᾶλλον καὶ εὐχροωτέραν φαίνεσθαι τῇ ἀληθείᾳ· καὶ ὄψις δὲ ὁπόταν ἀνταγωνίζηται διακόνῳ καθαρωτέρα οὖσα — κινητικὸν γίγνεται —. Late vero patet loquendi haec ratio, qua, quum alterius verba obliqua narrare oratione instituunt, in rectam sermonis cursu deflectunt. Nubibus, ϡ. 586., ὁ δ' ἥλιος — Οὐ φανεῖν ἔφασκεν ὑμῖν, εἰ στρατηγήσει Κλέων. : noli suspicari de istis corruptelae quicquam. Aeschinis Oratione contra Ctesiphontem, p. 552. R., περιήεις ἐπιδεικνύων τισὶ τὸ ἐμὸν πρόσωπον, ὡς ἐκπεπληγμένου καὶ ἀθυμοῦντος, καὶ χρυσόκερων ἀποκαλῶν, καὶ κατεστέφθαι φάσκων, εἴ τι πταῖσμα συμβήσεται Ἀλεξάνδρῳ, , enunciatio εἴ τι — συμβήσεται ipsius tenetur verbis Demosthenis. Proinde nulla in istis auctoritas est ad defendenda illa, quae in ea-

dem sunt Oratione, p. 485., ὃ πρόδηλον ἦν ἐσόμενον, εἰ μὴ — κωλύσετε. . Futurum κωλύσετε, *nisi prohibeatis*, vere correxerunt Marklandus Reiskiusque scribentes κωλύσαιτε, *nisi prohiberetis*, etiam manuscripto teste libro. Namque in enunciatione, quae ita effertur, ut a cogitatione pendeat, nihil habet indicativus loci, sed optativus ponatur necesse est. Tantum enim abest, ut contrarium probent Demosthenis verba in Oratione pro Corona, p. 246. 8., ἢ (ἐχρῆν τὴν πόλιν, videlicet) τοῦτο μὲν μὴ ποιεῖν· — ἃ δ' ἑώρα συμβησόμενα, εἰ μηδεὶς κωλύσει, — ταῦτα περιϊδεῖν γιγνόμενα; , ut in istis, ad modum illius κωλύσαιτε, quod Aeschini e codice MS. restitutum est, scribendum sit κωλύσειε pro κωλύσει. Nec vero opponi possunt ex Plutarchi Pyrrho verba, p. 400. B. Vol. I., χρήματα δὲ οὐκ ἔχων, ἐζήτει πόλεμον, ᾧ θρέψει τὸ στράτευμα. : aut ex Mario, p. 411. C., μυριάδες μὲν γὰρ αἱ μάχιμοι τριάκοντα σὺν ὅπλοις ἐχώρουν, ὄχλοι δὲ παίδων καὶ γυναικῶν ἐλέγοντο πολὺ πλείους συμπεριάγεσθαι, γῆς χρῄζοντες, ἣ θρέψει τοσοῦτον πλῆθος, καὶ πόλεων, ἐν αἷς ἱδρυθέντες βιώσονται, —. Futurum enim tempus ita posuit, quasi oblitus esset, se rem praeteritam narrare. Graeci enim ea, quae gesta sunt, ita solent exponere, quasi gerantur. Idem Plutarchus Vita Demosthenis, p. 848. A., in Wyttenbachii Eclogis Historicis, p. 248., εὐπόρησε χώρας, ἐν ᾗ καθήμενος ὁ παῖς ἀδήλως ἀκούσεται τῶν λεγομένων. . Eodem ex genere Xenophontis sunt illa Cyropaediae libro V. Cap. I., ταύτην οὖν ἐκέλευσεν ὁ Κῦρος διαφυλάττειν τὸν Ἀράσπην, ἕως ἂν αὐτὸς λάβῃ., et Plutarchi Mario, ἔγνωσαν μηδαμοῦ γῆς ἑαυτοὺς ἱδρύειν, πρὶν ἂν ἀνατρέψωσι τὴν Ῥώμην, καὶ διαπορθήσωσι τὴν Ἰταλίαν. Vulgaris ac legitimus est usus futuri temporis in Thucydidis verbis, Μενέδαιος — ἀπορῶν, ὅτῳ τρόπῳ ἢ μένων πολιορκήσεται, — ἢ καὶ ἀναχωρῶν διασωθήσεται, προσφέρει λόγον περὶ σπονδῶν —.

V. 523. in plerisque exemplaribus et impressis olim et MSS., ut arbitror, etiam in Ravennate, legitur

ὅτε δ' ἤδ' ὑμῶν —. quae etsi pura non est dictio, minime tamen omnium mihi Brunckius scripturam approbavit codicis A., ὅτε δῆθ' ὑμῶν, quae praeter Venetum Zanetti in Lugdunensi quoque Batavorum posita est: neque displicuit Florenti Christiano, Bergleroque. Particula δῆτα enim rem indicat, quae ex antecedentibus consequitur: id quod huic loco non convenit, quandoquidem res superiori contraria quaedam narratur. Paullo emendatior scriptura in Brubachiano est, ὅτε δὴδ' ὑμῶν —. Auctor enim scripsit: ὅτε δὴ δ' ὑμῶν —. Rarior est autem ista particularum ὅτε δὴ δέ coniunctio: atque quum eam ignorarent librarii, compluribus in locis immutarunt. Sed quis est tandem, cui non statim in cogitationem veniat ἐπειδὴ δέ? Et sane ut ἐπειδὴ δέ et ἐπειδὰν δὲ δή, ita ὅτε δὴ δέ et ὅταν δὲ δή differunt. Alterum enim continuandae simpliciter narrationi adhibetur: veluti Platonis Phaedro de animarum cursu: ἕπεται δὲ ὁ ἀεὶ ἐθέλων τε καὶ δυνάμενος· — ὅταν δὲ δὴ πρὸς δαῖτά τε καὶ ἐπὶ θοίνην ἴωσιν, ἄκραν ἐπὶ τὴν οὐράνιον ἁψῖδα πορεύονται πρὸς ἄναντες ἤδη. illud vero in re vertitur, quae antecedentibus luculenter opponitur. Commode igitur Aristophanis Ecclesiazusis, ℣. 195., e duobus scripsit MSS. libris Brunckius,

τὸ ξυμμαχικὸν αὖ τοῦθ', ὅτ' ἐσκοπούμεθα,
εἰ μὴ γένοιτ', ἀπολεῖν ἔφασκον τὴν πόλιν·
ὅτε δὴ δ' ἐγένετ', ἤχθοντο.

Perperam in antiquis exemplaribus typis exaratis, et Ravennate quoque, ut videtur, ὅτε δή γ' —. Neque tamen eo defendi ullo modo potest, quod Vespis vulgatum est, ℣. 121.,

ὅτε δὴ δὲ ταύταις ταῖς τελεταῖς οὐκ ὠφέλει, :

remedium enim, quod patri sanando Bdelycleo adhibuerat, nihil effecisse, iam ante significatum est verbis ὁ δ' αὐτῷ τυμπάνῳ Ἄιξας, ἐδίκαζεν ἐς τὸ Καινὸν ἐμπεσών. Recte igitur scriptum est in Ravennate: ὅτε δῆτα ταύταις —. Quemadmodum autem in Lysistrata, ita

in Ecclesiazusis quoque, ψ. 315., particulae ὅτε δὴ δ' in vulgatis exemplaribus in ὅτε δ' ἤδ' conversae sunt. Brunckii correctionem, e Membranis petitam, sententia sua comprobavit Porso in Appendice ad Toupii Emendationes in Suidam, p. 481. . Ex altero MS. Brunckius ὅτε δῆτ' prodidit. Ibidem, ψ. 827.,

ὅτε δὴ δ' ἀνασκοπουμένοισι φαίνεται
ὁ Διὸς Κόρινθος, καὶ τὸ πρᾶγμ' οὐκ ἤρκεσεν,
πάλιν κατέπιττου πᾶς ἀνὴρ Εὐριπίδην. ,

scriptura ὅτε δὴ δ' reperta est in uno MS. Brunckii et Monacino. In antiquis exemplaribus typis exaratis scriptum est vel ὅτε δ' ἤδ', vel ὅτε δ' ἤδ' : in Ravennate, ὅτε δὴ θ' : mirum vero, ni in libris quibusdam etiam ὅτε δῆθ' reperiatur. Acharnensibus, ψ. 10., quem quasi praeteriens subiungo,

ἀλλ' ὠδυνήθην ἕτερον αὖ τραγῳδικόν,
ὅτε δὴ 'κεχήνη προςδοκῶν τὸν Αἰσχύλον, ,

temere Brunckius, ut augmentum restitueret, ὅτε δῆτ' ἐκεχήνη scripsit. At quidni exemplarium antiquorum scripturam, ὅτε δὴ κεχήνη, una maluit addita emendare lineola? Scilicet ne a Berglero profecisse quicquam videretur. Sed particula δῆτα compluribus in locis in exemplaria irrepsit, ubi sententiae minime congrueret. Itaque etiam atque etiam videndum est saepe, ne eam temere ratione non explorata suscipiamus. Quod enim in illa loquutione accidisse nonnunquam ostendimus, ut particulae δὴ δέ in pervagatum illud δῆτα conversae laterent grammaticos, idem in alia usu venit non minus recondita loquendi ratione, quae in coniunctione particularum δή γε cernitur. Adhibentur autem hae quoque eo maxime, ut rei cuiusque vim extollant, eiusque notitiam penitus animis imprimant: quam rem quum ignorarent grammatici, et variis illas modis immutarent, in id paene discrimen adductae sunt, ut, si minus funditus oblitterarentur, certe ex Atticorum scriptorum libris extruderentur. Euripidis Supplicibus, ψ. 164.,

εὐψυχίαν ἔσπευσας ἀντ' εὐβουλίας,
ὃ δή γε πολλοὺς ὤλεσε στρατηλάτας.

perperam scripsisse Porsonem ὃ δῆτα, primus nos docuit Hermannus. Non habeo ex nostro Latinorumve sermone, quod particulis istis usquequaque respondeat. Sed haec verba sic fere transferas: was schon gar viele Feldherrn in's Verderben gebracht hat. Magno cum pondere Heraclidis Iolaus dicit, ψ. 632.,

παρέσμεν, οἷα δή γ' ἐμοῦ παρουσία.

Iphigenia altera Orestes,

εἰς τὰς Ἀθήνας δή γ' ἔπεμψε Λοξίας.

Aristophanes Ranis, ψ. 911.,

πρώτιστα μὲν γὰρ δή γ' ἕνα τιν' ἐκάθισεν ἐγκαλύψας.

In Brunckii codice B. δῆτα, in Ravennate δῆθ' legitur: δή γ' est in antiquis exemplaribus typis exaratis, et Brunckii MS. D.: dissentit Porso. Nubibus, ψ. 681.,

ἔτι δή γε περὶ τῶν ὀνομάτων μαθεῖν σε δεῖ,.

Coquus in Alexidis fragmento apud Athenaeum, libro XII. p. 516. D., candaulum suum non sine laudis studio commendans, dixisse videtur:

ἔτι δή γέ σοι παρὰ τοῦτο κάνδαυλόν τινα
παραθήσομεν..

Xenophontis Oeconomico, Cap. XVII. §. 2., vera est scriptura codicis Paris. A., ἐγνώκασι δή γ', ἔφην ἐγώ, καὶ τὸ μὴ ἐν ξηρᾷ σπείρειν ἑκόντες εἶναι πάντες ἄνθρωποι, —. quod vulgatum est exemplaribus, ἐγνώκασι δέ γ' —, ineptum est hoc loco, atque certe Guelferbytano posthabendum, ἐγνώκασί γ' —. Cyropaedia, libro VI. Cap. III. §. 10., οὐ μὰ Δία, εἶπον ἐκεῖνοι, οὐ μὲν δή γε ἔχαιρον, ἀλλὰ καὶ μάλα ἠνιῶντο., male ante ἔχαιρον in Guelferbytano καὶ illatum ex superioribus verbis, ᾗ καὶ ἔχαιρον, commodam particulam γέ extrusit. Moschi ex Idyllio IIII. versum 71.,

ἐπιγνώμων δέ τοι εἰμὶ
ἀσχαλάαν, ὅτε δή γε καὶ εὐφροσύνης κόρος ἐστί.,

indicavit mihi Hermannus. Inter utramque particu-

Iam vocabulum interiectum apud Homerum, Iliadis libro XXIII. ✝. 374., τότε δὴ ἀρετή γε ἑκάστου Φαίνετ', . Vespis Aristophanis, ✝. 255., verum invenies ex codice Ravennate et Brunckii B.,

πάρεσθ', ὃ δὴ λοιπόν γ' ἔτ' ἐστίν, —.

At ✝. 355., atque Ecclesiazusis, ✝. 633., fidem particularum δή γε derogavit Ravennas. Hercule Furente, ✝. 1137. Herm., prorsus non dubito, quin poëta scripserit:

οἴμοι· τί δῆτα φείδομαι ψυχῆς ἐμῆς, ,

nec aptum est δή γε., corrigendumque est sine controversia. Haud aliter eadem de re statuo in Nubibus Aristophanis, ✝. 786.,

ἐπεὶ τί δή γε πρῶτον ἐδιδάσκου; λέγε. .

Primum directe interrogari auctorem voluisse nego. Simillima autem et verborum structura et sententiarum species versatur in Thesmophoriazusis, ✝. 629. 630.,

σὺ δ' εἰπέ μοι,

ὅ, τι πρῶτον ἡμῖν τῶν ἱερῶν ἐδείκνυτο.

Μν. φέρ' ἴδω, τί μέντοι πρῶτον ἦν; ἐπίνομεν. .

Itaque facile mihi persuasi, obliquum pariter Nubium versui sermonem adhiberi: itemque imperfectum, ἐδιδάσκου, cui vetusti libri typis impressi fidem faciunt et MSS. nonnulli, veram esse scripturam, ἐδιδάχθης falsam. Iam, quum ista oblique dicendi ratio suapte sit natura remissior ac lenior, si δή γε aspergas, nervi adduntur perincommode, ut arbitror. In compluribus autem bonae notae libris MSS. legitur τί νῦν πρῶτον —, versu mutilato, in Ravennate τί νυνὶ πρῶτον —. Brunckius est coniectura delatus ad τί νῦν δὴ πρῶτον —. At rogat Socrates Strepsiadam, non, quid paullo ante, sed quid prima institutione acceperit. Quocirca νῦν δή, si modo adhiberi potuit, in loco certe est inopportuno positum. Verum etiamsi post πρῶτον collocatum esset, tamen rei non conveniret. Quae enim prima tra-

dita erant, in deorum versantur doctrina, quos magister negarat esse, eorumque cultum ad alia nomina transtulerat. Nam quum inficeta Strepsiadae commenta reprehendisset et exagitasset, tum vero Strepsiade etiam deos iurante, πρὸς τῶν θεῶν, indignabundus Socrates, at tu oblitus adeo es, inquit, quae prius didiceras: age enim, dic iam, quae principio docuerim. Haec autem paullo ante tradita dici, non est naturae rerum consentaneum: aliquantum enim abhinc temporis praeterierat, quoniam id ad actionem fabulae refertur, et prout in scena geruntur res, ita aut longum aut breve quodque ducitur. Quamobrem ab Aristophane scriptum arbitror:

ἐπεὶ τανῦν, τί πρῶτον ἐδιδάσκου, λέγε.,

quemadmodum apud Xenophontem quaerit Socrates, Oeconomico, Cap. VII. §. 9., *πρὸς θεῶν, —, τί πρῶτον διδάσκειν ἤρχου, διηγοῦ μοι.*, ubi item *τί* ante *πρῶτον* omissum est in Guelferbytano. Confirmatur autem illud scriptura *τονῦν πρῶτον*, quam e MS. aliquo libro Ernestus protulit. Ex Leidensi eam sumptam esse, ipse memoriae prodidit: sed quantum ex iis constat, quae nuper illustris vir, Henr. Tittmannus, ex autographis Ruhnkenii edidit, in Leidensi repertum est *τί νυν πρῶτον*. Neque tamen finxisse illam Ernestus videtur, sed in exemplari tantum indicando lapsus esse.

Caeterum notatu dignae sunt particulae *δὴ* — *ἤδη* in versu Lysistratae uno membro comprehensae. Attigit hunc modum loquendi in Euripidis Supplicibus Hermannus, ψ. 1005., nec multo post idem Vigero annotavit, p. 829. . Aristophanes Acharnensibus, ψ. 311. 312.,

ταῦτα δὴ τολμᾷς λέγειν
ἐμφανῶς ἤδη πρὸς ἡμᾶς; :

Xenophon Oeconomico, Cap. VIIII. §. 6., *ἐπεὶ δὲ ταῦτα διήλθομεν, ἔφη, οὕτω δὴ ἤδη κατὰ φυλὰς διεκρίνομεν τὰ ἔπιπλα.*. Sed inverso ordine *ἤδη δὴ* legere me non memini

usquam sine mendo. In quo genere notandi sunt miro casu Porso et Triclinius. Euripidis Alcestide, ψ. 130.,

πάντα γὰρ ἤδη τετέλεσται βασιλεῦσι,
πάντων δὲ θεῶν ἐπὶ βωμοῖς
αἱμόῤῥαντοι θυσίαι πλήρεις, ,

Porso voluit *δὴ* inferri post *ἤδη*, ac deinceps *Τοῖς βασιλεῦσιν* scribi. Pro *βασιλεῦσι* quidem Scholio ab Arsenio praemissum est *βασιλείᾳ*. Ego autem plurali in dualem converso *βασιλέοιν*, id est, Admeto et Alcestidi, metrum in hunc modum reconcinno:

πάντα γὰρ ἤδη τετελεύτηται
βασιλέοιν, πάντων θεῶν δ' ἐπὶ βωμοῖς
αἱμόῤῥαντοι —.

Sophoclis Electra, ψ. 1071.,

ὅτι σφὶν ἤδη τὰ μὲν ἐκ δόμων
νοσεῖ· τὰ δὲ πρὸς τέκνων
διπλῆ φύλοπις οὐκ ἔτ' ἐξ-
ισοῦται φιλοτασίῳ διαίτᾳ. ,

Triclinius post *νοσεῖ* ad metrum explendum *δή* posuit. Verum in codice Parisino, quem Faehsius inspexit, scriptum est: *νοσεῖται· τὰ δὲ* —. Verbi medii forma, *νοσεῖσθαι*, non minus est barbara, atque *χαίρεσθαι*: de quo Scholiastes ad Aristophanis Pacem, ψ. 288.: *Δάτις, σατράπης Περσῶν βασιλέως, εὐδοκιμήσας κατά τινα χρόνον πολεμῶν· ἑλληνίζειν δὲ βουλόμενος εἶπεν· ἥδομαι καὶ τέρπομαι καὶ χαίρομαι· καὶ ἐβαρβάρισε· ἔδει γὰρ εἰπεῖν, χαίρω· ἅμα δὲ οὕτως εἶπε πρὸς τὸ ὁμοιοκατάληκτον. οὐκ εἴρηται δὲ τὸ χαίρομαι. αὐτὸ γὰρ τὸ χαίρω αὐτοπαθὲς ὄν, προὔφήρπασεν αὐτοῦ τὸ σημαινόμενον.* , unde sua hausit Suidas, V. *χαίρομαι*, Vol. III. 662. De futuro, *χαιρήσομαι*, Moeris, p. 403., *χαιρήσεις, Ἀττικῶς· χαιρήσῃ, Ἑλληνικῶς.* In Scholio manuscripti libri ad Euripidis Hecubam, ψ. 430., datismum *χαίρεσθαι* notavit Porso. Itaque erravit H. Grotius, quod *χαίρεται* posuit in fragmento Astydaman-

tis Herculis Satyrici, Excerptis p. 441. . Scripsit Astydamas, ut arbitror,

ἵν' ἀπίῃ τις τοῦτο λαβὼν, ὥπερ πίνων καὶ φαγὼν
χαίρει τις, καὶ σκευασία μὴ μί' ᾖ τῆς μουσικῆς. ,

iterato pronomine τις, ut Acharnensibus Aristophanis, ϔϔ. 569. 570.,

εἴτε τις ἔστι ταξίαρχὸς, ἢ στρατηγὸς,
ἢ τειχομάχος ἀνὴρ, βοηθησάτω
τις ἀνύσας· ἐγὼ —.

Intercidit τις item Pluto, ϔ. 196.,

κἂν ταῦτ' ἀνύσῃ τις, τετταράκοντα βούλεται,
ἢ φησιν οὐ βιωτὸν αὐτῷ τὸν βίον. .

In Electra autem scribendum arbitror:

ὅτι σφὶν ἤδη τὰ μὲν ἐκ δόμων
νοσεῖ· καὶ τά γε πρὸς τέκνων
διπλῆ φύλοπις οὐκ ἔτ' ἐξ-
ισοῦται —.

Alterum orationis membrum quum ab ὅτι pendeat, et in obliqua versetur verborum constructione, alterum ad rectam transfertur: de quo genere paullo ante diximus. Haec enim poëtae accommodatior est loquutio, quam si utrumque ab ὅτι aptum esse statuas. Paullo reconditior est oppositio particularum μὲν — καί: frequentior illa in lyricorum poëtarum carminibus, nec tamen inusitata Atticis. Hinc interpretandus est Xenophon Oeconomico, Cap. VII. §. 8. . Narrat Ischomachus, se, priusquam informare praeceptis mulierem instituisset, diis immolasse hostiam, iisque preces admovisse, ut consilio suo obsecundarent. Tum quaerit Socrates, eademne illa mulieris fuerit comprecatio. Ischomachus, καὶ μάλα γ', ἔφη —, πολλὰ ὑπισχνουμένη μὲν πρὸς τοὺς θεοὺς, γενέσθαι οἵαν δεῖ, καὶ εὔδηλος ἦν, ὅτι οὐκ ἀμελήσει τῶν διδασκομένων. . In ὑπισχνουμένη μὲν subaudi συνεύχετο, unde pendet infinitivus, γενέσθαι: sicut Anabasi, lib. VII. Cap. I. §. 30., εὔχομαι, —, μυρίας ἔμεγε κατὰ τῆς γῆς (vel κατὰ γῆς ex Eustathio) ὀργυιὰς γενέσθαι. .

nam si quis ab ὑπισχνουμένη aptum esse credidit, eum fefellit opinio. Enunciationi ὑπισχνουμένη μὲν συνεύχετο opponitur καὶ εὔδηλος ἦν —, neque est ἀνακολουθία participii.

℣. 524. Brunckius ut curtum in fine pedem suppleret, scripsit: μὰ Δί', οὐ δῆτ' ἔσθ' ἕτερός τις. in vetustis enim exemplaribus legitur μὰ Δί', οὐ δῆθ' ἕτερός τις. Iam vero illa quomodo vertat, accipe: *Non est vir in urbe, non hercle quisquam est alius*;. At quisnam est ille vir, praeter quem non sit alius? Hoc prorsus non liquet. Quo vero spectaverit Comicus, probe perspexit antiquissimus ille Graecus interpres, qui haec annotavit: λείπει, ἔφη· οὐκ ἔστι πολεμικὸς ἐν τῇ χώρᾳ; μὰ Δί', οὐ δῆθ', ἕτερός τις ἔφη., et alter: ἀντὶ τοῦ, ἄλλος τις ἔφη· οὐ μὰ Δία, οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ πόλει.. Nimirum exaudit Lysistrata interrogantem: nullusne est vir in urbe? itemque respondentem: nullus profecto. In verbis ἕτερός τις quod iubet subaudiri Scholiastes, expressit Aristophanes Ecclesiazusis, ℣. 697., παρ' ἐμοὶ δ', ἑτέρα φήσει τις ἄνωθ'. Sunt autem illa verba ob perspicuitatem narrationis obiter quodammodo inserta, quemadmodum fere loquitur Pluto, ℣. 305., ἐγὼ δὲ τὴν Κίρκην γε —, ἣ τοὺς ἑταίρους — Ἔπεισεν, — Μεμαγμένον σκῶρ ἐσθίειν, αὐτὴ δ' ἔματτεν αὐτοῖς, Μιμήσομαι —. Itaque quum de re ac sententia satis iam constet, metrum corrigimus hoc modo:

οὐκ ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ χώρᾳ; — Μὰ Δί' οὐ δῆτ',
οὐχ' ἕτερός τις·.

Pluto, ℣. 712., μὰ Δί' οὐ δῆτ', οὐχί. Sed ne animus defatigetur tuus, illud nunc fac cogites, quam faceta quamque venusta existat narratio Lysistratae. Omnia mulieres dicit quamvis molesta facile sustinuisse: illud tandem durissimum sibi visum esse, quum audissent, nullum esse in Attica regione virum. Nam quum haec res populo bella gerenti per se sit perniciosa, tum vero acerbissima accidit mulieribus, si nullus est οὐδὲ μοιχὸς

οὐδ' ἀνὴρ, qui earum explere possit libidinem, ὅστις πρόςεισιν ἐστυκώς, ut est in versu 212.

℣. 527. ἀντακροᾶσθαι reposuit ex MSS. Kusterus. antiquis enim exemplaribus vulgatum est ἂν ἀκροᾶσθαι. Hoc modo Valckenarius Aristidis verba, Vol. III. p. 726., ὁποῖ' ἄττ' ἂν εἴποις, τοιαῦτ' ἂν ἀκούσεσθαι χρὴ προςδοκᾶν, , correxit scribens: — τοιαῦτ' ἀντακούσεσθαι, in Diatribe, p. 249.: quae emendate scripta tacitus verba excitat Lud. Abreschius Animadversionibus ad Aeschylum, lib. III. p. 22.

℣. 528. antiquorum librorum κἀντισιωπάθ', vel potius, κἀντισιωπᾶθ' temere mutavit Kusterus in κᾀντισιωπᾷν: idque retinuit Brunckius, ne verbo quidem addito. Deinde ἂν in hemistichio, ἐπανορθώσαιμεν ἂν ὑμᾶς. , reposuit Florens Christianus.

℣. 530. quam Brunckius restituit scripturam, confirmat Ravennas: et codicis sui testimonio confirmavit Ric. Porso Appendice ad Toupii Emendationes, p. 503.

His iam expositis, venio ad antistrophae versus tetrametros: nam de mesodo corrigenda, ℣℣. 539. 540., cum Brunckio equidem consentio. Suidas: ἀπηρκότος· ἀναχωρήσαντος. Idem tradunt Zonaras et Phavorinus, qui etiam Hesychii Scholio usus est.

Versu igitur 549. nomen unde pendeant genitivi desideratur. Nam θυγατέρες subaudiri posse nego: quod fieri posset, si genitivo vocativus alicuius vocabuli adiunctus esset: veluti apud Sophoclem Aiace, ἦ ῥά σε Ταυροπόλα Διὸς Ἄρτεμις. Quare non inscite coniecit Kusterus, positum ab auctore esse ἀνδρειοτάται. Aristophanes quum dicere vellet: fortissimae aviarum et matrum, ἀνδρειοτάται τηθῶν καὶ μητριδίων, seu μητέρων, allusit ad τήθεα, ostreorum speciem quandam, et μητριδίας ἀκαλήφας, urticas seminis plenas: id quod acute observavit doctissimus vir, Athenaeus. De peculiari epitheto utrique nomini adiungendo frustra co-

gitavit Brunckius: nam ἀκαληφῶν illis commune est nominibus. Sed quid coniecturis opus est in re, quae non in tenebris, sed in clarissima luce versatur veritatis? Athenaeus enim, Eustathius, Suidas, excitantes hunc versum, scriptum in eo prodiderunt ἀνδρειοτάτη, quod quin verum sit, dubitari nequit. Universas adhortatur mulieres chorus, ne placari se patiantur, sed omnes irae relaxent habenas, dum secundo utantur flatu: sed idem unam compellat Lysistratam, ut caeterarum omnium longe acerrimam. Versu 1108. eandem alloquitur chorus, ὦ πασῶν ἀνδρειοτάτη. Quemadmodum enim Graeci universos compellantes nonnunquam ad unam aliquam ex illis personam praecipue dirigunt sermonem, de qua re et ipse egi p. 55., et Bisetus ad Nubes, p. 204. 2. E.: ita unam alloquentes iidem, ad plures se convertunt vicissim. Lysistrata, ѱ. 209.,

λάζυσθε πᾶσαι τῆς κύλικος, ὦ Λαμπιτοῖ. :

Ranis, ѱ. 1479. 1480.,

χωρεῖτε τοίνυν, ὦ Διόνυσ᾽, εἴσω. —
ἵνα ξενίσω σφώ —.

Invitatur Dionysus cum Aeschylo. Collegit autem istic loquutionis eius exempla quaedam Brunckius. Acharnensibus, ѱ. 159.,

ὦ Ξανθία, σφῷν δ᾽ ἐστὶν ὀρθὸς ἐκτέος
ὁ φαλλὸς —,

praeter Xanthiam alium puta in scena praesto famulum esse. Vespis, ѱѱ. 152 — 155.,

παῖ, τὴν θύραν ὤθει᾽ πίεζέ νυν σφόδρα
εὖ κἀνδρικῶς᾽ κἀγὼ γὰρ ἐνταῦθ᾽ ἔρχομαι᾽
καὶ τῆς κατακλεῖδος ἐπιμελοῦ καὶ τοῦ μοχλοῦ᾽
φυλάττεθ᾽, ὅπως μὴ τὴν βάλανον ἐκτρώξεται. ,

verba sunt Bdelycleonis, non famuli. φυλαττέ θ᾽ cum Kustero posuit Brunckius tacite. In antiquissimis exemplaribus typis impressis legitur φύλαττε θ᾽, in posterioribus nonnullis recte, φυλάττεθ᾽. Tum Bdelycleo:

τί δράσετ᾽; οὐκ ἐκφρήσετ᾽, ὦ μιαρώτατε, .

In Brunckii A. et Ravennate, ὦ μιαρώτατοι, ex correctione, ut arbitror. Avibus, ℣. 850., παῖ, παῖ, τὸ κανοῦν αἴρεσθε καὶ τὴν χέρνιβα. . Ecclesiazusis, ℣. 508., χάλα συναπτοὺς ἡνίας Λακωνικάς, βακτηρίας ἄφεσθε˙ ; temere Brunckius ne admonito quidem lectore, quod in Monacino quoque MS. repertum est χάλα, mutavit in χαλᾶτε. Sophocles Electra, ℣. 1424.,

> Ὀρέστα, πῶς κυρεῖτε; — τἀν δόμοισι μὲν
> καλῶς, — .

ita enim corrigenda est scriptura, quae vulgatur, πῶς κυρεῖ. Orestem rogat unum, sed κυρεῖτε ad paedagogum quoque pertinet. Eodem modo Latini loquuntur, ut apud Ciceronem Scaevola, libro I. de oratore, Cap. XXXV. §. 160., *Quid est Cotta? inquit, quid tacetis? nihilne vobis in mentem venit, quod praeterea a Crasso requiratis?*. una enim cum Cotta Sulpicius excitatur. Sed tamen Ecclesiazusis, ℣. 710.,

> φέρε νῦν, φράσον μοι, ταῦτ᾽ ἀρέσκει σφῷν; ,

scripsisse Aristophanem arbitror φράσατόν μοι, pro, φράσον μοι. neque enim potest Praxagora rogare Blepyrum, ut simul pro choro respondeat. Evanuisse enim chori quaedam verba, ex iis perspicuum est, quae subiungit Praxagora, ℣. 714., ᾐρημένην Ἄρχειν. Vespis autem facete Bdelycleo, ℣. 975.,

> οἰκτείρατ᾽ αὐτὸν ὦ πάτερ,
> καὶ μὴ διαφθείρητε. ,

quasi non unus adesset iudex, sed frequentes essent iudices exorandi, tanquam in re forensi. Loquendi generi isti finitimum est Terentianum illud in Adelphis, IIII. 4. 26., *aperite aliquis actutum ostium*, Prisciano commemoratum p. 1099. . Aristophanis fragmento Heroum apud Pollucem libro VII. Cap. XXXIII. §. 167., apud Brunckium p. 247., scribo:

> μή τις ἀπόνιπτρον θύραζ᾽ ἐκχεῖτε, μηδὲ λούτριον. :

cui illud latinum similius est, quam Graeco ἀπαγέτω τις apud Platonem in Wolfii Dictatis ad Phaedonem, p. 21. .

℣. 551. levi Brunckius atque infirmo argumento productionem defendit syllabae περ ante vocalem aspiratam. Scribe: ἀλλ' ἥνπερ γ' ὁ —. Particula γέ, quam saepe vel addiderunt verbis, vel omiserunt librarii, post ἥνπερ, εἴπερ, ἥν poni ab Atticis scriptoribus solet, sive interiecto vocabulo sive non interiecto. Equitibus, ℣. 366.,

νὴ τὸν Ποσειδῶ, κἀμέ γ' ἄρ', ἥνπερ γε τοῦτον ἕλκῃς. :

Platonis Phaedone, p. 146. Heind., ἐάνπερ γε ἡμῖν ὁ λόγος τελευτήσῃ —. Particulas εἴπερ γε coniunctas attigit Valckenarius ad Euripidis Hippolytum, ℣. 501. . Lysistrata, ℣. 992.,

εἴπερ γε χαὔτη 'στὶ σκυτάλη Λακωνική· .

Easdem aliquo nomine separatas tractat Porso annotatione ad Euripidis Medeae versum 819. . Acharnensibus, ℣. 307.,

πῶς δέ γ' ἂν καλῶς λέγοις ἄν, εἴπερ ἐσπείσω γ' ἅπαξ, :

ibidem, ℣. 1228., ex Ravennate,

Τήνελλα δῆτ', εἴπερ καλεῖς γ', ὦ πρέσβυ, καλλίνικος. .

Particulas ἥν γέ copulavit Aristophanes Ecclesiazusis, ℣. 856., οὐ δῆτ', ἥν γ' ἐκείναις νοῦς ἐνῇ, : seclusit easdem Euripides Phoenissis, ℣. 1663.,

οὔκ, ἢν πονηρά γ' ᾖ κακῶς τ' εἰρημένα. :

℣. 553. post τέτανον praetermissum est τερπνὸν apud Suidam, Vol. III. p. 451., fallente litterarum similitudine. Hoc modo accidit, ut oblitteraretur ου id est οὗτοι post οὖν Nubibus, ℣. 437.,

νῦν οὖν οὗτοι χρήσθων ἀτεχνῶς
ὅ, τι βούλονται. .

Cupidius ἀτεχνῶς expunxerunt alii, nihil respicientes versum, δρώντων ἀτεχνῶς ὅ, τι χρῄζουσιν· . Similiter Vespis, ℣℣. 722. 723.,

καὶ νῦν ἀτεχνῶς ἐθέλω παρέχειν
ὅ, τι βούλει σοι, .

Musonii verbis apud Stobaeum, Tit. XXXVIII. p. 240.

Gesn. A. 1543., *ἐγὼ δὲ τούς γε λόγου ἀξίους ἄνδρας οὐ τῶν ἀναγκαιοτάτων μόνον πρὸς τὸν βίον ῥᾳδίως ἂν εὐπορεῖν ἔξω τῆς οἰκίας ὄντας, ἀλλὰ καὶ πολλὰ περιποιήσεσθαι χρήματα πολλάκις*· , repono *ἀξιῶ* ante *ἔξω* . Dan. Wyttenbachius Bibliotheca Critica, Vol. III. P. I. p. 53., *ἐγὼ* vult converti in *λέγω*. Sed pro *λέγω* Graecus homo dixisset *φημί*. Apud Livium, libro XXXXII. Cap. XXXXVI., *Non per insidias et nocturna proelia — bella maiores gessisse. indicere prius quam gerere solitos bella, denunciare etiam: interdum locum finire, in quo dimicaturi essent.* , ratione offendit Ludov. Walchius in verbis *denunciare etiam*: verum *aciem* tamen eius non probo. Ex verbis Polybii, quae ipse protulit Observationibus, p. 10., *τοὺς πολέμους ἀλλήλοις προύλεγον, καὶ τὰς μάχας ὅτε προθοῖντο διακινδυνεύειν, καὶ τοὺς τόπους, εἰς οὓς μέλλοιεν ἐξιέναι παραταξάμενοι.* , intelligo equidem, *tempus* intercidisse post *etiam*.

℣. 556. verba *νὴ τὴν Παφίαν Ἀφροδίτην* Brunckius mulieri cuidam tribuit: eamque distinctionem anteposuit aliorum librorum distinctioni. Verum nihil est probabilius, quam quod in antiquis exemplaribus positum est typis exaratis, ut Lysistratae continuetur oratio,

ἀγοράζοντας καὶ μαινομένους, νὴ τὴν Παφίαν Ἀφροδίτην. .

Quod Venerem iurat, valet ad confirmandam vocem, *μαινομένους*: atque id ostenditur satis versibus 557. 558., luculenta comparatione cum Corybantibus. Kusterus verba illa Probulo assignat: vel ex Scholiastae sententia, vel ex MSS. libris. haec certe personarum descriptio in duobus comparuit Brunckii codicibus. Memoria autem dignum existimo *πρ* in exemplari Aem. Porti ante *μαινομένους* illatum, unde in Lugdunense Batavorum pervenit. Illud quicunque primus posuit, MS. librum adhibuit. ortum est enim ex signo Probuli, *πρ.* . Sed antiquos libros typis impressos sequutus est Ber-

glerus, ad cuius auctoritatem debebat se Brunckius conferre.

℣. 557. Brunckius in annotatis scribi se velle ostendit: κἀν ταῖσι χύτραις κἀν τοῖς λαχάνοισιν ὁμοίως. Correctionis si minus auctor exstitit, certe monstravit Berglerus: ἐν ταῖς χύτραις καὶ τοῖς λαχάνοισι. *Scholia:* ἀντὶ τοῦ χυτροπώλιοις καὶ λαχανοπώλιοις. *Sic in Vespis*, vs. 785. ἐν τοῖς ἰχθύσι.. Catullus libellos dixit pro tabernis librariis: quod ab Atticorum loquendi usu derivatum Isaacus Vossius illustrat p. 120. 121., Pollucisque verba affert ex libro VIIII. Cap. V. §. 47., ἐν δὲ τῶν κοινῶν, βιβλιοθῆκαι, ἤ, ὡς Εὔπολίς φησιν,

οὗ τὰ βιβλί' ὤνια,

ὃν τόπον καὶ ἁπλῶς βιβλία ἐκάλουν οἱ Ἀττικοί, ὥσπερ καὶ τοὺς ἄλλους τόπους ἀπὸ τῶν ἐν αὐτοῖς πιπρασκομένων.. Isocratis ἐν ταῖς αὐλητρίσιν de loco dictum interpretatur Priscianus: Ciceronis *inter falcarios* Muretus: Livii *inter lignarios* Crèvierus. Ponerem autem praepositionem semel tantum, atque in altero demum membro: καὶ ταῖσι χύτραις κἀν τοῖς λαχάνοισιν —, si quotidiani aeque hoc proprium esset sermonis, atque tragicorum, lyricorum, epicorum, bucolicorum, quique id genus sunt poëtae, quorum oratio a vulgari illa recedit consuetudine loquendi, atque rariora consequitur: imitati sunt Latini, Horatius, Virgilius, Statius, alii, de quibus exempla protulit Ric. Bentleius ad Horatii carmen XXV. libri III.. Nam vide, ne mihi opponas verba quae Brunckius constituit in Equitibus, ℣. 610., μήτε γῇ μήτ' ἐν θαλάττῃ, et similibus in Acharnensium versu 533.. Avibus versus 740.,

νάπαισί τε καὶ κορυφαῖς ἐν ὀρείαις,

ad lyricum pertinet carmen. Tenendum est autem, hanc loquutionem his contineri finibus, ut ne usurpetur, ubi eiusmodi verba enunciationesve iunguntur, quorum alterutrum ad rem exprimendam non desidere-

tur admodum, sed ornatiorem tantum et copiosiorem reddat orationem. Quocirca recte Porso Euripidis Phoenissis, ✝. 372.,

οὕτω δὲ τάρβους εἰς φόβον τ' ἀφικόμην, ,

repudiavit ille scripturam libri K., τάρβος : quod nihil esse nisi Grammatici alicuius genitivum non intelligentis commentum, ex Scholiastae annotamento apparet, τάρβος χρὴ γράφειν καὶ ἐνταῦθα.. Istud quamvis probaverit Schaeferus annotatione ad Gregorium Corinthium, p. 498., tamen mihi a tanto viro in hac re dissentiendum est. Il'a enim a commixtione duarum loquutionum explanamus, οὕτω τάρβους εἶχον et εἰς τοσοῦτο sive εἰς τόδε τάρβους ἀφικόμην. Sed tamen scribendum arbitror: κἂν ταῖσι χύτραις καὶ τοῖς —. Haec certe mutatio paullo minor est litterarum. Cicero Oratore, Cap. XIII. §. 42., *me autem, qui Isocratem non diligunt, una cum Socrate et Platone errare patiantur.* : altera enim praepositio in exemplaribus quibusdam abest. Quaestionibus Academicis, lib. II. C. XXXV. §. 112., *cur eam tantas in angustias et Stoicorum dumeta compellimus?* . De Graecis Heindorfius dixit ad Platonis Phaedonem, p. 11. .

✝. 563. in verbis ἕτερος δὲ Θρᾷξ vitium insidet metri prosodiaeque. Quae enim supra de productione vocalis ante mutam consonantem cum liquida in anapaesticis versibus Aristophanis tradidimus, ea ad syllabas spectant uno vocabulo comprehensas, nec possunt pertinere ad has, quae seiunctae sunt vocibus. Mendo versum non esse affectum, Brunckius quoque negat annotatione ad Aves, ✝. 579. : nec dubitare se dicit, quin ἕτερος δ' αὖ Θρᾷξ sit reponendum: atque ita scripta excitat verba ad Pacis versum 513. . De dicendi ratione nihil sane ambigo: ἕτερος αὖ iunguntur Equitibus, ✝✝. 949. 1351.: Thesmophoriazusis, ✝. 458., Nubibus, 757. 1444., Vespis, 903., et locis aliis multis: sed pes alter in ἕτερος δ' αὖ Θρᾷξ tam durus auribus videtur

et horridus in metro anapaestico, ut vix quicquam addi possit. Itaque scriptum credo ab auctore: ἕτερος δέ γε Θρᾷξ —. In exemplis enumerandis intendit δέ γε. Pluto, ἕτερος δὲ χαλκεύει τις· ὁ δὲ τεκταίνεται· Ὁ δὲ χρυσοχοεῖ γε, χρυσίον παρὰ σοῦ λαβών.

𝔙. 565. de metri tollenda corruptela in voce δύνασθε variae exstiterunt et discrepantes sententiae grammaticorum. In quo admiranda est singularis ac plane incredibilis sagacitas Invernizii, qui ductus coniectura Kusteri πῶν οὖν ὑμῖν δυνατὸν proponentis novam indagavit scripturam, πῶς οὖν ὑμεῖς δυνατὸν —. Sed ne longe in laudes hominis digrediamur, scribendum est: πῶς οὖν ὑμεῖς δυνατοὶ —. nam δύνασθε a Grammatico venit, qui illud δυνατοὶ interpretaretur. Brunckius ἕξετε posuit. At ἔχειν ποιεῖν τι de copia efficiendae rei, δύνασθαι ποιεῖν τι de facultate dicitur: illud obiectivam potestatem, alterum subiectivam indicat: hic autem de subiectiva potestate, id est, facultate rei conficiendae quaeritur. Ergo falsum est illud, atque frustra a Brunckio defensum annotatione ad Thesmophoriazusas, 𝔳. 554. . Erat autem, quum offendebam in frequente illa iteratione litterae ᾱ: αγμένα πράγματα πολλά. Sed simile est quiddam Vespis, 𝔳. 665., δὴ 'πειτα τὰ χρήματα τἄλλα. Deinde si quis transponendis vocibus versum ita reformandum credat:

πῶς οὖν ὑμεῖς πράγματα παῦσαι τεταραγμένα πολλὰ δύνασθε,

nihil potest unquam hac re fallacius esse. Etsi enim recte ea interdum corrigendis mendis adhibetur, et adhibendam in versibus nonnullis praecepit Phil. Dorvillius Critica Vanno, p. 188., tamen errasse Porsonem, Praefatione ad Euripidis Hecubam, qui vocum transpositionem tutissimam esse corrigendi rationem diceret, nos discipulos docuit Hermannus, contenditque Praefatione ad Euripidis Herculem Furentem, p. VIIII.. Rarissime enim ad illa metrorum genera pertinet, quae

fuerunt nota librariis Grammaticisve et pervagata: crebrior est in melicis carminibus, in metri genere minus vulgari, vel pedestri oratione ac soluta metro. Quocirca facile defendetur Dav. Ruhnkenii sententia in annotatione ad Rutilium Lupum, p. 107., *lenissimum* praedicantis *remedium* esse transpositionem vocabulorum. Illic enim de prosae orationis scriptoribus agitur. Verum in iambicis maxime, trochaicis, dactylicis atque anapaesticis versibus tum eam probamus facillime, si vel ab ora lineae vocabulum in mediam transponitur: quoniam in continuatione versus praetermissa a correctore librario in fine saepe adiecta sunt: vel si talis immutatur verborum ordo, qui indoctioribus illis hominibus metrum non videretur corrumpere. Priore de genere documentum habemus manifestum ex Thesmophoriazusis, ℣. 666., in antiquis exemplaribus typis impressis, et Brunckii codice MS.,

καὶ διασκοπεῖν σιωπῇ· μόνον δὲ χρὴ πανταχῇ.

Vitium emendavit Kusterus, πανταχῇ ab ora lineae post σιωπῇ collocato. Eodem modo depravatus est Nubium versus 1357. in libro Leidensi, — εἶν' ἔφασκε τὸ κιθαρίζειν ἀρχαῖον: Pluti versus 268. in Brunckii MS. D. — πῶς φῄς; φράσον μοι πάλιν. In exemplaribus autem nonnullis tum MSS. tum impressis plane omissum est πάλιν. quod idem accidit in Thesmophoriazusis, ℣. 495.,

ἴν' ὀσφραινόμενος ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ τείχους εἰσιών.

Recte Brunckius, quod ὀσφραινόμενος Grammatici alicuius annotationem culpavit, et quod εἰσιών a poëta esse contendit adversus Dawesium. Verum εὐθύς, ut aptum est in versu 395., ita hoc loco existit ineptissimum: ἀνήρ autem sine articulo etiam soloecum. Sed εἰσιών ab ora versus in medium transpono, addito in fine πάλιν:

ἴν' εἰσιὼν ἀνὴρ ἀπὸ τοῦ τείχους πάλιν.

Equitum versus 29.,

ὅτι ἡ τὸ δέρμα τῶν δεφομένων ἀπέρχεται.,

correctionem hanc habeo:

ὅτι ἢ τὰ θέρμ' ἀπέρχεται τῶν θεφομένων.

Lysistratâ, ψ. 364.,

εἰ μὴ σιωπήσει, θένων ἐκκοκκιῶ τὸ γῆράς σου.,

inscite Brunckius expunxit in fine pronomen, neque sententiam perspexit verborum, quia μου vult subaudiri. Retraho pronomen ab ora lineae ante ἐκκοκκιῶ:

εἰ μὴ σιωπήσει, θένων σου 'κκοκκιῶ τὸ γῆρας.

Post paullo Aristophanes eodem modo loquitur: εἴ τᾶρα — ταύτῃ πρόσει, Ἐκκοκκιῶ σου τὰς — τρίχας.: Thesmophoriazusis, ἐκποκιῶ σου τὰς πονάδας.. Depravatum versum Menandri apud Stobaeum,

οἷον ὁ μὲν ἰὸς ἂν σκοπῇς τὸν σίδηρον,

correxit Grotius Tit. XXXVIII. p. 155., transpositis verbis extremis ante ἂν σκοπῇς. Aristophanis Ecclesiazusis, ψ. 75.,

καὶ θαἰμάτια τἀνδρεῖα, καθάπερ εἴπομεν.,

in Ravennate τἀνδρεῖα καὶ θαἰμάτια — legitur. Nimirum τἀνδρεῖα primo forte omissum, tum orae versus ascriptum fuit. Lysistrata, ψ. 200.,

ὦ φίλταται γυναῖκες, ὄχλος κεραμῶν ὅσος.,

deest ὄχλος in antiquis exemplaribus, praeter MS. librum Vossianum Kusteri, ubi in fine versus legitur, expulso ὅσος. Suo in loco reposuit ante Toupium Scaliger: ex vetere libro, suspicor. Eodem de genere rerum Ecclesiazusis, ψ. 745., τὰ χυτρίδι' ἤδη καὶ τὸν ὄχλον ἀφίετε.

Caeterum versus 199. tribuendus est Lysistratae: versus 200. 201. alteri mulieri, vel Colonicae, vel Myrrhinae: 202. — 204. rursus Lysistratae. Astydamantis versu apud Athenaeum, libro X., verba ὥσπερ πιὼν correcta ab ora versus in medium post λαβὼν supra transtuli, p. 234. Posterius autem genus illud conspicitur in Helena Euripidis, ut arbitror, ψ. 298.,

εἰς ξύμβολ' ἐλθόντες, ἃ φανερὰ μόνοις ἂν ἦν.:

quanquam potest etiam de priore esse. Scribo enim:

ἐλθόντες εἰς ξύμβολ', ἃ φανερὰ μόνοις ἂν ἦν.

Numerus haud rotundior est ψ. 9.

θεοκλύμενον ἄρσεν, ὅτι δὴ θεοὺς σέβων.

Nubibus, ℣. 884.,

ὃς τἄδικα λέγων ἀνατρέπει τὸν κρείττονα.,

transpono vocabula hoc modo:

ὃς τἄδικ' ἀνατρέπει λέγων τὸν κρείττονα.

Librarius enim ictus duritatem non sensit. Thesmophoriazusis, ℣. 976.,

γάμου κλῆδας φυλάττει.,

cui versui respondet antistrophicus 984.,

νηστεύωμεν δὲ πάντως.,

hanc rem ignorans librarius, quid mirum, si iambicum versum effecit:

κλῆδας γάμου φυλάττει.?

Illud autem per se patet, et notum est omnibus, variis et diversis modis in verborum ordine peccasse librarios, et multiplicem esse vocum transponendarum rationem, qua vera in quoque loco scriptura inveniri possit: correxit Brunckius versum Lysistratae 255., Hermannus 1212.: sed tamen illa duo genera praecipua sunt, et maiorem habent in metro emendando persuasionem. Omnino autem magna in hac re opus est diligentia et cura, praesertim quum multi ea saepe abusi sint ad vanas correctiones approbandas, veluti Brunckius in Pacis versu 650. Quam facile enim falli animus possit in isto genere corrigendi, ex Euripidis apparet versu Orestis 499., quem sic scriptum in plurimis exemplaribus vetustis:

αὐτὸς κακίων ἐγένετο μητέρα κτανών.,

Ric. Porso emendare conatus est hoc modo:

αὐτὸς κακίων μητέρ' ἐγένετο κτανών.

Est vero in his species quaedam veritatis et captiosa probabilitas propter exiguam verborum mutationem. Sed habeo tamen aliquid de structura orationis, quo refellam: fortasse divinabit quispiam: scriptum autem ab auctore puto:

αὐτὸς κακίων γέγονε μητέρα κτανών.

Ac Baccharum versum 8., in vetustioribus exemplaribus vitiose scriptum,

τυφόμενα δίου τε πυρὸς ἔτι ζῶσαν φλόγα,

quem ad emendandum proposuerat Hermannus libro de metris, p. 155., ne hunc quidem transpositis vocibus restituisse Porso videtur. Aristophanis Pluto, ѱ. 461., fefellit Hemsterhusium Brunckiumque prava Bentleii verborum transpositio,

εἰ πᾶσιν ἀνθρώποις ἀγαθὸν πορίζομεν.

Rem autem maxime periculosam instituit Wolfius, transponendis verbis quae Platoni Comico tribuuntur in Scholio ad Aristophanis Nubes, ѱ. 250., ὅπου σιδαρέοισι νομίσμασι χρῶνται. Platonem dixisse arbitror:

ὅπου σιδαρέοις νομίζουσιν —,

verba autem νομίσμασι χρῶνται annotata a Grammatico esse. quam rem persuasi mihi ex verbis Grammatici in libello ab Hermanno edito de Constructione Verborum, p. 384., et Georg. Lecapeni in Matthaei Lectionibus Mosquensibus, p. 71., νομίζω καὶ τὸ νομίσμασι χρῶμαι, δοτικῇ, ὡς Ἀριστοφάνης· Βυζάντιοι σιδήρῳ νομίζουσιν. pertinere haec ad Platonem puto, non ad Aristophanem.

Ѱ. 567. nominativus κλωστήρ durus est, nec aptus a relicua oratione. Scribo: ὥσπερ κλωστῆρ', ὅταν —, scilicet διαλύομεν. Deinde ѱ. 568. ἐπενεγκοῦσαι pro ὑπενεγκοῦσαι primus edidit Kusterus, testimonio non addito, nec caussa. eumque sequutus est Brunckius negligentior Berglero. hic enim in exemplari Farreano ὑπενεγκοῦσαι legi admonet: atque ita in caeteris quoque scriptum est vetustis libris typis impressis et in Ravennate, neque videtur mihi Kusterus ratione mutasse.

Ѱ. 569. τοῦτον primus Gelenius prodidit in Frobeniano exemplari. in caeteris mendose τούτου. διαλύσομεν ex Florentis Christiani correctione a Kustero, Burmanno, Brunckio tacite susceptum est. In antiquis libris typis exaratis et Ravennate legitur διαλύσαιμεν. Versu 141.,

σὺ γὰρ ἐὰν γένῃ
μόνη μετ' ἐμοῦ, τὸ πρᾶγμ' ἂν σωσαίμεσθ' ἔτι.,

quod ex Ravennate quoque libro editum est, emendasse sibi videtur Brunckius:

— τὸ πρᾶγμ' ἀνασωσαίμεσθ' ἔτ' ἄν..

Sed corrupit magis. Scriptura codicum Regiorum, τὸ πρᾶγμ' ἀνασωσαίμεσθ' —, ea ipsa veteris alicuius correctoris est. Propius ad verum accedit Augustani τὸ πρᾶγμα σωσαίμεσθ' ἔτι. Scripsit enim Aristophanes, opinor: τὸ πρᾶγμα σωσόμεσθ' ἔτι., quemadmodum Ecclesiazusis, ψ. 209.,

ἢν οὖν ἐμοὶ πείθησθε, σωθήσεσθ' ἔτι..

ψ. 572. in vetustis exemplaribus typis impressis est: κἂν ὑμῖν γ' εἴ τις γ' ἐνῆν νοῦς. Particulam γέ post τις evellit Kusterus, lectore non admonito. In Ravennate εἴ τις γ' abest. Sèd verba sic sunt corrigenda: κἄν, ὑμῖν γ' εἴ τί γ' ἐνῆν νοῦς, — ἐπολιτεύεσθ' ἂν ἅπαντα.. Pluto, ψ. 144.,

καὶ νὴ Δί' εἴ τί γ' ἔνεστι λαμπρὸν καὶ καλὸν
ἢ χάριεν ἀνθρώποισι —,

optimum illud in Pluto exemplar Iuntinum A. 1525. et bonus MS. liber Dorvillianus confirmant ἔνεστι, rite comprobatum Gisb. Koenio annotatione ad Gregorium Corinthium, p. 43. Lips.. hoc enim modo dulciores fluunt numeri. Vulgatum ἐστὶ, a Suida quoque proditum, Porsoni placuit, Adversariis, p. 33.. Ranis, ψ. 70.,

καὶ νὴ Δί' εἴ τί γ' ἐστὶν ἔτι κατωτέρω..

Euripidis Hippolyto, ψ. 117., recte Valckenarius Lascaris et Aldi scripturam elegit, quam in optimis esse codicibus ait,

εἴ τίς γ' ὑφ' ἥβης σπλάγχνον ἔντονον φέρων,
μάταια βάζει.

Deinde iteratae in uno orationis membro particulae γέ non deficient exempla, si quis ea ex Herodoto aut Platone velit congerere. Vespis, ψ. 1507.; μὰ τὸν Δί', οὐ-

δέν γ' ἄλλο, πλήν γε καρκίνους. , prius γέ displicuit Brunckio. Idem de eadem re iudicium fecit annotatione ad Plutum, ψ. 168. . Huic adiicit Porso ad Euripidis Medeae versum 865. . Sed adversatur suo iure doctus homo, Lobeckius nostras annotatione ad Sophoclis Aiacem, p. 303. . Aristophanes Acharnensibus, ψψ. 92. 93., ἐκκόψειέ γε Κόραξ πατάξας τόν γε σὸν τοῦ πρέσβεως. : Ecclesiazusis, ψ. 448., ex Iuntinis, A. 1515. et 1540., μόνας μόναις γ' οὐ μαρτύρων γ' ἐναντίον. Defendit loquendi hoc genus Valckenarius quoque ad Euripidis Phoenissas, ψ. 557. . Praeterea non assentiar iis, si qui κἀν ὑμῖν γ' — scribi volent. A loquutione enim, ἔνεστι νοῦς ἐμοί, σοί, ἡμῖν, ὑμῖν, et quae eiusdem sunt generis, Atticorum consuetudo praepositionem ἐν removit. Euripidis Telepho apud Aristophanem in Acharnensibus, ψ. 556., νοῦς ἄρ' ὑμῖν οὐκ ἔνι.: Ecclesiazusis, ἦν γ' ἐκείναις νοῦς ἐνῇ: Euripidis Andromacha, ψ. 230., τέκν', ὅσοις ἔνεστι νοῦς. : ψ. 668., σοὶ δ' ἔνεστι νοῦς; : Hippolyto, ψ. 920., οἷσιν οὐκ ἔνεστι νοῦς; . Aristophanis Lysistrata, ψ. 1124., νοῦς δ' ἔνεστί μοι : quae Suidae a vulgatis libris discrepantia commotus Porso corrigere frustra conatus est annotatione ad Medeam, ψ. 1079. . Ad hunc modum loquutus est idem, ψ. 464., γυναιξὶν οὐκ οἴει Χολὴν ἐνεῖναι; . Exquisitius Sophocles Electra, ψ. 1328., νοῦς ἔνεστιν οὔτις ὕμιν ἐγγενής, . Alias promiscue vel ponitur vel omittitur. Nubibus, ψψ. 414. 415., τὸ ταλαίπωρον ἔνεστιν Ἐν τῇ ψυχῇ, . Vespis, ψ. 441., πόλλ' ἔνεστι δεινὰ τῷ γήρᾳ κακά —. Lysistrata, ψ. 256., scribo:

ἦ πόλλ' ἄελπτ' ἔνεστιν ἐν
τῷ μακρῷ βίῳ. φεῦ. .

Vespis, ψψ. 446. 447., τούτοις γ' οὐκ ἔνι Οὐδ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν αἰδὼς —. Euripidis Medea, ψ. 221., in plerisque exemplaribus antiquis recte:

δίκη γὰρ οὐκ ἔνεστ' ἐν ὀφθαλμοῖς βροτῶν, .

Est enim pro meo certe aurium iudicio etiam numero-

sior oratio, quam si ἔνεστιν scriptum esset: pariter atque in Pluti Aristophanis versu 564. gravius atque numerosius esse hemistichium sentio

τοῦ Πλούτου δ' ἔστ' ἐνυβρίζειν.,

quam

τοῦ Πλούτου δ' ἔστιν ὑβρίζειν..

ac fortasse mihi in hac re assentiret Porso, si viveret, cui ego in Medea non assentior. Nubibus, ψ. 841.,

ὅσαπερ ἔστ' ἐν ἀνθρώποις σοφά·

numerosius, quam

ὅσαπερ ἔστιν ἀνθρώποις —.

ψ. 574. accusativum πόνον, quem unde pendeat non intelligo, in genitivum, πόνου, converto de Kusteri sententia. Brunckio vero nihil magis hac correctione inutile numeratur. Ego autem nihil ea magis necessarium esse existimo: nec interpretatus est accusativum Brunckius, sed vertit tantum: *Oportebat vos, tanquam lanam in balneo, eluentes sordes, homines nequam praecipites ex urbe virgis expellere,*.

ψ. 574. recte Brunckius ex MSS. πρῶτον: in antiquis exemplaribus typis impressis πρῶτα. Vespis, ψ. 656.,

καὶ πρῶτον μὲν λόγισαι φαύλως, —,

Suidas V. φαύλως πάνυ scriptum πρῶτα exhibet. Avibus, ψ. 611., Euelpidi admiranti:

βαβαί· ὡς πολλῷ κρείττους οὗτοι τοῦ Διὸς ἡμῖν βασιλεύειν.,

respondet Pisthetaerus:

οὐ γὰρ πολλῷ γ' οὗτοι κρείττους;
πρῶτον μέν γ' οὐχὶ νεὼς ἡμᾶς
οἰκοδομεῖν δεῖ —.

opponuntur enim versus antistrophici versibus 525. — 538.. Addidi γέ post μέν: sicuti Ecclesiazusis, ψ. 60., πρῶτον μέν γ' ἔχω τὰς μασχάλας: Lysistrata, ψ. 589., πρώτιστον μέν γε τεκοῦσαι. Male autem in Brunckii MS. B. πρῶτα. In contrariam partem peccarunt librarii Eu-

ripidis Supplicibus, ℣. 30., et Vespis Aristophanis, ℣. 552., in Ravennate.

℣. 577. pro vulgato *ϑλίβοντας* Kusterus e MSS. reposuit *πιλοῦντας*. Illud in Ravennate quoque comparuit, sed annotamentum esse veteris enarratoris, ex scholio intelligitur: *πιλοῦντας, τοὺς ϑλίβοντας εἰς τὴν πολιτείαν ἑαυτούς.* Nam Grammaticorum glossemata nonnunquam ut in vetustissimis quibusque libris ita in Ravennate quoque deprehenduntur. Res patet Avibus, ℣. 445. Inv. Nubibus, ℣. 1199., verbi *παθεῖν* glossema, *ποιεῖν*, quamvis suspectum Hermanno, tamen elusit hominem sagacissimum. *Παθεῖν* stabilitur versu Equitum 864., *ὅπερ γὰρ οἱ τὰς ἐγχέλεις ϑηρώμενοι πέπονθας·*. At Suidas an non confirmaret *πιλοῦντας*, dubitari nonnihil posset, nisi scholiis uteremur his, quae Kusterus edidit. Ille enim Vol. III. p. 405.: *συνισταμένους· τουτέστι, συνηγόρους· ἢ τοὺς συμπεπλεγμένους, καὶ πιλοῦντας. ἀπὸ μεταφορᾶς τῶν ἐρίων. ὥσπερ γὰρ πολλάκις τὸ ἕτερον τῷ ἑτέρῳ κολλᾶται ἐρίῳ, καὶ διαχωρίζουσιν —.* Verbum *πιλοῦντας* igitur tanquam suum posuit coniunctum cum *συμπεπλεγμένους*, explanandi caussa vocabuli *συνισταμένους*. Iccirco Bisetus *πιλουμένους* scribi voluit. Suidas si paullo minus fuisset tardus, fortasse *πεπιλημένους* dixisset, sicuti V. *διαξῆναι, κορυφὰς πεπιλημένας*. Sed fecit inscite, Scholiastae annotationes confundens duas, *συνισταμένους] συνηγόρους, συμπεπλεγμένους· καὶ πιλοῦντας] ὥσπερ γὰρ πολλάκις τὸ ἕτερον ἑτέρῳ κολλᾶται ἐρίῳ, καὶ διαχωρίζουσιν —.* Pariter eadem in re peccavit Kusterus.

℣. 579. *εἶτα ξαίνειν εἰς καλαθίσκον κοινὴν εὔνοιαν ἅπαντας,*. Cur *ἅπαντας* addatur istis, non video. Itaque cum sequentibus coniungendum puto, verbis ita constructis: *εἶτα ξαίνειν — εὔνοιαν, ἅπαντας Καταμιγνύντας, τούς τε μετοίκους —.* Caeterum Brunckius suo more *ἐς καλαθίσκον* posuit pro *εἰς καλαθίσκον*. Haec et talia plerumque exemplarium auctoritate iudicantur;

praeter loquendi quosdam modos Atticis usitatos, ut ἐς κόρακας. Nunquam, credo, Attici dixerunt εἰς κόρακας. Saepe Invernizius opportune Brunckii ἐς convertit tacite in εἰς ex Ravennate libro, suspicor. Secus tamen Vespis, ψ. 1017. optime vulgatum est prius ἐς κόρακας. Mirandum est Brunckium, nimis alias Atticae praepositionis studiosum, non correxisse εἰς Nubibus, ψ. 40., forma item quotidiani sermonis, εἰς τὴν κεφαλὴν ἅπαντα τὴν σὴν τρέψεται. nec potuerunt a mutando se non abstinere Hermannus Wolfiusque. Sed ἐς comprobatur verbis in Acharnensibus, ψ. 833., — ἐς κεφαλὴν τρέποιτ' ἐμοί., Pluto, 526., ἐς κεφαλὴν σοί.. Caeterum in arsi quinti pedis iambici in versu trimetro aptius solet cadere εἰς quam ἐς, praepositione cum nomine suo post ipsum Verbum in fine simul enunciationis sita: idemque statuo de extrema arsi in trochaicis versibus catalecticis. Excipio statim ἐς πόλιν, Lysistrata, ψψ. 912. et 302.. Sed Nubibus, ψ. 252.,

καὶ ξυγγενέσθαι ταῖς Νεφέλαισιν εἰς λόγους,

male immutavit εἰς Brunckius. Ibidem, ψ. 1460.,

ἕως ἂν αὐτὸν ἐμβάλωμεν εἰς κακόν,

commode post Dawesium, p. 227. Lips., ἐς correxit Invernizius. Plato Synexapatonte apud Athenaeum, libro VII. p. 279. A., in Grotii Excerptis, p. 485.,

ἀκάθαρτε, καὶ πέπεικας ἐλθεῖν εἰς βίον.

Contra autem Vespis, ψ. 1260.,

— κᾆτ' ἐς γέλων
τὸ πρᾶγμ' ἔτρεψας, —,

nolo attentare ἐς. In trochaicis versibus Brunckius Equitibus, ψ. 1300.,

φασὶν ἀλλήλαις ξυνελθεῖν τὰς τριήρεις εἰς λόγον,

male convertit εἰς in ἐς. Acharnensibus, ψ. 679., non dubito equidem ἐς in εἰς mutare,

οἵτινες γέροντας ἄνδρας ἐμβαλόντες εἰς γραφάς,.

Ψ. 580. particulam τε ante μετοίκους a Florente Christiano coniectura revocatam tenuerunt ille qui ex-

emplar edidit Lugdunense Batavorum et Kusterus. deest autem in Ravennate quoque. Hic idem bonam e libris MSS. suis scripturam prodidit, ἢ φίλος ὑμῖν, pro ἢ 'φ' ὑμῖν. Nomen φίλος ξένῳ oppositum, civem, πολίτην, significat, ὃς ἔφυσε φράτορας. In hunc modum πολέμιον opposuit ἐμφύλῳ scriptor quidam, cuius verba excitat Hesychius, V. ἔμφυλος, Vol. I. p. 1208.: ἔμφυλον, τὸν ἐκ τῆς αὐτῆς· οὐ πολέμιον ἀλλ' ἔμφυλον.

℣. 583. καὶ νὴ Δία τάς γε πόλεις —. Particulam γε Brunckius reposuit, vel coniectura ductus, vel codicibus admonitus, pro τε, quod in prioribus exemplaribus legitur typis impressis, et MS. Ravennate. In talibus iurandi formis tam frequens est particula, ut sexcenta possint exempla congeri. Pherecratis versum ex Automolis apud Scholiastam Aristophanis ad Equites, ℣. 420., et Suidam V. ἀκαλήφη., a Grotio tractatum in Excerptis, p. 969.,

νὴ τὴν Δήμητρ' ἀνιαρὸν ἦν τὸ κακῶς ᾄδοντος ἀκούειν.,

emendatum citat Schweighaeuserus annotatione ad Athenaei librum II. p. 240., νὴ τὴν Δήμητρ', ἀνιαρόν γ' ἦν —: deprompsit, ut videtur, ex Suidae exemplari Kusteri, a quo primum correctum puto: nam in libris Aldino et Mediolanensi deest γέ. Aristophanis Ecclesiazusis, ℣. 451., νὴ τὸν Ποσειδῶ, μαρτύρων τ' ἐναντίον., particula τέ in MS. Monacino quoque legitur. Sed Invernizius ex Ravennate quamvis nihil admonens commodiorem particulam edidit γέ. Lysistrata, ℣. 82., μάλα γὰρ οἴω ναὶ σιὼ Γυμνάδδομαί γα καὶ ποτὶ πυγὰν ἄλλομαι, particulam γέ cum vetustis libris impressis Suidas exhibet Vol. III. p. 230. Laconicam enim dialectum in caeteris quoque cum vulgari commutavit. Sic ℣. 1096., ναὶ τὼ σιώ Παντᾶ γα. Porso autem τέ probavit Eustathii: quasi γυμνάζεσθαι non ipsum in πρὸς πυγὴν ἄλλεσθαι cerneretur. Quoniam autem vis eius particulae non ad iurisiurandi verba, sed ad illa quae

iureiurando asseverantur pertinet, non potest incertum esse, quid statuendum sit de loquendi ratione eiusmodi, qualis est Ecclesiazusis, ℣. 748.,

μὰ τὸν Ποσειδῶ γ', οὐδέποτ', ἀλλὰ βασανιῶ.

Talem perversitatem loquendi ex scripturae depravatione manasse, etsi Porsonis iudicium serius Angli publicis litteris mandarunt, quam ego meum privatis persequutus sum, tamen ille aliquanto prius, quam ego gustavi litteras, perspexit. Verum corrigenda tamen quomodo vitiosa sint, a Porsone dissentio. In Ecclesiazusis voluit ille poni:

μὰ τὸν Ποσειδῶ οὐδέποτέ γ', ἀλλὰ βασανιῶ.

Atqui iurandi forma μὰ τὸν Ποσειδῶ non alio modo iambico versui trimetro accommodari solet, nisi ut caesuram efficiat penthemimerem. Quamobrem verius mihi videtur μὰ τὸν Ποσειδῶ οὐδέν ποτ', ἀλλὰ —, vel

μὰ τὸν Ποσειδῶ οὐδ' ἕν ποτ', ἀλλὰ —.

Extrema syllaba nominis Ποσειδῶ et prima verbi sequentis in unam voce coalescunt: ut Lysistrata, ℣. 1171.,

οὐ τὼ σιὼ οὐχὶ πάντα γ', ὦ λυσσάνιε.:

Thesmophoriazusis, ℣. 269.,

βάδιζε τοίνυν. — μὰ τὸν Ἀπόλλω οὔκ, ἤν γε μή:

Thesmophoriazusis, ℣. 225.,

οὐ γὰρ μὰ τὴν Δήμητρά γ' ἐνταυθοῖ μενῶ,

γε primum a Kustero illatum est: in exemplaribus ante ipsum editis abest: nec repertum est in Ravennate. Scaliger Δημήτερ' voluit. Sed recte Porso iam olim in Censura, p. 65.:

οὐ γὰρ μὰ τὴν Δήμητρ' ἔτ' ἐνταυθοῖ μενῶ.

In eundem modum peccatum est Equitibus, ℣. 698. in Ravennate, οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρά γ', εἰ μὴ σ' ἐκφάγω. Vulgatum est ante, — Δήμητρ' ἐὰν μή σ' —. Ego autem repono

οὔτοι μὰ τὴν Δήμητρ' ἔτ', εἰ μή σ' ἐκφάγω
ἐκ τῆσδε τῆς γῆς, οὐδέποτε βιώσομαι.:

nam εἰ particulam cum coniunctivo praeter vetustum

librum Ravennatem satis mihi videor defendere Grammatici testimonio in Bekkeri Lexicis Seguerianis, p. 144., et p. 129. . quanquam εἰ et ἢν particulae a librariis nonnunquam permutatae sunt. Lysistrata, ψ. 348., ut ὑποπίμπρησιν alienus ab Attico coniunctivus a Brunckio in locum indicativi Ravennate quoque comprobati immissus expellatur, scribo: εἴ τις ἐκεί-νας ὑποπίμπρησιν ἀνήρ, . Ecclesiazusis, ψ. 655., ἢν τις ὄφλῃ, ex MS. Monacino consignatum est εἰ —. Lysistrata, ψ. 307., οὔκουν ἂν εἰ τῷ μὲν ξύλω θείμεσθα πρῶτον αὐτοῦ, edidit Kusterus ex MSS. . Atqui Ravennas cum impressis libris antiquis scriptum tenet οὖν — θώμεσθα pro εἰ — θείμεσθα . Quapropter mihi veri videtur similius esse ἢν — θώμεσθα.

Avibus, ψ. 11.,

οὐδ' ἂν μὰ Δία γ' ἐντεῦθεν Ἐξηκεστίδης. ;

opponitur ἐντεῦθεν superiori ἐντευθενί : quemadmodum paullo post Euelpidis verbis, οὐ γάρ ἔστ' ἐνταῦθά τις Ὁδός. , Pisthetaerus respondet:

οὐδὲ μὰ Δί' ἐνταῦθά γ' ἀτραπὸς οὐδαμοῦ. .

Scribendum igitur:

οὐδ' ἂν μὰ Δί' ἐντεῦθέν γ' ἂν Ἐξηκεστίδης. .

Equitibus, ψ. 1350.,

καὶ νὴ Δία γ' εἰ δύο λεγοίτην ῥήτορε, ,

videsne, etiam metri vitium tollendum esse? ac dubitabis, scripsisse auctorem:

καὶ νὴ Δί' εἰ δύο γε λεγοίτην ῥήτορε, ?

quemadmodum Pluto loquutus ipse est, ψ. 1010., καὶ νὴ Δί' εἰ λυπουμένην γ' αἴσθοιτό με, : Vespis, ψ. 97., καὶ νὴ Δί' ἢν ἴδῃ γε που γεγραμμένον Υἱὸν Πυριλάμπους —, Ἰὼν παρέγραψε —. Porso γέ particulae agglutinavit εἰ. Sed δύο est acuendum, non ipsa conditionis particula. Negat Brunckius sententiam plenam esse, pronomine autem adiuncto scribi oportere: καὶ, νὴ Δία γ', εἰ δύο σοι λεγοίτην ῥήτορε, . At pendet versus ille a versu 1340.,

πρῶτον μέν, ὁπότ' εἴποι τις ἐν τῇ 'κκλησίᾳ· .

Itaque verba ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ animo iam tenet Agoracritus. Istius autem rei ignoratione in Pluti versu emendando 566. peccarunt Kusterus, Hemsterhusius, Brunckius. Ille quidem voluit νὴ Δία γ', εἰ δεῖ γε λαθεῖν αὐτόν, — scribi: posteriores autem duo, alter coniecturam sequutus, alter Membranis suis confirmatus:

νὴ τὸν Δία γ', εἴ γε λαθεῖν αὐτὸν δεῖ, πῶς οὐ κόσμιόν ἐστιν; .

In antiquis exemplaribus typis exaratis legitur νὴ τὸν Δί', εἴγε δεῖ λαθεῖν αὐτόν, πῶς οὐχὶ —: idemque scriptum est in Borgiano, et plerisque MSS., ut videtur. In Ravennate: νὴ τὸν Δί', εἰ δεῖ λαθεῖν αὐτόν, πῶς οὐχὶ —. Apud Suidam, νὴ τὸν Δί' εἴ γε δεῖ λαθεῖν αὐτόν, πῶς οὐ κόσμιόν ἐστι; . Inde coniicio, Aristophanem scripsisse:

εἰ νὴ Δία δεῖ γε λαθεῖν αὐτόν, πῶς οὐ καὶ κόσμιόν ἐστιν; .

Vespis, ψ. 254., εἰ νὴ Δί' αὖθις κονδύλοις νουθετήσεθ' ἡμᾶς, — ἄπιμεν οἴκαδ' αὐτοί: Lysistratae versu 560., corruptiore etiam quam in vulgatis libris apud Suidam, Vol. I. p. 448., quem tacite correxit Kusterus,

εἰ νὴ Δί' ἤδη τὰς γνάθους τούτων τις ἢ δὶς ἢ τρὶς ἔκοψεν, — φωνὴν ἂν οὐκ ἂν εἶχον. .

Nec dissimiliter Pluto, ψ. 356., εἴ τι κεκλοφὼς νὴ Δία — ἥκεις —· κᾆπειτ' ἴσως σοι μεταμέλει. . Deinde πῶς οὐ καὶ dixit Aristophanes Ranis, ψψ. 786. 787., πῶς Οὐ καὶ Σοφοκλέης ἀντελάβετο τοῦ θρόνου; . Verum quum tamen MS. quidam Suidae liber, quem Porso evolvit, cum bono congruat Dorvilliano: νὴ τὸν Δί', εἴ γε λαθεῖν αὐτὸν δεῖ, πῶς οὐ κόσμιόν ἐστι; , in altero Pluto dixisse Aristophanem existimo:

καὶ ναὶ μὰ Δί', εἴγε λαθεῖν αὐτὸν δεῖ, πῶς οὐ κόσμιόν ἐστιν; .

Eandem iurandi formulam habes ψ. 187.,

καὶ ναὶ μὰ Δία τούτων γε πολλῷ πλείονα. :

Acharnensibus, ψ. 88.,

καὶ ναὶ μὰ Δί' ὄρνιν τριπλάσιον Κλεωνύμου :

Caeterum admiror ego, quid doctis acciderit Anglis Bentleio et Porsoni, nostratique Kustero, ut obscurum et frigidum esse hoc enthymema iudicarent. Magis etiam admiror Iacobsium, elegantissimo hominem iudicio, quod totum versum resecuit in Florilegio Poëtico. Porso etiam *contra morem* ait esse *et decorum, ut Chremyli rationes confutare aggrediatur Blepsidemus.* At Blepsidemus non quae ipse cogitat ac sentit eloquitur, sed Peniae partes aperta cum ironia agens, sophisma irridet id, quod pro argumento illam Chremylo fingit oppositurum. Nominis autem *κόσμιος* non fugit Brunckium ambiguitas, etsi non dilucide verbis exposuit. Venit in mentem mihi finitimo nostrum significatu artig. Fac Blepsidemum probum atque honestum hominem dicaci severitate dicentem:

Ey, warum denn wär's nicht artig und fein, beym
Stehlen verborgen zu bleiben?

V. 583. *ὥσπερ τὰ κατάγματα κεῖται*. Ita primus explevit metrum Kusterus. In superioribus exemplaribus omissus est articulus, idemque abest in Ravennate. Dicit autem Lysistrata, colonias Atheniensium quorundam instar esse glomerum, quae ita sint disposita, ut seorsim ac separatim unumquodque iaceat. Ergo ineptus in hac re articulus est. Scribo:

ὥσπερ γε κατάγματα κεῖται,
χωρὶς ἕκαστον·

De particula *γέ* cum *ὥσπερ* iuncta unum atque alterum exemplum protulit Henr. Schaeferus annotatione ad Gregorium Corinthium, p. 877., p. 1046. Xenophon Oeconomico, Cap. I. §. 10., *ὥσπερ γε αὐλοὶ τῷ μὲν ἐπισταμένῳ ἀξίως λόγου αὐλεῖν χρήματά εἰσι,* —: ibidem Capite XV. §. 10., *οὐχ ὥσπερ γε τὰς ἄλλας τέχνας κατατριβῆναι δεῖ μανθάνοντας,* —: ubi item *γέ* omissum est in libro Guelferbytano. In alio loquendi genere, Vespis, v. 680.,

μὰ Δί', ἀλλὰ παρ' Εὐχαρίδου κἀυτὸς τρεῖς γ' ἄγλιθας
μετέπεμψα.

R

particulam γε reposuit Invernizius: ex Ravennate credo: quanquam ipse siluit.

℣. 594. in exemplaribus ante Brunckium editis et Ravennate legitur οὔκουν γ' ἄνδρες —: quod fortasse quispiam exemplis annumerarit his, quae collegit Aug. Boeckhius ad Platonis Minoem, p. 59. Brunckius e duobus Regiis οὔκουν κᾄνδρες posuit. Sed de utroque dubito: articulum enim desidero: nam generatim de viris loquitur: neque abesse καὶ potest: ideoque scriptum οὔκουν χ'ἄνδρες ab auctore puto.

℣. 595. antiquis vulgatam libris scripturam, ὁ μὲν γὰρ ἥκων — annotatione Brunckius emendavit duorum Regiorum auctoritate: ὁ μὲν ἥκων γάρ — : quod Invernizio quoque ita probatum est, ut vitiosae scripturae, quae item in Ravennate reperitur, anteponeret. Probavit eandem rem Schaeferus Meletematis Criticis, p. 76.

Habes igitur, quae mihi de expurgandis ac perpoliendis versibus tetrametris, praeter illa, quae Brunckius commentatus est, expromere in mentem venerat: in quibus si paullo longiores tibi visi fuerimus, da veniam petentibus. Multa sane praetermittere poteram, quae non ad metrum, qui fons huius disputationis erat, sed vel ad illustrandam sententiam, vel ad loquutionem spectarent elimandam. At ego non seiungere harum rerum quaestionem a metrorum perscrutatione consuevi. Et eam consuetudinem quum in hac quoque commentatione tenerem, etiam licentia quadam usus sum, ut animo nonnunquam indulgens, locos aliunde arcessitos, sed principio scriptionis cuiusque finitimos, tractarem, si modo possem vel depravata corrigere, vel obscura patefacere. Quam quidem licentiam, etsi illa in annotatione veterum scriptorum libris aspergenda contra summorum quorundam virorum auctoritatem acriter videtur coërcenda esse, tamen in hoc liberiore scribendi genere idoneam habere excusationem existimo. Caeterum quod tetrametros illos singulatim per-

tractavi, documentum simul edere volui, si quis denuo Aristophanis fabulas ad criticam normam exigendas susceperit, quanta cura sit opus in adhibendis antiquis exemplaribus typis exaratis, quum tantam in his rebus grammaticorum negligentiam fuisse appareat. Haec hactenus. Iam enim tertiam stropham atque antistropham expediamus. Dixi enim supra, versus 598 — 602. congruere cum versibus 603 — 608.: quod quam vere sit dictum, ut facile ab unoquoque perspiciatur, versus emendatiores subiiciam:

στροφὴ γ'.

Προβ.	*ἀλλ' ὅστις ἔτι στῦσαι δυνατὸς —*	1.
Λυσιστρ.	*σὺ δὲ δὴ τί μαθὼν οὐκ ἀποθνήσκεις;*	2.
	χωρεῖν ἔστιν· σορὸν ὠνήσει.	3.
	μελιτοῦτταν ἐγὼ καὶ δὴ μάξω.	4.
	λαβὲ ταυτὶ καὶ στεφάνωσαι.:	5.

ἀντιστροφὴ γ'.

Γυνὴ α'.	*καὶ ταυτασὶ δέξαι παρ' ἐμοῦ.*	1.
Γυνὴ β'.	*καὶ τουτονγὶ λαβὲ τὸν στέφανον.*	2.
Λυσιστρ.	*τοῦ δῆτα δέει; τί ποθεῖς; χωρεῖν*	3.
	ἔστ' εἰς τὴν ναῦν, ὁ Χάρων σε καλεῖ·	4.
	σὺ δὲ κωλύεις ἀνάγεσθαι.	5.

Quodsi quis in ea opinione versetur, ut versus 598. — 602. versibus 533. — 537. tanquam strophicis antistrophicos accommodet, et versus 603. — 607. pro epodo habeat, sciendum est, hoc pacto Aristophanem epodos consuevisse non dimetris anapaesticis paroemiaco versu subiecto, sed tetrametris potius versibus anapaesticis catalecticis conficere.

Strophae versu 1. *ἔτι* Florens Christianus restituit in locum vitiosae scripturae, *ἐστί.*

℣. 2. *τί μαθὼν* noli mutare in *τί παθών.* Utriusque significationis diversam speciem esse, sed discrimen tenue, vicit Frid. Aug. Wolfius annotatione ad Demosthenis Leptineam, p. 348. 349. . Consimilis loquendi ratio in nostro quoque more versatur: was fällt

dir denn ein? et was plagt dich denn?. Illud tamen urbanius esse et magis Atticum, vere iudicavit Reiskius. Quinque in locis apud Aristophanem τί μαθὼν legitur, nullis nostris discrepantibus libris, duobus vero τί παθών, Pace, ℣. 701., ἀπέθανεν, Ὅθ' οἱ Λάκωνες ἐνέβαλον. — τί παθών;, et Nubibus, ℣. 340., λέξον δή μοι, τί παθοῦσαι — θνηταῖς εἴξασι γυναιξίν;. Et in his quoque ab Aristophane τί μαθὼν et τί μαθοῦσαι dictum puto. nam recte Boeckhius Nubium versu 401. τί μαθὼν in locum vulgati τί παθὼν reduci ex Ravennate iussit, Commentatione in Platonis libros priores de Legibus, p. 194.. Idem autem Boeckhius Atticam loquutionem non solum auxit exemplis, sed duobus annis post etiam vota pro eius salute ad Deum immortalem suscepit. Quam splendide enim comprecatur ille in Commentariis Heidelberganis, Vol. I. p. 107. A. 1808.: Gott gebe der schönen Formel, die schon vormahl von Brunck und Hermann bald zu Tode geritten, und mit Mühe von Wolf erlöst worden ist, dafür ein ewiges Leben!. Hic autem ridet Provisorem Lysistrata, quod senex ipse decrepitus et exoletus de obscena libidine dicere instituat: At tu, qui iam morti es destinatus, quibusnam opinionibus aut quanam spe deceptus, eo progrederis temeritate, ut de Venere cogitare audeas?

℣. 3. Quod antiquis libris vulgatum est, χωρίον ἐστί, id quo valeat, neque ego perspicio, et doctissimi quique se negant intelligere. Nihil enim afferret, qui interpretaretur: *est locus aliquis commodus, quo tu possis abire*: quae si modo vera esset sententia, ita est involuta verbis, ut Atticum poëtam in summa versatum esse credas orationis ieiunitate atque inopia dicendi, et exilem potius et infantem, quam copiosum ac disertum habeamus. Indocte autem Brunckius, qui καίριος ἐσσί γε correctionem vitii esse voluit: primum quod dactylum anapaestus excipit: non enim hoc Aristophanes antistrophicis dimetrorum versuum anapaesticorum systematis concessit, sed monostrophicis tantum, ut Pace, ℣. 169.

καὶ μύρον ἐπιχεῖς; ὡς ἦν τι πεσών :

Ranis, ψ. 1525.,

λαμπάδας ἱερὰς, χ' ἅμα προπέμπετε, :

Thesmophoriazusis, ψ. 822.,

τἀντίον, ὁ κανὼν, δὶ καλαθίσκοι, :

Ibidem, ψ. 1068., in verbis Euripideis,

αἰθέρος ἱερᾶς, .

Avibus, ψ. 404.,

καὶ πόθεν ἔμολον,
ποίαν τιν' ἔχοντ' ἐπίνοιαν.

Deinde formam ἐσσί intulit, quae prorsus est ab usu Atticorum aliena: et vero duram atque impolitam fecit loquutionem. Et tamen ille Dan. Wyttenbachii videtur approbationem movisse in Bibliotheca Critica, quem eundem tamen coniecturam proposuisse memini, ὥριον ἐστιν scripsisse Aristophanem: in qua re imitatus est Scaligeri χ' ὥριον. Quod autem in exemplaribus Venetis et Wecheliano legitur, καίριόν ἐστι, id ipsum a correctore aliquo inventum est, qui quum vitium insitum istis sentiret, Attici tamen sermonis parum esset peritus. Mihi autem caeterorum strophae atque antistrophae versuum colorem intuenti, verissimum videtur, quod scripsi sane quam exigua litterarum immutatione, χωρεῖν ἐστιν: quae loquendi ratio itidem usurpatur in antistropha. Confirmatur enim illud illustraturque Pluti versu 278.,

ἐν τῇ σορῷ νυνὶ λαχὼν τὸ γράμμα σου δικάζειν.
σὺ δ' οὐ βαδίζεις; ὁ δὲ Χάρων τὸ ξύμβολον δίδωσιν.

Admonetur videlicet senex, ut, quo Charon ire iubeat, proficiscatur: age iam in loculo fac ius dicas, quod tibi sorte tributum est munus: tu vero ire cessas? at Charon tibi dat symbolum. Scripturam in superiore versu λαχὼν, praeter exemplar Frobenianum codicis Bodleiani apud Kusterum et apud Hemsterhusium Dorvilliani, veram suspicati sunt esse Dawesius Brunckiusque, sed verborum constructionem qui perspiceret, nemo fuit:

quod maxime in Hemsterhusio miror, qui illum ipsum infinitivo loquendi usum Graecorum annotatione commemorarit ad versum 598. . Nam quod Hermannus dictum ab Aristophane coniecit ad Vigerum p. 754., — λαχὸν τὸ γράμμα σοῦ δικάζειν, Σύ τ' οὐ βαδίζεις;, ab Attica consuetudine alienum est. Praeterea idem significatus vocabuli χωρεῖν a scriptore quodam usurpatur apud Suidam, Vol. III. p. 681. V. χωρεῖν: ἀλλὰ χωρεῖν καὶ συναποθνήσκειν ταῖς ἐπιβολαῖς τῶν πραγμάτων. : nisi forte ille ταῖς ἀποβολαῖς τῶν πραγμάτων dixit. *Recedere* Lucretius, libro III. ℣. 954. p. 393. Lamb.,

Cur non ut plenus vitae conviva recedis? : sicuti Horatius, *vita cedere.*

℣. 4. Iuntini exemplaris, utriusque Basileensis et Brubachiani μάζω emendavit Florens Christianus. In Wecheliano et Venetis est μάσσω. Fortasse μάττω verum est. Sed quid quaeris? De scriptura, μάξω, teste utimur Scholiasta: γράφεται· καὶ δὴ μάξω. — Οἷον· οὕτω μάξω μελιτοῦτταν. . Iam quaenam illa sit μελιτοῦττα, audi, quaeso. μάζα, inquit Florens, μέλιτι δευομένη, vel δεδευμένη. Hoc scimus omnes, et notum est ex Hesychio. Nec te morabor his, quae disseruit ista de re Spanhemius annotatione ad Nubes. At scilicet talem placentam Lysistrata porrigit Probulo. Nimirum stercus ei per os impingit. Haec est illa mellita placenta: σκῶρ μεμαγμένον Carionis in Pluti versu 305.: maza illa, qua vescitur cantharus in Pace, de qua ipsum illud μάττειν dicitur ℣. 14. . Eiusdem generis placentas aliquot altera Probulo mulier obiicit versu,

καὶ ταυτασὶ δέξαι παρ' ἐμοῦ. :

neque illa videtur ad ταινίας alludere. Ita autem merdis ore foedum atque inquinatum, et toto corpore madefactum, ἀντὶ ταινιῶν ὕδατι ἐστεφανωμένον, vel, ut ait Scholiastes, βεβρεγμένον, quanto cum risu spectatorum abiisse de scena putamus Probulum conquerentem:

εἶτ' οὐχὶ ταῦτα δεινὰ πάσχειν ἔστ' ἐμέ;

νὴ τὸν Δί', ἀλλὰ τοῖς Προβούλοις ἄντικρυς
ἐμαυτὸν ἐπιδείξω, βαδίζων ὡς ἔχω.

Antistrophae versu 2. antiquorum librorum scripturam, τουτονὶ, qua metrum corrumpitur, ita correxi, ut τουτονγὶ scriberem. Ita in neutris quoque, τουτογὶ, ταυτἀγὶ. Brunckius τουτονδὶ posuit. Sed idem tamen Pacis versu 331. quod in plerisque legitur exemplaribus typis exaratis τουτοδὶ, manuscripti libri vestigia sequutus in τουτογὶ convertit. quanquam ad eam rem libro isto nihil opus erat: plane est enim illud in Iuntino expressum A. 1525.

℣. 3. et 4. ab initio, antiquis in libris plerisque verba in hunc modum sunt scripta:

τοῦ δέει; τί ποθεῖς;
χώρει εἰς τὴν ναῦν.:

nam quod ex Iuntino in posteriora complura irrepsit δέοι, id ex typothetae errore ortum. In his autem verbis, etiamsi ea ad antistrophicam formam nullam essent redigenda, tria tamen comparent vitia. Primum enim τοῦ δέει non efficit anapaestum, deinde χώρει εἰς hiat: quae tollenda sunt: postremo non satis copulatur apte oratio cum superiore, nec placet admodum ista praefracta et aspera colloquendi ratio. Hoc si tollis, facile poteris verba τοῦ δέει anapaesticis numeris accommodare: tum hiatum si correxeris, continuo proveniet antistropha. Quamobrem, quum ad sententiam priori annectendam particula aliqua desideretur, quae concludat sermonem, valde probabile est τοῦ δῆτα δέει scribere: praesertim quum particula haec insequentibus vocibus absorpta videatur: nam in exemplaribus Venetis, Wecheliano, et MS. A. δέῃ positum est pro δέει, ut simillimi inter se litterarum sint ductus δηταδεητι. In hunc modum interrogatur Pluti versu 827., ἔπειτα τοῦ δέει;: Acharnensibus, ℣. 1026., εἶτα νυνὶ τοῦ δέει;: Sophoclis Oedipo Tyranno, ℣. 622., τί δῆτα χρῄζεις;. Nam voces ἔπειτα vel εἶτα et δῆτα ita sibi sunt vi qua-

dam ac significatione affines, ut etiam coniungantur interdum: veluti Avibus, ᵽ. 1217., Acharnensibus, ᵽ. 126., Vespis, ᵽ. 441., Lysistrata, ᵽ. 985., et quae indicavit loca Berglerus ad Aves, ᵽ. 912.. Iam vero, quoniam hiatum istiusmodi, ut vitiosum, fugerunt poëtae Atticorum scenici, scribo: χωρεῖν ἔστ' εἰς τὴν ναῦν —. Nam ἔστ' ut praetervolarent oculis librarii, caussa in sequentibus cernitur litteris, εισ. Ita habes plane eadem verba, quae sunt in stropha: cuius rei fuit singulare in Aristophane studium: et maius etiam quam in tragicis poëtis: quod permultis in locis facile erit intellectu. Et sic nata est antistropha, uti a nobis supra est descripta. Nunc autem nihil est relicuum, quam ut Brunckii illud

τί σε δεῖ; τί ποθεῖς; χώρει ἐς ναῦν·

cursim notemus. Loquendi enim ratio τί σε δεῖ; Aristophani non est usitata. rursum hiat χώρει ἐς. Quodsi autem χώρει 'ς τὴν ναῦν scribas, videte, ne graecum sermonem barbarie aliqua infuscetis. Scite tamen Hotibius certe, quod contendit ista cum versibus Euripideis Alcestidis 254. — 257.,

νεκύων δὲ πορθμεὺς
ἔχων χέρ' ἐπὶ κοντῷ Χάρων
μ' ἤδη καλεῖ· τί μέλλεις;
ἐπείγου· σὺ κατείργεις. τάδε τοί με
σπερχόμενος ταχύνει.

Distinctioni enim versuum ne quis hoc opponat, quod in stropha hac tertia duae personae, in antistropha autem tres colloquantur, statim alia tractabo carmina antistrophica, in quibus aliqua ex parte similis versatur personarum componendarum modus, Thesmophoriazusarum versus 659. — 727., et Lysistratae versus 954. — 979.: sed hoc Lysistratae carmen prius: totum enim constat ex anapaesticis versibus. divisum est autem in duo systemata quae sua quodque stropha, mesodo, antistropha continentur. Versus 954. — 958. stropham ef-

ficiunt primam: 959. — 961. mesodum: 962. — 966. antistropham primam. Et in his quidem nihil admodum superest, quod emendandum sit, praeter versum 956., ubi

πῶς ταυτηνὶ παιδοτροφήσω;

scribendum est, quum ταύτην sit libris vulgatum pro ταυτηνὶ. Qui autem subsequuntur versus 967. — 979., in his epodum esse tam longam, verisimile mihi non videtur, quum superiores anapaestici versus sint antistrophici. Accedit loquendi genus, Aristophani minime usitatum. Primum enim ℣. 967., ὦ Ζεῦ, δεινῶν ἀντισπασμῶν., articulum desidero, quem comici quidem solent exclamandi formis adhibere eiusmodi: velut in his:

ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τῆς λεπτότητος τῶν φρενῶν. :

et,

ὦ γῆ, τοῦ φθέγματος, :

Equitibus, ℣. 144.,

ὦ Πόσειδον, τῆς τέχνης. :

Avium versu 224.,

ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τοῦ φθέγματος τοὐρνιθίου. :

ibidem, ℣. 1151.,

ὦ Πόσειδον, τοῦ μάκρους. :

et ℣. 61.,

Ἄπολλον ἀποτρόπαιε, τοῦ χασμήματος. :

Vesparum versu 161.,

Ἄπολλον ἀποτρόπαιε, τοῦ μαντεύματος. :

Acharnensium versu 64.,

βαβαιάξ· ὦ Ἐκβάτανα, τοῦ σχήματος. :

Pacis versu 237.,

Ὦ 'ναξ Ἄπολλον, τῆς θυσίας τοῦ πλάτους. :

Cratini versu in scholio ad Equites, ℣. 523., et apud Tzetzam, Exegesi in Iliadem, p. 12. l. 13.,

Ἄναξ Ἄπολλον, τῶν ἐπῶν τῶν ῥευμάτων. :

quae verba vana correctione immutavit H. Grotius in Excerptis, p. 493.: prave interpunxit Kusterus. Prae-

termissa invocatione nominis alicuius, Acharnensibus, ϝ. 87.,

τῶν ἀλαζονευμάτων. :

ibidemque, ϝ. 1199.,

τῶν τιτθίων· ὡς σκληρὰ καὶ κυδώνια. :

Nubibus, ϝ. 815. Herm.,

τῆς μωρίας·

τὸ Δία νομίζειν ὄντα τηλικουτονί. :

Ecclesiazusis, ϝ. 787.,

τῆς μωρίας·

τὸ μηδὲ περιμείναντα τοὺς ἄλλους, ὅ, τι
δράσουσιν, εἶτα τηνικαῦτ᾽ ἤδη — :

quae ideo plenius ascripsi, tum ut referrem ad Nubium versum 269. Herm.,

τὸ δὲ μηδὲ κυνῆν οἴκοθεν ἐλθεῖν —. :

tum ut ostenderem, tamen veram esse Hermanni emendationem Nubium versus 816., quamvis et auctor ipse dubitare videatur annotatione ad Euripidis Hecubam, ϝ. 781., p. 146., et dubitarit Fr. Aug. Wolfius, qui vulgarem scripturam retinuit. At, inquit, apud Platonem est: Ἄπολλον, δαιμονίας ὑπερβολῆς. , quae protulit H. Stephanus in Thesauro, Vol. IIII. p. 763. C. 1. . Ego vero illa non ita accipi volo, quasi omnino negem, sic loqui potuisse Atticum sine articulo, quemadmodum saepe loquuti sunt optimi quique scriptores Graeci: sed iam id agitur, utrum hoc modo in illo Lysistratae loco Aristophanes an aliter dixisse videatur. Quicquid enim illud est, cuius caussa exclamat quisque, id aut in genere quodam rerum vertitur, aut in specie. Ad genus si spectat, omittitur etiam necessario articulus: ut si quis dicat: ὦ Ζεῦ, φιλοσόφου . exclamat propter hominem aliquem, non qui orator, vel musicus, vel grammaticus habeatur, et quae sunt similia, sed qui sit philosophus. Illud sin ad speciem quandam pertinet generis, aut articulo opus est, aut epitheto aliquo, quo certe, qualis quaeque res sit, propter

quam exclamat, indicetur. Ita de philosopho aliquo eximio dici potest vel: ὦ Ζεῦ, τοῦ φιλοσόφου: vel: ὦ Ζεῦ, μεγάλου φιλοσόφου, omisso articulo, sed addito epitheto: sine alterutro non potest. Nam Acharnensibus, ψ. 833., πολυπραγμοσύνης νῦν ἐς κεφαλὴν τρέποιτ' ἐμοί., prave cum Frischlino Heindorfius post πολυπραγμοσύνης interpunxit annotatione ad Platonis Protagoram, p. 575. Iam quod in Lysistrata exclamat Cinesias de tentigine et antispasmis, adiunctum sane est epitheton, et potuit ita recte dici: sed quoniam praeter hoc apud Aristophanem nihil tale reperi, illa contra loquendi ratio frequentissima apud eundem est, quum antistrophicae forma oppositionis facile anticipari possit, ex antistropha autem lacunam in stropha esse intelligatur, acrius ad eam rem animadvertendum puto. Deinde probari non potest, quod posuit ex coniectura Brunckius ψ. 972., ὦ Ζεῦ, Ζεῦ., nec dixit usquam Aristophanes Ζεῦ simpliciter. nam antiquis in libris legitur ὦ Ζεῦ, ὦ Ζεῦ. Illud igitur paene necessarium est, ut sic scribantur versus 971. 972.:

ποία γλυκερά;
μιαρά, μιαρὰ δῆτ', ὦ Ζεῦ.

Alterum vero illud ὦ Ζεῦ non delendum, sed retinendum est, ut medium sit inter stropham et antistropham. In eamque rem eo sum propensior animo, quod, si minus certa ac firma, tamen aliqua certe inveniatur versus 967. emendatio, ut saltem, quae fere scripserit auctor, cogitari possit,

ὦ Ζεῦ βασιλεῦ, τῶν ῥοπαλισμῶν,
καὶ τῶν δεινῶν ἀντισπασμῶν.

His respondente choro:

ταυτὶ μέντοι νυνί σ' ἐποίησ'
ἡ παμβδελυρὰ καὶ παμμυσαρά.

sunt inter se aequales diverbii partes. Ita in stropha quinque habes dimetros versus anapaesticos et unum

monometrum cum paroemiaco, qui sunt totidem plane in antistropha. et duplex constituitur systema,

α. μεσῳδός. α. β. μεσῳδός. β.

Nam quod in antistropha paroemiacus tertii pedis anacrusi non contracta paroemiaco respondet contracta eiusdem pedis anacrusi, idem in Thesmophoriazusis licet cernere, v. 784., qui versus respondet versui 779.

Totum enim hoc systema sic in partes dividitur:

προῳδός. ὦ χεῖρες ἐμαὶ

στροφή. ἐγχειρεῖν χρῆν ἔργῳ πορίμῳ·
ἄγε δὴ πινάκων ξεστῶν δέλτοι,
δέξασθε σμίλης ὁλκούς,

μεσῳδός. κήρυκας ἐμῶν μόχθων· οἴμοι
τουτὶ τὸ ῥῶ μοχθηρόν.

ἀντιστροφή. χωρεῖ, χωρεῖ ποίαν αὔλακα;
βάσκετ᾽, ἐπείγετε πάσας καθ᾽ ὁδούς,
κείνῃ, ταύτῃ· ταχέως χρή.

Quamobrem errasse Seidlerum puto nostrum, qui in libro de versibus dochmiacis, p. 81., primum huius systematis versum, quo proodus continetur, versibus annumerarit his, in quibus continuato numero vocum concursio in arsin cadit. Sed de paroemiaco huc advocamus item ex Sophoclis Trachiniis versus antistrophicos 977. et 987.,

στόμα σόν. — πῶς φῄς, γέρον; ἦ ζῇ;
ἦ δ᾽ αὖ μιαρὰ βρύκει. φεῦ.

qui posterior est superiori illi Lysistratae simillimus. Electrae versibus 88. 89.,

πολλὰς μὲν θρήνων ᾠδάς,
πολλὰς δ᾽ ἀντήρεις ᾔσθου,

respondent versus 105. 106.,

ἔς τ᾽ ἂν παμφεγγεῖς ἄστρων
ῥιπάς, λεύσσω δὲ τόδ᾽ ἦμαρ,

Alterum enim λεύσσω a Grammatico aliquo appositum illustrandae reconditioris loquendi rationis caussa. In

Aeschyli Agamemnone invicem ad se referuntur versus 371. et 376.,

γάγγαμον ἄτης παναλώτου.,
βέλος ἠλίθιον σκήψειεν.

Versus enim 365 366. Schutz. A. 1783., sunt proodus: 367. — 371., stropha prima: 372. — 376., antistropha prima. In stropha quidem unus deest monometer, quem hoc modo complendum arbitror, ut verbis μέγα δουλείας ψ. 370. addatur δειλαιοτάτας. Sed de his nihil amplius: Aeschylum perpoliet Hermannus. Nunc enim aggrediar ad alterum systema, quod dixi, in Thesmophoriazusis, ψψ. 659. — 727. . In his antistrophicos versus liquet esse 667. — 688., et 707. — 727., explicuitque Hermannus, libro de metris, p. 446. 447. . De relicuis quid statuendum sit, etsi est obscurius, tamen indicio quodam utimur, ex quo certo propemodum colligi possit, versus 659. 660. stropham esse primam: 661. 662., antistropham primam: 663. 664., stropham alteram: 665. 666., antistropham alteram: 687. 688., stropham quartam: 726. 727., antistropham quartam: 700. 701., stropham quintam: 702., antistropham quintam: 703. 704., stropham sextam: 705. 706., antistropham sextam. Prius autem, quam istud indicium, quale sit, explicem, universum apponam systema eo modo, quo mihi corrigendum videtur. Caeterum memorabile est carmen propterea, quia singulae personae chori sex in utralibet systematis parte conspiciuntur, ita ut totum systema duodecim sit chori personis distributum. nam δ'. stropha cum antistropha choragi est, nec potest in hoc genere numerari. Versus autem 710. — 713. vulgo cuidam extra chorum mulieri assignati, sunt choro tribuendi. Isto modo strophae γ'., quae tota est chori, antistropha choro et Mnesilocho divisa opponitur. Chori personarum vices numeris in sinistra ora versuum notavi.

ΧΟΡΟΣ.

στροφὴ α'. I. εἶα δὴ πρώτιστα μὲν χρὴ κοῦφον ἐξορμᾶν πόδα,
καὶ διασκοπεῖν σιωπῇ· πανταχῇ μόνον δὲ χρή.

ἀντιστροφὴ α'. II. μὴ βραδύνειν, ὡς ὁ καιρός ἐστι μὴ μέλλειν ἔτι,
ἀλλὰ τὴν πρώτην τρέχειν χρῆν ὡς τάχιστ' ἤδη κύκλῳ.

στροφὴ β'. III. εἶα νῦν ἴχνευε, καὶ μάτευε ταχὺ πάντ',
εἴ τις ἐν τόποις ἑδραῖος ἄλλος αὖ λέληθεν ὤν.

ἀντιστροφὴ β'. IIII. πανταχῇ κύκλῳ διάριψον σὸν ὄμμα,
καὶ τὰ τῇδε καὶ τὰ δεῦρο πάντ' ἀνασκόπει καλῶς.

στροφὴ γ'. V. ἢν γὰρ ληφθῇ δράσας ἀνόσια,
δώσει τε δίκην, καὶ πρὸς τούτῳ
τοῖς ἄλλοις πᾶσιν ἔτ' ἔσται
παράδειγμ' ὕβρεως, ἀδίκων τ' ἔργων,
ἀθέων τε τρόπων.
φήσει δ' εἶναί τε θεοὺς φανερῶς,
δείξει τ' ἤδη
πᾶσιν ἀνθρώποις σεβίζειν δαίμονας,
δίκαιά τε·
ὥστ' ἐφέποντας αὖθ' ὅσια καὶ νόμιμα
μηδομένους ποιεῖν ὅ, τι καλῶς ἔχει.

VI. κἂν μὴ ποιῶσι ταῦτα, τοιάδ' ἔσται·
αὐτῶν ὅταν ληφθῇ τις αὖτ'
ἀνόσια δρῶν, λύσσῃ δ' ἀνὴρ
εἴ τίς τι δρῴη παράκοπος,
μανίαισι φλέγων,
ἅπασιν ἐμφανὴς ὁρᾶν
ἔσται γυναιξὶ καὶ βροτοῖς
ὅτι τὰ παράνομα τά τ' ἀνόσι' αὐ-

τίκα θεός τις τίνεται.
στροφὴ δ'. ἀλλ' ἔοιχ' ἡμῖν ἅπαντά πως διεσκέ-
φθαι καλῶς.
οὐχ ὁρῶμεν γοῦν ἔτ' ἄλλον οὐδέν' ἐγ-
καθήμενον.

Qui sequuntur decem versus trimetri iambici, praemissa exclamatione, ἆ, ἆ, iis mesodus efficitur. Deinceps antistrophica,

ΧΟΡΟΣ.
ἔα, ἔα.
στροφὴ ε'. VII. ὦ πότνιαι Μοῖραι, τί δὴ δέρκομαι
νεοχμὸν αὖ τέρας.
ἀντιστροφὴ ε'. VIII. ὡς ἄρ' ἅπαντά γ' ἐστὶ τόλμης πλέα
κἀναισχυντίας.
στροφὴ ς'. VIIII. οἷον αὖ δέδρακεν ἔργον, οἷον αὖ φί-
λαι τόδε.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ.
οἷον ὑμῶν ἐξαράξω τὴν ἄγαν αὐθα-
δίαν.

ΧΟΡΟΣ.
ἀντιστροφὴ ς'. X. ταῦτα δῆτ' οὐ δεινὰ πράγματ' ἐστὶ καὶ
περαιτέρω;

ΓΥΝΗ.
δεινὰ δῆθ', ὅτι κτενεῖ μου 'ξαρπάσας
τὸ παιδίον.

ΧΟΡΟΣ.
ἀντιστροφὴ γ'. XI. τί ἂν οὖν εἴποι πρὸς ταῦτά τις, ὅτε
τοιαῦτα ποιῶν ὅδ' ἀναισχυντεῖ;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ.
κοὔπω μέντοι γε πέπαυμαι.

ΧΟΡΟΣ.
XI. ἀλλ' οὖν ἥκεις γ', ὅθεν οὐ φαύλως γ'
ἀποδρὰς λέξεις,
οἷον δράσας διέδυς ἔργον,
λήψει δὲ κακόν.

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ.

τοῦτο μέντοι μὴ γένοιτο μηδαμῶς,
ἀπεύχομαι.

ΧΟΡΟΣ.

XI. τίς οὖν σοι τίς ἂν ξύμμαχος ἐκ θεῶν
ἀθανάτων ἔλθοι ξὺν ἀδίκοις ἔργοις;

ΜΝΗΣΙΛΟΧΟΣ.

μάτην λαλεῖτε· τὴν δ' ἐγὼ οὐκ ἀφήσω.

ΧΟΡΟΣ.

XII. ἀλλ' οὐ μὰ τὼ θεὼ τάχ' οὐ
χαίρων ἴσως ἐνυβριεῖς,
λόγους δὲ λέξεις ἀνοσίους.
ἀθέοις ἔργοις
γὰρ ἀνταμειψόμεσθά σ' ὥς-
περ εἰκὸς ἀντὶ τῶνδε· τάχα
δέ σε μεταβαλοῦσ' ἐπὶ κακὸν ἑτε-
ρότροπον ἐπέχει τις τύχη.

ἀντιστροφὴ δ. ἀλλὰ τάσδε μὲν λαβεῖν χρῆν σ', ἐκ-
φέρειν τε τῶν ξύλων,
καὶ καταῖθειν τὸν πανοῦργον, πυρπο-
λεῖν θ' ὅσον τάχος.

Schema systematis hoc est:

α. α. β. β. γ. δ. μεσ. ε. ε. ϛ. ϛ. γ. δ.

Nam istam ut constituerem divisionem carminis, una maxime res et caussa me impulit. Versus enim systematis trigesimus quartus in antiquis exemplaribus depravatus exstat adeo, ut, nisi Suidae testimonio quodam uteremur, ad aliam fortasse quamcunque opinionem deductus essem. Nimirum in Iuntino libro, Cratandrio, Veneto Zanetti, Farreano teste Berglero, Wecheliano, Brubachiano, MS. Brunckii et Ravennate hunc ille versus in modum scriptus est:

ὡς ἅπαν γὰρ ἐστιν τόλμης ἔργα κἀναισχυντίας.

idque Brunckius in verborum continuatione praeter quod ἐστι posuit pro ἐστιν, ut versus trochaicus esset tetrameter catalecticus. Nam in exemplari Frobeniano Gelenius posuit ὡς ἅπαντ' ἐστιν —. conservatum idem exemplari Aemil. Porti, Lugdunensi Batavorum, Kusteri, Burmanni. Illud autem, quod in antiquioribus libris repertum est, durum propter ἅπαν, propter γάρ frigidum esse loquendi genus, vere iudicavit Porso in Appendice ad Toupii Emendationes, Vol. IIII. p. 485. Sed memorabile et novum aliquid Suidas scriptum prodidit, Vol. I. p. 246., ἅπαντα τόλμης πλέα κἀναισχυντίας. In his quantum tanquam in scopulis haeserunt grammatici. Io. Toupius in Epistola Critica, p. 443. Oxon., p. 29. Lips., Aristophanem scripsisse voluit:

ὡς ἅπαντ' ἐστι πλέα τόλμης ἔργα κἀναισχυντίας. :

hoc enim pro suo more *omnino verum* esse praedicat. Brunckius de Suidae verbis quo pertineant, liquere negat. Dubitat atque incertus est Porso: sed tamen, ut aliquam saltem coniecturam proponeret, ita potuisse scribi ait:

ὡς πλέα 'στ' ἅπαντα τόλμης ἔργα —.

Ego autem iam ante, quam ea, quae a Suida litteris consignata sunt, cognoveram, in vulgata versus verborumque ratione invenire mihi videbar, quod nemini docto, et arte haec aliqua expendenti, displicere non posset. Primum enim istis quum notio accedit simplex vocabuli ἔργα, ieiunior existit oratio proximi versus, οἷον αὖ δέδρακεν ἔργον —: . Plus certe nervorum in verbis inest, omisso ἔργα: quandoquidem non facta solum hominis, sed etiam dicta, vultus, gestus, et quae sunt eiusdem generis, audaciae dicuntur plena esse. Deinde illud mirabar, duobus Chori versibus trochaicis trochaicum opponi unum Mnesilochi,

οἷον ὑμῶν ἐξαράξω τὴν ἄγαν αὐθαδίαν.

Id enim praeter morem est Comici, qui argutam illam concinnitatem in diverbiis componendis huiusmodi ma-

gno studio et cura est consectatus non minus quam tragici. Postremo, ut dicam quod maximum est, desiderabam in eo loco antistrophica. Quamobrem dici non potest, quam exoptata mihi venerint illa, quae Suidas memoriae prodidit: quae aperte dochmiacos numeros referunt: nec dubitari potest; quin sint illi antistrophae instar opponendi superioribus dochmiacis. De his igitur si vere iudicavimus, in promptu est, quid sit de reliquis carminis partibus existimandum. res enim ipsa loquitur. Adhibita igitur in rem meam vulgata quoque scriptura, restituisse antiquam non solum metri, sed etiam orationis formam videor,

ὡς ἄρ' ἅπαντά γ' ἐστὶ τόλμης πλέα
κἀναισχυντίας.

Aliquid enim veri uterque vidit et Kusterus et Berglerus, quorum alter ὡς ἅπαντά γ' ἐστι τόλμης ἔργα —, alter ὡς ἅπαντ' ἄρ' ἐστι — censuit reponendum esse. Particulae ὡς ἄρα coniunguntur Equitibus, ✠. 1170.,

ὡς μέγαν ἄρ' εἶχες, ὦ πότνια, τὸν δάκτυλον. :

Pace, ✠. 819.,

ὡς χαλεπὸν ἦν ἐλθεῖν ἄρ' εὐθὺ τῶν θεῶν. :

Acharnensibus, ✠. 990.,

ὡς καλὸν ἔχουσα τὸ πρόσωπον ἄρ' ἐλάνθανες. :

Nubibus, ✠. 1476.,

οἴμοι παρανοίας· ὡς ἐμαινόμην ἄρα; :

Sophoclis Trachiniis, ✠. 871.,

ὦ παῖδες, ὡς ἄρ' ἡμὶν οὐ σμικρῶν κακῶν
ἦρξεν τὸ δῶρον, :

Euripidis Hippolyto, ✠. 1169.,

ὦ θεοί· Πόσειδον, ὡς ἄρ' ἦσθ' ἐμὸς πατὴρ
ὀρθῶς,

ita enim Aldus, et recte. Matthias cum Valckenario, ὦ θεοὶ, Πόσειδόν θ', — : perperam, opinor. Caeterum non incommode contendi cum illis possunt Ranarum versus 1371. 1372.,

τόδε γὰρ ἕτερον αὖ τέρας

νεοχμόν, ἀτοπίας πλέων, .

Euripides Alcestide, τὸ γῆρας ὡς ἀναιδείας πλέων. : Sophocles Electra, ℣. 607., εἴτε στόμαργον, εἴτ' ἀναιδείας πλέαν. : Aiace, ℣. 745., ταῦτ' ἐστὶ τἄπη μωρίας πολλῆς πλέα, : Boeotus apud Aristophanem Acharnensibus, ℣. 907., πίθακον ἀλιτρίας πολλᾶς πλέων. . Sed de his rebus satis et abunde dictum. nunc enim caeterarum emendationum rationem reddamus, omnibusque de rebus, de quibus opus erit, ordine deinceps, sed breviter, quoad eius fieri possit, disputemus.

℣. 4. χρῆν scripsi pro χρή. Non mirum est, hiatum esse a Brunckio quoque neglectum. Sed illud paene oblitus eram dicere, versu 2. me seiunxisse interpunctione verba μόνον δὲ χρή a sequentibus, μὴ βραδύνειν, . Caussa facile potest perspici, propter quam seiunxerim. Coniunxi autem verba, πανταχῆ μόνον δὲ χρή, nempe διασκοπεῖν . Facete notatur Euripidea loquutio, qualis est Iphigenia in Tauris, ℣. 68.,

ὁρῶ, σκοποῦμαι δ' ὄμμα πανταχῆ στρέφων. .

℣. 7. scriptura, quae vulgata est, πανταχῆ διάῤῥιψον ὄμμα, metrum corrumpitur. Brunckius διάριψον posuit, simplici ρ, scilicet ut metro aptaret trochaico. Quanquam ego scribendi hunc modum recepi, non eam quidem ob rem, ut metrum corrigerem, sed quia recte ille consonantem ρ, etiam tum, ubi ab ea producitur vocalis natura brevis in verbis compositis, duplicari scriptione solitam a veteribus negat annotatione ad Acharnenses, ℣. 922. . Nos autem metrum accommodavimus antistrophae. Vocabulum σὸν post διάῤῥιψον per antecedentis syllabae similitudinem facile potuit calamum effugere librariorum. Deinde κύκλῳ post πανταχῆ quum semel esset praetermissum, a correctore forte in fine additum, proximo superiore versus quarti κύκλῳ obscuratum est: cuius rei consimile exemplum li-

bro altero proferam ex Ecclesiazusis. Vocabula κύκλῳ πανταχῇ copulauit Demosthenes Oratione Philippica I. p. 45. r., κύκλῳ πανταχῇ μέλλοντας ἡμᾶς καὶ καθημένους περιστοιχίζεται. Aristophanis Avibus trimetrum versum reconcinno 1196.,

ἄθρει δὲ πᾶς τις πανταχῇ κύκλῳ σκοπῶν, :

vulgatum est enim ἄθρει δὲ πᾶς κύκλῳ σκοπῶν, . Ibidem, ℣℣. 345. 346.,

— πτέρυγά τε πάντᾳ περίβαλε,

περί τε κύκλωσαι·.

ἐπίβαλε mutavi in περίβαλε, quemadmodum Sophoclis Trachiniis, ℣. 947., ἐπιστένω converto in περιστένω. Thesmophoriazusis, ℣. 958.,

πανταχῇ κυκλοῦσαν ὄμμα, —

Euripides Phoenissis, ℣. 375., δι' ἄστεος Κυκλῶν πρόσωπον —. Euripidea enim loquutione iocari Comicum, ex eiusdem Phoenissarum versibus intelligitur, 272. 273.,

ὄμμα πανταχῇ διοιστέον,

κἀκεῖσε καὶ τὸ δεῦρο, :

et observavit ante Valckenarium Bergleras! Haec et talia Euripidis dicta suam Aristophanes in rem convertit non uno in loco, et res est digna cognitu: verbi gratia in Vespis, ℣. 247. . Metrum quidem ab offensione vacuum atque integrum est in libro Ravennate,

πάντη διασκοπῶμεν,

μή που λαθών τις ἐμποδὼν ἡμᾶς κακόν τι δράσῃ. :

sed de homine haec accipi in via ante pedes obiecto perabsurdum videtur. Loquutum autem Aristophanem coniicio in modum Euripidis, Phoenissis, ℣. 91.,

ὡς ἂν προὐξερευνήσω στίβον,

μή τις πολιτῶν ἐν τρίβῳ φαντάζεται, :

aut Iphigenia in Tauris, ℣. 67.,

ὅρα, φυλάσσου, μή τις ἐν στίβῳ βροτῶν.

Itaque scripsisse eum puto:

μή που λίθων τις ἐμποδὼν ἡμᾶς κακόν τι δράσῃ. : quod aliqua ex parte confirmat manuscriptus quidam liber Seidleri. Verba *που λίθων* sono similitudinem referunt vocabuli Euripidis *πολιτῶν* : quemadmodum Comicus Thesmophoriazusis, versu 910.,

ἐγὼ δὲ Μενέλεῳ σέ γ', ὅσον ἐκ τῶν ἰφύων. ,

facto ex Euripideo Helenae,

ἐγὼ δὲ Μενέλεῳ σέ γ' ὅσον, οὐδ' ἔχω, τί φῶ· ,

extrema verba *τί φῶ* quasi adumbrari voce voluit: quam rem animadvertit Brunckius.

℣. 9. in antiquis libris positum est: *ἢν γὰρ μὴ λάθῃ δράσας ἀνόσια* . Metri corruptelam sustuli in hunc modum, ut *ἢν γὰρ ληφθῇ* — scriberem. Sic itidem paullo post loquitur idem, *αὐτῶν ὅταν ληφθῇ τις — ἀνόσια δρῶν*, : Sophocles Trachiniis, ℣. 808,

τοιαῦτα μῆτερ, πατρὶ βουλεύσασ' ἐμῷ
καὶ δρῶσ' ἐλήφθης, .

Eodem significatu *καταληφθῆναι* dicitur ab Euripide Cyclopis versu 259.,

ἐπεὶ κατελήφθη σοῦ λάθρα πωλῶν τὰ σά: .

Superimposuit olim aliquis, ut suspicari licet, *λη* syllabae *λα*, ut vitium corrigeret, hoc fere modo: $\overset{\lambda\eta}{\lambda\acute{\alpha}\vartheta\eta}$, unde ortum est *μὴ λάθῃ*, quod facilius potuit assequi librarius, quam *ληφθῇ*, quum semel littera *φ* obscurius, *θ* autem planius exarata esset. Saepenumero enim accidit, ut litterae mendis corrigendis superscriptae in verborum textum vel tanquam integra vocabula, quorum illae similitudinem gererent, vel quocunque alio modo praepostere traherentur. Exemplo huius rei usus est Ric. Porso Hesychium tractans annotatione ad Homeri Odysseae librum Γ. ℣. 199., ex Avibus Aristophanis, ℣. 517. . Extrema anapaestici versus parte, *τίνος οὖν ἕνεκα ταῦτ' ἄρ' ἔχουσιν;* , metrum correxerunt Kusterus et Brunckius ex MSS., *τίνος οὕνεκα ταῦτ' ἄρ' ἔχου-*

σιν; . *Nempe in codice,* inquit Porso, *unde corrupte*

ουν

la in editiones manavit, scriptum erat, ενεκα. . Eodem ex genere peccatum notavit idem ad libri *II.* versum 91. . Xenophontis Oeconomico, Cap. I. §. 11., τοῦτ' αὖ φαίνεται ἡμῖν, merito displicuit αὖ Weiskio. Ego

αὖ

vero τοῦτ' αὖ duxisse originem suspicor ex τουτο, hoc est, ταὐτὸ. *convenit inter nos,* dicit Ischomachus. Platonis Phaedro, p. 346. Heind., ὅταν δὲ ἄλλοι παιδιαῖς ἄλλαις χρῶνται, συμποσίοις τε ἄρδοντες αὑτοὺς ἑτέροις τε ὅσα τούτων ἀδελφά, τότ' ἐκεῖνος, ὡς ἔοικεν, ἀντὶ τούτων οἷς λέγων παίζων διάξει., pravam scripturam οἷς λέγων confla-

οις

runt ex λόγων, id est, λόγοις. Thucydidis libro III. Cap. XXXXIIII., ἤν τε γὰρ ἀποφήνω πάνυ ἀδικοῦντας αὐτούς, οὐ διὰ τοῦτο καὶ ἀποκτεῖναι κελεύσω, εἰ μὴ ξυμφέρον· ἤν τε καὶ ἔχοντές τι ξυγγνώμης εἶεν, εἰ τῇ πόλει μὴ ἀγαθὸν φαίνοιτο., de verborum constructione ἤν — εἶεν, quam multa et varia disceptarunt grammatici, et Thoma quidem doctiores magistri. Sed εἶεν funditus exstirpari iubeo,

εἶεν

natum ex scriptura, ἔχοντες, εἰ τῇ πόλει —, hoc est, ἔχοντες, εἰ ἐν τῇ πόλει μὴ ἀγαθὸν φαίνοιτο. : et ἐν τῇ πόλει praeter alios libros proditum est ex optimo Casseliano. ad ἔχοντες subaudi ἀποφανῶσι, et animo concipe apodosin, οὐ διὰ τοῦτο ξυγγνώμην λήψονται. Fefellit enim Vallae translatio eos, qui ἔχοντας ex ea protraxerunt: *Neque eis, si nocentes plane asserere volo, idcirco vitam adimi iubebo, neque, si qua venia dignos, idcirco veniam dari,* —: nam per latini sermonis naturam nominativo uti *digni* non licuit. Eubuli verba ex Xutho apud Scholiastam Euripidis Medeae, ✝. 613., τί ποτ' ἐστὶν ἅπαντα διαπεπρισμένα ἡμίσεως ἀκριβῶς περ εἰς τὰ σύμβολα;, ita corrigo:

τί ποτ' ἐστὶν ἅπαντα διαπεπρισμένα

ἥμισε ἀκριβῶς ὥσπερ εἰς τὰ σύμβολα; .

Syllaba ως supra lineam negligentiorem in modum fuit collocata, ut priori vocabulo ἥμισε adhaeresceret. Aristophanis Pluto, ψ. 294., pro κιναβρώντων μέλη ab Aldo editum κιναβρῶντα μέλη ων diligenter commonstravit Aloysius Nickelius in Actis Philologorum Monacinorum. provenit autem hoc ex scriptura κιναβρῶντα μέλη. Euripidis Phoenissis, ψ. 892., ex MS. k restituo:

ἀγὼ τί δρῶν οὐ, ποῖα δ' οὐ λέγων ἔπη, .

Quum autem in aliis libris — τί δρῶν, ὁποῖα δ' — legeretur, supra posuit corrector οὐ: τί δρῶν ὁποῖα δ', —: unde derivata est in Aldinum exemplar scriptura, τί οὐ δρῶν, ὁποῖα δ' —. Eodem modo οὐ collocasse Sophoclem coniicio Oedipo Tyranno, ψ. 1197.,

ὅστις καθ' ὑπερβολὰν
τοξεύσας ἐκράτησας οὐ
πάντ' εὐδαίμονος ὄλβου. :

nam vulgatum ἐκράτησας τοῦ πάντ' — non videtur mihi vere emendasse Hermannus. Aristophanis Lysistrata, ψ. 240., τοῦτ' ἐκεῖν' οὑγὼ 'λεγον restituit Berglerus ex Acharnensibus, ψ. 41.. addo ex Pace versum 64., τοῦτ' ἔστι τοῦτο τὸ κακὸν αὔθ' οὑγὼ 'λεγον. . Saepe etiam simpliciter dixerunt Attici, τοῦτ' ἔστ' ἐκεῖνο, vel τοῦτ' ἐκεῖνο: de quo commentatus est Berglerus ad Ranarum versum 321., et alibi, Heindorfius ad Platonis Phaedrum, p. 234. . Ecclesiazusis, ψ. 78., recte interpunxit verba Hotibius, τοῦτ' ἔστ' ἐκεῖνο, τῶν σκυτάλων, ὧν πέρδεται. : Acharnensibus, ψ. 820., interpungo: τοῦτ' ἐκεῖν'· ἥκει πάλιν, Ὅθενπερ ἀρχὰ τῶν κακῶν ἁμῖν ἔφυ. : quam verborum τοῦτ' ἐκεῖνο structuram iam ab antiquissimis editoribus praeceptam neglexerunt Kusterus et Brunckius. Avibus, ψ. 353., τοῦτ' ἐκεῖνο· ποῖ φύγω —; : Ranis, ψ. 1341., τοῦτ' ἐκεῖν'· ἰώ, ξύνοικοι, : Euripidis Medea, ψ. 97., τόδ' ἐκεῖνο, φίλοι παῖδες· μάτηρ κινεῖ —. Sed in Ly-

sistrata ex Ravennate consignatum est ὄυν ἐγὼ — pro ὀύγ ὀύγω —, ductum ex scriptura ἐγὼ: librarius enim γ confudit cum ν. Hoc modo in MS. Hesychii ἡμιδανὶς ortum docuit Schowius ex ἡμιδαὶς, littera η cum κ confusa, p. 341. . Hesychii ἱππάερον factum est ex ἵππαρον, quo aliquis ἵππερον scribendum commonuerat. Orae versus appositam correctionem in textum verborum vidi irrepsisse in Helena Euripidis, v. 647. . Versibus enim 638. — 642. continetur stropha ά.,

γέγηθα· κρατὶ δ' ὀρθίους ἔθείρας
ἀνεπτέρωκα, καὶ δάκρυ σταλάσσω,
περὶ δὲ γυῖα — :

finitur ea verbis ὦ πόσις, paucis emendandis ante. Deinde adiungitur antistropha ά. ,

Μεν. ὦ φιλτάτη πρόσοψις, οὐκ ἐμέμφθην
ἔχω τὰ τοῦ Διὸς δὲ λέκτρα Λήδας θ',
ἃν ὑπὸ λαμπάδων κόροι λεύκιπποι
ξυναίμονες ὤλβισαν, ὤλβισαν. .

reconditius vocabulum ξυνομαίμονες natum puto ex scriptura ὁμαίμονες (ξυν supra). loquendi autem rationem Διὸς λέκτρα de uxore Iove procreata confirmo loco ex Medeae versu 593., λέκτρα βασιλέως ἃ νῦν ἔχω : quae verba frustra in disceptationem vocavit P. Elmsleyus. Stropha β'. in versibus versatur 649. — 654., antistropha β'. in 655. — 661.: versus autem 647. 648. sunt mesodi loco habendi. In priore igitur,

τοπρόσθεν· ἐκ δόμων δ' ἐνόσφισαν θεοί σ' ὁμοῦ. ,

ὁμοῦ confinxit aliquis ex Grammatici annotamento ἐμοῦ, σ' autem orae versus ascriptum puto ab eo, qui δ' in medio versu corrigeret. Itaque trimetrum restituo,

τοπρόσθεν ἐκ δόμων σ' ἐνόσφισαν θεοί. .

Aliud de hoc genere peccati exemplum post proferam, p. 299.

℣. 11. vulgatum est ἅπασιν pro πᾶσιν. Deinde haud difficile est dictu, cur ἔτι ante ἔσται in antiquis exemplaribus interciderit.

℣℣. 16. 17. vitiose in libris vetustis:

πᾶσιν ἀνθρώποις, σεβίζειν δαίμονας
δικαίως τ' ἐφέποντας
ὅσια καὶ —

Mirum est, δικαίως ἐφέποντας ὅσια dici. Potest sane vocabulum δικαίως significare, *recte atque ordine, probe, eo quo par est studio*: quem significatum attigit Dav. Ruhnkenius, nisi quid me fallit, annotatione ad Xenophontis Memorabilia, et Dan. Wyttenbachius ad Platonis Phaedonem, p. 220. Verum hoc tamen in loco, ubi de ipsa iustitia exercenda sermo est, propriam eius vocabuli vim tenendam arbitror: Aristophanem quidem maluisse credo dicere δίκαια ἐφέποντας, ὅσια μηδομένους, quam δικαίως ἐφέποντας ὅσια. Itaque, quum metrum quoque male affectum esset, scripsi duabus syllabis suppletis:

δείξει τ' ἤδη
πᾶσιν ἀνθρώποις σεβίζειν δαίμονας, δίκαιά τε
ὅσ' αὖθ' ἐφέποντας —.

Nam quum forte τε evanuisset, pro δίκαια αὖθ' scripserunt δίκαι' αὖθ', unde provenit δικαίως τ'. Sed ut metri correctionem absolverem, verbis ἐφέποντας ὅσια interposui αὖθ'. Dicit autem chorus: *si quis reperiatur impius, is poenas illico luet scelerum: cuius exemplo universi homines deos colere discant, quidque iustum sit, intelligant: ut recta expetentes posthac legibus obtemperent, et quae honesta sunt agant.* Atque ista in Euripidem esse dicta sentio, qui de chori iudicio improbos fecerat homines, suisque fabulis a virtutis studio ad nequitiam morumque pravitatem deflexerat: qui ut corrigantur, et ad meliorem rationem redeant, chorus

effecturum se profitetur. Similiter Electra apud Sophoclem, vv. 1182. 1183., rex Apollo, inquit,

δεῖξον ἀνθρώποισι τἀπιτίμια
τῆς δυσσεβείας, οἷα δωροῦνται θεοί.

Vv. 20 — 23. ita librorum scripturam tractavi, ut metrum corrigerem, non, ut auctoris verba me restituisse confirmarem. Sic autem vulgo scripti sunt versus:

αὐτῶν ὅτ' ἂν ληφθῇ τις ἀνόσια δρῶν,
μανίαις φλέγων,
λύσσῃ παράκοπος
εἴ τι δρῴη, πᾶσιν ἐμφανὴς ὁρᾶν
ἔστιν γυναιξὶν καὶ βροτοῖς.

In Iuntino, Cratandrio, Wecheliano, Brubachiano, Frobeniano legitur ὅσια pro ἀνόσια. hoc quidem ex Veneto Zanetti in libros pervenit recentiores: ut Aem. Porti, Lugdunense Batavorum, caetera. Ante ἀνόσια posui αὔτ' simile syllabae αν: quoniam metrum postulat. idque ipsum sententiae imprimis convenit. In relicuis etsi maior est scripturae conversio,

λύσσῃ δ' ἀνὴρ
εἴ τίς τι δρῴη παράκοπος,
μανίαισι φλέγων,

tamen probatur istud mihi iccirco, quia versus,

εἴ τίς τι δρῴη παράκοπος,

aptissimus est antistrophico,

λόγους δὲ λέξεις ἀνοσίους. :

tum quia ἀνὴρ salse et facete opponitur illis, ἐμφανὴς ὁρᾶν ἔσται γυναιξὶ : postremo, versatur enim in hac carminis parte Aristophanis accuratior metri diligentia, videndum est magnopere, ne quid discrepet in versibus antistrophicis,

ἀνόσια δρῶν, μανίαις φλέγων,

et,

χαίρων ἴσως ἐνυβρίεις.

Itaque *μανίαισι φλέγων* scripsi, et eo collocavi, quo dipodia requiritur anapaestica. Deinde quod in Brunckii solum exemplari legitur *ἐμφανὲς* pro *ἐμφανής*, peccatum videtur esse typothetae: quale etiam in Veneto Zanetti est *μανίας* pro *μανίαις*. Praesens autem tempus *ἔστιν* mutandum erat in *ἔσται* futurum. Acharnensibus, ℣. 792., Megarensis filiam ait, si pubuerit, pulcherrimum fore *χοῖρον* dignum, qui Veneri immoletur:

κάλλιστός ἐστι χοῖρος Ἀφροδίτᾳ θύειν. :

sed recte *κάλλιστος ἔσται* in Ravennate scriptum. Homeri Odyssea, libro XXIII. ℣. 249.,

— *ἀλλ' ἔτ' ὄπισθεν ἀμέτρητος πόνος ἔσται*,

ex codice Mosquano 286. membranaceo saeculi XII. notavit Matthaeus *ἐστίν*: repertum idem in aliis libris, et *ferri posse* dicit Ernestus. Euripidis versu Iphigeniae in Aulide 1035. recte Marklandus, quod scribi voluit *ἔσται τάδ'* pro *ἔστιν τάδ'*.

℣℣. 25. 26. antiquis libris vulgata, *ὅτι τὰ παράνομα τά τ' ἀνόσια θεὸς ἀποτίνεται, παραχρῆμά τε τίνεται.* (nam *τίνεται* recte in Venetis exemplaribus et a Brunckio e MS. repositum pro mendoso *γίνεται*) in his igitur glossema contineri, apparet. Superant enim quaedam metro et valde frigent, *παραχρῆμα* autem, vulgare vocabulum et quotidianum proprie, a carminis genere isto abhorret. In hac re quomodo versatus sim, vides: *αὐτίκα* interpretatur Hesychius *παραχρῆμα*. Concinne autem ictu ultima quaeque syllaba afficitur vocabulorum, *παράνομα* in stropha, in antistropha *κακόν*.

℣. 30. exclamationem, quae cernitur in particulis *ἔα, ἔα*, non esse coniunctam cum mesodo arbitror, sed strophae *ε'*. adiectam esse tanquam proodum quandam, nihil ut opponatur antistropha. Equitibus, versui 616.,

νῦν ἄρ' ἄξιόν γε πᾶσιν ἐστὶν ἐπολολύξαι. ,

refertur interiecta Allantopolae narratione antistrophicus 683.,

πάντα δὴ πέπραγας οἷα χρὴ τὸν εὐτυχοῦντα.

Quum vero in Ravennate repertum sit ἅπαντα δὴ —, puto chorum Allantopolae audita oratione exclamare admirantem:

ἆ:

πάντα δὴ πέπραγας —,

quemadmodum Ranis Xanthias post versum 758., posteaquam indicarat ei Aeacus instituendum inter Aeschylum et Euripidem certamen, prae admiratione exclamat inter ut arbitror versus trimetros:

ἆ. :

tum admonet Aeacus:

ὡς πρᾶγμα πρᾶγμα πάνυ κεκίνηται μέγα.

Exclamationum istius generis antistrophica carminis cuiusque partium cohaerentia exclusarum ex tragoedia congessit nonnulla Seidlerus noster in libro exquisitissimatum rerum pleno de versibus dochmiacis, p. 194. 195. . quanquam ille quaedam immiscuit, ut mihi videtur, quae sunt librariis, non poëtis attribuenda. Supervacaneam enim ad metrum exclamationem esse interdum in carminibus antistrophicis, ita damus, ut in fine tantum aut initio partis cuiusque carminis potuisse fieri existimem. In media vero carminis parte quaque, quemadmodum p. 199. Seidlerus in Euripidis Oreste esse voluit, ψ. 163.,

(ἆ ἆ) ἄδικος ἄδικα τότ' ἄρ' ἔλακεν, ἔλακεν ἀπό —,

id ita esse, nullo modo mihi persuadebitur. Nec tamen tollendam puto exclamationem istam. Nimirum totum carmen illud non in duas sed quatuor videtur strophas antistrophasque divisum esse, quarum binae uno contineantur systemate. Stropha α'., ψψ. 140. — 148.:, stropha β'., ψψ. 149. — 152.: antistropha α'., ψψ. 153. — 161.: antistropha β'., ψψ. 162. — 165.: relicua, quomodo in vulgatis libris descripta sunt partibus. Nam ψ. 148. καὶ οὕτω seiungenda sunt interpunctione a verbis κάταγε, κάταγε. Itaque ἆ, ἆ, illud in in-

itio est antistrophae positum. Sed de ὦ τέκνον, τέκνον in Euripidis Hecuba, ψ. 694., idem ille iam tum sensit aliter, p. 236., et de ἰώ μοι πάτερ, Phoenissis, ψ. 1523. Pors., p. 345. . de aliis quibusdam secus idem fortasse nunc, atque olim, veluti de exclamatione ante διὰ σάρκα δ' ἐμὰν, Phoenissis, ψ. 1300. Pors., de εὐοῖ, Troadibus, ψ. 326., de φεῦ φεῦ, Aeschyli Septem ad Thebas, ψ. 135. Sch.: in quibus peccatum est a librariis. Aristophanis Avibus, ψ. 414., τί φής; quidem extra metri versusque necessitatem est positum, sed potest pro mesodo haberi universi systematis. Nam versui 406. strophae ά. opponitur 407. antistropha ά.: versui 408. strophae β'. versus 409. antistropha β'.: versibus 410. 411. strophae γ'.,

ΧΟΡ. τύχης δὲ ποίας κομί-
ζει ποτ' αὐτοὶ πρὸς ὄρ-
νιθας ἐλθεῖν ἔρως;

opponuntur versus 412. — 414. antistropha γ'.,

ΕΠ. βίου διαίτης τε καὶ
σοῦ ξυνοικεῖν τέ σοι
καὶ ξυνεῖναι τὸ πᾶν. :

versui 415. strophae δ'. opponitur 416. antistropha δ'.: versibus 417. — 420. strophae έ.,

ΧΟΡ. ἆρ' οὖν ὁρᾷ τι κέρδος ἐν-
θάδ' ἄξιον μονῆς, ὅτῳ
πέποιθέ μοι ξυνὼν,
κρατεῖν ἂν ἢ —,

opponuntur versus 421. — 425. antistropha έ.,

λέγει μέγαν τιν' ὄλβον οὔ-
τε λεκτὸν οὔτε πιστὸν, ὡς
σὰ ταῦτα πάντα καὶ
τὸ τῇδε καὶ —.

versibus 426. 427. strophae ς'. versus 429. 430. antistropha ς'.: concluditur systema epodo. Ergo schema systematis hoc est:

ά. ά. β'. β'. γ'. γ'. μεσ. δ'. δ'. έ. έ. ς'. ς'. ἐπ.

Euripidis Hecuba, versui 179., Seidlerus p. 298. praemissum existimavit ἰώ, ita ut non ad antistrophicam normam dirigeretur, sed praecipuum locum obtineret. Ego autem etsi supra me professus sum, p. 185., universum illud carmen II. libro tractaturum, nunc tamen, ne Seidlero, a quo saepe periucundum humanitatis fructum percepi, ratione non addita repugnaverim, nolo disputationem in illud tempus differre, sed sine mora matureque expromam, praesertim quum mea partium distributione aliqua res contineatur, quae ad caput huius annotationis pertineat, et ab ipso illo eruditissimo homine divinata sit. Stropham ά. comprehendo versibus 156. — 160., extremis hoc modo divisis versibus:

δουλείας τᾶς
οὐ τλατᾶς, τᾶς οὐ φερτᾶς. :

antistropham versibus 200. — 204., extremis exigua unius verbi ἀῤῥήταν mutatione reconcinnatis,

ἐχθίσταν, οὐ
ῥητάν τ' ὦρσέν τις δαίμων. :

quemadmodum Hippolyto dictum est ψ. 846., οἷον εἶδον ἄλγος δόμων, Οὐ τλητόν, οὐδὲ ῥητόν. Itaque quae exclamantur post stropham ά., ὤ μοί μοι., ψ. 160., eorum praecursione via ad stropham praeparatur β΄., ψψ. 161. — 175.: eamque huius exclamationis rationem metricam animi sensu quodam praecepit Seidlerus. Deinceps annexa stropha γ΄., ψψ. 175. — 178., et antistropha γ΄., ψψ. 179. — 182. Atque haec primum omnia correctiora de meo iudicio atque limatiora ascribam:

στροφὴ β΄. τίς ἀμύνει μοι; ποία γέννα;
ποία δὲ πόλις; φροῦδος πρέσβυς;
φροῦδοι παῖδες.
ποίαν δ', ἢ ταύταν, ἢ κείναν
ἥσω; ποῦ τις θεῶν, ἢ δαίμων
ἐπαρωγός; ἰώ, κάκ' ἐνεγκοῦσαι
Τρῳάδες, ὦ κάκ' ἐνεγκοῦσαι

πῆματ᾽, ἀπωλέσατ᾽, ὠλέσατ᾽.
οὐκέτι μοι βίος
ἀγαστὸς ἐν φάει.
ὦ τλάμων ἄγησαί μοι
πούς, ἄγησαι τᾷ γραίᾳ
πρὸς τάνδ᾽ αὐλάν.
Ὦ τέκνον, ὦ παῖ δυστανοτάτας
ματέρος, ἔξελθ᾽,
ἔξελθ᾽ οἴκων, ἄϊε ματρός·
στροφὴ γ᾽. *ἄϊε ματέρος αὐδάν, ἰώ,*
τέκνον, ὡς εἰδῇς, οἵαν, οἵαν
ἀΐω φάμαν σᾶς ψυχᾶς. —
ἰώ, ἰώ, τέκνον. 179.
ἀντιστροφὴ γ᾽. ΠΟΛ. μᾶτερ, μᾶτερ, τί βοᾷς; τί νέον
καρύξασ᾽ οἴκων μ᾽ ὥστ᾽ ὄρνιν
θάμβει τῷδ᾽ ἐξέπταξας;
ΕΚ. *ὤ μοί μοι, τέκνον.*

Bis scripsi *ἰώ* pro *ὦ*, ᵯ. 6. et ᵯ. 17., praeeunte Hermanno in Dissertatione de usu Antistrophicorum, p. X. ᵯ. 5. recte mutarunt *δαιμόνων* in *δαίμων*: quo nihil est evidentius. Ad hunc modum in Oreste, ᵯ. 796., ex *ὁμαίμων* ortum est in libris nonnullis *ὁμαιμόνων*: in Nubibus Aristophanis, ᵯ. 214., ex *Λακεδαίμων* in Veneto Seidleri *Λακεδαιμόνων*. Sed peius aliquid in sexto versu mendorum frustra suspicati sunt quidam: Mendum latuit in versu 5. Nam antiquis exemplaribus vulgata, *ποίαν, ἢ ταύταν, ἢ κείναν Στείχω; ποῖ δ᾽ ἥσω;*, quod in eum quem vides modum converti, his utor argumentis. In Dionysii Halicarnassensis exemplaribus reperta *ποίαν δῆθ᾽ ὁρμάσω, ταύταν ἢ κείναν, κείναν ἢ ταύταν;*, in eis diversitatem scripturae annotatam esse ad extremum, non potuit praeterire Porsonem. *ποίαν δῆθ᾽ ὁρμάσω* vero manavit ex *ποίαν δ᾽ ἢ* et glossemate verbi *ἥσω*: quod glossema Scholiastes quoque adhibuit, atque deprehendit Erfurdtus. Quamobrem nihil, ut arbitror, a veri similitudine abhorret, edidisse Diony-

sium: *ποίαν δ', ἢ ταύταν, ἢ κείναν Ἥσω*; . Ab istis autem verbis quum discessissent nonnulli, et *δ'* post *ποίαν* praetermisissent, atque pro *ἥσω* usitatius ab hac vi posuissent vocabulum *στείχω*, tum vero differentiam scripturae annotarunt, *ποῖ δ' ἥσω*: quae verba postea in textum immissa sunt sicuti etiamnum circumferuntur. Praeterea ꝟ. 16. intuli *ἄϊε ματρός·* ante *ἄϊε ματέρος* —: et ꝟ. 19. delevi praepositionem *περὶ* ante *σᾶς ψυχᾶς*, quae eadem a Grammatico eisdem verbis ꝟ. 184. adiecta est in MSS. nonnullis, et tolletur a me item ꝟ. 199. auctore Hermanno. *Ἰώ* vero illud ꝟ. 179., Polyxenae assignatum vulgo, Hecubae tribui adauctum verbis *ἰώ, τέκνον*: cuius rei lineamenta ex Aristophanis imitatione adumbravi p. 185. 186. . Caeterum ꝟ. 24. pro vulgato *ὤ μοι, τέκνον* Scholiastes prodidit *ἰώ μοί μοι, τέκνον*: ex quo testimonio *μοι* duplicavi. Nunc autem relicua antistrophica inde a versu 183. usque ad 199. contexta persequar:

στροφὴ δ'. ΠΟΛ. τί με δυσφημεῖς; φροίμιά μοι κακά.
ΕΚ. αἶ, αἶ, σᾶς ψυχᾶς.
ΠΟΛ. ἐξαύδα, μὴ κρύψῃς δαρόν.
δειμαίνω, δειμαίνω, μᾶτερ,
τί τόδ' ἀγγέλλεις μοι, μᾶτερ. 190.
ἰώ.
ἀντιστροφὴ δ'. ΕΚ. τέκνον, τέκνον μελέας ματρός.
ΠΟΛ. τί ποτ' ἀναστένεις; 187.
ΕΚ. αὐδῶ παῖ δυσφήμους φάμας· 197.
ἀγγέλλουσ' Ἀργείων δόξαι 198.
ψήφῳ τᾶς σᾶς μοι ψυχᾶς. 199.
στροφὴ ἑ. ΠΟΛ. οἴμοι, μᾶτερ, πῶς φθέγγει
ἀμέγαρτα κακῶν; μάνυσόν μοι,
μάνυσόν μοι, μᾶτερ.
ἀντιστροφὴ ἑ. ΕΚ. σφάξαι σ' Ἀργείων κοινά 191.
ξυντείνει πρὸς τύμβον γνώμα 192.
Πηλείδα μοι γέννα. 193.

In vulgato ordine, versibus 197. — 199. et 191. — 193. invicem permutatis, tanta versatur narrandi perversitas, quanta cogitari neque de Euripide potest, neque de ullo erudito homine. Exponamne, quid sit praeposterum? Nempe sciscitanti ex Hecuba Polyxenae, quid eam angat, primo tanquam de certa re respondet confidenter, plene ac perspicue, *decrevisse* Argivos *communi* suffragio *mactare* filiam ad *tumulum Achilli*. Haec tamen quippe non intelligens Polyxena, rogat Hecubam, ne se celet malum amplius. Tum Hecuba non planius, neque enim poterat iam magis, sed obscurius, et timide magis atque dubitanter, dicam ego tibi nata, inquit, adversum nuncium: *fama* est, *videri* Argivorum *suffragio de tua vita*. Talem narrationem quantis tandem sibilis Atticorum theatra excepissent. Transponenda vero narrationis membra in alternas sedes erant, sicuti feci. Hinc eo facilius comprobatur, quod ad adaequandum metrum strophae cum antistropha item transtuli invicem versus 187. et 190. Versui in superiorem locum delato addidi ad extremum μοι et ex antecedente μᾶτερ. Et μοι restitui in ultimo quoque antistrophae ἐ. Non enim ad metrum solum complendum aliquid desideratur, sed ad exprimendam sententiam vel μοι vel μου necessarium est. Nam semoto pronomine non posse Polyxenam ab Hecuba nomine γέννα simpliciter appellari, praeclare perspexit Seidlerus. Quidni igitur ille immittere istud pronomen maluit, quam ex stropha idem evellere atque de Neoptolemo explicare ea, quae a veritate nuncii videntur abhorrere, aliter prorsus ea re a choro Hecubae tradita, vv. 109. — 145.? In primo antistrophae δ. versu ante τέκνον vulgatum ὦ expunxit Hermannus. Mihi visum est potius in ἰώ conversum extra antistropham ponere, ita ut possit mesodi loco haberi. Praeterea non intelligo, quomodo Hermanno potuerit *colloquii ratio suadere*, ut verba vv. 176. — 179., τέκνον, ὡς εἰδῇς,

οἶαν — Αἴω φάμαν περὶ σᾶς ψυχᾶς. , collocanda censeret post versum 181. . Immo vero ea ipsa res dissuadet. Quodsi haec Euripides percipi a Polyxena voluisset, nonne ieiune atque moleste per longas ambages loquentem faceret Hecubam non multo certiora illis, iisdem etiam aliquot verbis, αὐδῶ παῖ — φάμας· Ἀγγέλλουσ' Ἀργείων δόξαι ψήφῳ τᾶς σᾶς μοι ψυχᾶς. ? At noluit illa Euripides a Polyxena exaudiri, sed spectatores tantummodo de iis, quae iam forent agenda, informari: ideoque enunciantur, quum intus adhuc esset Polyxena. Strophae autem β'. constat referri versus 205. — 219. . In his ѵ. 211. si Ἀΐδᾳ scriptum fuit bisyllabum ab Euripide pro Ἅιδᾳ, aptissime concinunt

Τρῳάδες, ὦ κάκ' ἐνεγκοῦσαι
σᾶς ἄπο, λαιμότομόν τ' Ἅιδᾳ .

Deinde ѵ. 215. quod vulgatum est καὶ σὲ μὲν μᾶτερ δύστανε, consentiunt ab initio antiqui libri. In fine in nonnullis repertum δυστάνου βίου pro δύστανε, vere, ut arbitror, iudicavit Seidlerus glossema esse verborum δυστάνου βιοτᾶς ѵ. 201. . Inconsulte autem Ric. Porso, quod καί particulam funditus resecuit. Nam haec, quae est conclusio querelarum Polyxenae, non potest ita proferri, ut a priore oratione separetur, sed vinculo aliquo opus est, quo connectatur. Neque satis cogitate mihi videntur alii in stropha catalecticum distincte versum anapaesticum dimetrum 171. et hunc in antistropha catalectico simiIiorem quam acatalectico, utrumque in acatalecticum mutasse. Equidem puto dixisse Euripidem:

ἃ σὲ μὲν μᾶτερ δύστανε
κλαίω πανοδύρτοις θρήνοις· ,

nisi antiquius in altero versu πανδύρτοις sit: quam vocabuli formam Sophocli restituit Erfurdtus in Electra, ѵ. 1073. . Et fortasse quod redundat in antecedente versu ἁ ante τάλαινα supra mendoso καὶ scriptum a correctore olim fuit:

ἆ τάλαινα κείσομαι
καὶ σὲ μὲν —.

Figura systematis haec est:

ά. β́. γ́. γ́. δ́. δ́. έ. έ. ά. β́..

ꝟ. 31. pro τί δὲ δέρκομαι scripsi τί δὴ δέρκομαι, ut dochmium absolverem. De emendando Anaxandridae versu apud Pollucem, libro II. Cap. IIII. 166.,

ὡς δὲ παχεῖαν τὴν περιζώστραν ἔχει.,

dubitavit Io. Toupius Vol. IIII. p. 365.. Sed δὴ ponendum esse pro δὲ, ex versu intelligitur Lysistratae Aristophanis 83.,

ὡς δὴ καλὸν τὸ χρῆμα τιτθίων ἔχεις..

ꝟ. 38. δεινὰ δῆθ' ὀτιή γ' ἔχει editum est ex Ravennate. Vulgatum erat ante δεινὰ δῆθ' ὅτι γ' ἔχει. Versum hunc de dactylo in metro trochaico olim ab Hermanno prolatum in libro de metris, p. 116., corruptum esse Porso iudicavit Supplemento Praefationis ad Hecubam, p. LIIII.: quicum in hac re consentio. Nam bisyllabum pronunciari ὀτιή nequit: etsi quod contractionem istam vocalium Porso fieri negavit unquam annotatione ad Phoenissas, ꝟ. 1651., id nimis late patet, neque concedi ex omni parte potest. Ex tragicorum enim carminibus graviores aliquando eius rei testes citabit adversus illum Hermannus. Et in magnificentiore loquendi genere Aristophanes quoque Thesmophoriazusis, ꝟ. 990., et Ranis, ꝟ. 216., Διόνυσε et Διόνυσον dixit trisyllaba, quod attigi supra, p. 197., et monosyllabum idem σιῶν Lysistrata, ꝟ. 1306.,

τᾷ σιῶν χοροὶ μέλοντι,

qui versus respondet strophico antecedenti,

ὡς Σπάρταν ὑμνιῶμες,.

Equitibus, ꝟ. 687., cretico metro,

ῥήμασιν θ' αἱμυλίοις.,

fortasse *αἰμυλίοις* trisyllabum usurpavit, quod est in melioris notae Brunckii MSS., A. et C., et Iuntino exemplari A. 1515. maioris in Equitibus quam caetera typis impressa momenti, unde accepit Gormontius, et in ipso adeo Ravennate. Aldino et relicuis vulgatum *αἱμύλοις* tenet solus Brunckii ille mendax atque infirmae in metricis rebus fidei MS. B., etsi in hoc quoque *αἰμυλίοις a secunda manu repositum* testatur Brunckius. Quamobrem vereor illud ut merito laudarim p. 79., quod erat in contrariam partem disputationis adhibendum. Atque in Pauli etiam Silentiarii versu quodam *συνεψιάζουσα* metri quidem non excedere legem videtur, ut arbitratur Ruhnkenius Epistola Critica II. p. 214.: quanquam nihil de *συνεψιάουσα* ambigo. Verum in vocabulis tamen usu et consuetudine tritis ac pervagatis synizesin eiusmodi nec comoediam nec tragoediam tulisse arbitror, et comoediam adeo in metris omnino magis vulgaribus quibuscunque, tragoediam vero in versibus extra melica carmina iambicis trimetris repulisse. Euripidis Hercule Furente certe, ℣. 1295. Herm.,

> χορευέτω δὴ Ζηνὸς ἡ κλεινὴ δάμαρ
> κρούουσ' Ὀλυμπίου Ζηνὸς ἀρβύλῃ πόδα.,

ut et necessariam puto et longe gravissimam Olympii Iovis summi in Graecia numinis imaginem, ita mihi ieiune iteratum *Ζηνός* videtur. Quare magis mihi placet

> Ὀλυμπίου κρούουσ' ἐν ἀρβύλῃ πόδα.

Aristophanis autem Pluto, ℣. 147. et ℣. 614., Avibus, ℣. 396., Vespis, ℣. 504., qui conservare conaretur exemplarium quorundam scripturam,

> ἔγωγέ τοι διὰ σμικρὸν ἀργυρίδιον,
> ἐνωχεῖσθαι μετὰ τῶν παιδίων,
> δημοσίᾳ γὰρ ἵνα ταφῶμεν,
> τὸν πατέρ' ὅτιὴ βούλομαι τούτων ἀπαλλαχθέντα τῶν,

is male abuteretur libris, et inconsulte ageret. Sed in

Thesmophoriazusarum versu illo minime omnium Porso mihi suam probavit emendationem,

δεινὰ δῆθ', ὅστις γ' ἔχει —.

Nam, ex ea, quae versatur apud Aristophanem in personarum colloquiis concinnitas, non potuit ὅστις poni, nisi in alterius cui respondetur personae versu τοῦδε aut simile quippiam dictum fuit pro ταῦτα, vel additum certe, quo facilis existat ad responsionem transitus, δεινὰ (τοιούτου πράγματα) ὅστις γε —. Pluto, v. 287.,

νὴ τοὺς θεούς, Μίδας μὲν οὖν, ἢν ὦτ' ὄνου λάβητε.,

qui versus pendet a superiore,

ὄντως γὰρ ἔστι πλουσίοις ἅπασιν ἡμῖν εἶναι;,

subtiliter perspexit Kusterus, aptius esse *Μίδαις*. Neque tamen mihi hanc esse antiquam scripturam persuasi, sed πλουσίως in priore versu ex uno MS. Brunckii. Istam Comici in diverbiis construendis elegantiam plenius altero libro exponam. Nunc ad illa in Thesmophoriazusis redeo. in quibus nihil sane potest loquendi ratio reprehendi: nam ὅτιή γε exemplis nititur Lysistratae versu 421., ὅτε γ' ὢν ἐγὼ πρόβουλος —, ἀποκέκλεισμαι τῶν πυλῶν., Platonis verbis in Phaedone, p. 124. Heind., ἦ που χαλεπῶς ἂν τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους πείσαιμι —, ὅτε γε μηδ' ὑμᾶς δύναμαι πείθειν, : unde etiam in Pluti versu 573. vetustiorum exemplarium typis impressorum et duorum Brunckii MSS. defendi scriptura potest, ἀτὰρ οὐχ ἧττόν γ' οὐδὲν κλαύσει, — Ὅτι γε ζητεῖς τοῦτ' ἀναπείσειν ἡμᾶς, ὡς —, quanquam ibi in quibusdam exemplaribus γε abest, in Brunckii autem C. et Parisino Bastii ὁτιὴ legitur. At frigidius tamen in hoc loco aliquid sententia habet mulieris, indignum et scelestum facinus esse, quod ereptus sibi infans sit. Quorsum enim nunc hoc? eandem iniuriam iam ante erat eadem magno cum clamore vocis, et verborum vehementia maiore lamentata semel atque iterum: τάλαιν' ἐγώ, τάλαινα· καὶ τὸ παιδίον Ἐξαρπάσας μοι φροῦδος ἀπὸ τοῦ τιτθίου., et, ὦ τάλαιν' ἐγώ· Γυναῖκες

οὐκ ἀρήξετ'; — ἀλλὰ τοῦ μόνου Τέκνου με περιόψεσθ' ἀποστερουμένην;. Quamobrem nunc tandem maius iam quiddam desideramus, quod occultum in formis litterarum latuit. Nam quum ὅτιλιτεγει, id est, ὅτι κτενεῖ, paullo negligentius esset scriptum hoc fere modo: ὅτιλιτει, ortum est ex eo paullatim ὅτιλιτεψει, id est e Ravennate editum illud ὅτιή γ' ἔχει: nisi in agnoscendis litterarum figuris nonnihil ipse quoque doctissimus ICtus erraverit. Infantem se interempturum minatus erat Mnesilochus ѵѵ. 696. 697.: tragicam autem rem Comicus adhibuit ad delectandos spectatores, qualem Berglerus illuc contulit ex Andromacha Euripidis. Et vero hoc ipso loco imitatus Aristophanes videtur verba Andromachae ѵ. 339., τὸν παῖδά μου κτενεῖτε; , ad eiusdemque generis alia allusisse Euripidea, cuiusmodi est quod deprecatur Hecuba ѵѵ. 281. 282., μή μου τὸ τέκνον ἐκ χερῶν ἀποσπάσῃς, Μηδὲ κτάνητε. . Seriam rem eandem institutam per iocum idem Berglerus admonuit in Acharnensibus, ubi Scholiastes annotavit ad versum 331.: παραπλήσιον δέ τι καὶ ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις ἐποίησεν· ὁ γὰρ Εὐριπίδου κηδεστὴς Μνησίλοχος ἐπιβουλευόμενος παρὰ τῶν γυναικῶν, ἀσκὸν ἁρπάσας παρά τινος γυναικός, ὡς ἂν παιδίον ἀποκτεῖναι βούλεται. .

Ѵ. 41. μέντοι γε Brunckius loquendi exemplo explanat ad rem aptissimo Platonis, καὶ λέγουσι μέν τι, οὐ μέντοι γε ὅσον οἴονται. : quae vertit Ficinus verbis Ciceronis, *est istud quidem aliquid, sed nequaquam in isto sunt omnia.* . Nonnulla de hoc genere exposuit God. Hermannus annotatione ad Vigerum, p. 800. . Xenophon Anabasi, libri II. Capite IIII. §. 14. : οἱ δὲ βάρβαροι, διαβεβηκότες τὸν Τίγρητα, οὐ μέντοι γε καταφανεῖς ἦσαν. . Frequentius omnino est γε μέντοι : quanquam post οὐ usitatum est μέντοι γε potius, quam γε μέντοι. Fuit adeo, qui Xenophontis Cyropaediae libro V. Cap. IIII. §. 19., ἄξιοί γε μέντοι ἐσμὲν τοῦ γεγενημένου πράγματος τούτου ἀπο-

λῦσαί τι ἀγαθόν, μέντοι γε ex uno MS. Altorfino susciperet, quia γε μέντοι se reperire non meminisset. Contra Equitibus Aristophanis, v. 276.

ἀλλ' ἐὰν μέντοι γε νικᾷς τῇ βοῇ, τήνελλος εἶ·

μέντοι γε Suidae quoque testimonio confirmatur Vol. III. p. 462. Multum autem discrepat a simplici μέντοι, impense enim rem quamque extollit. Quod ubi negatur illo modo aliquid, οὐ μέντοι γε eandem fere vim habet, atque nostrum, bey weitem doch nicht, vel durchaus doch nicht. Itaque hoc loco nostro sermone dixeris: und doch habe ich bey weitem noch nicht aufgehört. Quamobrem quod Sophoclem dixisse voluit Valckenarius ad Euripidis Phoenissas, v. 576., in fragmento apud Stobaeum,

οὔτοι γ' ἐφίξει τῶν ἄκρων ἄνευ πόνου.

summa non certe sine labore consequeris, potuit vero οὔτοι γε dici, nisi alio modo voluisset auctor. Vulgatum est Stobaei exemplaribus οὔτοι 'παθ' ἥξει —: unde scribo: οὔτοι παθ' ἕξει τῶν ἄκρων ἄνευ πόνου. At Platonis Phaedone, p. 224. Heind., in verbis, ἀλλὰ μέντοι, ὦ Σιμμία, οὐχ ἡ Γλαύκου τέχνη γέ μοι δοκεῖ εἶναι, διηγήσασθαι — prorsus ineptum de mea sententia μέντοι γε foret. Ecclesiazusis Aristophanis, v. 1008., apud Aldum exstat scriptum:

νὴ τὴν Ἀφροδίτην, δεῖ σε μέντοι γ', ὡς ἐγὼ
τοῖς τηλικούτοις ξυγκαθεύδουσ' ἥδομαι:

retentum Cratandrio, Veneto, Zanetti, Wecheliano, Brubachiano. Sed tribus Iuntinis editum δεῖ γε μέντοι γ': quod receptum in Gormontianum, Frobenianum, Porti, Lugdunense Batavorum, Kusteri, Burmanni tacite immutavit Brunckius sic, ut sublato altero γέ hiatum admitteret. Ego vero ab Aldo starem, nisi Iuntinis A. 1515. et 1525. non minus tribuerem, quam Aldino. Proinde scribendum puto:

νὴ τὴν Ἀφροδίτην, δεῖ γε μέντοι σ', ὡς —

Haud aliter καίτοι γε: gravioreque est vi praeditum, quam καίτοι. illud est *quanquam maxime*, vel,

quamvis: hoc simpliciter, *quanquam*. Euripides Iphigenia in Tauris,

ἀτὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' οὐ διέφθορέν σε πω
μάντευμα, καίτοι γ' ἐγγὺς ἕστηκας φόνου.,

at dei te nondum perdidit oraculum, quamvis vel maxime neci sis oppositus. Aristophanis ex Acharnensium versu 611.,

ἱκεόν, ὦ Μαριλάδη,
ἤδη πεπρέσβευκας σὺ πολιὸς ὢν ἔνη;
ἀνένευσε· καίτοι γ' ἐστὶ σώφρων κἀργάτης.,

ultima verba vertit Hermannus, p. 799.: *quanquam maxime modestus et laboris amans est.* Quamobrem nihil mihi suspectum est Lysistrata, v. 1035.,

ἀλλ' ἀποψήσω σ' ἐγώ, καίτοι γε πάνυ πόνηρος εἶ.:

Nubibus contra, v. 1254., ἄπειμι· καὶ τοῦτ' ἴσθ' ὅτι θήσω πρυτανεῖ', ἢ μηκέτι ζῴην ἐγώ., quod habent libri quidam καίτοι γ', ἴσθ' ὅτι —, ineptum est γέ. Ergo non satis acute, ut arbitror, Porso annotatione ad Euripidis Medeam: *existimo Atticis non licuisse γε post τοι ponere, nisi alio vocabulo interiecto.*: perplexe autem, quod addit, *exceptiones sunt certe perpaucae*;.

Versus 42.—45., levibus quibusdam mendis semotis, ἀποδρᾶς pro ἀποδράς, διέδυσ' pro διέδυς, in vetustis exemplaribus typis impressis in hunc modum sunt scripti:

ἀλλ' οὖν ἥκεις θ' ὅθεν, ἥκεις
φαύλως θ' ἀποδρὰς οὐ λέξεις
οἷον δράσας διέδυς ἔργον,
λήψει δὲ κακόν.

Levis est rursus Brunckii codicis discrepantia scripturae, ἥκεισθ'. Pro inepto illo θ' post ἥκεις in exemplari Frobeniano ac plerisque recentioribus legitur γ': quod confirmatur Suidae testimonio et Ravennatis scriptura, ἀλλ' οὖν ἥκεις τ' ὅθεν —. Vespis, v. 1129., ἀλλ' οὖν πεπειράσθω γ', ἐπειδήπερ γ' ἅπαξ ἐμοὶ σεαυτὸν παραδέδωκας —: Nubibus, v. 1002., ἀλλ' οὖν λιπαρός γε — διατρίψεις,: Sophoclis Philocteta, v. 1305., ἀλλ' οὖν τοσοῦ-

τόν γ' ἴσθι, . Pro altero θ' post φαύλως in Porti exemplari et recentioribus est τ': idemque apud Suidam, sed ibi φαῦλός τ' pro φαύλως τ'. Hermannus autem, quum haec quidem antistrophica esse compertum haberet, stropham uno versu mutilatam esse existimans, notata lacuna aliqua in stropha post versum,

δώσει τε δίκην καὶ πρὸς τούτῳ,

ita conformavit antistrophicos:

ἀλλ' οὐθ' ἥξεις ὅθεν ἥκεις,
φαύλως τ' ἀποδρὰς
οὔτοι λέξεις, οἷον δράσας
διέδυς ἔργον, λήψει δὲ κακόν.

Scripsit οὔτοι pro οὐ: caeterum sequutus est Brunckium. Sed est tamen in istis quod reprehendas. Particula enim illa in loco versatur non satis commodo, quae ante φαύλως ponenda erat. ita certe melius constructa oratio foret: sicuti apud Sophoclem, ἀλλ' οὔτι χαίρων δίς γε πημονὰς ἐρεῖς. : unde in Acharnensibus, v. 563., ineptum οὐδὲ antea solum a Berglero notatum corrigo, adhibitis Vesparum versu 186. et Philoctetae Sophoclis 1299. Iam vero novam ad rem animum fac attendas. Suidas V. ἥκεις, Vol. II. p. 50., versibus his ita fere, ut vulgo scripti sunt, prolatis, hoc adiunxit scholium: ἥκεις, φησίν, εἰς τὰς χεῖρας ἡμῶν, ὅθεν οὐ φεύξῃ. : *venies, inquit, nostras in manus, unde non elaberis.* Ista igitur qui primum est commentatus, is aliud quid legerit hoc loco, necesse est, quam quae nobis monumentis sunt tradita: is profecto alterum ἥκεις in suo libro non vidit, neque omnino annotare illa potuit, nisi haec fere scripta tractasset:

ἀλλ' οὖν ἥκεις γ' ὅθεν οὐ φαύλως γ'
ἀποδρὰς λέξεις,
οἷον δράσας διέδυς ἔργον,

Sed venies iam certe unde haud facile poteris aufugere, nec copiam tibi ullam fuga suppeditabit narrandi sociis tuis, quale commiseris facinus. Et ita scripsisse credo

Aristophanem. Praesens tempus ἥκω futuri temporis vim obtinere monuit Marklandus ad versum Iphigeniae in Aulide 665. Dixit autem breviter Aristophanes et alterum contraxit membrum participio. Similiter loquitur simili sententia Sophocles Oedipo Coloneo, v. 1025,

ἄλλοι γὰρ οἱ σπεύδοντες, οὓς οὐ μή ποτε
χώρας φυγόντες τῆσδ' ἐπεύξωνται θεοῖς.

alii enim contento eos cursu persequuntur, quos nunquam se effugisse gloriabuntur huiusce terrae diis. : id est, *adversus deos*, sive, *irridentes huiusce terrae deos*: quemadmodum dativo utitur Tullius Oratione in Pisonem, §. 2.: *is mihi etiam gloriabitur, se omnes magistratus sine repulsa assequutum?* Musgravius ἐπεύχεσθαι interpretatur *insultare*: Brunckius, *vota persolvere*: Heindorfius ad Platonis Sophistam, p. 541., Spaldingii laudat sententiam, θεούς scribentis pro θεοῖς: qua nec opus est mutatione, nec aptum illud ad rem videtur. Spectat enim Theseus ad versus 897.—901.. Posterius igitur ἥκεις funditus expunxi. quod quum proximum illud forte depravatum aliquando esset, quemadmodum in Brunckii codice accidit, ascriptum hoc a vitii correctore est. Particulam οὖν autem ex inferiore in superiorem versum eandem ferme in sedem ante φαύλως, post ὅθεν, transposui: cuius rei simile exemplum et supra notavi, et post notabo fortasse. Proinde haec si vera sunt, concidet Hermanni coniectura, quam proposuit annotatione ad Vigerum, p. 709., videri scripsisse Aristophanem:

ἀλλ' οὖν ἥκεις, εἴ γ' ἥκεις,

Caeterum, memoratu enim hoc dignum puto, Kusterus ad illum Suidae locum notam apposuit verborum ἀλλ' οὖν ἥκεις, quae verba non dubitat quin vere emendaverit: ἀλλ' οὐκ ἐρεῖς. Suidam edidit anno CIↃIↃCCV.. Quinque annis post, quum ipsas Aristophanis fabulas in lucem mittebat, ἀλλ' οὐχ ἥξεις poni maluit. Multo profecto per quinquennium doctior evasit. Sed

quod ἥκεις illud sustuli, revocat mihi in mentem ex Ranis versus, 340. — 343.,

ἔγειρε φλογέας λαμπά-
δας· ἐν χερσὶ γὰρ ἥκεις
τινάσσων Ἴακχε,
νυκτέρου τελετῆς φωσφόρος ἀστήρ.

Opponuntur autem versibus 323. — 326.,

Ἴακχ', ὦ πολυτίμητ' ἐν ἕδραις ἐνθάδε ναίων·
Ἴακχ', ὦ Ἴακχε,
ἐλθὲ τόνδ' ἀνὰ λειμῶνα χορεύσων, .

Accommodavit antistropham Hermannus libro de metris, p. 352., hoc modo:

ἔγειρε φλογέας λαμπάδας ἐν χερσὶ τινάσσων,
Ἴακχ', ὦ Ἴακχε,
νυκτέρου τελετῆς —.

Pessimum additamentum γὰρ ἥκεις delevit. Recte vero; at est tamen antiquissimum: et quaenam tandem caussa exstitit, cur huc immigraverit, in tam insolitum quasi domicilium, aut, unde omnino natum est? Nimirum ita fere olim videtur scriptum fuisse in libro aliquo:

γρ. ἥκεις
Ἴακχ', ὦ Ἴακχε,

id est, γράφεται· ἥκεις, ὦ Ἴακχε, : atque hanc ego credo primigeniam scripturam esse, ἥκεις, ὦ Ἴακχε, , non Ἴακχ', ὦ Ἴακχε: et vero simplex tantum Ἴακχε ex Aldino vulgatum libro in plerisque videtur MSS. repertum esse. in Iuntino A. 1515. Gormontianoque et MS. Ravennate Ἴακχ' ὦ Ἴακχε legitur. Sed γρ. illud indoctus aliquis librarius legit γὰρ, verbaque γὰρ ἥκεις superiori ascripsit versui, cuius ad oram illa corrector posuerat.

℣. 46. τοῦτο μέντοι eodem modo eodemque in metro Vespis, ℣. 426.,

τοῦτο μέντοι δεινὸν ἤδη, νὴ Δί', εἰ μαχούμεθα·:

quemadmodum versus ille, qui supra est,

ταῦτα δῆτ' οὐ δεινὰ πράγματ' ἐστὶ καὶ τεραστία; ,

similitudinem habet et formam versus in Vespis 417.,

ταῦτα δῆτ' οὐ δεινὰ καὶ τυραννίς ἐστιν ἐμφανής; :

unde comprobatur vulgata Ecclesiazusis scriptura, ℣. 400., οὐ δεινὰ τολμᾶν τουτονὶ δημηγορεῖν, —; , male a Brunckio ex MS. altero Regio, exiguae fidei libro, immutata. Sed istum Vesparum tamen ac superiorem Thesmophoriazusarum in disceptationem vocavit Hermannus. Illic autem scribi voluit:

τουτὶ μέντοι
μὴ γένοιτο μηδαμῶς, ἀπεύχομαι.

Putavit enim haec strophae esse versibus accommodanda,

δείξει τ' ἤδη
πᾶσιν ἀνθρώποις σεβίζειν δαίμονας.

Rectius puto τουτὶ μέντοι poni Ranis, ℣. 1023., τουτὶ μέντοι κακὸν εἴργασται, pro vulgato τουτὶ μέν σοι —: qualem vocabulorum μέν σοι et μέντοι confusionem in Euripidis Medea notavit Porso, ℣. 545., τοσαῦτα μέντοι — Ἔλεξ. Ecclesiazusis, ℣. 968., καὶ ταῦτα μέν μοι μετρίως — Εἰρημέν' ἐστίν, recte in Ravennate καὶ ταῦτα μέντοι —. Thesmophoriazusis, ℣. 520., τουτὶ μέντοι θαυμαστόν, atque item alibi: μέντοι omnino post demonstrativum pronomen Nubibus, ℣℣. 329. 588., Lysistrata, ℣. 1016., et multis aliis in locis: pariterque post τοιοῦτος, ut Avibus, ℣. 100., Nubibus, ℣. 1361.

℣. 47. σύμμαχος, quod est in libris veteribus, mutavi cum Brunckio in ξύμμαχος. quanquam in hac re Brunckii auctoritas nulla est, qui nimis Attica illa litterula saepe delectatur, et voluntate magis ita dicendi, quam veritate ducitur. Cur autem ξύν dicatur pro σύν praeter necessitatem metri, caussa esse alia nulla potest, nisi aurium iudicium et os ad pronunciandum Atticorum. In his Thucydides semper videtur obtinuisse ξ, etiam ubi asperior esset sonus: scenicos poëtas aliquid dedisse vocis suavitati arbitror. Quamobrem er-

rasse puto nonnullos, qui, ubicunque metrum permitteret, ξύν pro σύν ponerent. Interdum enim ξ offendit aures, σ mollius est: ut quum syllabae antecedentis, et anacruseos quidem aut theseos, prima littera ipsa σ est: verbi caussa, Euripidis Medea, ψ. 1230.,

ὦ τλῆμον, ὥς σου συμφορὰς οἰκτείρομεν, :

Porso cum Brunckio temere ξυμφ— posuit praeter antiquorum librorum auctoritatem. Supplicibus, ψ. 491.,

ἡμῖν τε καὶ σοί, συμμάχοις τ' ἔσται δορός. ,

durum mihi videtur in hoc loco ξυμμάχοις Hermanni. Phoenissis, ψ. 547.,

πόλεις τε πόλεσι συμμάχους τε συμμάχοις ,

alterum σ eligo propter syllabam antecedentem σι, alterum propter iambum. Illud vero in Aristophanis Equitibus, ψ. 1333.,

καὶ σοὶ ξυγχαίρομεν ἡμεῖς· ,

aut Euripidis Helena, ψ. 1309.,

οἵαν γενέσθαι χρή σε σῷ ξυνευνέτῃ. ,

lenius est, quia σοὶ et σῷ in arsi versantur. At contra ubi priorem syllabam claudit σ, ξ posuisse arbitror pro σ, ut Euripides Hecuba, ψ. 118.,

πολλῆς δ' ἔριδος ξυνέπαισε κλύδων, .

et istud sane minus molestum est, quam ἔριδος συνέπαισε. Nubibus, ψ. 609., recte positum est in libris: τοῖς ξυμμάχοις. Ibidem ψ. 409. et 582., ὤπτων γαστέρα τοῖς συγγενέσιν, et, τὰς ὀφρῦς συνήγομεν, quae Brunckius scripsit ξυγ— et ξυν—, ea iam olim reponenda ex MS. L. Ernestus censuit. Eidem ante Brunckium ψ. 585. εὐθέως συνελκύσας, recte visum est ξυν— scribere ex MSS. R. et L. . Itaque ψ. 1127., στρογγύλαις συντρίψομεν, cum Brunckio scripsi ξυν— p. 17. . Nolo in hoc genere multus esse, atque consistam in Nubibus: exemplis enim hoc facile comprobari potest innumerabilibus. Porro, quum ξ admistam habeat litte-

ram palatinam, post ν ubique σ illud in ξ mutasse Atticos poëtas existimo, ut voces aptius componerentur: perinde atque ν ante litteram palatinam in γ, ante labialem in μ convertitur. sed hoc commune Graecis, alterum Atticorum est proprium. Quocirca non dubitavi hoc loco post ἂν scribere ξύμμαχος pro σύμμαχος, praesertim quum ξ praeter alia nomina huic ipsi sit praecipuum. Nubibus, v. 204., οὐχ· ἀλλὰ τὴν σύμπασαν., recte, ut arbitror, Brunckius ξύμπασαν. v. 649., ἐν ξυνουσίᾳ recte scripserunt recentiores. Huiusmodi sunt v. 1128. τῶν ξυγγενῶν, v. 1317. οἷσπερ ἂν ξυγγένηται, Pluto, v. 214., κἀκεῖνος οὖν ξύνοιδε, v. 218. νῷν ξύμμαχοι et v. 220. ἡμῖν ξυμμάχους. Acharnensibus, v. 284., τὴν χύτραν συντρίψετε., recte Brunckius ξυν—. Nubibus, v. 973. Herm., sive ἀνιστάμενον sive ἀνισταμένους ponatur, scribo ex Brunckii sententia ξυμψῆσαι. Lysistrata vero, v. 536.,

κᾆτα ξαίνειν συζωσάμενος,

horridius recurrit ξ in Brunckii ξυζω—. Illud autem liquet, non esse istas litteras eadem norma metiendas, ubi membrorum distinctione sint separatae: veluti Nubibus, v. 50., ταύτην ὅτ' ἐγάμουν, συγκατεκλινόμην ἐγώ, neque videntur mihi recentiores ullo iure σ in ξ mutasse.

Iam, quoniam in Thesmophoriazusis versamur, ad aliud eiusdem fabulae carmen progrediamur, cuius qualis sit constructio partium, nondum explicuerunt grammatici, versus 1136. — 1159. Hos igitur ita divisos emendatosque habeas:

προῳδός. Παλλάδα τὴν φιλόχορον ἐμοὶ
δεῦρο καλεῖν νόμος ἐς χορόν,
παρθένον ἄζυγα κούρην·
στροφή, ά. ἣ πόλιν ἡμετέραν ἔχει,
καὶ κράτος φανερὸν μόνη,
κληδοῦχός τε καλεῖται.

μεσῳδός. φανῆθ', ὦ τυράννους
στυγοῦσ', ὥσπερ εἰκός.
ἀντιστροφή, α. δῆμός τοί σε καλεῖ γυναι-
κῶν· ἔχουσα δέ μοι μόλοις
εἰρήνην φιλέορτον.
στροφή, β. ἥκετ' ἄλσος ἐς ὑμέτερον,
Πότνιαι, εὔφρονες, ἵλαοι,
οὗ δὴ ἀνδράσιν οὐ
θεμιτὸν εἰσορᾶν
ὄργια σεμνὰ θεαῖν· ἵνα λαμπάσι φαίνετον
ἄμβροτον ὄψιν.
ἀντιστροφή, β. μόλετον, ἔλθετον, ἀντόμεθ', ὦ
Θεσμοφόρω πολυπότνιαι,
εἰ καὶ πρότερον
πώποτ' ἐπηκόω
ἤλθετον, ἔλθετε νῦν, ἀφίκεσθ', ἱκετεύομεν,
ἐνθάδ' ἐν ἡμῖν.

Carmen ex duplici constat systemate. ℣. 3. vulgatum est libris κόρην. Emendate scripsit Hermannus libro de metris, p. 232.

℣℣. 12. 13. in exemplaribus est:

ἥκετ' εὔφρονες, ἵλαοι,
πότνιαι, ἄλσος ἐς ὑμέτερον.

Videlicet verba, εὔφρονες, ἵλαοι, et ἄλσος ἐς ὑμέτερον ultro citroque alternas in sedes commigrarunt. Eodem modo transponendae sunt voces μόλις et σαπράν in ℣℣. 1024. 1025.,

μόλις δὲ γραῖαν ἀποφυγὼν
σαπράν, ἀπωλόμην ὅμως. :

quae referuntur versibus 1022. 1023.,

ἀνοικτος ὅς μ' ἔδησε τὸν
πολυπονώτατον βροτῶν.

Avibus, ℣. 212.,

τὸν ἐμὸν καὶ σὸν πολύδακρυν Ἴτυν
ἐλελιζομένη διεροῖς μέλεσιν
γένυος ξουθῆς,

si modo vitiose ultima producatur syllaba nominis Ἴτυν, secus ego ac Brunckius versus transferendos censeo:

τὸν ἐμὸν καὶ σὸν πολύδακρυν Ἴτυν
γέννος ξουθῆς ἐλελιζομένη
διεροῖς μέλεσιν·.

Frequentissimae sunt, inquit Brunckius, *praesertim in anapaestis, hae vocum traiectiones.* Hoc accidisse idem in Ecclesiazusis videtur, ΨΨ. 696.—700. Commendat Praxagora sua moderandae atque gubernandae civitatis consilia in summa aequabilitate iuris legumque instituenda, ut amoribus et deliciis non plus puellae possint aniculis frui, neque adulescentes plus senibus, aut formosi deformioribus. Nam legem se laturam profitetur, ut ne anicula debeat puellae adulescentem concedere, neque senex adulescenti puellam priusquam ipsi suo quisque animo indulserint. Quamobrem puto verba καὶ καλλίστη, καὶ λευκοτάτη, quae leguntur post versum 697., esse ante eundem collocanda:

αἱ δὲ γυναῖκες κατὰ τὰς διόδους
προςπίπτουσαι τοῖς ἀπὸ δείπνου
τάδε λέξουσιν· δεῦρο πρὸς ἡμᾶς·
ἐνθάδε μεῖραξ ἔσθ' ὡραία,
καὶ καλλίστη καὶ λευκοτάτη·
παρ' ἐμοὶ δ', ἑτέρα φήσει τις ἄνω-
θ' ἐξ ὑπερῴου, πρότερον μέντοι
δεῖ σε καθεύδειν αὐτῆς παρ' ἐμοί.

Equitibus, Ψ. 635.,

ἄγε δὴ Σκίταλοι καὶ Φένακες, ἦν δ' ἐγώ,
Βερέσχεθοί τε καὶ Κόβαλοι καὶ Μόθωνες,

ineleganter esse Kusterum in metro corrigendo versatum, quum vellet singularem Μόθων in locum pluralis Μόθωνες substituere, haud stulte existimavit Toupius Emendationum in Suidam Parte III. p. 171. Oxon., et hanc debebat tenere sententiam in Curis Novissimis, p. 166. Quid enim facit cum Kustero tandem Scholiastae annotatio, Μόθων δέ, ὁ εὐτελής. ? Ad explanan-

dam vim nominis suo arbitratu potuit vel singularem vel pluralem adhibere. Pluralem *Μόθωνες* Suidas quoque testatur: idemque in priore versu *Σκίταλοί τε καὶ* — prodidit, media nominis syllaba correpta, quod verum videtur. Derivantibus nomen Scholiastae et Suidae a *Σκίτων*, quo homo dissolutus significetur et nequam, *ἐπὶ πονηρίᾳ κωμῳδούμενος*, fidem facit quod Photius memoriae mandavit p. 385., *Σκιτών* (vel *Σκίτων*) *ἀσθενής*, (fortasse *ἀσελγής*) *οὐδενὸς ἄξιος*, *οὕτως Φερεκράτης*.. puto hoc fuisse appellativum nomen, non proprium. Sed nova nobis res oboritur ex scholio. Nam Grammaticus ille a *Σκίταλοι* pergit deinceps: *Βερέσχεθοι δέ, οἱ ἀνόητοι· πέπλασται δὲ ἡ λέξις. Κοάλεμοι δέ, οἱ ἀνόητα κοοῦντες καὶ νοοῦντες. Μόθων δὲ* —. Exposuit, quid essent *Σκίταλοι*, quid essent *Βερέσχεθοι*, quid essent *Μόθωνες*: nihil de *Κοβάλοις*, sed pro eo de *Κοαλέμοις*, rariore vocabulo. Nimirum vetus ille Grammaticus in suo libro non legit *Κόβαλοι*: *Κοάλεμοι* legisse liquet: Tittmannusque attigit ad Zonaram, Vol. II. p. 1227.. Versu 198. idem Allantopola, qui hic suos nominat deos, *δράκων κοάλεμος* aenigmate ostenditur, et ℣. 221. iubetur deo *Κοαλέμῳ* libare. Quare, licet coniungatur *μόθων* et *κόβαλος* in Pluto, maior tamen hic auctoritas inest Coalemo. Postremo credibile est, composuisse Comicum argute nomina *Φένακες* et *Μόθωνες*, syllabarum forma ac specie aequalia et paria: *Σκίταλοι* vero retulisse eum ad relicua in eundem sonum cadentia. Ergo transfero alternos in versus vocabula:

ἄγε δὴ Φένακες καὶ Μόθωνες, ἦν δ' ἐγώ,
Βερέσχεθοι, Σκίταλοί τε καὶ Κοάλεμοι,.

Indicia in hac re olim factae confusionis cernas in MSS., Vat. Palat. et Brunckii B.,

Βερέσχεθοί τε καὶ Μόθωνές τε (vel *τε*) *Κόβαλοι*.

vulgaris verborum ordo in altero supra linea descriptus est. Terentii Andria, Actu I. Sc. I. ℣. 37. 38.,

Sic vita erat, facile omnes perferre ac pati:

Cum quibus erat cunque una, iis sese dedere,
Eorum studiis obsequi: advorsus nemini,
Nunquam praeponens se illis: ita facillume
Sine invidia laudem invenias, et amicos pares.

, tenuior in posteriore loco sententia, mente ad minora decidente, digna fuit notatione Bentleii. Idem probe animadvertit, extremum membrum debere esse *eorum studiis obsequi*, quia haec resonare in Sosiae auribus viderentur respondentis; *hoc tempore Obsequium amicos veritas odium parit*. Ille igitur excidenda censuit metro quoque incommoda *advorsus — illis*: quod mihi aliter videtur. Nam unde tandem orta putavit verba tam bonae suapte natura notae? Ego vero loco potius mota esse arbitror, quomodo tamen fieri potuit, ut in Donati et Eugraphii exemplaribus abessent: quoniam eos non ultro in his recessisse a perpetuo annotandi instituto urget Bentleius. Etenim levi quodam correcto mendo ante priorem versum verba transfero:

— facile omnes perferre ac pati,
Nunquam praeponens se ulli, advorsus nemini:
Cum quibus erat cunque una, iis sese dedere;
Eorum studiis obsequi: ita facillume
Sine invidia —.

Reduxi paullo ante in priorem versum particulam σὺ in Thesmophoriazusis. Lysistrata, vv. 1016. 1017.;

ταῦτα μέντοι ξυνιείς, εἶτα πολεμεῖς ἐμοί,
ἐξὸν ὦ πόνηρε σὺ βεβαίαν μ' ἔχειν φίλην;

quod Florenti Christiano visum est scribere σοι pro σὺ, idem prius in mentem bono illi Grammatico incidit, qui curam MS. libri A. susceperat, satis iam a nobis convictus p. 209. Isti igitur commento temere suffragatus est Brunckius. Σὺ, quod alii omnes habent antiqui libri, etiam Scaligeri ille, est in superiorem versum revocandum ante ξυνιείς, quo iam Brunckius ad metrum corrigendum ex opinione intulerat. In poste-

riore autem versu ipsa loquendi forma commonet de notissimis item comici cuiusdam verbis, apud Scholiastam ad Euripidis Phoenissas, v. 481., et Eustathium,

ἐξὸν καθεύδειν τὴν ἐρωμένην ἔχων.,

in quo versu trimetro apud Charitonem immutatam verborum constructionem indicavit Valckenarius. trimetri enim versus inter verba Charitonis inventionem Schaeferus certe sibi noluit tribui ab Hermanno ad Vigerum, p. 751. . Hinc ergo in Lysistrata antiquissimam scripturam hanc elicio:

ἐξὸν οἱ πόρνης ἐρᾶν βεβαῖον ἔμ' ἔχων φίλην; .

Iuntini libri in hoc versu scriptura, quam posui ante, conservata tota in Cratandrio et praeter omissum in βεβαῖον circumflexum in Frobeniano, reperta est eadem in MSS., Augustano et Ravennate. Ab his primum recedit Venetum Zanetti, tantum ut ἔχειν habeat pro ἔχων, receptum item in Wechelianum, inventumque in Brunckii A. et B. et libro Scaligeri. Proprio modo ab illis differt sed laudabiliter Brubachianum. retento ἔχων scriptum exhibet βεβαῖον ἐμ'. Falsa autem et ficta omnia composuit Aem. Portus, βέβαιον νῦν μ' ἔχειν —: retinuit eadem cum Kustero Burmannus. alia insuper commenta admiscuerunt qui exemplar Lugdunense Batavorum edidit et Brunckius. Xenophontis Cyropaedia, libro IIII. Cap. V. §. 22., νῦν μὲν οὖν, ἔφη, σύ τε, ὦ ἄγγελε, ἀνάπαυσαι, ἐπεὶ πεπόνηκας, ἡμεῖς τε, ὦ Πέρσαι, ἐπεὶ καὶ προσδεχόμεθα πολεμίους ἤτοι μαχουμένους γε ἢ πεισομένους παρέσεσθαι, ταχθῶμεν ὡς κάλλιστα, particulam καὶ post ἐπεὶ ante προσδεχόμεθα tollo, transponoque post ἐπεὶ ante πεπόνηκας in superiore loco ex auctoritate MS. Guelferbytani: νῦν μὲν οὖν — ἀνάπαυσαι, ἐπεὶ καὶ πεπόνηκας —, sicuti Aristophanes loquutus est Nubibus, v. 1177.,

νῦν οὖν ὅπως σώσεις μ', ἐπεὶ κἀπώλεσας.:

quae verba simul adhibeo ad resarciendum versum Pra-

xagorae in Ecclesiazusis 82., primo pede amputato in Ravennate, et vacuo relicto spatio,

Γυ. . . . . ὅπως καὶ τἀπὶ τούτοις δράσομεν,

Restituo νῦν οὖν: quae ut interirent, aliquid caussae videtur quaerendum esse in praemisso personae signo, fallente nonnihil litterarum similitudine,

Γυ. νῦν οὖν ὅπως καὶ τἀπὶ τούτοις δράσομεν,

Fieri etiam potuit, ut inutile illud et vitiosum personae signum ipsum ex νῦν nasceretur, ex quo genere errorem in eisdem Ecclesiazusis libro II. expediam. nam verba illa sunt Praxagorae tribuenda, et fecit tacite Brunckius. versus autem 78. — 81. a Brunckio mulieri assignati, in exemplaribus ante eum editis meis quidem omnibus Praxagorae sunt, excepto uno Brubachiano: in quo commode versus 78. Praxagorae est datus: 79. — 81. mulieri cuidam: deinceps sequentes itidem Praxagorae. Nam λέγεθ' ante ὅπως, in MS. Brunckii membraneo Monacinoque, et exemplaribus Iuntinis A. 1515. et 1540., Gormontiano, Brubachiano, principio Grammaticus posuit, ut haberet illud, unde penderet: metricus corrector in λέγοιθ' convertit, quod in caeteris typis impressis inde ab Aldo legitur: triplicem interpolationem adhibuit Brunckius, λέγοιτ' ἄν.

Ý. 14. Brunckius ad devitandum hiatum verborum δὴ ἀνδράσιν posuit δῆτ' pro δὴ. Atqui δῆτα nec rei satis est aptum, et adversatur metro. Coniunxit autem vocales auctor, ῆ et ἀ: quod ipsum in hac fabula, duobus praeterea aliis in locis instituit, ý. 288., ý. 476. Ecclesiazusis, ý. 643.,

καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον τύπτῃ, δεδιὼς τοῖς δρῶσιν τοῦτο μαχεῖται.

Menandri Plocio apud Gellium, libro II. Cap. 23., voces contrahuntur ῆ et ἄρ':

παιδισκάριον θεραπευτικὸν δὲ τοῦ λόγου
τάχιον ἀπάγεσθ', οἶδέ τις, ῆ ἄρ' ἀντεισάγοι.

Ancillam, bene quae servit imperi audiens,

Scias abigere citius, quam adducas domum.

At Thesmophoriazusis vero, ѵѵ. 536. 537.,

> εἰ μὲν οὖν τις ἔστιν· εἰ δὲ μή, ἡμεῖς
> αὐταί γε καὶ τὰ δουλάρια, τέφραν ποθὲν λαβοῦσαι,
> ταύτης ἀποψιλώσομεν τὸν χοῖρον,

nego ullo usui esse Porsonis mutationem in Addendis ad Hecubam, p. 105.: εἰ δὲ μή, αὐταὶ Ἡμεῖς γε καὶ —. Particula γε, necesse puto esse, ut convertatur in τε ad imitationem loquutionis αὐτούς τε καὶ τὰ παιδία Lysistrata, ѵ. 1067., αὐτούς τε καὶ τὰ παιδικά Platonis Phaedro, p. 252. C. Steph., αὐταῖς τε καὶ ταῖς ξυμμάχοις Pherecratis Grausin apud Suidam, Vol. I. p. 70., ἡμέας τε αὐτοὺς καὶ τὴν Ἑλλάδα, et ἡμέων τε αὐτῶν καὶ τῶν οἰκετέων Herodoti libro VIII. 109.. Atqui hoc pacto ineleganter diceretur αὐταὶ Ἡμεῖς τε καὶ —. Ergo ordinem verborum vulgatum teneo. duplex ῆ voce coniungi existimo sicuti ῆ et ή in θἠμέρᾳ: ῶ et ῷ in ἐγῷχόμην, opinor, Ecclesiazusis, ѵ. 550.. Nam interpunctio post μή levis est.

Ѵ. 17. αἰτόμεθ', quod est in antiquis exemplaribus et MS. Ravennate, probavit Brunckius in Addendis. in continuatione enim verborum αἰτούμεθ' ille retinuit tacite a Kustero confictum ex typothetae peccato Frobeniani exemplaris αἰτόμεθ', quod vitium in Aem. Porti quoque exemplar et Lugdunense Batavorum invectum est. Deinde, ѵ. 18., in exemplari Lugdunensi Batavorum πολὺ πότνιαι scriptum est: in caeteris omnibus pravo accentu πολὺ πότνια: illud fortasse Scaligeri ex *vetere libro*: sed duobus vocabulis ex Hermanni Schaeferique auctoritate conglutinatis πολυπότνιαι posui.

ѴѴ. 19. 20. 21. in vetustis libris typis impressis scripta haec exstant:

> εἰ καὶ πρότερόν ποτ' ἐπηκόω
> ἤλθετον, νῦν ἀφίκε-
> σθον, ἱκετεύομεν ἐνθάδ' ἡμῖν.:

nam leve vitium in ἐπηκόω Gelenius correxit in Frobeniano. Gravius tamen peccatum est proxime: prae-

ram palatinam, post ν ubique σ illud in ξ mutasse Atticos poëtas existimo, ut voces aptius componerentur: perinde atque ν ante litteram palatinam in γ, ante labialem in μ convertitur. sed hoc commune Graecis, alterum Atticorum est proprium. Quocirca non dubitavi hoc loco post ἂν scribere ξύμμαχος pro σύμμαχος, praesertim quum ξ praeter alia nomina huic ipsi sit praecipuum. Nubibus, ꝟ. 204., οὐχ· ἀλλὰ τὴν σύμπασαν., recte, ut arbitror, Brunckius ξύμπασαν. ꝟ. 649., ἐν ξυνουσίᾳ recte scripserunt recentiores. Huiusmodi sunt ꝟ. 1128. τῶν ξυγγενῶν, ꝟ. 1317. οἵσπερ ἂν ξυγγένηται, , Pluto, ꝟ. 214., κἀκεῖνος οὖν ξύνοιδε, ꝟ. 218. νῷν ξύμμαχοι et ꝟ. 220. ἡμῖν ξυμμάχους. Acharnensibus, ꝟ. 284., τὴν χύτραν συντρίψετε., recte Brunckius ξυν—. Nubibus, ꝟ. 973. Herm., sive ἀνιστάμενον sive ἀνισταμένους ponatur, scribo ex Brunckii sententia ξυμψῆσαι. Lysistrata vero, ꝟ. 536.,

κἆτα ξαίνειν συζωσάμενος,

horridius recurrit ξ in Brunckii ξυζω—. Illud autem liquet, non esse istas litteras eadem norma metiendas, ubi membrorum distinctione sint separatae: veluti Nubibus, ꝟ. 50., ταύτην ὅτ' ἐγάμουν, συγκατεκλινόμην ἐγώ, , neque videntur mihi recentiores ullo iure σ in ξ mutasse.

Iam, quoniam in Thesmophoriazusis versamur, ad aliud eiusdem fabulae carmen progrediamur, cuius qualis sit constructio partium, nondum explicuerunt grammatici, versus 1136. — 1159.. Hos igitur ita divisos emendatosque habeas:

προῳδός. Παλλάδα τὴν φιλόχορον ἐμοὶ
δεῦρο καλεῖν νόμος ἐς χορόν,
παρθένον ἄζυγα κούρην·
στροφή, ά. ἡ πόλιν ἡμετέραν ἔχει,
καὶ κράτος φανερὸν μόνη,
κληδοῦχός τε καλεῖται.

μεσῳδός. φάνηθ᾽, ὦ τυράννους
στυγοῦσ᾽, ὥσπερ εἰκός.
ἀντιστροφή, α. δῆμός τοί σε καλεῖ γυναι-
κῶν· ἔχουσα δέ μοι μόλοις
εἰρήνην φιλέορτον.
στροφή, β. ἥκετ᾽ ἄλσος ἐς ὑμέτερον,
Πότνιαι, εὔφρονες, ἵλαοι,
οὗ δὴ ἀνδράσιν οὐ
θεμιτὸν εἰσορᾶν
ὄργια σεμνὰ θεαῖν· ἵνα λαμπάσι φαίνετον
ἄμβροτον ὄψιν.
ἀντιστροφή, β. μόλετον, ἔλθετον, ἀντόμεθ᾽, ὦ
Θεσμοφόρω πολυπότνιαι,
εἰ καὶ πρότερον
πώποτ᾽ ἐπηκόω
ἤλθετον, ἔλθετε νῦν, ἀφίκεσθ᾽, ἱκετεύομεν,
ἐνθάδ᾽ ἐν ἡμῖν.

Carmen ex duplici constat systemate. ℣. 3. vulgatum est libris κόρην. Emendate scripsit Hermannus libro de metris, p. 232.

℣℣. 12. 13. in exemplaribus est:

ἥκετ᾽ εὔφρονες, ἵλαοι,
πότνιαι, ἄλσος ἐς ὑμέτερον.

Videlicet verba, εὔφρονες, ἵλαοι, et ἄλσος ἐς ὑμέτερον ultro citroque alternas in sedes commigrarunt. Eodem modo transportendae sunt voces μόλις et σαπράν in ℣℣. 1024. 1025.,

μόλις δὲ γραῖαν ἀποφυγὼν
σαπράν, ἀπωλόμην ὅμως.:

quae referuntur versibus 1022. 1023.,

ἄνοικτος ὅς μ᾽ ἔδησε τὸν
πολυπονώτατον βροτῶν.

Avibus, ℣. 212.,

τὸν ἐμὸν καὶ σὸν πολύδακρυν Ἴτυν
ἐλελιζομένη διεροῖς μέλεσιν
γένυος ξουθῆς·

si modo vitiose ultima producatur syllaba nominis *Ἴτυν*, secus ego ac Brunckius versus transferendos censeo:

τὸν ἐμὸν καὶ σὸν πολύδακρυν Ἴτυν
γέννος ξουθῆς ἐλελιζομένη
διεροῖς μέλεσιν.

Frequentissimae sunt, inquit Brunckius, *praesertim in anapaestis, hae vocum traiectiones.* Hoc accidisse idem in Ecclesiazusis videtur, ψψ. 696.—700. Commendat Praxagora sua moderandae atque gubernandae civitatis consilia in summa aequabilitate iuris legumque instituenda, ut amoribus et deliciis non plus puellae possint aniculis frui, neque adulescentes plus senibus, aut formosi deformioribus. Nam legem se laturam profitetur, ut ne anicula debeat puellae adulescentem concedere, neque senex adulescenti puellam priusquam ipsi suo quisque animo indulserint. Quamobrem puto verba καὶ καλλίστη, καὶ λευκοτάτη, quae leguntur post versum 697., esse ante eundem collocanda:

αἱ δὲ γυναῖκες κατὰ τὰς διόδους
προςπίπτουσαι τοῖς ἀπὸ δείπνου
τάδε λέξουσιν· δεῦρο πρὸς ἡμᾶς·
ἐνθάδε μεῖραξ ἔσθ' ὡραία,
καὶ καλλίστη καὶ λευκοτάτη·
παρ' ἐμοὶ δ', ἑτέρα φήσει τις ἄνω-
θ' ἐξ ὑπερῴου, πρότερον μέντοι
δεῖ σε καθεύδειν αὐτῆς παρ' ἐμοί.

Equitibus, ψ. 635.,

ἄγε δὴ Σκίταλοι καὶ Φένακες, ἦν δ' ἐγώ,
Βερέσχεθοί τε καὶ Κόβαλοι καὶ Μόθωνες,

ineleganter esse Kusterum in metro corrigendo versatum, quum vellet singularem *Μόθων* in locum pluralis *Μόθωνες* substituere, haud stulte existimavit Toupius Emendationum in Suidam Parte III. p. 171. Oxon., et hanc debebat tenere sententiam in Curis Novissimis, p. 166. Quid enim facit cum Kustero tandem Scholiastae annotatio, *Μόθων δέ, ὁ εὐτελής.*? Ad explanan-

dam vim nominis suo arbitratu potuit vel singularem vel pluralem adhibere. Pluralem Μόθωνες Suidas quoque testatur: idemque in priore versu Σκίταλοί τε καὶ — prodidit, media nominis syllaba correpta, quod verum videtur. Derivantibus nomen Scholiastae et Suidae a Σκίτων, quo homo dissolutus significetur et nequam, ἐπὶ πονηρίᾳ κωμῳδούμενος, fidem facit quod Photius memoriae mandavit p. 385., Σκιτών (vel Σκίτων) ἀσθενής, (fortasse ἀσελγής) οὐδενὸς ἄξιος, οὕτως Φερεκράτης.. puto hoc fuisse appellativam nomen, non proprium. Sed nova nobis res oboritur ex scholio. Nam Grammaticus ille a Σκίταλοι pergit deinceps: Βερέσχεθοι δέ, οἱ ἀνόητοι· πέπλασται δὲ ἡ λέξις. Κοάλεμοι δέ, οἱ ἀνόητα νοοῦντες καὶ νοοῦντες. Μόθων δέ —. Exposuit, quid essent Σκίταλοι, quid essent Βερέσχεθοι, quid essent Μόθωνες: nihil de Κοβάλοις, sed pro eo de Κοαλέμοις, rariore vocabulo. Nimirum vetus ille Grammaticus in suo libro non legit Κόβαλοι: Κοάλεμοι legisse liquet: Tittmannusque attigit ad Zonaram, Vol. II. p. 1227.. Versu 198. idem Allantopola, qui hic suos nominat deos, δράκων κοάλεμος aenigmate ostenditur, et ℣. 221. iubetur deo Κοαλέμῳ libare. Quare, licet coniungatur μόθων et κόβαλος in Pluto, maior tamen hic auctoritas inest Coalemo. Postremo credibile est, composuisse Comicum argute nomina Φένακες et Μόθωνες, syllabarum forma ac specie aequalia et paria: Σκίταλοι vero retulisse eum ad relicua in eundem sonum cadentia. Ergo transfero alternos in versus vocabula:

ἄγε δὴ Φένακες καὶ Μόθωνες, ἣν δ' ἐγώ,
Βερέσχεθοι, Σκίταλοί τε καὶ Κοάλεμοι, .

Indicia in hac re olim factae confusionis cernas in MSS., Vat. Palat. et Brunckii B.,

Βερέσχεθοί τε καὶ Μόθωνές τε (vel τε) Κόβαλοι.

vulgaris verborum ordo in altero supra linea descriptus est. Terentii Andria, Actu I. Sc. I. ℣. 37. 38.,

Sic vita erat. facile omnes perferre ac pati:

Cum quibus erat cunque una, iis sese dedere,
Eorum studiis obsequi: advorsus nemini,
Nunquam praeponens se illis: ita facillume
Sine invidia laudem invenias, et amicos pares.

tenuior in posteriore loco sententia, mente ad minora decidente, digna fuit notatione Bentleii. Idem probe animadvertit, extremum membrum debere esse *eorum studiis obsequi*, quia haec resonare in Sosiae auribus viderentur respondentis; *hoc tempore Obsequium amicos veritas odium parit.* Ille igitur excidenda censuit metro quoque incommoda *advorsus — illis*: quod mihi aliter videtur. Nam unde tandem orta putavit verba tam bonae suapte natura notae? Ego vero loco potius mota esse arbitror, quomodo tamen fieri potuit, ut in Donati et Eugraphii exemplaribus abessent: quoniam eos non ultro in his recessisse a perpetuo annotandi instituto urget Bentleius. Etenim levi quodam correcto mendo ante priorem versum verba transfero:

— facile omnes perferre ac pati,
Nunquam praeponens se ulli, advorsus nemini:
Cum quibus erat cunque una, iis sese dedere;
Eorum studiis obsequi: ita facillume
Sine invidia —.

Reduxi paullo ante in priorem versum particulam οὐ in Thesmophoriazusis. Lysistrata, vv. 1016. 1017:

ταῦτα μέντοι ξυνιείς, εἶτα πολεμεῖς ἐμοί,
ἐξὸν ὦ πόνηρε σὺ βεβαιάν μ' ἔχειν φίλην;

quod Florenti Christiano visum est scribere σοι pro σὺ, idem prius in mentem bono illi Grammatico incidit, qui curam MS. libri A. susceperat, satis iam a nobis convictus p. 209. Isti igitur commento temere suffragatus est Brunckius. Σὺ, quod alii omnes habent antiqui libri, etiam Scaligeri ille, est in superiorem versum revocandum ante ξυνιείς, quo iam Brunckius ad metrum corrigendum ex opinione intulerat. In poste-

riore autem versu ipsa loquendi forma commonet de notissimis item comici cuiusdam verbis, apud Scholiastam ad Euripidis Phoenissas, v. 481., et Eustathium,

ἐξὸν καθεύδειν τὴν ἐρωμένην ἔχων.,

in quo versu trimetro apud Charitonem immutatam verborum constructionem indicavit Valckenarius. trimetri enim versus inter verba Charitonis inventionem Schaeferus certe sibi noluit tribui ab Hermanno ad Vigerum, p. 751. . Hinc ergo in Lysistrata antiquissimam scripturam hanc elicio:

ἐξὸν δ' πόρνην ἐρᾶν βεβαίαν ἔμ' ἔχων φίλην; .

Iuntini libri in hoc versu scriptura, quam posui ante, conservata tota in Cratandrio et praeter omissum in βεβαῖαν circumflexum in Frobeniano, reperta est eadem in MSS., Augustano et Ravennate. Ab his primum recedit Venetum Zanetti, tantum ut ἔχειν habeat pro ἔχων; receptum item in Wechelianum, inventumque in Brunckii A. et B. et libro Scaligeri. Proprio modo ab illis differt sed laudabilius Brubachianum. retento ἔχων scriptum exhibet βεβαίαν ἐμ'. Falsa autem et ficta omnia composuit Aem. Portus, βεβαιὰν νῦν μ' ἔχειν —: retinuit eadem cum Kustero Burmannus. alia insuper commenta admiscuerunt qui exemplar Lugdunense Batavorum ediditq et Brunckius. Xenophontis Cyropaedia, libro IIII. Cap. V. §. 22., νῦν μὲν οὖν, ἔφη, σύ τε, ὦ ἄγγελε, ἀνάπαυσαι, ἐπεὶ πεπόνηκας, ἡμεῖς τε, ὦ Πέρσαι, ἐπεὶ καὶ προσδεχόμεθα πολεμίους ἤτοι μαχουμένους γε ἢ πεισομένους παρέσεσθαι, ταχθῶμεν ὡς κάλλιστα, particulam καὶ post ἐπεὶ ante προσδεχόμεθα tollo, transponoque post ἐπεὶ ante πεπόνηκας in superiore loco ex auctoritate MS. Guelferbytani: νῦν μὲν οὖν — ἀνάπαυσαι, ἐπεὶ καὶ πεπόνηκας —, sicuti Aristophanes loquutus est Nubibus, v. 1177.,

νῦν οὖν ὅπως σώσεις μ', ἐπεὶ κἀπώλεσας.:

quae verba simul adhibeo ad resarciendum versum Pra-

xagorae in Ecclesiazusis 82., primo pede amputato in Ravennate, et vacuo relicto spatio,

Γυ. . . . . ὅπως καὶ τἀπὶ τούτοις δράσομεν,

Restituo νῦν οὖν: quae ut interirent, aliquid caussae videtur quaerendum esse in praemisso personae signo, fallente nonnihil litterarum similitudine,

Γυ. νῦν οὖν ὅπως καὶ τἀπὶ τούτοις δράσομεν,

Fieri etiam potuit, ut inutile illud et vitiosum personae signum ipsum ex νῦν nasceretur, ex quo genere errorem in eisdem Ecclesiazusis libro II. expediam. nam verba illa sunt Praxagorae tribuenda, et fecit tacite Brunckius. versus autem 78. — 81. a Brunckio mulieri assignati, in exemplaribus ante eum editis meis quidem omnibus Praxagorae sunt, excepto uno Brubachiano: in quo commode versus 78. Praxagorae est datus: 79. — 81. mulieri cuidam: deinceps sequentes itidem Praxagorae. Nam λέγεθ' ante ὅπως, in MS. Brunckii membraneo Monacinoque, et exemplaribus Iuntinis A. 1515. et 1540., Gormontiano, Brubachiano, principio Grammaticus posuit, ut haberet illud, unde penderet: metricus corrector in λέγοιθ' convertit, quod in caeteris typis impressis inde ab Aldo legitur: triplicem interpolationem adhibuit Brunckius, λέγοιτ' ἄν.

V. 14. Brunckius ad devitandum hiatum verborum δὴ ἀνδράσιν posuit δῆτ' pro δὴ. Atqui δῆτα nec rei satis est aptum, et adversatur metro. Coniunxit autem vocales auctor, η et α, quod ipsum in hac fabula duobus praeterea aliis in locis instituit, v. 288., v. 476. Ecclesiazusis, v. 643.,

καὶ αὐτὸν ἐκεῖνον κύπτη, δεδιὼς τοὺς δρῶσιν τοῦτο
μαχεῖται.

Menandri Plocio apud Gellium, libro II. Cap. 23., voces contrahuntur ἢ et ἄρ'.

παιδισκάριον θεραπευτικὸν δὲ τοῦ λόγου
τάχιον ἀπάγεσθ' οἶδέ τις, ἢ ἄρ' ἀντεισάγοι.

Ancillam, bene quae servit, imperi audiens.

Scias abigere citius, quam adducas domum.

At Thesmophoriazusis vero, ℣℣. 536. 537.,

εἰ μὲν οὖν τις ἔστιν· εἰ δὲ μή, ἡμεῖς
αὐταί γε καὶ τὰ δουλάρια, τέφραν ποθὲν λαβοῦσαι,
ταύτης ἀποψιλώσομεν τὸν χοῖρον,

nego ullo usui esse Personis mutationem in Addendis ad Hecubam, p. 105.: εἰ δὲ μή, αὐταί Ἡμεῖς γε καὶ —. Particula γε, necesse puto esse, ut convertatur in τε ad imitationem loquutionis αὐτούς τε καὶ τὰ παιδία Lysistrata, ℣. 1067., αὐτούς τε καὶ τὰ παιδικά Platonis Phaedro, p. 252. C. Steph., αὐταῖς τε καὶ ταῖς ξυμμάχοις Pherecratis Grausin apud Suidam, Vol. I. p. 70., ἡμέας τε αὐτοὺς καὶ τὴν Ἑλλάδα, et ἡμέων τε αὐτῶν καὶ τῶν οἰκετέων Herodoti libro VIII. 109. Atqui hoc pacto ineleganter diceretur αὐταί Ἡμεῖς τε καί —. Ergo ordinem verborum vulgatum teneo. duplex ἡ voce coniungi existimo sicuti ἡ et ἡ in θἠμέρᾳ: ω et ῳ in ἐγῳχόμην, opinor, Ecclesiazusis, ℣. 550. Nam interpunctio post μή levis est.

℣. 17. αἰτόμεθ', quod est in antiquis exemplaribus et MS. Ravennate, probavit Brunckius in Addendis. in continuatione enim verborum αἰτούμεθ' ille retinuit tacite a Kustero confictum ex typothetae peccato Frobeniani exemplaris αἰτόμεθ', quod vitium in Aem. Porti quoque exemplar et Lugdunense Batavorum invectum est. Deinde, ℣. 18., in exemplari Lugdunensi Batavorum πολὺ πότνιαι scriptum est: in caeteris omnibus pravo accentu πολὺ πότνια: illud fortasse Scaligeri ex *vetere libro*: sed duobus vocabulis ex Hermanni Schaeferique auctoritate conglutinatis πολυπότνιαι posui.

℣℣. 19. 20. 21. in vetustis libris typis impressis scripta haec exstant:

εἰ καὶ πρότερόν ποτ' ἐπηκόω
ἤλθετον, νῦν ἀφίκε-
σθον, ἱκετεύομεν ἐνθάδ' ἡμῖν.

nam leve vitium in ἐπηκόω Gelenius correxit in Frobeniano. Gravius tamen peccatum est proxime: prae-

termiserunt librarii ἔλθετε post ἤλθετον. isto enim modo errasse eos propter verborum similitudinem existimo. Tria ex eo loco corrigenda in mentem mihi veniebant annotationem commentanti ad versum Lysistratae 553., p. 239. : tria item nunc. Thucydidis libro IIII. Cap. 10. Demosthenes in Pylo tenuissimis copiis pedestribus satis magnam Lacedaemoniorum classem propulsaturus, occupatis asperis et arduis a mari locis, milites ut audeant fortiter cum hostibus confligere, exhortatur, et quibus iam commodis, si maneant, utantur, quibus priventur, si fugiant, docet: primum regionem natura munitam ac firmam ipsis praesidio fore, si teneant, ut non sit nimis classis magnitudo pertimescenda: sin relinquant eam, fieri non posse, quin pateant illis, quae alioquin inaccessa fuissent. deinde animum hostium minus fore pertinacem et ad resistendum paratum, dum navibus contineantur, neque in terra se expedierint: tum enim acrius pugnaturos, quia difficilior sit receptus: *ἐγὼ δὲ καὶ τὰ πλείω ὁρῶ πρὸς ἡμῶν ὄντα, ἢν ἐθέλωμέν τε μεῖναι, καὶ μὴ τῷ πλήθει αὐτῶν καταπλαγέντες τὰ ὑπάρχοντα ἡμῖν κρείσσω καταπροδοῦναι. Τοῦ τε γὰρ χωρίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον νομίζω, ὃ μενόντων ἡμῶν ξύμμαχον γίγνεται, ὑποχωρήσασι δέ, καίπερ χαλεπὸν ὄν, εὔπορον ἔσται, μηδενὸς κωλύοντος· καὶ τὸν πολέμιον δεινότερον ἕξομεν, μὴ ῥᾳδίως αὐτοῦ πάλιν οὔσης τῆς ἀναχωρήσεως, ἢν καὶ ὑφ' ἡμῶν βιάζηται. Ἐπὶ γὰρ ταῖς ναυσὶ ῥᾷστοί εἰσιν ἀμύνεσθαι (ἀποβάντες δέ, ἐν τῷ ἴσῳ ἤδη) τό τε πλῆθος αὐτῶν οὐκ ἄγαν δεῖ φοβεῖσθαι· κατ' ὀλίγον γὰρ μαχεῖται, καίπερ πολὺ ὄν, ἀπορίᾳ τῆς προσορμίσεως.* In his pronomen ὃ ante *μενόντων*, ut exigua ab libris auctoritate praeditum, rite iam alii expunxerunt. Ista autem re ita membra dissolvuntur, quomodo Thucydidi et optimo cuique scriptori tali praesertim in loco minime est consentaneum. Quocirca ego, primis duabus syllabis verbi *μενόντων* ante ipsum redintegratis, sic illa corrigo: *Τοῦ τε γὰρ χωρίου τὸ δυσέμβατον ἡμέτερον*

νομιζόμενον μὲν ὄντων ἡμῶν ξύμμαχον γίγνεται, ὑποχωρήσασι δὲ — εὔπορον ἔσται —. Xenophontis Cyropaedia, libro II. Cap. III. §. 21., locus insignis est ac memorabilis de variis agminum modis, in quibus exercitos fecit Cyri milites Xenophon, vix illis aliis atque apud nos hodie: ἄλλον δέ ποτε ἰδὼν ταξίαρχον, ἄγοντα τὴν τάξιν ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ ἐπὶ τὸ ἄριστον ἐφ᾽ ἑνός, (Reihenmarsch, sive Marsch in der halben Wendung: uno autem ordine centuria quaeque incedebat) καὶ ὁπότε δοκοίη αὐτῷ καιρὸς εἶναι, παραγγέλλοντα τὸν ὕστερον λόχον παράγειν, καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸν τέταρτον εἰς μέτωπον· (Aufmarsch in Zügen durch Auflaufen der Rotten: geöffnete Kolonne formiren) ἐπεὶ δὲ ἐν μετώπῳ οἱ λοχαγοὶ ἐγένοντο (lochagus enim in sui quisque lochi fronte incedebat, quemadmodum apud nos tum, quum lustratur exercitus) παρηγγύησεν εἰς δύο ἄγειν τὸν λόχον· (in halben Zügen abbrechen) ἐκ τούτου δὴ παρῆγον οἱ δεκάδαρχοι εἰς μέτωπον· ὁπότε δὲ αὖ ἐδόκει αὐτῷ καιρὸς εἶναι, παρήγγειλεν εἰς τέτταρας ἄγειν τὸν λόχον· (in Sektionen abbrechen) οὕτω δὴ οἱ πεμπάδαρχοι αὖ παρῆγον· ἐπεὶ δὲ ἐπὶ τῇ θύρᾳ τῆς σκηνῆς ἐγένοντο, παραγγείλας αὖ εἰς ἕνα ἰέναι, (in Reihe gesetzt) οὕτως εἰσῆγε τὸν πρῶτον λόχον, καὶ τὸν δεύτερον τούτου κατ᾽ οὐρὰν ἕπεσθαι ἐκέλευεν, καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸν τέταρτον ὡσαύτως παραγγείλας, ἡγεῖτο εἴσω. In verbis τὸν ὕστερον λόχον παράγειν non potest ὕστερος dici pro δεύτερος, nisi antecedat πρῶτος, quo ille, qui posterior dicitur, referatur, ut secundus possit intelligi. Deinde quam inconveniens est, secundum, tertium, quartum lochum in frontem producere, eosdem in decadas distrahere atque in pempadas, primum vero prorsus negligere, atque viritim ire sinere. Sed interierunt post παραγγέλλοντα litterae τᾱ, id est τὸν πρῶτον. Ergo scripsisse Xenophontem puto: καὶ ὁπότε δοκοίη αὐτῷ καιρὸς εἶναι, παραγγέλλοντα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ὕστερον λόχον παράγειν, καὶ τὸν τρίτον καὶ τὸν τέταρτον εἰς μέτωπον·. Denique Aristophanis Vespis, ℣. 694., καὶ κοινωνῶν τῶν

ἀρχόντων ἑτέρῳ τινὶ τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, Ἤν τίς τι διδῷ τῶν φευγόντων, ξυνθέντε τὸ πρᾶγμα δύ' ὄντε

Ἐσπουδάκατον ‧ πρῖον θ' ὡς πρίον, ὁ μὲν ἕλκει, ὁ δ' ἀντανέδωκεν.

ita, uti descripsi, πρίων legitur in Aldino, Iuntinis, Gormontiano: in caeteris πρίον'. Male Brunckius, quod πρίων ex suis MSS. amplexus est. *Alter trahit, alter remittit, tanquam serra*, perversa comparatio: nam quod vertit ille: *velut quum serra rursum prorsum ducitur, alter trahit, alter remittit*:, finxit inane sententiae complementum arbitratu suo. Ante omnia igitur dualem repono πρίονθ': *tanquam serrantes, alter attrahit, alter* —. Deinde non videntur Attici in vulgari sermone dixisse ὡς pro ὥσπερ: quare ab eo Aristophanes quoque abhorruit. Brunckius Avibus, ✝. 1561.,

σφάγι' ἔχων κάμηλον, ἀμνόν τιν', ἧς λαιμοὺς τεμὼν ὥσπερ γ' Ὀδυσσεύς, αὖτ' ἀπῆλθεν‧

male mutavit ille ὥσπερ in ὡς: male idem Ecclesiazusis, ✝. 924., scripsit: παράκυψον ὡς γαλῆ‧, et παράκυψον quidem ex coniectura pro eo, quod inde ab Aldo vulgatum est, παρέκυψ': ὡς autem ex suo MS., Iuntinoque A. 1515., unde in Gormontianum et Iuntinum A. 1540. invectum est. in Aldino et caeteris typis impressis, MSS. Ravennate et Monacino est ὥσπερ. in Monacino etiam παράκυφρ'. Reponendum est παράκυφθ', quod debebat Brunckius Berglerum audire praeceptum Tanaq. Fabri iure commendantem ac merito. confirmatur enim Ravennate libro. Hoc loco detur mihi venia, quaeso, ut item ablatum θ a verbo Aristophanis esse demonstrem in Pace, ✝. 831., apud Suidam, Vol. I. p. 583., διθυραμβοδιδάσκαλοι περὶ τῶν μετεώρων καὶ τῶν νεφελῶν λέγουσι πολλά, καὶ συνθέτους δὲ λέξεις ἐποίουν, καὶ ἔλεγον ἐνδιαερίας ἐρινηχέτους‧

Scribo: ἐνδιαεριαιθεριvηχέτους. Dithyrambici poëtae aëra solebant et aethera ebullire. Vulgatis Aristophanis inde ab Aldo libris circumfertur ἐνδιαεριαvεριvηχέτους: commentum Didymi iam a Scholiaste reprehensum: qui perspicacior certe Brunckio fuit cogente interpretationem, *natantium in aëre virorum*. Illo θ cum β confuso scriptum apud eundem Suidam suo loco exstat ἐνδιαεριαβεριvηχέτους in Mediolanensi exemplari et Aldino: nam Kusterus verbi pervagatam maculam suscepit Vol. I. p. 738. In Ecclesiazusis igitur παράκυφθ' ὥσπερ γαλῆ integrum Ravennas servavit. Ad extremum nota afficiam Ric. Porsonem in Strattidis verbis in Etymologico, V. φάζειν, metro anapaestico dimetro,

ἀλλ' εἰ μέλλεις, εὖ κἀνδρείως
φάζειν ὥσπερ μύστακα σαυτόν;

temere mutantem ὥσπερ in ὡς· videlicet tetrametrum voluit versum catalecticum facere, Appendice ad Tourpii Emendationes, p. 506. nam pro ἀνδρείως laudo scriptum ab eo εὖ κἀνδρείως. Quamobrem in Vespis statuenti mihi syllabam περ esse a sequentibus litteris πρ surreptam, quum κἀθ' gigni ex καὶ potuerit, ita perpoliendus versus videtur:

ἐσπουδάκατον, χὤσπερ πρίονθ', ὁ μὲν ἕλκει, ὁ δ' ἀνταvέδωκεν.

A contrario ducenda est emendatio corrupti versus Bionis in Idyllio II. 2.

χὠ παῖς ἀσχαλόων, οὕνεκά οἱ τέλος οὐδὲν ἀπάντη,

Praepostere egerunt, qui in locum verbi οὕνεκα ultro ἕνεχ' supposuerunt. Dilucide Ammonius, quae esset horum differentia, docuit. Callimacho, novasse aliquid, consentaneum est. Hymno Homerico in Venerem, ψ. 200.

τῷ δὲ καὶ Αἰνείας ὄνομ' ἔσσεται, οὕνεκά μ' αἰνὸν
ἔσχεν ἄχος, ἕνεκα βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνῇ.

verisimilitudinem consequimur:

ἔσχεν ἄχος, ἵνα καὶ βροτοῦ ἀνέρος ἔμπεσον εὐνῇ. : *Aeneas dicetur, quia dolui illud tempus, quo etiam cum mortali concubui* : secundum loquendi rationem, *μέμνημαι ὅτε* —. Particula *ἵνα* de tempore dicta in Odyssea, *σοὶ δὲ γάμος σχεδόν ἐστιν, ἵνα χρὴ καλὰ μὲν αὐτὴν Ἕννυσθαι,* : de qua vi topicarum testimonia exprompsit Henr. Schaeferus ad Sophoclis Oedipi Colonei versum 621. In Bionis autem versu, sublata syllaba *ουν* ut ex priore *ων* nata, reponendum censeo:

χὠ παῖς ἀσχαλόων, ὅκα οἱ τέλος οὐδὲν ἀπάντῃ, .

Commode autem supremus interpungitur versus,

ἤλθετον, ἔλθετε νῦν, |

in modum strophici,

ὄργια σεμνὰ θεαῖν | .

Deinde metrum reconcinnavi tum duali *ἀφίκεσθον* in pluralem numerum mutato, tum adiuncta pronomini praepositione *ἐν*. Postremo in antiquioribus exemplaribus omnibus legitur *καὶ*, quod etiam in Ravennate repertum est. In Frobeniano primum inveni *γὰρ* exemplaribus propagatum recentioribus, Aem. Porti, Lugdunensi Batavorum, Kusteri, Brunckii, etiam Burmanni: nam Berglerus quidem scripturae discrepantiam animadvertit in Farreano. Scilicet induxit hoc, qui orationis structuram non perspiceret. nam enunciatio *εἰ καὶ* — *ἤλθετον* in medio est posita, ut proxima verba, si dialectica subtilitate metiaris, redundent. Sed probavit istud antiqua consuetudo. Sophocles Oedipo Tyranno,

τρισσοὶ ἀλεξίμοροι προφάνητέ μοι,
εἴ ποτε καὶ προτέρας ἄτας ὕπερ
ὀρνυμένας πόλει
ἠνύσατ' ἐκτοπίαν φλόγα πήματος, ἔλθετε καὶ νῦν. :

Horatius libro I. Satira I.,

Iam satis est, ne me Crispini scrinia lippum
Compilasse putes, verbum non amplius addam.

Loqui faciunt Romanum scriptorem parum composite vulgo: *Iam satis est. Ne* —. Simul illud admoneo, Horatium videri mihi, si minus inhumane, ut Bentleius indicavit, certe ieiune ac sine ullo lepore Crispino, in hoc loco morbum oculorum obiecisse, si modo dixerit *lippi*. Sed dixisse puto eum facetissime *lippum*, quod opportune Bentleius inventum interpretatus insicete est. cuius quidem correctionem, videndum est, ne Heindorfus cum interpretatione confuderit: Läßt sich hier etwas frostigeres, bedeutungsloseres ersinnen, als Bentleys Veränderung *lippum*? Constat allusisse aliquoties Horatium ad suam ipsum lippitudinem: hic autem *scrinia lippum compilasse* est *scrinia male compilasse*: quemadmodum in Satyra III. libri eiusdem *lippum pervidere* est *male pervidere*. Lippus enim malus putatur fur esse. Talem quendam Martialis iccirco ne contemnant, monet:

Aspicis hunc uno contentum lumine, cuius
Lippa sub attrita fronte lacuna patet:
Ne contemne caput, nihil est furacius illo:

Talis item Neoclides ab Aristophane bis γλάμων dictus in Ecclesiazusis, *τί δ', ἢν Νεοκλείδης ὁ γλάμων σε λοιδορῇ;* et *πρῶτος Νεοκλείδης ὁ γλάμων παρείρπυσεν*, in Pluto fur carpitur vv. 665. 666., *εἷς μέν γε Νεοκλείδης· ὅς ἐστι μὲν τυφλός, Κλέπτων δὲ τοὺς βλέποντας ὑπερηκόντισεν*. Iam illuc revertor. Aeschylus Prometheo Soluto apud Ciceronem, Tusculanarum Quaestionum libro II. Cap. X.,

aspicite religatum asperis
Vinctumque saxis, navem ut horrisono freto
Noctem paventes timidi annectunt navitae,
Saturnius me sic infixit Iupiter.

Haec quoque male interpungunt grammatici, Brunckiusque annotatione ad Thesmophoriazusas, v. 1106. Hoc modo composuisse mihi Thucydides orationem videtur libro III. Cap. XXXVII., *ὅ, τι ἂν ἦ λόγῳ πει-*

σθέντες ὑπ' αὐτῶν ἁμάρτητε, ἢ οἴκτῳ ἐνδῶτε, οὐκ ἐπικινδύνως ἡγεῖσθε ἐς ὑμᾶς καὶ οὐκ ἐς τὴν τῶν ξυμμάχων χάριν μαλακίζεσθαι· οὐ σκοποῦντες, ὅτι τυραννίδα ἔχετε τὴν ἀρχὴν καὶ προσεπιβουλεύοντας αὐτοὺς καὶ ἄκοντας ἀρχομένους, οὐκ ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε βλαπτόμενοι αὐτοὶ ἀκροῶνται ὑμῶν, ἀλλ' ἐξ ὧν ἂν ἰσχύϊ μᾶλλον, ἢ τῇ ἐκείνων εὐνοίᾳ περιγένησθε. nam relativum pronomen οἳ ante οὐκ ἐξ ὧν ἂν χαρίζησθε — ut plurimis MSS. exclusum rite abiecerunt nuper. Thucydides autem quasi insciens a principio constructionis aberrat, et ad finitum Verbum ἀκροῶνται delabitur, tanquam exorsus esset: ὅτι τυραννίδα ἔχοντες ὑμεῖς —. Idem a filo structurae imprudentem se simulat deflectere libro IIII. Cap. XXXXVIII., οἱ δὲ ἐφυλάσσοντό τε ὡς ἠδύναντο, καὶ ἅμα οἱ πολλοὶ σφᾶς αὐτοὺς διέφθειρον, οἰστούς τε, οὓς ἀφίεσαν ἐκεῖνοι, ἐς τὰς σφαγὰς καθιέντες, καὶ ἐκ κλινῶν τινῶν, αἳ ἔτυχον αὐτοῖς ἐνοῦσαι, τοῖς σπάρτοις, καὶ ἐκ τῶν ἱματίων παραιρήματα ποιοῦντες ἀπαγχόμενοι, παντὶ τρόπῳ τὸ πολὺ τῆς νυκτός (ἐπεγένετο γὰρ νὺξ τῷ παθήματι) ἀναλοῦντες σφᾶς αὐτούς, καὶ βαλλόμενοι ὑπὸ τῶν ἄνω, διεφθάρησαν: neque adiiciendum est τε post παντὶ. Aristophanis Nubibus, vv. 757.—759.,

— ἀλλ' ἕτερον αὖ σοι προβαλῶ τι δεξιόν,
εἴ σοι γράφοιτο πεντετάλαντός τις δίκη,
ὅπως ἂν αὐτὴν ἀφανίσειας, εἰπέ μοι.,

primo membra ὅπως ἂν — ἀφανίσειας, εἰ γράφοιτο — tanquam apposita ad τι δεξιόν proferri volo: quemadmodum vv. 775. 776. aliquam rem Socrates meditandam proponit, τουτὶ ξυνάρπασον. — Ὅπως ἀποστρέψαις ἂν ἀντιδικῶν δίκην, : deinde adiungit εἰπέ μοι, quasi exciderit animo, esse iam, unde pendeat ὅπως ἂν — ἀφανίσειας. Ibidem, v. 1139.,

πᾶς γάρ τις ὀμνύς, οἷς ὀφείλων τυγχάνω,
θείς μοι πρυτανεῖ', ἀπολεῖν μέ φησι κἀξολεῖν,
ἐμοῦ μέτριά γε καὶ δίκαι' αἰτουμένου·
ὦ δαιμόνιε, τὸ μέν τι νυνὶ μὴ λάβῃς,
τὸ δ' ἀναβαλοῦ μοι, τὸ δ' ἄφες —, οὔ φασίν ποτε

οὕτως ὑπολήψεσθ', ἀλλὰ λοιδοροῦσί με,
ὡς ἄδικός εἰμι, καὶ δικάσασθαί φασί μοι·

vulgo membrum οὔ φασίν ποτε — parum concinne agglutinant. Lysistrata, ψ. 1053., recte Hermannus libro de metris, p. 369., delevit ὡς post τρεῖς: quod delendum item Avibus, ψ. 287.:

ὦ Πόσειδον, ἕτερος αὖ τις βαπτὸς ὄρνις οὑτοσί:

sed orationem non satis coagmentavit. Hiantia enim membra non potest locus peti ad defendendum ex versu Vesparum 1067. videlicet assumpto ὡς ante ἐγὼ ex Ravennate libro, metrum, quod fieri sine ullo labore potest, expolimus hoc modo:

ἀλλὰ κἀκ τῶν λειψάνων δεῖ
τἀνδρὸς ῥώμην νεανικὴν σχεῖν·
ὡς ἐγὼ τοὐμὸν νομίζω
γῆρας εἶναι κρεῖττον, ἢ —

In Lysistrata vero sic illa constituo:

ἀλλ' ἐπαγγελλέτω
πᾶς ἀνὴρ καὶ γυνή,
εἴ τις ἀργυρίδιον δεῖ-
ται λαβεῖν μνᾶς
ἢ δύ' ἢ τρεῖς, πολλὰ γὰρ 'στὶ κἄχομεν βαλλάντια.

Correxi simul ineruditum quiddam et absurdum in scriptura recentioribus vulgata, πόλλ' ἔσω 'στὶν: quod non praeteriit P. Elmsleyum in Museo Critico Cantabrigiensi, Vol. II. p. 180. A. 1813. Octobr. Tale est illud Pauwii in Aristaeneti quadam epistola, τὴν ἐσθῆτα, ἣν ἐνδυσαμένη κατέλιπον ἔσω, a Bastio nostrate castigatum in Epistola Critica, p. 137. Deinde nusquam reperitur in Aristophanis fabulis ἔσω in eo loco collocatum, quo metrum primam syllabam brevem esse postulet: nam in Ecclesiazusarum versum 495. Brunckius ultro invexit. Unde licet coniicere, Aristophanem consuevisse εἴσω dicere. Quasi praeteriens restituo in Vespis εἴσω, ψ. 1443., ἀλλ' ἀράμενος εἴσω σε — Φ. τί ποιεῖς; Β. ὅ, τι ποιῶ; Εἴσω φέρω σ' ἐντεῦθεν. In exempla-

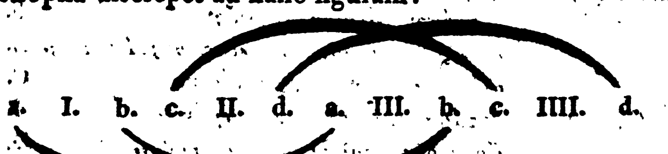
ribus antiquis typis impressis et Ravennate est οἴσω σε. Quod cum forte ἴσω σε scriptum esset alicubi, potuit facile illud in A. nasci ἔγωγε. Tragici usurparunt utrumque, ἔσω pariter atque εἴσω: nec puto satis explorate Elmsleyum Atticorum omnino esse alterum negasse. Existimo autem, Comicum similitudinem quandam tum in hoc carmine tum in subsequente voluisse verborum Euripidis afferre ex Hypsipyle, apud Eustathium ad Iliadem, *N.* p. 940.,

εὔσημα καὶ σᾶ καὶ κατεσφραγισμένα:

nam mendosum εὔφημα vere correxisse Valckenarium in Diatribe, p. 214., perspicitur ex versu 1199., λέγω — μηδὲν οὕτως Εὖ σεσημάνθαι τὸ μὴ οὐχὶ τοὺς ῥύπους ἀνασπάσαι. Ταργύριον σῶν se voluisse reddere, dixit Lysistrata, ṽ. 488. Hoc igitur loco videmur pristinam verbis Aristophanis integritatem reddidisse scribentes: πολλὰ σᾶ 'στί. Sciendum est autem, huius ipsius scripturae vestigium praecipuum quoddam in antiquioribus exemplaribus exstare. Bernardus enim Iunta bono omine prodidit πόλλ' ἐσῶσιν, quod recepit Gelenius in Frobenianum exemplar. In caetera, Venetum Zanetti, Wechelianum, Brubachianum, typothetae immigravit ex Cratandrio delictum, — ἐσωσιν. Primus, quod sciam, Portus — ἔσω 'στιν ex sententia Florentis Christiani intulit.

CAPUT VII.

Multa vero adhuc possem exponere, si vel solis Thesmophoriazusis et Lysistrata contentus carmina vellem persequi, in illis vv. 101. — 129., vv. 313. — 330., vv. 352. — 371., vv. 947. — 1000., vv. 1015. — 1055., et in Lysistrata, vv. 1247. — 1272., vv. 1279. — 1296., vv. 1297. — 1322. Sed consilium est alteri ea libro reservare. Nunc enim concludam disputationis priorem hanc partem duobus ex Ecclesiazusis carminibus, vv. 900. — 923., et vv. 952. — 975.; cui utrique singulare quiddam inest: et alterum quidem plane mirabiliter constructum multis videbitur: de posteriore autem complura habeo ex Aristophane similia II. libro explicanda: unde etiam aliquid ad prius persuadendum accedat. Nam quum decertantibus inter se puella et anu, bis puellae anus antistropha respondeat, ita ut versibus 900. — 905. strophae α. referatur antistropha α. vv. 906. — 910., et versibus 911. — 917. strophae β. antistropha β. vv. 918. — 923., tum vero singula utriusque carmina ita sunt comparata, ut unumquodque sex constet pedum comprehensionibus, quarum secunda et quinta comprehensione antistropha quaeque a stropha discrepet ad hanc figuram:

Et hoc quidem ita esse concedi debet, nisi quis audeat antiquorum librorum auctoritatem penitus pervertere: tanta est enim structurae concinnitas, quantam quis credat casu esse per librariorum peccata atque ea penitus inexplicabilia conflatam?

ΝΕΑΝΙΣ.

στροφὴ α΄. μὴ φθόνει ταῖς νέαισι· a.
τὸ τρύφερὸν γὰρ ἐμπέφυκε I.
τοῖς ἁπαλοῖσι μηροῖς· b.
κἀπὶ τοῖς μήλοις ἐπαν- c.
θεῖ· σὺ δ᾽ ὦ γραῦ παραλέλεξαι, κἀν-
τέτριψαι, II.
τῷ θανάτῳ μέλημα. d.

ΓΡΑΥΣ.

ἀντιστροφὴ α΄. ἐκπέσοι σου τὸ τρῆμα, a.
τό τ᾽ ἐπίκλιντρον ἀποβάλοις III.
βουλομένη σποδεῖσθαι, b.
κἀπὶ τῆς κλίνης ὄφιν c.
εὕροις, καὶ προςελκύσαιο IIII.
βουλομένη φιλῆσαι. d.

ΝΕΑΝΙΣ.

στροφὴ β΄. αἶ, αἶ· τί ποτε πείσομαι; A.
οὐχ ἥκει μου ταῖρος·
μόνη δ᾽ αὐτοῦ λείπομ᾽· ἡ
γάρ μοι μήτηρ ἄλλῃ 1.
βέβηκεν· ἀλλ᾽ οὐδέν με ταῦτα δεῖ λέγειν. B.
ἀλλ᾽ ὦ μαῖ, ἱκετεύομαι, κά- C.
λει τὸν Ὀρθαγόραν, οὕ- 2.
τω σαυτῆς κατόναι, ἀντιβολῶ σε. D.

ΓΡΑΥΣ.

ἀντιστροφὴ β΄. ἤδη τὸν ἀπ᾽ Ἰωνίας A.
τρόπον τάλαινα κνησιᾷς· 3.
δοκεῖς δέ μοι καὶ λάβδα κατὰ τοὺς Λεσβίους. B.
ἀλλ᾽ οὐκ ἄν ποθ᾽ ὑφαρπάσαιο C.
ταμὰ παίγνια, τὴν δ᾽ ἐμὴν 4.
ὥραν οὐκ ἀπολεῖς, οὐδ᾽ ἀπολήψει. D.

Strophae α'. versu 1. scripsi ταῖς pro vulgata, Monacini quoque libri scriptura, ταῖσι. Deinde μηροῖς ex Brunckii MS. pro vulgato μηρίοις, quod etiam significatu ineptum est.

Stropha β'. depravata esse verba βέβηκε· καὶ τἄλλ' οὐδὲν μετὰ ταῦτα δεῖ λέγειν., non metrum solum sed ipsa sententiae obscuritas videtur convincere. Quaenam enim sunt illa *alia* non digna commemorata? Expuncto igitur καὶ post βέβηκε, et τἄλλ' in ἀλλ' mutato, οὐδέν με ταῦτα revocavi ex antiquis libris quibusdam iam supra laudatum, p. 223.: βέβηκεν autem posui ex MS. Monacino. Praeterea retinui Tanaquilli Fabri verborum ὅπως σαυτῆς κατόναι emendationem, οὕτω σαυτῆς κατόναι, probatam Brunckio, Heindorfioque annotatione ad Horatii Satiras, p. 331. Amplius nihil praeter antiquos libros. Medium ἱκετεύομαι nolo vocari in controversiam. ὠνομάζετο Medium tuetur Erfurdtus cum Brunckio in Sophoclis Oedipo Tyranno, ψ. 1012.: et ἱκετεύοντο vero pro ἱκέτευον non improbavit Wesselingius in Herodoti libro III. p. 220. g., quam rem a Schaefero accepi. Euripidis Hercule Furente, ψ. 1206., facilius assentirer Seidlero, si voluisset ἱκετεύομαι μὲν — scribi: ἱκετεύομεν μὲν — ab eo propositum p. 364., de Versibus Dochmiacis, meis quidem certe auribus parum placere fateor.

Ergo antistrophae α'. versus 2. licet accommodari strophae possit mutando ἀποβάλοις in ἀποβάλοιο ex sententia Hotibii, quale mendum in Scaligeri vetere libro versatur paullo post, ὑφαρπάσαις pro ὑφαρπάσαιο, tamen id ipsum noluisse videtur Aristophanes, ne concinnitas in relicuis convelleretur: et ἀποβάλοις testatur Suidas quoque. In altero autem systemate strophae α'. ψψ. 989. — 992. Inverniz. et strophae β'. ψψ. 993. — 996. respondent antistropha α'. ψψ. 1000. — 1002. et antistropha β'. ψψ. 1003. — 1006. in hunc videlicet modum, ut ultimi utrinque versus non consentiant sed inter se discrepent:

στροφὴ α'. δεῦρο δή, δεῦρο δή,
φίλον ἐμόν, δεῦρό μοι
πρόςελθε, καὶ ξύνευνος
τὴν εὐφρόνην
ὅπως ἔσει μοι. I.

στροφὴ β'. πάνυ γάρ τις ἔρως με δονεῖ
τῶνδε τῶν σῶν βοστρύχων.
ἄτοπος δ' ἔγκειταί μοί τις πόθος,
ὅς με διακναίσας ἔχει. II.

στροφὴ γ'. μέθες, ἱκνοῦμαί σ' Ἔρως,
καὶ ποίησον τόνδ' ἐς εὐνὴν
τὴν ἐμὴν ἱκέσθαι.

ΝΕΑΝΙΑΣ.

ἀντιστροφὴ α'. δεῦρο δή, δεῦρο δὴ
καὶ σύ μοι καταδραμοῦ-
σα τὴν θύραν ἄνοιξον
τήνδ'· εἰ δὲ μή,
καταπεσὼν κείσομαι. III.

ἀντιστροφὴ β'. ὦ φίλον, ἀλλ' ἐν τῷ σῷ
βούλομαι κόλπῳ μετα-
πληκτίζεσθαι τῆς σῆς πυγῆς.
Κύπρι, τί μ' ἐκμαίνεις ἐπὶ ταύτῃ; IIII.

ἀντιστροφὴ γ'. μέθες, ἱκνοῦμαί σ' Ἔρως,
καὶ ποίησον τήνδ' ἐς εὐνὴν
τὴν ἐμὴν ἱκέσθαι.

His adiungitur aliud systema, in quo versibus 1010. — 1015. Inverniz. respondent versus 1016. — 1020.

In stropha α'. quum in exemplaribus legatur:

πρόςελθε, καὶ ξύνευνός μοι
τὴν εὐφροσύνην ὅπως ἔσει.,

quomodo μοι potuerit in superiorem versum transferri, liquet. Dixi de hoc genere mendorum supra, p. 303.: et perstringam itidem post paullo. Τὴν εὐφρόνην a Berglero Dawesioque restitutum, confirmarunt Brunckii MS. et Ravennas. Acerrime pro eo et iracunde adeo

propugnavit Brunckius adversus Vauvilliersium proelio ad Vespas, ṽ. 708. p. 230. .

In antistropha β'. versus ex Ravennate editi

> φίλον, ἀλλ' ἐν τῷ σῷ
> βούλομαι κόλπῳ
> πληκτίζεσθαι μετὰ τῆς σῆς πυγῆς. ,

numero a vulgatis differunt, in verbis cum plerisque exemplaribus congruunt. nam articulum τῷ ante σῷ, a Brunckio e MS. revocatum, omisit uno Aldo praeeunte Kusterus, et hoc auctore Burmannus videlicet. caeteri eum ipsum usque a Bernardo Iunta integrum conservarunt. Ego autem primum ante φίλον addidi ὦ. Deinde tanquam de una fidelia duo parietes dealbavi. Reducta enim praepositione μετὰ ex inferiore in superiorem, in commodum ex importuno locum, ademptum altero versui iambum reddidi, oneratum redundante pyrrhichio tertium liberavi . Feci igitur verbum μεταπληκτίζεσθαι. nam productam secundam syllabam in tali carmine nihil moror. Quemadmodum διαπληκτίζεσθαι dicuntur in palaestra, qui plagis inter se contendunt atque decertant: ita μεταπληκτίζεσθαι lascivum vocabulum de mutuo pulsu venereo dici potuit, qui inter τὰ πρὸ ἔργων παίγνια a Stratone Sardiano numeratur, Epigrammate LI. : πληκτισμοί, κνίσμα, φίλημα, γέλως. .

Sed versus III. et IIII. quomodo tandem strophicis illis, I. et II., accommodabis, quaeso? Utriusque numeri,

> καταπεσὼν κείσομαι. ,
> Κύπρι, τί μ' ἐκμαίνεις ἐπὶ ταύτῃ; ,

maxime conveniunt effervescenti adulescentis animo, et sunt luculenter igne quasi calefacti: in eorum autem a strophicis discrepantia videor quandam facetam ironiam Comici videre, qua insaniam hominis et immoderatam libidinem illuserit. Caeterum de loquendi more καταπεσὼν κείσομαι, exempla praebuit Ludov. Abreschius Lectionibus Aristaeneteis, p. 204. .

Typothetica vitia et paucula sunt et levia maximam partem. P. 287. in versu carminis 12. priori ad amussim sede exaequando, quamvis ter commonitus, aberravit typotheta. P. 128. divide: ta-metsi: p. 113. scr. Scholiastam: p. 134. l. 6. tolle Comma post *merearis*: omnia minima enumerare operae pretium non est.

L I P S I A E

TYPIS IMPRESSIT BENEDICTVS GOTTHILFVS TEVBNERVS.